

PROTOKOŁY

z 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

w roku 1890.

Posiedzenie 1 — 29

(od 14. Października 1890 do 29. Listopada 1890).

Przytem spis petycyj.

LWÓW.

CZIONKAMI DRUKARNI LUDOWEJ

pod zarządem Stanisława Baylego.

1891.

418422

III 1890, 1-29

~~7979~~
10 u

Protokół

1. posiedzenia, 2 sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. października 1890.

Początek o godzinie 12 minut 30 po południu.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy Książę Sanguszko.

Obecnych posłów 121.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni.

JE. c. k. Namiestnik przedstawia Izbie JO. Eustachego księcia Sanguszkę jako mianowanego najwyższem postanowieniem z dnia 21. września b. r. Marszałka krajowego i wprowadza go w urządowanie.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera na moey reskryptu cesarskiego z dnia 15. września b. r. pierwsze posiedzenie 2. sesyi VI. peryodu Sejmu galicyjskiego. Na prowizorycznych sekretarzy zaprasza Marszałek pp. Stanisława Jędrzejowicza, Antoniego hr. Wodzickiego, p. Teliszewskiego i p. Włodzimierza Kozłowskiego.

Po przemówieniu wznosi Marszałek okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Następnie przedstawia JE. p. Namiestnik Wys. Izbie radcę dworu Włodzimierza hr. Łosia jako komisarza rządowego.

Marszałek oddaje cześć pamięci zmarłych posłów ś. p. Artura hr. Potockiego i Ottona Hausnera, którą Izba przez powstanie wyraża.

Marszałek oznajmia, iż członek Sejmu ks. biskup Łobos usprawiedliwił chorobą niemożność brania udziału w obradach Sejmu. P. rektor Stanecki usprawiedliwił nieobecność słabością.

P. Mikołajowi Torosiewiczowi udzielił Marszałek urlopu na trzy dni. Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Wojeichowi hr. Dzieduszyckiemu urlop dwutygodniowy.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego drugim punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięciem rachunków funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego za r. 1889.

Na wniosek p. Antoniego hr. Wodzickiego uchwała Izba wybór komisji budżetowej z 17 członków i odesłanie powyższego przedmiotu do tej komisji.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. z projektem ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek;

2. w przedmiocie przedłożenia projektu ustawy, uzupełniającej postanowienia ustawy krajowej z dnia 20. marca 1874. Nr. 29. Dz. ust. kr. o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem;

3. w przedmiocie przyznania obszarom dworskim prawa ustanawiania osobnych oglądaczy bydła dla tychże obszarów;

4. z projektem ustawy w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów;

5. w przedmiocie wyłączenia osady Cuculina ze związku gminy Siemakowce i utworzenia z niej samoistnej gminy;

6. w przedmiocie wyłączenia przysiółka Bendiuchy ze związku gminy Poturzyca w powiecie sokalskim i utworzenia zeń samoistnej gminy;

7. z petycyi osad Trościanki, Pilip i Wołowej o wydzielenie ich ze związku gminy Pererowa powiatu kołomyjskiego i utworzenia z nich samoistnej gminy;

8. w przedmiocie wyłączenia osady Wulka Turebska ze związku gminy Turbia w powiecie tarnobrzeskim i utworzenia z niej samoistnej gminy;

9. w przedmiocie wyłączenia osady Pawłowej z Krzywem i Capłapami w powiecie jarosławskim ze związku gminy Majdanu i utworzenia z nich samoistnej gminy;

10. w przedmiocie wyłączenia przysiółka Dworzyska ze związku gminy Jeleśnia a przyłączenia go do gminy Pewli małej w powiecie żywieckim;

11. z petycyi gminy Klikuszowy o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów w resztującej kwocie 517 zł. 65 ct dłużnych gminie Buda-Peszt za utrzymanie nieletnich Knurowskich. Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

Na wniosek sprawozdawcy uchwala Izba wybór komisji administracyjnej z 17 członków, komisji prawniczej z 9 członków i komisji gminnej z 13 członków, tudzież odesłanie sprawozdań powyżej pod liczbami porządkowymi 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, i 10 do komisji administracyjnej, sprawozdania pod liczbą 2. zamieszczonego do komisji prawniczej, sprawozdania pod l. 4. zamieszczonego do komisji gminnej, wreszcie sprawozdania pod liczbą 11. zamieszczonego, do komisji budżetowej.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. w przedmiocie zmiany roku budżetowego;

2. o budżecie krajowym na rok 1891;

3. o zamknięciu rachunkowem funduszy krajowych za rok 1888;

4. w przedmiocie podniesienia gospodarstwa nabiałowego w kraju;

5. o nauczycielach wędrownych do nauki gospodarstwa wiejskiego;

6. w przedmiocie założenia szkoły gospodyń wiejskich;

7. w przedmiocie podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi;

8. w przedmiocie utworzenia posady „referenta spraw rolniczych“ w Wydziale krajowym;

9. z petycyi p. Mikołaja Wojciechowskiego, kierownika krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, o policzenie mu lat służby od dnia 1. maja 1886, jako dnia objęcia posady.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi imieniem Wydziału krajowego odesłanie sprawozdań pod liczbami 1, 2, i 3, zamieszczonych do komisji budżetowej. Następnie wnosi sprawozdawca wybór komisji gospodarstwa krajowego z 17 członków i odesłanie sprawozdań pod liczbami 4, 5, 6, 7, 8, i 9 zamieszczonych, do tej komisji.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z oboma wnioskami sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi w imieniu Wydziału krajowego odesłanie sprawozdania z czynności I. Departamentu z wyłączeniem wszakże spraw dotyczących się krajowych składów zbożowych, i szkół rolniczych w Dublanach i Czernichowie, które odesłać należy do komisji gospodarstwa krajowego, do komisji gminnej.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następnie co do sprawozdania z czynności Departamentu II. wnosi sprawozdawca, ażeby sprawozdanie z czynności tego Departamentu z wyjątkiem spraw melioracyjnych, niższych szkół rolniczych, szkoły lasowej, i w ogóle spraw gospodarstwa krajowego, które odesłać należy do

komisyi gospodarstwa krajowego, odesłaniem było do komisji przemysłowej, z 9 członków wybrać się mającej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskami sprawozdawcy bez rozprawy.

Wreszcie wnosi sprawozdawca p. Pietruski odesłanie sprawozdania z czynności Dep. III. do komisji szkolnej z 17 członków wybrać się mającej, sprawozdania z czynności Dep. IV. do komisji drogowej z 12 członków, sprawozdania z czynności Dep. V. do komisji sanitarnej z 11 członków, sprawozdania zaś z czynności Dep. VI. do komisji prawniczej.

Izba w głosowaniu uchwała wybór powyższych komisji zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy i odesłanie wymienionych sprawozdań do poszczególnych komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego

1. w przedmiocie podwyższenia stałej rocznej subwencji dla teatru ruskiego;
2. z petycji gminy Żabokruki powiatu bobreckiego o niżenie prestacji na płacę nauczyciela;

3. w przedmiocie 34 petycji emerytowanych nauczycieli, żon, wdów i sierot po nauczycielach szkół ludowych o udzielenie lub podwyższenie zapomogi w drodze łaski;

4. z petycji Anieli Guzkiewiczowej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o dożywotnie roczne wsparcie.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie sprawozdania powyżej pod liczbą 1. zamieszczonego do komisji budżetowej, zaś sprawozdań pod liczbami 2, 3 i 4 wymienionych do komisji szkolnej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji bankowej z 13 członków wybrać się mającej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. o ustawie zdrojowej;
2. w przedmiocie budowy własnego domu dla krajowego zakładu położnic we Lwowie;
3. z wnioskiem o wstawienie do budżetu zakładu kulparkowskiego na rok 1891 kwoty potrzebnej na budowę domku na pomieszkanie dla urzędnika tegoż zakładu;
4. o budowie pawilonu chirurgicznego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie;
5. w przedmiocie utworzenia jeszcze jednej posady sekundaryusza I. klasy przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie;
6. w przedmiocie sprzedaży karczmy, należącej do funduszu szpitala św. Łazarza, a położonej w Krowodrzy;
7. z petycji gminy Okocim względem pokrycia z funduszu krajowego kosztów pielęgnowania Maryi Tritko w wiedeńskim zakładzie zaopatrzenia z funduszu krajowego;

8. z przekazanych do zbadania petycji gminy Dolina i Pogórska Wola w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kosztów leczenia i utrzymania Chany Fleckmann, jakoteż kosztów utrzymania w Buda-Peszcie Katarzyny Bednarzówny.

Sprawozdawca poseł Hoszard wnosi odesłanie sprawozdania pod liczbą 1. zamieszczonego do komisji sanitarnej, zaś sprawozdań pod liczbami 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8, wymienionych do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdań Wydziału krajowego:

1. z preliminarzami galicyjskiego funduszu propinacyjnego i galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1890 i 1891.

Sprawozdawca p. Sawczak prostuje następujące omyłki druku, zawarte w tem sprawozdaniu, a to: na stronicy trzeciej w ustępie czwartym zamiast „z najmniejszą ofertą“ ma być „z naj wyższą ofertą“. Na stronie 5. w ustę-

pie trzecim zamiast „sprawami“ ma być „prawami“ wreszcie na stronicy 8. zamiast cyfry „61.509“ ma być cyfra „61,000.509“.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj.:

1. w przedmiocie uregulowania sprawy podwodowej;

2. w przedmiocie uzyskania tańszego najmu koszar dla c. k. żandarmeryi;

3. z projektem ustawy o przeniesieniu: a) gmin i obszarów dworskich Łopuszna, Łukawica i Monasterzec z okręgu Reprezentacji powiatowej w Drohobyczu, do okręgu takiejże Reprezentacji w Samborze; b) gminy i obszaru dworskiego Milczyce z okręgu Reprezentacji powiatowej w Mościskach do okręgu takiejże Reprezentacji w Rudkach;

4. z projektem ustawy o przeniesieniu gminy i obszaru dworskiego Dżurków z okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi do okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence;

5. z projektem ustawy o przeniesieniu gminy Magdalówka z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skałacie;

6. w przedmiocie przeniesienia gminy Machliniec z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. Starostwa w Żydaczowie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Stryju;

7. z wnioskiem o przeniesienie miejscowości Lipowiec i Majdan Lipowiecki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach;

8. z wnioskiem o przeniesienie gminy i obszaru dworskiego Berbeki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku, c. k. Starostwa w Kamionce Strumiłowej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce Strumiłowej;

9. z petycji gminy i obszaru dworskiego Solina w sprawie przeniesienia tej miejscowości

z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie do takiegoż c. k. Sądu w Ustrzykach dolnych;

10. z petycji gminy i obszaru dworskiego Laszki związane w sprawie przeniesienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Rudkach do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Mościskach.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie sprawozdań pod liczbami 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10. zamieszczonych do komisji prawniczej, sprawozdania zaś pod l. 2. zamieszczonego do komisji administracyjnej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Sekretarz p Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Rewizję Instrukcyi dla Wydziału krajowego z d. 1. marca 1866 r. i przepisów ustawy służbowej;
- II. Wybór komisji z 9ciu członków celem przeprowadzenia tej rewizyi i przedłożenia Sejmowi stósownych wniosków.

Władysław Koziembrodzki m. p.
wnioskodawca

Eustachy Zagórski, Szeptycki, Schnell, Czartoryski, Mazaraki, Rosenstock, Rutowski, Tomisław Rozwadowski, Skałkowski, Władysław Wolański, Franciszek Jędrzejowicz, E. Raczyński, Jaworski, Mikołaj Wolański, Edm. Klemensiewicz, Polanowski, F. Vivien, Rej, Stanisław Stadnicki, Edw. Micewski, Tad. Langie, Trzeciecki, Szeliski, Emil Torosiewicz, B. Horodyski, Stanisław Jędrzejowicz, Borkowski, Władysław Struszkiewicz, Skrzyński, J. Puzyna, Ziemiałkowski, Dr. A. Asnyk.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Teliszewski czyta następujący wniosek naglący:

„Składając do łaski marszałkowskiej petycję Rady gminnej miasta Mikołajowa koło Drohobycza wnoszę:

1. Wysoki Sejm raczy przyzwolić gminie Mikołajowa pożyczkę bezprocentową w sumie 20.000 zł. w. a. za stosownem zabezpieczeniem

na majątku gminnym celem wspomżenia pogorzalców.

2. Wysoki Sejm raczy przyzwolić dla pogorzalców gminy Mikołajowa jednorazową zapomogę w kwocie 1.000 zł. w. a.“

Herasimowicz w. r.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym. Przemawia p. Stanisław hr. Badeni pod względem formalnym.

Marszałek daje objaśnienie pod względem formalnym.

Przemawiają następnie pp. Romańczuk, Pietruski i Stanisław hr. Badeni pod względem formalnym.

Przemawia Marszałek.

Przemawia p. Chrzanowski.

Na wniosek p. Romanowicza uchwała Izba zamknięcie dyskusji formalnej.

Przemawiają zapisani do głosu pp. Teliszewski i Kozłowski Zygmunt.

Marszałek podaje pod głosowanie kwestyę, nagłości wniosku p. Herasimowicza.

Izba w głosowaniu uchwała nagłość tego wniosku.

Przemawia p. Herasimowicz dla uzasadnienia swego wniosku, i wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej.

Izba uchwała odesłanie wniosku p. Herasimowicza do komisji budżetowej.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 16. października b. r. o godzinie 11tej przed południem, którego porządek dzienny Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz Izbie odczytał.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 50. po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

2. posiedzenia, 2. sesji, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 16. Października 1890.

Początek o godzinie 11 minut 20.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Antoni hr. Wodzicki, Konstanty Teliszewski, Włodzimierz Kozłowski.

Obecnych posłów 132.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 1. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił pp. Korytowskiemu i Siemiginowskiemu po trzy dni urlopu zaś p. Midowiczowi 8 dni urlopu.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Krynickiemu urlopu do końca października b. r.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycji, wniesionych po dzień 16. października b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej L. s. 51, 53, 54, 55.

Komisji szkolnej L. s. 52.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 56. wnosi Sekretarz p. St. Jędrzejowicz, by na dzisiejszem jeszcze posiedzeniu wybrać komisję petycyjną z 24 członków a petycję L. s. 56 przekazać do tejże komisji.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następnie przekazuje Izba komisji budżetowej petycje do L. s. 57, 68, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 95, 96.

Komisji petycyjnej L. s. 58, 59.

Komisji prawniczej L. s. 61, 83.

Komisji szkolnej L. s. 62, 65, 72, 73, 84, 93

Komisji drogowej L. s. 63, 64, 75.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 69, 71.

Komisji administracyjnej L. s. 70, 93, 94.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy o organizacyi służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich galicyjskich.

Na wniosek Sekretarza p. St. Jędrzejowicza uchwala Izba odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gminnej.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o reaktywowaniu kursu dozorców melioracyjnych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Wereszczyński stawia wniosek upoważnienia przez Wys. Izbę Wydziału krajowego do przedstawiania Wys. Sejmowi bez drukowania sprawozdań i wniosków Wydziału krajowego w przedmiocie uchwalania dodatków do podatków bezpośrednich na potrzeby gminne, dodatków do podatków konsumcyjnych i opłat od napojów spirytusowych, jakoteż na udzielanie prawa do poboru opłat mytniczych, oraz i innych mniejszej wagi sprawozdań.

Izba uchwała wniosek powyższy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi imieniem Wydziału krajowego odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji Reprezentacji powiatu sanockiego i nowotarskiego w przedmiocie datku ofiarowanego w roku 1880. na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji drogowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie urządzenia w kraju zakładów pracy przymusowej i poprawczych, tudzież kolonii rolniczej poprawczej dla nieletnich chłopców.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Zapałów z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lubaczowie i c. k. Starostwa cieszanowskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Jarosławiu.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy o przeniesieniu gminy wraz z obszarem dworskim Soroki z okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłania powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje:

Wybór czterech sekretarzy, czterech kwestorów i dwunastu rewidentów.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Rozwadowskiego, Lasockiego, Midowicza, Sawczaka, Merunowicza.

Poseł Midowicz zdaje sprawę ze skrutinium wyboru czterech sekretarzy, czterech kwestorów i dwunastu rewidentów.

Na 86 głosujących wybrani sekretarzami pp. Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski Włodzimierz, Teliszewski i p. Wodziecki Antoni.

Na 85 głosujących wybrani kwestorami pp. Antoniewicz, Golejewski, Korytowski, Torosiewicz Emil.

Na 85 głosujących wybrani rewidentami pp. Antoniewicz, Bobczyński, Dziędużycki Klemens, Goldman, Horwath, Kowalski, Merunowicz, Olpiński, Siczynski, Siemiginowski, Szeliski, Wolański Mikołaj.

Następuje:

Wybór komisji budżetowej z 17 członków, administracyjnej z 17 członków, prawniczej z 9 członków, gminnej z 13 członków, gospodarstwa kraj. z 17 członków, przemysłowej z 9 członków,

szkolnej z 17 członków, drogowej z 12 członków, sanitarnej z 11 członków i komisji bankowej z 13 członków.

Na wniosek p. hr. Koziębrodzkiego Szczenińskiego uchwała Izba wzmocnienie komisji sanitarnej o dwóch członków, gminnej o jednego, przemysłowej o trzech, gospodarstwa krajowego o jednego, drogowej o jednego, prawniczej o jednego i bankowej o jednego członka.

Na wniosek sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza uchwała Izba wybór komisji górniczej z 8 członków.

Na wezwanie Marszałka przystępuje Izba do wyboru wszystkich powyżej wymienionych komisji a nadto petycyjnej, stosownie do uchwały zapadłej na początku posiedzenia.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Łączyńskiego, Wiktora, Herasimowicza, Rayskiego, ks. Sawę, Klemensiewicza, Langiego, Trzecińskiego, Ochrymowicza, Rutowskiego, Palcha, Jędrzejowicza Franciszka, Michalskiego, Okuniewskiego i Scipiona.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje nazwiska posłów, którzy oddają kartki.

Po oddaniu kartek Marszałek zawiesza posiedzenie celem dokonania skrutinium wyborów.

Po przerwie podejmuje Marszałek posiedzenie na nowo.

P. Trzeciński zdaje sprawę ze skrutinium dokonanych wyborów komisji:

Na 100 głosujących wybrani: Do komisji budżetowej pp. Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Biliński, Chrzanowski, Czyżewicz, Goldman, Jędrzejowicz Stanisław, Kowalski, Kozłowski Włodzimierz, Madeyski, Marchwicki, Romańczuk, Scipio, Skrzyński, Skałkowski, Stadnicki Jan, Zagórski.

Do komisji administracyjnej pp. Biliński, Chamiec, Dworski, Horodyski Bronisław, Koziębrodzki Szczeniński, Romer Gustaw, Szeptycki, Teliszewski, Torosiewicz Mikołaj, Trzeciński, Tyszkiewicz, Wiktor, Wodzicki Antoni, Wolański Władysław, Zbyszewski, Ziemiałkowski, Żywicki.

Do komisji prawniczej pp. Dworski, Fruchtman, Klemensiewicz, Krynicki, Lenartowicz, Madeyski, Rożankowski, Weigel, Zoll, Żywicki.

Do komisji gminnej pp. Czaykowski, Dworski, Fruchtman, Horwath, Huryk, Koziębrodzki

Władysław, Lasocki, Merunowicz, Niedzielski Rogoyski, Romer Tadeusz, Rozwadowski, Sala, Ziemiałkowski.

Do komisji gospodarstwa kraj. pp. Antoniewicz, Dydyński, Gorayski, Gnoiński Jan, Gross, Jędrzejowicz Edward, Langie, Polanowski, Potocki Roman, Puzyna, Rosenstock, Stadnicki Stanisław, Struszkiewicz, Schnell, Tarnowski Jan, Vivien, Wodzicki Ludwik, Zamoyski.

Do komisji przemysłowej pp. Brykczyński, Chrzanowski, Czartoryski, Goldman, Golejewski, Michalski, Okuniewski, Raczynski, Rutowski, Szczepanowski, Weigel, Żardecki.

Do komisji szkolnej pp. Asnyk, Badeni Stanisław, Czartoryski, Dunajewski Albin, Dzie duszycki Wojciech, Pilat, Potoczek, Rayski, Rey, Romańczuk, Solecki, Stanecki, Tarnowski Stanisław starszy, Tarnowski Stanisław młodszy, Wodzicki Antoni, Zakrzewski, Zoll.

Do komisji drogowej pp. Czaykowski, Gniwosz, Gnoiński Wincenty, Gross, Jaworski, Jędrzejowicz Franciszek, Koziębrodzki Władysław, Męciński, Rayski, Romer Gustaw, Siczynski, Struszkiewicz, Torosiewicz Emil.

Do komisji sanitarnej pp. Bobrzyński, Borkowski, Czyżewicz, Herasimowicz, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski Zygmunt, Kramarczyk, Lenartowicz, Olpiński, Palch, Pilat, Romer Gustaw, Trzeciński.

Do komisji bankowej pp. Abrahamowicz, Dembowski, Gorayski, Gross, Mandyczewski, Marchwicki, Polanowski, Rapoport, Scipio, Skałkowski, Skrzyński, Stadnicki Jan, Weigel, Wodzicki Ludwik.

Do komisji górniczej pp. Chamiec, Gorayski Ochrymowicz, Palch, Potocki Roman, Skrzyński, Szczepanowski, Wiktor.

Do komisji petycyjnej pp. Barański, Barabas, Bobczyński, Dzie duszycki Klemens, Golejewski, Hamorak, Kapri, Klemensiewicz, Kułaczkowski, Mazaraki, Merunowicz, Micewski, Michalski, Mizia, Ochrymowicz, Sawa, Siemiginowski, Sirko, Strzygowski, Stręk, Szeliski, Tyszkowski, Wolański Mikołaj, Żardecki.

Marszałek po skonstatowaniu rezultatu wyborów do każdej komisji z osobna, wzywa wybrane komisje do ukonstytuowania się i podania do wiadomości wyniku ukonstytuowania.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następujący wniosek naglący:

Wniosek naglący.

Straszny pożar nawiedził dnia 23. września b. r. wieś Ożomłę w powiecie Jaworowskim, gdzie zgorzało do 200 zabudowań a 48 gospodarzy i kilkunastu chałupników, razem do 300 osób straciło całe mienie.

Wobec nędzy tułających się bez pomieszczenia tylu gospodarzy i domowników, pozostających przy zbliżającej się zimie bez przytułku i pożywienia, wnoszę nagląco:

Wysoki Sejm raczy wniosek o zasiłek w kwocie 600 zł. dla pogorzalców Ożomelskich przekazać komisji budżetowej z poleceniem zdania o nim sprawy ustnie na najbliższym posiedzeniu Sejmu.

Wnioskodawca Szeptycki.

Wład. Koziembrodzki, Antoniewicz, F. Kramarczyk, Wiktor, Stręk, E. Torosiewicz, Dr. Olpiński, Potoczek, St. Tarnowski (st), Jan Gnoiński, Abrahamowicz, Schnell, J. Romańczuk, Asnyk, Zoll, Lenartowicz, Dr. Sawczak, Weigel, Z. Słonecki, Dembowski, Polanowski, K. Scipio, Borkowski, Skrzyński, Vivien, Dr. Midowicz, L. Chrzanowski, Zardecki, W. Gnoiński, Zagórski, Mazaraki, Okuniewski, J. Puzyna, Gorayski, T. Merunowicz, Sirko, Hamorak, Kowalski, M. Siczynski, Teliszewski.

P. Szeptycki uzasadnia nagłość swego wniosku i wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej bez drukowania z wezwaniem do ustnego zdania sprawy na jednym z najbliższych posiedzeń.

Izba popiera dostatecznie kwestyą nagłości wniosku powyższego a następnie w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Szeptyckiego co do formalnego traktowania, bez rozprawy.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujący wniosek:

W n i o s e k

posła Madeyskiego w sprawie zmiany instrukcji dla Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następująca uchwałę:

§. 20. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca roku 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmieć odtąd jak następuje:

„Każdy Członek Wydziału krajowego obowiązany jest popierać w Sejmie tudzież w komisjach sejmowych wszystkie te sprawy, które na posiedzenie sejmowe wniósł (§. 14), tudzież wszystkie te uchwały, które na posiedzeniu Wydziału krajowego na jego wniosek zapadły (§§. 30. 35)“.

§. 22. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca roku 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmieć odtąd jak następuje:

„Marszałek krajowy jako przewodniczący Wydziału krajowego czuwa nad biegiem czynności Wydziału, oraz nad wewnętrznym porządkiem, i wydaje w tym celu odpowiednie zarządzenia.

On rozdziela czynności pomiędzy Członków Wydziału i dodaje im do pomocy urzędników w miarę potrzeby.

Marszałek może dla stałych spraw administracyjnych bądź wszystkich, bądź niektórych utworzyć stałe departamenty. W takim razie Marszałek oznaczy zakres departamentów i przeznaczy dla nich naczelników z grona Członków Wydziału krajowego.

Sprawy nie wchodzące w stały zakres departamentów, Marszałek może oddać do przygotawczego opracowania urzędnikom Wydziału krajowego, poczem poruczy je Członkom Wydziału krajowego (§. 30).

Marszałek wyznacza posiedzenia Wydziału, układa porządek dzienny obrad, otwiera i zamyka posiedzenia, przewodniczy obradom, ujmuje wnioski w należyłą formę, poddaje je pod głosowanie i stwierdza zapadłe uchwały. Marszałek podpisuje wszelkie ekspedycje Wydziału krajowego, wyjąwszy indorsaty do stron wystosowane, które dyrektor kancelaryi podpisywać może. Jeżeli przedmiotem ekspedycyi jest sprawa w stały zakres departamentu wchodząca, podpisuje ekspedycję wraz z Marszałkiem ten Członek Wydziału, na wniosek którego uchwała zapadła (§§. 30, 35), lub który tę czynność wraz z Marszałkiem potocznie załatwił (§. 30)“.

§. 23. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca roku 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmieć odtąd jak następuje:

„Członkowie Wydziału krajowego mają gorliwie pełnić swoje obowiązki.

Jeżeli Członek Wydziału krajowego jest naczelnikiem stałego departamentu, Marszałek doda mu do pomocy stałe biuro, składające się z potrzebnej ilości urzędników pod bezpośrednim zwierzchnictwem radcy, któremu naczelnik departamentu prace porucza i sposób ich załatwienia wskazuje.

Jeżeli Marszałek jako przewodniczący Wydziału krajowego z jakichbądź powodów nie urzęduje, władzę jego sprawuje ten Członek Wydziału, którego Marszałek zastępcą do przewodnictwa w Wydziale krajowym zamianuje. Marszałek może zastępcy powierzyć stale część swoich czynności, chociaż sam urzęduje. Zastępca Marszałka jest stałym referentem osobistych spraw urzędników i wykonywa nad nimi naczelny nadzór w imieniu Wydziału krajowego.

Jeżeli zastępca Marszałka nie urzęduje, Marszałek powoła do zastępstwa innego Członka Wydziału krajowego“.

§. 27. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmieć odtąd jak następuje:

„Jeżeli Członek Wydziału krajowego nie pełni swojego urzędowania dłużej aniżeli jeden miesiąc, uważać należy, że tem samem złożył mandat do Wydziału krajowego. Wyjątek stanowi urlop, choroba lub powołanie do innej służby przez Sejm lub Wydział krajowy“.

§. 28. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmieć odtąd jak następuje:

„Urlopów udziela Członkom Wydziału krajowego Marszałek krajowy“.

§. 30. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmieć odtąd jak następuje:

Marszałek wyznaczy posiedzenie Wydziału krajowego ilekroć tego uzna potrzebę. Na żądanie trzech Członków Wydziału winien Marszałek zarządzić posiedzenie. Na jeden dzień przed po-

siedzeniem każdy Członek Wydziału złoży w biurze Marszałka spis spraw, które do obrad przygotował, a to według numerów dziennika podawczego.

Jeżeli przedmiotem obrad ma być użycie kwot uchwalonych przez Sejm do rozporządzalności Wydziału krajowego (funduszu dyspozycyjnego), nadanie stypendyów i miejsc fundacyjnych lub osobista sprawa urzędników, referent obowiązany jest podać wniosek swój wraz z uzasadnieniem do wiadomości Marszałka przed posiedzeniem Wydziału. Marszałek może zarządzić, ażeby także w innych ważniejszych sprawach wnioski referentów wraz z uzasadnieniem były mu przed posiedzeniem podawane do wiadomości. Po wyczerpaniu porządku dziennego przez Marszałka ułożonego, Marszałek może poddać pod obrady sprawy nagłe, chociażby przez referenta nie były naprzód zapowiedziane.

Posiedzenia Wydziału krajowego nie są publiczne.

Tylko Marszałek (§. 31), Członkowie Wydziału i urzędujący ich zastępcy mają głos stanowczy, ci też tylko i urzędnik trzymający pióro zgromadzają się na posiedzenia.

Marszałek może bądź z własnego ramienia, bądź wskutek uchwały Wydziału krajowego wezwać na posiedzenie urzędnika Wydziału z głosem doradczym. W tenże sposób może Marszałek wezwać na posiedzenie inne osoby dla udzielenia potrzebnych wiadomości i objaśnień. Sprawy wchodzące w stały zakres departamentów wnosi na posiedzenie naczelnik departamentu, inne zaś sprawy wnosi Członek Wydziału krajowego, któremu Marszałek tę sprawę poruczył. Obowiązkiem jest referenta, wyłuszczyć rzecz dokładnie pod względem okoliczności stanowiących i wyłożyć motywa swojego zdania. W rzeczach ważniejszych sprawozdanie ma być ułożone na piśmie.

Marszałek kieruje obradami, a wysłuchawszy sprawozdawcę otwiera dyskusję i udziela Członkom głosu w porządku, w jakim się do głosu zapisali.

Gdy już żaden z Członków głosu nie zabiera, a w razie uchwalenia zamknięcia dyskusji po wysłuchaniu zapisanych jeszcze głosów, tudzież po wysłuchaniu głosu sprawozdawcy,

Marszałek zamyka dyskusję i zarządza głosowanie w ten sposób, że najpierw poprawki i wnioski najwięcej od wniosku referenta oddalone pod głosowanie poddaje.

§. 35. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmienie odtąd jak następuje:

„Uchwały zapadłe przeciw wnioskowi referenta wypracuje na referacie wraz z motywami urzędnik na posiedzeniu pióro trzymający i wymieni Członków Wydziału, którzy za, a którzy przeciw zdaniu referenta głosowali, uchwały takie przejrzeć i podpisać powinien ten Członek Wydziału, na wniosek którego przeciwko zdaniu referenta uchwała zapadła. Oddzielne zdania pojedynczych głosujących i Marszałka będą zapisywane na referacie tylko na ich żądanie, a to wraz z streszczonymi pokrótce motywami“.

§. 37. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmienie odtąd jak następuje:

„Marszałek ma prawo w szczególnych przypadkach przeznaczyć współreferenta. Referent powinien wezwać do współreferatu tego Członka Wydziału, który ma sobie poruczoną sprawę, zostającą w styczności z jego referatem.

Wrazach współreferatu, referent komunikuje wypracowany wniosek współreferentowi, który albo się nań zgodzi, albo też oddzielny wniosek wypracuje, poczem dopiero w obecności współreferenta wnosi przedmiot na posiedzenie. W tym ostatnim przypadku współreferent zabiera w rozprawie głos zaraz po referencie“.

§. 39. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca r. 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmienie odtąd jak następuje:

„Czynności, które są tylko wykonaniem uchwał Wydziału krajowego, tudzież czynności, które nie załatwiają sprawy merytorycznie i stanowczo, lub są podrzędnej natury, będą załatwiane potocznie. Jeżeli takie czynności nie wchodzą w stały zakres departamentów, załatwia je Marszałek pod własną odpowiedzialnością, w razie przeciwnym zaś Marszałek wraz z naczelnikiem właściwego departamentu pod odpowiedzialnością obudwóch“.

§. 40. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. Marca 1866 r. uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmienie odtąd jak następuje:

„Sprawy załatwione potocznie lub okólnikowo mają być podane do wiadomości Wydziału na najbliższym posiedzeniu“.

§. 42. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmienie odtąd jak następuje:

„Członek Wydziału krajowego, który sprawę na posiedzenie wnosił, odpowiada za zgodność ekspedycyi z uchwałą i za właściwą jej formę; ma przeto przejrzeć, w razie potrzeby poprawić koncept ekspedycyi, podpisać go nawet w takim razie, gdy uchwała przeciw jego wnioskowi zapadła, wreszcie przedłożyć go z aktami Marszałkowi do rewizyi i aprobaty“.

§. 64. Instrukcyi dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 uchyla się w osnowie dotychczasowej i ma brzmienie odtąd jak następuje:

„Bliższe instrukcye dotyczące się wewnętrznej służby Wydziału krajowego wyda Marszałek. Instrukcye zaś dla innych urzędów krajowych wyda Wydział krajowy“.

Wnioskodawca: Madeyski w. r.

J. Stadnicki, A. Wodzicki, Szczęsny Koziebrodzki, Jan Tarnowski, Zoll, Lasocki, Zakrzewski, Edw. Jędrzejowicz, K. Scipio, Dydyński, Bobrzyński, Tom. Rozwadowski, St. Tarnowski (sen.), Franciszek Jędrzejowicz, E. Raczynski, Łączyński, Dr. Stan. Larysz Niedzielski, Jaworski, Gorayski, J. Męciński, A. Skrzyński, Stanisław Badeni, Abrahamowicz, Borkowski, St. Jędrzejowicz, Szeptycki, Mik. Wolański, Wład. Wolański, Z. Słonecki.

Marszałek oświadcza, iż z wnioskiem tym postąpi podług przepisów regulaminu.

P. Kozłowski przemawia w kwestyi formalnej.

Sekretarz p. St. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek:

W n i o s e k.

Poleca się Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby na najbliższej sesyi przedłożył projekt ustawy o urządzeniu Sądów gminnych dla

spraw policyi miejscowej, opracowany według zasad wniosku uchwałą sejmową z d. 19 grudnia 1887 objętego.

Lwów d. 14 października 1890.

Wnioskodawca: Teofil Merunowicz w. r.

F. Kramarczyk, Wojciech Mizia, Potoczek, Stręk, Fruchtman, Palch, Romanowicz, Michalski, Goldman, Albin Rayski, dr. Midowicz, Szczepanowski, Wł. Koziebrodzki, Zbyszewski, Dworski, Lenartowicz, Gross, dr. Weigel, dr. A. Asnyk, Żardecki, W. Rogoyski.

(Załącznik powyższego wniosku).

Zasady organizacyi sądów gminnych dla spraw policyi miejscowej według wniosku posła Merunowicza, objętego uchwałą sejmową z dnia 19 grudnia 1887.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§. 27 ust. gm. z 12 sierpnia 1866 nr. 21 Dz. u. kr.) wyrzeczona jest sankcyja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, ma być wykonywaną władza karna w gminach i na obszarach dworskich łącznie, przez osobne w tym celu ustanowione sądy gminne, zorganizowane według następujących zasad:

1. Sąd gminny składa się z trzech mężów zaufania czyli asesorów, z których jednego wybiera rada gminna, drugiego mianuje właściciel lub współwłaściciele obszaru dworskiego, trzeciego zaś właściwy Wydział powiatowy z terna, ułożonego przez naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego. Wszyscy trzej mężowie zaufania wybierają ze swojego grona przewodniczącego sądu gminnego.

Gdzie jest jeden właściciel obszaru dworskiego, może on pełnić urząd assessora sądu gminnego osobiście, gdy do tego chęć i wolę wobec politycznej władzy powiatowej oświadczy, i przepisaną przysięgę złoży; jednakże w każdym razie ma on wyznaczyć zastępcę dla siebie, jak w ogóle każdy inny członek sądu gminnego ma mieć zastępcę.

Członkowie sądu gminnego mają liczyć co najmniej 24 lat wieku, być nieposzlakowanej sławy, używać w pełni praw obywatelskich

i mieć swoje stałe zamieszkanie w obrębie sądu gminnego.

Mandat członków sądu gminnego trwa 3 lata. Nikogo nie można zmusić do przyjęcia tego mandatu. Kto jednak mandat przyjmie, obowiązany jest wypełniać dokładnie połączone z nim obowiązki — a to pod zagrożeniem grzywien aż do 20 zł. — mianowicie w takim razie, gdyby dla braku kompletu terminu roków mijały bezskutecznie.

2. Okręg urzędowania sądu gminnego rozciąga się na gminę i obszar dworski tej miejscowości, dla której jest ustanowiony; wolno jednak i kilku gminom łącznie z przynależnymi obszarami dworskimi poddać się na przeciąg jednej kadencyi jurysdykcyi jednego sądu gminnego — a to za wiedzą i przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej.

W takim razie Rady gminne, a względnie właściciele obszarów dworskich, przynależni do okręgu tego wspólnego sądu gminnego wybierają swoich mężów zaufania tak, jak gdyby jedną stanowili gminę.

3. Kompetencya gminnego sądu pod względem przedmiotu urzędowania obejmuje te sprawy, co do których w myśl §. 60 ust. gm. z 12 sierpnia 1866 nr. 21 dz. ust. kr. i §. 38 ustawy o ochronie własności polowej z 17 lipca 1876 nr. 28 dz. ust. kr. przysługuje dotychczas prawo orzekania kar naczelnikowi gminy — a to zarówno co do zakresu władzy, jak niemniej także z zachowaniem tego samego toku instancyj.

Do sądów gminnych należeć ma także jednanie stron, dobrowolnie zgłaszających się do nich do ugody — z ważnością ugody sądowej (§. 27 lit. m ust. gm.)

4. Sądy gminne urzędują ustnie i jawnie, zazwyczaj w stale oznaczonych terminach roków jednakże nie rzadziej, jak raz na tydzień.

5. Orzeczenia sądu gminnego mają być wpisywane w porządku chronologicznym, jak następują, jedno po drugim w przeznaczoną na ten cel księgę, w oznaczony ustawą sposób.

Na żądanie stron za opłatą wedle taksy, oznaczonej przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, mogą być wydawane im wypisy wierzytelne z księgi orzeczeń

sądu gminnego, które posiadają ważność dokumentów publicznych.

6. Nad prawidłowym postępowaniem co do wyboru a względnie nominacji członków sądów gminnych czuwać mają władze polityczne w analogiczny sposób, jak wykonywana bywa kontrola nad wyborami członków Rad gminnych lub mianowaniem przełożonych obszarów dworskich.

Co do asesorów, których mianowanie zastrzeżone jest dla Wydziałów powiatowych, przysługuje prawo wnoszenia reklamacyj przeciwko nieprawidłowemu ich wyborowi do Wydziału krajowego, który takowe podania rozstrzyga w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

7. Uczestnik sądu gminnego nie może brać udziału w rozstrzyganiu sprawy, w której sam, albo jego najbliżsi krewni i powinowaci są interesowani.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Włodzimierz Kozłowski czyta następującą interpelację do J.E. p. Namiestnika jako komisarza rządowego.

L. s. 102.

Interpelacja

do J. E. Pana Namiestnika jako komisarza rządowego.

Dnia 19 listopada 1889 uchwalił Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem następującą rezolucję:

„Wzywa się c. k. rząd, aby

po 1. zwołał jak najrychlej ankietę, złożoną z osób fachowych, gorzelnictwem rolniczem się zajmujących i na podstawie uczynionych przez nią wniosków zmodyfikował wydane dotąd przepisy wykonawcze do ustawy o opodatkowaniu gorzelni z d. 28 czerwca 1888 Dz. u. p. nr. 95.

po 2. by dla unormowania zbytu okowity, usunął te wszystkie przeszkody, które zbyt ten bądź utrudniają, bądź uniemożliwiają“.

Dnia 21 listopada zaś powziął Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie zbadania usterek ustawy gorzelnianej i przepisów wykonawczych zwołał jak najrychlej ankietę krajową celem przygotowania materiału dla ankiety wiedeńskiej“.

Jak świadczy sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego z b. r. (Alegat 8 str. 13 do 35) zebrana dnia 14 stycznia b. r. w Wydziale krajowym wskutek powyższego polecenia, ankietą orzekła:

1. Ankieta gorzelniana wyraża ubolewanie, że c. k. rząd ciągłymi zmianami przepisów wykonawczych ustawy z d. 20 czerwca 1888 r. pociągającymi za sobą ciągłe koszta i martwe wkłady, a okazującymi się często jako nieodpowiadające celowi, w wysokim stopniu utrudniają byt gorzelni rolniczych.

Ankieta wyraża przekonanie, że czas eksperymentów i prób już się skończył i że zmiany przepisów, o ile okażą się potrzebnymi, będą już tylko usuwać utrudnienia i weksacje i ustalać sposób wykonywania ustawy, zabezpieczający skarb bez szkody producenta.

2. Samo rozporządzenie wykonawcze ustawy gorzelnianej z dnia 28 czerwca 1888 przypuszcza, że zegar w gorzelniach mający wykazywać ilość wyprodukowanego spirytusu, może być niedokładnym i wskazywać ilość produktu o 3% wyżej lub niżej od rzeczywistości.

Zważywszy zaś, że w praktyce zachodzą w tych granicach najrozmaitsze wypadki i zegary nie są jednostajnie niedokładnymi, a przy obliczeniach skarbowych cierpi zawsze na tej niedokładności produkujący przedsiębiorca, przeto ankieta wyraża przekonanie, że zegary we wszystkich poszczególnych gorzelniach powinny być przez c. k. władze skarbowe skontrolowane, a na podstawie dokładnego zbadania, ustanowioną być winna dla każdej gorzelni poprawka wskazań zegaru, któraby przedsiębiorcę od niesprawiedliwego poszkodowania ubezpieczała.

3. Należy się domagać, ażeby w każdej dyrekcyi skarbowej powiatowej był zapas aparatów mierniczych, oraz monter. Nadto należy się domagać, ażeby aparaty miernicze dla gorzelni rolniczych były odnawiane i restaurowane, oraz zastępowane nowymi na koszt skarbu, prócz

wypadków, gdyby zegar uszkodzonym został z winy producenta.

4. Ankieta wyraża przekonanie, że domagać się należy od c. k. rządu, ażeby zamiast aparatów mierniczych okazujących jedynie ilość, zaprowadzone zostały zegary pokazujące automatycznie ilość i siłę alkoholu.

5. Ankieta gorzelniana na podstawie doświadczeń ze składami i naczyniami do przechowywania spirytusu, domagać się musi podwyższenia procentu osuszki i reformy sposobu obliczenia tejże.

6. Ankieta gorzelniana wyraża przekonanie, że gwarantowania producenta za spirytus, który opuścił gorzelnię i odchodzi do wolnego składu, jest przeciw duchowi ustawy i powinno być zniesionem, gdyż za należytość skarbową gwarantuje skarbowi skład wolny, względnie kaucya kupca w pełnej wysokości przypadającego podatku.

7. Ankieta uważa rewizję przepisów cymmentniczych co do naczyń transportowych i obustrzenie nadzoru nad cechowaniem za niezbędne wobec konieczności wielkiej ściśłości wymiaru naczyń, gdy małe już różnice stanowią w obrocie handlowym znaczne straty dla producenta.

Ankieta sądzi, że koniecznem jest zaprowadzenie numerowania porządkowego cech cymmentniczych, uwidoczniającego odnośny urząd. Ankieta uważa za potrzebne, ażeby utrudnienia, z jakimi fakultatywny odbiór spirytusu na wagę się spotyka były usunięte, a przeciwnie, ażeby raczej były wprowadzone w tym względzie ułatwienia.

8. Gdy z losem gorzelnictwa, jako najważniejszej gałęzi przemysłu rolniczego byt i rozwój wielkiej części rolnictwa kraju naszego ściśle jest związany, ankieta gorzelniana wyraża przekonanie, że należy prosić J.E. p. Ministra rolnictwa, ażeby w sprawach gorzelnictwa zechciał brać w obronę interesa rolnictwa, które jego pieczy są poruczone.

9. Ankieta wyraża przekonanie, że należy dążyć do ujęcia środków wyjątkowych, które by mogły wpłynąć na podniesienie wywozu z Austro-Węgier nagromadzonego z pierwszej i obecnej kampanii spirytusu a przez to i na podniesienie cen na targach wewnętrznych, miałowicie wyjątkowej i czasowej premii wywozo-

wej dla spirytusu kontyngentowego na czas ściśle oznaczony.

10. Ankieta gorzelniana przyjmuje z uznaniem do wiadomości zarządzone przez p. Ministra handlu obniżenie taryf kolejowych dla eksportu spirytusu z Galicyi do granicy szwajcarskiej, włoskiej i do morza, domagać się jednak musi zapewnienia tychże taryf rafineryom w ruchu przerywanym (t. j. reekspedycje spirytusu rafinowanego dalej podług taryfy surowca), oraz obniżenie taryf w ruchu lokalnym.

Dalej domaga się ankieta, ażeby korzystanie z takiej obniżki taryf było dostępnem już przy transporcie jednego wagonu spirytusu a wreszcie, ażeby park wozów cysternowych dla przewozu spirytusu na kolejach państwowych i prywatnych został pomnożony i korzystanie z niego ułatwione.

11. „Ankieta uprasza Koło polskie we Wiedniu, by w dyskusji budżetowej cały stan upadku gorzeln rolniczych i rolnictwa był dosadnie zaznaczony.

Ankieta wyraża życzenie, by podatek od fabrykacyi drożdży został znacznie podwyższony.

12. „Ankieta wyraża życzenie, aby niewyczerpany kontyngent gorzeln tak fabrycznych jak rolniczych, nie mógł być przekazywany dodatkowo gorzelniom fabrycznym, lecz jedynie tylko gorzelniom rolniczym, nowo powstającym gorzelniom rolniczym spółek rolniczych, a wreszcie w ogóle gorzelniom rolniczym.

Ankieta wyraża życzenie, by w sprawie reformy postanowień ust. wódczanej i ust. o rozdziale kontyngentu indywidualnego dotyczących wymiaru kontyngentu, Wydział krajowy zechciał w stosownym czasie zwołać osobną ankietę“.

13. Ankieta wyraża życzenie, aby postanowienia odnoszące się do opodatkowania gorzeln kociołkowych uległy rewizyi i ażeby wydajność tych gorzeln obliczoną została odpowiedniej do stanu faktycznego techniki i produkcji, gdyż obecnie rozwój tego rodzaju gorzeln opiera się nie na warunkach produkcji, ale na wyzyskiwaniu przesadnych ulg podatkowych“.

14. Ankieta oświadcza się za uchycieniem §. 5. z ustawy z dnia 20 czerwca 1888 i za podciągnięciem gorzeln dotychczas na mocy tego

paragrafu uwalnianych od opłaty podatku, pod podatek.

Na wypadek gdyby uchylenie §. 5 okazało się niemożliwym, oświadcza się ankieta za tem: 1) by z uwolnienia od podatku w myśl §. 5 wyłączona była gorzałka pędzona z materiałów mącznych; 2) by ograniczyć uwolnienie od podatku w myśl postanowień §. 5 produkcji potrzebnej na opędzenie potrzeb domowych do pewnego maximum produkcji rocznej, a mianowicie do 25 litrów na rok, a resztę produkcji poddać podatkowi.

15. „Ankieta oświadcza się za zmianą §. 6 w tym kierunku, ażeby spirytus przemysłowy itd. został przynajmniej zaliczony do kontyngentu, chociażby bez nakładania nań opłaty konsumcyjnej lub z nałożeniem opłaty niższej od spirytusu kontyngentowego“.

16. „Ankieta wyraża życzenie, ażeby Wys. Wydział krajowy zwrócił uwagę c. k. Rządu na niedostateczny sposób denaturowania spirytusu na Węgrzech i na ztąd powstałe defraudacye, jak również i na okoliczność, że źle denaturowany spirytus węgierski wchodzi do Galicji i staje się z uszczerbkiem zdrowia ludności przedmiotem konsumcyi“.

Wskutek rzeczonych uchwał ankiety zastosował Wydział krajowy dnia 31 stycznia 1890 pod L. 4676 pismo do JE. c. k. Ministra skarbu, do JE. c. k. Ministra handlu i do JE. Ministra dla Galicji z prośbą o poparcie uchwał ankiety, przesłał zarazem jej uchwały Wys. Koła polskiemu w Radzie państwa.

Koło polskie poparło życzenia Wydziału krajowego przez usta posła Rutowskiego na 379 posiedzeniu Izby poselskiej dnia 3 maja 1890 a z innych prowincyj austriackich odezwały się również głosy domagające się poruszonych przez ankietę Wydziału kraj. zmian.

Mimo to Wydział kraj. nie otrzymał od c. k. Rządu żadnej odpowiedzi na pismo ustawy spirytusowej dotyczące, a oprócz kilku drobnych zmian w wykonaniu ustawy, nie zaszły żadne inne.

Wobec faktu, że wiele gorzełń w kraju naszym zamknięto, że kampania się staje coraz krótszą a zmniejszenie produkcji spirytusu wy-

wiera wpływ niekorzystny na siłę produkcyjną a względnie podatkową ziemi, zwłoka, jakiej doznaje załatwienie tej sprawy, daje się krajowi naszemu dotkliwie we znaki.

Domniemana zaś trudność, jaką sprawiają rokowania z Węgrami, może dotyczyć jedynie tylko słusznych żądań austriackich w sprawieniżenia kontyngentu węgierskiego, a ewentualnie zmiany §. 5 i 6 ustawy spirytusowej; wobec stanowiska JE. p. Ministra skarbu korony węgierskiej zajętego dwukrotnie w poselskiej Izbie węgierskiej tak w roku zeszłym jak i w roku bieżącym można się bowiem spodziewać, że liczne punkta uchwał ankiety krajowej galicyjskiej odpowiadają życzeniom węgierskim.

Zważywszy, że dotychczas nie ma żadnej rękojmi trwałości obecnego podwyższenia spirytusu, że zaś istnieje pewne prawdopodobieństwo związku teje ceny ze spekulacją giełdową berlińską i z projektami utworzenia ringu spirytusowego w Prusiech, że zresztą żadna cena nie jest w stanie powetować niekorzystnego wpływu ograniczenia produkcji spirytusu na rolnictwo. przesilenia przeto, jakie ustawa o opodatkowaniu spirytusu wywołała, nie należy uważać za ukończone.

Z tych też powodów mają zaszczyt podpisani posłowie zapytać JE. p. Namiestnika:

po 1. jakie są powody zwłoki w uwzględnieniu uchwał ankiety krajowej;

po 2. czy i kiedy zamierza c. k. rząd wnieść do Rady państwa przedłożenie zmian ustawy o opodatkowaniu spirytusu z dnia 20 czerwca 1888. Dz. u. p. Nr. 95 oraz we własnym zakresie działania przeprowadzić zmiany rozporządzeń wykonawczych.

We Lwowie d. 16. października 1890.

Włodzimierz Kozłowski w. r.

Jan Gnoiński, W. Gnoiński, J. Stadnicki, Borkowski, E. Raczyński, J. Puzyna, Albin Rayski, Edward Jędrzejowicz, Gross, Klemens Dzieduszycki, S. Koziębrodzki, Sala, Wiktor, Fr. Jędrzejowicz, Jan Trzeciecki, Szeliski, Kornel Horodyski, Zenon Słonecki, Gniewosz, Z. Kozłowski, Szeptycki, Polanowski, Bryczyński, Mazaraki, Tyszkowski, Schnell, Gorayski, A.

Skrzyński, Szczepanowski, Chamiec, K. Scipio, Mikołaj Wolański.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie, назнача następne na dzień 18. października b. r. o godz. 11-tej przed południem z porządkiem dziennym odczytanym Izbie przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Marszałek uwiadamia jeszcze Izbę o ukonstytuowaniu się komisji prawniczej, która obrała: Przewodniczącym; p. Zolla, Zastępcą przewodniczącego: p. Weigla, Sekretarzami: pp. Lenartowicza i Klemensiewicza.

Marszałek zamyka posiedzenie.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 m. 50 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r. *

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz
Antoni Wodzicki.

Protokół

3. posiedzenia, 2 sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 18. października 1890.

Początek o godzinie 11 m. 50 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 2. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Rayskiemu urlopu trzydniowego.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisyj.

Ukonstytuowały się następujące komisye:

I. Komisya budżetowa:

Przewodniczący poseł Badeni Stanisław

Zastępca przewodniczącego poseł Jan Standski

Sekretarze posłowie: Scipio i Stanisław Jędrzejowicz.

II. Komisya administracyjna:

Przewodniczący poseł Ziemalkowski

Zastępca przewodniczącego poseł Szczęśny Koziebrodzki

Sekretarze posłowie: Wiktor i Torosiewicz Mikołaj.

III. Komisya górnicza:

Przewodniczący poseł Gorayski

Zastępca poseł Chamiec

Sekretarz poseł Ochrymowicz.

IV. Komisya przemysłowa:

Przewodniczący p. Czartoryski

Zastępca przewodniczącego p. Weigel

Sekretarz p. Rutowski.

V. Komisya gospodarstwa krajowego:

Przewodniczący JE. Jan hr. Tarnowski

Zastępcy przewodniczącego posłowie: Polanowski i Jędrzejowicz Edward.

Sekretarze pp. Gnoiński Jan i Vivien.

VI. Komisya szkolna:

Przewodniczący p. książę Czartoryski

Zastępca poseł Stanisław hr. Tarnowski starszy,

Sekretarze posłowie: Romańczuk i Rayski.

VII. Komisya bankowa:

Przewodniczący poseł Polanowski,

Zastępca poseł Dembowski

Sekretarz poseł hr. Scipio.

VIII. Komisya drogowa:

Przewodniczący poseł Męciński

Zastępca poseł Czaykowski

Sekretarz poseł Jędrzejowicz Franciszek.

IX. Komisya sanitarna:

Przewodniczący poseł Gustaw Romer

Zastępca poseł Lenartowicz

Sekretarz poseł Olpiński.

Na wniosek p. ks. Czartoryskiego uchwała Izba przeniesienie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji gminy Żabokruki powiatu bobreckiego o znizenie prestacyi na płacę nauczyciela, sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie 34 petycyj emerytowanych nauczycieli, żon, wdów i sierot po nauczycielach szkół ludowych, o udzielenie lub podwyższenie zapomogi w drodze łaski i sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji Anieli Guzkiewiczowej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych o dożywotnie roczne wsparcie, tudzież petycji do l. s. 65 z komisji szkolnej do komisji budżetowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 18. października, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji administracyjnej L. s. 103, 104, 105, 107, 108, 138, 183.

Komisji szkolnej L. s. 106, 109, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 133, 185, 193, 194.

Komisji budżetowej L. s. 110, 111, 112, 113, 127, 132, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 166, 186, 187, 188, 189, 191, 192, 195, 196.

Komisji petycyjnej L. s. 114, 159, 164, 165, 167, 168, 184, 190.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 115.

Komisji prawniczej L. s. 116, 117.

Komisji drogowej L. s. 182.

Marszałek oznajmia Izbie, iż wniesionym został następujący wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przedłożone przez c. k. Rząd sprawozdania Rady szkolnej krajowej:

a) o stanie szkół ludowych i o seminariach nauczycielskich w roku szkolnym 1889/90,

b) o stanie szkół średnich w ubiegłych latach szkolnych,

przekazuje się komisji szkolnej do zdania Sejmowi sprawy.

Lwów dnia 18. października 1890.

Wnioskodawca
Czartoryski w. r.

Brykezyński, Zoll, Smolka, Męciński, Goldmann, Wł. Koziembrodzki, Rey, Potoczek, Stręk, L. Chrzastowski, Sieczyński, Okuniewski, Kowalski, Hamorak, Biliński, Ziemiałkowski, W. Wodzieki, Asnyk, Rayski, Madeyski, Romańczuk, St. Badeni, Golejewski, Żardecki, Vivien, St. Tarnowski (junior) Mazaraki, Chamiec.

P. ks. Czartoryski uzasadnia nagłość wniosku powyższego.

Izba w głosowaniu uchwała nagłość wniosku p. ks. Czartoryskiego tudzież odesłanie w myśl takowego do komisji szkolnej obu powyższych sprawozdań c. k. Rady szkolnej krajowej do zdania sprawy.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Koziembrodzkiego w przedmiocie rewizji instrukcji dla Wydziału krajowego z dnia 1. marca 1866 i przepisów ustawy służbowej.

P. Władysław Koziembrodzki uzasadnia wniosek powyższy i pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do osobnej komisji z 9 członków wybrać się mającej.

P. Weigel wnosi, ażeby komisya ta składała się z 12 członków. P. Koziembrodzki przystępuje do tego wniosku.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Koziembrodzkiego z poprawką p. Weigla.

Marszałek oświadcza, że wybór komisji specjalnej do wniosku p. hr. Koziembrodzkiego postawi na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Madeyskiego w sprawie zmiany instrukcyi dla Wydziału krajowego.

P. Madeyski uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji powyżej do zbadania wniosku p. Koziebrodzkiego wybrać się mającej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza o polenie Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesji przedłożył projekt ustawy o urządzeniu sądów gminnych dla spraw policyi miejscowej.

P. Merunowicz uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie sprawozdania sejmowej komisji przemysłowej z roku 1889 o wniosku posła Rutowskiego i towarzyszy co do ulg w dodatkach do podatków dla krajowych przedsiębiorstw przemysłowych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji przemysłowej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycyi Zygmunta Prószyńskiego i innych w sprawie ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Skrzydlnej.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wnioskach do zmiany sejmowej ordynacyi wyborczej i statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861, tudzież dodatku do statutu krajowego z tejże samej daty.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wniosku posła Sawczaka i towarzyszy w przedmiocie zmiany kompetencyi sądów powołanych do judykatury w sprawach o czyny karygodne wedle ustaw z dnia 29. lutego 1880, Dz. u. p. Nr. 35 i 37, a względnie ustawy z dnia 24. maja 1882. Nr. 51. Dz. u. p. śeigane. (Ustawa o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i ustawa o środkach zapobiegających księgosuszowi).

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przeistoczenia sześcioklasowej szkoły żeńskiej w Kołomyi na ośmioklasową szkołę wydziałową.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następują:

Sprawdzenia wyborcze: a) posła Oktawa Sali z okręgu wyborczego miasta Brodów;

b) posła Apolinarego Horwatha z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego chrzanowskiego;

c) posła Wojciecha Mizi z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego żywieckiego.

Sprawozdawca poseł Pietruski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Brodów z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Oktawa Sali z okręgu wyborczego miasta Brodów uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Pietruski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego chrzanowskiego z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Apolinarego Horwatha na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego chrzanowskiego uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Pietruski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego żywieckiego z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Wojciecha Mizi na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego żywieckiego uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje rotę przyrzeczenia, które pp. Oktaw Sala, Apolinary Horwath i Wojciech Mizia na ręce Marszałka składają.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasta Radymna uprawnienia do poboru opłat od słodzonych trunków spirytusowych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem do ustawy:

Ustawa

z dnia . . . zezwalająca gminie miasta Radymna powiatu Jarosławskiego na pobór opłat od słodzonych napojów spirytusowych, obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasteczka Radymna powiatu Jarosławskiego zezwala się pobierać w latach 1891, 1892, 1893, 1894, 1895 i 1896 opłaty od fabrycznie wyrabianych słodzonych napojów spirytu-

sowych, bądź w gminie wyrabianych, bądź do niej czy to na własny użytek, czy na sprzedaż wprowadzanych i w jej obrębie zużywanych po cztery centy austr. wal. od jednego litra.

Art. II.

Obręb poboru jest obręb gminy miasteczka Radymna.

Art. III.

Opłata ta cięży tylko na miejscowej konsumcyi i nie można nią obciążać ani produkcji ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Sposób poboru tej opłaty ustanowiony będzie przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu ustawy *en bloc*.

Izba w głosowaniu uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. Stanisława Jędrzejowicza przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do pobierania opłat mytniczych:

1. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Surochowie od mostu na rzece Szkle;
2. obszarowi dworskiemu w Spasie od mostu na rzece Dniestrze;
3. obszarowi dworskiemu w Koniuszkach Siemianowskich od dwóch mostów na rzece Dniestrze;
4. obszarowi dworskiemu w Surmaczówce od mostu na rzece Lubaczówce.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy:

Uchwała

o udzieleniu prawa do pobierania opłat mytniczych :

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Surochowie od mostu na rzece Szkle;

2. Obszarowi dworskiemu w Spasie od mostu na rzece Dniestrze ;

3. Obszarowi dworskiemu w Koniuszkach siemianowskich od dwóch mostów na rzece Dniestrze ;

4. Obszarowi dworskiemu w Surmaczówce od mostu na rzece Lubaczówce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem :

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Surochowie powiatu Jarosławskiego, od mostu na rzece Szkle, podług następującej taryfy :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Gmina i obszar dworski w Surochowie wolni są od opłaty myta.

2. Obszarowi dworskiemu w Spasie powiatu Staromiejskiego od mostu na rzece Dniestrze podług następującej taryfy :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Mieszkańcy gminy Spas wolni są od opłaty myta, ile razy most przejeżdżać będą w celach gospodarskich.

3. Obszarowi dworskiemu w Koniuszkach siemianowskich, powiatu Rudeńskiego, od dwóch mostów na rzece Dniestrze przy drodze do Hordyni wiodącej, podług następującej taryfy :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to : od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów. jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) et.

Wyjątek stanowią bydła wszelkiego rodzaju ssące, za które nie opłaca się myta.

c) od pięciorga świń lub cieląt 2 (dwa) et.

d) od dziesięciu owiec 2 (dwa) et.

4. Obszarowi dworskiemu w Surmaczówce, powiatu Jarosławskiego, od mostu na rzece Lubaczówce, podług następującej taryfy :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 1 (jeden) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta i o znizeniu takowej.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępując do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu uchwały *en bloc*.

Izba w głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje :

· Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do pobierania opłat mytniczych :

1. Radzie powiatowej w Złoczowie na drodze powiatowej złoczowsko-ożydowskiej;

2. Radzie powiatowej w Dąbrowy od mostu na rzece Młynówce w Radgoszczy;

3. Radzie powiatowej w Krośnie od mostu na rzece Wisłoku przy drodze z Krosna do Korczyny;

4. Radzie powiatowej w Chrzanowie na drodze powiatowej wrocławskiej z Chrzanowa do Jaworzna.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu prawa do pobierania opłat mytniczych

1. Radzie powiatowej w Złoczowie na drodze powiatowej Złoczowsko-Ożydowskiej;

2. Radzie powiatowej w Dąbrowy od mostu na rzece Młynówce w Radgoszczy;

3. Radzie powiatowej w Krośnie od mostu na rzece Wisłoku przy drodze z Krosna do Korczyny;

4. Radzie powiatowej w Chrzanowie na drodze powiatowej Wrocławskiej z Chrzanowa do Jaworzna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Radom powiatowym w Złoczowie, Dąbrowy, Krośnie i Chrzanowie nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszów powiatowych, a mianowicie:

1. Radzie powiatowej w Złoczowie do pobierania myta na drodze powiatowej Złoczowsko-Ożydowskiej.

2. Radzie powiatowej w Dąbrowy od mostu na rzece Młynówce w Radgoszczy.

3. Radzie powiatowej w Krośnie od mostu na rzece Wisłoku przy drodze z Krosna do Korczyny.

Przy każdym z tych trzech myt, pobierać należy opłaty według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.;

4. Radzie powiatowej w Chrzanowie do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Wrocławskiej z Chrzanowa do Jaworzna na stacyi w Korzeńcu, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Art. II.

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane wszystkie przepisy dotyczące uwolnienia od opłaty myta lub zniżenia takowej.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu uchwały *en bloc*.

Izba w głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Propozycya Wydziału krajowego w sprawie wyboru członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje następującą propozycję Wydziału krajowego:

Propozycya

Wydziału krajowego w sprawie wyboru członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

W roku 1890 ustępują z grona Rady nadzorczej Banku krajowego członkowie: Hipolit Bohdan, Henryk Kieszkowski i Dr. Klemens Żywicki.

Na podstawie §. 71. statutu bankowego Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi do wyboru na członków Rady nadzorczej Banku krajowego pp.:

Hipolita Bohdana, Henryka Kieszkowskiego i Dr. Klemensa Żywickiego.

Sprawozdawca wnosi przystąpienie bezwzględnie do tego wyboru.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Marszałek uprasza na skrutatorów pp. Łączyńskiego, Wiktora Herasimowicza, Rayskiego, ks. Sawę, Klemensiewicza i p. Langiego.

Po oddaniu kartek Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do następnego punktu porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku posła Szeptyckiego o zapomogę dla pogorzalców gminy Ożomli.

Sprawozdawca poseł Scipio odczytuje sprawozdanie i następujący wniosek komisji budżetowej:

„Pogorzalcem gminy Ożomla w powiecie Jaworowskim udziela się z funduszków krajowych 300 zł. zapomogi.“

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek uwiadamia o ukonstytuowaniu się komisji gminnej, która obrała przewodniczącym JE. bar. Ziemiałkowskiego, zastępcą przewodniczącego p. Tomisława Rozwadowskiego, sekretarzem p. hr. Lasockiego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujący dostatecznie poparty wniosek:

Zważywszy na wzrastające z każdym rokiem potrzeby funduszu krajowego, tudzież niemożność pokrycia tych potrzeb dodatkami do podatków bezpośrednich, które chociaż znacznie są wyższe od dodatków krajowych, pobieranych we wszystkich innych krajach koronnych, jeszcze nie po-

krywają zwyczajnych wydatków budżetu krajowego;

zważywszy następnie, że obecne przeciążenie podatkami stałymi, a zwłaszcza podatkiem gruntowym pobieranym od roli, wobec nader znacznego a stałego obniżenia się cen ziemiopłodów wzbudza usprawiedliwioną obawę co do wyczerpania sił podatkowych w kraju naszym;

zważywszy w końcu, iż w innych krajach koronnych pobierane bywają od szeregu lat na potrzeby krajowe opłaty konsumcyjne od napojów gorących, do nakładania których sejmy krajowe w myśl postanowienia §. 22. statutu krajowego są uprawnione;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załączony *ad A)* projekt ustawy, ustanawiającej na rzecz funduszu krajowego opłaty konsumcyjne, tudzież dodatki krajowe do podatków konsumcyjnych.

Abrahamowicz wnioskodawca.

Klemens Dzieduszycki, Rutowski, Rosenstock, Mazaraki, Mikołaj Torosiewicz, Zagórski, Borkowski, Tyszkowski, Chamiec, B. Horodyski, Szeliski, Wł. Wolański, Korytowski, Żywicki, St. Badeni, W. Kozłowski, Jan Trzeciński, Stanisław Jędrzejowicz.

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o poborze krajowych opłat konsumcyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I. Na rzecz funduszu krajowego pobierane będą od 1. lipca 1891 roku do 31. grudnia 1894 krajowe opłaty konsumcyjne, tudzież dodatki do podatków konsumcyjnych od napojów w kraju spotrzebowanych a w niniejszej ustawie wymienionych.

Art. II. W obrębie kraju całego pobierany będzie dodatek krajowy w wysokości 3% podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

Art. III. W okręgach akcyzowych król. i stoł. miasta Lwowa i Krakowa podlegać będą dodatkom krajowym do podatku konsumcyjnego

1. Rum, arak, koniak, likier, tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje bez różnicy stopnia w kwocie 6 zł. od jednego hektolitra czyli 6 centów od jednego litra.

2. Piwo wszelkiego rodzaju tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie w kwocie 1 zł. od jednego hektolitra czyli jednego centa od jednego litra.

Dodatki krajowe pobrane w oznaczonych okręgach akcyzowych będą zwracane (restituowane) w tych samych wypadkach i w tym samym stosunku, w jakim zwracane bywają wedle istniejących przepisów dodatki gminne.

Art. IV. We wszystkich innych miejscowościach kraju, podlegać będą samoistnym opłatom krajowym :

1. Rum, arak, koniak, likier, tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje bez różnicy stopnia w kwocie 6 zł. a. w. od jednego hektolitra czyli 6 centów od jednego litra.

2. Piwo wszelkiego rodzaju w kwocie 1 zł. od jednego hektolitra, czyli jednego centa od litra.

Pobór opłat powyższych unormowany zostanie rozporządzeniem wydać się mającym przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V. Krajowe opłaty spożywcze obciążają tylko spożycie, nie mogą więc naruszać ani produkcji ani handlu.

Art. VI. Przez czas mocy obowiązującej niniejszej ustawy, nie może być nałożoną na spożycie piwa lub napojów słodzonych spirytusowych (Art. IV.) żadna inna opłata krajowa.

Art. VII. Sprawy dotyczące opłat krajowych podlegają rozpoznaniu i orzeczeniu władz politycznych.

Władze polityczne mają prawo nakładać grzywny porządkowe do wysokości 100 zł. i kary kontrawencyjne do wysokości 20-krotnej ukróconej opłaty, a ewentualnie kary aresztu i zasądzać winnych na kosztą postępowania. Kosztą postępowania, grzywny i kary kontrawencyjne ściągane będą w drodze egzekucyi politycznej.

Art. VIII. Kosztą postępowania, którym służy pierwszeństwo przed grzywnami i karami kontrawencyjnemi, wpływać będą do orzekającej c. k. władzy politycznej, grzywny zaś i kary

kontrawencyjne do funduszu poborowego właściwego okręgu.

Art. IX. Dodatki do podatku konsumcyjnego ustanowione w Art. II. niniejszej ustawy pobierane będą razem z odnośnym podatkiem i przez te same organa.

Art. X. Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1-go lipca 1891 r. a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1894 roku.

Art. XI. Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Marszałek oświadcza, że wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Teliszewski czyta następujące interpelacye do JE. Namiestnika jako komisarza rządowego :

Interpelacya

do Jego Ekscelencyi p. Namiestnika.

Dnia 25. kwietnia b. r. na zarządzenie władz administracyjnych wysłano pół bataljonu wojska z Kołomyi do Gwoźdźca i do okolicznych wsi: Balińce, Buczaczki, Gwoździec mały, Gwoździec stary, Kułaczkowce, Ostapkowce, Trofanówka i Chomiakówka celem uśmierzenia mniemanych buntów chłopskich przeciw dziedzicom i żydom.

Wojsko wyruszyło z ostrymi nabojami, lecz zamiast buntujących się włościan zastało same spokojne kobiety po chałupach i chyba jeszcze ciekawe dzieci po ulicach, a zresztą wszystko pracowało spokojnie po polach koło pługa.

Z ciężką biedą tylko zwołał komisarz rządowy p. Wajdowicz kilkunastu włościan od roboty, by im w obliczu wojska wypowiedzieć groźne rzeczy o buncie przeciw panom i żydom, o którym włościanie dopiero teraz dowiedzieli się. Przy tem zaszła ze strony komisarza rządowego p. Wajdowicza taka niesłychana rzecz, że tenże grożąc spokojnym włościanom z powodu jakichś mniemanych buntów, pozwolił sobie powiedzieć, iż „jeżeli chłopci dalej będą się buntować, to on sprowadzi z Kołomyi jeszcze więcej takich chłopców jak ci, którzy tu przymaszerowali, i zakwateruje ich po chałupach do ich żon, a chłopci będą na dworze spać“.

Tego bezczeszczenia dopuścił się komisarz rządowy dnia 25. kwietnia w Ostapkowcach,

wskazując na cesarską armję, w obecności naczelnika gminy Ostapkowieckiej, dalej w obecności włościan Ostapkowieckich: Prokopa Ochryma, Hrycia Bydziuka, Iwana Demianczuka, Petra Malarczuka, Nykoły Demianczuka i w obecności włościanina z Gwoźdzca, Michała Bydziuka, co powyżsi włościanie pod przysięgą potwierdzić mogą.

Sledztwo karne, wytożone w skutek zarządzenia władz administracyjnych, wykazało, że w Gwoźdźcu i w okolicy nigdy nie było żadnych buntów chłopskich, gdyż żaden włościanin z tych okolic za mniemane buntury zasądzonym nie został, natomiast pokazało się, iż żydzi zuchwałym sposobem znęcali się nad naszym włościaństwem a następnie jeszcze narobili krzyku, że włościanie grożą panom i żydom.

Wyrokiem karnym Gwoździeckiego Sądu (karnego) do L. 1.158/90 został zasądzony Chaim Abraham Werthhammer na 14 dni aresztu a Chaim Kühl na 7 dni aresztu za to, że pierwszy z nich dnia 4. kwietnia b. r. uderzył w twarz Hrycia Syrotiuka i odebrał mu laskę — drugi zaś, Chaim Kühl, tegoż dnia na jarmarku rzucił garnkami między tłum ludzi.

Wyrokiem karnym Sądu Gwoździeckiego do L. 1.159 zasądzono żydów gwoździeckich: Chune Schiklera, Mojżesza Königela, Borucha Jankła Spirera i Owadie Spirera, każdego na 7 dni aresztu, a to za to, iż dnia 6. kwietnia b. r. pobili Iwana Andrijeżuka i Dymitra Hreczaniuka.

Natomiast spowodowany przez c. k. Rząd krajowy proces karny przeciw Dr. Daniłowiczowi o mniemane podburzanie włościan w powiecie Gwoździeckim skończył się na tem, iż Sąd przysięgłych w Kołomyi uznał Dr. Daniłowicza jednogłośnie za niewinnego.

Zważywszy, że przez takie postępowanie Rządu i jego organów w niesłychany dotychczas sposób depce się najświętsze uczucia obywateli, łamie się bezprzykładnie ich prawa, zagwarantowane przez konstytucję a w dodatku kompromituje się armję —

Zapytujemy Jego Ekscelencyę Pana Namiestnika:

I. Na jakiej podstawie i w jakim celu spowodował c. k. Rząd dnia 25. kwietnia b. r. wy-

ślanie pół bataljonu wojska do Gwoźdzca i okolicy z ostrymi nabojami przeciw spokojnym włościanom?

II. Czy wiadomo o tem c. k. Rządowi, że komisarz Starostwa kołomyjskiego p. Wajdowicz, dnia 25. kwietnia b. r. w tak bezczeszcący sposób odezwał się w Ostapkowcach do włościan o ich żonach i o wojsku, tak niesłychanie drażnił najświętsze uczucia ludzkie, a równocześnie publicznie, i to w urzędowym charakterze, zbezczeszczył armję naszą?

III. Czy Wysoki Rząd zamysła pociągnąć za to komisarza Wajdowicza do odpowiedzialności?

IV. Jakie środki przedsięwzięcie, by na przyszłość zapobiedz takim nadużyciom władz policyjnych?

Dr. Teofil Okuniewski, Longin Rożankowski, Dr. Antoniewicz, J. Sirko, Mikołaj Siczynski, Hamorak, Barabasz, Huryk, Ochrymowicz, Dr. Sawczak, Kułaczkowski, Herasimowicz, J. Romaneczuk, Korol, Teliszewski.

Interpelacya

Do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Na podgórzu karpackiem w powiatach Nowy Sącz, Nowy Targ, Limanowa i Myślenice pustoszone są lasy w sposób zastraszający wbrew postanowieniom ustawy lasowej z r. 1852. A są to lasy położone po większej części na wysokich i spadzistych górach i powinny w myśl §. 6. ustawy lasowej podlegać szczególnej opiece państwowej, jako t. z. lasy ochronne, rozp. min. z dnia 3. lipca 1873 Dz. u. kr. Nr. 261.

Właściciele lasów nie chcą się trudnić gospodarstwem lasowem, sprzedają hurtownie handlarzom a ci wyrębiają cały las do ostatniego drzewa w możliwie jak najkrótszym czasie, tak że pozostają tylko pniaki i goła ziemia.

Jeżeli zakupili las z ziemią, to ziemię sprzedają na korezunek za tanie pieniądze. I tak w oczach nikną ogromne przestrzenie lasów, na których wzrost, wieki się składały.

Na dowód przytoczę kilka przykładów: w powiecie Nowosądeckim w wsiach: Gurowy, Podolu, Klimkówce ad Dąbrowa, wyrąbano kilka-

set morgów i pokorezowano, w powiecie Limanowskim we wsiach: Pisarzowa, Męcina i t. d., w powiecie: Nowotarskim w Ochotnicy wycięto około 1.000 morgów, gdzie ośm tartaków dokonuje dzieła zniszczenia lasu.

W Krościenku zakupili handlarze cały las i w paru latach mają wyrąbać do najmniejszego patyka i już wyrębiają i pustoszą; lecz nie mogą tu wymieniać każdej miejscowości. Ponieważ ta pustosząca gospodarka lasowa, prowadzona przez spekulantów i handlarzy na przyszłość grozi zupełnym brakiem drzewa opałowego i budulcowego, co już teraz czuć się daje, a nawet pod wieloma innymi względami grozi dobru publicznemu jak na przykład: groźnymi wylewami, przeto podpisani zapytują:

Jak się Wysoki Rząd zapatruje na tę gospodarkę?

Czy i w jaki sposób zamyśla zapobiedz tak straszному spustoszeniu lasów? dalej

czy Wysoki Rząd nie widzi konieczności w myśl §. 6 ustawy lasowej wziąć w odpowiednią opiekę wszystkie lasy, położone na wysokich i spadzistych górach, jako t. zw. lasy ochronne, aby nie były tak gwałtownie niszczone, ale w sposób wskazany uprawiane.

St. Potoczek w. r.

Kramarczyk, Mizia, Stręk, Żardecki, M. Siczynski, Romańczuk, Okuniewski, Huryk, Barabasz, Teliszewski, Weigel, Rayski, Olpiński, Fruchtmann, Merunowicz, Lenartowicz, Szczepanowski, Rożankowski, Hamorak, Herasimowicz, Romanowicz, Palch, Czyżewicz, Asnyk, Zbyszewski, Rogoyski, Midowicz, Klemensiewicz.

Interpelacya

Do Wielmożnego pana c. k. komisarza rządowego przy Sejmie krajowym we Lwowie.

W ciągu miesiąca sierpnia 1890 roku wędował się w okolicach Złoczowa, Pomorzan, Dunajowa, Zborowa i Glinian pan Jakób Günsberg, znajdujący się wówczas i pozostający jeszcze i teraz w czynnej służbie jako agent c. k. dyrekcji policyi we Lwowie.

Podczas tej swojej ekskursyi starał się pan Jakób Günsberg wszelkimi sposobami, z przebiegłością, na jaką tylko mógł się zdobyć, pod

rozmaitymi pozorami nakłonić tamtejszych włościan i mieszczan do manifestacyi, które mogły by rzucić niekorzystne światło, i podać w podejrzenie odwieczną lojalność i przywiązanie ruskiego narodu zarówno do Monarchji Austrjackiej, jak i do panującej dynastji. Dla osiągnięcia tego celu i dla tem łatwiejszego obalamucenia niedoświadczonych włościan, przedstawiał się rzeczony c. k. agent policyjny p. Jakób Günsberg mianowicie: Michałowi Gołębiowskiemu, gospodarzowi w Książem, Konradowi Zacharczukowi, Grzegorzowi Murynowi i Onufremu Kucharskiemu, gospodarzom w Lackiem wielkiem, Iwanowi Lachowiczowi, mieszczaninowi w Pomorzanach, Eljaszowi Niemirowskiemu, mieszczaninowi w Dunajowie, Andrzejowi Tostiakowi, gospodarzowi w Zamościu i innym jako reprezentant i pełnomocnik jakiegoś kupca wiedeńskiego handlującego masłem, serem, jajami, i innymi tego rodzaju produktami, mający polecenie ustanawiania subagentów dla skupywania tych artykułów nie tylko w Galicyi, ale i za kordonem w Rosji. Celem skutecznego prowadzenia tych spraw przemysłowych obiecywał on każdemu z werbowanych włościan znaczne zaliczki pieniężne i niestosunkowo wielkie zyski.

Ze szczególnym naciskiem należy podnieść, że wspomniany funkcyonaryusz c. k. dyrekcji policyi we Lwowie w swoich rozmowach i stosunkach z włościanami starał się wśród nich wzbudzić wrogie usposobienie i nienawiść przeciw Polakom i Żydom, nazywając ich oszustami uciskającymi i wyzyskującymi ruski naród; natomiast wychwalał on nieustannie stan rzeczy istniejący w sąsiedniej Rosji, gdzie według jego słów, położenie i byt włościan jest o wiele pomyslniejszy, niż w Galicyi, dodając, iż byłoby nader stosowną rzeczą, gdyby włościanie z Galicyi udali się w znacznej liczbie do niedalekiego Poczajowa, by tam ujrzyć cesarza rossyjskiego, który przy sposobności odbywających się na granicy manewrów ma odwiedzić tamtejszy klasztor.

Gospodarzowi Mełnyczajkowi w Beremowcach koło Zborowa przedstawił się ten c. k. agent policyjny jako wysłannik z Rosji, zaopatrzony w pieniądze celem werbowania włościan z Galicyi do Poczajowa.

Nie od rzeczy będzie tu podnieść ten charakterystyczny fakt, iż wspomniany c. k. funkcy-

onaryusz c. k. dyrekcji policyi we Lwowie, jakkolwiek mojżeszowego wyznania, żegnał się gorliwie przed każdą cerkwią i udawał ruskiego patriotę, by tym sposobem tem łatwiej wprowadzić włościan w błąd, i wzbudzić w nich przekonanie, że oni mają do czynienia z jednowiercą i współplemiennikiem, zasługującym na wszelkie zaufanie.

Ogólna suma wyżej naprowadzonych faktów z pobytu i zachowania się rzeczonoego c. k. agenta policyi w okolicach Złoczowa, Pomorzan, Dunajowa, Zborowa i Glinian stanowi niezbity dowód, iż ten funkcyjaryusz c. k. dyrekcji policyi we Lwowie grał rolę politycznego agenta prowokatora wobec niodoświadczonych włościan i mieszczan, z którymi wchodził w stosunki i w rozmowy.

Zważywszy z jednej strony, że galicyjsko-ruski naród, od kiedy wszedł w skład narodów Monarchii Austryackiej, zawsze i wszędzie nie tylko słowami, ale w razie potrzeby mieniem i krwią stwierdzał swoją wierność i przywiązanie ku Monarchii Austryackiej i ku Jej Najdostojniejszej Dynastji, i że pod tym względem żadnemu innemu narodowi nie dawał się i nie daje się wyprzedzić;

zważywszy z drugiej strony, iż wyżej opisane postępowanie p. Jakóba Günsberga, ogłoszone w ruskich czasopismach, a zatem znane c. k. Rządowi krajowemu, który go wysłał i mimo tego bezkarne, oburzyło do najwyższego stopnia naród galicyjsko-ruski, podrażniło go w jego świętych uczuciach odwiecznej lojalności, i utwierdziło tenże naród w przekonaniu, iż nie tylko pewnym kółkom w kraju naszym, ale także i c. k. Rządowi krajowemu wiele na tem zależy,

by Rusinów przedstawić w decydujących sferach jako ludzi nielojalnych, i że zatem system krajowo-rządowy prześladowania Rusinów galicyjskich, podniesiony przez nas w zeszłorocznej interpelacji, jakkolwiek w odpowiedzi c. k. komisarsza rządowego gołosłownie zaprzeczony, nie tylko nie ustał, ale nawet wzmógł się jeszcze bardziej — zapytują podpisani:

Na jakiej podstawie, w jakim celu i z jakim skutkiem został wysłany agent c. k. dyrekcji policyi we Lwowie, p. Jakób Günsberg w okolicy Złoczowa, Pomorzan, Dunajowa, Zborowa i Glinian?

Longin Rożankowski w. r.

Hamorak, Dr. Antoniewicz, M. Siczynski, Sirko, Ochrymowicz, J. Romańczuk, Dr. Sawczak, Barabas, Kułaczkowski, Teliszewski, Okuniewski, Huryk, Herasimowicz, Korol.

Marszałek oświadcza, iż interpelacye powyższe zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

P. Wiktor zdaje sprawę z dokonanego skrutynium wyboru członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących 81.

Wybrani: Hipolit Bohdan, Henryk Kieszkowski i Dr. Klemens Żywicki.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na wtorek dnia 21. października b. r. godzinę 11 przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia będzie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 45. popołudniu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Adam Jędrzejowicz w. r.

Konstanty Teliszewski w. r.

Protokół

4. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. Października 1890.

Początek o godzinie 11 min. 10 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 129.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 3. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu urlopów p. Gustawowi Romerowi na dni trzy, p. Chamcowi na dni pięć i p. Janowi Gnoińskiemu na dni cztery.

Następnie oznajmia Marszałek, że komisya petycyjna ukonstytuowała się, obierając przewodniczącym p. Golejewskiego, zastępcami przewodniczącego pp. Mazarakiego i Mikołaja Wolańskiego, zaś sekretarzami pp. Merunowicza i ks. Hamoraka.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyi wniesionych po dzień 21. października b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji administracyjnej L. s. 202, 205, 237.

Komisji drogowej L. s. 203, 209, 236.

Komisji budżetowej L. s. 206, 207, 215,

218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 252.

Komisji szkolnej L. s. 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 217, 233, 238, 251.

Komisji petycyjnej L. s. 225, 226, 234.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 235.

Wreszcie Wydziałowi krajowemu, jako komisji, przekazano petycyę do L. s. 204 i 253.

C. k. komisarz rządowy radca dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na interpelacyę p. Okuniewskiego i towarzyszy w przedmiocie wysłania w kwietniu b. r. c. k. wojska z Kołomyi do Gwoźdzca i okolicznych miejscowości dla stłumienia rzekomych rozruchów włościańskich.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następującą interpelacyę do p. c. k. komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do JW. P. komisarza rządowego.

Ponieważ wobec obowiązujących przepisów (rozporządzenie minister. z d. 18. października 1889 r.), w razie zepsucia się aparatu mierniczego w gorzelniach, musi być z reguły celem naprawy sprowadzony monter od tej wiedeńskiej firmy, od której aparat pochodzi, co jest ze znacznymi połączone kosztami, jak: kosztami podróży z Wiednia do każdej gorzelni, z wygórowanemi dyetami (za dzień 10 zł., za noc 15 zł.), jakie właściwie ma c. k. Rząd powody, by li tylko trzy wiedeńskie firmy: Prick, Beschorner i Dolański miały wyłączny przywilej do uskutecznienia napraw aparatów miernicznych.

Czy nie możnaby poruczyć wszystkie naprawy aparatów mierniczych firmie krajowej, lub jednemu, specjalnie przez c. k. Rząd ustanowionemu funkcyonaryuszowi, przez co oczywiście koszta napraw byłyby znacznie mniejsze, coby przyniosło znaczną ulgę właścicielom gorzelní.

We Lwowie, 21. października 1890.

Klemens Dzieduszycki w. r., Kornel Horodyski, Mazaraki, J. Stadnicki, Dr. Adam Asnyk, St. Tarnowski sen., Wł. Wolański, Szeptycki, S. Koziebrodzki, S. Tarnowski jun., Lasocki, T. Merunowicz, Żywicki, Tyszkowski, A. Wodzicki, Wiktor, Polanowski, Dr. Larysz Niedzielski, Sala.

Marszałek oświadcza, że interpelacya powyższa zakomunikowaną zostanie p. komisarzowi rządowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zjednoczenia długów krajowych i zaciągnięcia pożyczki na pokrywanie niedoborów budżetu krajowego.

Marszałek oświadcza, iż punkt pierwszy porządku dziennego, jako też drugi, którym jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie umowy z c. k. Rządem zawrzeć się mającej o spłatę sumy 1,400.000 zł. skarbowi państwa w myśl art. II. ustawy z 5. czerwca 1890. (Dz. u. p. Nr. 110.), na prośbę Wydziału krajowego dopiero na końcu dzisiejszego posiedzenia przyjdą pod obrady.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji górniczej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie zamku oleskiego.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

P. Antoniewicz wnosi odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Antoniewicz powtórnie.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji na wniosek p. Chrzanowskiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba odrzuca wniosek p. Antoniewicza, i uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wyniku obrad ankiety dla teatru polskiego we Lwowie i w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o używaniu dróg publicznych nierządowych do innych celów, a w szczególności do budowy kolei żelaznych i prowadzenia na nich ruchu.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji drogowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Abrahama w przedmiocie zaprowadzenia na rzecz funduszu krajowego opłat konsumcyjnych, tudzież dodatków krajowych do podatków konsumcyjnych.

P. Abrahamowicz uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi wybór komisji podatkowej z 11 członków i odesłanie powyższego wniosku do tej komisji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza bez rozprawy.

Następuje:

Wybór 12 członków komisji, mającej się zająć zbadaniem wniosków posłów Władysława Koziebrodzkiego i Madeyskiego w przedmiocie rewizji instrukcji dla Wydziału krajowego i przepisów ustanowy dla służby krajowej.

Przemawia p. Antoniewicz, wnosi zwiększenie powyższej komisji o jednego członka, upraszając o zawieszenie posiedzenia celem porozumienia się co do wyboru członka komisji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Antoniewicza zwiększenie liczby członków powyższej komisji o jednego.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 5 minut, celem dania możności porozumienia się.

Po przerwie podejmuje Marszałek posiedzenie na nowo i wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji dla zbadania wniosków pp. Madeyskiego i Władysława Koziebrodzkiego.

Na skrutatorów zaprasza Marszałek pp. Torosiewicza Mikołaja, Niedzielskiego, Słoneckiego, Rogoyskiego, Rozwadowskiego, Harasimowicza i ks. Sawę.

Na wezwanie Marszałka przystępuje Izba do punktu pierwszego, odroczonego na wstępie posiedzenia, którym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zjednoczenia długów krajowych i zaciągnięcia pożyczki na pokrywanie niedoborów budżetu krajowego. Sprawozdawcy posłowie: Wereszczyński, Romanowicz.

Sprawozdawca p. Wereszczyński prostuje następującą omyłkę druku, zawartą w sprawozdaniu, a to: na stronie 16 w rezolucji w ustępie drugim po słowach „C. k. Rząd“ opuszczonym jest wyraz „wyjednał“. Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Z kolei następuje odroczone na wstępie punkt 2. porządku dziennego, którym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie umowy z c. k. Rządem zawrzeć się mającej o spłatę sumy 1,400.000 zł. skarbowi państwa w myśl art. II. ustawy z 5. czerwca 1890. (Dz. u. p. Nr. 110).

Sprawozdawca p. Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następującą interpelację do p. c. k. komisarza rządowego:

Interpelacja

do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika.

Dnia 28. sierpnia b. r. odbywało się walne zgromadzenie członków Towarzystwa „Proświty“ w mieście Kołomyi. Jeszcze na 16 dni przedtem, bo dnia 12. sierpnia wysłał centralny wydział tego Towarzystwa ze Lwowa uwiadomienie do

starostwa kołomyjskiego pocztą i za recepisem pod l. 185 z filii II. poczty lwowskiej, iż walne zgromadzenie Towarzystwa „Proświta“ odbędzie się w Kołomyi w parku miejskim, w budynku wystawowym dnia 28. sierpnia o godzinie 10. rano.

Pismo to „Proświty“ doszło do c. k. starostwa w Kołomyi dnia 14. sierpnia, i zostało do L. 13.011 zaprotokołowane, jak to urząd pocztowy lwowski wskutek reklamacji urzędownie stwierdził.

Mimo tego zjawił się podczas walnego zgromadzenia Towarzystwa „Proświty“ dnia 28. sierpnia c. k. praktykant Przybysławski, jako delegat władzy rządowej, i zawezwał obecnych przeszło 300 członków „Proświty“, by natychmiast salę opróżnili, gdyż starostwo kołomyjskie nie zostało o zgromadzeniu uwiadomionem, w protokole starostwa nie ma zapisanego żadnego uwiadomienia, i jeżeli rozkazu natychmiast nie usłuchają, to on użyje „siły zbrojnej“.

Oprócz tego c. k. starostwo zakazało urzędowi telegraficznemu w Kołomyi, a względnie służącemu tegoż urzędu doręczać prezydium walnego zgromadzenia telegramy pozdrawiające, wysłane z różnych stron kraju na zgromadzenie „Proświty“.

Dopiero na przedstawienie osobnej deputacji, po całogodzinnej przerwie, pozwolił komisarz Kruszyński odbywać dalej zgromadzenie.

Zważywszy, że takie postępowanie wskazuje na złą wolę, albo co najmniej na indolencję kierującego obecnie starostwem kołomyjskiem komisarza Waydowicza, — zapytujemy:

Jak wysoki c. k. Rząd usprawiedliwi takie rażące naruszenie ustawy zasadniczej o stowarzyszeniach z dnia 15. listopada 1867 l. 134, i o tajemnicy listowej wedle art. 10 ustaw zasadniczych z dnia 21. grudnia 1867?

Dr. Okuniewski w. r.

Dr. Antoniewicz, Dr. Sawczak, Herasimowicz, Rożankowski, Ochrymowicz, Kułaczkowski, Barabasz, Huryk, Sirko, J. Romańczuk, M. Siczynski, Korol, Hamorak, Kowalski, Teliszewski.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli c. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz czyta następujący, dostatecznie poparty, wniosek:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu na odrębne stosunki gospodarstwa rolnego na Podolu, Sejm uznaje założenie średniej szkoły rolniczej w Tarnopolu, lub w jego okolicy za wskazane i pożądane, i w tym celu poleca Wydziałowi krajowemu:

- I) by zbadał, jaka miejscowość odpowiadałaby najwięcej korzystnemu rozwojowi takiej szkoły;
- II) by wszedł w porozumienie ze stronami interesowanymi i zbadał, o ile takowe do założenia i utrzymania średniej szkoły rolniczej przyczynić się zechcą;
- III) by Sejmowi na najbliższej sesji przedłożył na kosztorysie oparty i dokładnie opracowany projekt takiej szkoły.

Wnioskodawca: F. Vivien.

Stan. Badeni, M. Torosiewicz, Gorayski, Szeptycki, Wł. Koziebrodzki, Schnell, Czartoryski, Borkowski, Słonecki, Polanowski, Scipio, Brykczyński, Sala, Męciński, St. Tarnowski jun., Struszkiewicz, Bron. Horodyski, Mazaraki, Trzeciński, Żywicki, Skrzyński, Gross, Zagórski, Szcz. Koziebrodzki, Kornel Horodyski, Rutowski, Rosenstock, Szeliski, Gnoiński, St. Larysz Niedzielski, Skałkowski, Fr. Jędrzejowicz, Abrahamowicz, Siemiginowski, Mizia, Tomisław Rozwadowski, Tadeusz Langie, Wład. Wolański.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy będzie traktowanym podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujący dostatecznie poparty wniosek:

W n i o s e k

posła Rutowskiego i towarzyszy w sprawie podniesienia hodowli bydła.

Zważywszy, że hodowla bydła w kraju naszym, posiadającym przeważnie bardzo korzystne naturalne warunki znakomitego rozwoju, mogłaby się stać pierwszorzędnym źródłem dobrobytu i bogactwa krajowego, zwłaszcza zaś podnieść niezmiernie stosunki ekonomiczne włościan;

zważywszy, że faktyczny stan hodowli bydła mimo niezawodnych postępów, przeważnie jednak lokalnych, osiągniętych głównie dzięki staraniom Towarzystw gospodarskich przy niedostatecznej pomocy finansowej państwa, przed-

stawia się w największej części kraju w stanie opłakanym;

zważywszy, że jak to uczy doświadczenie z innych krajów, bez użycia odpowiednich środków ustawodawczych i administracyjnych, oraz bez pomocy finansowej kraju czy państwa, podniesienie krajowej hodowli bydła osiągnąć się nie daje, zaś przy użyciu tych środków odpowiednich wszelakim właściwościom kraju, a w należytej mierze, rezultaty bywają bardzo rychłe i dla podniesienia dobrobytu kraju niezmiernie skuteczne;

zważywszy, że mimo wielostronnych życzeń i żądań, kraj dotąd ani na polu ustawodawstwa, ani opieki administracyjnej i finansowej nie zajął się tak pierwszorzędną gałęzią gospodarstwa krajowego, jaką jest hodowla bydła —

Wysoki Sejm raczy:

1. uchwalić załączony projekt ustawy o środkach podniesienia hodowli bydła;

2. utworzyć na lat dziesięć „fundusz hodowlany“ w jednorazowej wysokości 30.000 zł. przeznaczony na udzielanie pożyczek bezprocentowych gminom na zakupno buhaji;

3. wstawiać corocznie przez lat dziesięć w budżet krajowy kwotę 30.000 zł. na środki podniesienia hodowli bydła, a mianowicie na subwencyonowanie nowych obór zarodowych, na odświeżanie krwi w istniejących oborach zarodowych, na zasiłki gminom uboższym dla nabycia buhaji gminnych, na premiowanie gmin za najlepsze starania się o podniesienie hodowli bydła, na premiowanie bydła włościańskiego, wreszcie opędzanie kosztów administracyjnych;

4. uchwalić następującą rezolucję:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z obydwojma krajowemi Towarzystwami gospodarskiemi, centralnym zarządem Kółek rolniczych, oraz krakowskiem Towarzystwem ubezpieczeń od ognia, zbadał sprawę, czy jest potrzebnem, oraz w jaki sposób dałoby się zaprowadzić w kraju naszym ubezpieczenie bydła, a to ubezpieczenie dobrowolne czy też przymusowe“.

We Lwowie 18. października 1890.

Wnioskodawca: Rutowski w. r.

Żardecki, Dr. Larysz Niedzielski, F. Kramarczyk, Mazaraki, K. Dzieduszycki, Gorayski,

Abrahamowicz, Stręk, Schnell, M. Torosiewicz, T. Merunowicz, Mizia, Potoczek, Szczepanowski, W. Wolański.

(Załącznik powyższego wniosku):

Ustawa z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o srodkach podniesienia hodowli bydła.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Trzymanie buhaji do rozplodu i puszczenie ich do obcego bydła za wynagrodzeniem, jest każdemu dozwolone, pod warunkiem przestrzegania niniejszej ustawy.

§. 2.

Oprócz wyjątku określonego w §. 19. używanym może być do rozplodu obcego bydła tylko licencyonowany buhaj.

§. 3.

Licencyonowany buhaj jest taki, którego „komisya licencyonująca“ okręgowa uzna za zdolnego do rozplodu.

§. 4.

Wydział krajowy ustanawia w każdym powiecie co najmniej jedną „komisję licencyonującą“ na lat trzy, złożoną z trzech członków, z których

jednego mianuje Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii jednego z krajowych Towarzystw gospodarskich; tenże jest zarazem przewodniczącym komisji;

drugiego mianuje Wydział Rady powiatowej;

trzeciego mianuje dotyczące okręgowe Towarzystwo rolnicze.

Wszyscy trzej członkowie komisji licencyonującej mają swych zastępców w ten sam sposób do komisji powołanych;

w razie potrzeby i możliwości, należy przywoływać do komisji weterynarza z głosem doradczym.

Urząd członków komisji jest bezpłatnym. Jednakże mają prawo żądać zwrotu kosztów podróży i dyet. Dyety przewodniczącego komisji i weterynarza ponosi fundusz krajowy. Dyety innych członków komisji i kosztów podróży pokrywa fundusz powiatowy.

§. 5.

Komisya licencyonująca ogłaszać będzie przynajmniej sześć tygodni naprzód, gdzie i kiedy buhaje w celu licencyonowania oglądać będzie. Licencyonowanie główne odbywa się raz do roku, w razie potrzeby może się odbywać licencyonowanie dodatkowe. W razie gdyby kto pragnął w innym czasie lub miejscu buhaja przedstawić komisji, ponosi wszystkie koszty komisji.

§. 6.

O zdatości buhaja do rozplodu rozstrzyga komisya licencyonująca większością głosów. Od orzeczenia komisji licencyonującej nie ma odwołania.

Instrukcyę z wyłuszczeniem zasad dla ocenienia zdolności rozplodowej buhaji, wyda Wydział krajowy na podstawie porozumienia z obydwojma Towarzystwami gospodarskimi. W instrukcyi tej będą uwzględnione właściwości i potrzeby różnych okolic kraju, celem ujednostajnienia w tychże okolicach hodowli bydła, co do ras i zawodów bydła.

§. 7.

Jeżeli komisya uzna buhaja za zdolnego do rozplodu, wyda właścicielowi względnie posiadaczowi licencyę ważną na rok jeden i buhaja opiekuje.

Komisya obowiązana jest prowadzić rejestr licencyonowanych buhaji, oraz ogłaszać wykazy miejscowości, w których są licencyonowane buhaje oraz tychże właścicieli.

§. 8.

Kto swego nielicencyonowanego i nieopiętnowanego buhaja używa do rozplodu cudzego bydła, lub używać pozwala, czy to bezpłatnie czy za opłatą, podpada grzywnie pieniężnej od jednego do dziesięciu zł. w. a.

Równą grzywnę zapłaci, kto swoją krowę lub jałowicę nielicencyonowanym obcym buhajem odstanowić zezwoli.

§. 9.

Komisya licencyonująca orzeka, ile buhaji potrzeba dla jednej lub dla sąsiadujących kilku małych gmin.

§. 10.

Jeżeli w której gminie nie znajdzie się nikt, ktoby gotów był trzymać licencyonowanego buhaja dla obcego bydła, natenczas gmina obowiązana jest, według ilości krów postarać

się o licencyonowanego buhaja, lub licencyonowanych buhaji, a to w drodze ugody z prywatnym właścicielem buhaja, lub spółką dla trzymania buhaja, lub też obowiązana jest gmina zakupić i utrzymywać własnego gminnego buhaja lub buhaje.

Sąsiednie gminy mające małą ilość bydła rozplodowego, mogą się łączyć celem wspólnego utrzymywania buhaja. Umowa łączących się gmin dla wspólnego utrzymywania buhaja wymaga zatwierdzenia komisji licencyonującej.

§. 11.

Koszta zakupna buhaja gminnego, oraz koszta utrzymania tegoż, jeżeli w innej drodze pokrytymi nie zostaną, mają być corocznie rozkładane na wszystkich właścicieli bydła, którzy swych własnych buhaji nie trzymają, a to w stosunku liczby krów i jałowic, i będą ściągane zároveň z dodatkami gminnymi.

§. 12.

W razie zaniedbania obowiązku gminy w myśl §§. 10. i 11., Wydział Rady powiatowej na wniosek komisji licencyonującej rozkłada kwotę potrzebną na zakupno i utrzymanie buhaja licencyonowanego, na właścicieli krów i jałowic w gminie, i poleca jej ściąganie.

§. 13.

Jeżeli licencyonowany buhaj prywatny przejdzie w posiadanie innej osoby lub zginie, winna Zwierzchność gminna donieść o tem bezzwłocznie komisji licencyonującej. Toż samo winna uczynić Zwierzchność gminna, co do buhaja gminnego.

§. 14.

Zwierzchność gminna czuwa według instrukcji i pod dozorem komisji licencyjnej nad tem, żeby buhaj gminny, czy jest własnością gminy, czy też własnością prywatną, ale za umową z gminą używany na cele hodowli bydła w gminie, był należycie umieszczony, żywiony i hodowany.

§. 15.

Przestępstwa niniejszej ustawy będą przez władzę polityczną dotyczącego powiatu karane, od których to orzeczeń przysłuży stronom prawo rekursu do władzy krajowej.

Przeciw dwom jednobrzmiącym orzeczeniom nie ma dalszego odwołania.

Zwierzchności gminne i c. k. żandarmeryja są obowiązane o wszelkich przekroczeniach niniejszej ustawy zawiadomić władze polityczne.

Dochód z grzywien płynie do funduszu powiatowego na cele podniesienia hodowli bydła.

§. 16.

Wydziały powiatowe winny użyzyć wszelkiej pomocy komisjom licencyonującym.

Wydziały powiatowe winny baczyć, ażeby podwładne Zwierzchności gminne ściśle przestrzegały postanowień niniejszej ustawy, i przysługuje im w tym względzie władza dyscyplinarna.

§. 17.

Wydział krajowy może rozwiązać komisję licencyonującą przed upływem trzechlecia.

§. 18.

Celem ułatwienia gminom nabywania własnych buhaji, zostanie utworzony na lat dziesięć krajowy fundusz hodowlany, z którego mogą być udzielane gminom pożyczki bezprocentowe na zakupno buhajów gminnych.

Warunki, pod jakimi będą udzielane pożyczki, określi osobno instrukcja Wydziału krajowego. W tym samym celu będą udzielane subwencje bezzwrotne na zakupno buhaji gminnych.

Postanowienia przejściowe.

§. 19.

Od dnia wejścia ustawy w życie do lat trzech, przysługuje Wydziałowi krajowemu prawo w pojedynczych gminach, okolicach, powiatach obniżyć wymogi stawiane przy licencyonowaniu co do zdolności rozplodowej buhaji lub nawet zawiesić postanowienia co do licencyonowania buhaji w §§. 2. i 3. zawarte, jako też co do przymusu gmin trzymania buhaji według §. 10., a to na jeden, dwa lub trzy lata.

Uczynić to może Wydział krajowy na wniosek komisji licencyonalnych, po zasięgnięciu opinii Wydziału Rady powiatowej i jednego z Towarzystw gospodarskich, w razie udowodnionego, w lokalnych warunkach hodowli bydła dostateczne wytłumaczenie znajdującego braku odpowiedniej liczby buhaji potrzebnych do rozplodu, któreby odpowiadały warunkom licencyonowania, oraz w razie stwierdzonego wielkiego ubóstwa gmin i nadmiernej trudności w nabywaniu buhaji mogących być licencyonowanymi z innych okolic.

W takim razie jednak zostaną zawiadomione okręgowe Towarzystwa rolnicze i inne stowarzyszenia podniesienie gospodarstwa na celu mające, oraz Wydziały Rad powiatowych, celem użycia możliwych środków dla podniesienia hodowli bydła w tych miejscowościach, okolicach lub powiatach.

§. 20.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1891 r.

§. 21.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Teliszewski czyta następującą interpelację do p. c. k. komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do Jaśnie Wielmożnego P. komisarza rządowego.

Ponieważ wskutek zeszłorocznej klęski elementarnej, tak pod względem posuchy, jako też i chorób racyowych, bardzo znaczną ilość w całym kraju inwentarza żywego stracono, przez co produkt nawozowy i nadzieja żyzności gleby na długi szereg lat została niemożliwą, a zatem podpisani wnoszą następujące zapytanie:

Kiedy w celu rychłego zapobieżenia złemu i rychłej pomocy wsparcia rolnictwa wskutek powyższych klęsk, postara się Wysoki Rząd w porozumieniu z Wysokiem Ministerstwem Skarbu uczynić zadość uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 25. listopada 1889 r., tudzież odezwie Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 22. sierpnia 1890. w sprawie jak najrychlejszej na nowo podjętej eksploatacyi soli potasowych w kopalni Kałuskiej, oraz zapewnienia ich dostawy rolnikom mniejszych i większych posiadłości po cenach umiarkowanych w stanie zmie-

lonym? i postara się o zbudowanie toru kolejowego ze stacyi Kałusz do kopalni samejże i obniżenie taryf kolejowych, o tani przewóz tegoż kajnitu w całym kraju i sprzedaż tegoż loco stacya a nie loco kopalnia, tudzież uchylenie wszystkich tych zarządzeń, które rolnikom swobodne nabycie i rozporządzenie tym produktem utrudniają?

Lwów dnia 21. października 1890.

Fr. Kramarczyk, interpelujący.

Potoczek, Stręk, Wojciech Mizia, Szczepanowski, Dworski, Goldman, Żardecki, Michalski, Lenartowicz, Dr. Olpiński, Palch, ks. Sawa, Dr. Weigel, Dr. Adam Asnyk.

Marszałek oświadcza, że interpelację powyższą udzieli p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Marszałek przerywa posiedzenie celem dokonania skrutinium wyboru powyżej zarządzonego.

Po przerwie Marszałek otwiera posiedzenie na nowo.

P. Rogoyski ogłasza wynik wyboru komisji dla zbadania wniosków pp. Madeyskiego i Koziobrodzkiego Władysława.

Głosujących 93.

Wybrani pp. Abrahamowicz, Chrzanowski, Dworski, Gniewosz, Gross, Koziobrodzki Władysław, Kozłowski Zygmunt, Madeyski, Męciński, Tarnowski Jan, Wodzicki Ludwik, Ziemiałkowski i Mandyczewski.

Marszałek wzywa wybraną komisję do jak-najśpieszniejszego ukonstytuowania się.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 24. października b. r. o godzinie 11 przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia będzie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 30 po poł.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze ;

Antoni Wodzicki w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

5. posiedzenia, 1. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 24. października 1890.

Początek o godzinie 11. minut 15. przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO, Eustachy książę Sanguszeko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodziński.

Obecnych posłów 129.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 4. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 24. października b. r., które przydzielono następującym komisjom :

Komisji drogowej L. s. 260, 286, 313, 319.

Komisji prawniczej L. s. 261, 262, 284, 336.

Komisji administracyjnej L. s. 263, 264, 333, 337.

Komisji petycyjnej L. s. 266, 285, 300, 305.

Komisji budżetowej L. s. 267, 268, 269, 270, 273, 280, 281, 282, 283, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 301, 302, 303,

304, 306, 320, 321, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 334, 335, 338, 339, 345.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 271, 272, 274, 275, 324.

Komisji szkolnej L. s. 276, 277, 278, 279, 287, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 314, 315, 318, 322, 323.

Wydziałowi krajowemu zaś jako komisji przekazano petycję do L. s. 265.

Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na interpelację pp. Potoczka i towarzyszy, w sprawie niszczenia lasów podkarpackich w powiatach Nowy Sącz, Nowy Targ, Limanowa i Myślenice.

Następnie odpowiada p. c. k. komisarz rządowy na interpelację p. Rożankowskiego i towarzyszy w przedmiocie wysłania przez c. k. Dyrekcyę policyi we Lwowie ajenta Jakóba Günsberga w okolice Złoczowa, Pomorzana, Dunajowa, Zborowa, i Glinian.

Przewodniczący komisji szkolnej p. ks. Czartoryski wnosi przeniesienia petycji do L. s. 106 i 133 z komisji szkolnej do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. księcia Czartoryskiego.

Marszałek oznajmia, iż udzielił urlopów pp. Arnoldowi Rapoportowi, i hr. Zamoyskiemu po

dni ośm, p. Grossowi i p. Struszkiewiczowi po dni trzy.

Następnie uwiadamia Marszałek, iż udziela p. JE. Janowi hr. Tarnowskiemu żadanego pięciodniowego urlopu.

Marszałek uwiadamia o ukonstytuowaniu się komisji do zbadania wniosków pp. Madeyskiego i Władysława hr. Koziębrodzkiego co do zmiany instrukcji dla Wydziału krajowego, która obrała przewodniczącym p. JE. hr. Tarnowskiego Jana; zastępcą przewodniczącego p. JE. hr. Wodzieckiego Ludwika, sekretarzem p. hr. Koziębrodzkiego Władysława.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujące pismo:

Jaśnie Oświecony Książę Marszałku!

Pochylony wiekiem, bo przekroczyłem już 70. rok życia mego, zmęczony blisko półwiekową pracą w usługach kraju, nakoniec osłabiony ostatnią moją ciężką chorobą, czuję, że chociażbym wyteżył resztę sił moich, nie zdołałbym już tak wypełniać obowiązków członka Wydziału krajowego, jakbym tego pragnął i jakby kraj miał prawo żądać odemnie.

Dlatego mam zaszczyt złożyć do łaski marszałkowskiej powierzony mi w r. 1889. zaszczytny urząd Członka Wydziału kraj. przyrzem oświadczam, że jak długo mój następcą wybrany nie będzie, nie przestanę pełnić obowiązków członka Wydziału krajowego.

Upraszam Waszej Książęcej Mości, abyś raczył tę moją rezygnację podać do wiadomości Wysokiego Sejmu i przyjąć wyrazy wysokiego uszanowania, z którymi mam zaszczyt zostawać Waszej Książęcej Mości uniżonym sługą

Oktaw Pietruski w. r.

Książę Marszałek wyrażając głęboki żal, i ubolewanie z powodu tak smutnego a doniosłego wypadku, jakim jest ustąpienie Członka Wydziału krajowego p. Oktawa Pietruskiego, podnosi zarazem wysokie zasługi ustępującego tudzież doniosłą działalność jego około organizacji autonomicznej.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodziecki odczytuje następujący wniosek naglący:

Wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Członkowi Wydziału krajowego i długoletniemu Zastępcy Marszałka krajowego Oktawowi Pietruskiemu w uznaniu znakomitych zasług, jakie położył około dobra kraju w ciągu trzydziestoletniej na tem stanowisku działalności, wyznacza Sejm z funduszu krajowego dożywotnią dotację w wysokości rocznej płacy, jaką obecnie pobiera.

Jan Tarnowski w. r.

Apolinary Jaworski, M. Rey, Z. Dembowski, Mik. Torosiewicz, Wład. Koziębrodzki, Paleh, A. Wodziecki, Wład. Wolański, Vivien, Zoll, Szczepanowski, Dr. Olpiński, Fruchtman, Zbyszewski, Dworski, Sembratowicz, Łączyński, Smolka, Ad. Jędrzejowicz, Borkowski, Golejewski, Szeptycki, Micewski, K. Bobeżyński, Fr. Jędrzejowicz, B. Horodyski, Pilat, Stan. Stadnicki, Stan. Tarnowski (sen.), Niezabitowski, ks. Sawa, Goldman, Polanowski, W. Gnoiński, Horwath, Stanecki, Korn. Horodyski, Marchwicki, K. Badeni, Wereszczyński, Czartoryski, Wiktor, Korytowski, Gorayski, Weigel, Lenartowicz, Dr. Ad. Asnyk, Rayski, Hoszard, Klemensiewicz, Chrzanowski, Szcz. Koziębrodzki. Wł. Kozłowski, Scipio. L. Wodziecki, Biliński, Zagórski, Abrahamowicz, St. Jędrzejowicz, A. Skrzyński.

Marszałek udziela głosu wnioskodawcy JE. p. Janowi hr. Tarnowskiemu dla uzasadnienia nagłości powyższego wniosku, który w tym względzie przemawia.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi traktowanie wniosku powyższego w sposób zwyczajny, przepisany regulaminem.

Na wniosek p. hr. Golejewskiego Izba uchwała zamknięcie dyskusji a następnie odrzuca Izba wniosek p. Antoniewicza i uchwała nagłość wniosku p. Jana hr. Tarnowskiego.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym wnioskiem.

Przemawia JE. p. Jan hr. Tarnowski i wnosi odesłanie wniosku powyżej postawionego do komisji budżetowej, z poleceniem ustnego zdania sprawy na dzisiejszem posiedzeniu.

Przemawia p. Antoniewicz, sprzeciwiając się nagłości wniosku p. JE. Jana hr. Tarnowskiego.

Izba w głosowaniu uchwała znaczną większością wniosek p. JE. Jana hr. Tarnowskiego.

Marszałek uprasza komisję budżetową, ażeby wzięła bezwzględnie pod obradę powyższy wniosek.

P. Jaworski wnosi zawieszenie posiedzenia celem odbycia narady komisji budżetowej.

Marszałek przerywa posiedzenie na kwadrans.

Po przerwie podejmuje Marszałek posiedzenie na nowo i udziela głosu członkowi komisji budżetowej p. Stanisławowi hr. Badeniemu który odczytuje następujący wniosek komisji:

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przeznacza posłowi Oktawowi Pietruskiemu w uznaniu znakomitych zasług, które położył jako długoletni członek Wydziału krajowego i Zastępcą Marszałka, dożywotnią roczną dotacją z funduszu krajowego w kwocie 5.000 zł. Dotacja ta ma być wypłacana w ratach miesięcznych z góry poczynszy od dnia, w którym poseł Oktaw Pietruski przestanie pełnić obowiązki członka Wydziału krajowego.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Antoniewicz.

Na wniosek p. Golejewskiego Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Golejewski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała wielką większością głosów zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej.

Marszałek podnosi, iż wniosek komisji budżetowej znakomitą większością głosów uchwalonym został.

Przemawia p. Pietruski wyrażając podziękowanie Wysokiemu Sejmowi za wyrażone mu powziętą uchwałą uznanie pracy jego publicznej i za wyznaczenie dotacji rocznej w kwocie 5.000 zł a. w.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Sprawozdawca poseł Romanowicz prostuje następującą omyłkę druku zawartą w sprawozdaniu, a mianowicie: Na stronie 15 pod V. po wyrazach „że gmina Świątniki górne przyczyni się do kosztów budowy“ potrzeba dodać „kwotą 10.000 zł. a. w.“ Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego przedmiotu do komisji przemysłowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Viviena w przedmiocie założenia średniej szkoły rolniczej w Tarnopolu lub w jego okolicy.

P. Vivien uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego (z poleceniem zdania sprawy na bieżącej sesji sejmowej).

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Viviena bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Rutowskiego i towarzyszy w sprawie środków podniesienia hodowli bydła.

P. Rutowski uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek podaje powyższy wniosek pod głosowanie, który Izba uchwała.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi na pobór opłat mytniczych :

1. Radzie powiatowej w Limanowej na drodze powiatowej Kamienicko-Stopnickiej ;

2. Radzie powiatowej w Nowym Sączu na drogach powiatowych Krzyżówka-Muszynka i Krzyżówka-Krynica-Muszyna ;

3. Radzie powiatowej w Mościskach na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej ;

4. Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej z Majdanu do Kolbuszowej ;

5. Radzie powiatowej w Staremmieście od mostu na rzece Dniestrze pod Staremmiastem ;

6. Radzie powiatowej w Przemyślanach na drodze powiatowej Gliniany-Zadwórze.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym projektem do uchwały :

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych :

1. Radzie powiatowej w Limanowy na drodze powiatowej Kamienicko-Stopnickiej ;

2. Radzie powiatowej w Nowym Sączu na drogach powiatowych Krzyżówka - Muszynka i Krzyżówka-Krynica-Muszyna ;

3. Radzie powiatowej w Mościskach na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej ;

4. Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej z Majdanu do Kolbuszowy ;

5. Radzie powiatowej w Staremmieście od mostu na rzece Dniestrze pod Staremmiastem ;

6. Radzie powiatowej w Przemyślanach na drodze powiatowej Gliniany-Zadwórze.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I. Radom powiatowym w Limanowy, Nowym Sączu, Mościskach, Kolbuszowy, Staremmieście i Przemyślanach nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym

stanie, kosztem właściwych funduszków powiatowych, a mianowicie :

1. Radzie powiatowej w Limanowej prawo do pobierania myta drogowo-mostowego przy drodze powiatowej Kamienicko-Stopnickiej, na dwu stacjach mytniczych, a to na jednej stacyi w Kamienicy i na drugiej stacyi w Stopnicach szlacheckich, według następującego wymiaru :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct. ;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu. od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct. ;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego to jest : cieląt, źrebiąt, owiec, kóz i świń 1 (jeden) ct.

2. Radzie powiatowej w Nowym Sączu prawo do pobierania myta drogowego przy drodze powiatowej Krzyżówka-Muszynka, tudzież myta drogowo - mostowego przy drodze powiatowej Krzyżówka - Krynica - Muszyna według następującego wymiaru :

1. Przy drodze Krzyżówka-Muszynka myto drogowe :

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.,

b) od jednej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to : od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jako też od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) Od pięciu świń lub cieląt, lub od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

2. Przy drodze Krzyżówka-Krynica-Muszyna myto drogowo-mostowe :

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.,

b) od jednej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to : od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jako też od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 3 (trzy) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) Od pięciu świń, lub cieląt, lub dzieściciu owiec 1 (jeden) ct.

3. Radzie powiatowej w Mościskach prawo do pobierania myta drogowego w Krukienicach przy drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej.

4. Radzie powiatowej w Kolbuszowej prawo do pobierania myta drogowego przy drodze powiatowej z Majdanu do Kolbuszowej.

5. Radzie powiatowej w Staremmieście od mostu na rzece Dniestrze pod Staremmiastem.

6. Radzie powiatowej w Przemyślanach prawo do pobierania myta drogowego przy drodze powiatowej Gliniany-Zadwórze.

Od każdego z tych czterech myt pod pozycyą 3, 4, 5 i 6 poszczególnionych, pobierać należy opłatę według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II. Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólnie obowiązujące przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem uchwały.

Izba zgadza się z wnioskiem sprawozdawcy i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez

czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych na rzecz utrzymania:

1. drogi gminnej Krasne-Gołogóry;
2. dróg gminnych Rudnik-Tarnogóra i Nisko-Ulanów-Rudnik;
3. mostu publicznego dojazdu kolejowego w Sokalu na rzece Bugu.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym projektem do uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych na rzecz utrzymania:

1. drogi gminnej Krasne-Gołogóry;
2. dróg gminnych Rudnik-Tarnogóra i Nisko-Ulanów-Rudnik;
3. od mostu publicznego dojazdu kolejowego w Sokalu, na rzece Bugu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I. Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta:

1. na drodze gminnej Krasne-Gołogóry, Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie, jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, niszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy na dwóch stacyach mytniczych, a mianowicie w Krasnem i Trędowacu według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały, traci moc obowiązującą koncesya z dnia 28. grudnia 1889 (Dz. ust. kr. z r. 1890 Nr. 8), którą nadane było Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie prawo do poboru myta na rzecz utrzymania drogi gminnej Krasne-Gołogóry.

2. Na drogach gminnych Rudnik-Tarnogóra i Nisko-Ulanów-Rudnik Wydziałowi powiatowemu w Nisku jako władzy nadzorującej na rzecz tychże dróg, do utrzymywania których obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycone drogi przechodzą, uiszczać prestaty w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Na drodze Rudnik-Tarnogóra:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2. Na drodze Nisko-Ulanów-Rudnik:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

3. Od mostu, publicznego dojazdu kolejowego w Sokalu, na rzecz Bugu, Wydziałowi powiatowemu w Sokalu na rzecz funduszu konserwacyjnego wspomnianego mostu, do utrzymywania którego obowiązane są strony konkurencyjne rzeczzonego dojazdu w myśl postanowień ustawy z dnia 15. kwietnia 1881 (Dz. u. kr. Nr. 46).

Opłatę myta mostowego pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 3 (trzy) ct.

2. Od bydła przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 3 (trzy) ct.,

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.,

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Art. II. Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej, lub niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem uchwały.

Izba zgadza się z wnioskiem sprawozdawcy i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy ustępnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Edmunda Dąbrowskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym o udzielenie veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem komisji:

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Edmundowi Dąbrowskiemu, dyetaryuszowi Oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, udziela się veniam aetatis.“

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Wybór komisji podatkowej z 11 członków.

Na wniosek p. Szczęsnego hr. Koziebrodzkiego Izba uchwala, iżby komisya podatkowa składała się z 14 członków.

Marszałek wzywa tedy Izbę do przystąpienia do wyboru komisji podatkowej z 14 członków i zaprasza na skrutatorów pp. Niedzielskiego, Szczepanowskiego, Horodyskiego Bronisława, ks. Siczynskiego, Trzecieskiego, Bobczyńskiego, i Olpińskiego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujące interpelacye do p. c. k. komisarza rządowego.

Interpelacya

do Jaśnie Wielmoż. Pana komisarza rządowego.

Trzykrotną uchwałą z 29. maja 1875 z 25. września 1882, a w końcu po raz trzeci z dnia 12. listopada 1889 Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem udzielił c. k. Rządowi zdanie swoje w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 nr. 59. Dz. u. p., iż dla dobra mieszkańców gmin Domażyr, Zielów i Żorniska pożytecznem będzie ich wyłączenie z okręgu c. k. Starostwa w Gródku i c. k. Sądu powiatowego w Janowie a przydzielenie do okręgu c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego m. del. we Lwowie.

Wspomniane powyżej uchwały sejmowe zapadły na podstawie ścisłych dochodzeń i pertraktacyj przeprowadzonych wskutek zarządzenia Wydziału krajowego i należałoby przypuszczać iż opinia dwóch z trzech interesowanych właścicieli obszarów dworskich wszystkich trzech gmin interesowanych, właściwej reprezentacji powiatowej, a wreszcie trzykrotnie i zawsze nieodmiennie ponawiane zdanie Wysokiego Sejmu powinno było wystarczyć c. k. Rządowi do objaśnienia, czy stosunki miejscowe i komunikacyjne wymagają przyłączenia wsi Domażyr, Zielów i Żorniska do Lwowa, lub nie?

Tymczasem Wysoki c. k. Rząd uznał za stosowne nie uwzględnić zgodnej opinii wszystkich wymienionych powyżej czynników, pominął także dawniejsze dwie uchwały sejmowe

w tym przedmiocie zapadłe, a gdy Sejm w uchwale z 12. listopada 1889 po raz trzeci konsekwentnie to samo zdanie objawił, rozwinięto ze strony c. k. politycznych i sądowych Władz ponownie rozległe dochodzenia nie tylko w tym kierunku, który może mieć dla nich znaczenie ze stanowiska dogodności w urzędowaniu, lecz właśnie także i co do stosunków miejscowych i komunikacyjnych, o których Sejm ma zdanie swoje wypowiadać. Mianowicie w c. k. Sądzie pow. w Janowie przesłuchiowano protokolarnie wójtów w tym kierunku, c. k. Sąd z urzędu rozporządzał zwoływanie Rad gminnych dla powzięcia ponownych uchwał w tym przedmiocie, a urzędnicy sądowi pisali obszernie memoryały o stosunkach gospodarczych i handlowych gmin Domażyr, Zielów i Żorniska wymierzone przeciwko treści uchwał sejmowych.

Dotąd nie jest wiadomo, czy i w jaki sposób sprawa ostatecznie rozstrzygnięta została?

Podpisani mają więc zaszczyt zapytać:

Czy zamierza c. k. Rząd uwzględnić opinię Sejmu w rozstrzygnięciu administracyjnej przynależności gmin Domażyr, Zielów i Żorniska?

Lwów d. 24. października 1890.

Teofil Merunowicz.

Klemensiewicz, Dworski, Romanowicz, Palch, Zbyszewski, Dr. Midowicz, Rayski, A. Asnyk, Dr. Olpiński, Fruchtmann, Goldmann, Weigel Gross, Abrahamowicz, Lenartowicz.

Interpelacya

do Jaśnie Wielm. pana komisarza rządowego

Ponieważ pożary w Galicyi, jak to ogólnie jest wiadomem, zastraszające rozmiary przybierają, pochłaniając setki mienia ludzkiego, wyrządzają nieobliczone szkody Państwu i krajowi, przeto podpisani zapytują:

Kiedy i o ile celem rychłego zapobieżenia złemu, pod względem zabezpieczenia mienia ludzkości przed pożarami w Galicyi, Wysoki Rząd uczyni zadość uchwale sejmowej z d. 26. listopada 1889 r. względem powzięcia postanowienia co do sprawy zaprowadzenia przymusowej asekuracyi i galicyjskiemu Sejmowi umożliwi ostateczne ustawodawcze załatwienie tejże sprawy,

nagląco potrzebnego przymusowego ubezpieczenia całego kraju, stosownie do wniosku posła Kramarczyka.

Lwów dnia 22. października 1890.

Fr. Kramarczyk, interpelujący.

Stręk, Potozek, Bobczyński, Żardecki, Mizia, Romanowicz, T. Merunowicz, Kułaczkowski, Okuniewski, Rayski, Goldman, Asnyk, Michalski Weigel, Rożankowski, Huryk, Herasimowicz, Dr Sawczak, Dr Olpiński, Szczepanowski, Rutowski, Romańczuk, Korol, Sieczyński.

Marszałek oświadcza, iż interpelacye te udzieli p. e. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki czyta następujący dostatecznie poparty wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla pogorzalców w Dobrosinie powiatu Żółkiewskiego przeznacza się jednorazową zapomogę w kwocie 400 zł. w a. z funduszu krajowego.

Łączyński,

Polanowski, T. Rozwadowski, Fr. Jędrzejowicz, Z. Kozłowski, Gnoiński, K. Scipio, Kornel Horodyski, Micewski, Puzyna, Schnell, G. Romer,

Szeliski, M. Torosiewicz, S. Koziębrodzki, Mazuraki, Fr. Kramarczyk, Stręk, A. Wodzicki.

Przemawia p. Łączyński dla uzasadnienia nagłości powyższego wniosku i wnosi pod względem formalnym odesłanie takowego do komisji budżetowej.

Izba popiera nagłość wniosku p. Łączyńskiego i uchwała odesłanie takowego do komisji budżetowej.

P. Szczepanowski podnosi, że do skrutynium wyboru komisji podatkowej, przystąpić nie można było, albowiem głosujących było tylko 64 i tyleż oddano kartek.

Marszałek oznajmia, że ponowny wybór komisji podatkowej postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 27. października b. r. o godzinie 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia będzie pp. posłom rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. m. 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

A. Wodzicki w. r.

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Protokół

6. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 27. Października 1890.

Początek o godzinie 11 minut 15.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 126.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 5. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Izba udziela p. Midowiczowi urlopu na dalszych dni sześc.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 27. października b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji administracyjnej: L. s. 355, 356, 361, 420, 421, 422, 427, 428, 429, 430, 431.

Komisji przemysłowej: L. s. 357.

Komisji gospodarstwa krajowego: L. s. 358, 359, 360, 368, 389, 424, 425, 426.

Komisji prawniczej: L. s. 363, 364, 418, 419.

Komisji budżetowej: L. s. 365, 366, 369, 370, 379, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401,

402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 417, 423, 436, 439, 440, 441, 442, 443, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 453, 454, 455, 456.

Komisji gminnej: L. s. 367.

Komisji szkolnej: L. s. 371, 372, 373, 374, 375, 476, 377, 378, 380, 381, 382, 432, 433, 434, 435, 437, 452.

Komisji petycyjnej: L. s. 413.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycję do L. s. 362.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujące pismo:

Jaśnie Oświecony Książę!

Na mocy upoważnienia Jego Excelencyi Pana Ministra skarbu z 12. października 1890 l. 35424 mam zaszczyt złożyć do łaski marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe, preliminarze funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1891.

Racz Jaśnie Oświecony Książę zamieścić przedłożenie to na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Wysokiego Sejmu.

Proszę przyjąć wyraz mego wysokiego poważania.

We Lwowie 25. października 1890.

Badeni w. r.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie powyższe zamieści na jednym z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na interpelację p. Teofila Merunowicza i towarzyszy w sprawie przeniesienia gmin i obszarów dworskich Domażyn, Zielów i Żorniska z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Janowie i c. k. Starostwa w Gródku do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego i c. k. Starostwa we Lwowie.

Następnie odpowiada p. c. k. komisarz rządowy na interpelację p. Kramarczyka i towarzyszy w przedmiocie zaprowadzenia przymusu asekuracyjnego.

Wreszcie odpowiada n. komisarz rządowy na interpelację p. Dr. Okuniewskiego i towarzyszy w sprawie odbytego dnia 28. sierpnia b.r. zgromadzenia towarzystwa „Proświta“.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następujący dostatecznie poparty wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że kraj nasz jest przeważnie rolniczym, i że z tego powodu rolnictwo należy przede wszystkim wspierać i podnosić;

zważywszy, że istniejące obecnie szkoły rolnicze nie odpowiadają potrzebom naszego włościaństwa, gdyż tak zwanych szkół rolniczych włościańskich my jeszcze nie posiadamy;

zważywszy, że wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. października 1888 r. także i kandydaci na nauczycieli szkół ludowych obowiązani są uczyć się gospodarstwa teoretycznie i praktycznie;

zważywszy, że szkoły takie wtedy tylko mogą odpowiedzieć swemu przeznaczeniu, jeżeli nauki w nich udzielane będą w języku macierzystym;

zważywszy, że w naszych szkołach ludowych we wschodniej Galicyi językiem wykładowym jest przeważnie język ruski —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Zamek Oleski ma być w krótkim czasie odrestaurowany w tym celu, by w nim mogła

być umieszczoną szkoła gospodarcza (rolniczo-sadowniczo-pszczelnicza) dla dzieci włościańskich;

2. w szkole tej mają także odbywać roczny kurs nauki gospodarstwa kandydaci, a względnie i nauczyciele szkół ludowych;

3. językiem wykładowym w tej szkole ma być język ruski.

Lwów dnia 22. października 1890.

Wnioskodawca: Dr. M. Antoniewicz w. r. Herasimowicz, Kułaczkowski, J. Romańczuk, M. Siczynski, Rożańkowski, Teliszewski, Huryk, Okuniewski, Hamorak, Ochrymowicz, Dr. Sawczak, Barabasz, Korol, Sembratowicz, Sirko.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach, tudzież o szkole uprawy i wyprawy roślin włochnistych w Gródku.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Wybór komisji podatkowej z 14 członków. Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Dydyńskiego, Tyszkowskiego, Herasimowicza, Potoczka, Horwatha, Michalskiego i Sałę.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o projekcie Wydziału krajowego, dotyczącym się umowy

którą Wydział krajowy zawrzeć ma z c. k. rządem co do spłaty skarbowi państwa sumy 1,400.000 zł. w. a. odpowiednio artykułowi II. ustawy z 5. czerwca 1890 r.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następującą wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy powziąć uchwałę następującą:

U c h w a ł a.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Administracją państwa imieniem kraju ugody następującej:

U g o d a

zawarta między c. k. Administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim imieniem reprezentacji kraju, o zwrot nadpłat poczynionych ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym Galicji wschodniej i Galicji zachodniej.

1. Nadpłaty ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym Galicji wschodniej i Galicji zachodniej poczynione w latach od 1883 do 1889 włącznie, po 200.000 zł. w. a. rocznie, a więc wynoszące razem kwotę 1,400.000 zł. w. a., których zwrot ciąży na kraju w myśl artykułu II. ustawy z 5. czerwca 1890 roku Dz. u. p. L. 110, obowiązuje się kraj zwrócić w ciągu lat trzech począwszy od 1902 roku, a to w latach 1902 i 1903 po 500.000 zł. w. a., zaś w roku 1904 resztę 400.000 zł. w. a.

2. Celem spełnienia obowiązku zwrotu powyższych kwot w latach wyżej wymienionych powinien kraj nałożyć i pobierać, w razie potrzeby, dodatki od podatków.

3. Ugoda niniejsza będzie sporządzona w dwóch egzemplarzach równobrzmiących, nieostemplowanych, zaopatrzonych podpisami Ministra skarbu oraz Marszałka krajowego i dwóch członków Wydziału krajowego; jeden z tych egzemplarzy ma być przechowany w c. k. Ministerstwie skarbu, drugi w aktach galicyjskiej Reprezentacji kraju.

Wiedeń dnia . . .

Lwów dnia . . .

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad wnioskiem komisji i oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Kramarczyk i Szczepanowski.

Przemawia p. Kramarczyk.

Przemawia p. Szczepanowski.

Podczas przemówienia p. Szczepanowskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

W czasie dalszego przemawiania p. Szczepanowskiego, Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Okuniewski i zapowiada poprawkę do ustępu pierwszego projektu ugody.

Przemawia p. Jaworski.

Przemawia p. Rożankowski.

Na wniosek posła ks. Czartoryskiego Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawia sprawozdawca.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym, iż zamierza poddać cały wniosek komisji pod głosowanie jako stanowiący jednolitą całość.

Sprawozdawca czyta:

U c h w a ł a.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Administracją państwa imieniem kraju ugody następującej:

U g o d a

zawarta między c. k. Administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim imieniem reprezentacji kraju, o zwrot nadpłat poczynionych ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym Galicji wschodniej i Galicji zachodniej.

1. Nadpłaty ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym Galicji wschodniej i Galicji zachodniej poczynione w latach 1883 do 1889 włącznie, po 200.000 zł. w. a. rocznie, a więc wynoszące razem kwotę 1,400.000 zł. w. a., których zwrot ciąży na kraju w myśl artykułu II. ustawy z 5. czerwca 1890 roku Dz. u. p. L. 110, obowiązuje się kraj zwrócić w ciągu lat trzech począwszy od 1902 roku, a to w latach 1902 i 1903 po 500.000 zł. w. a., zaś w roku 1904 resztę 400.000 zł. w. a.

P. Okuniewski zgłasza poprawkę do tego ustępu, której atoli Izba nie popiera, i uchwała w głosowaniu projekt uchwały i pierwszy ustęp ugody zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

2. Celem spełnienia obowiązku zwrotu powyższych kwot w latach wyżej wymienionych, powinien kraj nałożyć i pobierać, w razie potrzeby, dodatki od podatków.

3. Ugoda niniejsza będzie sporządzona w dwóch egzemplarzach równobrzmiących, niestemplowanych, zaopatrzonych podpisami Ministra skarbu oraz Marszałka krajowego i dwóch członków Wydziału krajowego; jeden z tych egzemplarzy ma być przechowany w c. k. Ministerstwie skarbu, drugi w aktach galicyjskiej Reprezentacji kraju.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp drugi i trzeci projektu ugody zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwiliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, bez czytania, uchwała Izba cały wniosek komisji t.j. projekt uchwały i ugody w trzecim czytaniu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji bankowej w przedmiocie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym;

2. Sejm udziela Dyrekcji Banku krajowego absolutorium z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1889 r.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1 i ustęp 2 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie zamku oleskiego.

Sprawozdawca poseł Jan Stadnicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie restauracji zamku Oleskiego przyjmuje Sejm do wiadomości.

2) Dla przeprowadzenia restauracji zamku królewskiego w Olesku utworzy Wydział krajowy komisję fachową.

3) Na koszt restauracji zamku a mianowicie na roboty za najnaglesze uznane otwiera się Wydziałowi krajowemu na rok 1891 kredyt w wysokości 18.000 zł.

4) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po przeprowadzeniu dokładnych studyów co do adaptacji zamku na pomieszczenie jakiegoś zakładu krajowego odpowiednie wnioski Wysokiemu Sejmowi przedłożył.

5) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przedłożył z końcem roku 1891 Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z wykonania robót restauracyjnych opatrzone szkicami i rachunkami.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Rożankowski i zapowiada poprawkę do wniosku komisji przy rozprawie szczegółowej.

Przemawiają: p. Golejewski i p. Antoniewicz.

Marszałek przemawia w kwestyi formalnej nawiązując do przemówienia p. Antoniewicza.

Po rzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1, 2 i 3 wniosku komisji w brzmieniu następującem :

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie restauracji zamku Oleskiego przyjmuje Sejm do wiadomości.

2) Dla przeprowadzenia restauracji zamku królewskiego w Olesku utworzy Wydział krajowy komisję fachową.

3) Na koszt restauracji zamku a mianowicie na roboty za najnaglesze uznane otwiera się Wydziałowi krajowemu na rok 1891 kredyt w wysokości 18.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy 1, 2 i 3 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 4. wniosku:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po przeprowadzeniu dokładnych studyów co do adaptacji zamku na pomieszczenie jakiegoś zakładu krajowego odpowiednie wnioski Wysokiemu Sejmowi przedłożył.

P. Rożankowski wnosi następującą poprawkę do tego ustępu:

W miejsce ustępu 4. wniosku komisji raczy Wysoki Sejm uchwalić:

4) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przy adaptacji zamku Oleskiego reflektował na to, iż w zamku tym ma być założoną szkoła gospodarstwa wiejskiego w myśl wniosku posła Dr. Antoniewicza.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się tej poprawce. Marszałek podaje do poparcia tę poprawkę.

Izba nie popiera tej poprawki i uchwała ustęp 4-ty zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 5-ty:

5) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przedłożył z końcem roku 1891 Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z wykonania robót restauracyjnych, opatrzone szkicami i rachunkami.

Izba uchwała ustęp 5-ty wniosku zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Michalski ogłasza wynik skrutinium wyboru komisji podatkowej.

Głosujących 78.

Wybrani pp. Abrahamowicz, Chamiec, Czaykowski, Horodyski Kornel, Jaworski, Jędrzejowicz Edward, Korytowski, Łączyński, Niezabitowski, Ochrymowicz, Rosenstock, Słonecki, Szeliński, Weigel.

Przemawia poseł Romańczuk i wyraża prośbę, ażeby przy najbliższej sposobności, kiedy poseł ruskiej narodowości przedstawiać będzie Izbie sprawozdanie komisyjne, Marszałek dozwolił

dyskusję w tym kierunku, czy regulamin sejmowy dozwala, ażeby sprawozdawca komisji, na zarzuty jej czynione, odpowiadał w języku ruskim.

Marszałek oświadcza, że żądanej dyskusji incydentalnie dopuścić nie może. W roku zeszłym przeprowadzoną została w analogicznej sprawie tylko formalna rozprawa, w której wyłoniło się zdanie, że tam, gdzie postanowienie regulaminu wydaje się wątpliwem, obowiązującą jest interpretacja Marszałka i to prawo interpretacji rezerwuje sobie Marszałek na przyszłość. W końcu oznajmia Marszałek, że rozprawa w żądanym kierunku tylko w tym wypadku jest możliwą, jeżeli poseł Romańczuk złoży w tym względzie wniosek do łaski marszałkowskiej w sposób regulaminem wskazany.

P. Romańczuk przemawia powtórnie w kwestyi formalnej.

Sekretarz p. Teliszewski czyta następujący dostatecznie poparty wniosek:

W n i o s e k.

I. Zważywszy, że nasz kraj ma za mało gimnazyów tak ze względu na liczbę swojej ludności i swoje potrzeby, jakoteż i w porównaniu z innymi krajami koronnymi Monarchii;

zważywszy, że mianowicie południowo-wschodnia część naszego kraju na 8 powiatów z ludnością 611.000 dusz oprócz niższego gimnazjum w Buczaczu nie posiada ani jednej szkoły średniej;

zważywszy, że ta część kraju jest przeważnie zamieszkaną przez Rusinów, gdyż obok 161.000 mieszkańców, używających języka polskiego, znajduje się w niej 419.000 mieszkańców używających języka ruskiego;

zważywszy, że Rusini w ogóle na przeszło półtrzecia miliona dusz w Galicyi mają tylko jedno gimnazjum ruskie we Lwowie i trzy klasy równorzędne (paralelki) w Przemyśle —
podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, — by:

1. w południowo-wschodniej części Galicyi, wedle możności w Czortkowie albo w Buczaczu,

założył gimnazjum z ruskim językiem wykładowym;

2. by w gimnazyach w Kołomyi albo w Stanisławowie i w Tarnopolu albo w Brzeżanach założył stałe równorzędne klasy z ruskim językiem wykładowym.

II. Zważywszy, że liczba seminariów nauczycielskich w naszym kraju, zwłaszcza we wschodniej jego części, jest za małą tak, że liczne szkoły ludowe pozostają albo wcale nie obsadzone nauczycielami, albo też bywają obsadzone niedostatecznie lub nieodpowiednio;

zważywszy, że na 1.536 szkół ludowych z polskim językiem wykładowym jest 5 seminariów nauczycielskich czysto polskich i 4 tak zwane utrakwistyczne, a na 1.802 szkół z językiem wykładowym ruskim nie ma ani jednego seminarium ruskiego, a są tylko te 4 utrakwistyczne;

zważywszy, że i te utrakwistyczne seminarja faktycznie są przeważnie, a nawet prawie zupełnie polskimi;

zważywszy zatem, że kandydaci na nauczycieli dla szkół ludowych ruskich nie mają dostatecznej możności, by nabyć w swojej zawodowej szkole potrzebnej znajomości tego języka, w którym następnie mają uczyć —

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by:

1. założył we wschodniej a specjalnie w południowo-wschodniej części naszego kraju seminarium nauczycielskie męskie z językiem wykładowym ruskim;

2. by w seminariach nauczycielskich męskich we Lwowie, w Stanisławowie i w Tarnopolu, tudzież w seminarium nauczycielskiem żeńskim we Lwowie był ściśle przeprowadzony utrakwizm językowy w ten sposób, iżby na naukę w języku ruskim używano w ogóle nie mniej godzin szkolnych, jak na naukę w języku polskim;

3. by seminarium nauczycielskie żeńskie w Przemyślu przeobrażone zostało z czysto polskiego na utrakwistyczne.

Lwów dnia 27. października 1890.

Wnioskodawca: Julian Romańczuk, w. r.

Sylwester Sembratowicz, Julian Pełesz, Mandyczewski, Ochrymowicz, Longin Rożankowski, Mikołaj Siczyński, Kowalski, Hamorak, Korol, Dr. Sawczak, Kułaczkowski, Sirko, Huryk, Okuniewski, Teliszewski, Dr. Olpiński, Antoniewicz, Barabasz, Herasimowicz.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz poseł Stanisław Jędrzejowicz, odczytuje następujący, dostatecznie poparty, wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, iż brak odpowiednich budynków szkolnych stanowi jedną z głównych przeszkód postępu w organizacyi szkół ludowych, a tem samem i w równomiernym rozwoju oświaty elementarnej w masach ludowych we wszystkich okolicach kraju;

zważywszy natomiast, że już obecnie pod naciskiem środków przymusowych, przez c. k. władze szkolne z konieczności zastosowywanych, koszta budowy nowych szkół i rozszerzania istniejących, stają się dla ludności wielu gmin wprost niszczącymi;

zważywszy, iż kwoty, preliminowane dotychczas w corocznych budżetach krajowych na zasiłki i pożyczki dla gmin na budowę szkół w łącznej ilości 15.000 zł. w. a. na kraj cały nie pozostają w żadnym stosunku do istotnej potrzeby —

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm postanawia utworzenie stałego funduszu pod nazwą: „Krajowy fundusz pożyczkowy na budowę szkół“, z którego będą udzielane bezprocentowe zaliczki dla gmin na budowę szkół. Fundusz ten ma powstać z następujących wpływów:

a) Przez lat pięć, poczynszy od roku 1891, będą na ten cel wstawiane w budżet krajowy kwoty po 100.000 zł. corocznie;

b) zwroty zaliczek, które były dotychczas ze skarbu krajowego udzielane gminom na budowę szkół, mają wpływać na przyszłość, poczynszy od r. 1891, do krajowego funduszu pożyczkowego na budowę szkół.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do wydania przepisów co do zarządu „krajowego funduszu pożyczkowego na budowę szkół“ tudzież postępowania przy udzielaniu gminom pożyczek z tegoż funduszu i warunków ich zwrotu.

Lwów, dnia 27. października 1890.

Wnioskodawca: Teofil Merunowicz w. r.

Rayski, Weigel, Dworski, Olpiński, Palch, Romanowicz, Skałkowski, Fruehtmann, Michal-

ski, Kowalski, Szczepanowski, Klemensiewicz, Barański, Żardecki, Stręk, Mizia, Kramarczyk, Potoczek, Sawa.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Dla pory spóźnionej Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 29. października b. r. godzinę 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia będzie pp. posłom rozesyłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 m. 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Teliszewski w. r.

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Protokół

7. posiedzenia, 2 sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 29. października 1890.

Początek o godzinie 11. min. 20 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszeko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnym posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 6. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 20. października b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawniczej L. s. 463, 464, 468.

Komisji administracyjnej L. s. 465, 466, 467, 471.

Komisji petycyjnej L. s. 469, 502.

Komisji drogowej L. s. 470.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 472, 473, 474, 475.

Komisji budżetowej L. s. 476, 485, 489, 490, 493, 494.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 495. p. gorzellewów gminy Zarzeczce o zapomogę, wniesionej przez p. JE. Zemiałkowskiego, przemawia JE. p. Ziemiałkowski i stawia wniosek odstąpienia tej petycji komisji budżetowej z poleceniem ustnego zdania sprawy jeszcze na dzisiejszem posiedzeniu.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. JE. Ziemiałkowskiego, a następnie w głosowaniu uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Wreszcie przydzielono komisji budżetowej jeszcze petycje do L. s. 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 517, 518.

Komisji szkolnej L. s. 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 486, 487, 488, 491, 492, 516.

Komisji prawniczej L. s. 519.

JE. p. Namiestnik przemawia, nawiązując do udzielonej przez c. k. komisarza rządowego odpowiedzi na interpelację p. Okuniewskiego i towarzyszy w przedmiocie rzekomych rozruchów w Gwoźdzczu, a w szczególności zarzutów poczynionych przez interpelantów c. k. komisarzowi Starostwa kołomyjskiego, Wajdowiczowi.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji podatkowej, która obrała przewodniczącym p. Jaworskiego, zastępcą przewodniczącego p. Edwarda Jędrzejowicza, a sekretarzami pp. Rosenstocka i Łączyńskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1891.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi odesłanie powyższego przedłożenia do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

P. Stanisław Jędrzejowicz cofa pierwotny swój wniosek, a Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Chrzanowskiego.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych składów publicznych w Krakowie i we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński prostuje następującą omyłkę druku, a mianowicie: na stronie 30. sprawozdania w ustępie drugim. w wierszu 17. zamiast słów: „mniejszą kwotę 500 złr.“ mają być słowa „mniejszą kwotę 750 zł. w. a.“

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Antoniewicza w przedmiocie założenia w zamku Oleskim niższej szkoły rolniczej.

P. Antoniewicz uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Romańczuka w przedmiocie utworzenia we wschodnio-południowej części kraju szkół średnich i seminarjów nauczycielskich z językiem wykładowym ruskim.

P. Romańczuk uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie utworzenia „krajowego funduszu pożyczkowego“, celem ułatwienia budowy szkół ludowych.

P. Merunowicz uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Przed przystąpieniem do następnego punktu obrad Marszałek udziela głosu p. JE. br. Ziemiałkowskiemu, który modyfikuje wniosek swój postawiony przy odczytywaniu petycji gminy Zarzecza do L. s. 495. w ten sposób, iżby komisya budżetowa nie na dzisiejszem, ale na następnem posiedzeniu zdała ustnie sprawę z załatwienia tej petycji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. JE. br. Ziemiałkowskiego bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z prz. dłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia posady referenta spraw rolniczych w Wydziale krajowym.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w bieżącej sesji sejmowej przedłożył wniosek dotyczący ustanowienia stałej komisji krajowej dla spraw rolniczych.

2. Sejm odracza utworzenie przy Wydziale krajowym stałej posady referenta dla spraw rolniczych, aż do załatwienia wniosku objętego ustępem 1. niniejszych wniosków.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Romałowicz.

Przemawia p. Langie.

Podczas przemówienia p. Langiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Polanowski.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1. i ustęp 2. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Rady powiatowej w Przemyślanach i Wydziału powiatowego w Buczaczu, o zmianę ustawy z dnia 23. maja 1883 (l. 82. 83 Dz. pr. państwa) w sprawie wpisów do ksiąg gruntowych.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann czyta:

Komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Wydziału Rady powiatowej w Przemyślanach dnia 15. października 1890 do L. s. 83. i Wydziału Rady powiatowej w Buczaczu dnia 14. paźdz. 1890 do L. s. 61. wniesione, o zmianę ustawy z dnia 23. maja 1883 L. 82. i 83. Dz. p. p. odstępuje się c. k. Rządowi do rychłego uwzględnienia w myśl uchwał sajmowych z dnia 14. stycznia 1888 i 23. listopada 1889 w tym samym przedmiocie powziętych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż powyższą uchwałę uważać należy za załatwione petycje L. s. 261. Wydziału Rady pow. Kolbuszowskiej, L. s. 262. Wydziału pow. w Złoczowie, L. s. 418. Wydziału pow. w Sanoku, L. s. 419. Wydziału pow. w Cieszanowie. L. s. 463. Wydziału pow. w Krakowie, L. s. 464. Wydziału pow. w Brodach, L. s. 519. Wydziału pow. w Myślenicach, w tym samym przedmiocie wniesione.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji p. Adolfa Grochowalskiego w sprawie częściowego zwrotu kosztów za badania w celu połączenia Dniestru z Sanem kanałem nawigacyjnym;

b) z petycji Waleryana Adama Weiss recte Pojnar inwalidy z Sanoka o jednorazową zapomogę z galicyjskiego funduszu inwalidów z roku 1866.

Sprawozdawca poseł ks. Hamorak czyta sprawozdanie o petycji powyżej pod a) wymienionej.

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję pana Adolfa Grochowalskiego odstępuje się Wydziałowi kraj. do oceny załącznika i w danym razie do możliwego uwzględnienia jego prośby.

Przemawia p. Antoniewicz i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję p. Grochowalskiego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowania i do zdania sprawy wys. Sejmowi.

Przemawia p. Rozwadowski i wnosi udzielenie p. Grochowalskiemu wsparcia w kwocie 150 złr. a. w.

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia p. Antoniewicz.

Marszałek poddaje do poparcia wnioski p. Antoniewicza.

Izba popiera ten wniosek dostatecznie.

Następnie popiera Izba wniosek p. Rozwadowskiego.

Przemawia sprawozdawca, rozpoczynając przemówienie swoje w języku ruskim.

Przemawia Marszałek i przerywając sprawozdawcy, interpretuje postanowienia regulaminu w ten sposób, iż poseł będący sprawozdawcą może przemawiać z trybuny w języku ruskim tylko wówczas, gdy przemawia we własnym imieniu, jeżeli zaś przemawia w imieniu komisji, winien mówić po polsku.

Przemawia sprawozdawca p. ks. Hamorak w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Kapri pod względem formalnym.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Rozwadowski pod względem formalnym.

Przemawia p. Włodzimierz Kozłowski pod względem formalnym.

Przemawia p. Romańczuk pod względem formalnym.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni pod względem formalnym.

Na wniosek p. Koziobrodzkiego Władysława Izba uchwała zamknięcie rozprawy formalnej.

Przemawiają zapisani do głosu p. Włodzimierz Kozłowski, p. Zygmunt Kozłowski, p. ks. Sawa, p. Golejewski i p. Pietruski.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

Po wrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Rozwadowskiego.

Izba odrzuca ten wniosek.

Następnie odrzuca Izba wniosek p. Antoniewicza — i uchwała załatwienie petycyi Adolfa Grochowalskiego zgodnie z wnioskiem komisji, powyżej zamieszczonym.

Sprawozdawca p. ks. Hamorak czyta sprawozdanie o petycyi Waleryana Adama Weiss recte Pojnar inwalidy z Sanoka o jednorazową zapomogę z galicyjskiego funduszu inwalidów z roku 1866 powyżej pod b) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą L. s. 159 Waleryana Adama Weiss recte Pojnar przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi 18 gmin powiatu Zbarskiego o rozłożenie zaległości podatkowych na raty z powodu nieurodzaju i rozlicznych klęsk rolniczych.

Sprawozdawca poseł Merunowicz odczytuje sprawozdanie o powyższej petycyi z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 184. 18 gmin powiatu Zbarskiego o rozłożenie na raty dwuletnich zaległości podatkowych (z lat 1889 i 1888) odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi Aleksandra Krzyżanowskiego w sprawie wypłaty zaległej trzechmiesięcznej pensji z funduszu byłego Towarzystwa Opieki narodowej.

Sprawozdawca poseł Michalski odczytuje sprawozdanie o powyższej petycyi z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Aleksandra Krzyżanowskiego l. s. 167 odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycyi L. s. 59 Edwarda Proekl, dyetaryusza biura statystycznego przy Wydziale krajowym o zwolnienie od studyów, wymaganych ustanową dla służby krajowej;

b) z petycyi L. s. 325 Karola Frydman, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego również o zwolnienie od studyów, wymaganych ustanową dla służby krajowej.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji o petycyi L. s. 59 powyżej pod a) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Edwardowi Proekl, dyetaryuszowi biura statystycznego przy Wydziale krajowym, udziela się veniam studiorum.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. ks. Sawa odczytuje sprawozdanie o petycyi pod b) zamieszczonej, z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Karolowi Frydman, dyetaryuszowi oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, udziela się veniam studiorum.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Władysława Bursy, o wypłacenie raty za stypendyum, jakie pobierał zmarły syn jego Tadeusz Bursa.

Sprawozdawca poseł ks. Sirko odczytuje sprawozdanie o powyższej petycji z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 168 Bursy Władysława odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

Przemawia p. Pietruski i wnosi przejście do porządku dziennego nad petycją Władysława Bursy.

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia p. Pietruski powtórnie.

Po wrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Pietruskiego.

Izba popiera ten wniosek — a następnie w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Pietruskiego przejście do porządku dziennego nad petycją Władysława Bursy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji Izaaka Blondera, dzierżawcy myta na drodze krajowej z Bagienicy, o opust z czynszu dzierżawnego;

b) z petycji Chaima Folkmana, dzierżawcy myt krajowych w Gródku i Zabełczu również o opust z czynszu dzierżawnego.

Sprawozdawca poseł Szeliski odczytuje sprawozdanie o petycji pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 164 dzierżawcy myta na drodze krajowej w Bagienicy odstępuje się Wydziałowi

krajowemu do zbadania i ewentualnie możliwego uwzględnienia.

Przemawia p. Mizia i wnosi przejście do porządku dziennego nad petycjami Izaaka Blondera (i Chaima Folkmana)

Przemawia sprawozdawca.

Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Mizi.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek, a następnie uchwała zgodnie z takowym przejście do porządku dziennego nad petycją Izaaka Blondera.

Sprawozdawca p. Szeliski odczytuje następnie sprawozdanie o petycji powyżej pod b) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję l. s. 165 dzierżawcy myta na drodze krajowej w Gródku i Zabełczu, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.

Przemawia ks. Marszałek w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Mizia i wnosi przejście do porządku dziennego nad petycją powyżej odczytaną.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Adam Jędrzejowicz.

Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Mizi.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek, a następnie w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Mizi, przejście do porządku dziennego nad petycją Chaima Folkmana.

Marszałek udziela głosu p. Okuniewskiemu w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Okuniewski, a nawiązując do przemówienia c. k. Namiestnika na początku dzisiejszego posiedzenia, podaje szczegóły z listu prywatnie otrzymanego w przedmiocie postępowania c. k. organów rządowych przy sposobności rzekomych rozruchów w Gwoźdzu.

Marszałek przerywa p. Okuniewskiemu przemówienie jego, jako przekraczające zakres kwestyi formalnej i jako wkraczające w niedopusz-

czalną dyskusję nad odpowiedzią c. k. komisarza rządowego na wniesioną interpelację.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

Wniosek.

Zważywszy na przyjętą dotychczas w opodatkowaniu zasadę, iż podatki bezpośrednio winny być przypisane tylko w tej miejscowości, w której przedmiot opodatkowaniu podlegający się znajduje albo też, w której jakieś prawo wykonywanem bywa;

zważywszy, iż na tej zasadzie opartym został system nakładania dodatków na pokrycie potrzeb gminnych, powiatowych i krajowych;

zważywszy wreszcie, że skutkiem reskryptu Prezydium c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 4. stycznia 1890 do L. 2.044, zasada ta ze szkodą funduszków powiatowych zmniejszając została;

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wezwał c. k. Dyrekcję funduszu propinacyjnego, iżby dochód uzyskiwany z prawa propinacji wykonywanego na rzecz tegoż funduszu względnie kraju, podawany był w każdym pojedynczym powiecie do wymiaru podatku dochodowego: a to wedle sumy ogólnej, uzyskanej z tegoż dochodu w obrębie odnośnego powiatu.

We Lwowie 29. października 1890

Wnioskodawca

Stanisław Stadnicki w. r.

A. Wodziński, Dydyński, W. Koziębrodzki, Abrahamowicz, S. Polanowski, St. Tarnowski sen., Borkowski, Z. Dembowski, Szeptycki, Mikołaj Wolański, Wiktor Szeliski, J. Korytowski, dr. St. Iarysz Niedzielski, Rey, S. Jędrzejowicz, Brykezyński, Mikołaj Torosiewicz, S. Tarnowski jun., Fr. Jędrzejowicz.

Wniosek.

Zważywszy, że pas ziemi sto kilometrów szeroki, między liniami kolei Karola Ludwika i Lwowsko-Czerniowieckiej położony, jest dotychczas komunikacji kolejowej pozbawionym;

zważywszy, że ta przestrzeń kraju należy do najbogatszych i najurodzajniejszych;

zważywszy, że od r. 1871 tak instytucje jak i pojedyncze osoby o koncesję wstępną na tę kolej się starają;

zważywszy, że przez wybudowanie tej linii kolejowej połączoneby zostały Węgry z podolską częścią Galicyi bezpośrednio, co jest dla interesów handlu niezbędnym potrzebem;

zważywszy, że w sprawie tej kolei ciągle petycje do Rady państwa i Sejmu wpływają:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Budowę kolei ze Stryja na Chodorów Rohatyn, Brzeżany do Tarnopola lub innego odpowiedniego punktu granicy rosyjskiej, uznaje się za niezbędną i nagłą.

2) Wzywa się Wysoki c. k. Rząd o zarządzenie, aby budowa tej kolei przyszła do skutku.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po zbadaniu warunków budowy, rentowności tej kolei i po przeprowadzeniu rokowań tak z c. k. Rządem co do uznania tej kolei za linię ważną dla państwa, jak i ze stronami bezpośrednio interesowanymi, co do ofiar, któremi chciałyby się do wybudowania tej kolei przyczynić, przedstawił na następnej sesji sejmowej wnioski dotyczące pomocy kraju do wybudowania tej linii lub przynajmniej kolei lokalnej z Chodorowa na Rohatyn, Brzeżany do Tarnopola.

Wnioskodawca:

Szeliski.

Wereszczyński, Mikołaj Torosiewicz, F. Jędrzejowicz, S. Polanowski, Emil Torosiewicz, Alfons Czaykowski, St. Iarysz-Niedzielski, Vivien, E. Micewski, S. Tarnowski jun., Czartoryski, Mazuraki, Z. Słonecki, Trzeciecki, Smolka, Brykezyński, Ziemiałkowski, Rozwadowski, Ochrymowicz, Kapri, Klemensiewicz, Niezabitowski, Abrahamowicz, W. Gnoiński, Męciński, Bobczyński, Szeptycki, Dydyński, Rutowski, Chamiec, Lasocki, Wład. Wolański, Schnell, Sala, J. Gnoiński, Goldman, Olpinski, Szecepanowski, Tyszkowski, M. Rey, Klemens Dzieduszycki, Korytowski, Łączyński, Puzyna, S. Koziębrodzki.

Marszałek oświadcza, iż z wnioskami tymi postąpi podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następującą interpelację do p. c. k. komisarza rządowego:

Interpelacja

do JW. Pana Komisarza Wysokiego c. k. Rządu.

Na posiedzeniu Sejmu kraj., a to w dniu 19. października 1889 r., przedstawił poseł łańcucki wniosek, dążący do zniesienia obecnie pobieranej należności 17½ centa a. w. za doręczanie pism sądowych, a zaprowadzenie doręczeń za pośrednictwem poczty i opłatą pojedynczej należności pocztowej.

Ten wniosek, jak również analogiczny przedstawiony przez posła turczańskiego załatwiła komisya prawnicza, a Wysoki Sejm na posiedzeniu z 26. listopada 1889 roku, zgodnie z wnioskiem komisji powziął następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. rząd:

a) „ażeby należność za doręczenie pisma sądowego w sprawach cywilnych ustanowioną w kwocie 17½ centów, zniżył na kwotę 10 ct.“

b) „aby poczynił odpowiednie zarządzenia w celu zapewnienia ścisłego wykonywania przepisów rozp. ministr. z dnia 3. lipca 1854 l. 169 Dz. u. p. w kwestyi, którą stronę w każdym pojedynczym wypadku trafia obowiązek opłacania należności za doręczenie odnośnych pism sądowych“.

c) „aby przepisy powyższe uzupełnił postanowieniami, któreby wypowiedziały, czy należy się opłata i kto ma uiszczać takową w tych wypadkach, w których pismo sądowe wydane zostało z urzędu“.

Zważywszy, że już na pierwszej sesyi pierwszego peryodu Sejmu krajow. na posiedzeniu z 25. kwietnia 1861 r. między przedłożonymi postulatami włościańskimi przez posła Antoniego Błazę, w punkcie 9 wyraźnie proszą włościanie o zniesienie pobieranej taksy za doręczanie pism sądowych;

Zważywszy, że opłata i sposób ściągania tej należności musi być nader dotkliwą, szczególnie dla włościan, najlepiej charakteryzuje fakt, jeśli przed 30 laty upominali się właśnie włościanie o zniesienie tego ciężaru:

Zważywszy, że podczas składania sprawozdania poselskiego w Wadowicach w bieżącym miesiącu przez delegata do Rady państwa, okazali tamtejsi wyborcy rezolucye sądowe udowadniające, iż c. k. Sąd powiatowy w Kalwaryi pobiera wyższą należność t. j. 18½ ct.

Zważywszy, że uchwała Wysokiego Sejmu z 26. listopada 1889 r., a powyżej powołana, skutku żadnego nie odniosła, gdyż należność ta co najmniej w pierwotnej wysokości do chwili obecnej pobieraną zostaje;

Podpisani mają zaszczyt zapytać JW. Pana Komisarza:

1. Czy Wysoki Rząd zadosyć uczyni słusznym wymaganom ludności interesowanej i zarządzi zniesienie poboru 17½ centa za doręczanie rezolucyi sądowych w sprawach cywilnych.

2. W razie niemożności zupełnego przychylenia się do postulatów i wniosków w tej sprawie sejmom przedłożonych, czy przynajmniej skromne żądanie Wysokiego Sejmu objęte uchwałą z 26. listopada 1889 zostanie uwzględnione.

3. Dla jakich powodów c. k. Sąd powiatowy w Kalwaryi pobiera za doręczanie należność wyższą, t. j. ośmnaście i pół centa a. w.

Żardecki.

Kramarczyk, Potoczek, Mizia, Stręk, Paleh, Antoniewicz, T. Merunowicz, Klemensiewicz, Dr. Olpiński, M. Michalski, Goldman, Siczynski, Romańczuk, Korol, Hamorak, Teliszewski, Rożankowski, Kułaczkowski.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 30. października br. o godz. 11 przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godz. 2 m. 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Teliszewski w. r.

Włodzimierz Kozłowski w. r.

Protokół

8. posiedzenia, 2. sesji, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. Października 1890.

Początek o godzinie 11 min. 25 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. ().
Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz,
Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski,
Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 123.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca dworu
Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 7 posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 30. października b. r., które przydzielono następującym komisjom :

Komisji administracyjnej L. s. 525, 526, 529, 535, 547, 571.

Komisji prawnej L. s. 527, 528.

Komisji budżetowej L. s. 530, 531, 532, 533, 536, 537, 544, 545, 546, 548, 549, 560, 561, 562, 564, 568.

Komisji petycyjnej L. s. 534, 563, 565, 566, 567, 569, 570.

Komisji szkolnej L. s. 538, 539, 540, 541, 542, 543.

Komisji drogowej L. s. 572.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie

sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy gminnej dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 (Nr. 24. Dz. u. k.) i dla miasteczek.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gminnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o administracji 1-milionowym funduszem pożyczkowym na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia posiadłości pozostałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych „Hołosków i Mołodyłów“ powiatu Nadwórniańskiego, ze związku tychże gmin i utworzenia z nich nowej samoistnej gminy pod nazwą „Dobrowola Hołoskowska“.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem petycji gminy miasta Przemyśla o zezwolenie na pobór opłat od przedstawień teatralnych i innych widowisk publicznych w celu uposażenia domu przytułku i pracy, ufundowanego ku uczczeniu czterdziestoletniej rocznicy wstąpienia na tron Jego Ces. i Król. Mości.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gminnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji gminy i obszaru dworskiego Wilamowice i innych, w sprawie utworzenia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji gminy Markuszowa, względem przeniesienia takowej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie i c. k. Starostwa rzeszowskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego we Frysztaku i c. k. Starostwa w Jaśle.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Stanisława

Stadnickiego w przedmiocie uregulowania wymiaru podatku dochodowego, uzyskiwanego z prawa propinacyi.

Marszałek udziela głosu p. Stanisławowi Stadnickiemu dla uzasadnienia wniosku.

Przemawia p. Stanisław Stadnicki i wnosi pod względem formalnym odesłanie powyższego wniosku do komisji podatkowej.

Przemawia p. Goldman i wnosi odesłanie powyższego wniosku do komisji prawniczej.

Przemawia p. Wiktor i wnosi odesłanie wniosku p. Stadnickiego do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi również odesłanie powyższego wniosku do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi odesłanie wniosku p. Stadnickiego do komisji podatkowej.

Marszałek podaje do poparcia wniosek odesłania wniosku p. Stadnickiego do komisji podatkowej.

Izba popiera ten wniosek.

Następnie odrzuca Izba wniosek p. Goldmana co do odesłania wniosku p. Stadnickiego do komisji prawniczej, — popiera zaś wniosek odesłania go do komisji administracyjnej.

Przy głosowaniu uchwała Izba większością głosów odesłanie wniosku p. Stadnickiego do komisji podatkowej.

Na wniosek p. JE. Ziemiałkowskiego uchwała Izba odstąpienie wszystkich petycji, w tym przedmiocie wniesionych, z komisji administracyjnej do komisji podatkowej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku posła Harasimowicza w przedmiocie pomocy dla pogorzalców gminy miasta Mikołajowa jakoteż z petycji Zwierzchności gminnej miasta Mikołajowa, wniesionej w tejże samej sprawie.

Sprawozdawca poseł Scipio czyta sprawozdanie o powyższej petycji z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 60 gminy miasta Mikołajowa o bezprocentową pożyczkę zł. 20.000 i nad pierwszą częścią wniosku p. Herasimowicza, — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Natomiast, po zbadaniu rozmiarów klęski pożaru, którą mieszkańcy gminy Mikołajów d. 28 lipca r. b. dotknięci zostali, a w załatwieniu drugiej części wniosku p. Herasimowicza o zapomogę dla tych pogorzalców, — komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelcom gminy miasta Mikołajów udziela się z funduszków krajowych zł. 500 zapomogi.

Przemawia p. Herasimowicz i wnosi udzielenie pogorzelcom gminy miasta Mikołajowa zapomogi w kwocie 1.000 zł a. w.

Sprawozdawca sprzeciwia się temu wnioskowi i obstaje przy wniosku komisji.

Marszałek podaje do poparcia wnioski p. Herasimowicza.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Herasimowicza i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji udzielenie pogorzelcom gminy Mikołajowa z funduszków krajowych 500 zł. zapomogi.

Następnie uchwała Izba zgodnie z wnioskiem komisji przejście do porządku dziennego nad petycją gminy miasta Mikołajowa, i nad pierwszą częścią wniosku p. Herasimowicza o bezprocentową pożyczkę w kwocie 20.000 zł.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku pośła Łączyńskiego w przedmiocie zapomogi dla pogorzalców gminy Dobrosin.

Sprawozdawca poseł Scipio odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Pogorzelcom gminy Dobrosin w powiecie Żółkiewskim, którzy ponieśli klęskę w dniu 2. b. m., przeznaczona się z funduszu krajowego zł. 200 jednorazowej zapomogi.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji pogorzalców Zarzecza o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Scipio przedstawia następujący wniosek komisji budżetowej w załatwieniu powyższej petycji:

„Pogorzelcom gminy Zarzecze w powiecie Jasielskim, którzy ponieśli klęskę dnia 21. wrze-

śnia r. b., przeznaczona Sejm z funduszków krajowych zł. 150 jednorazowej zapomogi.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia gminy Machliniec z okręgu c. k. sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. starostwa w Żydaczowie, do okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Stryju.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ponawiając uchwały swoje z dnia 25. września 1882 i 9. października 1888 (po myśli ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. p. p.) wyraża c. k. rządowi opinię, iż wielce pożądanem jest dla dobra mieszkańców gminy Machliniec, aby gmina ta przeniesioną została z okręgu c. k. sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. starostwa w Żydaczowie do okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Stryju.

Przemawia c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś, jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o projekcie Wydziału krajowego do ustawy o przeniesieniu:

- a) gmin i obszarów dworskich Łopuszna, Łukawica i Monasterzec z okręgu reprezentacji powiatowej w Drohobyczu do okręgu takiejże reprezentacji w Samborze;
- b) gminy i obszaru dworskiego Mileczyce z okręgu reprezentacji powiatowej w Mościskach do okręgu takiejże reprezentacji w Rudkach.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zmianie obszarów Reprezentacyj powiatów w Drohobyczu, Samborze, Mościskach i Rudkach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam:

Art. I.

Gminy i obszary dworskie Łopuszna, Łukawica i Monasterzec mają być przeniesione z okręgu reprezentacji powiatowej w Drohobyczu do okręgu reprezentacji powiatowej w Samborze. Gmina i obszar dworski w Milezycach mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Mościskach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Rudkach.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwalwszy następie na wniosek sprawozdawcy przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania — uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu o zaprowadzenie odrębnych, do potrzeb ludu zastosowanych, czytanek dla szkół wiejskich.

Sprawozdawca poseł Rayski odczytuje sprawozdanie komisji z petycji wyżej wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 62 Wydziału powiatowego w Buczaczu o zaprowadzenie odrębnych do potrzeb ludu zastosowanych czytanek, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej:

- a) z petycji Józefa Gutowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Łomnicy, powiatu Nowo-Sandeckiego, o rozpatrzenie sprawy dyscyplinarnej przeprowadzonej przeciw niemu w r. 1887 przez Radę szkolną okręgową;
- b) z petycji ośmiu włościan gminy Zawałowa, proszących o przeprowadzenie śledztwa przeciw nauczycielowi szkoły ludowej Kurmanowi, a ewentualnie o obsadzenie posady innym nauczycielem.

Sprawozdawca poseł Stan. Tarnowski młodszy odczytuje sprawozdanie komisji o petycji powyższej, pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 128 Józefa Gutowskiego, nauczyciela ludowego w Łomnicy pow. Nowy Sącz, o rozpatrzenie śledztwa dyscyplinarnego, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. St. Tarnowski młodszy odczytuje sprawozdanie komisji o petycji powyżej pod b) zamieszczonej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 211 ośmiu włościan gminy Zawałowa odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację do c. k. komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do P. c. k. komisarza rządowego.

Według komunikatów ogłoszonych w dziennikach wiedeńskich, ma być z dniem 1. stycznia 1891 r. zaprowadzoną we Węgrzech reforma kolejowych tariff towarowych.

Ogłoszone obecnie w „Zeitschrift für Eisenbahnen“ wysokości tariff, jakie od 1. stycznia 1891 r. we Węgrzech mają obowiązywać, wykazują w relacjach między Wiedniem a Pesztem dla ładunków całowozowych zniżenie obecnych tariff o 27 do 38%, a tariffy w relacji z Fiume, mają być jeszcze bardziej obniżone.

Znaną jest wszystkim walka konkurencyjna, jaką znosić musi nafta galicyjska z produktami dystalarni nafty we Fiume i we Węgrzech, i że wskutek wypowiedzenia taryf galicyjsko-węgierskich zbyt nafty galicyjskiej do Węgier został utrudnionym, a w niektórych relacjach zupełnie uniemożliwionym.

Zamierzona reforma kolejowych taryf towarowych węgierskich zagraża w wysokim stopniu galicyjskiemu przemysłowi naftowemu, a specjalne zniżenie taryf w relacji z Fiume, może uniemożliwić konkurencyję i wyprzeć zupełnie naftę galicyjską z targów austriackich i czeskich, które obecnie stanowią główne miejsce zbytu dla nafty galicyjskiej.

Z tych powodów zapytują podpisani:

- I. Czy wiadomo Wysokiemu c. k. Rządowi, że k. Rząd węgierski zamierza zaprowadzić z dniem 1. stycznia 1891 r. reformę taryf towarowych na kolejach węgierskich, wskutek czego obecne taryfy do przesyłek pełnowozowych zostaną zniżone o 27 do 38%?
- II. Jakie kroki zamierza Wysoki Rząd przedsięwziąć, aby wskutek tego zniżenia taryf, sprzedaż nafty galicyjskiej na targach austriackich i czeskich nie została utrudnioną i zniweczoną?
- III. Czy Wysoki c. k. Rząd zamierza zniżyć taryfy dla nafty galicyjskiej na kolejach państwowych do tej samej miary, do jakiej k. Rząd węgierski zniży taryfy dla nafty

fiumańskiej, i czy zamierza Wysoki c. k. Rząd wpłynąć na koleje prywatne, aby i te taryfy swe dla nafty galicyjskiej do tej samej miary zniżyły?

Wreszcie upraszają podpisani, aby Wysoki Rząd wobec doniosłości i nagłości poruszonej sprawy, raczył jeszcze w bieżącej sesji sejmowej udzielić odpowiedzi na tę interpelację.

Skrzyński.

Gorayski, Scipio, Stan. Jędrzejowicz, Struszkiewicz, Vivien, Wiktor, Gnoiński, Szczepanowski, Wł. Kozłowski, Dr. Czyżewicz, Brykczyński, Koziobrodzki, Biliński, Z. Kozłowski, E. Raczyński, G. Romer, Trzeciński.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje p. c. k. komisarzowi rządowemu.

P. Antoniewicz interpeluje Wydział krajowy, kiedy przedłoży sprawozdanie o wyborze tych posłów, których wybory dotychczas nie zostały zatwierdzone.

Marszałek oświadcza, iż na interpelację tę odpowie Wydział krajowy na jednym z następnych posiedzeń Sejmu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na wtorek dnia 4. listopada b. r. o godzinie 11 przed południem.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 30 po poł.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze ;

Antoni Wodzicki w. r.

Włodzimierz Kozłowski w. r.

Protokół

9. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 4. Listopada 1890.

Początek o godzinie 11. m. 15. przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. księżę Eustachy Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 103.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 7. i 8. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił na wniesione prośby następujących urlopów: p. Władysławowi Wolańskiemu dni pięć, p. Chamcowi dni sześć, p. Mikołajowi Wolańskiemu dni sześć i p. J. E. Ludwikowi hr. Wodzickiemu dni ośm.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 4. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej L. s. 575, 583.

Komisji prawniczej L. s. 576, 577, 605, 629.

Komisji podatkowej L. s. 578, 579, 580, 604.

Komisji budżetowej L. s. 581, 582, 584, 585, 592, 594, 595, 596, 597, 599, 598, 600, 608, 609, 612, 613, 623, 625, 626, 627, 628.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 586, 587, 588, 630, 631.

Komisji administracyjnej L. s. 589, 590, 591, 593, 603, 606, 607, 632.

Komisji petycyjnej L. s. 601, 602.

Komisji szkolnej L. s. 610, 611, 620, 621, 633, 634, 635, 636.

Komisji gminnej L. s. 614.

Komisji sanitarnej L. s. 619.

Komisji przemysłowej L. s. 622, 624.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 637 porożelców gminy Zakomarza o zapomogę, wniesionej przez p. Rożankowskiego, przemawia p. Rożankowski i wnosi, ażeby petycję powyższą przesłać bezzwłocznie Komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy bez drukowania na je-dnem z najbliższych posiedzeń.

Izba popiera dostatecznie wniosek powyższy p. Rożankowskiego a następnie w głosowaniu uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Wreszcie przekazano Komisji budżetowej jeszcze petycje do L. s. 638, 639, 640, 647, 649.

Komisji szkolnej petycje do L. s. 641, 642, 643, 648.

Komisji gminnej L. s. 644.

Komisji prawniczej L. s. 645.

Komisji podatkowej L. s. 646.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następujący wniosek:

Zważywszy, że obecny stan oświaty i cywilizacyi przedewszystkiem wymaga, by urodzajność ziemi jak najwyżej podniesioną została;

zważywszy, że częste wylewy potoków górskich niszczą ziemiopłody na wielkich przestrzeniach;

zważywszy, że już ustawodawstwo państwowe sprawę obwałowania i regulacyę t. zw. dzikich potoków skutecznie poparło i popiera, gdyż Rada państwa na ten cel przeznaczyła od roku 1885 do 1894 kwotę 500.000 zł. w. a. corocznie;

zważywszy, że nasz kraj koronny do dnia dzisiejszego wcale nie korzysta z tego funduszu melioracyjnego;

zważywszy, że obwałowanie dzikich potoków wymaga koniecznie, by równocześnie zalesiono i góry, z których potoki te wypływają —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by bez zwłoki po porozumieniu się z c. k. Rządem przystąpił do obwałowania i regulacyi dzikich potoków, a mianowicie Księżego potoku, Nizkówki, dzikich potoków wpadających do Białej, dopływów Gnilej Lipy, Maniawki i dopływów Łomnicy.

2. Żeby równocześnie przeprowadził zalesienie tych części Karpat, z których powyższe dzikie potoki wypływają.

Wnioskodawca Dr. M. Antoniewicz w. r.

Sirko, Herasimowicz, Rożankowski, Huryk, Barabasz, Goldman, J. Romańczuk, Dr. Sawczak, M. Siczynski, Korol, Okuniewski, Ochrymowicz, Albin Rayski, Teliszewski, Potoczek, Kramarczyk, Stręk, Dr. Olpiński, Mizia, Hamorak, Kułaczowski.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy dotyczącej zastosowania ulg legalizacyjnych w sprawach hipotecznych drobiazgowych.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do Komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi Zwierzchności gminy Jabłonowa i okolicznych gmin w sprawie ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego w obrębie c. k. Starostwa Kołomyjskiego z siedzibą w Jabłonowie.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do Komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Szeliskiego w przedmiocie budowy kolei ze Stryja na Chodorów, Rohatyn, Brzeżany do Tarnopola lub odpowiedniej miejscowości na granicy rosyjskiej.

P. Szeliski uzasadnia swój wniosek i wnosi pod względem formalnym odesłanie takowego do Komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskodawcą bez rozprawy.

Następuje:

Sprawdzenie wyboru posła Henryka Szeliskiego z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeżańskiego.

Sprawozdawca poseł Pietruski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego o powyższym wyborze z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Henryka Szeliskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeżańskiego uznać za ważny.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym wnioskiem.

Przemawia p. Teliszewski, i wnosi unieważnienie wyboru p. Henryka Szeliskiego.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego uznanie wyboru p. Henryka Szeliskiego z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeżańskiego za ważny.

Następuje :

Sprawdzenie uzupełniającego wyboru posła Michała Bobrzyńskiego z kurii większych posiadłości byłego obwodu Krakowskiego.

Sprawozdawca poseł Pietruski odczytuje sprawozdanie o powyższym wyborze z następującym wnioskiem Wydziału krajowego :

Wysoki Sejm raczy wybór Dr. Michała Bobrzyńskiego na posła z kurii większych posiadłości byłego obwodu Krakowskiego uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

P. Pietruski odpowiada na interpelację p. Antoniewicza postawioną na poprzednim posiedzeniu, mianowicie oświadcza p. Pietruski, iż sprawozdania Wydziału krajowego z dokonanych wyborów poselskich są już przygotowane i oczekują zamieszczenia na porządku dziennym. Wyjątek stanowi jedynie wybór z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego Przemysłańskiego, co do którego są jeszcze w toku uzupełniające dochodzenia.

Marszałek wzywa pp. posłów, których wybór sprawdzonym został, do złożenia przyrzeczenia.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje rotę przyrzeczenia, które pp. Henryk Szeliński i Michał Bobrzyński na ręce Marszałka składają.

Następuje :

Sprawozdanie komisji sanitarnej o ustawie zdrojowej.

Sprawozdawca poseł Trzeciecki uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. załączoną ustawę ;

II następujące rezolucye :

1. Sejm wzywa c. k. rząd, ażeby ze zdrojowisk i uzdrowisk tworzył osobne okręgi dla poboru podatku konsumcyjnego od mięsa ;

2. Sejm wzywa c. k. Dyrekcję gal. funduszu propinacyjnego, aby ze zdrojowisk i uzdrowisk tworzyła osobne okręgi dla dzierżawy prawa propinacji.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami Komisji i oznajmia, że

do głosu zapisani są pp. Rutowski i Władysław hr. Koziębrodzki.

Przemawia p. Rutowski i wnosi uchwalenie następującej rezolucyi :

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby a) na najbliższą sesję sejmową przedłożył projekt organizacyi kredytu dla zdrojowisk i uzdrowisk a to analogicznie do kredytu dla gmin (pożyteczek komunalnych),

b) ażeby przedłożył projekt ustawy o ulgach podatkowych dla nowobudujących się domów, zakładów leczniczych i zakładów rozrywki w zdrojowiskach i uzdrowiskach,

c) ażeby przedłożył projekt o popieraniu środków komunikacyjnych: dróg bitych, tramwayów i kolei lokalnych, prowadzących do krajowych zdrojowisk i uzdrowisk“.

Przemawia p. Władysław hr. Koziębrodzki i popierając powyższe rezolucye p. Rutowskiego wnosi uchwalenie jeszcze następującej rezolucyi :

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby po dokładnem zbadaniu obecnego stanu zdrojowisk i uzdrowisk krajowych, przedłożył na jednej z najbliższych sesyj projekt przyścia w pomoc ich rozwojowi zapomocą urządzeń, które leżą w zakresie kompetencyi wys. Sejmu“.

Izba popiera dostatecznie proponowane rezolucye przez p. Rutowskiego — następnie popiera Izba rezolucyę proponowaną przez p. Władysława hr. Koziębrodzkiego.

Przemawia sprawozdawca i wnosi imieniem komisji odesłanie powyższych rezolucyj pp. Rutowskiego i Koziębrodzkiego do Komisji sanitarnej.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje §. 1, 2, 3, 4, 5, projektu ustawy, urządzającej stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w następującem, przez komisję sanitarną przedstawionem, brzmieniu :

§. 1 Każde zdrojowisko lub uzdrowisko (stacja klimatyczna) otwarte dla publicznego użytku na mocy zezwolenia Władzy państwowej winno mieć swój statut.

Statut wydaje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 2. Statut oznacza granice terytoryalne i ustanawia organizację zakładu.

§. 3 Organami zakładu są:

- a) komisya zdrojowa lub komisya klimatyczna,
- b) zarząd zakładu,
- c) lekarz zdrojowy lub lekarz klimatyczny.

§. 4. Komisya składa się z następujących członków.

- z delegata c. k. Namiestnictwa,
- z delegata Wydziału krajowego,
- z właściciela zakładu lub jego zastępcy,
- z lekarza zdrojowego lub lekarza klimatycznego,

z naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego, ewentualnie i z inspektora (§. 11)

Czy oprócz powyżej wymienionych mają być do składu komisji powołani inni delegaci, czy to z grona gości, czy lekarzy ordynujących, czy właścicieli realności osiadłych w zakładzie, orzeka statut.

§. 5. Przewodniczącym komisji jest delegat c. k. Namiestnictwa. Zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza i skarbnika wybiera komisya.

Okres urzędowania komisji oznacza statut.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie §§. 1, 2, 3, 4 i 5 projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje §. 6.:

§. 6. Zadaniem komisji w ogólności jest staranie się o jak najpomyślniejszy rozwój zakładu, o wygody i rozrywki dla gości oraz czuwanie nad tem, aby zakład z żadnym szkody nie doznał.

W szczególności:

zawiaduje komisya funduszem kuracyjnym w granicach przeznaczenia tego funduszu;

wymierza i pobiera w granicach przez właściwe władze oznaczonych, taksy i opłaty a mianowicie:

taksy kuracyjne, taksy na muzykę i opłaty od przedsiębiorstw, zabaw, koncertów, teatrów, widowisk oraz od urządzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego;

uwalnia w pojedynczych na uwzględnienie zasługujących wypadkach od obowiązku uiszczania taks i opłat;

czyni wnioski co do ustanowienia wysokości zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu mieszkań, przepisów kąpielowych, cen mieszkań i cenników w ogóle;

wzywa pomocy właściwych władz, gdyby zakładowi z jakiegokolwiek groziła szkoda lub uszczerbek;

z końcem każdego roku składa komisya z zarządu funduszem kuracyjnym rachunek i podaje go do publicznej wiadomości.

Przemawia p. Władysław hr. Koziębrodzki i stawia poprawkę do alinei 6-iej § 6-go mianowicie: iżby po wyrazach „najmu mieszkań“ dodać wyrazy: *co do utrzymywania dróg i ścieżek.*

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. Koziębrodzkiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw §. 6. w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Izba w głosowaniu uchwała §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwała Izba dodatek proponowany w alinei 6-tej przez p. Władysława hr. Koziębrodzkiego.

Sprawozdawca czyta §. 7. projektu ustawy:

§. 7. Komisya w zakresie działania służącym jej w moc niniejszej ustawy wyznacza swój organa administracyjne i wykonywa swe uchwały, o ile one nie naruszają praw prywatnych.

Przeciw uchwałom i zarządzeniom komisji służy prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni czterestu.

Przemawia p. Władysław hr. Koziębrodzki i wnosi następującą poprawkę stylistyczną do alinei 1-iej §. 7. mianowicie: iżby po wyrazie „zakresie działania“ w alinei pierwszej, pierwszym wierszu §. 7. zamieścić wyrazy *służącego jej* w miejsce wyrazów „służącym jej.“

Izba popiera dostatecznie powyższą poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. Koziębrodzkiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 7.

z proponowaną przez p. Koziebrodzkiego zmianą stylistyczną.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Koziebrodzkiego i uchwała §. 7. w brzmieniu proponowanym przez komisję.

Sprawozdawca odczytuje §§ 8 i 9.:

§. 8. Decyzja co do poczynionych wniosków komisji służy stosownie do przedmiotu bądź właścicielowi zakładu, bądź władzy w moc ustaw do tego powołanej.

§. 9. Właściciel zakładu winien ustanowić zarządcę odpowiedzialnego wobec władz za zachowanie obowiązujących przepisów.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie §§. 8 i 9 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje §. 10.

§. 10. Lekarz zdrojowy (klimatyczny) zawiaduje sprawami sanitarnymi zakładu.

Lekarza mianuje ten, kto go opłaca, zatem albo właściciel zakładu albo komisja, lub wreszcie właściciel w porozumieniu z komisją, jeżeli wspólnie lekarza opłacają, co bliżej oznacza statut.

Instrukcja wydana przez c. k. Namiestnictwo określa wymaganą kwalifikację i obowiązki lekarza.

Władzę dyscyplinarną nad lekarzem wykonywa ten, kto go mianuje. W wypadkach wykroczenia przeciw instrukcji wykonywa władzę dyscyplinarną c. k. Namiestnictwo.

Przemawia p. Hoszard imieniem Wydziału krajowego.

Podczas przemówienia p. Hoszarda przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia radea dworu Włodzimierz hr. Łoś jako komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §§. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18.

§. 11. W zakładach liczniej odwiedzanych służy c. k. Namiestnictwu prawo mianowania inspektora w celu państwowego nadzoru nad wykonywaniem polieji miejscowej.

§. 12. Fundusz kuracyjny powstaje :

a) z taks kuracyjnych i taks na muzykę,
b) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw, koncertów i t. d.

c) z opłat pobieranych za używanie urządzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego,

d) z grzywien, jakieby na rzecz funduszu kuracyjnego przyznano, wreszcie

e) z datków dobrowolnych i zapisów.

Funduszu kuracyjnego używać należy na upiększenie zakładu, na urządzenia służące do uprzyjemnienia gościom pobytu w zakładzie, na opłacanie muzyki i ewentualnie na opłacanie lekarza, urzędników i sług komisji.

§. 13. Wysokość taks i opłat wymienionych w §. 12. lit. a) i b) oznacza c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Ewentualne prywatno - prawne pretensje z powodu dotychczasowego poboru taks i opłat mają być uregulowane przed wydaniem statutu.

§. 14. O przyznaniu okręgu ochronnego poszczególnemu zdrojowisku orzekają c. k. władze górnicze na podstawie obowiązujących ustaw.

§. 15. Orzeczenie, czy wyłączenie na podstawie §. 365. ustawy cywilnej ma być zastosowane na rzecz właściciela poszczególnego zakładu a względnie na rzecz funduszu kuracyjnego, należy do kompetencji c. k. władz politycznych.

§. 16. Ustawa niniejsza w niczem nie narusza służącego administracji państwa prawa nadzoru zwierzchniczego nad zdrojowiskami i uzdrowiskami.

§. 17. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dni trzydzieści po jej ogłoszeniu.

§. 18. Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie §. 11. do włącznie §. 18. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdania odczytuje tytuł i wstęp do projektu ustawy w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia roku, urządzająca stosunki zdro-

jowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Izba uchwała tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia . . . roku urządzająca stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

§. 1. Każde zdrojowisko lub uzdrowisko (stacya klimatyczna) otwarte dla publicznego użytku na mocy zezwolenia Władzy państwowej winno mieć swój statut.

Statut wydaje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 2. Statut oznacza granice terytoryalne i ustanawia organizację zakładu.

§. 3. Organami zakładu są:

a) komisya zdrojowa lub komisya klimatyczna;

b) zarząd zakładu,

c) lekarz zdrojowy lub lekarz klimatyczny.

§. 4. Komisya składa się z następujących członków:

z delegata c. k. Namiestnictwa,

z delegata Wydziału krajowego,

z właściciela zakładu lub jego zastępcy,

z lekarza zdrojowego lub lekarza klimatycznego,

z naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego, ewentualnie i z inspektora (§. 11).

Czy oprócz powyżej wymienionych mają być do składu komisji powołani inni delegaci, czy to z grona gości, czy lekarzy ordynujących,

czy właścicieli realności osiadłych w zakładzie, orzeka statut.

§. 5. Przewodniczącym komisji jest delegat c. k. Namiestnictwa. Zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza i skarbnika wybiera komisya.

Okres urzędowania komisji oznacza statut.

§. 6. Zadaniem komisji w ogólności jest staranie się o jak najpomyślniejszy rozwój zakładu, o wygody i rozrywki dla gości, oraz czuwanie nad tem, aby zakład z żadkolwiek szkody nie doznał.

W szczególności:

zawiaduje komisya funduszem kuracyjnym w granicach przeznaczenia tego funduszu;

wymierza i pobiera w granicach przez właściwe władze oznaczonych, taksy i opłaty a mianowicie:

taksy kuracyjne, taksy na muzykę i opłaty od przedsiębiorstw, zabaw, koncertów, teatrów, widowisk, oraz od urzędzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego;

uwalnia w pojedynczych na uwzględnienie zasługujących wypadkach od obowiązku uiszczania taks i opłat;

czyni wnioski co do ustanowienia wysokości zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu mieszkań, co do utrzymywania dróg i ścieżek, przepisów kąpielowych, cen mieszkań i cenników w ogóle;

wzywa pomocy właściwych władz, gdyby zakładowi z żadkolwiek groziła szkoda lub uszczerbek;

z końcem każdego roku składa komisya z zarządu funduszem kuracyjnym rachunek i podaje go do publicznej wiadomości.

§. 7. Komisya w zakresie działania służącym jej w moc niniejszej ustawy wyznacza swoje organa administracyjne i wykonowa swe uchwały, o ile one nie naruszają praw prywatnych.

Przeciw uchwałom i zarządzeniom komisji służy prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni czterech.

§. 8. Decyzya co do poczynionych wniosków komisji służy stosownie do przedmiotu bądź właścicielowi zakładu, bądź władzy w moc ustaw do tego powołanej.

§. 9. Właściciel zakładu winien ustanowić zarządcę odpowiedzialnego wobec władz za zachowanie obowiązujących przepisów.

§. 10. Lekarz zdrojowy (klimatyczny) zawiaduje sprawami sanitarnymi zakładu.

Lekarza mianuje ten, kto go opłaca. zatem albo właściciel zakładu albo komisya, lub wreszcie właściciel w porozumieniu z komisją, jeżeli wspólnie lekarza opłacają. co bliżej oznacza statut.

Instrukcyja wydana przez c. k. Namiestnictwo określa wymaganą kwalifikacyę i obowiązki lekarza.

Władzę dyscyplinarną nad lekarzem wykonywa ten, kto go mianuje. W wypadkach wykroczenia przeciw instrukcyi wykonywa władzę dyscyplinarną c. k. Namiestnictwo.

§. 11. W zakładach leczniczej odwiedzanym służy c. k. Namiestnictwu prawo mianowania inspektora w celu państwowego nadzoru nad wykonywaniem policyi miejscowej.

§. 12. Fundusz kuracyjny powstaje:

- a) z taks kuracyjnych i taks na muzykę,
- b) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw, koncertów i t. d.
- c) z opłat pobieranych za używanie urządzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego,
- d) z grzywien, jakieby na rzecz funduszu kuracyjnego przyznano, wreszcie
- e) z datków dobrowolnych i zapisów.

Funduszu kuracyjnego używać należy na upiększenie zakładu, na urządzenia służące do uprzyjemnienia gościom pobytu w zakładzie, na opłacanie muzyki i ewentualnie na opłacanie lekarza, urzędników i sług komisji.

§. 13. Wysokość taks i opłat wymienionych w §. 12. lit. a) i b) oznacza c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Ewentualne prywatno-prawne pretensye z powodu dotychczasowego poboru taks i opłat mają być uregulowane przed wydaniem statutu.

§. 14. O przyznaniu okręgu ochronnego poszczególnemu zdrojowisku orzekają c. k. władze górnicze na podstawie obowiązujących ustaw.

§. 15. Orzeczenie, czy wyłączenie na

podstawie §. 365. ustawy cywilnej ma być zastosowane na rzecz właściciela poszczególnego zakładu a względnie na rzecz funduszu kuracyjnego, należy do kompetencyi c. k. władz politycznych.

§. 16. Ustawa niniejsza w niczem nie narusza służącego administracyi państwa prawa nadzoru zwierzchniczego nad zdrojowiskami i uzdrowiskami.

§. 17. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dni trzydzieści po jej ogłoszeniu.

§. 18. Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Sprawozdawca odczytuje następujące rezolucye:

1. Sejm wzywa c. k. rząd, ażeby ze zdrojowisk i uzdrowisk tworzył osobne okręgi dla poboru podatku konsumcyjnego od mięsa.

2. Sejm wzywa c. k. Dyrekeyę gal. funduszu propinacyjnego, aby ze zdrojowisk i uzdrowisk tworzyła osobne okręgi dla dzierżawy prawa propinacyi.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie rezolucyę 1-ą i 2-ą zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie uchwała Izba zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy odesłanie rezolucyj proponowanych przez pp. Rutowskiego i Koziebrodzkiego, do komisji sanitarnej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów.

Sprawozdawca poseł Merunowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1. Gminy mogą nakładać opłaty od psów w obrębie gminy utrzymywanych do wysokości zł. 5 rocznie od każdego psa.

§. 2. Uchwała Rady gminnej, powzięta w tej mierze, wymaga zatwierdzenia przez Wydział krajowy.

Uchwała ta określi bliżej postanowienia wykonawcze, oraz wskaże wypadki, w których uwolnienie od opłaty dozwolonem będzie.

§. 3. Do nałożenia wyższej opłaty po nad zł. 5. rocznie potrzebną jest uchwała Sejmu krajowego.

§. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

§. 5. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Huryk i wnosi, ażeby ustawa proponowana nie odnosiła się do wsi i małych miasteczek, lecz obowiązywała tylko w wielkich miastach.

Podczas przemawiania p. Huryka Marszałek obejmuje przewodnictwo napowrót.

P. Huryk nie stawia formalnego wniosku.

P. Edward Jędrzejowicz zapowiada poprawki i przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Okuniewski i zapowiada poprawkę do §. 1. mianowicie, iżby wyraz *Gminy* zastąpić wyrazem *Miasta*.

Przemawia p. ks. Sawa.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawiają zapisani do głosu p. Stanisław Badeni i p. Antoniewicz.

Przemawia p. Huryk dla sprostowania faktu.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje §. 1:

§. 1. Gminy mogą nakładać opłaty od psów w obrębie gminy utrzymywanych do wysokości 5 zł. rocznie od każdego psa.

P. Okuniewski stawia poprawkę do tego paragrafu a mianowicie, iżby wyraz „*Gminy*” zastąpić wyrazem „*Miasta*”.

Izba popiera dostatecznie tę poprawkę.

Przemawia p. Edward Jędrzejowicz i wnosi następującą poprawkę w miejsce §. 1. proponowanego przez komisją:

„Gminy miejskie, mające ustawę odrębną gminną, mogą nakładać opłaty od psów, w obrę-

bie gminy utrzymywanych, do wysokości 5 zł. rocznie od każdego psa”.

Przemawia p. Abrahamowicz i zapowiada poprawkę do §. 1. projektu.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Okuniewski i oświadcza, iż cofa swoją poprawkę, a przystępuje natomiast do zapowiedzianej poprawki p. Abrahamowicza.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Marszałek poddaje do poparcia poprawkę p. Edwarda Jędrzejowicza.

Izba popiera dostatecznie poprawkę p. Edwarda Jędrzejowicza.

Przemawia sprawozdawca.

Marszałek objaśnia, iż p. Edward Jędrzejowicz cofnął swoją poprawkę, a względnie przystąpił do poprawki p. Abrahamowicza, która brzmi jak następuje:

„Gminy mające osobny statut, jakoteż gminy, w których obowiązuje ustawa z dnia 13. marca 1889. Nr. 24 dz. ust. kraj. mogą nakładać opłaty od psów w obrębie gminy utrzymywanych, do wysokości 5 zł. rocznie od każdego psa”.

Po przemówieniu sprawozdawcy przemawia jeszcze p. Abrahamowicz w kwestyi formalnej.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Abrahamowicza w miejsce §. 1. proponowanego przez komisją.

Izba w głosowaniu uchwała powyższą poprawkę p. Abrahamowicza w miejsce §. 1. proponowanego przez komisją.

Sprawozdawca czyta §. 2:

§. 2. Uchwała Rady gminnej, powzięta w tej mierze, wymaga zatwierdzenia przez Wydział krajowy.

Uchwała ta określi bliżej postanowienia wykonawcze, oraz wskaże wypadki, w których uwolnienie od opłaty dozwolonem będzie.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje §§. 3, 4 i 5:

§. 3. Do nałożenia wyższej opłaty po nad zł. 5 rocznie, potrzebną jest uchwała Sejmu krajowego.

§. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

§. 5. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie §§. 3, 4, i 5. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje tytuł i wstęp do projektu ustawy w brzmieniu następującem:

Ustawa

z dnia . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Izba uchwała tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż dla uchwalonej zadniczej poprawki, nie można obecnie przystąpić do trzeciego czytania projektu niniejszej ustawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji L. s. 190 Kazimierza Piotrowskiego, prowizorycznego asystenta manipulacyjnego przy Wydziale krajowym o zwolnienie od uzupełnienia studyów.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Kazimierzowi Piotrowskiemu, prowizorycznemu asystentowi manipulacyjnemu Wydziału krajowego, udziela się veniam studiorum“.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Henryka Rutkowskiego i Piotra Kwaśniewskiego o zarządzenie wypłaty resztującej należności za budowę mostu na Sanie.

Sprawozdawca poseł Szeliski odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji wyżej wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją (L. s. 305) Henryka Rutkowskiego i Piotra Kwaśniewskiego przechodzi się do porządku dziennego“.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następującą interpelację do p. c. k. komisarza rządowego:

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana c. k. komisarza rządowego.

W myśl ustawy z 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. przeprowadzone zostały wybory do Rady gminnej miasta Gródka w dniach 28, 29 i 30. października 1889.

Skutkiem wniesionego protestu przeciw rzezonym wyborom, zostały one rozporządzeniem Wys. c. k. Namiestnictwa z dnia 14. grudnia 1889 L. 78.444 jako przedwcześnie dokonane z urzędu unieważnione.

W międzyczasie natomiast rozwiązano podówczas urzędującą Radę gminną, a to z mocy §. 109 ustawy gminnej.

W ten sposób stworzony został stan przejściowy, przewidziany §. 108. tuż co powołanej ustawy.

Pod dniem 26. kwietnia r. b. wniosło 242 obywateli gródeckich podanie do wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych żądające najszybszego rozpisania i przeprowadzenia nowych wyborów do Reprezentacji miasta Gródka.

Na podanie to otrzymali petenci odpowiedź ze strony c. k. Starosty w Gródku pod dniem 21. maja r. b. do L. 7.370 tej osnowy: „iż wybory do Rady gminnej miasta Gródka mogą być zarządzone dopiero po prawomocności orzeczenia Wysokiego c. k. Namiestnictwa, rozwiązującego była Reprezentację gminną, przeciw któremu to orzeczeniu wniesiony rekurs nie został jeszcze rozstrzygnięty (przypuszczać należy przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych).“

W dalszym przebiegu sprawy, wniosło dwudziestu obywateli miasta Gródka pod dniem 3.

czerwca 1890 roku, ponowne podanie do Wys. e. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, urgujące rozstrzygnięcie ostateczne wspomnianego już rekursu i domagające się rozpisania najspieszniejszego nowych wyborów do Rady gminnej gródeckiej.

W załatwieniu podania powyższego, zawiadomieni zostali petenci przez e. k. Starostę w Gródku pismem do L. 12.526, doręczonem im w dniu 31. sierpnia r. b.:

1. Iż podanie ich z 3. czerwca r. b. odstąpione zostało przez Wysokie e. k. Namiestnictwo e. k. Starostwu w Gródku do właściwego zarządzenia.

2. Iż orzeczenie Wysokiego e. k. Namiestnictwa rozwiązujące Reprezentację gminną miasta Gródka zostało przez Wysokie e. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdzone — stało się przeto prawomocnem.

Zważywszy na powyż opisany przebieg sprawy, dotyczącej stałego istnienia Reprezentacji gminy miasta Gródka, w szczególności zaś i przedewszystkiem, na wyraźne postanowienie §. 109. ustawy gminnej, która orzeka, iż *najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu reprezentacji gminnej* winien być rozpisany nowy wybór;

Podpisani mają zaszczyt zapytać:

1. Dlaczego do dnia dzisiejszego Wysoki e. k. Rząd nie uznał za stosowne spełnić obowiązujące, a tuż co zacytowane postanowienie ustawy gminnej, o ile że od daty doręczenia stronom interesowanym orzeczenia Wysokiego e. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych zatwierdzającego rozwiązanie Rady gminnej w Gródku upłynęło już po nad dni 60?

2. Czem Wysoki e. k. Rząd usprawiedliwi tę zwłokę i kiedy ostatecznie zamierza w zastosowaniu się do postanowień §. 109 ust. gminnej rozpiąć wybory do Rady gminnej miasta Gródka?

Lwów dnia 3. listopada 1890.

Abrahamowicz w. r.

jako wnoszący interpelację.

W. Koziebrodzki, Szeliski, Golejowski, Wł. Horodyski, T. Merunowicz, Rayski, Mazaraki, M. Torosiewicz, Czyżewicz, Tyszkowski, Barański, Kapri, Sala, Siemiginowski, Ochrymowicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. e. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Włodzimierz Kozłowski odczytuje następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

§. 9. ustawy z dnia 25. czerwca 1873 r. Nr. 255 dz. u. kr. traktujący o atrybucyach Rady szkolnej miejscowej, zostaje w ustępach 7. i 8. w następujący sposób zmieniony:

1. Ustęp siódmy ma opiewać:

„Układać roczny preliminarz potrzeb szkolnych, o ile do tego innych władz ustanowionych nie ma, przedstawiać takowy reprezentacji gminnej oraz przedkładać Radzie szkolnej okręgowej do zatwierdzenia“.

„Preliminarz taki winna Rada szkolna miejscowa ułożyć najpóźniej do dnia 15. października każdego roku na rok następny; gdyby obowiązku tego w tym terminie dopełnić zaniedbała, Rada szkolna okręgowa uprawnioną jest ułożyć w jej miejsce preliminarz taki po poprzednim zbadaniu potrzeb“.

„Sprawdzony i zatwierdzony przez Radę szkolną okręgową coroczny preliminarz Rady szkolnej miejscowej, winien być odnośnym urzędem gminnym i obszarom dworskim po jednym egzemplarzu udzielony do wiadomości“.

2. Ustęp ósmy traci w dotychczasowem brzmieniu moc obowiązującą, a natomiast obowiązują mają następujące postanowienia:

a) Wszelkie dodatki do podatków, które według §§. 18. i 24. ustawy z dnia 2. maja 1873 Nr. 250 dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 2. lutego 1885 Nr. 29 dz. u. kr. obowiązane są gminy i obszary dworskie wnosić do miejscowych funduszków szkolnych, niemniej wszelkie ofiary w gotówce, do których uiszczania zobowiązały się gminy lub inne korporacje i instytucje lub pojedyncze osoby na rzecz szkoły miejscowej, czy to na utrzymanie nauczycieli czy na potrzeby szkolne, w powołanych jak powyż §§. 18. i 24. objęte, mają być rozkładane na pojedynczych członków gminy a względnie obszaru dworskiego, do uiszczania obowiązanych, przez te same organa rządowe i zapomocą tych samych środków ściągane, co i podatki rządowe“.

b) Przewodniczący Rady szkolnej miejscowej podnosić będzie z kasy e. k. urzędu podatkowego należności przypadające Radzie szkolnej miejscowej w myśl §. 24. ustawy z dnia 2. lutego 1885 nr. 29. dz. ust. kr. za nieostemplowanym kwitem, potwierdzonym przez przewo-

dnieżącego Rady szkolnej okręgowej i składać będzie z pobranych kwot corocznie udokumentowany rachunek⁴.

3. Sprzeczne z powyższymi postanowieniami przepisy ustaw dotychczas obowiązujące tracą moc prawa⁴.

Wnioskawca: Konstanty Bobczyński.

Ks. Sawa, F. Smolka, Tom. Rozwadowski, Szeliski, Ed. Micewski, Gorayski, Słonecki. Polanowski, M. Torosiewicz, Niezabitowski. Ziemiałkowski, Vivien, Czartoryski, Biliński, Sylw. Sembratowicz, St. Tarnowski st., Edward Jędrzejowicz, Tyszkowski, Jaworski, Abrahamowicz, Klemens Dzieduszycki, J. Puzyna, Kowalski.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następującą interpelację do p. c. k. komisarza rządowego:

Interpelacja

do JWgo Komisarza rządowego w sprawie nieobsadzenia stałej posady starszego nauczyciela przy 3-klasowej szkole etatowej z wykładowym językiem ruskim i niezatwierdzenia ukonstytuowania się Rady szkolnej miejscowej z dnia 23. n. st. Listopada 1889 r. w Strzeliskach nowych, wniesiona przez posła Dyonizego Kułaczkowskiego i towarzyszy na posiedzeniu lwowskiego Sejmu dnia 4. Listopada 1890.

C. k. Rada szkolna okręgowa w Bobrecie rozpięła była konkurs jeszcze dnia 6. n. st. Września 1889 do L. 1.322 celem stałego obsadzenia posady nauczyciela starszego przy 3-klasowej szkole etatowej z językiem wykładowym ruskim w Strzeliskach Nowych.

W oznaczonym terminie wpłynęło kilka podań od nauczycieli o tę posadę, gdy jednakże sprawa wspomnianego konkursu przyszła na porządek dzienny, c. k. Rada szkolna okręgowa w Bobrecie uchwaliła rozwiązać wprawdzie Radę szkolną miejscową w Strzeliskach nowych, i dopiero po ukonstytuowaniu się nowej Rady szkolnej miejscowej przesłać jej listę petentów, ubiegających się o wspomnianą posadę, a to celem zaopiniowania jednego z tychże petentów.

W skutek rozporządzenia c. k. Rady szkolnej okręgowej z dnia 11. n. st. listopada 1889 r.

L. 1.790 ukonstytuowała się nowa Rada szkolna miejscowa dnia 23. n. st. listopada 1889, a w wyborze przewodniczącego wzięli udział wszyscy członkowie, uprawnieni do głosowania w Radzie szkolnej miejscowej, i rzeczywiście głosowali. Na tem to posiedzeniu wybrano znowu przewodniczącym Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych miejscowego proboszcza ks. Teofila Bilińskiego. Jednakże c. k. Rada szkolna okręgowa nie zatwierdziła tego wyboru, zdaje się dlatego, że na przewodniczącego został wybrany ks. T. Biliński, tylko rozpięła ponowne wybory wszystkich członków do Rady szkolnej miejscowej swoim rozporządzeniem z dnia 28. n. st. Czerwca 1890 do L. 223 R. szk. o. Na podstawie tego rozporządzenia przystąpiono drugi raz do wyboru nowych członków do Rady szkolnej miejscowej, na który to akt przybył także sekretarz c. k. Starostwa z Bóbrki, a po wyborze członków przystąpiono bezpośrednio do wyboru przewodniczącego. Przy głosowaniu padło trzy głosy na zastępcę obszaru dworskiego, pana Henryka Gryzieckiego, zaś trzej członkowie wstrzymali się od głosowania. Ale c. k. Rada szkolna okręgowa i tych wyborów nie zatwierdziła, zapewne dlatego, iż wybory nie odbyły się legalnie.

Ponieważ zatem c. k. Rada szkolna okręgowa w Bobrecie stała obsadzenie posady starszego nauczyciela przy 3-klasowej szkole etatowej z językiem wykładowym ruskim w Strzeliskach nowych uczyniła zależnem od zatwierdzenia nowej Rady szkolnej miejscowej czego ustawa właściwie nie wymaga, a przez cały rok ukonstytuowania się Rady szkolnej miejscowej na dniu 23. n. st. listopada 1889 ani nie zatwierdziła, ani też istniejącej Radzie szkolnej miejscowej listy kompetentów do zaopiniowania nie przedłożyła, przeto wspomniana posada nauczyciela starszego i do dnia dzisiejszego nie została jeszcze obsadzoną, a ubiegający się o nią kandydaci na darmo czekali i czekają na załatwienie wniesionych podań. Lecz nie koniec na tem. Rada szkolna okręgowa w Bobrecie, zamiast raz już w prawny sposób załatwić tę sprawę, — nie uwiadomiwszy ani Rady szkolnej miejscowej, która ma starać się o obsadzenie posad nauczycielskich w swojej szkole, ani też nauczycieli, ubiegających się o tę posadę, na swoim posiedzeniu z dnia 4. n. st. października 1890 r. pod przewodnictwem c. k.

komisarza Starostwa, pana Stawskiego, uchwaliła unieważnić konkurs z dnia 6. n. st. września 1889 r. do L. 1322, i rozpisać nowy konkurs.

Z powodu takiego postępowania c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bóbrce szkoła w Strzeliskach nowych cierpi pod względem rozwoju i postępu w naukach, gdyż wiadomo, że prowizoryczna nauka przy corocznej zmianie nauczycieli nie może się należycie rozwijać i postępować, a nie można też tego i w przyszłości się spodziewać; konkurujące do utrzymania szkoły i nauczycieli strony i rodzice młodzieży szkolnej narzekają z powodu takiego postępowania c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bóbrce, na ustawę z d. 1. n. st. stycznia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 16) na mocy której odebrano Radom szkolnym miejscowym prawo obsadzania i nadawania posad nauczycielskich, — a c. k. Rada szkolna okręgowa sama tej ustawy nie wykonuje;

Zważywszy zatem, że takie postępowanie c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bóbrce nie może przyczynić się do skutecznego rozwoju oświaty w miasteczku Strzeliskach nowych, ale przeciwnie postęp w nauce tylko cierpi na tem;

zważywszy, że wskutek tego, iż Rada szkolna okręgowa w Bóbrce nie wykonuje ściśle ustawy z dnia 1. stycznia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 16) o obsadzeniu posad nauczycielskich, rodzice są zniechęceni do szkoły i rozgoryczeni, że im odebrano władzę wybierania sobie nauczycieli do nauczania swoich dzieci; zważywszy, że wskutek niezłatwienia wniesionych prośb nauczyciele tracą nie tylko koszta na ostemplowanie dokumentów i lata do pięcioleci, ale też i zniechęcają się do dalszej pracy na posadach nauczycielskich w tym okręgu, i dlatego przenoszą się do korzystniejszych okręgów, przez co c. k. Rada szkolna okręgowa była zmuszoną już na bieżący rok szkolny zamianować prawie połowę niekwalifikowanych zastępców nauczycieli ludowych, a to niezawodnie nie przyczyni się do rozwoju i podniesienia oświaty ludowej w powiecie;

Podpisani zapytują się Wysoki c. k. Rząd:

1. Czy wiadomo jemu o tem postępowaniu c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bóbrce co do obsadzenia stałej posady starszego nauczyciela w Strzeliskach nowych?

2. Na jakiej podstawie c. k. Rada szkolna okręgowa w Bóbrce, nie załatwiwszy pierwszego

konkursu z dnia 6. n. s. września 1889 r. do L. 1322, uchwaliła dnia 4. n. st. października 1890 rozpisanie nowego konkursu?

3. Dlaczego c. k. Rada szkolna okręgowa w Bóbrce nie zatwierdziła ukonstytuowania się Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych na dniu 23. n. st. listopada 1889, chociaż te wybory odbyły się całkiem legalnie i z zachowaniem wszelkich przepisów i ustaw a przeciwnie zarządziła ponowne wybory wszystkich członków, których to wyborów obecnie widocznie zatwierdzić nie może z powodu ich nielegalnego przeprowadzenia?

4. Czy zechce Wysoki c. k. Rząd zarządzić, by c. k. Rada szkolna okręgowa w Bóbrce załatwiła stałe obsadzenie posady starszego nauczyciela w Strzeliskach nowych na podstawie konkursu z dnia 6. n. st. września 1889, zwłaszcza, że przepisana w ustawie liczba kompetentów zgłosiła się o nadanie tej posady?

5. Czy zechce Wysoki c. k. Rząd polecić c. k. Radzie szkolnej okręgowej w Bóbrce, by zatwierdziła ukonstytuowanie się miejscowej Rady szkolnej i wybór jej przewodniczącego w Strzeliskach nowych, przeprowadzony na dniu 23. n. st. listopada 1889 całkiem legalnie i wedle wszelkich przepisów?

Lwów dnia 4. n. st. listopada 1890.

Kułaczkowski w r.

J. Romańczuk, Hamorak, Antoniewicz, Korol, Teliszewski, Rożankowski, Herasimowicz, Sirko, Barabasz, Huryk, Okuniewski, M. Sieczyński, Dr. Sawczak, Dr. Olpiński, Ochrymowicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby o ile możności jak najspieszniej przedłożył Sejmowi stanowczo wnioski względem regulacji rzeki Pełtwi, z oznaczeniem czasu trwania robót, tudzież rozkładu ich kosztów, a przytem z uwzględnieniem następujących zasad kierowniczych:

1. Roboty mają być wykonane nie przez spółkę wodną, ale jako przedsiębiorstwo krajowe;

2. Korrekcya ma objąć całą rzekę, od jej źródeł do ujścia, wraz z tymi dopływami, które mogą przyczynić się do podniesienia użyteczności Pełtwi bądź dla celów sanitarnych, bądź też dla celów rolniczo-gospodarczych przez nawodnienie lub odwodnienia;

3. Przy projektowaniu robót regulacyjnych na terytoryum miasta Lwowa, ściśle odróżnić należy, tak pod względem technicznym jak i finansowym, o ile zamierzona regulacja Pełtwi miałaby służyć ku celom kanalizacji miasta Lwowa a o ile znów przy zużytkowaniu tej rzeczki dla kanalizacji Lwowa mogą i powinny być uwzględnione w myśl przepisów §. 10. ustawy wodnej z 14. marca 1875. nr. 38 Dz. u. kr. interesa gospodarcze właścicieli gruntów, poniżej miasta Lwowa nad Pełtwią położonych.

Wnioskodawca: Teofil Merunowicz w. r.

Gross, Romanowicz, Dr. Midowicz, Zbyszeński, F. Smolka, A. Rayski, Dr. Olpiński, Dworowski, Abrahamowicz, Kowalski, Michalski, Lenartowicz, Goldman, Klemensiewicz, Ks. Sawa, Mazuraki, Rutowski, Ziemiałkowski, Czyżewicz.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 6. listopada godzinę 11 przed południem z porządkiem dziennym, który pp. posłom rozesyłanym zostanie.

Koniec posiedzenia o godz. 2. m. 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

10. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 6. Listopada 1890.

Początek o godzinie 11 min. 25 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 123.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 9. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Trzeciowskiemu urlopu na dni trzy.

Na skutek prośb wniesionych, Izba udziela pp. Asnykowi i JE. Dunajewskiemu urlopów do końca sesyi sejmowej, posłowi zaś JE. Zaleskiemu urlopu na trzy tygodnie.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 6. listopada r. b., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej L. s. 657, 662, 664, 708.

Komisji administracyjnej L. s. 658, 659, 661, 668, 669, 710.

Komisji sanitarnej L. s. 660.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 663, 665, 666, 667, 688, 690, 709.

Komisji budżetowej L. s. 670, 671, 672, 678, 679, 680, 684, 689, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 707, 711, 716, 717, 722, 725, 726, 732, 734, 736, 745, 751, 752.

Komisji szkolnej L. s. 673, 674, 675, 676, 677, 681, 682, 683, 685, 712, 713, 714, 715, 727, 728, 729, 730, 731, 733.

Komisji podatkowej L. s. 686, 687.

Komisji prawniczej L. s. 718, 721.

Komisji petycyjnej L. s. 719, 720, 723.

Komisji gminnej L. s. 724.

Komisji przemysłowej L. s. 735.

Wydziałowi krajowemu, jako komisji, przydzielono petycję do L. s. 744.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka „Podliski“ ze związku gminy „Podliski“ i przyłączenia go do związku gminy „Wiszenka“ w powiecie mościskim.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

P. Edward Jędrzejowicz wnosi wzmocnienie komisji podatkowej o dwóch członków.

P. Marchwicki wnosi, ażeby ze względu na okoliczność, że członek komisji podatkowej p. Weigel z powodu choroby nie może brać udziału

w tej komisji. wzmocnić komisję podatkową o trzech członków.

P. Jędrzejowicz Edward przystępuje do wniosku p. Marchwickiego, i wyraża życzenie, ażeby do wyboru trzech członków komisji podatkowej przystąpiono, jeżeli to możliwe, jeszcze na dzisiejszem posiedzeniu.

Izba popiera dostatecznie i uchwała wniosek p. Marchwickiego.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Antoniewicza w przedmiocie obwałowania i regulacji dzikich potoków i zalesienia Karpat w tych częściach, skąd dzikie potoki wypływają.

P. Antoniewicz uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazanie swego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawia p. Abrahamowicz dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Antoniewicz dla sprostowania faktu.

Izba w dwukrotnem głosowaniu, 46 głosami przeciw 36 głosom uchwała zgodnie z wnioskiem p. Antoniewicza odesłanie jego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie regulacji rzeki Pełtwi.

Poseł Merunowicz uzasadnia swój wniosek.

Podczas przemówienia p. Merunowicza przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Merunowicz odesłanie powyższego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Bobczyńskiego w przedmiocie zmiany §. 9. ustawy z dnia 25. czerwca 1873 nr. 255 dz. ust. kraj., traktującego o atrybucyach Rady szkolnej miejscowej.

P. Bobczyński uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Sprawdzenie wyboru posła Franciszka Jędrzejowicza z kurji gmin wiejskich okręgu wyborczego Rawa.

Sprawozdawca poseł Pietruski odczytuje sprawozdanie o wyborze powyższym z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

„Wysoki Sejm raczy wybór p. Franciszka Jędrzejowicza na posła z kurji gmin wiejskich okręgu wyborczego rawskiego uznać za ważny“.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Korol i wnosi. by po unieważnieniu wyboru p. Franciszka Jędrzejowicza odnieść się do c. k. Rządu o rozpisanie nowych wyborów.

Izba nie popiera wniosku p. Korola.

Przemawia p. Antoniewicz.

Marszałek oświadcza, iż do głosu zapisani są jeszcze pp. Kozłowski Zygmunt, Rozwadowski i Abrahamowicz, jednakowoż zamierza odroczyć dalszą rozprawę nad powyższym przedmiotem do posiedzenia następnego tak dla pory późniejszej, niemniej ze względu na okoliczność, iż niektóre komisye, specjalnie zaś komisya budżetowa, do której zaproszone zostały osobistości z po za grona Wys. Izby, zebrać się mają na posiedzenie o godzinie 4-tej po południu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przy męskich c. k. seminariach, a w pierwszym rzędzie przy c. k. seminariach we Lwowie i Krakowie założył kursa wieczorne dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej przy szkołach ludowych.

Wnioskodawcy: Goldman, Fruchtmann.

W. Koziembrodzki, Smolka, Dworski, Kapri, Czyżewicz, Żardecki, Szczepanowski, St. Badeni, Rayski, Lenartowicz, Klemensiewicz, Olpiński, Zbyszewski, Palch, Michalski, Rogoyski, Kowalski, Gross, Romanowicz, Marchwicki, Midowicz, Merunowicz, Skałkowski.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następującą interpelację do p. c. k. komisarza rządowego:

Interpelacya
do c. k. komisarza rządowego.

Zważywszy, że sprawa uregulowania granicy kraju koło Morskiego Oka w Tatrach od kilkudziesięciu lat się ciągnie;

zważywszy, że w ostatnich czasach nie tylko słuszne prawa naszego kraju do spornego przy Morskiem Oku terytorjum uznanemi nie zostały, ale przeciwnie zaszły fakta, dążące otwarcie do przyłączenia tego terytorjum do Węgier;

zważywszy, że jest obowiązkiem Wys. Sejmu przestrzegać całości kraju, kiedy nawet obowiązek podobny na Wydział krajowy w artykule 2-gim instrukcyi dla tegoż wydanej, nałożył;

zważywszy, że na zapytanie Wydziału krajowego w skutek uchwały sejmowej z dnia 10. września 1884 roku do c. k. Rządu wystosowanych, a mianowicie:

3. marca 1885 r.

22. lutego 1886 r.

23. lipca 1886 r.

30. grudnia 1886 r.

7. marca 1887 r.

11. maja 1887 r.

24. lipca 1887 r.

15. października 1887 r.

5. stycznia 1888 r.

11. czerwca 1888 r.

12. grudnia 1888 r.

4. września 1889 r.

i 30. kwietnia 1890 r., c. k. Rząd żadnej dotąd nie dał odpowiedzi;

Podpisani zapytują c. k. komisarza, czy wiadome mu są fakta, o których powyżej nadmieniliśmy;

w jaki sposób c. k. Rząd zamierza uregulować sprawę graniczną przy Morskiem Oku, warując słuszne prawa naszego kraju do bezpodstawnie mu zaprzeczonych terytorjów.

Interpelujący: Edward Raczyński.

Emil Torosiewicz, Dydyński, Mikołaj Torosiewicz, A. Wodzicki, J. Męciński, T. Rozwadowski, Gross, Krynicki, Zakrzewski, Mazaraki, Skrzyński, Horwath, Słonecki, Schnell, Fr. Jędrzejowicz, St. Tarnowski, K. Scipio, Romanowicz, Tyszkiewicz, Kapri, Wł. Koziembrodzki, Zoll,

T. Rutowski, M. Borkowski, Szeliski, Smolka, B. Horodyski, Polanowski, Wł. Kozłowski, E. Micewski, G. Romer, Edward Jędrzejowicz, St. Tarnowski jun., Lasocki, Z. Kozłowski, Gorayski, Czartoryski, Madeyski, Z. Dembowski, St. Stadnicki, Goldman, T. Langie, T. Merunowicz, Szczepanowski, Michalski, Palch, Zbyszewski, D. Midowicz, W. Rogoyski, Fruchtman, D. Olpiński, Klemensiewicz, Wiktor, Żywicki, Hoszard, Korytowski, Klemens Dzieduszycki, Marchwicki, Vivien, Szeptycki, J. Puzyna, Potocki, Abrahamowicz, A. Jędrzejowicz, Łączyński, St. Jędrzejowicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następujący wniosek:

Zważywszy, że ustawy z dnia 23. maja 1883 l. 82 i 83 Dz. u. p., tudzież rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 11. czerwca 1883 l. 91. Dz. u. p. mają głównie to na celu, by kataster gruntowy zgodny był z księgą gruntową;

zważywszy, że utrzymywanie tej zgodności, niezbędnie potrzebne w interesie ogólnego porządku prawnego ciąży wyłącznie na stronach interesowanych, i wskutek tego zwala na nie bardzo wielkie koszta, często nawet tak wielkie, iż takowe o wiele przewyższają wartość nieruchomości, o którą chodzi;

zważywszy, iż sam c. k. Rząd już to uznał, wydając rozporządzenie z dnia 9. lutego 1889 w tym duchu, ażeby zmniejszyć te ciężary, nałożone wspomnianemi ustawami;

zważywszy, że rozporządzenie to samo przez się wcale nie usuwa niedogodności i kosztów połączonych z wykonaniem tych ustaw, które na wstępie zacytowano:

wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby czempredzej w drodze ustawodawczej postarał się o zmianę ustaw z dnia 23. maja 1883 §§. 82 i 83 Dz. u. p. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 11. czerwca 1883 l. 91 Dz. u. p. w następujących kierunkach:

1. Wszystkie podania, protokoły i odpisy w sprawach, wpływających z obowiązku utrzy-

mywania zgodności księgi gruntowej z katastrem, uwalnia się od obowiązku stemplowego;

2. C. k. geometrzy ewidencyjni obowiązani są sporządzać i wydawać stronom urzędownie zatwierdzone szkice i wyciągi z ksiąg katastralnych, potrzebne interesowanym do przeprowadzenia zmian w księdze gruntowej, a szkice te i wyciągi uwalnia się również od należytości stemplowej;

3. C. k. Sądy obowiązane są w tym wypadku, gdzie co do pomiaru i granic, respective co do przedmiotu, wykazanego przez ewidencję, nie ma między stronami żadnego sporu, gdzie zatem nie zachodzi potrzeba odsyłania stron na drogę procesową, zmiany te w księdze gruntowej

z urzędu przeprowadzać, i na mapie, znajdującej się przy księdze gruntowej, uwidocznic.

Wnioskodawca: Teliszewski.

Okuniewski, Huryk, M. Siczynski, Antoniewicz, Dr. Sawczak, Kowalski, Hamorak, Mizia, Korol, Sirko, Kułaczkowski, Żardecki, Kramarczyk, Stręk, Ochrymowicz.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 8. listopada b. r. o godzinie 11 przed południem z porządkiem dziennym, który zostanie pp. postom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze ;

A. Wodzicki w. r.

St. Jędrzejowicz w. r.

Protokół

11. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 8. listopada 1890.

Początek o godzinie 11 m. 15 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radaea dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 10. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Szeliskiemu urlopu trzydniowego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 8. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej l. s. 754, 821.

„ podatkowej l. s. 755, 756, 757, 810, 825, 837.

„ administracyjnej l. s. 758, 759, 813.

„ gminnej l. s. 760, 761.

Komisji budżetowej l. s. 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 776, 780, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 811, 814, 815, 820, 822, 823, 824.

Komisji szkolnej l. s. 771, 772, 773, 774, 775, 777, 778, 779, 781, 782, 783, 784, 812, 816, 817, 818, 819.

Komisji petycyjnej l. s. 797, 799, 800.

Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono petycje do l. s. 762, 795.

Przy odczytywaniu petycji do l. s. 839. Wydziału powiatowego w Sokalu, wniesionej przez p. Włodzimierza Kozłowskiego w przedmiocie zezwolenia pobudowania szpitala po za obrębem miasta, i zaciągnięcia na ten cel pożyczki w kwocie 20.000 zł. — przemawia p. Włodzimierz Kozłowski i wnosi odesłanie tej petycji do komisji sanitarnej z poleceniem, ażeby jeszcze w ciągu bieżącej sesyi zdała sprawę.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Włodzimierza Kozłowskiego.

P. Sawczak wnosi, ażeby komisya budżetowa zdała sprawę na jednym z najbliższych posiedzeń z petycji do l. s. 494 pogorzalców gminy Koniuchy o zapomogę.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Sawczaka.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi, ażeby komisya szkolna zdała sprawę jeszcze w ciągu bieżącej sesyi z petycyi do l. s. 836 Wydziału powiatowego w Turce, wniesionej przez tegoż posła, o subwencyę na wybudowanie szkoły gospodarsko-przemysłowej.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi, ażeby petycyę powyższą z tem samym poleceniem odesłać do komisji gospodarstwa krajowego.

P. Teliszewski przystępuje do tego wniosku, a Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z takowym.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Goldmana w przedmiocie założenia przy seminariach nauczycielskich męskich we Lwowie i Krakowie kursu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej przy szkołach ludowych.

P. Goldman uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem powyższym bez rozprawy.

Przemawia p. książe Czartoryski i wnosi wybór jednego jeszcze członka do komisji szkolnej w miejsce złożonego ciężką chorobą p. Asnyka, oraz postawienie tego wyboru na najbliższym posiedzeniu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. księcia Czartoryskiego.

Następnie uchwała Izba na wniosek p. księcia Czartoryskiego przeniesienie petycyi do l. s. 233, gminy Klikowy o wymiar prestacyi dla nauczyciela wedle ustawy, z komisji szkolnej do komisji budżetowej.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Teliszewskiego w sprawie zmiany ustaw z d. 23. maja 1883 nr. 82 i 83. dz. p. p. i rozporządzenia c. k. Ministerstwa skarbu z d. 11. czerwca 1883 nr. 91 dz. p. p. co do utrzymywania zgodności ksiąg gruntowych z katastrum.

P. Teliszewski uzasadnia swój wniosek.

Podczas przemówienia p. Teliszewskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. Teliszewski wnosi pod względem formalnym odesłanie powyższego wniosku do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskodawcą.

Następuje:

Wybór uzupełniający trzech członków do komisji podatkowej.

Zastępca Marszałka zaprasza na skrutatorów pp. Horvatha, Mikołaja Torosiewicza, Michalskiego, Herasimowicza i Bronisława Horodyskiego.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia koncesyi na pobór opłat mytnicznych:

1. Radzie pow. w Borszczowie na drodze pow. Uście biskupie-Jezierzany;
2. Radzie pow. w Tłumaczu od mostu na rzece Strychance;
3. Radzie pow. w Nadwórnie od mostu na rzece Prucie;
4. Radzie pow. w Buczaczu na drodze pow. Buczacz-Potok Złoty;
5. Radzie pow. w Brodach na drodze pow. Brody-Założce.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytnicznych:

1. Radzie powiatowej w Borszczowie na drodze powiatowej Uście biskupie-Jezierzany.
2. Radzie powiatowej w Tłumaczu od mostu na potoku Strychańce.
3. Radzie powiatowej w Nadwórnie od mostu na rzece Prucie.
4. Radzie powiatowej w Buczaczu na drodze powiatowej Buczacz-Potok złoty.
5. Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Założce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Radom powiatowym w Borszczowie, Tłumaczu, Nadwornie, Buczaczu i Brodach nadaje się na lat 5 od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie kosztem właściwych funduszów powiatowych. a mianowicie:

I. Radzie powiatowej w Borszczowie prawo do pobierania myta na drodze powiatowej Uście biskupie-Jezierzany na dwóch stacyach mytniczych, a to na każdej podług następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały, traci moc obowiązującą koncesya z dnia 20. listopada 1888 (Dz. u. k. z r. 1889 Nr. 3), którą nadanem było Radzie powiatowej w Borszczowie prawo do poboru myta na drodze powiatowej Uście biskupie-Jezierzany.

II. Radzie powiatowej w Tłumaczu prawo do pobierania myta od mostu na potoku Strychańce, według następującego wymiaru:

1. przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) ct.

2. od bydłał przepędzanych:

- a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) ct.
- b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.
- c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego w Strychańcach wolni są od opłaty myta.

III. Radzie powiatowej w Nadwornie prawo do pobierania myta od mostu na rzece Prucie według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

IV. Radzie powiatowej w Buczaczu prawo do pobierania myta na drodze powiatowej Buczacz-Potok złoty, na dwóch stacyach mytniczych, a to na jednej stacyi pod Buczaczem i na drugiej stacyi pod Potokiem, na każdej z tych stacyj według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą, lub przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

V. Radzie powiatowej w Brodach prawo do pobierania myta na drodze powiatowej Brody-Założce na dwóch stacyach mytniczych, a to na każdej według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego, lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały traci moc obowiązującą koncesya z dnia 13. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 73, którą nadanem było Radzie powiatowej w Brodach prawo do poboru myta na drodze powiatowej Brody-Założce.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej, lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi głosowanie „*en bloc*” nad całym projektem uchwały.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „*en bloc*” cały projekt uchwały. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Grzymałów-Touste i Tuszów-Brzeście-Sadkowa-Góra.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Grzymałów-Touste i Tuszów-Brzeście-Sadkowa-Góra.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam co następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta:

1) Na drodze gminnej Grzymałów-Touste, Wydziałowi powiatowemu w Skałacie, jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie przez których terytorjum omycona droga przechodzi, uiszczając prestatycyę w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2) Na drodze gminnej Tuszów-Brzeście-Sadkowa-Góra, Wydziałowi powiatowemu w Mielcu, jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytorjum omycona droga przechodzi, uiszczając prestatycyę w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Art. II.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu teje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi głosowanie „*en bloc*“ nad całym projektem uchwały.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „*en bloc*“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Radawie od mostów na rzekach Lubaczówce i Potoku;

2. gminie w Bukaczowcach od mostu na rzece Świerzu;

3. obszarowi dworskiemu w Wysocku od przewozu przez rzekę San;

4. obszarowi dworskiemu w Brzyściu od przewozu przez rzekę Wisłok;

5. obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach od przewozu przez rzekę Wisłok;

6. obszarowi dworskiemu w Ulwówku od przewozu przez rzekę Bug.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem do uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Radawie od mostów na rzekach Lubaczówce i Potoku;

2. Gminie w Bukaczowcach od mostu na rzece Świerzu;

3. Obszarowi dworskiemu w Wysocku od przewozu przez rzekę San;

4. Obszarowi dworskiemu w Brzyściu od przewozu przez rzekę Wisłok;

5. Obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach od przewozu przez rzekę Wisłok;

6. Obszarowi dworskiemu w Ulwówku od przewozu przez rzekę Bug.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Radawie powiatu Jarosławskiego, od mostu na rzece Lubaczówce przy drodze gminnej z Cyteli do Cienkiego pod warunkiem utrzymania własnym kosztem tak pomienionego mostu jakoteż mostów na ramieniu Lubaczówki i na Potoku według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od pięciu świń lub cieląt oraz od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należyłości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty myta kopytkowego.

Wolni być mają od tej opłaty wszyscy mieszkańcy gminy Radawy, wyjąwszy najęte furmanki z tej gminy, oraz wolne będą furmanki gmin: Mołodycza, Zaradowa, Czerce, Surmaczówki i Zapalowa w przejazdach dla potrzeb swych parafialnych.

2. Gminie w Bukaczowcach powiatu Rohatyńskiego, od mostu na rzece Świerzu według następującego wymiaru:

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od jednej sztuki bydła pociągowego wolnego, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jakoteż od koni, wołów, bujaków, krów i jałówek, byków, mułów i osłów jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, oraz od każdej sztuki pędzonej młodego bydła tegoż rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty mytniczej.

Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego w Bukaczowcach, wolni są od opłaty myta.

3. Obszarowi dworskiemu w Wysocku powiatu Jarosławskiego od przewozu przez rzekę San według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) et.;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego lub zaprzężonego 4 (cztery) et.;

c) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki 2 (dwa) et.;

d) od jednego źrebęcia do dwóch lat jakoteż od jednego cielęcia, niemającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 1 (jeden) et.;

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

4. Obszarowi dworskiemu w Brzyściu powiatu Mieleckiego od przewozu przez rzekę Wisłok według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) et.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.;

c) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.

d) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Konie, krowy, woły, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

5. Obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach powiatu Mieleckiego od przewozu przez rzekę Wisłok według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) et.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 5 (pięć) et.;

c) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych $2\frac{1}{2}$ (dwa i pół) et.;

d) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Konie, krowy, woły, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

6. Obszarowi dworskiemu w Ulwówku, powiatu Sokalskiego, od przewozu przez rzekę Bug według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) et.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące wszelkiego rodzaju przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) et.;

d) od każdej osoby pieszej, jadącej powozem, wyjąwszy woźnicę lub jadącej wierzchem 1 (jeden) et.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejez.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żada a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi głosowanie *en bloc* nad całym projektem uchwały.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Horodyski Bronisław ogłasza wynik skrutinium wyboru uzupełniającego trzech członków do komisji podatkowej:

Głosujących 90. Wybrani: pp. Fruchtman, Stadnicki Stanisław i p. Wiktor.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem Wydziału krajowego w przedmiocie wyboru posła Franciszka Jędrzejowicza z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Rawskiego. Sprawozdawca poseł Pietruski.

Marszałek oświadcza, iż stan zdrowia p. Pietruskiego nie dozwala mu spełnienia czynności sprawozdawcy i z tego powodu zastąpi go członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

P. Wereszczyński przemawia i daje objaśnienia w kwestyi formalnej.

Przemawia p. komisarz rządowy c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek oświadcza, że do głosu zapisani są pp. Gorayski, Kozłowski Zygmunt, Rozwadowski, Abrahamowicz, Korol, Antoniewicz, Skałkowski, Teliszewski.

P. Antoniewicz przemawia w kwestyi formalnej.

P. Bobczyński wnosi zamknięcie dyskusyi.

P. Kozłowski Zygmunt oświadcza, że odstępuje swój głos p. Skałkowskiemu.

Marszałek przemawia pod względem formalnym i wzywa mowców zapisanych do wyboru mowców generalnych.

Przemawia p. Antoniewicz pod względem formalnym i sprzeciwia się zamknięciu dyskusyi tudzież wyborowi mowców generalnych, i wnosi wysłuchanie wszystkich zapisanych mowców.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Antoniewicza, wysłuchanie wszystkich mowców zapisanych do głosu.

P. Rozwadowski odstępuje głos p. Abrahamowiczowi.

Na zapytanie Marszałka oświadczają zapisani do głosu pp. Gorayski, Abrahamowicz i Skałkowski, iż będą mówić za uznaniem ważności wyboru p. Franciszka Jędrzejowicza, pp. zaś Korol, Antoniewicz i Teliszewski przeciw uznaniu ważności tego wyboru.

Przemawia p. Gorayski.

Marszałek udziela głosu p. Korolowi, który przemawia i interpeluje sprawozdawcę p. Wereszczyńskiego w przedmiocie udzielonego objaśnienia na wstępie obrad nad punktem niniejszym porządku dziennego.

Za zgodą Izby Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Wereszczyńskiemu, który odpowiada na ustęp przemówienia p. Korola, zawierający interpelację do sprawozdawcy.

Następnie przemawia dalej p. Korol.

Przemawia p. Skałkowski.

Przemawia p. Antoniewicz.

Marszałek upomina galerye do powstrzymania się od objawów zadowolenia lub niezadowolenia.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Podczas przemówienia p. Abrahamowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Korol dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Teliszewski.

Przemawia p. Kozłowski dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Rozwadowski i wnosi przerwanie posiedzenia do godziny 8-mej wieczorem.

Przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz i sprzeciwia się temu wnioskowi, a wnosi dokończenie obrad nad sprawdzeniem wyboru p. Franciszka Jędrzejowicza.

Przewodnictwo odbiera Marszałek krajowy.

Przemawia p. ks. Siczyński w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Teliszewski dla sprostowania faktu.

P. Rozwadowski cofa swój wniosek i przystępuje do wniosku p. St. Jędrzejowicza.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Korol dla sprostowania faktu.

Sprawozdawca odpowiada p. Korolowi.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek Wydziału krajowego: uznania wyboru p. Franciszka Jędrzejowicza na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Rawskiego za ważny.

Izba uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem Wydziału krajowy.

Marszałek oświadcza, iż jest wniosek odroczenia posiedzenia do godz. 8-mej wieczór.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni i wnosi zamknięcie posiedzenia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Stanisława hr. Badeniego.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 10. listopada b. r. o godzinie 11. przed południem z porządkiem dziennym, który zostanie pp. posłom rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 4-tej po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze :

Antoni Wodzicki w. r.

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Protokół

12. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 10. Listopada 1890.

Początek o godzinie 11 minut 15 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz; Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 11. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił pp. Stanisławowi hr. Tarnowskiemu młodszemu, Ochrymowiczowi, Franciszkowi Jędrzejowiczowi i p. Chamcowi dwudniowych urlopów.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje spis petycji, wniesionych po dzień 10. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji administracyjnej: L. s. 840, 851, 852, 908.

Komisji drogowej: L. s. 841, 842, 848, 885, 891.

Komisji podatkowej: L. s. 843, 844, 845, 916.

Komisji gospodarstwa krajowego: L. s. 846, 847, 886, 888.

Komisji szkolnej: L. s. 853, 862, 863, 864, 865, 867, 887, 902, 917.

Komisji budżetowej: L. s. 854, 855, 856, 858, 859, 860, 861, 866, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 889, 890, 907, 914, 915, 919.

Komisji przemysłowej: L. s. 857, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901.

Komisji gminnej: L. s. 868.

Komisji petycyjnej: L. s. 903, 904, 905, 906, 918.

Wydziałowi krajowemu, jako komisji, przekazano petycje do L. s. 849, 850.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 858, gminy Wągrzce wielkie, Zakrzowa, Mała Wieś, Strumiany i Ochmanów, wniesionej przez p. Niedzielskiego o bezprocentową pożyczkę z powodu klęsk elementarnych, przemawia p. Niedzielski i wnosi, ażeby komisya budżetowa, której petycja ta przekazana została, zdała sprawę z takowej jeszcze w ciągu bieżącej sesyi sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Niedzielskiego bez rozprawy.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 885 Wydziału powiatowego w Turce przez p. Teliszewskiego o uznanie trzech dróg gminnych tamtejszego powiatu za krajowe, — przemawia p. Teliszewski i wnosi, ażeby komisya drogowa, której petycja ta przekazana została,

jeszcze w ciągu bieżącej sesji takową załatwiła i Wys. Sejmowi przedstawiła swe wnioski.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Teliszewskiego bez rozprawy.

C. k. komisarz rządowy, radca dworu Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na następujące interpelacje:

Pp. Żardeckiego i towarzyszy w sprawie zniesienia należności za doręczenia rezolucyj sądowych.

Pp. Abrahamowicza i towarzyszy w sprawie zwłoki w rozpisaniu wyborów gminnych w Gródku.

Wreszcie odpowiedział p. komisarz rządowy na interpelację p. Raczynskiego i towarzyszy w sprawie uregulowania sporu granicznego przy Morskiem Oku.

P. Teliszewski przemawia dla sprostowania faktu, nawiązując do przemówienia swojego przy sprawdzeniu wyboru p. Franciszka Jędrzejowicza.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Krościenko o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania małoletniego Antoniego Ulochli, należących się magistratowi w Budapeszcie.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Raty ze związku gminy Rawy i utworzenia z niego samodzielnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia krajowej komisji dla spraw rolniczych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji szkolnej.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Niedzielskiego, Kaprego, Midowicza, Schnella i Kramarczyka.

Zanim skrutatorowie ukończyli swą czynność, Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do dalszych obrad.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej:

a) z petycji o zapomogę pogorzalców w Zakomarzu, powiatu złoczowskiego;

b) z petycji o zapomogę pogorzalców gminy Koniuchy, powiatu brzeżańskiego.

Sprawozdawca poseł Scipio przedstawia sprawozdania komisji budżetowej w załatwieniu petycji powyżej wymienionych.

P. Scipio czyta sprawozdanie komisji budżetowej z petycji do L. s. 494, o zapomogę pogorzalców gminy Koniuchy, powiatu brzeżańskiego, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pietnastu pogorzalcem, którzy w gminie Koniuchy powiatu brzeżańskiego ponieśli klęskę dnia 22. września r. b., przeznacza Sejm zł. 75 zapomogi.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Scipio przedstawia imieniem komisji budżetowej następujący wniosek w załatwieniu petycji L. s. 637 pod b) wymienionej:

Wysoki Sejm raczy przyznać zł. 25 zapomogi pogorzalcem, którzy ponieśli klęskę w Zakomarzu powiecie złoczowskim dnia 26. października r. b.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawdzenie wyboru posła Juliusza Korytowskiego z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Tarnopol.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie o powyższym wyborze z następującym wnioskiem Wydziału krajowego :

„Wysoki Sejm raczy wybór p. Juliusza Korytowskiego na posła z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnopolskiego uznać za ważny“.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Przemawia p. Żywicki.

Na wniosek p. Antoniego hr. Wodzickiego Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są: p. c. k. komisarz rządowy i p. ks. Siczynski.

Przemawia p. c. k. komisarz rządowy.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego powyżej zamieszczonym.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie przeistoczenia sześćo-klasowej szkoły żeńskiej w Kołomyi na ośmio-klasową szkołę wydziałową.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I) 1. W miejsce dotychczasowej szkoły ludowej pospolitej żeńskiej w Kołomyi utworzoną zostaje w tem mieście z początkiem roku szkolnego 1891/2 czteroklasowa szkoła wydziałowa żeńska, połączona z czteroklasową szkołą pospolitą tudzież z kursami uzupełniającymi, mianowicie z kursem praktycznym robót kobiecych i kursem teoretycznym dla dorosłej młodzieży płci żeńskiej, a to w myśl załączonego jak A. statutu.

2. Wszystkie w art XXIV. ustawy z dnia 2. lutego 1885 (Nr. 29 Dz. u. k.) wymienione wydatki na powyższą szkołę ponosić będzie gmina miasta Kołomyi z własnych funduszków.

3. Oprócz prestacyj dotychczasowych dobrowolnych, i prestacyj ustawą nałożonych na

pokrycie płac nauczycieli, gmina obowiązana będzie dopłacać jeszcze corocznie kwotę 1.200 zł. na płace nauczycieli zreorganizowanej szkoły wydziałowej. Resztę wydatków na płace dyrektorów i nauczycielek powyższej szkoły ponosić będzie fundusz szkolny okręgowy, a względnie krajowy.

4) Wydatki na utrzymanie kursów uzupełniających teoretycznego i praktycznego, które przy powyższej szkole urządzać się mają, pokrywane będą z opłat szkolnych i dobrowolnych datków, a w razie, gdyby opłaty i datki te nie wystarczyły, będzie reszta kosztów pokryta także z funduszków gminnych.

II) Sejm uchwała załączony statut.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1, 2, 3 i 4 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1, 2, 3 i 4 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje projekt statutu w brzmieniu następującem :

Projekt statutu

szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą, tudzież kursów nauki dopełniającej w Kołomyi.

§. 1.

Cel szkoły wydziałowej żeńskiej wskazuje Art. IX. krajowej ustawy szkolnej z dnia 2. lutego 1885. (Nr. 28 Dz. u. kr.)

§. 2.

Ze szkołą wydziałową łączą się kursa uzupełniające teoretyczny i praktyczny.

§. 3.

Szkoła wydziałowa wraz z kursami uzupełniającymi tworzą organiczną całość i zostaje pod jedną dyrekcją. Tej samej dyrekcji podlega zarazem czteroklasowa żeńska szkoła ludowa pospolita, połączona ze szkołą wydziałową.

§. 4.

Językiem wykładowym tak szkoły pospolitej jak i wydziałowej, tudzież kursów uzupełniających, jest język polski.

I. Szkoła wydziałowa.

§. 5.

Szkoła wydziałowa obejmuje kurs nauki czteroletni o 4 klasach.

§. 6.

Warunkiem przyjęcia uczennicy do tej szkoły jest świadectwo z IV. klasy szkoły ludowej pospolitej. lub pomyślny wynik egzaminu wstępnego, przy którym kandydatka wykazać ma znajomość wszystkich przedmiotów, przepisanych planem naukowym dla klasy IV. czteroklasowych szkół żeńskich.

§. 7.

Prócz przedmiotów wskazanych Art. VII. i IX. ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885, będą także udzielane język francuski i nauka muzyki jako przedmioty nadobowiązkowe.

§. 8.

Nauka odbywać się będzie wedle planu naukowego, wydanego przez c. k. Radę szkolną krajową.

§. 9.

Grono nauczycielskie szkoły wydziałowej żeńskiej składa się z dyrektora, katechety i 4 nauczycielek z kwalifikacją do szkół wydziałowych. Rada szkolna okręgowa, a w razie wątpliwości, Rada szkolna krajowa oznacza grupy kwalifikacyjne, do których uzdolnienie potrzebne mają wykazać kompetentki przy każdorazowym ogłoszeniu konkursu. Przytem należy tak postępować, ażeby wymaganiom planu naukowego co do rozkładu przedmiotów naukowych stało się zadanie.

Kierownik ma się wykazać przynajmniej patentem nauczycielskim dla szkół wydziałowych.

§. 10.

Dyrektor i 4 nauczycielki dla 4 klas szkoły wydziałowej mają posady stałe. Stanowisko katechety określa osobna ustawa. (Dz. u. kr. Nr. 71 z roku 1889).

II. Kurs uzupełniający teoretyczny.

§. 11.

W myśl Art. XII. ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885 urządza się kurs uzupełniający w kierunku teoretycznym dla młodzieży dorosłej

płci żeńskiej. Czas trwania tego kursu oznaczy Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 12.

Kurs ten ma na celu uzupełnienie wykształcenia, udzielonego przez szkołę wydziałową i obejmować może następujące przedmioty:

a) Historię literatury powszechnej z szczególnem uwzględnieniem literatury polskiej i ruskiej.

b) Historię powszechną nowszych czasów.

c) Estetykę ze szczególnem uwzględnieniem utworów ducha polskiego.

d) Wiadomości z higieny, pedagogii, dydaktyki o ile są potrzebne w przyszłem powołaniu kobiety.

e) Naukę gospodarstwa domowego.

Liczbę godzin wyznacza Rada szkolna miejscowa, nauka zaś tak będzie rozłożoną, by uczennicom tego kursu umożliwić korzystanie z niektórych działów kursu praktycznego robót kobiecych.

§. 13.

Warunkiem przyjęcia jest ukończenie szkoły wydziałowej z dostatecznym postępem, lub złożenie egzaminu wstępnego z nauk w szkole wydziałowej udzielanych, a ilość uczennic nie może przekraczać w jednej klasie 45.

§. 14.

Nauk udzielać będą zawodowi nauczyciele lub nauczycielki, przedstawiani corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej. Remuneracye wyznacza im Rada szkolna miejscowa.

§. 15.

Udzielający nauk na tym kursie zbierać się będą pod przewodnictwem dyrektora na konferencye peryodyczne, celem omawiania kwestyj dotyczących kursu, a wnioski przedstawiane będą władzy nadzorczej.

§. 16.

Uczennice kursu teoretycznego składają na ręce dyrekcyi z początkiem każdego roku szkolnego wpisowe 1 zł., a oprócz tego z początkiem każdego miesiąca nauki opłatę, wynoszącą miesięcznie 2 zł. Opłaty te wpływają do kasy Rady szkolnej miej-

scowej i służyć będą na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu teoretycznego połączonych. Radzie szkolnej miejscowej służy prawo podwyższenia ewentualnie niżenia opłaty, także uwolnienia od połowy opłaty ubogich, odznaczających się w naukach uczennice na przedstawienie grona nauczycielskiego; jednak liczba uwolnionych nie ma przenosić $\frac{1}{4}$ ogółu uczennic.

III. Kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 17.

W myśl ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885 art. XI. urządzi się kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 18.

Kurs ten obejmować może oddział krawiectwa i oddział białego szycia, a mianowicie obejmuje oddział białego szycia:

a) Naukę kroju bielizny w połączeniu z rysunkiem stosownym.

b) Ćwiczenia w szyciu ręcznym i maszynowym, według najlepszych metod, z uwzględnieniem metody szalenfeldowskiej i poznawanie towarów. Oddział krawiectwa obejmuje zaś:

a) Naukę kroju sukien w połączeniu z rysunkiem stosownym.

b) Wykonanie robót według najnowszych metod z uwzględnieniem nauki o kolorach i stylach, tudzież towaroznawstwa.

Oprócz tego mogą być na kursie praktycznym wykładane:

a) Rachunki kupieckie w połączeniu z buchalterią.

b) Stylistyka handlowa.

c) Geografia handlowa.

§. 19.

Czas trwania tego kursu, tudzież liczbę godzin nauki oznaczy Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 20.

Na kurs praktyczny robót wpisać się mogą uczennice po ukończeniu z dostatecznym postępem szkoły wydziałowej, a także uczennice, które z takim postępem ukończyły tylko 4-klasową szkołę pospolitą lub wykazały wiadomości, odpowiadające tejże szkole, ale tylko pod tym warunkiem, że skończyły 14-ty rok życia.

§. 21.

Etat sił nauczycielskich powyższego kursu, t. j. liczbę nauczycielek, ich stanowisko (czy stałe, czy tymczasowe), ich płace i inne pobory, tudzież ich emeryturę uchwała Rada miejska i przedkłada do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej.

P. Golejewski wnosi głosowanie en bloc nad całym projektem statutu, względnie nad tymi paragrafami, do których nie będą zgłoszone poprawki.

Ponieważ w rozprawie szczegółowej nikt głosu nie zażądał, Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt statutu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt statutu w trzecim czytaniu.

P. Kapri zdaje sprawę ze skrutinium wyboru jednego członka do komisji szkolnej:

Głosujących 92.

Wybrany p. Szczepanowski.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszu krajowego, funduszu ze skarbu krajowego dotowanych i funduszu budżetem objętych za rok 1888.

Sprawozdawca poseł Goldmann uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Uchwała pierwsza.

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszu krajowego, funduszu dotowanych ze skarbu krajowego i funduszu samoistnych, budżetem objętych, złożonych za rok budżetowy 1888.

Uchwała druga.

Powyższe absolutoryum udzielone Wydziałowi krajowemu, obejmuje także absolutoryum dla Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego.

Uchwała trzecia.

Na pokrycie niedoboru roku 1888 w sprawdzonej wysokości 57.313 zł., wstawia się do preliminarza na r. 1891 kwotę 57.313 zł.

Zastępca Marszałka otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji.

Przemawia p. Hoszard.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Przemawia p. Antoniewicz.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje uchwałę pierwszą w brzmieniu następującem:

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków funduszu krajowego, funduszków dotowanych ze skarbu krajowego i funduszków samoistnych, budżetem objętych, złożonych za rok budżetowy 1888.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi następujący dodatek do uchwały pierwszej, proponowanej według wniosku komisji:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przekroczenia budżetowe w zamknięciach rachunkowych za r. 1888 wykazane a nieusprawiedliwione, na najbliższej sesji sejmowej usprawiedliwił.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w przyszłości o wszystkich przekroczeniach budżetowych dokładne i odrębne zdawał sprawozdania.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt i stawia następujący wniosek, który proponuje odesłać do komisji budżetowej:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wszelkie przekroczenia pojedynczych rubryk lub pokrywania wydatków z rubryk niewłaściwych, równocześnie z przedłożeniem zamknięcia rachunków usprawiedliwił — odpowiednio do uchwał odnośnych co do pojedynczych rubryk zapadłych“.

Izba popiera dostatecznie wnioski pp. Teliszewskiego i Zygmunta Kozłowskiego.

P. Teliszewski stawia wniosek odesłania powyższego swego wniosku również do komisji budżetowej.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała proponowaną przez komisję budżetową uchwałę pierwszą.

Następnie uchwała Izba odesłanie wnio-

sków p. p. Teliszewskiego i Kozłowskiego Zygmunta do komisji budżetowej.

Sprawozdawca odczytuje uchwałę drugą i uchwałę trzecią w brzmieniu następującem:

Uchwała druga. Powyższe absolutorium udzielone Wydziałowi krajowemu obejmuje także absolutorium dla Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego.

Uchwała trzecia. Na pokrycie niedoboru r. 1888 w sprawdzonej wysokości 57.313 zł., wstawia się do preliminarza na rok 1891 kwotę 57.313 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie uchwałę drugą i uchwałę trzecią zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Trzecie czytanie ustawy w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów. Sprawozdawca poseł Merunowicz.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Merunowicz odczytuje projekt ustawy w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie nakładania opłaty gminnej od posiadania psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1.

Gminy miejskie, posiadające własny statut, i te, do których odnosi się ustawa z 13. marca 1889 l. 24 Dz. u. kraj., mogą nakładać opłaty od psów, w obrębie gminy utrzymywanych, do wysokości zł. 5 rocznie od każdego psa.

§. 2.

Uchwała Rady miejskiej, powzięta w tej mierze, wymaga zatwierdzenia przez Wydział krajowy.

Uchwała ta określi bliżej postanowienia wykonawcze, oraz wskaże wypadki, w których uwolnienie od opłaty dozwolonem będzie.

§. 3.

Do nałożenia wyższej opłaty po nad zł. 5 rocznie, potrzebną jest uchwała Sejmu krajowego-

§. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Skowierzyn w powiecie Tarnobrzskim, w sprawie zamierzonego kupna gruntu od c. k. Skarbu państwa.

Sprawozdawca poseł Merunowicz odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Skowierzyn L. s. 469 odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i do możliwie najprzychylniejszego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Leib Kupferberga i Zellermajera, dzierżawców myta na drodze krajowej z Suchostawu do Chorostkowa, o opust z czynszu dzierżawnego. Sprawozdawca poseł Szeliski.

W zastępstwie sprawozdawcy, p. Merunowicz odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 413 Leib Kupferberga i J. Zellermajera przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji Wydziału powiatowego w Żywcu o przyznanie stałej subwencji rocznej na zasadzenie kamieńców rzecznych wikliną.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Petycję L. s. 235 Wydziału powiatowego w Żywcu, przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem udzielenia subwencji rocznej na zasadzenie wikliną kamieńców w tym powiecie do wysokości 200 zł. w. a. na przeciąg lat trzech, poczynając od roku 1891, z dotacji krajowej, przeznaczonej na popieranie drobnych melioracyj.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wyjednał u c. k. Rządu na cel powyższy subwencję z państwowej dotacji melioracyjnej w tej samej wysokości i na ten sam przeciąg czasu.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przy udzielaniu subwencji na cel powyższy dla gmin powiatu żywieckiego, zalecił tamtejszemu Wydziałowi pow. obmyślenie i zarządzenie środków celem ochrony nowo założonych plantacji od wypasania i innych uszkodzeń.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1, 2 i 3, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji gminy Sarzyna, powiatu łańcuckiego, o regulację Sanu.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski odczytuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycję L. s. 271 gminy Sarzyna powiatu łańcuckiego o regulację rzeki Sanu i przeniesienie granicy na dawne miejsce, odstępuje się c. k. Rządowi z usilnem poparciem do zbadania i przychylnego załatwienia przez zarządzenie na koszt skarbu państwa ochrony brzegów Sanu w tej gminie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji gmin Kopcie i Wilcza Wola, powiatu kolbuszowskiego, względem regulacji rzeki Łęgu.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski odczytuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego

wego w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycję L. s. 272 gmin Kopcie i Wilcza Wola powiatu kolbuszowskiego o regulację potoku Łęgu, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, ewentualnie wykonania w ciągu roku 1891 najnaglejszych robót ochronnych przy pomocy krajowej i państwowej dotacji melioracyjnej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o wniosku posła Merunowicza, dotyczącym zaprowadzenia sądów gminnych dla spraw policyi miejscowej.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje błąd druku zawarty we wniosku, a mianowicie ostatni wyraz „wiejskiej“, należy poprawić na „miejscowej“, — i czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Powołując się na uchwały swoje z dnia 19. grudnia 1887 i 19. listopada 1889, Sejm ponownie poleca Wydziałowi krajowemu, aby nie czekając reformy ustawy gminnej dla wsi, przedłożył na następnej sesji sejmowej projekt ustawy ustanawiającej sądy gminne dla sprawowania sądownictwa karnego we wszystkich sprawach policyi miejscowej.

Przemawia p. Okuniewski.

Przemawia p. Męciński i wnosi uchwalenie następującej rezolucji:

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej postarał się o taką zmianę procedury sądowej, iżby skargi o obrazę czci, a względnie i o inne drobiazgowy wykroczenia, wyłączone zostały z pod jurysdykcji c. k. sądów.

Przemawia p. Merunowicz.

Marszałek podaje do poparcia rezolucję p. Męcińskiego.

Izba popiera dostatecznie tę rezolucję.

Przemawia p. Mizia, i wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Przemawia p. Teliszewski i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Powołując się na uchwały swoje z d. 19. grudnia 1887 i 19. listopada 1889, Sejm ponownie poleca Wydziałowi krajowemu, aby równocześnie z reformą ustawy gminnej dla wsi, przedłożył projekt ustawy ustanawiającej sądy gminne dla sprawowania sądownictwa karnego we wszystkich sprawach policyi miejscowej.

Przemawia p. Merunowicz dla sprostowania faktycznego.

Izba nie popiera wniosku przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji, postawionego przez p. Mizię.

Następnie popiera Izba poprawkę p. Teliszewskiego.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie proponowaną rezolucję przez p. Męcińskiego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Męcińskiego.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie wniosek p. Teliszewskiego, względnie modyfikację proponowaną przez tegoż posła do wniosku komisji.

Izba odrzuca poprawkę p. Teliszewskiego i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek wzywa pp. Jędrzejowicza Franciszka i Korytowskiego do złożenia przerzeczenia poselskiego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje rotę przyrzeczenia, które powyżej wymienieni posłowie na ręce Marszałka składają.

P. Gorayski wnosi zamknięcie posiedzenia ze względu na porę spóźnioną i prace komisji sejmowych.

Izba popiera ten wniosek.

Sekretarz p. St. Jędrzejowicz czyta następujący wniosek:

W n i o s e k

Zważywszy, że skutek brzmienia §. 19. koncesji c. k. uprzywilejowanej galicyjskiej kolei Karola Ludwika z dnia 30. marca 1857, termin,

od którego służy państwu prawo objęcia tej kolei co do linii Kraków-Dębica już w r. 1888 upłynął, a co do linii Dębica-Przemyśl-Lwów z dniem 4. listopada 1891 się rozpoczyna;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by c. k. uprzywilejowaną galicyjską kolej żelazną Karola Ludwika z dniem 1. stycznia 1892 r. objął na rzecz państwa.

Wnioskodawca: Struszkiewicz.

Z. Kozłowski, Dembowski, J. Tarnowski, Rey, Biliński, Męciński, W. Kozłowski, Gross, Sawa, Skalkowski, Borkowski, T. Rozwadowski, Pilat, Romanowicz, Wereszczczyński, Langie, Niedzielski, Brykczyński, Wł. Koziębrodzki, Polanowski, Mazaraki, Scipio, Zoll, J. Gnoiński, Te-

liszewski, Słonecki, Gorayski, Fr. Jędrzejowicz, Szeptycki, Szczepanowski, Dydyński, Abrahamowicz, A. Wodzicki, Merunowicz, Schnell, Rosenstock, Tyszkiewicz, Lenartowicz, G. Romer, Skrzyński, M. Torosiewicz, Romańczuk, Rożankowski, Hamorak, Korol, Kułaczkowski, Sawczak, Siczyński, Kowalski, St. Jędrzejowicz, Klemensiewicz.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 11. listopada b. r. o godzinie 11 przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 min. 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze ;

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

13. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. listopada 1890.

Początek o godzinie 11. przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Rada dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 12. posiedzenia złożonym jest do przejrzania w biurze sejmowem.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Rogoy-skiemu dwudniowego urlopu.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Tadeuszowi Romerowi urlopu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 11. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawniczej l. s. 921, 923, 949, 951.

„ podatkowej l. s. 922, 924, 928.

„ budżetowej l. s. 925, 940, 944, 946, 947, 950, 952, 954, 958, 960.

„ administracyjnej l. s. 926, 930, 931, 932, 933, 938.

„ gminnej l. s. 927.

Komisji przemysłowej l. s. 929, 948.

„ gospodarstwa krajowego l. s. 934, 939, 953.

„ drogowej l. s. 935, 936.

„ sanitarnej l. s. 937.

„ szkolnej l. s. 941, 942, 943, 945, 959, 961.

Przy odczytywaniu petycyi do l. s. 935 gmin powiatu Złoczowskiego, wniesionej przez p. Rożankowskiego, o uznanie drogi Złoczów-Dunajów za krajową i rekonstrukcyę tejże kosztem funduszu krajowego, przemawia p. Rożankowski i wnosi, ażeby komisya drogowa jeszcze w ciągu bieżącej sesyi o tej petycyi sprawę zdała.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Rożankowskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o działalności podjętej w celu złagodzenia skutków klęski nieurodzaju, spowodowanego posuchą w roku 1889.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Struszkiewicza w przedmiocie objęcia na rzecz państwa kolei Karola Ludwika z dniem 1-szym stycznia 1892 roku.

P. Struszkiewicz prostuje omyłkę druku zawartą we wniosku mianowicie: po wyrazach, „co do linii Kraków-Dębica“ zamiast „Dębica“ ma być: „Przemysł“.

Następnie uzasadnia p. Struszkiewicz swój wniosek i pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Struszkiewicza bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania gminie miasta Złoczowa prawa do poboru opłat gminnych od piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem do ustawy:

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zezwoleniu gminie miasta Złoczowa na pobór opłat gminnych od piwa w obręb gminy sprowadzonego lub w niej produkowanego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Złoczowa pozwala się pobierać przez przeciąg lat sześciu począwszy od r 1891 opłatę gminną od piwa w mieście produkowanego lub do gminy sprowadzonego bez względu na jakość napoju od jednego hektolitra po 1 zł. 70 ct.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty tej obowiązany jest każdy, ktokolwiek piwo dla konsumcyi miejscowej wyrabia lub sprowadza, czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Opłaty te nie mogą obciążać ani produkcji ani też obrotu handlowego w obrębie gminy.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I., II., III. i IV. tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Art. I., II., III. i IV., oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Jagielnicy, Horodence i Kobiernicach, tudzież o szkole uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku we wniosku 4. mianowicie: zamiast cyfry roku 1894 ma być cyfra 1904. Sprawozdawca odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego, dotyczące krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach, tudzież krajowej szkoły uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowych niestałych posad nauczycieli do nauk elementarnych ogólnie kształcących i przygotowanych przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach, także posady etatowe stałe z płacą roczną 500 zł., dodatkiem aktywalnym 50 zł. i trzema dodatkami pięcioletnimi po 50 zł. każdy, tudzież z prawem do emerytury.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu urządzenie przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Jagielnicy i Horodence ogródków doświadczalnych dla uprawy różnych gatunków tytoniu i wyznacza na ten cel kredyt w wysokości 200 zł.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia umowy z właścicielem Kobiernie o wydzierżawienie dla krajowej niższej szkoły w Kobiernicach folwarku tamże położonego z odpowiednimi budynkami gospodarskimi, tudzież inwentarzem żywym i martwym na lat 14, czyli do końca roku 1904.

5. Sejm przyjmuje do wiadomości projekt założenia krajowej niższej szkoły rolniczej w okręgu Towarzystwa rolniczego gorlicko-krośnieńskojasielskiego, poleca ponownie Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem w celu uzyskania odpowiedniej dotacji ze skarbu państwa na założenie i utrzymanie projektowanej szkoły — i przedłożenie na najbliższej sesji sejmowej odpowiednich wniosków.

6. Sejm uchwała wstawić w budżet krajowy dla szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku na rok 1891 jako wydatek nadzwyczajny:

a) na dokupienie maszyn i narzędzi do uprawy roślin włóknistych kwotę 360 zł.;

b) na zakupno jednej pary koni, uprzęży i najpotrzebniejszych narzędzi do uprawy roli kwotę 440 zł.

7. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1891 kredyt do wysokości 2.900 zł. na postawienie budynków dla szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku, tudzież na dokupno drugiej pary koni roboczych, a to w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 10. października 1889 l. 43.323 na ten wypadek, gdyby szkoła ta w tej samej realności pozostać miała, którą dzisiaj zajmuje.

8. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zamiany pola do użytku szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku oddanego na inne pole, a ewentualnie do zadzierżawienia innego gruntu dla tejże szkoły odpowiedniejszego.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji i oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Klemens Dzieduszycki i Okuniewski.

Przemawia p. Dzieduszycki i zastrzega sobie postawienie dodatkowego wniosku przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Okuniewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Podczas przemówienia p. Romanowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki i zapowiada poprawkę do punktu 5. wniosków komisji.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1., 2., 3., 4. wniosków komisji.

Izba uchwała ustępy 1., 2., 3. i 4. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 5. wniosków komisji.

Przemawia p. Klemens Dzieduszycki i stawia następujący wniosek dodatkowy do tego ustępu:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu, by rokowania o założenie niższej szkoły rolniczej w powiecie stryjskim przyspieszył, postarał się u c. k. Rządu o odpowiednią dotację ze skarbu państwa na założenie i utrzymanie tejże szkoły i przedłożył odpowiednie wnioski Sejmowi na najbliższej sesji sejmowej.

P. Stanisław Stadnicki stawia następujący wniosek:

Sejm uchwała odesłanie wniosku 5. sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego o niższych szkołach rolniczych wraz z rezolucją p. sła Dzieduszyckiego, do komisji gospodarstwa krajowego z poleceniem ponownego zdania sprawy na tej jeszcze sesji.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki.

Przemawia p. Jan hr. Tarnowski.

Przemawia p. Klemens hr. Dzieduszycki i przystępuje do wniosku p. Stanisława Stadnickiego.

Przemawia p. Władysław hr. Koziembrodzki.

Przemawia p. Antoniewicz.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji nad ustępem 5. wniosków komisji.

Przemawia zapisany do głosu p. Trzeciecki. Podczas przemówienia p. Trzecieckiego Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Antoniewicz w kwestyi formalnej.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym i poddaje pod głosowanie wniosek p. St. Stadnickiego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Sprawozdawca odczytuje punkty 6., 7. i 8. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie punkty 6., 7. i 8. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie petycji p. Mikołaja Wojciechowskiego, kierownika niższej krajowej szkoły w Kobiernicach o policzenie mu lat służby od dnia 1. Maja 1886 jako dnia objęcia posady.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Panu Mikołajowi Wojciechowskiemu, nauczycielowi fachowemu i kierownikowi kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, licząc lata służby krajowej od dnia 1. maja 1886 r.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku Wydziału krajowego w sprawie podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Jan Gnoiński uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku na stronie 3. sprawozdania a mianowicie: zamiast cyfry 1,620.000 cetnarów liścia, ma być 16.000—20.000 cetnarów.

Następnie odczytuje sprawozdawca wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Kwota 1.200 zł. przeznaczają się do rozporządzenia Towarzystwu dla podniesienia upra-

wy tytoniu w Galicyi jako subwencya na rok 1891 na cele Towarzystwa pod warunkiem, że projekt użycia tej kwoty będzie przedłożony do ocenienia Wydziałowi krajowemu i że Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Towarzystwem gal. gosp. ten projekt zatwierdzi.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył sprawozdanie z użycia powyższej kwoty.

Przemawia p. Kapri i wnosi podwyższenie kwoty przeznaczonej przez komisję w ustępie 1., do sumy 2.000 zł. w. a.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. c. k. komisarz rządowy.

Przemawia p. Struszkiewicz.

Po zrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1. wniosku komisji i oświadcza, iż imieniem komisji nie może przyjąć poprawki p. Kaprego.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. wniosku komisji zgodnie z poprawką p. Kaprego.

Następnie uchwała Izba ustęp 2. wniosku komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Maryana Majewskiego, prowizorycznego praktykanta rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam studiorum.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej z powyższej petycji, z następującym wnioskiem :

W załatwieniu petycji do l. s. 565 udziela się Maryanowi Majewskiemu, prowizorycznemu praktykantowi rachunkowemu przy Wydziale krajowym zwolnienie od obowiązku wykazania się ukończeniem VI. klasy szkoły średniej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Stanisława Sobolewskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, o zwolnienie od obowiązku wykazania studyów potrzebnych.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem:

W załatwieniu petycji do l. s. 601 udziela się Stanisławowi Sobolewskiemu, dyetaryuszowi oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym veniam studiorum.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Karola Hausnera, prowizorycznego konduktora drogi krajowej lwowsko-stojanowskiej oddziału radziechowskiego, proszącego o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem.

W załatwieniu petycji do l. s. 300 udziela się Karolowi Hausnerowi, prowizorycznemu konduktorowi drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej veniam aetatis.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Fryderyka Franciszka Wojtowicza, prowizorycznego woźnego Wydziału krajowego, proszącego o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem:

W załatwieniu petycji do l. s. 566 udziela się Fryderykowi Franciszkowi Wojtowiczowi, prowizorycznemu woźnemu przy Wydziale krajowym veniam aetatis.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy Berbeki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 r. (Nr. 59. D. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożądanem będzie dla dobra mieszkańców gminy i obszaru dworskiego Berbeki, aby miejscowość ta z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku wyłączoną, a do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej przydzieloną została.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia gminy i obszaru dworskiego Solina z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie, do takiegoż c. k. Sądu w Ustrzykach dolnych.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 r. (Nr. 59. Dz. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla gminy i obszaru dworskiego Solina, aby wyłączono je z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie, a przydzielono do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ustrzykach dolnych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia miejscowości Lipowiec i Majdan Lipowiecki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 roku (Nr. 59 Dz. u. p.)

udziela e. k. Rządowi opinię, iż pożytecznym jest dla dobra mieszkańców gmin Lipowiec i Majdan Lipowiecki, aby je wraz z obszarami dworskimi wyłączono z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Glinianach a przydzielono do okręgu takiegoż e. k. Sądu w Przemyślanach.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy Magdalówka z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skałacie.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyj powiatów: Tarnopolskiego i Skałackiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I. Gmina i obszar dworski Magdalówka mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skałacie.

Art. II. Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia

gminy wraz z obszarem dworskim Soroki z okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyj powiatów w Horodence i Kołomyi.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art I. Gmina i obszar dworski Soroki mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi.

Art. II. Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba zgadze się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy i obszaru dworskiego Dżurków z okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacji powiatów w Horodence i w Kołomyi.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I. Gmina i obszar dworski Dżurków mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Kołomyi do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Horodence.

Art. II. Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890.

Sprawozdawca poseł Dworski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od dnia 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890 do wiadomości;

II. poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawach zwolnienia od służby w pospolitem ruszeniu przestrzegał ściśle postanowienia §. 15. ust. 62. lit. A. rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. grudnia 1889 l. 193 dz. p. p.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I. i ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej co do wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia jeszcze jednej posady sekundaryusza I. klasy w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Czyżewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Ustęp B. „Służba lekarska“ uchwalonego przez Sejm krajowy na posiedzeniu z d. 10. października 1878 roku, etatu posad i płac krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie ma odtąd brzmieć, jak następuje:

B. Służba lekarska:

- a) sześciu prymaryuszów (między nimi profesor położnictwa);
- b) siedmiu sekundaryuszów I klasy;
- c) trzech sekundaryuszów II klasy;
- d) akuszerka;
- e) aptekarz;
- f) prosektor;
- g) chemik.

II. Do budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie Rub. I. poz. 4. wydatków na rok 1891 wstawia się na płacę dla 7 sekundaryuszów I. klasy kwotę czterech tysięcy dwustu zł. (4.200 zł.) zamiast preliminowanej 3.600 zł.

III. Do oddziału chorób zakaźnych w szpitalu św. Łazarza w Krakowie ma być przydzielony 1 sekundaryusz I. klasy, tenże ma mieszkać w szpitalu i być jedynie na tym oddziale użyty, jak długo ten oddział jest obłożony.

IV. Nadzór lekarski nad oddziałem chorób zakaźnych poruczoną być ma kolejno jednemu z prymaryuszów chorób wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje punkt I. z podziałami a), b), c), d), e), f), g), ustęp II., III. i IV. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I, II., III. i IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Szczęsny hr. Koziebrodzki wnosi odłożenie punktu 19. z dzisiejszego porządku dziennego, mianowicie: sprawozdania komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego, obejmującego czynności w zakresie przemysłu krajowego, (Część I. Organizacja krajowej komisji dla spraw przemysłowych, stypendya, zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe, fundusz przemysłowy), do następnego posiedzenia.

Przemawiają pp. książe Czartoryski p. Antoniewicz i p. Lasocki w kwestyi formalnej.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Goldman również pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Szczęsnego hr. Koziebrodzkiego.

Następuje tedy:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy i obszaru dworskiego w Iwoniczu o uznanie drogi prowadzącej do zakładu zdrojowego w Iwoniczu za drogę krajową.

Sprawozdawca poseł Gustaw Romer odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji drogowej:

Petycję l. s. 64 gminy i obszaru dworskiego w Iwoniczu, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia z poleceniem, aby na rekonstrukcję drogi prowadzącej od gościńca rządowego do zakładu zdrojowego w Iwoniczu, w miarę rozporządzalnych funduszków udzielił bezzwrotnej subwencji do wysokości 75% kosztów pod warunkami, przepisanymi okólnikiem Wydziału krajowego z dnia 22 grudnia 1882, a mianowicie pod warunkiem że miejscowe czynniki pokryją resztę kosztów rekonstrukcji i zabezpieczą nadal utrzymanie drogi w dobrym stanie.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petyciach mieszkańców obrządku rzymsko-katolickiego Buczacza i Nagorzanki o ustanowienie przy 4-klasowej męskiej szkole ludowej w Buczaczu i 4-klasowej żeńskiej szkole ludowej tamże, wreszcie i przy 2-klasowej szkole ludowej w Nagorzance,

osobnego katechety dla dziatwy szkolnej obrządku rz. kat. i osobnego dla dzieci obrządku gr. katolickiego.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji szkolnej w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycyę l. s. 318 i 610 mieszkańców obrządku rz. kat. Buczacza i Nagorzanki o ustanowienie przy 4-klasowej męskiej szkole ludowej w Buczaczu i przy 4-klasowej żeńskiej szkole ludowej tamże, wreszcie i przy 2-klasowej szkole ludowej w Nagorzance, osobnego katechety dla dziatwy szkolnej obrządku rz. kat. i osobnego dla dzieci obrz. gr. kat., odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia w myśl ustawy z d. 1. grudnia 1889 (l. 71. Dz. u. kr. z r 1889)

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Antoniego Goettlicha, dyrektora szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie o przywrócenie mu pensyi, przyznanej dekretem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 20. września 1874 do l. 9.836.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę poruszoną w petycji l. s. 376 Antoniego Göttlicha, dyrektora szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie, o przywrócenie mu dawniej pobieranej płacy, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał i odpowiedni wniosek na najbliższej sesji sejmowej przedłożył.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Antoniego Błachowskiego i Kazimierza Hollendra w Stanisławowie o przyznanie dodatku na mieszkanie, który mimo uchwały Rady szkolnej zalega.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Petycję l. s. 713 Antoniego Błachowskiego i Kazimierza Hollendra ze Stanisławowa o przy-

znanie dodatku na mieszkanie, który mimo uchwały Rady szkolnej okręgowej zalega, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwala ten wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Leopolda Czernieckiego, emerytowanego nauczyciela kierującego w Brzeżanach o przyznanie mu trzeciego dodatku pięcioletniego lub o podwyższenie dwu dodatków z 30 zł. na 50 zł.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby po porozumieniu się z c. k. Radą szkolną krajową zbadał, czy petycja do l. s. 380 Leopolda Czernieckiego, emerytowanego nauczyciela kierującego w Brzeżanach o podwyższenie dodatków pięcioletnich, a raczej o podwyższenie w drodze łaski pobieranej dotąd emerytury, zasługuje na wyjątkowe uwzględnienie i żeby przedłożył odpowiedni wniosek na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Jana Gajewskiego, kierownika 4-klasowej szkoły męskiej w Kętach o przyznanie mu 4-go dodatku pięcioletniego.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycję l. s. 375 Jana Gajewskiego kierownika 4-ro klasowej szkoły męskiej w Kętach o przyznanie mu 4-go dodatku pięcioletniego, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Bazylego Rakowskiego, byłego zastępy nauczyciela ludowego w Jainelnicy, w powiecie stryjskim, o przyznanie mu emerytury po 40-letniej służbie nauczycielskiej.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie w powyższym, przedmiocie z następującym wnioskiem komisji:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał okoliczności przytoczone w petycji l. s. 129 Bazylego Rakowskiego i odpowiedni wniosek na najbliższej sesji sejmowej przedłożył.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Karola Marciaka, byłego kierownika szkoły ludowej w Kańczudze, o wsparcie lub podniesienie pobieranej obecnie emerytury do kwoty 600 zł.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem komisji:

Petycję l. s. 216 Karola Marciaka, byłego kierownika szkoły ludowej w Kańczudze, o podwyższenie jego emerytury, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do ścisłego zbadania przytoczonych w niej okoliczności i do udzielenia wyniku tego badania Wydziałowi krajowemu, któremu się poleca, iżby następnie w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową odpowiedni wniosek przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji Władysława Rudzkiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, o udzielenie uwolnienia od przekroczonego wieku normalnego i obowiązku wykazania się z ukończonej VI. klasy gimnazjalnej;

b) z petycji Stanisława Nowakowskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod a) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

W załatwieniu petycji do l. s. 720 Władysławi Rudzkiemu dyetaryuszowi oddziału rachunkowego udziela się veniam aetatis et studiorum.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie o potycy powyżej pod b) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

W załatwieniu petycji do l. s. 719 Stanisławowi Nowakowskiemu dyetaryuszowi oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym udziela się veniam aetatis.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia poseł Męciński i wnosi odstąpienie petycji do l. s. 572 Wydziału powiatowego w Brzesku o zezwolenie na pobór myta na drodze powiatowej Wrzępia-Dołęga, Wydziałowi krajowemu jako komisji sejmowej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem posła Męcińskiego.

Sekretarz poseł Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację do JE. p. e. k. komisarza rządowego:

Interpelacja

do Jego Ekscelencji e. k. komisarza rządowego.

Zważywszy, że już 30 lat minęło od śmierci ś. p. Hieronima Sadowskiego (²⁵/₂ 1860) który testamentem z dnia 2. czerwca 1854 przeznaczył cały swój majątek ruchomy i nieruchomy na własność fundacji ubogich w Czortkowie; że na interpelację wniesioną w tej sprawie dnia 17 grudnia 1886 odpowiedział e. k. komisarz rządowy, iż urzeczywistnieniu szlachetnych zamiarów fundatora stoją na przeszkodzie jedynie nieukończone wówczas rokowania z konsystorzem arcybiskupim lwowskim obrządku łacińskiego; zważywszy dalej, że z dochodów dóbr majątku fundacyjnego wynoszących około 15.000 zł. rocznie, zebrano kapitał tylko 60.000 zł. do czego w roku bieżącym przybyło drugie tyle indemnizacji za wykupione w dobrach Stary Czortków i Wygnanka prawo propinacji, podpisani zapytują:

Czemu należy przypisać, iż ta fundacja przedstawiająca w dobrach i w gotówce wartość przeszło 400.000 zł. do dziś, zatem w 30 lat po śmierci fundatora nie weszła w życie?

Jan Gnoiński w. r.

Brykczyński, Albin Rayski, Schnell, M. Torosiewicz, Romanowicz, Tyszkiewicz, Mazaraki, W. Gnoiński, Gniewosz, Meciński, Z. Dembowski, Biliński, Tadeusz Langie, M. Rey, Wł. Struszkiewicz, Pilat, Władysław Koziębrodzki.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. e. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. St. Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał potrzebę utworzenia wspólnego funduszu emerytalnego dla urzędników Władz autonomicznych powiatowych i gminnych i sprawozdanie w tym przedmiocie Sejmowi na najbliższej sesji przedłożyć.

Lwów dnia 11. listopada 1890.

Jan Gnoiński w. r.

wnioskodawca.

Albin Rayski, J. Męciński, Schnell, Wł. Koziębrodzki, Tyszkiewicz, Brykczyński, Pilat, W. Struszkiewicz, W. Gnoiński, M. Rey, Skałkowski, Z. Dembowski, Romanowicz Biliński, Gniewosz, Mazaraki.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 12. listopada b. r. na godzinę 11-tą przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez sekretarza Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 3-ciej po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Teliszewski w. r.

St. Jędrzejowicz w. r.

Protokół

14. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. Listopada 1890.

Początek o godzinie 11 min. 15 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 128.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 12. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów; protokół zaś z 13. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 12. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji podatkowej L. s. 966.

Komisji administracyjnej L. s. 967, 970.

Komisji szkolnej L. s. 968, 974, 975, 988.

Komisji petycyjnej L. s. 969.

Komisji budżetowej L. s. 971, 972, 973, 976, 977, 978, 979, 980, 986, 987, 989, 990, 994, 999.

Komisji prawniczej L. s. 985.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Konstancyi w powiecie borszczowskim ze związku gminy Jezierzan i utworzenia z niego samoistnej gminy.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy Basznia górna powiatu cieszanowskiego o umorzenie z funduszków krajowych kosztów utrzymania nieletnich Tuchajów w kwocie 302 zł. 75 ct., należących się gminie m. Lwowa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie utworzenia funduszu pożyczkowego dla kółek rolniczych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji kilku wdów po nauczycielach ludowych o zapomogę i zaopatrzenia w drodze łaski.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Jana Gnońskiego w przedmiocie zbadania potrzeby utworzenia wspólnego funduszu emerytalnego dla urzędników władz autonomicznych powiatowych i gminnych.

P. Gnoński Jan uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie powyższego wniosku do Wydziału krajowego, jako komisji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Antoniewicza i towarzyszy w przedmiocie umieszczenia w odrestaurowanym zamku oleskim szkoły gospodarczej (rolniczo-sadowniczo-pszczelniczej) dla dzieci włościańskich.

Sprawozdawca poseł Vivien uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm odstępuje wniosek posła Antoniewicza i towarzyszy o umieszczenie w odrestaurowanym zamku oleskim szkoły gospodarczej dla dzieci włościańskich, Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by przy sposobności przeprowadzenia dokładnych studyów co do adaptacji tegoż zamku na pomieszczenie jakiegoś zakładu krajowego, a to w myśl powziętej uchwały z dnia 27. października b. r., miał na oku zbadanie, czy w pomienionym gmachu nie dałaby się umieścić niższa szkoła rolniczo-sadowniczo-pszczelnicza, i aby o skutku swych badań zdał sprawę na następnej sesji sejmowej.

II. Powyższą uchwałą załatwione zostały petycje do L. s. 71, 115, 274, 275, 358, 359, 360, 424, 425, 426, 472, 473, 474, 475, 586, 587, 588, 630, 631.

Przemawia p. Antoniewicz.

Po przemówieniu sprawozdawcy i objaśnieniu Marszałka w kwestyi formalnej, Izba uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie przyjmuje Izba dalszy wniosek komisji co do załatwienia powyższą uchwałą petycji wymienionych w ustępie II. wniosku komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego, obejmującego czynności w zakresie przemysłu krajowego (Część I. Organizacya krajowej komisji dla spraw przemysłowych, stypendya, zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe, fundusz przemysłowy).

Sprawozdawca poseł Goldman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego i komisji krajowej dla spraw przemysłowych z czynności w zakresie udzielania stypendyów przemysłowych, zasiłków i pożyczek z funduszu przemysłowego.

2) Ustanowiony uchwałą sejmową z d. 22. stycznia 1887 r. fundusz przemysłowy w kwocie 300.000 zł., podnosi się do wysokości 500.000 zł., i aż do osiągnięcia tej wysokości ma być do budżetu funduszu krajowego od r. 1891 począwszy wstawianą corocznie kwota 60.000 zł.

3) Sejm przyznaje gminie m. Krosna na koszt budowy domu dla pomieszczenia krajowej szkoły tkackiej w Krośnie bezzwrotny zasiłek w kwocie 5.000 zł., płatny w 5-ciu równych ratach rocznych, począwszy od r. 1891, pod warunkiem, że gmina m. Krosna zobowiąże się prawomocnie:

a) budynek nowo postawić się mający oddać do rozporządzenia Wydziału krajowego na cele szkoły tkackiej w Krośnie, względnie pozostawić go na wyłączny użytek szkoły, jak długo szkoła ta będzie istnieć jako zakład krajowy;

b) ponosić wszystkie ciężary przypadające na właściciela;

c) na wypadek, gdyby krajowa szkoła tkacka przestała istnieć, a budynek szkolny wystawiony przy pomocy funduszu krajowego miał być w przyszłości przeznaczony na inne cele, zwrócić funduszowi krajowemu zasiłek w kwocie 5.000 zł.

4) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przyspieszył uregulowanie stosunku krajowej komisji dla spraw przemysłowych, jako organu doradczego w sprawach dotyczących szkół przemysłowych w Galicyi przez c. k. Rząd zakładanych i utrzymywanych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji, i oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Kozłowski Zygmunt i Antoniewicz.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt, i stawia wniosek pozostawienia funduszu przemysłowego w dotychczasowej wysokości 300.000 zł.

Przemawia p. Antoniewicz i stawia wniosek odraczający, mianowicie odesłanie całego wniosku komisji wraz z wnioskiem p. Kozłowskiego tudzież rezolucją, którą zapowiada — napowrót do komisji celem rozpoznania.

Izba popiera wniosek p. Antoniewicza.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym, mianowicie co do wniosku zawartego w przemówieniu p. Kozłowskiego.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Marszałek przemawia pod względem formalnym.

Przemawia p. Romanowicz w kwestyi formalnej, mianowicie co do sposobu głosowania nad wnioskiem p. Kozłowskiego, odnoszącym się do ustępu 2-go wniosków komisji.

Przemawia Marszałek w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt pod względem formalnym.

Przemawia p. Romanowicz, zastrzegając się, iż mówi w imieniu własnem, a nie w charakterze członka Wydziału krajowego.

Podczas przemówienia p. Romanowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Chrzanowski pod względem formalnym.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt co do formalnego traktowania.

Przemawia p. Chrzanowski.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Zastępca Marszałka konstatuje, że do głosu zapisani są pp. Czartoryski, Weigel, Żardecki, Golejewski, Rutowski za wnioskiem komisji, zaś pp. Kozłowski Zygmunt, Kozłowski Włodzimierz, Abrahamowicz, Męciniński, Biliński, Adam Jędrzejowicz przeciw wnioskowi komisji.

Zastępca Marszałka wzywa zapisanych do głosu o wybór mowców generalnych.

Przemawia p. Weigel pod względem formalnym.

Przemawia p. Stan. Jędrzejowicz w kwestyi formalnej.

Zastępca Marszałka oznajmia, iż za wnioskiem komisji przemawiać będzie p. Rutowski, zaś przeciw wnioskowi p. Adam Jędrzejowicz, jako mowcy generalni.

Przemawia p. Adam Jędrzejowicz, a zastrzegając się, iż nie mówi w imieniu Wydziału krajowego, wnosi: „odesłanie punktu 2-go wniosków komisji przemysłowej do komisji budżetowej celem rozpoznania i załatwienia przy odnośnej pozycyi budżetu“.

Izba popiera powyższy wniosek.

Przemawia p. Rutowski.

Podczas przemówienia p. Rutowskiego, Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Kozłowski Zygmunt przemawia dla sprostowania faktu.

Przemawia sprawozdawca i nie sprzeciwia się wnioskowi odesłania punktu 2-go wniosków komisji przemysłowej do komisji budżetowej.

P. Antoniewicz przyłącza się do wniosku p. Adama Jędrzejowicza.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1) wniosków komisji.

Marszałek podaje do poparcia rezolucję p. Antoniewicza w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Zaleca się Wydziałowi krajowemu, by przy udzielaniu subwencyi na przemysł fabryczny i większe przedsiębiorstwa, postępował z największą oględnością.

Izba popiera tę rezolucję.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1) wniosków komisji, i odrzuca proponowaną przez p. Antoniewicza rezolucję.

Po oświadczeniu sprawozdawcy, że przyjmuje wiosek p. Adama Jędrzejowicza odesłania ustępu 2-go wniosków komisji do komisji budżetowej, celem rozpoznania i załatwienia przy odnośnej pozycji budżetu.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 3) wniosku komisji.

Przemawia p. Jan hr. Stadnicki i wnosi odesłanie punktu trzeciego wniosków również do komisji budżetowej.

Przemawia p. Chrzanowski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba popiera wniosek p. Jana hr. Stadnickiego.

W głosowaniu atoli odrzuca Izba wniosek p. Stadnickiego, i uchwala punkt 3) zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta punkt 4) wniosku komisji.

Przemawia p. Zygmunt Kozłowski.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 4) zgodnie z wnioskiem komisji.

Przemawia p. JE. Jan hr. Tarnowski i wnosi przeniesienie sprawozdania Wydziału krajowego do L. s. 964 o działalności podjętej w celu złagodzenia skutków kłęski nieurodzaju w r. 1889, tudzież petycji L. s. 836 Wydziału pow. w Turce o subwencję na ufundowanie szkoły gospodarsko-przemysłowej, z komisji gospodarstwa krajowego do komisji budżetowej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. Jana hr. Tarnowskiego bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji gminy miasta Sanoka o utworzenie V. i VI. klasy w tamtejszej szkole żeńskiej ludowej.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby przystąpiła jak najprędzej do założenia klasy

5-tej i 6-tej przy żeńskiej szkole ludowej w Sanoku.

2. Na pokrycie płac sił nauczycielskich w tych klasach gmina miasta Sanoka oprócz prestatyci, ustawą przepisanej, dodawać będzie roczną kwotę 200 zł. w. a.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Rayski wnosi odroczenie posiedzenia dla pory spóźnionej.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Rayskiego.

Marszałek naznacza następne posiedzenie na dzień 13. listopada godzinę 11. przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez p. Stanisława Jędrzejowicza.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje jeszcze następującą interpelację:

Do JWgo pana c. k. komisarza rządowego przy Sejmie krajowym we Lwowie.

Interpelacya.

Ostatniemi czasy dokonywały c. k. władze i organa polityczne, czy to same, czy przez straż skarbową lub przez c. k. żandarmeryę aresztowań spokojnych włościan i mieszczan w taki sposób, jak gdyby artykuł 8. ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867 roku Nr. 142 Dz. u. p. i ustawa z dnia 27. października 1862 r. Nr. 87 Dz. u. p. w Galicyi już nie istniały.

Na dowód tego, co powiedziano, naprowadzamy następujące fakta:

1) Dnia 7. sierpnia 1890 r. aresztowała c. k. żandarmerya Teodora Tuza, mieszczanina z Glinian, i Onufrego Kucharskiego, włościanina z Lackiego mał., idących drogą z Połowiec do Podkamienia, i odstawiła ich do c. k. Starostwa w Brodach, które przetrzymało w aresztach c. k. Sadu powiatowego w Brodach Kucharskiego przez pięć dni, a Tuza przez dni dziewiętnaście, zasądając tego ostatniego na 8 dni za to, że chodził bez legitymacyi.

2) Dnia 28. sierpnia 1890 r. aresztowała c. k. straż skarbową Iwana Białoruskiego, gospodarza z Glinian w chwili, gdy zamierzał przejechać za granicę do Rosyi do swego krewnego za ulami przez t. zw. „Radziwiłłowską“ rogatkę za Brodami, odebrała mu legalny paszport c. k.

Starostwa przemysłańskiego, zrewidowała ściśle jego osobę i jego pakunek, i odstawiła go do c. k. Starostwa w Brodach, które przetrzymało go w aresztach brodzkiego c. k. Sądu powiatowego aż do dnia 20. września 1890 r., t. j. przez 23 dni. Przez cały czas tego aresztu p. Białoruski nie mógł na swoje dopytywania dowiedzieć się, z jakiej przyczyny jego aresztowano, i tylko pytano go się, dokąd i w jakim celu chciał on jechać do Rosyi, i nie dozwolono mu nawet napisać pisma do adwokata o pomoc prawną. Przy oswobodzeniu powiedziano Białoruskiemu te tylko słowa: „Jesteś pan wolny“.

3) Dnia 4. września 1890 r aresztował brodzki c. k. urzędnik policyjny w asystencji żandarmeryi Michała Gołębiowskiego, gospodarza z Kniażego, i Hryńka Muryna, gospodarza z Laciekiego mał., w chwili, gdy ci po załatwieniu swoich sprawunków w Brodach, z biletem jazdy w rękach, mieli wsiadać do wagonu na brodzkim dworcu kolejowym celem powrotu do domu (bo mieli jechać koleją do Ożydowa, a własną podwodą, która na nich w Ożydowie oczekiwała, mieli ztamtąd wrócić do domu).

Starostwo brodzkie przetrzymało Gołębiowskiego i Muryna w aresztach c. k. Sądu powiatowego w Brodach do dnia 6. września 1890. Tegoż dnia wziął ich żandarm pod eskortą do c. k. Starostwa w Złoczowie, gdzie przybyli dnia 7. września 1890 r. przed świtem. C. k. Starostwo złoczowskie wypuściło Gołębiowskiego zaraz po przesłuchaniu na wolną stopę, Muryna zaś, który podczas swego przesłuchania stracił zimną krew, i zapytał, jakim czołem można było jego aresztować, wypuściło też c. k. Starostwo po wykonaniu na nim kary dziesięciodniowego aresztu, nałożonej na niego za to rozporządzeniem z dnia 9. września L. 218 pr., w myśl cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854. L. 96 u. p.

4) Dnia 7. września 1890 r. aresztował c. k. komendant posterunku żandarmeryi w Dunajowie Eliasza Niemirowskiego, gospodarza i przemysłowca-młynarza w Dunajowie z tego powodu, że Niemirowski zamierzał wyjechać na walne Zgromadzenie członków Towarzystwa im. Michała Kaczkowskiego, które się odbyło w Tarnopolu dnia 8. września 1890. Komendant posterunku wyraźnie przytem powiedział Niemi-

rowskiemu, że wedle nakazu c. k. Starostwa w Przemyslanach, ma on być aresztowany i odstawiony do c. k. Starostwa w Przemyslanach, jeżeli zechce z domu wyjechać. Niemirowski uwolnił się tylko swoim przyrzeczeniem, poręczonem przez naczelnika miejscowej gminy, iż do Tarnopola już nie pojedzie.

5) Jakób Żownir, Jakób Sotnyk, Kuźma Seniutowicz i Michał Hałan (Jurków), gospodarze w Glinianach, wróciwszy dnia 9. września 1890 r. z walnego Zgromadzenia członków Towarzystwa im. Kaczkowskiego, odbytego w Tarnopolu dnia 8. września b. r., zostali przez komendanta posterunku żandarmeryi w Glinianach zaraz dnia 10. września 1890. przyaresztowani i do c. k. Starostwa w Przemyslanach odstawieni. C. k. Starostwo w Przemyslanach pytało się ich tylko, gdzie oni byli, co oni w Tarnopolu robili i mówili, i puściło ich na wolność dopiero dnia 15. września 1890 r. po południu.

Prawie w każdym z naprowadzonych tu wypadków dotyczące c. k. Starostwa powoływały się na nakaz c. k. Namiestnictwa. Wszystkie aresztowane osoby są to spokojni i przykładni gospodarze Rusini. Przez swoje aresztowanie doznali oni oprócz wstydu, także straty na zdrowiu i majątku; w aresztach cierpieli głód, jeżeli który z nich nie miał swego grosza na zakupno wiktuałów; z tego powodu pownosili oni skargi do władz kompetentnych, lecz rezultat tych skarg dotychczas jeszcze nie jest znany.

Zważywszy, że naprowadzone powyżej postępowanie c. k. władz i organów administracyjnych w kraju naszym w wysokim stopniu zaniepokoiło i rozgoryczyło szerokie warstwy ludności;

zważywszy zarazem, iż nietylko osoby pokrzywdzone przez aresztowanie, ale i ogół ma pełne prawo domagać się ukarania wszystkich organów, które rzezonemi aresztowaniami tak rażąco zdeptały ustawę; podpisani zapytują:

I. Jak c. k. Rząd krajowy usprawiedliwi wyżej naprowadzone, o pomstę wołające naruszenia zasadniczych ustaw państwowych o swobodzie osobistej?

II. Czy pociągnął c. k. Rząd dotyczące organa do odpowiedzialności na zażalenia pokrzywdzonych?

III. Co zamierza c. k. Rząd uczynić w tym celu, by podobne naruszenia ustaw nie wydarzały się?

Longin Rożankowski w. r.

Siczyński, J. Romańczuk, C. Hamorak, Koroł, Sirko, Dr. Sawczak, Barabasz, Huryk, Ku-

łaczkowski, Ochrymowicz, Herasimowicz, Okuniewski, Teliszewski, Dr. Olpiński, Antoniewicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

15. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 13. listopada 1890.

Początek o godzinie 11 m. 20 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 135.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Rada dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 13. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 14. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 13. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawniczej L. s. 1.003, 1.004.

Komisji administracyjnej L. s. 1.005, 1.006, 1.007, 1.009, 1.010, 1.011.

Komisji szkolnej L. s. 1.012.

Komisji budżetowej L. s. 1.013, 1.014, 1.015, 1.016, 1.017, 1.018, 1.019, 1.022.

Na wniosek p. J. E. Ziemiałkowskiego uchwała Izba przeniesienie petycyj do L. s. 105

gminy Mogilany, do L. s. 107 mieszkańców gminy Gaj, L. s. 205 gminy Libertów, L. s. 659 gminy miasta Liska — o podwyższenie wynagrodzenia za podwoły dostarczane dla c. k. wojska i urzędników, — z komisji administracyjnej do komisji prawniczej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy Polana w powiecie lwowskim o subwencyę 5.000 zł. na rekonstrukcyę drogi gminnej.

Sprawozdawca poseł Rayski odczytuje sprawozdanie komisji drogowej o powyższej petycji, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę do L. s. 209 gminy Polana w powiecie lwowskim, przydziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego częściowego uwzględnienia przy ścisłem zastosowaniu okólnika z dnia 22. grudnia 1882.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji L. s. 906 Jana Zajączkowskiego, dyetaryusza manipulacyjnego Wydziału krajowego, proszącego o veniam aetatis et studiorum;

b) z petycji L. s. 918, Antoniego Zglinickiego, dyetaryusza manipulacyjnego Wydziału krajowego, proszącego o veniam studiorum.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji powyżej pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Janowi Zajączkowskiemu dyetaryuszowi przy Wydziale krajowym, udziela się veniam aetatis et studiorum.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji, powyżej pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Antoniemu Zglinickiemu dyetaryuszowi manipulacyjnemu przy Wydziale krajowym udziela się veniam studiorum.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) w przedmiocie petycji L. s. 799 Władysława Zawadzkiego, dyetaryusza przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego, proszącego o veniam aetatis et studiorum;

b) w przedmiocie petycji L. s. 800 Teofila Bolesława Rudzkiego, dyetaryusza przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego, proszącego o veniam studiorum.

Sprawozdawca poseł Barański odczytuje sprawozdanie komisji z petycji powyżej pod a) wymienionej z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Władysławowi Zawadzkiemu, dyetaryuszowi przy Wydziale krajowym udziela się veniam aetatis et studiorum.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Barański odczytuje sprawozdanie z petycji powyżej pod b) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Teofilowi Bolesławowi Rudzkiemu, dyetaryuszowi Wydziału krajowego udziela się veniam studiorum.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Za zgodą Izby Marszałek odracza rozprawę nad punktem 5. porządku, to jest nad sprawozdaniem komisji szkolnej o sprawozdaniu c. k. Rady szkolnej krajowej, tyczącem się stanu szkół średnich galicyjskich w latach szkolnych 1888—1890, zamieszczając ten przedmiot jako przedostatni na dzisiejszym porządku obrad.

Następuje tedy:

Sprawozdanie komisji drogowej w sprawie 4 petycji gmin: Staromiejszczyzna, Medyń, Worobijówka, Skoryki, Pieńkowiec, Prosovec, Terpiłówka, Klimkowiec, Paleczyniec. Toki, Koślaki, Hołutki, Hnilcze, i Hnilczki o uregulowanie stacji mytniczej w Podwołoczyskach powiatu skałackiego.

Sprawozdawca poseł Gniewosz uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Komisja drogowa wnosi:

petycyę gmin Staromiejszczyzny, Medynia, Worobijówki, Skoryk, Pieńkowiec, Prosovec, Terpiłówki, Klimkowiec, Paleczyniec, Tok. Koślak, Hnilcza i Hnilczek, o uregulowanie stacji mytniczej w Podwołoczyskach, przekazuje się Wydziałowi krajowemu z tem do załatwienia, że dochodzenia w tej sprawie rozciągnąć winien nie tylko na okoliczne gminy powiatu skałackiego ale i zbarraskiego, również w tej sprawie żywotnie interesowane;

że po przeprowadzeniu tych dochodzeń winien sprawę uregulowania stacji mytniczej z uwzględnieniem interesu gmin okolicznych, o ile fundusz krajowy na to pozwoli, finalnie załatwić, a w każdym razie postarać się o to, żeby po ekspiracji dotychczasowego kontraktu o dzierżawę myta w Podwołoczyskach, ulgi w jego opłacie dla mieszkańców petycjonujących gmin, w granicach możliwości w przyszłym kontrakcie odpowiednie znalazły uwzględnienie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie wniosku Wydziału krajowego co do sprzedaży karczmy w Krowodrzy położonej, należą-

cej do funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Z powodu nieobecności w Izbie sprawozdawcy p. Czyżewicza, Marszałek odracza obrady nad tym przedmiotem a Izba przystępuje do punktu następnego, którym jest:

Sprawozdanie komisji budżetowej o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania nieletnich Knurowskich w Buda-Peszcze.

Sprawozdawca poseł Scipio uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Kwotę zł. 517 ct. 65, należną gminie Buda-Peszt od gminy Klikuszowa powiatu nowotargskiego za utrzymanie trojga nieletnich Knurowskich, przyjmuje się na fundusz krajowy, wstawiając na ten cel kwotę zł. 517 ct. 65 w budżet krajowy na rok 1891.

Przemawia p. Zbyszewski i wnosi następującą rezolucję dodatkową do wniosków komisji:

„Sejm wzywa c. k. rząd ponownie, ażeby przystąpił do zmiany ustawy o swojszczyźnie i przynależności z dnia 3. grudnia 1863 Nr. 105 Dz. u. p. w kierunku wskazanym w uchwale sejmowej z dnia 17 października 1881. i z 12. listopada 1889“.

Sprawozdawca nie sprzeciwia się powyższej rezolucji.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek komisji a następnie rezolucję proponowaną przez p. Zbyszewskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyach Reprezentacji król. stoł. miasta Lwowa i Krakowa zmianę art. 8. ustawy z dnia 1. stycznia 1889. (Dz. u. kr. l. 16).

Sprawozdawca poseł Zoll zostaje uwolniony od czytania sprawozdania i prostuje omyłkę druku zawartą w ostatnim ustępie sprawozdania mianowicie po wyrazie „magistratury“ należy dodać wyraz: „szkolnej.“

Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę reprezentacji miast Lwowa i Krakowa (l. s. 194 i 812) odstępuje się Wydziałowi

krajowemu z poleceniem, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał potrzebę zmiany artykułu 8. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 (Dz. u. kr. l. 16) i przedłożył Sejmowi odpowiedni wniosek.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Na wezwania Marszałka Izba przystępuje obecnie do obrad nad punktem 4 porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji szkolnej o sprawozdaniu c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich galicyjskich w latach szkolnych 1888—1890.

Sprawozdawca członek Sejmu Zakrzewski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. rząd, aby w najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi do uchwalenia projekt reorganizacji szkół realnych, już teraz zaś uregulował plan nauk w sposób zgodny z ich celem.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby, zakładając nowe gimnazya, przedewszystkiem z istniejących już klas równorzędnych we Lwowie i Krakowie utworzył gimnazya samoistne.

3. Wzywa się c. k. Rząd, aby wszędzie, gdzie w gimnazyach istnieją stale klasy równorzędne, mianował stałych nauczycieli nadetatowych, co najmniej po jednym na każde dwie klasy równorzędne.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z wydziałami filozoficznymi obu Uniwersytetów krajowych i z c. k. Radą szkolną krajową zorganizował szafunek stypendyami (o ile temu nie sprzeciwiają się ich akty fundacyjne) w taki sposób, aby przez to zapewnić regularny przybytek sił nauczycielskich dla gimnazyów.

5. Wzywa się c. k. Rząd, aby pomnożył liczbę posad nauczycieli języka niemieckiego.

6. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w jak najkrótszym czasie zaprowadził w szkołach średnich galicyjskich stosowne umundurowanie uczniów.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym przedmiotem i oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Szczepanowski, i Stadnicki Jan.

Przemawia p. Szczepanowski.

Przemawia p. Jan hr. Stadnicki.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia p. Antoniewicz.

Podczas przemówienia p. Antoniewicza przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. książe Czartoryski.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje punkty 1, 2, 3, 4, 5 i 6. wniosku komisji:

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie punkty 1, 2, 3, 4, 5 i 6. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Po skonstatowaniu obecności sprawozdawcy punktu 6 porządku, p. Czyżewicza, Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do punktu szóstego porządku dziennego, mianowicie do obrad nad sprawozdaniem komisji budżetowej w przedmiocie wniosku Wydziału krajowego co do sprzedaży karczmy w Krowodrzy położonej, należącej do funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Czyżewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zezwala się, ażeby karczma w Krowodrzy l. hyp. 39. wraz z należącym do niej gruntem, razem 258 sążni kwadratowych, własność funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie, została sprzedaną, a uzyskana ztąd kwota wcielona po połowie do majątku zarodowego funduszu podrutków i położnie przy powyższym szpitalu.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje punkt ostatni, którym jest:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie urządzenia w kraju zakładów pracy przymusowej i poprawczych, — tudzież kolonii rolniczej poprawczej dla małoletnich chłopców.

Sprawozdawca poseł Zbyszewski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby tak co do zakładów pracy przymusowej i poprawczych dla starszych skazańców i korygendów, jakoteż co do zakładów dla nieletnich przestępców i włóczęgów niżej lat 18, przyjął wskazany już uchwałą Sejmu z dnia 6. września 1884 i zalecony system kolonij rolniczych poprawczych, niewykluczający robót rzemieślniczych.

3. Sejm wyraża życzenie, ażeby nasamprzód wprowadzony został zakład względnie kolonia poprawcza rolniczo - przemysłowa dla nieletnich chłopców.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w środkowej części kraju, dla fundowania takiego zakładu dla nieletnich chłopców wyszukał odpowiedni obszar i według tegoż potrzebne plany i kosztorysy wypracować polecił, poczem takowe razem ze statutem i regulaminem na najbliższej sesji Sejmowi przedłożył;

tudzież aby na urządzenie zakładów pracy przymusowej i poprawczych, dla starszych męskich skazańców i korygendów, a względnie kolonij poprawczych rolniczych, starał się wyszukać odpowiednie obszary, a przytem:

co do zachodniej części kraju wszedł w rokowania z fundacją pokrewną temu celowi w Nowym Sączu.

Zaś co do wschodniej części kraju wdrożył rokowania z c. k. Rządem, celem uzyskania potrzebnych dla takich zakładów, względnie kolonij rolniczych poprawczych, przestrzeni z dóbr kameralnych przykładowo w okolicy Drohobycza i w miarę przeprowadzonych pertraktacji, polecił wykonanie planów budynków i kosztorysów, tudzież statutów i regulaminów.

5. Ażeby co do zakładów pracy przymusowej i poprawczych dla kobiet, prowadził dalsze rokowania z zarządami zakładów św. Teresy we Lwowie i Sióstr miłosierdzia w Krakowie i z tych czynności złożył sprawozdanie.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Stanisław hr. Badeni.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Sawczak.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni, i wnosi, by sprawozdanie powyższe zwrócić komisji celem przedstawienia stosownego wniosku finansowego na pokrycie kosztów sporządzenia planów i kosztorysów zakładu, wymienionego w punkcie 4. wniosków komisji.

Izba popiera dostatecznie wniosek powyższy.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem odraczającym p. Stanisława hr. Badeniego.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 15. listopada b. r. godzinę 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. m. 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

16. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. listopada 1890.

Początek o godzinie 11 min. 15 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obeecných posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokoły z 14. i 15. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 15. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1.028, 1.064.

Komisji budżetowej L. s. 1.029, 1.036, 1.040, 1.045, 1.046, 1.047, 1.050, 1.055, 1.056, 1.057, 1.058.

Komisji gminnej L. s. 1.030.

Komisji przemysłowej L. s. 1.031.

Komisji podatkowej L. s. 1.032, 1.035, 1.051.

Komisji administracyjnej L. s. 1.033, 1.037, 1.038, 1.039, 1.052.

Komisji petycyjnej L. s. 1.034.

Komisji szkolnej L. s. 1.041, 1.042, 1.043, 1.044, 1.053, 1.054, 1.065.

Komisji sanitarnej L. s. 1.061, 1.062.

Komisji drogowej L. s. 1.063.

Wydziałowi krajowemu jako komisji przekazano petycję do L. s. 1.076.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych za r. 1889.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące motywa i wniosek komisji:

Komisya budżetowa składa Wys. Sejmowi powyższe szczegółowe sprawozdanie o zamknięciu rachunków z dochodów i wydatków w 1889 roku wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych, którymi dotychczas c. k. rząd zarządza, oraz ze stanu tych funduszków z końcem r. 1889.

Jednak komisya budżetowa zważywszy, że w przedłożonym przez c. k. Rząd zamknięciu rachunków za rok 1889 są zamieszczone w stanie biernym funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskiego i zachodnio-galicyjskiego wielkie sumy powstałe z nieuzasadnionych pretensyj, które rości sobie skarb państwa do tych funduszków, pretensye, których Wys. Sejm nigdy nie uznał i nie uznaje;

zważywszy powtórnie, że chociaż ugoda — mocą której uregulowany został stosunek skarbu państwa do funduszków indemnizacyjnych wscho-

dnio-galicyskiego i zachodnio galicyskiego i mocą której odstąpił skarb państwa od wyżej wspomnianych pretensyj, nieuznanych nigdy przez kraj nasz, — została przyjętą przez Reprezentację państwa i przez Sejm. a c. k. Rząd i Wydział krajowy otrzymali prawomocne upoważnienie do podpisania tej ugody, jednak ta ostatnia formalność jeszcze spełnioną nie została:

zważywszy po trzecie, że Wys. Sejm nie załatwiał stanowczo zamknięć rachunków funduszów indemnizacyjnych także z powodu, iż te zamknięcia rachunkowe przedstawia c. k. Rząd Wys. Sejmowi dopiero od 1871 r., zaś poprzednich zamknięć rachunków indemnizacyjnych nie przedłożono Wys. Izbie i Sejm ich nie roztrząsał, przeto zamknięć rachunkowych później i teraz przedłożonych, nie można należyście zbadać i stanowczo załatwić;

Z tych powodów komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Księstwa Krakowskiego za rok 1889, a przyjmuje tylko je do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesjach sejmowych.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji szkoły żeńskiej w Jasle.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odeślanie powyższego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji górniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Wiktor uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych przyjmuje się do wiadomości.

II. Wstawia się w budżet na rok 1891:

a) na subwencye praktycznej szkole wierceń w Wietrznie i niższej szkole górniczej w Borysławiu (zamiast 1.800 zł. w poz. 210 preliminarza budżetu), 3.200 zł.;

b) na wydawnictwo atlasu geologicznego kraju wraz z tekstem (zamiast 1.500 zł. poz. 204 preliminarza budżetu), 2.500 zł.

c) na badania kraju celem zestawienia użytecznych kopalni i popularnego opisu ich występowania (poz. 208), 1.500 zł.;

d) na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego i na wydanie podręcznika technologii tych produktów (zamiast 300 zł. poz. 209. prel. budżetu), 800 zł.;

e) na stację doświadczalną produktów naftowych (poz. 211), 900 zł.;

f) na stypendya dla górników i uczniów akademii górniczych i niższych szkół wiertniczych (poz. 216), 3.000 zł.

III. Sejm ponawia wezwanie do c. k. Rządu, aby podejmując eksploatację soli potasowych w kopalni kałuskiej zapewnił ich dostawę rolnikom po cenach umiarkowanych w stanie zmiełonym i postarał się zbudowaniem toru kolejowego ze stacji Kałusz do kopalni i unormowaniem taryf kolejowych o tani przewóz soli w całym kraju.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby:

1) zestawienia statystyczne o produkcji i handlu naftą zbierał i publikował częściej, niż w całorocznych odstępach, uzupełniając je o ile to być może, wiadomościami o produkcji i handlu za granicą, oraz

2) u c. k. Rządu poczynił starania, aby galicyjskiemu przemysłowi naftowemu przyznano w równej mierze z przemysłem innych krajów, a zwłaszcza Węgier, korzyści niskich cen transportu kolejowego i zapewniono ułatwienia, jakich zarządy kolejowe przedsiębiorcom udzielać mogą.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Szczepanowski.

Podczas przemówienia p. Szczepanowskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Kramarczyk i wnosi uchwalenie następującej rezolucyi dodatkowej do wniosków komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

V. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby

celem poszukiwania węgla w okolicy Oświęcimia, w tak zwanej Grójeckiej górze, rozpoczął odpowiednie poszukiwania

Izba popiera powyższą rezolucję.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp I, ustęp II. a), b), c), d), e), f).

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. i ustęp II. z poddziałami a), b), c), d), e) i f), zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp III. wniosków komisji

Przemawia p. Władysław hr. Koziembrodzki i wnosi uchwalenie następującej rezolucji, w miejsce proponowanego ustępu III. wniosków komisji:

III. Sejm ponawia wezwanie do c. k. Rządu, aby przyspieszył eksploatację soli potasowych w kopalni kałuskiej, zapewnił ich dostawę rolnikom po cenach umiarkowanych w stanie zmielonym, żądane formalności co do zakupna jak najbardziej uprościł, i postarał się zbudowaniem toru kolejowego ze stacyi Kałusz do kopalni i unormowaniem taryf kolejowych o tani przewóz soli w całym kraju.

Izba popiera tę rezolucję.

Przemawia p. Struszkiewicz i proponuje poprawkę do rezolucji III. tej treści, iżby zamiast wyrazów: „w stanie zmielonym“, umieścić wyrazy: „w stanie do celów rolnictwa odpowiednim“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Klemens Dzieduszycki i proponuje uchwalenie następującego wniosku, w miejsce ustępu III. wniosków komisji:

Punkt III. ma opiewać:

Sejm ponawia wezwanie do c. k. Rządu, aby podejmując eksploatację soli potasowych w kopalni kałuskiej:

a) traktował przedsiębiorstwo to ze stanowiska kupiecko-handlowego, a więc nie tylko zapewnił ich dostawę rolnikom po cenach umiarkowanych w stanie zmielonym, ale nadto, ażeby kupujący miał gwarancję, jaką przynajmniej minimalną zawartość właściwego czystego kali, sprzedana mu sól nawozowa zawiera;

b) postarał się o zbudowanie toru kolejowego ze stacyi Kałusz do kopalni i unormowa-

nie taryfy kolejowej celem ułatwienia przewozu soli nawozowej w całym kraju.

Izba popiera powyższy wniosek p. Dzieduszyckiego.

P. Klemens Dzieduszycki wnosi dalej odesłanie ustępu III. wniosków komisji wraz ze zgłoszonymi poprawkami napowrót do komisji górniczej.

Przemawia p. Szczepanowski.

Przemawia p. Władysław Koziembrodzki i przystępuje do wniosku p. Struszkiewicza.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się wnioskowi p. Dzieduszyckiego co do odesłania ustępu III. wniosków komisji wraz z poprawkami napowrót do komisji górniczej.

Zastępca Marszałka krajowego poddaje pod głosowanie wniosek odraczający p. Dzieduszyckiego.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Przemawia p. Struszkiewicz pod względem formalnym.

Sprawozdawca przyjmuje imieniem komisji poprawkę p. Struszkiewicza i p. Koziembrodzkiego Władysława.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp III. wniosku komisji zgodnie z poprawkami pp. Koziembrodzkiego Władysława i Struszkiewicza, w brzmieniu następującem:

III. Sejm ponawia wezwanie do c. k. Rządu, aby podejmując eksploatację soli potasowych w kopalni kałuskiej, zapewnił ich dostawę rolnikom po cenach umiarkowanych, w stanie zmielonym i do celów rolnictwa odpowiednim, żądane formalności co do zakupna jak najbardziej uprościł, i postarał się zbudowaniem toru kolejowego ze stacyi Kałusz do kopalni, i unormowaniem taryf kolejowych, o tani przewóz soli w całym kraju.

Sprawozdawca odczytuje ustęp IV. z poddziałami 1) i 2) wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp IV. z poddziałami 1) i 2) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Zastępca Marszałka krajowego poddaje pod głosowanie wniosek p. Kramarczyka, jako ustęp dodatkowy (V.) do wniosków komisji.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz i sprzeciwia się imieniem Wydziału krajowego powyższemu wnioskowi, a natomiast

wnosi uchwalenie następującego wniosku, jako punktu V. do wniosków komisji:

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał, czy poszukiwania za węglem w okolicy Grojca są wskazane.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek.

Przemawia p. JE. Jan hr. Tarnowski.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się wnioskowi p. Kramarczyka, a przyjmuje wniosek p. Romanowicza.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót i poddaje pod głosowanie wniosek p. Kramarczyka.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Następnie uchwała Izba wniosek p. Romanowicza, jako punkt dodatkowy do wniosków komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następujące omyłki druku, zawarte w sprawozdaniu: mianowicie na stronnicy 3-ciej w wierszu 3-cim zamiast „nie zachodzą potrzeby“, powinno być „nie zachodzi przeto obawa“ Na stronnicy 5-tej wiersz 1-szy jest powiedziane „komisya ma tu przedewszystkiem na myśli dalszą przestrzeń“, powinno być: „dalsze przestrzenie Sanu“, wreszcie we wnioskach pod pozycją b), zamiast „Stanisławowicami“, ma być „Stanisławicami“. We wniosku zaś poz. g) w nawiasie. zamiast „(3 rata)“, ma być „(2 rata i ostatnia)“, pod poz. h) zamiast „(3 rata)“, ma być „(2 rata)“.

Następnie odczytuje sprawozdawca wnioski komisji:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 10. października 1890 L. W. 42.452 o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych.

II. Sejm wyznacza na popieranie drobnych melioracyj w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 dotację roczną w kwocie 5.000 zł.

III. Sejm przyznaje na regulację rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rubr. XIII. poz. 163. następujące zasiłki:

a) Na regulację Raby pod Winiarami, Stadnikami i Gdowem (1. rata)	2.000 zł.
b) Na regulację Raby pod Stanisławicami i Cichowicami (2 rata)	2.000 zł.
c) Na regulację Dunajca między Gołkowicami a Nowym Sączem (4 rata)	1.000 zł.
d) Na regulację Dunajca między Nowym Sączem a Marcinkowicami (2 rata)	1 500 zł.
e) Na regulację Dunajca pod Dąbrową, Marcinkowicami i Kurowem	1.500 zł.
f) Na regulację Dunajca pod Zbyszycami	1.473 zł.
g) Na regulację Dunajca pod Gródkiem (2 rata i ostatnia)	1.217 zł.
h) Na regulację Dunajca między Czehowem a Biskupicami (2 rata)	1.500 zł.
i) Na regulację Dunajca między Melsztynem a Wróblowicami (3 rata)	2.000 zł.
k) Na regulację Dunajca pod Olszynami	469 zł.
l) Na regulację Dunajca pod Gierową janowicką	1 000 zł.
m) Na regulację Dunajca pod Dąbrówką szczepanowską	2.500 zł.
n) Na regulację Dunajca pod Błoniem i Zgłobicami	1.500 zł.
o) Na regulację Wisłoki pod Kleciem Błaszczową i Skurową	4.276 zł.
p) Na regulację Wisłoki pod Pustynią	2.000 zł.
q) Na regulację Wisłoki pod Mokrzcem i Parkoszem (2 rata)	1.000 zł.
r) Na regulację Wisłoki pod Przyborowem i Podegrodziem	2.000 zł.
s) Na regulację Wisłoki między Przeclawiem a Wolą mielecką (2 rata)	2.000 zł.
t) Na regulację Wisłoki pod Dobrzechowem	1.278 zł.
u) Na regulację Sanu pod Bartkówką (2 rata)	700 zł.
v) Na regulację Sanu pod Bachórzem i Chodorówką (budowle uzupełniające)	2.000 zł.

w) Na regulację Sanu pod Bachorcem i Pawłokomą (2 rata ost.)	650 zł.
x) Na regulację Sanu pod Ruską wsią i Iskaniem	1 500 zł.
y) Na regulację Sanu pod Ostrowem i Prałkowcami	4.701 zł.
z) Na regulację Swicy pod Kniaziołuką i Tiapczem	918 zł.
aa) Na regulację Swicy pod Lachowicami podróżnemi	1.567 zł.
bb) Na regulację Swicy pod Lachowicami zarzeznemi	1 433 zł.
cc) Na regulację Łomnicy pod Perechińskiem (1 rata)	1.000 zł.
dd) Na regulację Łomnicy pod Chocinem i Podmichalem (1 rata) .	1.500 zł.
ee) Na regulację Bystrzycy nadwórniańskiej pod Nazawizowem	1.186 zł.
ff) Na regulację Czeremosza pod Załuczem (3 rata)	1.200 zł.
gg) Do dyspozycji Wydziału krajowego	5.000 zł.
Ogółem	55.568 zł.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubr. XIII. na rok 1891 aż do końca marca 1893 r., a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby jak najrychlej zarządził wypracowanie planów melioracyi bagien w dorzeczu Bugu, Pełtwi i Styru i odnośnie projektu do ustaw Sejmowi przedłożył.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w myśl uchwały sejmowej z dnia 17. października 1884 przystąpił bezzwłocznie do stopniowego przynajmniej wykonania systematycznej regulacyi rzek karpackich i zgodnie z przedłożeniem swem wniesionem w r. 1885 do Rady państwa wyjednał w drodze konstytucyjnej 60% zasiłek państwowy na te regulacje.

W rozprawie ogólnej przemawia p Polanowski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp I., II., III. z poddziałami a) do włącznie gg), ustęp IV, V.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I., II., III. z poddziałami a) do włącznie gg)

i ustęp IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp V. wniosków komisji.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi opuszczenie wyrazu „Pełtwi“ w tym ustępie.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje wniosek p. Merunowicza.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp V. zgodnie z poprawką p. Merunowicza, przyjętą przez sprawozdawcę.

Sprawozdawca odczytuje ustęp VI. wniosków komisji.

Przemawia p. Rutowski i wnosi opuszczenie wyrazów „stopniowego przynajmniej“ z wniosku komisji.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. Rutowskiego.

Przemawia p. Rutowski dla sprostowania faktu.

Sprawozdawca uprasza o uchwalenie ustępu VI. według wniosku komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp VI. wniosków komisji z poprawką p. Rutowskiego, t j. z opuszczeniem wyrazów „stopniowego przynajmniej“.

Przemawia sprawozdawca w kwestyi formalnej.

Marszałek przemawia pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp VI. zgodnie z poprawką p. Rutowskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku piątym sprawozdania o niższych szkołach rolniczych, oraz o rezolucyi posła Klemensa Dzeduszyckiego w przedmiocie założenia niższej szkoły rolniczej w okolicach Stryja.

Sprawozdawca poseł Polanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w celu założenia niższej szkoły rolniczej przeprowadził rokowania tak ze stronami interesowanymi w okolicach Krosna i Stryja, jakoteż z c. k. Rządem celem uzyskania odpowiedniej

dotacyi ze skarbu państwa, oraz aby przedłożył na najbliższej sesyi dotyczące wnioski.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o czynnościach I. Departamentu Wydziału krajowego w zakresie spraw gminnych.

Sprawozdawca poseł Rozwadowski uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następujące omyłki druki, mianowicie w ustępie 1. wniosku po wyrazie „Lodomeryi“, należy dodać wyrazy „z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“. Dalej prostuje sprawozdawca, że wydrukowane tytuły ustępów wniosku komisji, jako to wyrazy „rezolucya Nr. 1.“ i „rezolucya Nr. 2“ są zbędne, i że cały wniosek komisji składa się z trzech ustępów.

Sprawozdawca odczytuje następnie sprostowane wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie I. Departamentu Wydziału krajowego w zakresie spraw gminnych.

2. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby przeprowadził z wysokim c. k. Rządem rokowania w przedmiocie ogólnego przymusowego ubezpieczenia od ognia, a to w tym duchu, żeby ustawa dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem Sejmowi krajowemu dla powzięcia odpowiednich uchwał jak najrychlej przedłożoną została.

3. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby obmyślił odpowiednie środki celem zabezpieczenia dla mieszkańców gmin wiejskich zdrowej wody po picia i przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej odpowiednie wnioski.

Przemawia p. c. k. komisarz rządowy.

Po zrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Izba w głosowaniu uchwała ustęp. 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 3. wniosku komisji.

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki i wnosi opuszczenie tego ustępu wniosków komisji.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu odrzuca ustęp trzeci wniosków komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania obszarowi dworskiemu prawa ustanawiania osobnych oglądaczy dla bydła tychże obszarów.

Sprawozdawca poseł Władysław Wolański uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania obszarom dworskim prawa ustanawiania osobnych oglądaczy bydła dla tychże obszarów, przyjmuje się do wiadomości.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszu propinacyjnego za rok 1888.

Sprawozdawca poseł Skałkowski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków funduszu propinacyjnego za rok 1888, przedłożone przez Wydział krajowy, przyjmuje Sejm do wiadomości.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem ko- bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy o policji ogniowej dla miast i miasteczek. Sprawozdawca poseł Antoni Wodzicki.

Na wniosek p. Okuniewskiego Izba uchwała odroczenie obrad nad powyższym przedmiotem, a to dla pory późniejszej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

W n i o s e k.

Ponieważ ustawa drogowa z r. 1885 Dz. u. kraj. Nr. 39 nie zadawalnia ludności całego kraju, a to wskutek nierównego rozkładu prestacyj drogowych tak dla miast jako i na wsi, tudzież tak pod względem odbywania prestacyj pieszych jako i ciągłych;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższą sesję sejmową przedłożył projekt nowej ustawy drogowej następującej treści:

Wszystkie prestacje odrabiane dotychczas w naturze, bądź opłacane w gotówce tak w miastach jako i w gminach wiejskich, tudzież prestacje obszarów dworskich, tak pod względem ich obowiązku co do istniejących budynków na obszarach dworskich, jako i bezpłatnego wydawania materiału drzewnego do wysokości 5°/_o stałych podatków, znosi się w zupełności.

Natomiast zaś wszystkie prestacje drogowe w całym kraju tak pod względem robót ziemnych, dostawy szutru oraz budowy mostów, żłobów i kanałów wodnych, mają być przeprowadzone i wykonane z funduszków powiatowych i subwencji funduszu krajowego, na który to cel należy wstawić w budżet powiatowy odpowiedni dodatek do podatków stałych, opłacanych tak przez gminy wiejskie, obszary dworskie tudzież miasta, fabryki i przemysł, nie przenoszący jednak 15°/_o.

Zarządy drogowe pozostawić Zwierzchnościom gminnym wspólnie z obszarami dworskimi, jak dotychczas, dla wspólnej kontroli i wykonania robót drogowych, z uwolnieniem tychże od prowadzenia dotychczasowego przepisanych instrukcją ksiąg drogowych, prócz najpotrzebniejszych, które za potrzebne się uznaje, a to: 1) Księgę uchwał, która stanowić ma zarazem pamiętnik drogowy, 2) Dziennik podawczy, 3) Dziennik kasowy, 4) Druki na preliminarz drogowy; wszelkie inne kwitaryusze, katastry i zamknięcia rachunkowe mają być z pod zarządów drogowych uchylone i pozostać w razie potrzeby przy Wydziałach powiatowych.

Wnioskodawca: Fr. Kramarczyk.

Żardecki, Potoczek, W. Mizia, Stręk, J. Romańczuk, Rożankowski, M. Siczyński, Sirko, Dr. Sawczak, Kułaczkowski, Herasimowicz, Hamorak, Klemensiewicz, Barabasz, Huryk, Okuniewski, Romanowicz.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. St. Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację:

Interpelacya

do JW. p. komisarza rządowego.

Zważywszy, że uchwałą z d. 4. listopada 1889 r. Sejm wezwał c. k. Rząd, aby urzędującym w kraju naszym dyrekcjom ruchu kolei państwowych, i kolei w zarząd państwa objętych,

dyrekcyi poczt i telegrafów, dyrekcjom fabryk tytoniu i innym władzom i instytucyom państwowym polecił, by wszystkie w zakres krajowego rękodzielnictwa wchodzące potrzeby zakładów, ich zarządom powierzonych, zaspakajały u krajowych przemysłowców i rękodzielników;

zważywszy, że dotychczas jeszcze te zarządy sprowadzają wszystkie potrzebne rekwizyty z Wiednia, a względnie z innych prowincyj austriackich;

zważywszy, że w kraju naszym wyrabiają w dobrym gatunku potrzebne rekwizyty, jakoto: umundurowania dla urzędników, kożuchy dla służby, czapki zimowe, letnie bluzy, sprzęty stolarskie, latarnie i lampy do magazynów, wiaderka do wody, kadzie i beczki, kłódki, nasiekanie pilników, liny i powrozy, sznurki do pląb, szpagat gruby, węże parciane do sikawek, szczotki do zamiatania i do mycia, szczotki murarskie, płótna cienkie i grube dla siodlarzy, szkiełka do lamp, szkła sygnałowe, szkło ordynarne tafłowe, szklanki, flaszki, łoż, kłaki, włosień koński, przędziwo, smarowidło do wozów i t. p.;

zważywszy, że rękodzielnicy i przemysłowcy tutejsi przyczyniają się także podatkami swoimi do pokrycia subwencji dla kolei żelaznych;

podpisani pozwalają sobie zapytać, dlaczego c. k. Rząd dotychczas nie uczynił zadość wezwaniu Wysokiego Sejmu i dlaczego dotychczas nie udzielił odnośnego polecenia c. k. dyrekcji kolei państwowych.

Michalski.

Albin Rayski, J. Olpiński, J. Midowicz, Dworski, Gross, Klemensiewicz, Barański, Rutowski, Romanowicz, Goldman, Zbyszewski, Ks. Sawa, Sala, T. Merunowicz, Żardecki, Kapri, Tom. Rozwadowski, Palch, Skałkowski, Tyszkowski, Mazaraki, Rogoyski, Lenartowicz, Weigel, Potoczek, Kramarczyk, Stręk, Mizia.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. A. Wodzicki odczytuje następującą interpelację:

Interpelacya

do JW. pana komisarza rządowego.

W gminie Dobranowicach powiatu wielickiego, zmarł dnia 16. marca 1883 r. właściciel realności wiejskiej Wojciech Kucharski, przeznaczając cały swój majątek na utworzenie fun-

dacyi jego imienia, mającej na celu założenie w Dobranowicach szkoły ludowej, pod zarządem zakonu sióstr Felicjanek zostającej.

Wedle oszacowania sądowego, przeprowadzonego bezpośrednio po śmierci W. Kucharzkiego, wartość pozostałego po nim majątku wynosiła 12.247 zł., na którą to sumę składały się prócz gospodarstwa, około 13 morgów wynoszącego, wiarytelności u osób prywatnych, wyłącznie u włościan, lokowane, obliczone na sumę 11.400 zł.

Od chwili śmierci fundatora upływa już rok ósmy, nie tylko bez wprowadzenia fundacyi w życie, lecz nadto bez jakiegobądź zabezpieczenia ze strony c. k. Prokuratorji skarbu wiarytelności prywatnych, z których jedynie mniejsza część dobrowolnie przez dłużników uiszczona, do depozytu sądowego wpłynęła, reszta natomiast z każdą chwilą, prócz zadawnionych już procentów, coraz mniejszą pewnością zrealizowania kapitału przedstawiać musi.

Wobec podobnego stanu rzeczy, ludność miejscowa o byt tak dobroczynnej fundacyi słusznie zaniepokojona być może, widząc zupełny brak opieki nad takową ze strony tych organów rządowych, którym piecza nad instytucjami publicznymi, a mianowicie w pierwszym rzędzie c. k. Prokuratorja skarbu jest powierzona.

Powyższymi motywami spowodowani, podpisani posłowie zapytują J.W. p. komisarza rządowego:

1) Czem tłumaczyć się może tyloletnia w aktywowaniu fundacyi zwłoka, kapitał fundacyjny na częściowe zmarnowanie narażająca;

2) Czy i co Wys. c. k. Rząd uczynić zamierza celem rychłego wprowadzenia w życie rzeczzonej fundacyi.

Dydyński.

W. Kozłowski, J. Stadnicki, A. Wodzicki, Szeptycki, Skrzyński, Trzeciecki, A. Jędrzejowicz, Madeyski, Larysz Niedzielski, G. Romer, St. Tarnowski jun., Zamoyski, Zakrzewski, Słonecki, Wł. Koziebrodzki, Polanowski, J. Tarnowski, St. Tarnowski sen.

Marszałek oświadcza, że interpelację tę udzieli p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następujący wniosek:

W n i o s e k

Celem zaprowadzenia bezpośrednich wyborów, wnoszą podpisani:

1) Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy o zmianie sejmowej ordynacyi wyborczej.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by poczynił potrzebne kroki celem uzyskania Najwyższej sankcyi dla tej ustawy.

Wnioskodawca: Teliszewski.

Korol, Okuniewski, A. Barabasz, Huryk, M. Siczyński, Dr. Sawczak, Sirko, Rożankowski, Dr. Olpiński, Hamorak, J. Romańczuk, Żardecki, Dr. Antoniewicz, Ochrymowicz, Kułaczkowski.

Ustawa z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą zmienione zostają postanowienia §§. 5., 6., 7., 12., 13., 21., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33. i 34. al. 3. sejmowej ordynacyi wyborczej z dnia 20. września 1866 nr. 26. Dz. u. kr.

Za zgodą i za uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1. Wszyscy uprawnieni do wyboru posła do Sejmu krajowego z gmin wiejskich w jednym okręgu wyborczym stanowią jedno ciało wyborcze i mają być do jednej listy wyborczej wciągnięci.

Jeżeli wedle ordynacyi wyborczej dla jednego okręgu wyborczego istnieje więcej miejsc wyborczych, w takim razie dla każdego miejsca wyborczego należy założyć osobną listę wyborczą i do tej listy należy wpisać wszystkich tych do wyboru uprawnionych, którzy w tem miejscu wyboru dokonać mają.

§. 2. Przy wszystkich wyborach rozpoczyna się wybór tem, iż naprzód oddają swoje głosy członkowie komisji wyborczej.

Następnie przewodniczący komisji wyborczej powołuje wyborców do oddania głosów.

Uprawnieni do wyboru, którzy staną w sali wyborczej przed upływem czasu, przeznaczonego do zakończenia wyboru, muszą być do głosowania dopuszczeni.

§. 3. Wyborcami w kuryi mniejszych posiadłości (gmin wiejskich) są:

a) wszyscy ci, którzy w gminach o trzech

kołach wyborczych należą do pierwszego i drugiego koła wyborczego;

b) ci, którzy należą do trzeciego koła wyborczego i opłacają od jednego roku co najmniej pięć złotych podatku bezpośredniego;

c) ci, którzy w gminach, nie posiadających trzech kół wyborczych (§. 13. ust. o ord. wyb. gm.), stanowią dwie trzecie wszystkich opodatkowanych, uporządkowanych wedle wysokości opłacanego podatku, — a po nich ci, którzy przynajmniej od roku pięć złotych w. a. rocznego podatku bezpośredniego opłacają.

Do tych ostatnich zaliczyć należy także i tych, którzy wedle ordynacji wyborczej dla gmin bez względu na opłacany przez nich podatek są uprawnieni do brania udziału w wyborach gminach.

§. 4. W okręgu wyborczym kurii mniejszej posiadłości miejscem wyborczem jest siedziba Sądu powiatowego.

Głównem miejscem wyborczem jest miejsce wyborcze tego powiatu sądowego, które w §. 5. sejm. ord. wyb. przy oznaczeniu każdego okręgu jest podane.

§. 5. Postanowienia sejmowej ordynacji wyborczej o układaniu, sprawdzaniu i ogłaszaniu list wyborczych, dalej postanowienia o przygotowywaniu i przeprowadzaniu wyborów z kurii miejskiej, mają na przyszłość analogicznie być zastosowywane także i do wyborów z grupy mniejszej posiadłości, z następującymi wyjątkami.

§. 6. Listę wyborczą dla jednego miejsca wyborczego tworzy się w ten sposób, iż układa się w alfabetycznym porządku listy wyborcze gmin poszczególnych.

§. 7. Komisya wyborcza dla każdego miejsca wyborczego składa się z trzech członków, powołanych przez komisarza rządowego z pomiędzy wyborców, i z czterech członków, których wyborcy powołają na członków tej komisji z pomiędzy obecnych wyborców.

Komisya wyborcza głównego miejsca wyborczego jest zarazem główną komisją wyborczą, powołaną do zbadania, rozliczenia i ogłoszenia ostatecznego rezultatu wyboru ze wszystkich poszczególnych miejsc wyborczych.

§. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie przy rozpisaniu najbliższych wyborów sejmowych.

§. 9. Postanowienia §§. 5, 6, 7, 12, 13, 21, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 i 34 al. 3 sejmowej ordynacji wyborczej z dnia 20. września 1866 Nr. 26. Dz. u. kr. zostają uchylone.

§. 10. Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych. Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na na dzień 17. listopada b. r. godzinę 11. przed południem, z porządkiem dziennym, który zostanie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godz. 2 min. 45.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze;

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

17. posiedzenia, 2 sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 17. listopada 1890.

Początek o godzinie 11. m. 30. przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy ksiązę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obeenyh posłów 118.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Rada dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 16. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Gustawowi Romerowi urlopu trzydniowego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj. wniesionych po dzień 17. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji podatkowej L. s. 1.077, 1.078.

Komisji gminnej L. s. 1.079.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1.080, 1.103.

Komisji budżetowej L. s. 1.031, 1.082, 1.084, 1.092, 1.096, 1.097, 1.098, 1.099, 1.100, 1.102, 1.104, 1.105, 1.106, 1.107, 1.108, 1.109, 1.110, 1.113, 1.114, 1.115, 1.117, 1.122, 1.123.

Komisji administracyjnej L. s. 1.085, 1.086, 1.087, 1.088, 1.089, 1.090, 1.091, 1.101, 1.116.

Komisji szkolnej L. s. 1.093, 1.094, 1.095.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 1.114 gminy Obertyna, wniesionej przez p. Lenartowicza, o zapomogę dla pogorzalców, a przydzielonej do komisji budżetowej, przemawia p. Lenartowicz i wnosi, ażeby komisya budżetowa bez drukowania zdała sprawę z tej petycji na jednym z najbliższych posiedzeń.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Lenartowicza.

P. Stanisław hr. Badeni stawia wniosek imieniem komisji budżetowej, ażeby z uwagi, iż komisya budżetowa ukończyła już obrady nad budżetem krajowym na rok 1891, i budżet zamknęła, wszystkie petycje mające związek z budżetem, włącznie od dnia dzisiejszego z wyjątkiem petycji gminy Obertyna do L. s. 1.114, co do której zapadła uchwała Izby, odsyłano Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Stanisława hr. Badeniego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Kramarczyka w przedmiocie zmiany ustawy drogowej.

P. Kramarczyk uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji drogowej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Teliszewskiego z projektem ustawy w przedmiocie zmiany ordynacji wyborczej sejmowej.

P. Teliszewski uzasadnia swój wniosek.

Podczas przemówienia p. Teliszewskiego, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Teliszewski odesłanie powyższego wniosku do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy własnego domu dla krajowego zakładu położnic we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Marchwicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm uznaje potrzebę budowy domu dla krajowego zakładu położnic we Lwowie; budowa ta ma być rozpoczęta w r. 1892.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zatwierdzenia kontraktu, zawartego z właścicielem gruntu l. par. 6.489, Wulka Kampianowska zwanego, o kupno tego gruntu pod budowę zakładu położnic za cenę 20.000 zł. i do wypłacenia ugodzonej ceny kupna.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przystąpić bezzwłocznie do ułożenia i wykonania przy współudziale fachowej w tym celu ustanowić się mającej komisji programu, planów i kosztorysów budowy i przedłożenia takowych na następnej sesji sejmowej.

IV. Sejm zamieszcza w budżecie krajowym jako nadzwyczajny wydatek na r. 1891:

a) na zakupno gruntu . . . 20.000 zł

b) na przygotowawcze roboty] . 2.000 „

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zażądał, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy I, II, III i IV wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I, II, III i IV zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek.

Sprawozdawca poseł Antoni Wodzicki uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następujące omyłki druku, zawarte w projekcie ustawy, a mianowicie w §. 27 w wierszu 4-m dodać należy do wyrazu „korzystnie“ literę j, zaś w ustępie 2 tego paragrafu wyraz „doznają“ zmienić na wyraz: „doznali“.

Zastępca Marszałka otwiera rozprawę ogólną nad powyższym projektem ustawy.

Przemawia p. Midowicz i wnosi uchwalenie następujących rezolucyj:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby:

1) na następnej sesji sejmowej wniósł projekt ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich;

2) aby wziął pod rozwagę kwestyę ustanowienia posady krajowego inspektora straży ogniowych i po zasięgnięciu opinii Związku straży ochotniczych, Sejmowi zdał z tego sprawę.

Podczas przemówienia p. Midowicza Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba popiera dostatecznie powyższe rezolucye.

Przemawia p. Rozwadowski.

Przemawia p. Rutowski i zapowiada poprawki przy dyskusji szczegółowej.

Przemawia p. Polanowski.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji rezolucye proponowane przez p. Midowicza.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje §. 1. projektu ustawy:

I. Postanowienia ogólne.

Wykonywanie policyi ogniowej.

§. 1. Policya ogniowa należy do własnego zakresu działania gminy.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi opuszczenie tego paragrafu.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się wnioskowi p. Okuniewskiego.

Izba w głosowaniu uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje §§. 2, 3, 4, 5 i 6:

§. 2. Wykonywanie policyi ogniowej należy do naczelnika gminy.

Dla odległych części gminy może Rada gminna ustanowić osobnego delegata. celem wspierania naczelnika gminy w załatwianiu czynności tą ustawą określonych.

II. Zapobieganie pożarom.

Miejscowy regulamin ogniowy.

§. 3. Rada gminna wyda miejscowy regulamin ogniowy, który do wiadomości mieszkańców podany być winien.

Ulega on zatwierdzeniu Wydziału powiatowego.

Rewizja ogniowa.

§. 4. W 30 większych miastach, rządzących się ustawą gminną z dnia 13. marca 1889. l. 24 Dz. u. kr., dokona naczelnik gminy a względnie delegat (§. 2.) najmniej raz do roku ogniowej rewizji budynków, we wszystkich innych miastach i miasteczkach dwa razy do roku. Do rewizji tej przybierze sobie kominiarza i jednego znawcę, oraz naczelnika straży pożarnej lub w zastępstwie tegoż innego członka straży. Celem rewizji tej jest zbadanie stanu budynków pod względem ich bezpieczeństwa od pożaru, wykrycie i uchylenie wszystkiego, coby pożar spowodować mogło, skontrolowanie stanu wyczyszczenia kominów, nareszcie sprawdzenie stanu przwborów i rekwizytów ogniowych. O wyniku tej rewizji tudzież poczynionych przy niej zarządzeniach, winien naczelnik gminy złożyć sprawozdanie Radzie gminnej na najbliższym jej posiedzeniu oraz Wydziałowi powiatowemu.

Kto się nie zastosuje do zarządzeń naczelnika gminy wskutek takiej rewizji wydanych, ulegnie karze, a nadto będą te zarządzenia w razie oporu na jego koszt wykonane.

Czyszczenie kominów.

§. 5. Naczelnik gminy a względnie jej delegat (§. 2.) czuwa nad regularnem czyszczeniem kominów.

Kominy i rury kominowe czyszczone będą przez upoważnionych kominiarzy. Jak często ma się odbywać czyszczenie kominów, określi miejscowy regulamin ogniowy. Kominy winny być w zimie najmniej co miesiąc wycierane, przy większych paleniskach, jak n. p. w warsztatach, fabrykach, itp. wycieranie winno następować częściej, nawet co ośm dni. Kominy wazkie 15 etm. średnicy lub mniej mające, tak zwane rosyjskie, mogą być wypalane przy zachowaniu potrzebnych ostrożności i obecności straży pożarnej, za zezwoleniem naczelnika gminy i uwiadomieniem właścicieli sąsiednich domów.

Straż nocna ogniowa.

§. 6. Straż nocna (policyjna) wykonywa także czynności straży nocnej ogniowej.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie §§: 2, 3, 4, 5 i 6 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta „III. Gaszenie pożarów“ §. 7:

III. Gaszenie pożarów.

Obowiązek niesienia pomocy. Pogotowie koni.

§. 7. Każdy mieszkaniec gminy jest obowiązany pod karą na wezwanie naczelnika gminy lub jej delegata nieść pomoc przy gaszeniu pożaru.

Właściciel wszelkiego rodzaju zbiorników wody, sadzawek, stawów, młynówek, wodocągów, studzien nie może zabronić czerpania wody podczas gaszenia pożaru.

Właściciele koni są obowiązani pod karą na zarządzenie naczelnika gminy lub osoby do kierowania ratunkiem wyznaczon-jej, dostarczyć koni na warunkach regulaminem ogniowym oznaczonych się mających.

Zaprzęgi pozamiejscowe przypadkowo na miejscu pożaru się znajdujące, mogą być użyte.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi następujące poprawki do §. 7:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Do ustępu pierwszego §. 7. dodać należy wyrazy: „o ile on do takowej jest zdolny i jego własne mienie nie jest zagrożone“.

Po ostatnim ustępie tego paragrafu zamieszcza się dodatek: „Za użycie koni jak nie mniej za ich uszkodzenie, należy się ze strony gminy odpowiednie wynagrodzenie“.

Przemawia p. Rayski i wnosi następującą poprawkę stylistyczną do §. 7. mianowicie w ustępie trzecim wyrazy: „na warunkach regulaminem ogniowym oznaczyć się mających“ zastąpić należy wyrazami: „pod warunkami które regulamin ogniowy oznacza.“

Sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Rayskiego, a sprzeciwia się poprawce p. Okuniewskiego.

Izba popiera poprawkę p. Okuniewskiego.

W głosowaniu Izba uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji wraz z poprawką p. Rayskiego, przyjętą przez sprawozdawcę.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym co do sposobu głosowania nad poprawką p. Okuniewskiego, jako dodatkiem do ustępu 3. §. 7.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Okuniewski pod względem formalnym.

Przemawia sprawozdawca w kwestyi formalnej i sprzeciwia się poprawce p. Okuniewskiego.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym i zarządza powtórne głosowanie nad §. 7 względnie poprawkami p. Okuniewskiego zgłoszonymi do ustępu 1 i 3 §. 7.

Izba w głosowaniu odrzuca powyższe poprawki i uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 8.:

Pomoc gminom sąsiednim.

§. 8. Każda gmina jest obowiązana w miarę możliwości nieść bezpłatnie pomoc gminom sąsiednim w razie wybuchu pożaru, o ile sama na własnym obszarze nie jest przez powstały w sąsiedniej gminie pożar ogniem zagrożona.

Przemawia p. Weigel i stawia wniosek opuszczenia wyrazów: „w miarę możliwości“ a natomiast umieszczenia wyrazów: „w 4 kilometrowym pasie“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Lasocki i wnosi następującą poprawkę mianowicie: po wyrazach „gminom sąsiednim“ dodać wyrazy: „i obszarom dworskim“

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Przemawia p. Weigel i proponuje rozdzielnie głosowania nad jego poprawką względnie §. 8. mianowicie raz z opuszczeniem wyrazów „w miarę możliwości“ a powtórnie: z dodaniem wyrazów „w pasie 4 kilometrowym“ w miejsce opuszczonych wyrazów „w miarę możliwości“.

Przemawia sprawozdawca, i oświadcza się za opuszczeniem wyrazów „w miarę możliwości“.

P. Weigel cofa proponowane dodanie wyrazów swojej poprawki „w pasie 4-o kilometrowym“.

Izba w głosowaniu uchwała §. 8. zgodnie z poprawką p. Weigla przyjętą przez sprawozdawcę, mianowicie z opuszczeniem wyrazów „w miarę możliwości“ a odrzuca poprawkę p. Lasockiego.

Sprawozdawca czyta §. 9.:

Środki alarmowe.

§. 9. Rada gminna wyda ogólne zarządzenie, aby o wybuchu pożaru tak w własnej gminie jak w gminach sąsiednich jak najrychlej się dowiedziano.

Znaki alarmowe winny być urządzone wedle miejscowych stosunków.

Przemawia p. Rutowski i wnosi następującą poprawkę w miejsce §. 9.:

Wysoki Sejm raczy §. 9. uchwalić w następującem brzmieniu:

Środki alarmowe. §. 9. Rada gminna zaprowadzi urządzenia sygnałowe i alarmowe, aby o wybuchu pożaru tak we własnej gminie, jak w gminach sąsiednich, jak najrychlej się dowiadzano.

Środki alarmowe winny być zarządzone wedle miejscowych stosunków.

Izba popiera tę poprawkę.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwala poprawkę p. Rutowskiego, przyjętą przez sprawozdawcę w miejsce §. 9.

Sprawozdawca odczytuje §. 10.

Woda.

§. 10. Gmina jest obowiązana starać się o to, ażeby posiadała zawsze dostateczny zapas wody do gaszenia pożaru.

Każdy dom winien być zaopatrzony w beczkę napełnioną wodą, której wielkość i liczbę zastosowaną do wymiarów budynku, przepisze gminny regulamin pożarny.

Przemawia p. Rozwadowski i wnosi opuszczenie drugiego ustępu §. 10.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi dodanie po wyrazie: „każdy“ wyrazu „większy“ w drugim ustępie §. 10.

Przemawia p. Rayski i wnosi następującą poprawkę, w miejsce drugiego ustępu §. 10:

Ustęp drugi §. 10 ma brzmieć:

„Każdy dom winien być zaopatrzony w jedną lub kilka beczek, napełnionych wodą, ich wielkość i liczbę przepisze miejscowy regulamin ogniowy“.

Przemawia p. Lasocki i wnosi następującą poprawkę, w miejsce drugiego ustępu §. 10:

Po ustępie pierwszym §. 10. wstawić należy ustęp następujący:

„Każda dzielnica (połać) miasta, ma być zaopatrzoną w jeden co najmniej sikawkom, wozowym dostępnym zbiornik wody.“

Przemawia p. Rutowski i wnosi następującą poprawkę do §. 10:

Wysoki Sejm raczy uchwalić §. 10 w następującem brzmieniu:

§. 10. Gmina jest obowiązana starać się o to, ażeby posiadała zawsze dostateczny zapas wody do gaszenia pożaru.

Jeżeli w naturalnych zbiornikach nie ma wody w dostatecznej ilości, gmina winna się w nią zaopatrzyć w ten sposób, iżby w każdej miejscowości znajdowała się przynajmniej jedna dostatecznie obfita studnia. W większych miejscowościach ma być kilka takich studni. W miastach większych powinny być urządzone ile mo-

żności publiczne rezerwoary wodne lub wodociągi. W miejscach, w których zakładanie studni jest niemożliwe, zakładać należy cysterny lub sadzawki, które przynajmniej raz na rok będą czyszczone.

Izba popiera poprawkę p. Rayskiego, tudzież wniosek p. Rutowskiego.

Przemawia p. ks. Siężyński i popiera wniosek p. Rutowskiego.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Rayskiego, a po porozumieniu z członkami komisji administracyjnej proponuje zmienioną stylizację §. 10 a mianowicie: w ustępie drugim wyrazy: „której wielkość i liczbę“ zastąpić wyrazami „której objętość i ilość“.

P. Rutowski przemawia dla sprostowania faktu.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek objaśnia co do porządku głosowania.

Izba w głosowaniu uchwala pierwszy ustęp §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwala Izba poprawkę p. Rutowskiego zamieścić się mającą po pierwszym ustępie §. 10.

Marszałek objaśnia, iż w obec tej uchwały inne poprawki upadły.

Wreszcie uchwala Izba drugi ustęp §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji, w brzmieniu zmodyfikowanem przez sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta §. 11:

Narzędza ratunkowe.

§. 11. Każda gmina winna być stosownie do swego obszaru i potrzeb miejscowych zaopatrzona w odpowiednią liczbę sikawek przenośnych lub ręcznych, beczkowsów, drabin, osęk, wiaderek itp. przyborów ogniowych.

Przemawia p. Rutowski i wnosi następującą poprawkę do §. 11: mianowicie; ażeby po wyrazie „sikawek“ dodano wyrazy „ssaćo tłoczących wozowych“.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje z poprawki p. Rutowskiego wyraz „wozowych“.

Izba popiera poprawkę p. Rutowskiego.

Izba w głosowaniu uchwala §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Rutowskiego,

przyjętą przez sprawozdawcę t. j. z dodaniem wyrazu „wozowych“.

Sprawozdawca odczytuje §. 12:

§. 12. Koszta przyborów ogniowych służących dla całej gminy, ponosi gmina.

Przemawia p. Weigel i wnosi zastąpienie wyrazów „służących dla całej gminy“ wyrazami: „służących dla użytku ogółu gminy.“

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Weigla i uchwała §. 12. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 13:

§. 13. Rada gminna oznacza ilość przyborów ogniowych oraz postanawia, w jakie przybory, który dom ma być zaopatrzony.

Kontrolę nad znajdującymi się w każdym domu przyborami ogniowymi wykonywa się przy rewizjach ogniowych (§. 4.)

Przemawia p. Rutowski i wnosi następującego dodatek do §. 13 jako drugi ustęp tego paragrafu:

„Oznaczenie ilości i jakości przyborów ratunkowych gminnych winne być objęte regulaminem ogniowym i wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego“.

Izba popiera tę poprawkę.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym, mianowicie co do sposobu głosowania nad dalszymi paragrafami projektu ustawy.

Sprawozdawca przyjmuje imieniem własnym poprawkę p. Rutowskiego.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. §. 13., następnie poprawkę p. Rutowskiego jako ustęp 2. tego §. Wreszcie ustęp 2. §. 13. według wniosku komisji jako punkt trzeci tego paragrafu.

Sprawozdawca czyta §. 14:

§. 14. Posiadacze budynków, w których znajdują się większe ogniska, n. p. fabryk, browarów, kuźni i t. p. obowiązani są utrzymywać własne sikawki wozowe lub ręczne.

Izba uchwała §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta IV. Straż pożarna §§. 15, 16, 17, 18, 19 i 20:

IV. Straż pożarna.

Rodzaje straży pożarnej.

§. 15. Straż pożarna jest albo gminna albo ochotnicza.

Straż pożarna gminna.

§. 16. W każdym mieście lub miasteczku bez wyjątku musi być zorganizowana straż pożarna gminna.

W gminach, gdzie straż pożarna ochotnicza przyjmie na siebie obowiązki straży pożarnej gminnej, odpadnie potrzeba organizowania osobnej straży pożarnej gminnej.

W miastach atoli liczących wyżej 10.000 mieszkańców musi być zorganizowany korpus straży pożarnej gminnej bez względu na istnienie straży ochotniczej.

Regulamin ogniowy miejscowy określa zadanie i sposób działania straży pożarnej gminnej.

§. 17. Straż pożarna gminna należy do służby gminnej i jako taka uorganizowaną jest wedle szczególnych postanowień Rady gminnej.

Straże pożarne ochotnicze.

§. 18. Straże pożarne ochotnicze tworzą się dobrowolnie na zasadzie prawa o stowarzyszeniach i uchwalonych przez siebie statutów.

§. 19. W każdym mieście lub miasteczku, w którym nie ma jeszcze straży pożarnej ochotniczej, naczelnik gminy winien starać się o jej utworzenie.

Gdzie już istnieje straż pożarna ochotnicza, naczelnik gminy winien w odpowiedni sposób wzywać i zachęcać, ażeby do niej w dostatecznej liczbie przystępowano.

§. 20. Gdy się zgłosi dostateczna liczba ochotników, naczelnik gminy winien ich zwołać celem ustanowienia statutów i wyboru naczelnika oraz dowódców oddziałów straży.

Izba uchwała §§. 15, 16, 17, 18, 19, i 20 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 21:

§. 21. Jeżeli straż pożarna ochotnicza przyjmie na siebie obowiązki straży pożarnej gminnej, natenczas wykonywać ona będzie swoje obowiązki w charakterze poruczonego jej przez gminę zakresu działania statutu jej winny być zastoso-

sowane oprócz do ustawy o stowarzyszeniach także do przepisów niniejszej ustawy oraz wydać się mającego regulaminu ogniowego i ulegają zatwierdzeniu Rady gminnej.

Radzie gminnej względnie naczelnikowi gminy zastrzeżonem być ma w tych statutach prawo zwoływania ogólnego zgromadzenia, prawo brania udziału w tem zgromadzeniu przez naczelnika gminy lub delegata, prawo zastępowania straży w czynnościach poruczonego jej zakresu działania, wreszcie prawo zatwierdzania wybranego naczelnika straży.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi zastąpienie w ustępie 1. §. 21. wyrazów: „w charakterze poruczonego jej przez gminę zakresu działania“ wyrazami: „z mocy otrzymanego od gminy upoważnienia“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Okuniewskiego i uchwała §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 22:

§. 22. Straż ochotnicza staje się w ten sposób instytucją gminną, a naczelnik jej honorowym urzędnikiem gminy, jako taki składa na czas swego urzędowania przyrzeczenie służbowe. Natomiast obowiązkiem będzie gminy postarać się dla straży o instruktora, ponosić koszta nauki i wyćwiczenia straży, koszta uzbrojenia potrzebnego do wykonywania jej zadania, wreszcie koszta niezbędnych narzędzi i przyborów ratunkowych, o ile własne dochody stowarzyszenia straży ochotniczej na to nie starczą.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi następującą poprawkę do §. 22 w miejsce ustępu, poczynającego się od wyrazu „Natomiast“ do końca:

„Stosunek ich do gminy normuje się wedle przyjętych i zatwierdzonych statutów“.

Następnie proponuje p. Okuniewski, ażeby tak zmieniony §. 22. umieścić po §. 18. jako §. 19.

Izba popiera tylko poprawkę p. Okuniewskiego, odrzuca zaś wniosek co do przedłożenia porządku umieszczenia.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Okuniewski pod względem formalnym.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała pierwszy ustęp §. 22. zgodnie z wnioskiem komisji t. j. od razu „Straż“ do „służbowe“.

P. Okuniewski cofa swoją poprawkę.

Sprawozdawca czyta §. 23:

§. 23. Naczelnik straży pożarnej ochotniczej, która pełni obowiązki straży pożarnej gminnej, jest na miejscu pożaru w rozporządzeniach swoich niezależnym, lecz jest za nie przed naczelnikiem gminy odpowiedzialnym.

W miejscach, w których straż ochotnicza istnieje obok gminnej, naczelnik gminy oznacza, który z naczelników straży pożarnych ma w razie pożaru objąć kierownictwo ratunkiem.

Przemawia p. Rayski i wnosi zastąpienie wyrazów „objąć kierownictwo“ wyrazem: „kierować“.

Sprawozdawca zgadza się na tę poprawkę.

Izba uchwała §. 23. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Rayskiego.

Sprawozdawca czyta §. 24:

§. 24. Naczelnik gminy wykonywa pod względem służby pożarnej nadzór nad strażą ochotniczą i naczelnik jej jest obowiązany składać naczelnikowi gminy sprawozdania o wszystkim, co się służby pożarnej dotyczy.

P. Rayski wnosi opuszczenie wyrazu „się“ w wierszu 3.

Sprawozdawca zgadza się na tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 24. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Rayskiego.

Sprawozdawca czyta §§. 25, 26 i 27:

§. 25. Jeżeli straż ochotnicza pobiera zasiłki pieniężne od gminy, winna z nich składać Radzie gminnej rachunki.

§. 26. Wszyscy pomoc niosący jak niemniej osoby przeznaczone do specjalnych czynności, winny się stosować do rozporządzeń kierującego ratunkiem.

Wsparcie członków straży okaleczonych.

§. 27. Członkom straży ogniowej, którzy przy pożarze podczas pełnienia służby zostali uszkodzeni w sposób, czyniący ich niezdolnymi do pracy, należy się w razie niedostatku wsparcie od gminy bez względu na ich przynależność, o ile nie są korzystniej uwzględniani według stosunku służbowego.

Toż samo stosuje się do wdów i sierót tych członków straży pożarnej gminnej i ochotniczej, którzy w służbie doznali uszkodzenia, czyniącego ich niezdolnymi do pracy.

Sprawozdawca oświadcza, iż po porozumieniu się z komisją, wprowadza następującą zmianę w paragrafie 27. a mianowicie: w pierwszym ustępie wyrazy „o ile nie są korzystniej uwzględniani według stosunku służbowego“ należy zastąpić wyrazami: „o ile już stosunek służbowy nie zapewnia poszkodowanemu zabezpieczenia“.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 25 i 26.

Izba uchwała §§. 25. i 26. zgodnie z wnioskiem komisji.

Przemawia p. Żardecki i wnosi następującą poprawkę do pierwszego ustępu §. 27. mianowicie zastąpienie wyrazu: „wsparcie“ wyrazem: „zaopatrzenie“ wyrazów zaś: „o ile nie są korzystniej uwzględniani według stosunku służbowego“ wyrazami: „o ile ze swego stałego stosunku służbowego nie mają prawa do korzystniejszego zaopatrzenia“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Lasocki i wnosi następującą poprawkę do §. 27., mianowicie do pierwszego ustępu i ustępu drugiego:

Pierwszy ustęp §. 27 ma brzmieć:

„Członkowie straży ogniowej, którzy przy pożarze, podczas pełnienia służby, doznali uszkodzenia w sposób czyniący ich niezdolnymi do pracy, należy się od gminy w razie niedostatku, prócz dostarczenia środków leczenia, wsparcie odpowiednie kosztom skromnego utrzymania ofiary wypadku i jego nieletniej rodziny gdy taką posiada, a to bez względu na ich przynależność i t. d.“

Ustęp drugi §. 27. ma opiewać:

„Dla wdów i małoletnich sierót po zmarłych członkach straży ogniowej, którzy w służbie, przy

pożarze doznali uszkodzenia, wyznaczy Rada gminna odpowiednie zaopatrzenie“.

Przemawia p. Rutowski i wnosi następujący dodatek do §. 27. po ustępie pierwszym tego paragrafu:

„Nie uszczuplając praw do wsparcia, służących ogólnie członkom straży ochotniczej ze strony gminy, straże te mogą zawrzeć między sobą związki w celu wspierania członków, którzy przy gaszeniu pożaru ponieśli kalectwo, jakoteż wdów ich i sierót. Do kasy takiego związku oprócz wkładek członków, dobrowolnych ofiar i subwencji, wpływać będą także tudzież dochody z kar za przekroczenia policyjno-ogniowe, popełnione w miejscach, w których znajdować się będą straże ochotnicze należące do związku.“

Wydziałowi krajowemu służy prawo nadzoru nad zarządem kasy wsparcia i w tym celu przedkładane będą Wydziałowi corocznie preliminarze, tudzież zamknięcia rachunków tejże kasy“.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Rutowskiego, następnie odrzuca Izba proponowane przez p. Lasockiego poprawki.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje proponowane przez p. Lasockiego zamieszczenie po wyrazie „sierot“ w drugim ustępie § 27 wyrazu „małoletnich“.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. §. 27. według wniosku p. Żardeckiego.

Izba odrzuca wniosek p. Żardeckiego i uchwała pierwszy ustęp §. 27. zgodnie z wnioskiem komisji. zmodyfikowanym powyżej przez sprawozdawcę.

Następnie poddaj^a Marszałek pod głosowanie wniosek p. Rutowskiego.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Wreszcie uchwała Izba drugi ustęp §. 27. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Lasockiego.

Sprawozdawca czyta „V. Postępowanie podczas pożaru“ §. 28:

V. Postępowanie podczas pożaru i po pożarze.

§. 28. Naruszenie prywatnej własności w celu gaszenia pożaru, n. p. wyłamywanie, zrywanie

dachu i t. p. może nastąpić tylko w razie ostatecznej potrzeby, gdy nie ma innego środka do stłumienia ognia lub zapobieżenia rozszerzaniu się płomieni; lecz w takim nawet razie wyjąwszy wypadki najgwałtowniejsze, nastąpić to może jedynie z rozporządzenia naczelnika straży pożarnej, naczelnika gminy, delegata (§. 2) lub wyznaczonego kierownika ratunku.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi następującą poprawkę do powyższego §:

W §. 28. zamiast: „z rozporządzenia naczelnika straży pożarnej, naczelnika gminy, delegata lub wyznaczonego kierownika ratunku“, raczy Wysoki Sejm uchwalić: „z rozporządzenia naczelnika gminy lub skoro wkracza straż ogniowa, naczelnika tejże straży“.

Izba popiera dostatecznie tę poprawkę.

Przemawia p. Golejewski. Przemawia p. Rutowski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Okuniewskiego a uchwała §. 28. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §§. 29 30, i 31:

§. 29. Posiadacze domów są obowiązani jak najspieszniej przedsięwziąć środki przeciw szerzeniu się wybuchłego pożaru przez przygotowanie zapasu wody, dostarczanie drabin, obsadzenie dachu, zamknięcie strychów, okien i otworów, przygotowanie zapasu wilgotnych mioteł ogniowych itp. Mieszkańcy domu są obowiązani przy tych czynnościach wedle możności dopomagać.

§. 30. Po pożarze naczelnik gminy winien przedsięwziąć odpowiednie środki, ażeby ogień został zupełnie wygaszony i ażeby dalsze niebezpieczeństwo nie żagrażało.

Część ludzi należących do ratowania z potrzebny przyborami powinna pozostać na miejscu aż do zupełnego wygaszenia ognia.

Sikawki dostarczone do pomocy przy gaszeniu będą właścicielom bezpłatnie przez mieszkańców gminy dostawione zaraz po zgaszeniu pożaru.

Dochodzenie przyczyn pożaru.

§. 31. Po zupełnem ugaszeniu pożaru naczelnik gminy przy pomocy naczelnika straży po-

żarnej i potrzebnych świadków i znawców, wykona najściślejsze dochodzenie co do przyczyny pożaru, zbada czy nie zaszły takie okoliczności, które wymagałyby skarcenia lub przedsięwzięcia środków zapobiegawczych, ażeby się nie powtórzały na przyszłość i stwierdzi, czy przybory ratunkowe były w należyтым porządku, oraz którzy z ratujących najbardziej się odznaczyli.

P. Merunowicz wnosi nieodczytywanie tych paragrafów, do których nie zgłoszono poprawek.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Merunowicza.

Następnie uchwała Izba §§. 29, 30 i 31 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie Izby §. §. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43 i 44 w brzmieniu następującem:

§. 32. Jeżeli okaże się przeciw komu uzasadnione podejrzenie, że stał się winnym czynności zabronionej ustawą karną, naczelnik gminy natychmiast o tem sąd zawiadomi; jeżeli zaś idzie o przekroczenie przeciw polityce budowniczej lub ogniowej, naczelnik gminy działa w zakresie swojej władzy.

§. 33. O wyniku dochodzenia co do przyczyn, rozmiarów pożaru, wielkości szkód i innych mających publiczny interes wykrytych szczegółów, naczelnik gminy złoży szczegółowe sprawozdanie Radzie gminnej na najbliższem jej posiedzeniu, oraz politycznej władzy powiatowej i Wydziałowi powiatowemu.

§. 34. Świadczenia urzędowe dla zabezpieczonych nie mogą być wydawane, jeśli dochodzenie okaże, iż zabezpieczeni są winni zbrodni, przestępstwa lub wykroczenia przewidzianego w ustawach lub rozporządzeniach obowiązujących.

VI. Postępowanie karne.

§. 35. Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie podlegają ustawie karnej lub budowniczej, karane będą grzywną od 5 do 50 zł., względnie aresztem od 1 do 10 dni.

Co do sposobu orzekania kar, toku instancyj oraz wykonania wyroków karnych, okowiają postanowienia ustawy gminnej.

§. 36. Kary pieniężne wpływają do funduszu utrzymania rekwizytów ogniowych w gminie.

VII. Nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej.

Nadzór.

§. 37. Nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej należy do Wydziału powiatowego.

Władza polityczna wykonywa służące administracyi państwa prawo nadzoru w myśl ustawy gminnej.

§. 38. Gdyby gmina w wykonywaniu niniejszej ustawy o policyi ogniowej dopuszczała się zaniedbania, Wydział powiatowy rozporządzi co należy w gminie wykonać; w razie wzbraniania się gminy zawezwie władzę polityczną powiatową o wykonanie tych zarządzeń na koszt gminny.

Gdyby w celu wykonania zarządzeń powyższych potrzebne były ze strony gminy wydatki, Rada powiatowa ma prawo zniewolenia zwierzchności gminnej do wstawienia odpowiedniej kwoty w budżet gminy.

Nadzór Wydziału krajowego.

§. 39. Wydział krajowy ma naczelny nadzór nad wykonywaniem policyi ogniowej.

VIII. Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 40. W gminach miejskich, w których obszar dworski nie jest wcielony do związku gminnego, podlegają części obszaru dworskiego położone w obrębie zabudowań gminy, postanowieniom niniejszej ustawy.

Wykonywanie na tych częściach czynności policyi ogniowej należy do zakresu działania gminy, wykonywanie zaś władzy karnej do władzy politycznej.

IX. Postanowienia końcowe.

§. 41. Celem szybkiego załatwiania spraw dotyczących policyi ogniowej przez odpowiednie organa, winny wszystkie do tych spraw odnoszące się podania, rekursy i orzeczenia opatrzone być napisem „sprawa ogniowa“.

§. 42. Przepisy ustawy karnej tudzież rozporządzenia administracyjne, mocą których pewne niebezpieczeństwem pożaru zagrażające czynności są zakazane, albo też są nakazane pewne środki ostrożności w obchodzeniu się z materiałami łatwo zapalnymi, tudzież w sposobie ich przechowywania, niemniej postanowienia ustaw i rozporządzeń o policyi budowniczey, pozostają nienaruszone.

§. 43. W miastach, posiadających swe własne statuta, zakres kompetencyi do wykonywania policyi ogniowej, statutami tymi określony, pozostaje w swej mocy.

§. 44. Postanowienia zawarte w §§. 16 do 71 ces. patentu z dnia 28. lipca 1786 r. obejmującego ustawę ogniową dla miast i miasteczek tracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy.

Izba w głosowaniu uchwala §. 32 do włącznie §. 44. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 45 tytuł i wstęp do ustawy w brzmieniu następującem:

§. 45. Polecam wykonanie niniejszej ustawy Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa.

z dnia o policyi ogniowej, obowiązująca w miastach i miasteczkach Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba w głosowaniu uchwala §. 45 oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż z powodu zgłoszonych i przyjętych poprawek, trzecie czytanie uchwalonego projektu ustawy dopiero na jednym z następnych posiedzeń nastąpić będzie mogło.

Marszałek poddaje pod głosowanie rezolucye p. Midowicza w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby:

1) na następnej sesji sejmowej wniósł projekt ustawy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich;

2) aby wziął pod rozwagę kwestyę ustanowienia posady krajowego inspektora straży ogólnych i po zasięgnięciu opinii Związku straży ochotniczych, Sejmowi zdał z tego sprawę.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Przemawia p. Romanowicz.

Izba uchwala rezolucye proponowane zgodnie z wnioskiem p. Midowicza.

Wreszcie przyjmuje Izba dalszy wniosek komisji, iż uchwaleniem projektu ustawy załatwione są petycje do Ls. 138 Władysława Żuka-Skarszewskiego i Rady zawiad. ochotniczych straży pożarnych.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preli-minarzach galicyjskiego funduszu propinacyjnego i rezerwowego funduszu propinacyjnego na rok 1890 i 1891.

Sprawozdawca p. Skałkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcji galicyjskiego funduszu propinacyjnego z dnia 29. sierpnia 1890 r. o dotychczasowej działalności Dyrekcji i stanie funduszy przez Dyrekcyę administrowanych, przyjmuje Sejm do wiadomości, wyrażając całej Dyrekcji, a przedewszystkiem jej przewodniczącemu JE. p. Namiestnikowi, uznanie za nader gorliwą i skuteczną działalność tak przy wymiarze i wypłacie kapitałów wynagrodzenia, jak w administracji dochodów funduszu propinacyjnego.

Przemawia p. Jaworski i wnosi następujący dodatek do proponowanej rezolucji, mianowicie, ażeby po wyrazie „Namiestnikowi“ dodano wyrazy: „i delegatom powiatowym“.

Izba popiera wniosek p. Jaworskiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała jednomyślnie zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Jaworskiego, przyjąwszy przez sprawozdawcę.

Sprawozdawca p. Skałkowski czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galic. funduszu propinacyjnego na rok 1890:

Dochody:

Poz. 1. czynsze propinacyjne . . .	3,428.092 zł.
poz. 2. opłaty od szynkarzy . . .	202.000 „
poz. 3. opłaty od zakładania nowych gorzeln, browarów i miodosytni —	„
poz. 4. grzywny	3.500 „
poz. 5. dochody ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów . . .	30 „
poz. 6. odsetki zwłoki	4.500 „
poz. 7. zasiłek z milionowej subwencji państwowej	850.000 „
Suma dochodów	4,488.122 zł.

Izba w głosowaniu uchwała sumę dochodów funduszu propinacyjnego na r. 1890 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

Poz. 1. spłata wylosowanych obligacyj	1,395.800 zł. — ct.
poz. 2. wypłata kuponów	2,474.180 „ — „
poz. 3. prowizya bankowa za wypłatę wylosowanych obligacyj i kuponów	3.200 „ — „
poz. 4. należność stemplowa od subwencji państwowej	2.670 „ — „
poz. 5. podatek dochodowy	518.582 „ 49 „
poz. 6. podatek zarobkowy	2.000 „ — „
Razem	4,396.432 zł. 49 ct.

Izba w głosowaniu uchwała sumę wydatków funduszu propinacyjnego na rok 1890 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Skałkowski czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków rezerwowego funduszu propinacyjnego na rok 1890:

Dochody:

Odsetki od kapitałów fund. rezerw.	150.779 zł.
--	-------------

Izba uchwała dochody rezerwowego funduszu propinacyjnego na r. 1890 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

a) zwyczajne:

Poz. 1. płace urzędników	23.534 zł.
poz. 2. płace sług	864 „
poz. 3. adjuta	1.600 „
poz. 4. dyurna	20.948 „
poz. 5. ryczałt do skarbu państwa na koszt utrzymania kasy	10.000 „
poz. 6. czynsz najmu lokalu biórowego	2.500 „
poz. 7. koszt administracji powiatowej	40.000 „
poz. 8. diety i koszt podróży członków Dyrekcji	5.200 „
poz. 9. potrzeby kancelaryjne	8.000 „
poz. 10. oświetlenie opał itp.	1.000 „
poz. 11. koszt sądowe	800 „
poz. 12. remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	10.000 „
Razem	124.446 zł.

b) nadzwyczajne:

poz. 13. koszta konfekcyi obligacyj propinacyjnych	16.233 zł.
ogół wydatków	140.684 zł.

Izba w głosowaniu uchwala wydatki rezerwowego funduszu propinacyjnego na r. 1890 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Skałkowski czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galic. funduszu propinacyjnego na rok 1891:

Dochody:

Poz. 1. czynsze propinacyjne	3,438.635 zł.
poz. 2. opłaty od szynkarzy	202.000 „
poz. 3. opłaty od zakładania gorzelni itd.	— „
poz. 4. grzywny	3.500 „
poz. 5. dochody ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	30 „
poz. 6. odsetki zwłoki	4.500 „
poz. 7. zasiłek z milionowej subwencyi państwowej	850.000 „

Suma dochodów 4,498.665 zł.

Izba w głosowaniu uchwala dochody funduszu propinacyjnego na r. 1891 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

Poz. 1. spłata wylosowanych obligacyj	1,452.200 zł.
poz. 2. wypłata kuponów	2,417.790 „
poz. 3. prowizya bankowa za wypłatę wylosowanych obligacyj i kuponów	3.200 „
poz. 4. należytość stemplowa od subwencyi państwowej	2.670 „
poz. 5. podatek dochodowy	518.500 „
poz. 6. podatek zarobkowy	2.000 „
Razem	4,396.360 zł.

Izba w głosowaniu uchwala wydatki funduszu propinacyjnego na r. 1891, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Skałkowski czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków rezerwowego funduszu propinacyjnego na rok 1891:

Dochody:

Odsetki od kapitałów funduszu rezerwowego	229.950 zł.
---	-------------

Izba w głosowaniu uchwala dochody rezerwowego funduszu propinacyjnego na r. 1891 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

Poz. 1. płace urzędników	21.340 zł.
poz. 2. płace sług	864 „
poz. 3. adjuta	800 „
poz. 4. dyurna	18.178 „
poz. 5. ryczałt do skarbu państwa na koszta utrzymania kasy	10.000 „
poz. 6. czynsz najmu lokalu biurowego	2.500 „
poz. 7. koszta administracyi powiatowej	27.000 „
poz. 8. diety i koszta podróży członków Dyrekcji	3.000 „
poz. 9. potrzeby kancelaryjne	8.000 „
poz. 10. oświetlenie, opał itp.	1.000 „
poz. 11. koszta sądowe	800 „
poz. 12. remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	10.000 „
razem	103.482 zł.

Izba w głosowaniu uchwala wydatki rezerwowego funduszu propinacyjnego na rok 1891 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1891. Sprawozdawca p. Madejski.

Na wniosek p. Herasimowicza Izba zgadza się na odroczenie obrad nad tym przedmiotem do czasu, kiedy komisya szkolna przedłoży sprawozdanie swoje ze sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w roku szkolnym 1889/90 (Szkoły ludowe i seminaria nauczycielskie).

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o krajowym funduszu szkolnym emerytalnym na rok 1891. Sprawozdawca p. Madejski.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy w Izbie, Marszałek odracza obrady nad powyższym przedmiotem.

W Izbie słyhać głosy o zamknięcie posiedzenia.

Marszałek oświadcza, iż ma zamiar odrozczyć posiedzenie do wieczora.

P. Szczęsny hr. Koziebrodzki wnosi zamknięcie posiedzenia i naznaczenie na dzień jutrzejszy.

P. Stanisław hr. Badeni przystępuje do tego wniosku, atoli wnosi prowadzenie dalszych obrad nad dzisiejszym porządkiem dziennym.

P. Kozłowski Włodzimierz wnosi odroczenie obrad nad punktem 8-mym porządku tj. nad sprawozdaniem komisji sanitarnej o czynności V. Departamentu Wydziału krajowego, a to z powodu nieobecności w Izbie szefa Departamentu V. p. Dra Hoszarda.

Marszałek oświadcza, iż z powodu pory spóźnionej i niedostatecznego światła w Izbie, nie mogą być kontynuowane dalsze obrady i podaje pod głosowanie wnioszek p. Szczęsnego hr. Koziebrodzkiego, co do zamknięcia posiedzenia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 18. listopada 1890, godzinę 10 rano.

Porządek dzienny tego posiedzenia, o ile prócz pozostałych przedmiotów z dzisiejszego, wejdą nowe sprawozdania, będzie pp. posłom zakomunikowanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 4-tej po południu.

Marszałek krajowy :

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze :

Teliszewski w. r.

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Protokół

18. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 18. Listopada 1890.

Początek o godzinie 10 minut 40 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 17 posiedzenia złożonym jest do przejrzania w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujące pismo:

Jaśnie Oświecony Książę Marszałku!

Stosunki moje prywatne i rodzinne, jakoteż niemożność stałego zamieszkania we Lwowie, nie pozwalają mi pełnić nadal obowiązków członka Wydziału krajowego. Zniewolony się zatem czuję mandat ten, tak zaszczytny, złożyć, i upraszam JO. Księcia Marszałka o zarządzenie wyboru w moje miejsce, a dokąd to nie nastąpi, jestem gotów obowiązki członka Wydziału wypełniać.

Racz Książę Marszałku przyjąć zapewnienie prawdziwego szacunku, z jakim zawsze pozostaję powolny sługa

Adam Jędrzejowicz.

Marszałek wyraża żal z powodu utraty tak znakomitego współpracownika w gronie Członków Wydziału krajowego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

Wniosek

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Ordynaryatami biskupimi zbadał, jak dalece pożądaną jest zmiana §. 9. ustawy konkurencyjnej z dnia 15. sierpnia 1866 (Dz. u. kr. Nr. 28) w tym kierunku, aby parafianie, posiadający i utrzymujący kościoły filialne, uwolnieni byli od obowiązku konkurowania do wydatków na kościół i budynki parafialne (t. zw. matryczne) i odpowiedni wniosek przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej.

Wnioskodawca: Zoll.

Klemensiewicz, Żardecki, Dr. Midowicz, Potoczek, Stręk, Mizia, Rayski, Fr. Kramarczyk, ks. Sawa, Sembratowicz, Siemiginowski, Szepetycki, A. Wodzicki, Raczyński, Polanowski, Rey, Lenartowicz, Chamiec, Struszkiewicz, Fr. Jędrzejowicz, Zamoyski, Lasocki, Merunowicz, St. Badeni, Borkowski.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację do Wydziału krajowego:

Interpelacya

do Wysokiego Wydziału krajowego.

Zważywszy, że Wysoki Wydział uznał spółkę wodną dla regulacyi Nowego Brnia z dopływami jako krajową;

zważywszy, że z tego tytułu powinien Wydział krajowy rozaczać nad spółką ścisłą kontrolę;

zważywszy, że Wydział spółki przymusową konkurencyę rozdzielił między gminy a obszary dworskie w stosunku nierównym, i z tego powodu członkowie gmin wiejskich są nadmiernie przeciążeni, czego dowody składam w załączonej tabeli:

	Ilość morgów wziętych do regulacyi.			Cata należytość konkurencyjna: zlr.	Koszt z morga: zł. ct
	Klasa zagrożenia				
	I.	II.	III.		
Brzeźówka	dworskie	241	87	—	2125 6 47
	gminne	594	31	—	6260 10 —
Cwików	dworskie	466	258	—	4860 6 73
	gminne	1055	31	—	3444 12 36
Dąbrówka brańska	dworskie	614	216	—	7788 9 37
	gminne	348	287	—	7256 11 40
Radwan	dworskie	569	96	—	6508 9 77
	gminne	708	—	—	11495 16 23
Olesno	dworskie	37	134	—	646 3 75
	gminne	482	205	—	4194 6 10
Suchy grunt	dworskie	502	146	—	3037 4 68
	gminne	302	223	—	3588 6 81
Skrzynka	dworskie	94	261	206	1501 2 66
	gminne	197	231	—	3866 9 50
Zabrze	dworskie	822	—	—	4650 5 60
	gminne	626	—	—	4709 7 50

zważywszy, że Wydział spółki podciągnął pod konkurencyę budynki, licząc w I. klasie zagrożenia $12\frac{1}{2}$ od każdych 100 zł. ceny szacunkowej;

zważywszy, że ten system rujnuje włościan, jaskrawym przykładem czego jest, że chałupnik,

posiadający 109□ sążni gruntu i nędzną chałupinę, zapłacić musi 33 zł. 57 ct.;

zważywszy, że przestrzenie dróg gminnych wyłącznie tylko gminom do konkurencyi wliczono;

zważywszy, że spółka została potwierdzoną 14. września 1888 roku, a tymczasem Wydział spółki każe płacić konkurencyę, licząc od 1885 roku;

zważywszy, że gminy i wogóle członkowie gmin wiejskich nie są zupełnie reprezentowani w Wydziale spółki, a tem samem nie mają możności swoich interesów bronić.

Podpisany zapytuje Wysoki Wydział:

1. Dlaczego Wydział krajowy nie wykonuje należytej kontroli?
2. Czy wiadomem jest Wydziałowi krajowemu, że spółka datki konkurencyjne rozdziela z widocznem pokrzywdzeniem gmin i członków gmin wiejskich?
3. Czy Wydział krajowy spowoduje spółkę do uskutecznienia innej, ponownej a sprawiedliwej repartyeyi datków konkurencyjnych?

S. Potoczek.

Stręk, Mizia, F. Kramarczyk, Żardecki, Klemensiewicz, J. Romańczuk, Rożankowski, Herasimowicz, Kułaczkowski, Hamorak, Sirko, Korol, Okuniewski, Barabas, Huryk, Siczynski, D. Mi-dowicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelacyę tę zakomunikuje Wydziałowi krajowemu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 18. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji podatkowej L. s. 1.124, 1.135.

Komisji prawniczej L. s. 1.125.

Komisji gminnej L. s. 1.126.

Komisji petycyjnej L. s. 1.127, 1.147.

Komisji drogowej L. s. 1.128.

Komisji administracyjnej L. s. 1.129.

Komisji szkolnej L. s. 1.131, 1.132, 1.133, 1.134.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1.136.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycje do L. s. 1.130, 1.137, 1.138, 1.139, 1.140, 1.142, 1.143, 1.144, 1.148.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy o nadaniu gminie m. Kalwarya Zebrzydowska w powiecie wadowickim uprawnienia do poboru opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa na przeciąg lat 6, tudzież opłaty od psów na przeciąg lat 12.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie, z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwolenie gminie m. Kalwarya Zebrzydowska w powiecie wadowickim na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam:

Art. I. Gminie Kalwarya Zebrzydowska dozwala się pobierać przez lat sześć, licząc od dnia wejścia tej ustawy w życie, opłaty od napojów poniżej wyszczególnionych, w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy:

1) od litra piwa	1 ³ / ₁₀ ct.
2) „ „ wódki do 65 Tralesa	8 „
3) „ „ okowity nad 65 Tralesa (okowit - spir.)	14 „
4) „ „ araku	12 „
5) „ „ miodu	10 „
6) „ „ słodzonych napojów .	12 „

Art. II. Do uiszczenia tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądźto na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III. Okręg poborowy stanowi gmina Kalwarya Zebrzydowska.

Art. IV. Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy, nie można obciążać nią produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V. Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze admini-

stracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I., II., III., IV., V., tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Art. I., II., III., IV., V oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie m. Kalwarya Zebrzydowska w powiecie wadowickim na pobór opłat od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam:

Art. I. Gminie m. Kalwarya Zebrzydowska wolno pobierać przez przeciąg lat dwunastu, licząc od dnia wejścia tej ustawy w życie, opłatę od psów utrzymywanych w obrębie miasteczka Kalwarya Zebrzydowska.

Art. II. Opłata ta wynosić ma od każdego psa na uwięzi trzymanego rocznie jeden zł. a. w., od każdego innego psa kwotę dwu zł. w. a. rocznie.

Art. III. Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty, jako też co do uwolnienia od opłaty w poszczególnych wypadkach, jak i wogóle co do przeprowadzenia tej ustawy wyda Reprezentacya gminna.

Art. IV. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I., II., III. i IV., tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I., II., III. i IV., tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej z czynności V. Departamentu Wydziału krajowego.

Sprawozdawca poseł Trzeciecki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z czynności V. Departamentu Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890 r.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył na najbliższej sesji wyczerpujące sprawozdanie o sposobie pokrywania wydatków w ramach potrzeby stawiania, powiększania i przerabiania szpitali prowincjonalnych i ewentualnie postawił odpowiednie wnioski.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Włodzimierz Kozłowski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Hoszard.

Przemawia p. Kozłowski Włodzimierz.

P. Golejewski przemawia.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp I. i ustęp II. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I. i ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego, odnoszącem się do czynności w celu podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu w kraju. (Część II. Szkoły zawodowe i warsztaty wzorowe).

Sprawozdawca poseł Szczepanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w dziale szkół fachowych i warsztatów wzorowych i dołączone do niego sprawozdanie Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze konstytucyjnej wyjednał większe niż dotąd zasiłki ze skarbu państwa dla szkół przemysłowo-fachowych i warsztatów wzorowych w naszym kraju, wykazane w memoryale Komisji krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 14. lipca 1890 roku — i to w równym stosunku jak w innych krajach koronnych.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wzorowy statut dla uzupełniających szkół przemysłowych przedłożony c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty pismem Komisji krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 19. września 1889 roku l. 272 uznał za normalny dla uzupełniających szkół przemysłowych w Królestwie Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby założył zawodową szkołę dla przemysłu drzewnego w Kołomyi i upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań w sprawie przyczynienia się skarbu krajowego do utrzymania i założenia tej szkoły.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wzniesienia budynku dla c. k. zawodowej szkoły ślusarskiej w Świątnikach górnych kosztem powyżej 35.000 zł., pod warunkiem, że gmina Świątniki górne przyczyni się do kosztów budowy kwotą 10.000 zł., i otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na ten cel w kwocie 25.000 zł.

Wypłata tej dotacji z funduszu krajowego nastąpi w dwóch ratach rocznych. Sejm wstawia w budżet na rok 1891 kwotę 10.000 zł. tytułem I. raty na cel powyższy.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zamierzony warsztat wzorowy dla przemysłu kowalskiego w Sułkowicach o ile możliwości już z początkiem roku 1891 wprowadził w życie, oraz upoważnia Wydział krajowy do przyrzeczenia jednorazowego zasiłku w kwocie 5.000 zł. na wystawienie budynku dla umieszczenia wzorowego warsztatu kowalskiego w Sułkowicach

w powiecie myślenickim i na urządzenie tego warsztatu, jeżeli go c. k. Rząd wprowadzi w życie jako zakład państwowy.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia gminie miasta Kołomyi bezwrotnego zasiłku w kwocie 4.000 zł. w czterech równych ratach rocznych, począwszy od roku 1891 pod warunkiem, jeżeli gmina miasta Kołomyi budynek, w którym mieści się krajowa szkoła garncarska w Kołomyi rozszerzy według wymagań uznanych za niezbędne do celów nauki. Sejm wstawia w budżet krajowy na rok 1891 kwotę 1.000 zł. tytułem pierwszej raty powyższego zasiłku. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia na cele budowy rozporządzalnych oszczędności z budżetu szkoły kołomyjskiej, jeżeliby zdaniem Wydziału krajowego zachodziła istotna potrzeba podwyższenia tej subwencji.

VIII. Sejm wstawia w budżet krajowy na rok 1891 kwotę 1.300 zł. tytułem zasiłku na opłacenie nauczyciela rysunków i fachowego instruktora stolarstwa w warsztacie dla wyrobów z drzewa w Kołomyi, założonym przez Spółkę huculską, jednak pod warunkiem, że Spółka huculska podda swój warsztat pod nadzór Wydziału krajowego, a względnie Komisji krajowej dla spraw przemysłowych w tej mierze, jak podlegają temu nadzorowi inne ze skarbu krajowego subwencyonowane zakłady dla fachowej nauki przemysłowej.

IX. 1) Sejm udziela Edmundowi Krzenowi, kierownikowi krajowej ceramicznej stacji doświadczalnej „veniam aetatis“.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby stabilizował Edmunda Krzena na posadzie kierownika krajowej ceramicznej stacji doświadczalnej, nadanej mu prowizorycznie dekretem Wydziału krajowego z dnia 25. maja 1886 roku l. 26.407, oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ustęp lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm na posiedzeniu z dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 roku pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał Edmundowi Krzenowi pięciolecie po 200 zł., w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby nieprzerwanie przy tych samych poborach pełnionej na posadzie kierownika kra-

jowej ceramicznej stacji doświadczalnej. Służba policzalna do emerytury i pięciolecie poczyna się liczyć od dnia 26. maja 1886 roku.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustępy I., II., III. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I., II. i III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp IV. wniosku komisji.

P. Lasocki zwraca uwagę na błąd drukarski w tym ustępie, a mianowicie w wierszu 2-gim zamiast wyrazu „upoważnił“ ma być „upoważnia“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę, a nadto podnosi, że ustępem IV. załatwione są petycje do L. s. 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900 i 901 gmin powiatu kosowskiego o założenie w Kosowie szkoły snycerskiej w połączeniu ze szkołą kamieniarską.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp IV. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje załatwienie takowym wymienionych petycji.

Sprawozdawca prostuje omyłkę druku w ustępie VII., mianowicie po wyrazie „Sejm“ należy dodać wyraz „wstawia“, i odczytuje ustępy V., VI., VII., VIII. i IX. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy V., VI., VII., VIII. i IX. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalszy wniosek komisji: Co do petycji przedstawionej komisji, to jest L. s. 357, dotyczącej się założenia szkoły koszykarskiej w Rudkach i L. s. 622 petycji co do założenia takiej samej szkoły w Zakliczynie, komisya wnosi przekazanie tychże Wydziałowi krajowemu w celu zbadania przy pomocy krajowej Komisji przemysłowej, czy w miejscowościach wskazanych staje się zadość warunkom, pod którymi inne podobne zakłady już założone zostały. Tak samo komisya wnosi przekazać Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania petycję L. s. 735 p. Czyrniańskiego, zdolnego kierownika szkoły kłodziejstwa i bednarstwa w Kamionce strumilowej, proszącego o powiększenie pensji.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi dodanie

we wniosku komisji, co do załatwienia petycji L. s. 735, po wyrazie: „zbadania“, wyrazów: „i do możliwego uwzględnienia“.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni i popiera wnioski p. Merunowicza.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Merunowicza.

Sprawozdawca odczytuje następujące wnioski w załatwieniu petycji wniesionych:

Petycję L. s. 1.031 Pierwszej związkowej garbarni w Rzeszowie o udzielenie z krajowego funduszu przemysłowego pożyczki w kwocie 50.000 zł. przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia w porozumieniu z krajową Komisją dla spraw przemysłowych.

Petycję L. s. 857 gminy Kopanki o przyjęcie do szkoły koszykarstwa w Jarosławiu kosztem funduszu krajowego kilku uczniów z Kopanki — przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia w porozumieniu z krajową Komisją dla spraw przemysłowych.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnioskami komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego o wniosku posła Rutowskiego i towarzyszy, co do ulg w dodatkach do podatków dla krajowych przedsiębiorstw przemysłowych.

Sprawozdawca poseł Rutowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież przemysłowych towarzystw akcyjnych od dodatków do podatków.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, postanawiam co następuje:

§. 1.

Od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych, uwolnione będą następujące zakłady przemysłowe, które w przeciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy

w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim założone zostaną:

1. wszelkie zakłady przemysłowe, mające na celu wyrób takich przedmiotów, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim wyrabiane nie były.

2. Zakłady przemysłowe z gałęzi przemysłu w kraju istniejących, jeżeli będą założone według wymagań najnowszego stanu techniki, obliczone na większy przerób surowego materiału lub półfabrykatu i zatrudniać będą większą liczbę robotników, a mianowicie: zakłady przemysłowe dla wyrobu cementu, wapna hydraulicznego, fajansu, majolik, wyrobów kamionkowych, felcowanych dachówek z gliny, rur drenowych, cegieł ogniotrwałych; zakłady dla wyrobu ciekłych i stałych smar z olejów mineralnych, przerobu mazi pogazowych na asfalt sztuczny albo na środki desinfekcyjne, wyrobu farb anilinowych, zakłady dla wyrobu urządzeń i aparatów gorzelnianych oraz browarniczych, maszyn parowych, maszyn i narzędzi rolniczych, narzędzi wiertniczych; fabryki powozów, lin drucianych, lamp naftowych; fabryki narzędzi i przyrządów pożarnych, sikawek, wozów ratunkowych; zakłady dla wyrobu kalafonii i przerobu odpadków drzew szpilkowych, olejków eterycznych; fabryki fortepianów i innych instrumentów muzycznych; zakłady dla wyrobu celulozy, zakłady przemysłowe tkackie z lnu, konopi, bawełny, juty, zatrudniające w obrębie zakładów najmniej 10 ręcznych krosien tkackich, zakłady przemysłowe tkackie z wełny lub jedwabiu, zatrudniające w obrębie zakładu najmniej 6 krosien tkackich; zakłady blichu i apretury zdolne przerobić najmniej 20.000 sztuk płótna rocznie; zakłady apretury sukna, zdolne przerobić rocznie najmniej 1.000 sztuk sukna lub innych wyrobów wełnianych; farbiarnie wyrobów tkackich, drukarnie wyrobów tkackich; zakłady dla wyrobów pończoszkowych, zatrudniające najmniej 15 warsztatów; zakłady garbarskie dla wyrobu skór podeszwianych, saków, skór cielęcych matowych, czarnych, szarych, zamszów, kidów, skór lakierowanych; zakłady białoskórnicze, zakłady przemysłowe dla wyrobu świec stearynowych, parafinowych, cerezynowych, fabryki mydła, zdolne przerobić naj-

mniej 1.000 centnarów tłuszczów roślinnych lub zwierzęcych; fabryki karuku i żelatyny; fabryki krochmalu, dekstryny, przerobów mącznych; fabryki szkła, szlifiernie szkła, fabryki kwasu siarkowego; zakłady dla wyrobu surogatów kawy obliczone na przerób produktu najmniej z 50 morgów roślin okopowych; fabryki cukru buraczanego.

§. 2.

Zakłady przemysłowe już istniejące, a należące do gałęzi przemysłu powyżej w §. 1 ustępie 2 wymienionych — jeżeli w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zaprowadzą wydoskonalone urządzenia techniczne według wymagań najnowszego stanu techniki i rozszerzą przedsiębiorstwo tak, że będą zdolne przerabiać większą ilość surowego materiału lub półfabrykatu i zatrudniać większą ilość robotników — zostaną uwolnione od całej nadwyżki wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, jakaby przypadła do zapłaty wskutek powiększenia przedsiębiorstwa.

§. 3.

Uwolnione będą od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, następujące spółki na podstawie ustawy z d. 9. kwietnia 1873 r. (L. 70 Dz. u. p.) zawiązane:

a) spółki surowcowe, mające na celu nabywanie surowych materiałów lub półfabrykatów wyłącznie na użytek należących do spółki rzemieślników i przemysłowców, którzy tych materiałów do swoich wyrobów potrzebują;

b) spółki magazynowe, założone celem sprzedaży we wspólnym lokalu wyrobów przemysłowych, wyłącznie tylko przez członków spółki wyrabianych;

c) spółki produkcyjne, których członkowie pracują we wspólnym, z kapitału spółki założonym warsztacie, tudzież takie, które członkom spółki rozdają roboty do domów.

§. 4.

Uwolnione będą od wszystkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych, towarzystwa akcyjne, mające na celu prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, które zostaną założone

w przeciągu 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli będą miały urzędową swą siedzibę w kraju, jeżeli ich wpłacony kapitał akcyjny wynosić będzie najmniej 250.000 zł. w. a., zatrudniać będą najmniej 60 robotników, a zakład swój przemysłowy urządzą odpowiednio do wymagań najnowszego stanu techniki.

§. 5.

Wszelkie powyżej w §§. 1 — 4 przyznane uwolnienia od dodatków będą obowiązywać na przeciąg 10 lat, licząc od początku tego kwartału, w którym podanie o uwolnienie wniesionem zostało.

Gdyby jednak w ciągu tego 10-letniego okresu zakład przemysłowy, spółka lub towarzystwo akcyjne utraciło warunki w §. 1 ustęp 2 i w §§. 2, 3 i 4 niniejszej ustawy określone, od których zawisłem jest uwolnienie od dodatków, natenczas Wydział krajowy może cofnąć udzielone uwolnienie na resztę 10-letniego okresu.

§. 6.

O zastosowaniu niniejszej ustawy do zakładów przemysłowych, spółek i towarzystw akcyjnych, rozstrzyga w każdym poszczególnym wypadku Wydział krajowy ostatecznie i ogłasza swoją uchwałę w gazecie urzędowej.

§. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, a równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 20. stycznia 1886 (Nr. 17. Dz. ustaw i rozporządzeń krajowych).

Wszakże uwolnienia od dodatków, które na podstawie ustawy z dnia 20. stycznia 1886, (Nr. 17. Dz. ust. i rozporządzeń krajowych), orzeczone zostały, zachowują w całości swoją moc obowiązującą.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Kozłowski Włodzimierz wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu uchwała „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji wybranej dla wniosku posłów Koziebrodzkiego Władysława i Madeyskiego w sprawie zmiany instrukcji dla Wydziału krajowego.

Sprawozdawca poseł Madeyski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Komisja wnosi:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod ./ Instrukcyę dla Wydziału krajowego.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ze względu na zmiany w „Instrukcyi dla Wydziału krajowego“ poczynione, poddał szczegółowej rewizyi „Ustanowę służby krajowej“ z dnia 23. marca r. 1866 wraz z wszystkimi przepisami w związku z nią będącymi, tudzież ażeby ewentualne wnioski swoje w tej mierze Sejmowi na najbliższej sesyi przedstawił.

W rozprawie ogólnej przemawia p. hr. Golejewski.

Przemawia p. Koziebrodzki Władysław.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy, Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Golejewski wnosi głosowanie „en bloc“ nad projektem instrukcyi dla Wydziału krajowego.

P. Goldman zgłasza pogłoskę do §. 7.

Sprawozdawca prostuje omyłkę druku w §. 26. mianowicie wykreślić należy wyraz „przewidzianych“ dwukrotnie w tym paragrafie powtórzony. Nadto podnosi sprawozdawca, iż w §. 52. zamierza komisya wprowadzić odmienną stylizacyę

Izba w głosowaniu uchwała „en bloc“ wszystkie paragrafy proponowanej przez komisya instrukcyi z wyjątkiem paragrafów 7 i 52 w brzmieniu następującem:

§. 1.

Statut krajowy oznacza w ogólności zakres działania Wydziału krajowego; niniejsza zaś instrukcyja określa szczegółowe jego czynności i sposób załatwiania tychże.

§. 2.

Wydział krajowy powinien strzedz całości kraju, praw i swobód jemu przyznanych, wykonywać prawomocne uchwały Sejmu i czuwać nad ich wykonaniem w sposób przez Sejm wskazany.

Gdyby uchwała Sejmu z powodu przeszkód nieprzewidzianych wykonaną być nie mogła w sposób przez niego wskazany, Wydział krajowy wykona ją według możliwości, lecz usprawiedliwi się z tego przed najbliższym Sejmem.

W nadzwyczajnych razach, wymagających nagłych postanowień, które zakres działania Wydziału krajowego przechodzą, obowiązkiem jego będzie przedłożyć Najjaśniejszemu Panu wniosek o zwołanie nadzwyczajnego Sejmu krajowego.

§. 3.

W sprawach fundacyjnych Wydział krajowy stosować się będzie ściśle do woli fundatorów.

§. 4.

Wydział krajowy czuwać ma nad ściśłem zachowaniem przepisów, wydanych przez Sejm, dla krajowych urzędów i zakładów.

§. 5.

Wydział krajowy załatwia czynności dawnego Wydziału stanowego w sprawach szlachectwa, o ile dotyczą Królestwa Galicyi i Lodomerji i Wielkiego Księstwa Krakowskiego. (Uchwała Sejmu z dnia 23. kwietnia 1861 r. zatwierdzona najwyższem postanowieniem z dnia 8. sierpnia 1861 r.).

§. 6.

Wydział krajowy przedkłada Sejmowi w początkach każdej sesyi budżet i składa rachunki:

- a) z zarządu majątku krajowego, z podatków na cele krajowe, i z użycia kredytu krajowego, jako też

b) z wydatków krajowych zwyczajnych i nadzwyczajnych. (St. kr. §. 18. l. 4. „a i b“).

§. 8.

Wydział krajowy nie może obciążać stale funduszków krajowych w jakikolwiekby sposób, ani też zezwalać na wydatki budżetem nie objęte; jednakże rozporządza według własnych uchwał kwotami na pewne cele budżetem przeznaczonemi i przez Sejm uchwalonemi.

Na wydatki nieprzewidziane może Sejm wstawić w budżet do rozporządzenia Wydziału krajowego pewną sumę, której Wydział krajowy przekroczyć nie może. Z użycia tej sumy Wydział krajowy co roku zda sprawę Sejmowi.

§. 9.

Sumy na pewną rubrykę budżetem przeznaczone, nie mogą być użyte na wydatki innej rubryki, o ile Sejm na takie przenoszenia nie zezwoli.

Jeżeli kredyt na pewną rubrykę przyzwolony, dla przyczyn nadzwyczajnych nie wystarczył, Wydział uzupełni kredyt i usprawiedliwi konieczną tego potrzebę przed najbliższym Sejmem; jeżeli przyzwolony kredyt nie został wyczerpany, pozostałość stanowić będzie oszczędność.

Jeżeli rzeczywista ogólna suma na pokrycie wydatków przeznaczona przewyższyła rzeczywistą ogólną sumę potrzeb, przewyżka ta stanowić będzie czystą oszczędność budżetową. Czystymi oszczędnościami budżetowemi rozrządza Sejm krajowy.

Jeżeli zaś rzeczywista ogólna suma na pokrycie wydatków przeznaczona, nie dosięgła rzeczywistej ogólnej sumy potrzeb, natenczas wynika niedobór. Na pokrycie wykazanego niedoboru zażąda Wydział od Sejmu potrzebnych środków.

§. 10.

Wydział krajowy obowiązany jest gotowiznę rozrządzalną, na razie niepotrzebną, lokować na prowizję w instytucjach publicznych, jednakże z zastrzeżeniem zwrotu w krótkich terminach. Stała lokacya rozrządzalnej gotowizny wymaga zezwolenia Sejmu.

Gotowiznę pojedynczych fundacyj, przeznaczoną na korzystną stałą lokacyą, lokować należy, jeżeli zapisy fundacyjne szczególnego nie wskazują umieszczenia, w papierach krajowych mających popularne bezpieczeństwo.

§. 11.

Po złożeniu rocznych rachunków i sprawdzeniu tychże przez Sejm krajowy, Wydział krajowy otrzyma absolutorya, o czem członków swoich zawiadomi.

§. 12.

Na opróżnione miejsca fundacyjne lub stypendyjne, do których obsadzenia służy krajowi lub służyło byłym Stanom prawo proponowania kandydatów, Wydział krajowy przedstawi z pomiędzy ubiegających się na każde opróżnione miejsce z osobna trzech kandydatów tej władzy lub tej osobie, której z mocy dokumentu fundacyjnego lub stypendyjnego służy prawo nominacyi (§. 27. St. kr.), aspirantom zaś w propozycji nieuwzględnionym, po zapadłej nominacji podania ich zwróci.

§. 13.

Uchwały Wydziału krajowego pod obrady Sejmu przeznaczone, wnosi na posiedzenie sejmowe członek Wydziału, naczelnik departamentu, w którym przedmiot był wygotowany, odczytując uchwałę z motywami. Jeżeli na posiedzeniu Wydziału krajowego referent departamentu przy głosowaniu pozostał w mniejszości i zdanie oddzielne sobie zastrzegł, natenczas Wydział krajowy powinien przeznaczyć do wniesienia tej uchwały na posiedzenie sejmowe jednego z pomiędzy członków większości. Członek Wydziału krajowego obowiązany jest popierać w Sejmie tudzież w komisjach sejmowych wszystkie te sprawy, które na posiedzenie sejmowe wniósł, tudzież wszystkie te uchwały, które na posiedzeniu Wydziału na jego wniosek zapadły (§§. 30 i 35).

Członek Wydziału krajowego, który na posiedzeniu Wydziału przy głosowaniu pozostał w mniejszości i zdanie oddzielne sobie zastrzegł, może w czasie dyskusyi w komisjach sejmowych przytoczyć swoje zdanie i jego powody.

§. 14.

Po zamknięciu każdej sesyi Sejmu urzędnik kierujący biurem sejmowem odbierze natych-

miast od sekretarzy sejmowych protokoły posiedzeń i wszystkie inne sejmowe akta według prowadzonego u łaski Marszałka protokołu podawczego i przedłoży je jako jedną całość Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowego postąpienia.

§. 15.

Uchwały i propozycje Sejmu, wymagające najwyższej sankcyi, przedkłada *Marszałek* krajowy *bez zwłoki* Naj. Panu przez c. k. Namiestnika, oddzielnie według pojedynczych przedmiotów; tą samą drogą podaje *później* Wydział krajowy rozprawy Sejmu wraz z protokołami posiedzeń do najwyższej wiadomości.

Jeżeli przedłożenie do sankcyi nie mogło nastąpić podczas sesyi sejmowej, obowiązek ten przechodzi na Wydział krajowy.

Uchwały Sejmu, zawierające wezwania do Rządu, przedkłada *Marszałek* c. k. Namiestnikowi; Wydział krajowy winien takie uchwały poprzeć odpowiedniemi uzasadnieniami a o skutku zdać sprawę najbliższemu Sejmowi.

§. 16.

Na pokrycie pomniejszych potrzeb Sejmu i Wydziału krajowego urządzi Wydział krajowy podręczną kasę i powierzy ją dyrektorowi kancelaryi, który wydatki takie załatwia z obowiązkiem złożenia rachunków (§. 60).

§. 17.

Wydział krajowy wydaje dla urzędników i zakładów krajowych instrukcje na podstawie zarysu przez Sejm krajowy uchwalonego; również może wydawać instrukcje dla tych także urzędników rządowych i gminnych, którzy polecone sobie mają załatwianie spraw krajowych, a to dla pierwszych za porozumieniem się z dotyczącymi władzami rządowymi. Wydziałowi krajowemu podlegają urzędnicy i słudzy pobierający płacę z majątku krajowego lub z funduszów pod zarządem reprezentacyi krajowej zostających.

§. 18.

Wydział krajowy odpowiedzialnym jest Sejmowi za wszystkie poruczone sobie urzędowe czynności i winien zdać z nich sprawę na początku każdorocznej sesyi sejmowej.

§. 19.

Załatwianie wszystkich czynności Wydziału krajowego odbywa się w sześciu departamentach.

§. 20.

Do załatwiania czynności Wydział krajowy przydzielonych ma sobie urzędników i służbę, według systemizowanego etatu osób i płac.

§. 21.

Marszałek krajowy, jako przewodniczący Wydziału krajowego, czuwa nad biegiem czynności Wydziału oraz nad wewnętrznym porządkiem i wydaje w tym celu odpowiednie zarządzenia; zakreśla czynności pojedynczych departamentów według przedmiotów, przeznaczając dla nich naczelników z gronu członków Wydziału i dodaje im do pomocy urzędników w miarę potrzeby; przeznaczając jednego urzędnika do prowadzenia protokołu obrad Wydziału krajowego; porucza urzędnikom za porozumieniem się z naczelnikiem departamentu wypracowanie szczegółowych przedmiotów; przydziela siły pomocnicze i służbę do departamentów lub do oddziałów.

Marszałek wyznacza posiedzenia Wydziału, układa porządek dzienny; obrad (§. 30), otwiera i zamyka posiedzenie, przewodniczy obradom, ujmuje wnioski w należytej formie, podaje je pod głosowanie i stwierdza zapadłe uchwały. Marszałek aprobuje wszelkie ekspedycje i podpisuje je wraz z naczelnikiem właściwego departamentu. Tylko indorsaty, do stron wystosowane, może podpisywać dyrektor kancelaryi.

§. 22.

W celu utrzymywania przeglądu i kontroli nad biegiem czynności Wydziału krajowego tudzież w celu ułatwienia wszelkich czynności, które Marszałek jako przewodniczący Wydziału sprawuje, będzie utworzone osobne biuro Marszałka, złożone z urzędników przez Marszałka powołanych.

§. 23.

Jeżeli Marszałek jako przewodniczący Wydziału krajowego z jakichbydz powodów nie może wykonywać swojego urzędowania, czynności jego załatwiać będzie ten Członek Wydziału, którego Marszałek zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym zamianuje.

Jeżeli zastępca Marszałka nie urzęduje, Mar-

szarek powoła do zastępstwa innego Członka Wydziału krajowego.

§. 24.

Członkowie Wydziału krajowego jak i urzędujący ich zastępcy mają równe prawa i obowiązki.

Członek Wydziału krajowego jako naczelnik departamentu jest zwierzchnikiem urzędników, sił pomocniczych i służby, do departamentu przydzielonych. On porucza im prace i wskazuje sposób ich załatwienia.

Marszałek może dla poszczególnych gałęzi spraw urzędzać w miarę potrzeby specjalne biura urzędników. W każdym biurze specjalnem urzędnik przez Marszałka wyznaczony będzie bezpośrednim przełożonym reszty urzędników tego biura. Każde takie biuro zostanie przydzielone do jednego z departamentów. Jeżeli do departamentu przydzieleni zostaną urzędnicy do specjalnego biura nienależący, Marszałek przeznaczy, który z nich będzie ich bezpośrednim przełożonym.

Członek Wydziału krajowego jako naczelnik departamentu jest obowiązany z końcem każdego miesiąca przedkładać Marszałkowi wykaz spraw załatwionych i zaległych.

Członek Wydziału krajowego obowiązany jest w celu sprawowania nadzoru i kontroli zwiedzać osobiście zakłady pod jego bezpośrednim zarządkiem zostające.

Wydziałowi krajowemu służy prawo delegować członka Wydziału do wykonania pewnych specjalnych czynności nadzoru lub kontroli. Delegowany członek Wydziału obowiązany jest spełnić takie polecenie ściśle według uchwały Wydziału.

Marszałek ma prawo zwiedzać wszelkie instytucje, urzędy i zakłady autonomiczne, pod zarządkiem lub nadzorem Wydziału krajowego zostające.

§. 25.

Członkowie Wydziału krajowego i ich zastępcy mają gorliwie pełnić swoje obowiązki.

Jeżeli członek Wydziału krajowego nie pełni swojego urzędowania dłużej, aniżeli dni czternaście, uważać należy, że tem samem złożył mandat do Wydziału krajowego. Wyjątek stanowi urlop, choroba, lub powołanie do innej służby przez Sejm lub Wydział krajowy.

Urlopów udziela członkom Wydziału i ich zastępcom Marszałek krajowy *bacząc na to, ażeby bieg czynności Wydziału nie doznał uszczerbku.*

§. 26.

Marszałek krajowy obowiązany jest powołać zastępcę członka Wydziału do urzędowania w razach przewidzianych §. 13. statutu krajowego *tudzież §. 25. niniejszej instrukcyi, a nadto:*

- a) jeżeli który z członków Wydziału z jakichkolwiek przyczyn dłużej nad jeden miesiąc nie urzęduje, albo gdy Marszałek wie, iż członek Wydziału dłużej nad jeden miesiąc urzędować nie będzie;
- b) jeżeliby w ogólności dla braku przepisanej obecności czterech członków (§ 42. stat. kraj.), lub też dla wymienionych w §. 41. niniejszej instrukcyi okoliczności, nad ważnymi przedmiotami ani narady się odbywać, ani uchwały w Wydziale zapadać nie mogły.

Powołany zastępca urzędować ma dopóty, dopóki członek Wydziału, na którego miejsce był powołany, urzędowania nie obejmie.

§. 27.

Zastępca członka Wydziału krajowego pobiera płacę równą płacy członka Wydziału a to od dnia wstąpienia do Wydziału krajowego, za cały czas zastępstwa. Oprócz tego ma prawo żądania zwrotu kosztów za podróż z miejsca swego zamieszkania do Lwowa i napowrót, *tudzież do dyet za czas na tę podróż przypadających, stosownie do postanowień §. 28.*

§. 28.

Marszałek krajowy, członkowie Wydziału krajowego, oraz ich zastępcy, oddalający się w celach urzędowych *wskutek uchwały Wydziału za obręb miasta Lwowa, pobierają dyety i koszta podróży, osobnemi przepisami oznaczone.*

Jeżeli członek Wydziału krajowego lub jego zastępca oddala się w tym celu, ażeby spełnić obowiązki zwiedzenia osobiście zakładu krajowego (§. 24. ustęp 5.), *tudzież w razach naglących uchwałę Wydziału krajowego może zastąpić zezwolenie Marszałka.*

§. 29.

Wydział krajowy załatwia sprawy:

1. kolegialnie, mianowicie albo na posiedzeniach, albo okólnikowo (*circulando*);
2. potocznie (*currenter*).

§. 30.

Posiedzenia zwyczajne odbywać się będą przynajmniej *dwa razy* na tydzień w dniach *stałe oznaczonych*.

W razie potrzeby, jakoteż na żądanie trzech członków Wydziału, winien Marszałek zarządzić posiedzenie nadzwyczajne, i wezwać na nie, tak jak na posiedzenie zwyczajne, wszystkich członków i urzędujących zastępców

Posiedzenia Wydziału krajowego nie są publiczne.

Przynajmniej na jeden dzień przed posiedzeniem każdy członek Wydziału krajowego złoży w biurze Marszałka spis spraw, które do obrad przygotował. Jeżeli przedmiotem obrad ma być użycie kwot uchwalonych przez Sejm do rozporządzalności Wydziału krajowego (fundusz dyspozycyjny), lub osobiste sprawy urzędników, referent obowiązany jest przynajmniej na jeden dzień przed posiedzeniem Wydziału podać wniosek swój wraz z uzasadnieniem do wiadomości Marszałka.

Referaty w sprawach rozdawnictwa stypendyów i miejsc fundacyjnych mają być złożone w biurze Marszałka wraz z listą kwalifikacyjną i wnioskami referenta na ośm dni przed posiedzeniem, poczem Marszałek zawiadomi członków Wydziału, że akta te w jego biurze przejrzeć mogą.

Marszałek może zarządzić, ażeby także w innych sprawach ważniejszych wnioski referentów wraz z uzasadnieniem były podawane do jego wiadomości na pewien czas przed posiedzeniem.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, przez Marszałka ułożonego, sprawy naglące mogą wejść pod obrady Wydziału, chociażby przez referenta nie były naprzód zapowiedziane.

Tylko Marszałek (§. 31.), członkowie Wydziału i urzędujący ich zastępcy mają głos stanowczy; ci też tylko i urzędnik trzymający pióro zgromadzają się na posiedzenia.

Inne, do grona Wydziału krajowego nie należące osoby, wezwane być mogą na posie-

dzenie przez Marszałka, lub przez Wydział krajowy, dla udzielenia potrzebnych wiadomości i objaśnień.

Członek Wydziału, *naczelnik* departamentu, wnosi rzecz swojego departamentu na posiedzenie; jego obowiązkiem jest wyłuszczyć dokładnie przedmiot co do okoliczności stanowczych i wyłożyć motywa zdania swojego, a w rzeczach ważniejszych na piśmie.

Marszałek kieruje obradami, a wysłuchawszy referenta, otwiera dyskusję i udziela członkom głosu w porządku, w jakim się do głosu zapisali.

Każdy z członków Wydziału może po udzieleniu sobie przez Marszałka głosu czynić uwagi, wnioski i poprawki.

Gdy już żaden z członków głosu nie zabiera, a w razie uchwalenia przez Wydział zamknięcia dyskusyi, po wysłuchaniu zapisanych jeszcze głosów, a w końcu sprawozdawcy, Marszałek zamyka dyskusję i zarządza głosowanie w ten sposób, iż najpierw poprawki i wnioski, najwięcej od wniosku sprawozdawcy oddalone, pod głosowanie poddaje.

Jeżeli wniosek składa się z kilku ustępów, Marszałek może, a jeżeli Wydział uchwali, powinien, poddać go pod głosowanie ustępami.

Członkowie Wydziału na posiedzeniach zabierają miejsca, *referują* i głosują według starszeństwa wieku.

§. 31.

Uchwałą staje się ten wniosek, za którym się oświadczy bezwzględna większość głosujących członków Wydziału, Marszałek nie głosuje, rozstrzyga jednak w razie równości głosów.

Żaden z obecnych członków Wydziału nie może się uchylać od głosowania, wyjąwszy przypadki instrukcją niniejszą przewidziane (§. 41).

Uchwała nad pewnym ustępem wniosku zapadła staje się podstawą dalszego nad tymże wnioskiem głosowania dla tych także członków, którzy za nią nie głosowali.

§. 32.

Po zapadłej uchwale nie można cofnąć swego zdania. — Jednakże na żądanie przynajmniej

trzech członków Wydziału krajowego winien Marszałek przedmiot uchwalony poddać raz jeszcze pod obrady.

Jeżeli po zapadłej uchwale dojdą do wiadomości któregoś z członków Wydziału takie nowe okoliczności, o których przypuścić wypada, że mogłyby wpłynąć na zmianę uchwały Wydziału, należy zawiadomić o tem niezwłocznie Marszałka, który w takim razie może wstrzymać ekspedycję i sprawę ponownie pod obrady Wydziału poddać.

Ponowne obrady nad przedmiotem już uchwalonym mogą się odbyć przynajmniej w równie liczonym komplecie Wydziału, w jakim zapadła dotycząca uchwała.

§. 33.

Każdy członek Wydziału jako referent odpowiedzialnym jest za niedokładne wyjaśnienie przedmiotu i motywów swego zdania, niemniej za skutki błędny, w jakiby Wydział krajowy wprowadził.

§. 34.

Przy każdym posiedzeniu prowadzony będzie protokół obrad, który zawierać ma spis osób obecnych i numera podań przez referentów do narady przedstawionych, dalej wnioski, zdania i zapadłe uchwały, a przy ważnych przedmiotach także krótki wyciąg dyskusyi.

Protokół odbytego posiedzenia podpisze Marszałek i urzędnik protokołujący.

Wyciągi z protokołów posiedzeń, z wyjątkiem części dotyczącej się spraw osobistych, podawane będą do powszechnej wiadomości (§. 64). Jednakże Wydział krajowy wstrzymać może ogłoszenie, jeżeli to w interesie kraju za potrzebne uzna, lub jeżeli sprawa ostatecznie załatwioną nie jest.

Posłowie sejmowi mają prawo przeglądać protokoły posiedzeń i inne akta Wydziału za porozumieniem się z naczelnikiem dotyczącego departamentu.

Wnioski przygotowane do Sejmu Wydział krajowy przysyłać będzie posłom sejmowym o ile możliwości jak najwcześniej.

§. 35.

Członek Wydziału krajowego winien na referacie zapisać i podpisem swoim stwierdzić uchwałę, na podstawie jego referatu zapadłą.

Uchwały, zapadłe przeciw wnioskowi referenta, wypracuje na referacie wraz z motywami urzędnik pióro na posiedzeniu trzymający i wymieni członków Wydziału, którzy za, a którzy przeciw zdaniu referenta głosowali; uchwały takie przejrzeć i podpisać powinien ten członek Wydziału, na którego wniosek przeciwko zdaniu referenta uchwała zapadła. Oddzielne zdania pojedynczych głosujących tudzież Marszałka zapisywane będą na referacie tylko na ich wyraźne żądanie, wraz z wyszczególnionymi po krótko motywami.

§. 36.

Przed załatwieniem sprawy na posiedzeniu może Marszałek dla głębszego jej zbadania komunikować wypracowany wniosek członkom Wydziału i zarządzić jej wniesienie na następne posiedzenie.

Wnioski zaś do ustaw i ogólnych przepisów powinny być w każdym razie komunikowane wszystkim członkom Wydziału przed wniesieniem ich na posiedzenie.

§. 37.

Marszałek ma prawo w szczególnych przypadkach przeznaczyć współreferenta.

Również naczelnik jednego departamentu wezwać ma do współreferatu naczelnika drugiego departamentu, jeżeli przedmiot pierwszego z przedmiotami drugiego zostaje w styczności.

W razach współreferatu, referent komunikuje wypracowany wniosek współreferentowi, który albo się nań zgodzi, albo też oddzielny wniosek wypracuje, poczem dopiero referent w obecności współreferenta wniesie przedmiot na posiedzenie. W tym ostatnim przypadku współreferent zabiera w rozprawie głos zaraz po referencie.

§. 38.

W sprawach, nagłego załatwienia wymagających, Marszałek zarządzić może bez posiedzenia głosowanie okólnikowe, w którym to razie członkowie Wydziału zdania swoje wprost na referacie zapiszą.

§. 39.

Czynności, które są tylko wykonaniem uchwał Wydziału kraj. tudzież takie, które nie załatwiają

sprawy merytorycznie i stanowczo, ani takiego załatwienia nie przesądzają lub są mniejszej doniosłości, będą załatwiane potocznie a to pod odpowiedzialnością Marszałka i referenta. Marszałek ma prawo sprawę przez referenta za potoczną uznaną przeznaczyć na posiedzenie Wydziału krajowego.

§. 40.

Sprawy załatwiane okólnikowo lub potocznie referent powinien podać do wiadomości Wydziału na najbliższym posiedzeniu.

§. 41.

Marszałek krajowy i członek Wydziału powinni sami uchylić się od udziału w sprawach prywatnych, które się tyczą ich własnej osoby, żony, krewnych i powinowatych włącznie do czwartego stopnia, według prawa cywilnego austriackiego; dalej przybranych rodziców, dzieci lub pupilów, dłużników i wierzycieli, jako też mocodawców w tych sprawach.

W przypadkach takich Marszałek zdaje przewodnictwo swojemu zastępcy (§. 11. stat. kraj.) członkowie Wydziału zaś zdają załatwienie sprawy Marszałkowi krajowemu, który je innemu członkowi Wydziału poruczy.

§. 42.

Członek Wydziału krajowego, naczelnik departamentu, odpowiada za zgodność ekspedycji z uchwałą i za właściwą jej formę, ma przeto przejrzeć, w razie potrzeby poprawić koncept ekspedycji i podpisać go nawet w takim razie, gdy uchwała przeciw jego wnioskowi zapadła — wreszcie przedłożyć go z aktami Marszałkowi do rewizji i aprobaty.

§. 43.

Marszałek przejrzawszy koncept ekspedycji, udziela jej swego „expediatur“ i odsyła ją z aktami na ręce dyrektora kancelaryi do ekspedytury.

§. 44.

Jeżeli Marszałek na ekspedycję się nie zgadza a referent poprawki przez Marszałka proponowanej nie przyjmuje, Marszałek podda sprawę pod decyzję Wydziału krajowego.

§. 45.

Wydział krajowy znosi się z władzami jemu nie podlegającymi przez odezwy, używając

intytulacji „światny“; w korespondencyach z oddziałami pomocniczymi, *tudzież instytucjami, urzędami i zakładami podległymi* używa formy poleceń, ze stronami formy dekretów.

Strony i władze podrzędne korespondują z Wydziałem w formie prośb i raportów.

§. 46.

Używana przez Wydział krajowy pieczęć mieć będzie w tarczy herb Galicyi i w koło tegoż napis: „Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“.

§. 47.

Exhibita, zawierające w sobie wyrachowania jakiegokolwiek rodzaju, referent udzieli dyrektorowi oddziału obrachunkowego do zdania sprawy i sprawdzenia rachunku.

§. 48.

Każda asygnacya do kasy, tudzież wszelkie rozporządzenia Wydziału krajowego, tyczące się jakiegobądź wpisu do ksiąg kasowych, podpisane być winny przez Marszałka lub jego zastępcę i przez referenta, i udzielane będą *ad videndum* dyrektorowi oddziału obrachunkowego, który takowe we właściwą księgę zaciągnie i zaciągnięcie to na asygnacyi lub poleceniu uwi doczni.

Dyrektor oddziału obrachunkowego obowiązany jest pod odpowiedzialnością zwrócić uwagę Wydziału krajowego, gdyby suma, asygnacyą lub poleceniem objęta, przekraczała fundusz dotyczącej rubryki.

§. 49.

Wszelkie pobory i wydatki kasy krajowej, jako też wpisy do ksiąg kasowych, uskutecznia kasa tylko za bezpośredniem poleceniem Wydziału krajowego. Asygnacje niezrealizowane w ciągu roku od daty wymagają odnowienia.

§. 50.

Kasa i oddział obrachunkowy zostają ciągle pod szczególnym nadzorem członka Wydziału, przez Marszałka wyznaczonego.

§. 51.

Członek Wydziału, któremu Marszałek powierzył nadzór kasy i oddziału obrachunkowego,

lub jakie oddzielne zatrudnienie przy rewizyi kasy, przy losowaniu i t. d., zachowa się ściśle podług prawideł instrukcją przepisanych.

§. 53.

Rachunkowością funduszów, pod zarządem Wydziału krajowego zostających, trudni się oddział obrachunkowy.

§. 54.

Kasa krajowa jakoteż kasy dla szczególnych funduszów lub zakładów pod zarządem Wydziału krajowego zostające, przedkładać mają dzienniki z dowodami oddziałowi obrachunkowemu w terminie osobną instrukcją oznaczonym dla ściśłego ich zbadania i sprawdzenia.

Po sprawdzeniu dzienników, oddział obrachunkowy przedłoży Wydziałowi krajowemu wniosek, albo o wydanie *absolutorium*, albo w razie uchybień o zażądanie od kasy potrzebnych wyjaśnień lub sprostowań, a dopiero po uchyleniu uchybień wyda Wydział krajowy kasie *absolutorium*.

§. 55.

Dyrektor oddziału obrachunkowego prowadzi księgę główną, która wykazuje stan majątku każdego funduszu według pojedynczych jego części, równie jak wynikłości z obrotu tegoż, według pojedynczych rubryk tak dochodów jako też wydatków.

Sprawdzanie rachunków należy także do dyrektora oddziału obrachunkowego.

§. 56.

Biura i oddziały Wydziału krajowego nie korespondują ani ze stronami, ani z władzami.

Wszelkie podania, bezpośrednio do nich nadchodzące, należy odesłać do protokołu podawczego Wydziału krajowego.

§. 57.

Wydział krajowy mianuje urzędników i sługi ściśle według systemizowanego etatu, którego przekroczyć nie może.

W razie nadzwyczajnych czynności, lub stałego zwiększenia zakresu prac, może Wydział tymczasowo przyjmując nadzwyczajnych pracowników, winien to jednak zaraz na najbliższej sesji sejmowej usprawiedliwić, a jeżeli zachodzi potrzeba sta-

tego powiększenia etatu, przedłożyć Sejmowi odpowiednie wnioski.

§. 58.

Przepisy co do powołania urzędników i służ krajowych na przeznaczone im posady, co do ich obowiązków, płacy, wynagrodzeń, emolumentów i innych praw, oraz co do ich widoków na przyszłość, co do skutków wynikających z zachowania się ich wbrew przyjętym na siebie obowiązkom służby, co do postępowania w takich razach, nakoniec, co do ustania stosunku służby, są przedmiotem osobnej ustanowy.

§. 59.

Dyrektor kancelaryi jest bezpośrednim przełożonym oddziału manipulacyjnego w ogólności, a w szczególności przełożonym ekspedytu, kieruje jego czynnościami i czuwa nad przepisaniem porządkiem kancelaryi Wydziału krajowego.

§. 60.

Dyrektor kancelaryi ma nadzór nad lokalnościami, sprzętami i książkami Sejmu i Wydziału krajowego, utrzymuje inwentarze tych przedmiotów, zarządza materyałami, rekwizytami i drukami kancelaryjnymi, oraz wydatkami na pomniejsze administracyjne potrzeby Sejmu i Wydziału krajowego; zdaje rachunki z zasobów jego nadzorowi powierzonych, jakoteż z zaliczek otrzymanych na pokrycie pomniejszych wydatków. Na usprawiedliwione rachunki otrzymuje corocznie *absolutorium* od Wydziału krajowego.

§. 61.

Wydział krajowy od czasu do czasu rozporządzi, jakie wydatki dyrektor kancelaryi załatwiać będzie mocen samodzielnie bez dalszego odwołania się, jakie za zezwoleniem tylko członka Wydziału, zajmującego się sprawami wewnętrznej administracyi, jakie nakoniec za przyzwoleniem Wydziału krajowego.

§. 62.

Kontrola nad kasą podręczną i nad wszelkimi zapasami powierzonymi dyrektorowi kancelaryi należy do naczelnika departamentu spraw wewnętrznej administracyi.

Rewizye zwyczajne i nadzwyczajne zarządza Wydział krajowy lub Marszałek.

§. 63.

Bliższe instrukcje, dotyczące się wewnętrznej służby tak Wydziału krajowego jakoteż innych urzędów krajowych, wyda Wydział krajowy.

§. 64.

Dopóki Wydział nie będzie miał własnego organu, podawać będzie ogłoszenia swoje do powszechnej wiadomości przez urzędową Gazetę Lwowską, w języku krajowym wychodzącą.

§. 65.

Przy zmianie Wydziału krajowego, czy to w skutek upłynionego normalnego peryodu sejmowego, czy też wcześniejszego rozwiązania Sejmu (stat. kraj. §. 6), ustępujący Wydział krajowy oddaje protokolarnie Wydziałowi w urzędowanie wstępującemu wszelkie zasoby kasy krajowej, na mocy wspólnie przedsięwziętej rewizji (skontrowania) tejsze kasy; zasoby w sprzętach i materyałach kancelaryjnych, na podstawie inwentarzy i ksiąg rachunkowych; archiwum i niezalutowane akta, na mocy wyciągu z protokołu podawczego.

Sprawozdawca p. Madeyski odczytuje §. 7. w brzmieniu następującem:

§. 7.

Każdoroczny budżet stanowi dla siebie całość odrębną; dlatego ani dochody ani rozchody z jednego roku *budżetowego* przenoszone być nie mogą na rok drugi.

Budżet roku bieżącego nie może być obciążony wydatkami z lat ubiegłych, tymże budżetem nie objętymi.

Gdyby z wydatków na budżecie roku bieżącego zamieszczonych jaka część tychże asygnowaną lub zrealizowaną być nie mogła w ciągu tego roku, natedy tę część niezasygnowaną lub niezrealizowaną jeszcze, należy przenieść na budżet roku następnego.

Przemawia p. Goldman i wnosi następującą poprawkę, a mianowicie zamiast ustępu rozpoczynającego się od słów: „Gdyby z wydatków“, ma być: „Okres roku budżetowego oznaczają osobne przepisy“.

Sprawozdawca przyjmuje powyższą poprawkę.

Marszałek oświadcza, że wobec przyjęcia tej poprawki przez sprawozdawcę, nie zachodzi potrzeba osobnego poddania takowej pod głosowanie.

Sprawozdawca odczytuje §. 52. w brzmieniu zmodyfikowanem przez komisję jak następuje §. 52 ma brzmieć:

Najmniej raz w każdym kwartale przedsięweźmie Wydział krajowy niespodzianie rewizję (skontrowanie) kasy krajowej. Rewizję odbyć należy także przy zmianie wyższego urzędnika kasowego.

Izba w głosowaniu uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Goldmana, tudzież §. 52. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje następującą rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ze względu na zmiany w „Instrukcyi dla Wydziału krajowego“ poczynione, poddał szczegółowej rewizji „Ustanowę służby krajowej“ z dnia 23. marca r. 1866 wraz z wszystkimi przepisami w związku z nią będącymi, tudzież ażeby ewentualne wnioski swoje w tej mierze Sejmowi na najbliższej sesyi przedstawił.

Izba uchwała powyższą rezolucję zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oznajmia, iż z powodu wprowadzonych poprawek trzecie czytanie uchwalonej instrukcyi dopiero na jednym z następnych posiedzeń odbyć się może.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej w przedmiocie urządzenia służby zdrowia w gminach i na obszarach dworskich.

Sprawozdawca poseł Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. załączoną ustawę,

II. następujące rezolucje:

1. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby przyspieszył uzupełnienie Uniwersytetu lwowskiego wydziałem lekarskim.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby po wejściu w życie ustawy o urządzeniu służby zdrowia w gminach i na obszarach dworskich zmienił stosownie do §. 14 tej ustawy postanowienia o wynagrodzeniu za szczepienie ospy, tak, żeby lekarze okręgowi pobierali rzeczzone wynagrodzenie w miarę ilości szczepionych.

III. Sprawozdaniem tem załatwioną zostaje petycja L. s. 660, wniesiona przez gminy powiatu łańcuckiego przeciw projektowanej ustawie.

W rozprawie ogólnej przemawia c. k. komisarz rządowy radca dworu hr. Łoś.

Przemawia p. Klemens Dzieduszycki i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przedłożenie rządowe z projektem ustawy sanitarnej, oraz sprawozdanie komisji sanitarnej udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, iżby zbadał tę sprawę, zasięgnął w tej mierze zdania Reprezentacji powiatowych oraz opinii instytucji i towarzystw fachowych, i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski.

Izba pobiera dostatecznie ten wniosek.

Przemawia p. Polanowski.

Przemawia p. Potoczek i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Projekt ustawy odsyła się napowrót do komisji z poleceniem poczynienia zmian w tym kierunku, ażeby skarb państwa przyczyniał się do ponoszenia kosztów na wydatki sanitarne.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. Abrahamowicz i zapowiada poprawki w dyskusji szczegółowej.

Przemawia p. ks. Siczynski i zapowiada również poprawki w dyskusji szczegółowej.

Na wniosek p. Zolla Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia, iż do głosu za projektem ustawy zapisani są pp. Czyżewicz, Teliszewski, Męciński i Stadnicki Jan, i wzywa zapisanych do głosu posłów do wyboru mowcy generalnego.

Wybrany mowcą generalnym p. Czyżewicz.

W Izbie słychać głosy o zamknięcie posiedzenia.

Za zgodą Izby Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. listopada b. r. godzinę 10 rano, z porządkiem dziennym odczytanym przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następującą interpelację:

Do JW. p. Komisarza rządowego przy Sejmie krajowym we Lwowie.

I n t e r p e l a c y a .

Pomimo, iż artykuł 19 zasadniczej ustawy państwowej z dnia 21. grudnia 1867 r. L. 142 Dz. u. p. już prawie ćwierć wieku obowiązuje, nie doznaje język ruski u władz rządowych i w sądach Galicyi wschodniej takiego traktowania, jakie mu z natury rzeczy i prawnie się należy, a nawet i wydane w tym względzie liczne rozporządzenia ministerjalne, niezupełnie czyniące zadość rzeczonemu artykułowi zasadniczej ustawy państwowej, bywają często gęsto po prostu ignorowane.

Na dowód tego, cośmy wyżej powiedzieli, ograniczamy się na razie tylko na naprowadzeniu niektórych faktów z sądownictwa, — i tak:

1) Wedle ogólnej zasady prawnej zupełnego równouprawnienia narodowości i ich języków, tudzież wedle rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. lipca 1860 r. L. 10.340, wyjaśnionego dokładnie rozporządzeniem c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. sierpnia 1860 Nr. 12.299 i 12.589, intymowaniem reskryptem Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z dnia 1. września 1860 L. 2.407, wpisy w księgach gruntowych i klauzulowania dotyczących dokumentów mają być wykonywane w tym języku krajowym, w którym wniesiono dotyczące podanie, a zatem w okręgu c. k. wyższego sądu krajowego we Lwowie w języku ruskim, jeżeli dotyczące podanie w języku ruskim wniesione zostało.

Tej samej zasady trzyma się praktyka sądowa w innych krajach, reprezentowanych w Radzie państwa, a zamieszkałych przez więcej narodowości, n. p. w Czechach, gdzie obowiązuje

osobne tego rodzaju rozporządzenie ministerjalne, tudzież w Styryi, Krainie i t. d.; praktykę sądową w tych krajach uzasadniał w swoim czasie w Radzie państwa JE. minister Dr. Prażak, jako ówczesny kierownik Ministerstwa sprawiedliwości.

Wobec naprowadzonych na wstępie ogólnych zasad rozumowania, jakoby wyżej powołany reskrypt c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. sierpnia 1860 L. 12.299 i 12.589 nie miał już obecnie mocy obowiązującej rzekomo z tego powodu, iż w §. 5. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5. czerwca 1869 L. 2.354 nie wymieniono wyraźnie przepisów, odnoszących się do prowadzenia ksiąg gruntowych, doprowadziłoby do takiej niedorzecznej konkluzji, iż zasadnicze ustawy państwowe to wcielenie zasady równouprawnienia, względnie wydane w ramach tych ustaw rozporządzenie ministerjalne z dnia 5. czerwca 1869 L. 2.354, pozbawiły Rusinów nawet tej odrobiny praw językowych, jaką Rusini cieszyli się jeszcze przed dyplomem październikowym i patentem lutowym.

Pomimo tego wszystkiego n. p. c. k. prezydent sądu obwodowego w Złoczowie, p. Michalczewski, rozporządził dnia 22. lipca 1890 r. do L. 846/pr., że wpisy do ksiąg gruntowych mają być wykonywane tylko w języku polskim, z wykluczeniem języka ruskiego i niemieckiego, chociażby odnośne podania były wniesione w języku ruskim lub niemieckim, — a c. k. sędziemu powiatowemu w Podbużu, p. Tytusowi Rewakowiczowi wytoczono śledztwo dyscyplinarne między innymi i z tego powodu, że wpisy w księgach gruntowych na podania ruskie kazał wykonywać w języku ruskim.

2) Wedle naprowadzonych ogólnych zasad i licznych rozporządzeń c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, a między temi w szczególności wedle rozporządzenia tegoż c. k. Ministerstwa z dnia 9. lipca 1860 r. L. 10.340 l. 2 litera c) wszelkie uchwały i wezwania na podania ruskie mają być wygotowywane w języku macierzystym tychże stron, a zatem dla Rusinów w języku ruskim. Ale mimo tego w licznych sądach Galicyi wschodniej, a mianowicie także w c. k. sądzie obwodowym i w m. del. sądzie powiatowym w Złoczowie praktykuje się przeciwnie, — w szcze-

gólności uchwały urzędowe dla Rusinów nigdy nie bywają wygotowywane w języku ruskim, a nawet wezwania dla pozywających w sprawach drobiazgowych, na pozwy wniesione w języku ruskim, wygotowuje c. k. sąd powiatowy m. del. w Złoczowie stale w języku polskim, jak to uczynił tego lata między innymi dla Konrada Zacharczuka i Lucyi Tarnawskiej.

3) Wedle naprowadzonych wyżej zasad ogólnych, i wedle licznych rozporządzeń ministerjalnych, a między innymi wedle rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. lipca 1860 L. 10.340 Nr. 2 litera b) protokoły stron i świadków w sprawach karnych mają być spisane w języku macierzystym stron lub świadków, a rozprawy mają być przeprowadzone i wyroki ogłoszone i wygotowane w języku macierzystym oskarżonego, zatem dla Rusina w języku ruskim. Ale mimo tego w wielu sądach dzieje się przeciwnie. Mianowicie w c. k. sądach obwodowych w Złoczowie i w Przemyślu, które mają do czynienia z przeważną liczbą Rusinów, nigdy prawie w śledztwach nie spisuje się protokołów w języku ruskim, zaś rozprawy przeprowadzane bywają przeważnie tylko w języku polskim, toż samo i wyroki bywają ogłaszane i wygotowywane wyłącznie tylko w języku polskim. W szczególności także c. k. Prokuratorya państwa w Złoczowie nigdy nie wygotowuje aktów oskarżenia w języku ruskim, a jej funkcyonaryusze przy rozprawach z Rusinami prawie nigdy nie używają języka ruskiego.

Zważywszy, że takie postępowanie sądów i prokuratoryi państwa, które powinny dawać przykład ścisłego zastosowywania ustaw, jest nieprawne i może się stać przyczyną pokrzywdzenia wielu osób, wynikającego z niedokładnych tłumaczeń z języka ruskiego na język polski;

podpisani zapytują:

I. Czy wiadomo c. k. Rządowi o krzywdzeniu Rusinów co do ich języka w c. k. sądach i prokuratoryach państwowych?

II. Czy i co zamierza c. k. Rząd uczynić w tym kierunku, ażeby zagwarantowane zasadniczymi ustawami państwowymi równouprawnienie

języka ruskiego w sądach i urzędach już raz rzeczywiście zaprowadzonym zostało?

Longin Rożankowski.

Hamorak, Kułaczkowski, Teliszewski, Okuniewski, Korol, Herasimowicz, Mandyczewski, Dr. Olpiński, Antoniewicz, J. Romańczuk,

Dr. Sawczak, Huryk, Barabasz, Sirko, M. Siczynski.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje p. e. k. komisarzowi rządowemu.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 minut 35 po południu.

Marszałek krajowy :

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze :

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

19. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 19. listopada 1890.

Początek o godzinie 10 m. 20 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 137.

Ze strony c. k. Rządu J. E. c. k. Namieśnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 17. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół z 18. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 19. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawnej L. s. 1.151.

Komisji gminnej L. s. 1.152, 1.154.

Komisji administracyjnej L. s. 1.153, 1.157, 1.175.

Komisji petycyjnej L. s. 1.158.

Komisji szkolnej L. s. 1.159, 1.160, 1.161, 1.162, 1.163, 1.164.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1.166.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycje do L. s. 1.155, 1.156, 1.165, 1.167, 1.168, 1.169, 1.170.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 1.176 Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie, przez p. Rapoporta, w sprawie usunięcia postanowień taryfowych węgierskich tamujących wywóz galicyjski, ewentualnie w sprawie objęcia przez Państwo kolei galicyjskiej Karola Ludwika, przydzielonej komisji administr., przemawia p. Rapoport i wnosi, ażeby komisya administracyjna jeszcze na bieżącej sesyi o tej petycji sprawę zdała.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Rapoporta.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujący wniosek:

W n i o s e k.

Zważywszy, że czynność Rad powiatowych rozszerzając się z roku na rok ogromnie tak z przyczyny coraz nowych ustaw krajowych przez Sejm uchwalanych, jak wskutek rozwoju życia autonomicznego, nowych wymogów i zadań stawianych Radom powiatowym do spełnienia, pociąga za sobą potrzebę uzdolnionych i fachowo ukwalifikowanych urzędników powiatowych;

zważywszy, że Wydziały Rad powiatowych są poniekąd organami pośredniczącymi w zarzą-

dzeniach Wydziału krajowego, wskutek czego pewien jednolity związek i ujednostajnienie w załatwianiu spraw byłoby pożądane;

zważywszy, że ludzie odpowiednio wykształceni nie garną się do autonomicznej służby powiatowej, gdyż brak awansu i zapewnionej przyszłości ich wcale do tego nie zachęca, wskutek czego posady te dostają się ludziom albo nieodpowiednim, lub takim, którzy posadę tę jako przejściową uważają, na czym administracya autonomiczna cierpi;

zważywszy wreszcie, że kandydaci na posady urzędników autonomicznych powinni nabyć przygotowania fachowego w praktycznej szkole Wydziału krajowego wprzód, zanim się na powiat dostaną, aby znów kiedyś z powiatu do Wydziału krajowego powrócić mogli, wzbogaceni doświadczeniem i znajomością ludzi, stosunków i potrzeb kraju, na czymby tak Rady powiatowe jak i Wydział krajowy niezmiernie zyskać musiały;

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wzięwszy pod rozwagę jako alegat do wniosku załączone zasady, przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji o tym wniosku sprawozdanie a względnie:

a) projekt jednolitego statutu organizacyjnego dla autonomicznych urzędników powiatowych jako służby krajowej;

b) projekt statutu emerytalnego dla tychże urzędników.

Wnioskodawca: St. Larysz-Niedzielski.

St. Tarnowski jun., M. Torosiewicz, Schnell, T. Rozwadowski, Zoll, Wodzicki Ludwik, Adam Jędrzejowicz, Jan Tarnowski, Abrahamowicz, Szepteycki, Gniewosz, Madeyski, Mazaraki, Vivien, Tyszkiewicz, Struszkiewicz, Lenartowicz, E. Torosiewicz, T. Merunowicz, Hoszard, Albin Rayski, St. Szczepanowski, Wład. Koziembrodzki, Puzyna, E. Raczyński, Lasocki, E. Micewski, Zamoycki, St. Tarnowski st., Dydyński, Stan. Jędrzejowicz.

(Załącznik powyższego wniosku).

Z a s a d y

mające być uwzględnione przy układaniu pragmatyki służbowej dla urzędników autonomicznych po powiatach i statutu emerytalnego.

I. Urzędnicy zajmujący stałe posady w Wydziałach powiatowych a będący urzędnikami kon-

ceptowymi i conceptowo technicznymi, mają być objęci jednym statutem służby krajowej z urzędnikami Wydziału krajowego.

II. Urzędnicy ci mieć powinni odpowiednią kwalifikacyę uzdolnienia wymaganą do otrzymania posady w Wydziale powiatowym, którą to kwalifikacyę określi oddzielna instrukcyja wydana przez Wydział krajowy. Nominacye ich przez Radę powiatową w myśl §. 26. ust. o reprezent. pow. potwierdzonemi być winny przez Wydział krajowy.

III. Przepisy dyscyplinarne dziś obowiązujące co do urzędników Rad powiatowych w myśl §. 33. ust. o reprezent. pow. utrzymuje się w swej mocy. Urzędnicy ci usuniętymi z posady być mogą tylko na podstawie śledztwa dyscyplinarnego przeprowadzonego przez Wydział powiatowy i potwierdzonego przez Wydział krajowy lub wskutek śledztwa dyscyplinarnego przeprowadzonego przez Wydział krajowy. Pragmatykę służbową obowiązującą urzędników przy Wydziałach Rad powiatowych wyda Wydział krajowy z uwzględnieniem przedewszystkiem władzy i powagi Wydziałów i prezesów Rad powiatowych nad tymiż urzędnikami w myśl §. 26. ust. o reprezent. pow.

IV. Zwiększone potrzeby wydatków emerytalnych funduszu krajowego wskutek pomieszczenia na etacie krajowym urzędników Rad powiatowych pokrywają na rzecz funduszu krajowego powiaty, wnosząc co roku odpowiednią kwotę do skarbu krajowego, w stosunku do płac urzędników Rad powiatowych, zajmujących posady stałe objęte, ogólnym etatem urzędników krajowych.

V. Wydział krajowy dla ujednostajnienia manipulacji powiatowego samorządu wyda obowiązującą wszystkie Reprezentacye powiatowe jedną instrukcyę manipulacyjną, odnoszącą się do wszystkich gałęzi samorządu.

VI. Urzędnicy zajmujący dziś posady conceptowe lub conceptowo techniczne przy Wydziałach powiatowych utrzymanymi zostają w swych urzędach, jeśli sobie odnośna Rada powiatowa tego życzyć będzie. Obowiązani są wszakże urzędnicy ci, pragnąc być umieszczonymi na ogólnym etacie urzędników krajowych, podać się najdalej w ciągu dwóch lat od czasu prawomocności statutu organizacyjnego służby autonomicznej po powiatach, egzaminowi kwalifika-

cyjnemu lub też na podstawie posiadanych kwalifikacyj pozyskać zwolnienia od takowegoż ze strony Wydziału krajowego.

VII. Funkcyonaryuszów przy Radach powiatowych, prócz wymienionych powyżej urzędników, ustanawia i mianuje w myśl §. 26. o reprezent. pow. Rada a względnie Wydział powiatowy. Postanowione wszakże dla tych funkcyonaryuszów przepisy służbowe obowiązany jest Wydział powiatowy przedłożyć do zatwierdzenia Wydziałowi krajowemu w celu odpowiedniego ustanowienia stosunku służbowego pomiędzy tymiż funkcyonaryuszami powiatowymi a wyżej wymienionymi urzędnikami.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Wiktorowi sześciodniowego urlopu.

Na wniosek Marszałka Izba uchwałą jednomyślnie powziętą upoważnia Marszałka krajowego do wyrażenia Najjaśniejszej Cesarzowej Elżbiecie najuniżeńszych życzeń i uczuć wierno-podańczych z powodu Imienin przypadających w dniu dzisiejszym.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji sanitarnej o przedłożeniu rządowem w przedmiocie urzędzenia służby zdrowia w gminach i na obszarach dworskich. Sprawozdawca poseł Pilat.

Marszałek objaśnia, iż mową generalnym za wnioskiem komisji sanitarnej obranym został p. Czyżewicz i udziela mu głosu.

Przemawia p. Czyżewicz.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek przemawia pod względem formalnym i poddaje pod głosowanie wniosek p. Klemensa Dzeduszyckiego w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przedłożenie rządowe z projektem ustawy sanitarnej, oraz sprawozdanie komisji sanitarnej, udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, iżby zbadał tę sprawę, zasięgnął w tej mierze

zdania Reprezentacyj powiatowych, oraz opinii instytucyj i towarzystw fachowych, i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie wniosek p. Potoczka w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Projekt ustawy odsyła się napowrót do komisji z poleceniem poczynienia zmian w tym kierunku, ażeby skarb państwa przyczyniał się do ponoszenia kosztów na wydatki sanitarne.“

Izba w głosowaniu odrzuca powyższy wniosek i przystępuje do rozprawy szczegółowej nad sprawozdaniem komisji sanitarnej o przedłożeniu rządowem w przedmiocie urzędzenia służby zdrowia w gminach i na obszarach dworskich.

Przystąpiono tedy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta §§. 1. 2. i 3. projektu ustawy o urzędzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich:

§. 1. Celem wykonywania obowiązków sanitarno-policyjnych, nałożonych gminom w §§. 3. i 4. ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 nr. 68 dz. p. p. będą ustanowieni lekarze gminni lub lekarze okręgowi.

§. 2. Gminy mające osobny statut gminny, jako też gminy, w których obowiązuje ustawa z dnia 13. marca 1889 nr. 24 dz. ust. kraj., mają utrzymywać własnym kosztem potrzebną ilość lekarzy gminnych (miejskich) tak, żeby na każde 15.000 mieszkańców przypadał co najmniej jeden lekarz.

Inne gminy mogą ustanowić własnych lekarzy gminnych (miejskich), jeżeli poniosą wszystkie wydatki połączone z ich utrzymaniem.

§. 3. Gminy nie utrzymujące własnych lekarzy w myśl §. 2. łączone będą z gminami tego samego powiatu politycznego i z istniejącymi przy nich obszarami dworskimi w okręgi sanitarne.

Dla każdego okręgu sanitarnego ustanowiony będzie lekarz okręgowy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 1, 2 i 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 4:

§. 4. Tworzenie okręgów sanitarnych postępować będzie w całym kraju stopniowo, w miarę rozporządzalnych sił lekarskich i z uwzględnieniem stosunków finansowych powiatów i kraju, w ten sposób, że przed innymi tworzone będą okręgi sanitarne w okolicach, których stosunki sanitarne są najniekorzystniejsze.

Sejm krajowy po wejściu w życie niniejszej ustawy uchwali, ile okręgów sanitarnych ma być utworzonych w najbliższym roku.

Pomnożenie liczby okręgów zależeć będzie od dalszych uchwał Sejmu.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi następującą poprawkę do §. 4:

Zamiast §. 4. komisyjnego czynię wniosek o przyjęcie §. 4. w następującej osnowie:

§. 4. Tworzenie okręgów sanitarnych postępować będzie stopniowo, w miarę rozporządzalnych sił lekarskich, a z uwzględnieniem stosunków finansowych powiatu i kraju.

Przedewszystkiem tworzone będą okręgi sanitarne w okolicach, których stosunki sanitarne są najgorsze.

Po wejściu w życie niniejszej ustawy Sejm krajowy stanowić będzie na wniosek Wydziału krajowego, uczyniony w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, o ilości każdorazem utworzyć się mających okręgów sanitarnych.

Izba popiera powyższą poprawkę.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Przemawia p. Czyżewicz.

Przemawia p. Bobrzyński i przystępując do pierwszego i trzeciego ustępu poprawki p. Abrahamowicza, oświadcza się przeciw ustępowi drugiemu tej poprawki.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje ustęp pierwszy i drugi poprawki p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca proponuje dalej rozdzielenie głosowania nad §. 4. według pojedynczych ustępów.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp pierwszy §. 4 zgodnie z wnioskiem Komisji i przyjętą

przez sprawozdawcę poprawką p. Abrahamowicza.

Następnie odrzuca Izba nieprzyjętą przez sprawozdawcę poprawkę p. Abrahamowicza do drugiego ustępu §. 4 i uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę dalszą poprawką p. Abrahamowicza.

Wreszcie uchwała Izba trzeci ustęp §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 5.:

§. 5. W granicach określonych uchwałą Sejmu (§. 4.) utworzenie okręgu sanitarnego zależy od uchwały Wydziału krajowego powziętej w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem po zasięgnięciu opinii c. k. krajowej Rady zdrowia.

W tym celu na wezwanie Wydziału krajowego Wydział powiatowy zasiągnawszy zdania gmin i obszarów dworskich, przedstawi w porozumieniu z polityczną władzą powiatową wniosek, które gminy i obszary dworskie ze względu na oddalenie poszczególnych miejscowości, na ich zaludnienie, stosunki komunikacyjne, obecne siedziby lekarzy i inne ważne stosunki miejscowe mają być złączone w jeden okręg sanitarny i gdzie ma być siedziba lekarza okręgowego.

Gdyby Wydział powiatowy mimo powtórnego wezwania takiego wniosku nie przedstawił w oznaczonym terminie, natenczas Wydział krajowy skuteczni czynności, poruczone w poprzednim ustępie Wydziałowi powiatowemu.

W ten sam sposób ma być przeprowadzoną każda zmiana granic okręgu sanitarnego.

Przemawia p. hr. Rey i wnosi zamieszczenie na końcu §. 5. następującego ustępu:

„Dopóki powiat nie będzie podzielony na okręgi sanitarne, może Wydział powiatowy w porozumieniu z c. k. Starostą delegować czasowo lekarza okręgowego do czynności po za obrębem okręgu sanitarnego, a mianowicie jeżeli okaże się potrzeba stłumienia choroby zaraźnej wybuchłej po za okręgiem.

Zarządzenie takie usprawiedliwi Wydział powiatowy przed Wydziałem krajowym, a c. k. Starosta przed c. k. Namiestnictwem“.

Izba nie popiera tej poprawki — i uchwała §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje §. 6.:

§. 6. W okręgu sanitarnym mieścić się mogą z reguły tylko gminy i obszary dworskie, należące do tego samego powiatu politycznego.

Wyjątkowo można na wniosek jednego z interesowanych Wydziałów powiatowych połączyć w jeden okręg sanitarny części sąsiednich powiatów.

W takim razie Wydział krajowy oznaczy na podstawie stosunków zaludnienia i opłacanych podatków, w jakim stosunku winny interesowane powiaty przyczynić się do opłacenia lekarza okręgowego i postanowi, która reprezentacja powiatowa ma w okręgu tak złożonym spełniać czynności przekazane reprezentacyom powiatowym przez niniejszą ustawę.

W drodze postępowania wskazanego w §. 5. dla tworzenia okręgów sanitarnych można lekarzowi gminnemu (§. 2.) za zgodą reprezentacji odnośnej gminy przydzielić jedną lub więcej gmin przyległych wraz z istniejącymi przy nich obszarami dworskimi, jeśli przez to nie dozna uszczerbku wykonywanie obowiązków sanitarno-policyjnych w gminie, której ten lekarz służy.

Jakie wynagrodzenie taki lekarz pobierać będzie za czynności sanitarno-policyjne w przydzielonych gminach i obszarach dworskich z funduszków przeznaczonych na opłacenie lekarzy okręgowych, oznaczy Wydział krajowy po wysłuchaniu Wydziału powiatowego i reprezentacji gminy, która tego lekarza utrzymuje.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi do drugiego i trzeciego ustępu §. 6. następujące poprawki:

Wysoki Sejm raczy uchwalić zamiast alinei drugiej i trzeciej, proponowanej przez komisję, następujące postanowienia w §. 6.:

„Wyjątkowo można na wniosek jednego z interesowanych Wydziałów powiatowych połączyć w jeden okręg sanitarny, miejscowości z sąsiednich powiatów.

W takim razie Wydział krajowy oznaczy na podstawie zaludnienia i opłacanych podatków, w jakim stosunku winny interesowane powiaty przyczynić się do opłacania lekarza okręgowego, i która reprezentacja powiatowa ma w okręgu tak złożonym spełniać czynności przekazane reprezentacyom powiatowym niniejszą ustawą“.

Izba popiera powyższy wniosek.

Sprawozdawca przyjmuje te poprawki.

Izba w głosowaniu uchwała §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętymi przez sprawozdawcę poprawkami p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta §. 7:

§. 7. Chcący uzyskać posadę lekarza gminnego lub okręgowego muszą prócz dostatecznej fizycznej zdatności posiadać następujące warunki:

1. prawo obywatelstwa austriackiego,
2. dyplom doktora medycyny, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej,
3. nieskazitelny charakter,
4. znajomość języków krajowych.

Między kandydatami mają pierwszeństwo ci, którzy wykazą się dwuletnią służbą w szpitalu powszechnym po uzyskaniu dyplomu doktorskiego albo egzaminem fizykalnym.

Kandydaci, ubiegający się o posadę lekarza gminnego w miastach o własnym statucie, muszą wykazać się egzaminem fizykalnym.

Przemawia p. Abrahamowicz i proponuje następujący dodatek jako ustęp piąty.:

Wysoki Sejm zamieścić raczy w §. 7. dalszy warunek:

5. „praktyka najmniej dwuletnia w zawodzie lekarskim“.

Izba popiera dostatecznie powyższą poprawkę.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę p. Abrahamowicza.

Izba w głosowaniu uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta §. 8.:

§. 8. Lekarzy gminnych mianuje Rada gminna (miejska) na wniosek naczelnika gminy (prezydenta, burmistrza).

Lekarzy okręgowych mianuje Wydział powiatowy.

W powiatach pobierających subwencję z funduszu krajowego (§. 12), mianowanie lekarzy okręgowych podlega zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

Tak lekarze gminni jak lekarze okręgowi mogą być mianowani stale lub też tymczasowo,

Tymczasowe obsadzenie posady nie może jednak trwać dłużej jak rok jeden. Po upływie tego czasu rada gminna, a względnie Wydział powiatowy orzecze, czy posada ma być stale nadana.

W miastach mających osobny statut gminy, tudzież w miastach, podlegających ustawie z 13. marca 1889 nr. 24. dz. u. kr. lekarze gminni stale zamianowani stoją na równi z urzędnikami miejskimi stale mianowanymi.

Celem obsadzenia posady lekarza gminnego lub okręgowego należy rozpiścić konkurs i ogłosić go przynajmniej w urzędowej gazecie krajowej.

Mianowanemu lekarzowi gminnemu lub okręgowemu należy wydać dekret i określić w nim dokładnie warunki nadania posady.

W gminach, o których mowa w §. 2. niniejszej ustawy, pozostają ci lekarze gminni (miejscy), którzy urzędować będą w czasie wejścia w życie niniejszej ustawy, i nadal na swych posadach, dopóki obowiązuje umowa z gminą uprzednio zawarta. Jednakże i do nich stosować się będą odtąd postanowienia niniejszej ustawy co do najniższej płacy i co do możliwości usunięcia lekarza gminnego.

Przemawia p. Kramarczyk i wnosi następującą poprawkę do drugiego ustępu §. 8.:

Wysoki Sejm w drugim ustępie §. 8. raczy uchwalić:

Lekarzy okręgowych mianuje Rada powiatowa (zamiast „Wydział powiatowy“).

Przemawia p. Lasocki i stawia poprawkę, której jednak Izba nie popiera.

Przemawia p. ks. Siczynski i wnosi następującą poprawkę do §. 8.:

Ustęp drugi §. 8. ma brzmieć:

„Lekarzy okręgowych mianuje Rada powiatowa na wniosek Wydziału Rady powiatowej“:

W ustępie czwartym §. 8. zamiast: „względnie Wydział powiatowy“ ma być: „względnie Rada powiatowa“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia p. ks. Siczynski

Przemawia p. Kramarczyk i przystępuje do wniosku p. ks. Siczynskiego a cofa swoją poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. ks. Siczynskiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 8. z wyjątkiem ustępu drugiego i czwartego.

Izba uchwała ten §. z wyjątkiem ustępów drugiego i czwartego, zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie poprawkę p. ks. Siczynskiego.

Izba odrzuca tę poprawkę i uchwała ustępy drugi i czwarty §. 8. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 9.:

§. 9. Naczelnik gminy (burmistrz), a względnie prezes Rady powiatowej zawiadomi polityczną władzę powiatową, kto został zamianowany lekarzem gminnym lub okręgowym, a kierownik tego urzędu ma odebrać przysięgę od mianowanego lekarza w obecności naczelnika gminy (burmistrza), a względnie w obecności delegata Rady powiatowej.

W miastach mających własny statut gminny, odbiera przysięgę od lekarzy gminnych prezydent miasta.

Izba w głosowaniu uchwała §. 9. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 10.:

§. 10. W razie czasowego braku lekarza gminnego lub okręgowego ma naczelnik gminy (burmistrz), a względnie Wydział powiatowy zarządzić, aby inny lekarz pełnił tymczasem służbę sanitarną w gminie lub w okręgu sanitarnym.

Przemawia p. Lasocki.

W czasie przemówienia p. Lasockiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Izba nie popiera poprawki p. Lasockiego i uchwała §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 11.:

§. 11. Lekarze gminni pobierają z kasy gminnej płacę, którą ustanowi rada gminna (miejska).

Lekarze okręgowi pobierają płacę tudzież zwrot kosztów za podróże służbowe. Wysokość

tych zwrotów oznaczy Wydział krajowy dla każdego okręgu sposobem ryczałtu. Wydatki na płace lekarzy okręgowych ponosi fundusz powiatowy, koszta zaś podróży tych lekarzy ponosi fundusz krajowy.

Płaca lekarza gminnego lub okręgowego nie może być niższą jak 500 zł.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi następującą poprawkę do drugiej alinei §. 11.:

Zamiast alinei drugiej §. 11. proponuję:

„Lekarze okręgowi pobierają płacę, tudzież zwrot kosztów za podróże służbowe.

Wysokość płacy ustanowi Rada powiatowa, zaś wysokość zwrotu kosztów za podróże służbowe Wydział krajowy dla każdego okręgu sposobem ryczałtu.

Wydatki na płace lekarzy okręgowych ponosi fundusz powiatowy, koszta zaś podróży tych lekarzy fundusz krajowy“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Fruchtman, i stawia następującą poprawkę do §. 11.:

„Wydatki na płacę lekarzy okręgowych ponosi fundusz sanitarny“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Polanowski i wnosi następującą poprawkę do drugiego ustępu §. 11.:

Zamiast ustępu: „Wydatki na płacę lekarzy okręgowych itd.“ raczy Wysoki Sejm uchwalić:

„Połowę wydatku na płacę lekarzy okręgowych oraz na koszta podróży tych lekarzy ponosi fundusz powiatowy i fundusz krajowy, drugą połowę ponosi fundusz państwowy z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Przemawia c. k. komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Abrahamowicza, oświadcza się zaś przeciw poprawce p. Fruchtmana.

Przystąpiono do głosowania.

Izba uchwała ustęp pierwszy §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie odrzuca Izba poprawkę p. Polanowskiego i p. Fruchtmana, a uchwała ustęp 2. §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Abrahamowicza.

Wreszcie uchwała Izba ustęp 3. §. 11, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 12.:

§. 12. Do funduszu powiatowego wpływać będą:

a) opłaty za wykonywanie przez lekarza okręgowego poszczególnych urzędowych czynności sanitarnych w gminach i na obszarach dworskich (jak n. p. za oględziny zwłok, oględziny bydła i mięsa i t. p.).

b) przychody z zobowiązań prawnoprywatnych służących do pokrycia wydatków na cele publicznej służby zdrowia równie jak przychody fundacji na ten cel przeznaczonych w gminach i obszarach dworskich, które należą do okręgów sanitarnych.

Jeżeli wydatki na płace lekarzy okręgowych po straceniu przychodów pod a) i b) wyszczególnionych a ewentualnie po dodaniu wydatku w §. 13. przewidzianego, przynoszą razem 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie, natenczas fundusz krajowy obowiązany jest udzielić powiatowi subwencji w wysokości owej przewyżki.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi następującą poprawkę w miejsce ustępu a) §. 12.:

Do funduszu powiatowego wpływać mają:

a) opłaty za oględziny zwłok, o ile czynność ta w pojedynczych miejscowościach okręgu sanitarnego przez lekarza okręgowego stale pełnioną będzie;

b) opłaty za dokonywane stale przez lekarza okręgowego oględziny bydła i mięsa w okręgu sanitarnym;

c) przychody i t. d. wedle wniosku komisji zamieszczonego pod b).

Izba popiera te poprawkę.

Przemawia p. Żardecki i przystępując do poprawki p. Abrahamowicza, wnosi następującą poprawkę do §. 12.:

a) Opłaty czynione przez gminy i obszary dworskie w stosunku do swych powinności podatkowych....

Izba popiera powyższą poprawkę.

Przemawia p. Huryk i przyłącza się do poprawki p. Żardeckiego.

Przemawia p. ks. Siczynski i wnosi opuszczenie ustępu zamkniętego w nawiasie w §. 12.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Abrahamowicza.

Przystąpiono do głosowania.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy a) i b) §. 12. zgodnie z przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Abrahamowicza.

Następnie uchwała Izba ustęp c) dawniejszy b) §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Zastępca Marszałka oświadcza, iż przez uchwalenie §. 11. w brzmieniu proponowanym przez p. Abrahamowicza, upadła poprawka p. Żardeckiego.

Sprawozdawca odczytuje §. 13.:

§. 13. Jeżeli do powiatu, opłacającego jednego lub więcej lekarzy okręgowych w myśl §§. 11. i 12. tej ustawy, należy gmina, która według §. 2. tej ustawy utrzymuje własną służbę sanitarną, natenczas Wydział krajowy oznaczy kwotę, która z funduszu powiatowego ma być wypłacaną corocznie tej gminie na jej własne wydatki sanitarne, a to z uwzględnieniem udziału tej gminy w opędzaniu ogólnych wydatków powiatowych, a przeto także wydatków powiatu na płace lekarzy okręgowych.

Po zrzeczeniu się głosu przez p. Abrahamowicza, Izba uchwała §. 13. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §. 14.:

§. 14. Lekarze gminni i okręgowi są stałymi fachowymi organami, powołanymi do współdziałania przy wykonywaniu sanitarno-policyjnych obowiązków (§§. 3. i 4. ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 nr. 68. Dz. p. p.) i mają z tego względu charakter urzędników publicznych.

Obowiązki służbowe lekarzy gminnych i okręgowych określi instrukcja, którą wyda polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, zasiągnąwszy opinii c. k. krajowej Rady zdrowia. W instrukcji tej ma być określony szczegółowo także obowiązek tych lekarzy do leczenia bezpłatnego ubogich chorych.

Lekarzowi gminnemu lub okręgowemu nie wolno żądać ani przyjmować wynagrodzenia od stron za wykonanie czynności wchodzących w zakres gminnej służby zdrowia.

Lekarze gminni i lekarze okręgowi obowiązani są bezpłatnie szczepić ospę w miejscu swej siedziby.

Lekarze okręgowi obowiązani są wykonywać szczepienie ospy w okręgu po za obrębem swojej siedziby za poborem należytości ustanowionej w miarę ilości szczepionych.

Politycznej władzy krajowej służy prawo zarządzać od czasu do czasu szczepienie ospy w okręgach sanitarnych przez lekarza powiatowego.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi następującą poprawkę do ustępu 2. §. 14.:

W §. 14. ustępie drugim, po wyrazach: „zasiągnąwszy opinii c. k. krajowej Rady zdrowia“ — dodać należy:

„zaś co do instrukcji dla lekarzy miejskich w miastach, mających własny statut, to jest w Krakowie i we Lwowie, po wysłuchaniu także wniosków prezydenta miasta i Rady miejskiej tych miast“.

Izba popiera poprawkę p. Chrzanowskiego.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi następującą poprawkę do §. 14.:

Zamiast drugiego ustępu alinei II. §. 14. proponuję:

W instrukcji tej ma być szczegółowo określony także obowiązek tych lekarzy, co do bezpłatnego leczenia, dotkniętych chorobą zakaźną, pojawiającą się sporadycznie, tudzież leczenia bezpłatnego w ogóle ubogich chorych.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Bobrzyński i przystępuje do poprawki p. Abrahamowicza jednak z pewną modyfikacją, mianowicie proponuje poprawkę tę w następującym brzmieniu: „W instrukcji tej ma być określony szczegółowo także obowiązek tych lekarzy do leczenia bezpłatnego chorych ubogich i chorych dotkniętych chorobą zakaźną lub zaraźliwą“.

Przemawia p. ks. Siczynski.

P. Abrahamowicz zgadza się na modyfikację jego poprawki przez p. Bobrzyńskiego.

Przemawia p. Czyżewicz.

Przemawia p. Bobrzyński, nawiązując do postawionej poprawki.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Chrzanowskiego i poprawkę p. Abrahamowicza zmodyfikowaną przez p. Bobrzyńskiego.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw §. 14. z wyjątkiem drugiego ustępu.

Izba uchwała §. 14. z wyjątkiem drugiego ustępu zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje następnie pod głosowanie ustęp 2. z poprawką p. Chrzanowskiego przyjętą przez sprawozdawcę, tudzież z poprawką p. Abrahamowicza zmodyfikowaną przez p. Bobrzyńskiego i przyjętą przez sprawozdawcę.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 2. §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętymi powyżej przez sprawozdawcę poprawkami.

Sprawozdawca czyta §. 15.:

§. 15. Naczelnicy gmin (burmistrze), względnie Wydziały powiatowe nadzorują czynność urzędową lekarzy gminnych, względnie okręgowych i sprawują nad nimi władzę dyscyplinarną.

Dochodzenie dyscyplinarne należy wdrożyć, jeżeli lekarz zaniedbuje obowiązki urzędowe lub gdy stał się winnym innych przekroczeń służbowych.

Kary dyscyplinarne są: nagana, grzywna, która aż do wysokości 100 zł. w. a. może być nałożoną, a wreszcie usunięcie ze służby.

Zażalenia przeciw orzeczeniu dyscyplinarnemu będą rozstrzygane w toku instancji autonomicznych.

Przemawia p. ks. Siczynski i wnosi następujący dodatek do drugiego ustępu §. 15.:

W §. 15. do drugiego ustępu należy dodać: „Gdyby naczelnik gminy (burmistrz) mimo powtórnego wezwania nie dopełnił obowiązku tego, natenczas Wydział powiatowy ma prawo i obowiązek dochodzenie dyscyplinarne wdrożyć“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i nie zgadza się na poprawkę p. ks. Siczynskiego.

Izba w głosowaniu uchwała §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca poprawkę p. ks. Siczynskiego.

Sprawozdawca czyta §. 16.:

§. 16. W gminach mających własny statut mają być ustanowione stałe komisje zdrowotne.

Stałe komisje zdrowotne mogą być ustanowione także i w innych gminach, które własnych lekarzy utrzymują, tudzież dla okręgów lub dla całych powiatów, a to wskutek uchwały reprezentacyi gminnej, względnie powiatowej.

Takie komisje zdrowotne mają na celu jako organa fachowe doradzać administracyę odnośnych gmin lub okręgów sanitarnych w wykonywaniu zdrowotnego zakresu działania i starać się o ulepszenie zdrowotnych urządzeń.

Skład i czynność tych komisji zdrowotnych określi statut, wydany przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Wydziałem krajowym, po zasięgnięciu zdania c. k. krajowej Rady zdrowia.

Gdy w pewnej gminie, w okręgu lub powiecie zawiąże się taka stała komisja zdrowotna, należy o tem zdać sprawę Wydziałowi krajowemu i politycznej władzy powiatowej.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi następującą poprawkę do ustępu 4. §. 16.:

W §. 16. w czwartym ustępie po wyrazach „c. k. krajowej Rady zdrowia“ raczy Wysoka Izba dodać:

„zaś co do miast mających własny statut, po wysłuchaniu także wniosków prezydenta miasta i rady miejskiej tychże miast“.

Izba popiera poprawkę p. Chrzanowskiego.

Sprawozdawca przyjmuje powyższą poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 16. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Chrzanowskiego przyjętą przez sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta §. 17.:

§. 17. Każda gmina wraz z obszarem dworskim ma postarać się o to, aby w niej zapewnioną była dostateczna pomoc położnicza. Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową oznaczy, które gminy i obszary dworskie mają połączyć się celem łatwiejszego spełnienia tego obowiązku wspólnym kosztem.

Wydział powiatowy ma działać w tym kierunku, aby w powiecie była do rozporządzenia dostateczna ilość egzaminowanych akuserek na przypadek potrzeby w gminach.

Przemawia p. Kramarczyk i wnosi następujący dodatek jako ustęp końcowy (trzeci) do §. 17.:

„W gminach, w których znajdują się akuszerki egzaminowane, nie mogą w obec tychże funkcyonować inne kobiety, nie mające żadnego wykształcenia położniczego“.

Przemawia p. Korytowski i wnosi następujący dodatek do §. 17.:

Po pierwszym zdaniu §. 17 raczy Wysoki Sejm umieścić dodatek:

„Gminy i obszary dworskie należące do okręgów sanitarnych, winny utrzymywać egzaminowane akuszerki“.

Izba popiera poprawki pp. Kramarczyka i Korytowskiego.

Przemawia p. ks. Siczynski i wnosi następujący dodatek do pierwszego ustępu §. 17.:

W §. 17. ustępie pierwszym. po słowach: „pomoc położnicza“ wnoszę dodać: „w ogóle. a w szczególności bezpłatna pomoc akuszerki dla ubogich rodzących“.

W ustępie pierwszym tego paragrafu zamiast wyrazów: „mają połączyć się“ należy zamieścić wyrazy: „mają być połączone“.

Izba popiera obie poprawki p. ks. Siczynskiego.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Korytowski.

P. Koziębrodzki Władysław przemawia pod względem formalnym i wnosi odesłanie wszystkich poprawek zgłoszonych do §. 17. wraz z tym paragrafem do komisji sanitarnej celem rozpoznania i zdania sprawy.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Izba nie popiera wniosku p. Władysława hr. Koziębrodzkiego.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje pierwszą poprawkę p. ks. Siczynskiego umieścić się mającą przy ustępie pierwszym §. 17, oświadcza się zaś przeciw poprawce p. Korytowskiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 17 w stylizacji proponowanej przez ks. p. Siczynskiego t. j. z zastąpieniem wyrazów: „mają po-

łączyć się“ wyrazami: mają być połączone.

Izba odrzuca tę poprawkę i uchwała §. 17 w brzmieniu przez komisję proponowanem.

Następnie poddaje Marszałek dodatek p. ks. Siczynskiego do pierwszego ustępu §. 17 przyjęty przez sprawozdawcę, a mający się zamieścić po pierwszym zdaniu.

Izba uchwała ten dodatek.

Następnie odrzuca Izba wniosek p. Korytowskiego i wniosek p. Kramarczyka.

P. Abrahamowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad resztą paragrafów.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym i poddaje pod głosowanie §. 18 w brzmieniu następującem:

§. 18. Wszystkie gminy, które utrzymują własnych lekarzy, mają poczynić odpowiednie zarządzenia celem niesienia natychmiastowej pomocy dla chorych, potrzebujących przytulku i opieki, oraz dla rodzących, a mianowicie mają one utrzymywać w pogotowiu odpowiednio urządzone lokal dla chorych, opatrzone w najniezbędniejsze potrzeby ratunkowe i przewozowe.

Izba w głosowaniu uchwała §. 18 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ponieważ ks. Siczynski zgłosił poprawkę do §. 19. przeto sprawozdawca odczytuje §. 19. w brzmieniu następującem:

§. 19. Wydział powiatowy, Rada powiatowa, Wydział krajowy i władze polityczne mają w ramach zakresu działania ustawami im przyznanego dążyć do dokładnego wypełniania postanowień niniejszej ustawy, a w razach zaniedbania zarządzić odpowiednie środki zaradcze.

Zażalenia przeciw powziętym uchwałom i dokonany zarządzeniom na podstawie niniejszej ustawy, rozstrzygają te władze, które w myśl ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej do tego są powołane.

P. ks. Siczynski przemawia i wnosi do pierwszego ustępu §. 19 następującą poprawkę, mianowicie: po wyrazie „zaradcze“ dodać wyrazy: „stosownie do przepisów ustawowych“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 19. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. ks. Siczynskiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 20. i 21. w brzmieniu następującem:

§. 20. Nadzór zwierzchniczy, służący administracyi państwa w myśl postanowień ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 (dz. p. p. Nr. 68) nad wszystkimi sprawami zdrowotnymi, niniejszą ustawą nie zostaje naruszony.

§. 21. Polityczna władza krajowa wyda, po zasięgnięciu zdania c. k. krajowej Rady zdrowia i w porozumieniu z Wydziałem krajowym, rozporządzenie wykonawcze do poszczególnych postanowień niniejszej ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała §. 20 i 21 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie §. 22., tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem:

§. 22. Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia obowiązuja w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam na podstawie §. 5 ustawy państwowej z dnia 30. kwietnia 1870 dz. p. p. nr. 68, co następuje:

Izba w głosowaniu uchwała §. 22., tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca prostuje następującą omyłkę druku w rezolucyi 2. mianowicie: w trzecim wierszu wyraz „lub“ należy zastąpić wyrazem: „tak“.

Następnie odczytuje sprawozdawca rezolucye:

1. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby przyspieszył uzupełnienie Uniwersytetu Lwowskiego wydziałem lekarskim.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby po wejściu w życie ustawy o urządzeniu

służby zdrowia w gminach i na obszarach dworskich, zmienił stosownie do §. 14. tej ustawy postanowienia o wynagrodzeniu za szczepienie ospy, tak, żeby lekarze okręgowi pobierali rzezczone wynagrodzenie w miarę ilości szczepionych.

3. Sprawozdaniem tem załatwione zostają petycye L. s. 660, 937, 1.061 i 1.062, wniesione przez gminy powiatu Łańcuckiego przeciw projektowanej ustawie.

Marszałek otwiera rozprawę nad rezolucją 1.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Po zrzeczeniu się przemówienia przez sprawozdawcę Izba uchwała rezolucję 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje rezolucję 2.

Izba uchwała rezolucję 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Żardecki i wnosi uchwalenie następującej rezolucyi:

3. „Wzywa się c. k. Rząd, ażeby ze względu na położenie geograficzne kraju, skarb państwa przyczyniał się do wydatków sanitarnych“.

Przemawia sprawozdawca i czyni zależnem przyjęcie tej rezolucyi od tego, jeśli ona zostanie w ten sposób zmodyfikowaną, iżby zamiast słów: „skarb państwa przyczyniał się do wydatków sanitarnych“ zamieścić wyrazy: „podwyższył wydatki ze skarbu Państwa na cele sanitarne w Galicyi.“

Poseł Żardecki zgadza się na tę modyfikację.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z rezolucją p. Żardeckiego, zmodyfikowaną przez sprawozdawcę.

Następnie przyjmuje Izba wnioski komisji co do załatwienia petycji, wymienionych w trzecim ustępie wniosku komisji.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Dobrucowej ze związku gminy Zimnejwody w powiecie jasielskim, a przydzielenia go do gminy Tarnowca tegoż powiatu.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacji rzeki Biały i o uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński prosi o następujące omyłki druku: mianowicie w projekcie przedłożonej ustawy w §. 3 ustępie pod 1) zamiast „dodatku“ ma być datku, tak samo w ustępie 3 zamiast „dodatków“ ma być datków także w §. 4. w wierszu pierwszym zamiast „rat dodatków“ należy czytać: datków.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Zolla w sprawie zbadania potrzeby zmiany §. 9. ustawy konkurencyjnej z dnia 15. sierpnia 1866 (Dz. u. kr. nr. 28).

P. Zoll uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie powyższego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego:

a) z petycji gminy Okleśna powiatu chrzanowskiego o przełożenie projektowanego przekopu na rzece Wiśle;

b) z petycji gminy Laszki, powiatu jarosławskiego, o subwencję na regulację rzeki Szkła;

c) z petycji Jana Neleca z Woli wadowskiej powiatu mieleckiego o znizenie datku konkurencyjnego do regulacji Nowego Brnia z dopływami.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 663 gminy Okleśna powiatu chrzanowskiego o przełożenie projektowanego przekopu na rzece Wiśle, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Jan hr. Tarnowski odczytuje sprawozdanie komisji z petycji powyżej pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 847 gminy Laszki powiatu jarosławskiego, o subwencję na regulację rzeki Szkła, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia z poleceniem zbadania sprawy na miejscu, ewentualnie sporządzenia projektu technicznego i wykonania najpilniejszych robót ochronnych, przy pomocy krajowej i państwowej dotacji, przeznaczonej na popieranie mniejszych robót melioracyjnych.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Jan hr. Tarnowski odczytuje sprawozdanie komisji z petycji powyżej pod c) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 888 Jana Neleca z Woli wadowskiej powiatu mieleckiego, o znizenie datku konkurencyjnego do regulacji Nowego Brnia z dopływami, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie wniosku Wydziału krajowego o budowie pawilonu chirurgicznego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Czyżewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na budowę pawilonu chirurgicznego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie i na wewnętrzne tegoż urządzenie przeznacza Sejm kwotę stu dwudziestu pięciu tysięcy (125.000) zł. w. a. płatną w dwu rocznych ratach począwszy od roku 1891.

W tym celu wstawia w budżet szpitala św. Łazarza w Krakowie, jako wydatek nadzwyczajny rubryki XI. „utrzymanie budynków“ przy poz. 48. 2. „nadzwyczajne“ kwotę sześćdziesiąt i pięć tysięcy (65.000) zł. w. a. na rok 1891, a 60.000 zł. na rok 1892. wstawić poleca.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku Wydziału krajowego co do przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania małoletnich Tuchajów.

Sprawozdawca poseł Scipio uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje na fundusz krajowy koszt utrzymania małoletnich Tuchajów w kwocie 302 zł. 75 ct., należnych magistratowi miasta Lwowa od gminy Basznia powiatu cieszanowskiego i sumę tę 302 zł. 75 ct. wstawia w budżet na rok 1891.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o przyjęciu na fundusz krajowy kosztów utrzymania należnych gminie Buda-Peszt za Antoniego Ulechli.

Sprawozdawca poseł Scipio uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Koszta utrzymania Antoniego Ulechli należne magistratowi w Buda-Peszcie od gminy Krościenko powiatu nowotarskiego, pokryte być

mają z funduszu krajowego, a na ten cel wstawia się 141 zł. 91 ct. w budżet krajowy na rok 1891.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o czynnościach dotyczących się krajowej szkoły średniej gospodarstwa lasowego we Lwowie. Sprawozdawca p. Zamoyski.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy Izba przystępuje do punktu 10. porządku dziennego, którym jest sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie podniesienia gospodarstwa nabiąłowego.

Sprawozdawca poseł Langie uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby postarał się o instruktora mleczarstwa i otwiera na ten cel Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2.000 zł.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wprowadził praktyczną naukę mleczarstwa w niższych szkołach rolniczych i otwiera mu na ten cel kredyt do wysokości 1.200 zł.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ogłosił konkurs na napisanie podręcznika „o mleczarstwie“ dla uczniów szkół rolniczych i otwiera mu na ten cel kredyt w kwocie 500 zł.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby postarał się u c. k. Rządu o stosowną subwencję ze skarbu państwa na podniesienie mleczarstwa w Galicyi.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wpłynął w właściwej drodze na reprezentacje miast, izby zaprowadziły ścisłą kontrolę jakości wprowadzanych do miast artykułów nabiąłowych.

P. Struszkiewicz wnosi zamknięcie posiedzenia z powodu spóźnionej pory.

P. Rutowski sprzeciwia się temu wnioskowi. P. Jan hr. Tarnowski wnosi zamknięcie posiedzenia. Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Jana hr. Tarnowskiego. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza	następne na dzień 21. listopada b. r. godzinę 10 rano. Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłany. Koniec posiedzenia o godzinie 3. m. 30 po południu
---	--

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

20. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. listopada 1890.

Początek o godzinie 10. minut 30.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O.
Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr.
Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski,
Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 116.

Ze strony c. k. Rządu JE. c. k. Namiestnik
hr. Kazimierz Badeni i c. k. radca dworu Włodzi-
mierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość po-
słów i otwiera posiedzenie.

Protokoły z 18 i 19. posiedzenia uznaje Mar-
szałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim
nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Madey-
skiemu 3 dni urlopu, zaś p. Franciszkowi Jędrze-
jowiczowi 4 dni urlopu.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Ra-
poportowi urlopu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczy-
tuje spis petycyj, wniesionych po dzień 21. listo-
pada b. r., które przydzielono następującym
komisyom :

Komisji drogowej L. s. 1185, 1205.

Komisji gminnej L. s. 1186, 1187.

Komisji administracyjnej L. s. 1188, 1189,
1190, 1191, 1221.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1204.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano pe-
tycye do L. s. 1192, 1193, 1194, 1195, 1196,

1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1206,
1211, 1220, 1228, 1229.

Na wniosek p. Merunowicza uchwała Izba
przeniesienie petycji gminy Brzozowa do L. s.
1034 o udzielenie gminie tej w drodze ustawo-
dawczej zezwolenia na pobór opłat do piwa, —
z komisji petycyjnej do komisji podatkowej.

C. k. komisarz rządowy odpowiada na in-
terpelacyę p. Gnoińskiego i towarzyszy w przed-
miocie aktywowania fundacyi ś. p. Hieronima
Sadowskiego.

Następnie odpowiada c. k. komisarz rzą-
dowy na interpelacyę p. Dydyńskiego i towarzy-
szy w sprawie fundacyi szkolnej Wojciecha Ku-
charskiego z Dobranowic.

Przystąpiono do porządku dziennego, któ-
rego pierwszym punktem jest :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału
krajowego w przedmiocie taryf kolejowych.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz
wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do ko-
misji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem spra-
wozdawcy bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału
krajowego w sprawie dalszej subwencyi na za-
lesienie wydm piaszkowych i nieużytków w po-
wiatach Tarnobrzeskim, Jarosławskim, Ciesza-
nowskim, Jaworowskim i Mościskim.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Niedzielskiego w przedmiocie statutu organizacyjnego dla autonomicznych urzędników powiatowych i projektu statutu emerytalnego dla tychże urzędników.

Przemawia p. Niedzielski w uzasadnieniu swojego wniosku, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Wydziału krajowego z poleceniem zdania sprawy na przyszłej sesji sejmowej.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie kredytu dla ludności rolniczej.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji bankowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Zdzierzec o przyjęcie kosztów utrzymania kaleki Heleny Kality w kwocie 714 zł. 33 ct. na fundusz krajowy.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy w przedmiocie nadania gminie miasta Lwowa prawa poboru opłat gminnych od przeniesienia własności nieruchomości, tudzież od spadku, a to na rzecz funduszu miejscowych ubogich.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy miasta Husiatyna względem zezwolenia na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji wyżej wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie miasta Husiatyna zezwala się pobierać, celem pokrycia potrzeb gminnych przez lat dziesięć od dnia, w którym uchwała ta wejdzie w życie, 100% dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie podniesienia gospodarstwa nabiąłowego. Sprawozdawca poseł Langie.

Marszałek konstatuje, że wnioski komisji w powyższym przedmiocie zostały już odczytane na poprzednim posiedzeniu, i otwiera rozprawę ogólną nad tymi wnioskami, które brzmią:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby postarał się o instruktora mleczarstwa

i otwiera na ten cel Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2.000 zł.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wprowadził praktyczną naukę mleczarstwa w niższych szkołach rolniczych i otwiera mu na ten cel kredyt do wysokości 1.200 zł.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ogłosił konkurs na napisanie podręcznika „o mleczarstwie“ dla uczniów szkół rolniczych i otwiera mu na ten cel kredyt w kwocie 500 zł.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby postarał się u c. k. Rządu o stosowną subwencję ze skarbu państwa na podniesie mleczarstwa w Galicyi.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wpłynął w właściwej drodze na reprezentacye miast, iżby zaprowadziły ścisłą kontrolę jakości wprowadzanych do miast artykułów nabiałowych.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

Przemawia p. Struszkiewicz.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Przemawia p. Rutowski.

Na wniosek p. Koziębrodzkiego Władysława Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Marszałek konstatuje, że do głosu zapisanani są pp. Rozwadowski Tomisław i Kozłowski Zygmunt przeciw wnioskowi komisji — zaś p. Teliszewski za wnioskiem komisji.

Przemawia p. Rozwadowski.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

Przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Teliszewski.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1, 2, 3, 4 i 5.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1, 2, 3, 4 i 5 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o czynnościach dotyczących się krajowej szkoły średniej gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Zamoyski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

2. Sejm poleca: a) podnieść w budżecie wydatków szkoły gospodarstwa lasowego na r. 1891 kwotę przeznaczoną na wycieczki dla uczniów z profesorami do wysokości 800 zł.;

b) podnieść w budżecie funduszu krajowego w rubryce XV. pozycya wydatków 201, kwotę przeznaczoną na stypendya i zasiłki uczniów szkoły do pierwotnej wysokości, t. j. do kwoty 2.300 zł.;

c) wstawić w budżet funduszu krajowego rubr. XV. wydatków kwotę 800 zł. na stypendya po 150 do 200 zł. rocznie dla tych abiturjentów szkoły, którzy na jednoroczną praktykę przez Wydział krajowy wysłani zostaną, jak najmniej na zasiłki dla uczniów udających się na kilkutygodniowe kursa praktyki w ciągu trzechletniego kursu nauk urządzać się mające.

3. Sejm otwiera kredyt Wydziałowi krajowemu do wysokości 1.000 zł. na postawienie szopy w ogrodzie przy szkole lasowej, na postawienie domku dla dozorczy i małej szklarni na Szumanówce, oraz na reparacye ogrodzenia tegoż ogrodu.

4. Sejm uchwała w miejsce dotychczasowych dwóch posad prowizorycznych nauczycieli adjunktów, utworzyć także dwie posady stałe, z prawem do emerytury, z płacą roczną 800 zł., z dodatkiem aktywalnym 160 zł. i z trzema dodatkami pięcioletnimi po 100 zł. każdy.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wobec powiększonych kosztów utrzymania szkoły gospodarstwa lasowego spowodowanych konie-

czną jej reorganizacją, postarał się u Wysokiego c. k. Rządu o powiększenie dotychczasowej subwencji na tę szkołę z funduszów państwowych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Stadnicki Jan i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy w punkcie 2. b) wniosku komisji obniżyć kwotę 2.400 do cyfry 1.500 zł., tudzież w punkcie 2. c) skreślić kwotę 800 zł. na stypendya dla abiturjentów.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia p. Stadnicki Jan.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1.

Izba uchwała ustęp 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca prostuje na skutek przemówienia członka Wydziału krajowego w punkcie b) ustępu 2. zawartą pierwotnie w druku cyfrę 2.400 zł. na 2.300 zł. i odczytuje ustęp 2. z podziałem b).

Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Stadnickiego Jana.

Izba nie popiera tego wniosku i uchwała ustęp 2. z podziałami a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustęp c) punktu 2.

Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Stadnickiego Jana.

Izba nie popiera tego wniosku, i uchwała ustęp c) punktu 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 3, 4 i 5 wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 3, 4 i 5 zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawach krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

2. Sejm wstawia w budżet wydatków krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie w rubr. IV. poz. 19 na rok 1891 kwotę 2.000 zł. przeznaczoną na dalsze melioracje i urządzenie ogrodu szkolnego.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu. by na przyszlą sesję sejmową przedłożył plany i kosztorysy budynku nieodzownego na teraz na mieszkanie dla kierownika krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie i na rozszerzenie sal naukowych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz i zapowiada wniosek przy rozprawie szczegółowej do ustępu 2. wniosku komisji.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni.

Przemawia p. Męciński dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz i wnosi przejście do porządku dziennego nad ustępem 2. wniosków komisji.

Na wniosek p. Niedzielskiego Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Przemawia zapisany do głosu p. Langie.

Przemawia zapisany do głosu p. Gorayski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. wniosku komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 2. wniosku komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Stanisława Jędrzejowicza przejścia do porządku dziennego nad ustępem 2. wniosku komisji.

Izba nie popiera tego wniosku, i uchwała ustęp drugi zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 3. wniosków komisji.

Przemawia p. Rogoyski.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie reaktywowania kursu dozorców melioracyjnych.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do reaktywowania praktycznego kursu dozorców melioracyjnych z siedzibą we Lwowie, na wzór węgierskiej szkoły podmajstrzych melioracyjnych, urządzanej w Koszycach.

2. Sejm wyznacza Wydziałowi krajowemu na urządzenie i utrzymanie tego kursu dotację na rok 1891 w kwocie 2.500 zł.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył statut organizacyjny i szczegółowy plan nauki kursu dozorców melioracyjnych.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyznał na utrzymanie praktycznego kursu dozorców melioracyjnych stałą dotację roczną z c. k. skarbu państwa w kwocie 1.000 zł.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1, 2, 3 i 4 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1, 2, 3 i 4, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

a) Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie urządzenia w kraju Zakładów pracy przymusowej i poprawczych, tudzież kolonii rolniczej poprawczej dla małoletnich chłopców.

b) Dodatkowe sprawozdanie komisji administracyjnej w tymże samym przedmiocie.

Sprawozdawca poseł Zbyszewski uwolniony

od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby tak co do zakładów pracy przymusowej i poprawczych dla starszych skazańców i korygendów, jakoteż co do zakładów dla nieletnich przestępców i włóczęgów niżej lat 18, przyjął wskazany już uchwałą Sejmu z dnia 6. września 1884 r. i zalecony system kolonij rolniczych poprawczych, niewykluczający robót rzemieślniczych.

3 Sejm wyraża życzenie, ażeby nasamprzód wprowadzony został zakład względnie kolonia poprawcza rolniczo-przemysłowa dla nieletnich chłopców.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w środkowej części kraju, dla fundowania takiego zakładu dla nieletnich chłopców wyszukał odpowiedni obszar i według tegoż potrzebne plany i kosztorysy wypracować polecił, poczem takowe razem ze statutem i regulaminem na najbliższej sesji Sejmowi przedłożył;

tudzież, aby na urządzenie zakładów pracy przymusowej i poprawczych, dla starszych męskich skazańców i korygendów, a względnie kolonij poprawczych rolniczych, starał się wyszukać odpowiednie obszary, a przytem:

co do zachodniej części kraju wszedł w rokowania z fundacją pokrewną temu celowi w Nowym Sączu.

Zaś co do wschodniej części kraju wdrożył rokowania z c. k. Rządem, celem uzyskania potrzebnych dla takich zakładów, względnie kolonij rolniczych poprawczych przestrzeni, z dóbr kameralnych, przykładowo w okolicy Drohobycza, i w miarę przeprowadzonych pertraktacyj, polecił wykonanie planów budynków i kosztorysów, tudzież statutów i regulaminów.

5. Ażeby co do zakładów pracy przymusowej i poprawczych dla kobiet, prowadził dalsze rokowania z zarządami zakładów św. Teresy we Lwowie i Sióstr miłosierdzia w Krakowie i z tych czynności złożył sprawozdanie.

Następnie odczytuje sprawozdawca dodatkowy punkt (6-ty) wniosków, zamieszczony na skutek uchwały Sejmu z dnia 13. listopada 1890 w brzmieniu następującem :

6. Na czynności przedwstępne otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości pięciuset zł.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje punkty 1, 2, 3, 4, 5 i 6.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie punkty 1, 2, 3, 4, 5 i 6, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji urzędników oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego przy Wydziale krajowym, względem przyznania im prawa do wysłużenia pełnej emerytury po 35 latach służby, na równi z urzędnikami konceptowymi i technicznymi.

Sprawozdawca p. Zbyszewski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Urzędnicy Wydziału krajowego przy oddziałach rachunkowym, kasowym i manipulacyjnym, mają być co do wymiaru emerytury przy przeniesieniu w stan spoczynku zrównani z urzędnikami konceptowymi i technicznymi.

2. W statucie emerytalnym z dnia 21. stycznia 1889 znosi się w paragrafie 12, punkcie 2-im ustępy *b* i *c* w ich dotychczasowej treści, i mają one opiewać jak następuje :

Ustęp *b*: urzędnicy konceptowi i techniczni, tudzież urzędnicy oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego przy Wydziale krajowym, etatowi inżynierowie przy drogach krajowych, inżynierowie biura melioracyjnego i inżynier-górnicy przy Wydziale krajowym, dyrektorowie, prymaryusze, chemicy i prosektorowie przy krajowych szpitalach we Lwowie i Krakowie, i przy zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przy tym ostatnim także etatowi sekundaryusze, po

dwa i cztery dziesiątych ($2\frac{4}{10}$) procentów od ostatniej płacy (§. 31), tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu (35) lat służby otrzymują całą ostatnią płacę (§. 31), jako emeryturę.

Ustęp *c*. Słudzy etatowi po dwa procent (2%) ostatniej płacy, tak, że po czterdziestu latach służby otrzymują całą ostatnią płacę jako emeryturę.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek :

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

Sejm przekazuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji urzędników oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego, Wydziałowi krajowemu do szczegółowego zbadania, ocenienia i przedłożenia odnośnego sprawozdania na następnej sesji sejmowej.

Izba popiera powyższy wniosek.

Przemawia p. Pietruski.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawia p. Pietruski, jako członek Wydziału krajowego.

Przemawia p. Niedzielski i wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Izba nie popiera tego wniosku.

Przemawia p. Dworski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza.

P. ks. Sawa wnosi skonstatowanie kompletu.

Marszałek konstatuje komplet w Izbie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o używaniu dróg publicznych nierządowych do innych celów, a w szczególności do budowy kolei żelaznych i prowadzenia na nich ruchu.

Sprawozdawca poseł Wincenty Gnoiński uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy :

U s t a w a

z dnia o używaniu dróg publicznych nierządowych do budowy kolei żelaznych i prowadzenia na nich ruchu, oraz do innych celów powszechnej użyteczności.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Wydziałowi krajowemu służy prawo zezwalania na używanie dróg publicznych nierządowych do budowy kolei żelaznych i prowadzenia na nich ruchu, oraz do innych celów, jeżeli zamierzone używanie drogi nie naraża bezpieczeństwa komunikacji publicznej, a właściwa administracyjna władza państwowa uzna powszechną użyteczność przedsiębiorstwa.

§. 2.

Wydanie zezwolenia Wydziału krajowego poprzedzi zbadanie stanu rzeczy na miejscu, oraz wysłuchanie zdań reprezentacyj powiatowych, a co do dróg gminnych także i zarządów drogowych odnośnych dróg.

Powyzsze zbadanie, o ile tyczy się projektu budowy kolei żelaznej, nastąpi z reguły przy rewizyi szlaku kolejowego, lub przy politycznej komisji reambulacyjnej, a względnie bezpośrednio po dokonaniu tych czynności.

§. 3.

W każdym poszczególnym wypadku oceni Wydział krajowy dopuszczalność używania drogi, a wydając zezwolenie w myśl §. 1, przepisze zarazem warunki, mające przedewszystkiem na celu bezpieczeństwo, nieprzerwalność i łatwość komunikacji publicznej na drodze.

§. 4.

Oprócz wynagrodzenia ubytku w dochodach z myta istniejącego, nie uiszcza przedsiębiorstwo osobnej opłaty za używanie drogi.

§. 5.

Koszta stosownego utrzymywania tej części drogi, której przedsiębiorstwo do swych celów używa, równie jak nadwyżka kosztów utrzymywania drogi, jaką w ogólności pomienione

używanie za sobą pociągnąć może, tudzież koszta zarządzenia środków osobnych, mających na celu zapobieżenie przerwom, lub niebezpieczeństwom komunikacji publicznej, ciążą na przedsiębiorstwie używajacem drogi.

§. 6.

Spory pomiędzy przedsiębiorstwem, używajacem drogi publicznej, a jej zarządem, odnoszące się do zobowiązań przedsiębiorstwa, objętych postanowieniami §§. 3, 4 i 5 rozstrzyga, po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, c. k. polityczna władza krajowa z pozostawieniem stronom zwykłej drogi prawa tylko na wypadek wystąpienia przeciw wysokości wynagrodzenia przyznanego funduszowi drogowemu.

§. 7.

Jeżeli przedsiębiorstwo używające drogi nie dopełni warunków zastrzeżonych w zezwoleniu Wydziału krajowego, lub zobowiązań nałożonych ustawą niniejszą, zmuszone będzie do ich wykonania egzekucją polityczną.

W razie stałego uchylania się przedsiębiorstwa od dopełnienia powyższych warunków i zobowiązań, zezwolenie wydane w myśl §. 1. cofnięte być może za zgodą c. k. politycznej władzy krajowej.

§. 8.

Ustawa ta nie stosuje się do miast Lwowa i Krakowa.

§. 9.

Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu polecam wykonanie niniejszej ustawy

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy, względnie nad paragrafami, do których nie będą zgłoszone poprawki.

P. Koziembrodzki Władysław zgłasza poprawkę do alinei pierwszej §. 2. projektu ustawy.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Jędrzejowicza.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 1. projektu, w brzmieniu następującem:

§. 1. Wydziałowi krajowemu służy prawo zezwalania na używanie dróg publicznych nie-rządowych do budowy kolei żelaznych i prowadzenia na nich ruchu, oraz do innych celów, jeżeli zamierzone używanie drogi nie naraża bezpieczeństwa komunikacji publicznej, a właściwa administracyjna władza państwowa uzna powszechną użyteczność przedsiębiorstwa.

Izba uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje §. 2. projektu ustawy w brzmieniu następującem :

§. 2. Wydanie zezwolenia Wydziału krajowego poprzedzi zbadanie stanu rzeczy na miejscu, oraz wysłuchanie zdań reprezentacji powiatowych, a co do dróg gminnych także i zarządów drogowych odnośnych dróg.

Powyższe zbadanie, o ile tyczy się projektu budowy kolei żelaznej, nastąpi z reguły przy rewizji szlaku kolejowego, lub przy politycznej komisji reambulacyjnej, a względnie bezpośrednio po dokonaniu tych czynności.

P. Koziębrodzki Władysław wnosi następującą poprawkę stylistyczną do tego paragrafu:

Alinea pierwsza §. 2. ma brzmieć :

„Wydanie zezwolenia poprzedzi Wydział krajowy zbadaniem stanu rzeczy na miejscu — oraz wysłuchaniem zdań reprezentacji powiatowych, a co do dróg gminnych, także i zarządów drogowych odnośnych dróg“.

Izba popiera poprawkę p. Władysława Koziębrodzkiego.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Koziębrodzkiego.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie §§. 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 w brzmieniu następującem :

§. 3. W każdym poszczególnym wypadku oceni Wydział krajowy dopuszczalność używania drogi, a wydając zezwolenie w myśl §. 1. przepiśnie zarazem warunki, mające przede wszystkim na celu bezpieczeństwo, nieprzerwalność i ła-twość komunikacji publicznej na drodze.

§. 4. Oprócz wynagrodzenia ubytku w dochodach z myta istniejącego, nie uiszcza przedsiębiorstwo osobnej opłaty za używanie drogi.

§. 5. Koszta stosownego utrzymywania tej części drogi, której przedsiębiorstwo do swych celów używa, równie jak nadwyżka kosztów utrzymywania drogi, jaką w ogólności pomienione używanie za sobą pociągnąć może, tudzież koszt zarządzenia środków osobnych, mających na celu zapobieżenie przerwom lub niebezpieczeństwom komunikacji publicznej, ciążą na przedsiębiorstwie używającem drogi.

§. 6. Spory pomiędzy przedsiębiorstwem używającem drogi publicznej a jej zarządem, odnoszące się do zobowiązań przedsiębiorstwa, objętych postanowieniami §§. 3, 4 i 5 rozstrzyga, po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, c. k. polityczna władza krajowa z pozostawieniem stronom zwykłej drogi prawa tylko na wypadek wystąpienia przeciw wysokości wynagrodzenia przyznanego funduszowi drogowemu.

§. 7. Jeżeli przedsiębiorstwo używające drogi nie dopełni warunków zastrzeżonych w zezwoleniu Wydziału krajowego, lub zobowiązań nałożonych ustawą niniejszą, zmuszone będzie do ich wykonania egzekucją polityczną.

W razie stałego uchylania się przedsiębiorstwa od dopełnienia powyższych warunków i zobowiązań, zezwolenie wydane w myśl §. 1. cofnięte być może za zgodą c. k. politycznej władzy krajowej.

§. 8. Ustawa ta nie stosuje się do miast Lwowa i Krakowa.

§. 9. Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu polecam wykonanie niniejszej ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Wreszcie uchwała Izba tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem :

U s t a w a

z dnia o używaniu dróg publicznych nie-rządowych do budowy kolei żelaznych i prowadzenia na nich ruchu, oraz do innych celów powszechnej użyteczności.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie przedłożenia projektu ustawy uzupełniającej postanowienia ustawy krajowej z dnia 20. marca 1874 Nr. 29 Dz. u. kr. o założeniu i wewnętrznym urządzeniu ksiąg hipotecznych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia uzupełniająca postanowienia ustawy krajowej z dnia 20. marca 1874 Nr. 29. Dz. u. kr. o założeniu i wewnętrznym urządzeniu ksiąg hipotecznych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam:

§ 1.

Dla części składowych, wydzielonych z posiadłości tabularnej, może być osobny wykaz hipoteczny utworzony w księgach tabularnych, jeżeli roczna należność w podatkach rządowych realnych z tychże części najmniej 25 zł. w. a. wynosi, a strona w odnośnym podaniu tabularnym przedłoży dowód, że c. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zgadzają się na utworzenie takiego wykazu.

W braku powyższych warunków dla takich wydzielonych części składowych utworzonym będzie nowe ciało hipoteczne w księgach gruntowych dla posiadłości nietabularnych.

Gdyby jednak właściciel takiego nowego ciała w przeciągu jednego roku od daty zawarcia odnośnego kontraktu, przedłożył zezwolenie

c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego na utworzenie z tychże samych części składowych nowego wykazu tabularnego, natenczas powyższe ciało hipoteczne może być na żądanie właściciela przeniesione do ksiąg hipotecznych tabularnych.

§. 2.

O ile zachohzą warunki przewidziane w §. 5. ust. kraj. z dnia 20. marca 1874. Nr. 29, mogą być posiadłości tabularne, lub wydzielone części składowe tychże, na żądanie właściciela wcielane albo do innego wykazu hipotecznego posiadłości tabularnej objętej tą samą księgą gruntową, albo do wykazu hipotecznego księgi gruntowej dla posiadłości nietabularnych tejże samej gminy katastralnej, a to z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 6. lutego 1869. Nr. 18. Dz. p. p.

Pod tymi samymi warunkami mogą posiadłości nietabularne, lub wydzielone z nich części składowe wcielone być do wykazu hipotecznego posiadłości tabularnej, jeżeli będzie wykazanem, iż równocześnie z tem wcieleniem lub też wcześniej wydzieloną została z tejże posiadłości tabularnej taka część, z którejby roczna należność w podatkach rządowych realnych nie wynosiła o wiele niższą kwotę od tej, jaka przypada z posiadłości nietabularnej, wcielić się mającej.

Przed zezwoleniem na żądane wcielenie sąd właściwy zasięgnąć ma opinii c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

§. 3.

Posiadłości tabularne, które w myśl ustawy krajowej z dnia 21. marca 1888. Nr. 41. Dz. u. kraj. wcielone zostaną do związku gminnego, mają być przez właściwe sądy z urzędu wydzielone z ksiąg hipotecznych przeznaczonych dla posiadłości tabularnych a przeniesione do ksiąg hipotecznych, obejmujących wykazy posiadłości nietabularnych, tej samej gminy katastralnej.

W tym celu zawiadamiać będzie c. k. Namiestnictwo sądy kolegialne o każdym takim prawomocnym wcieleniu posiadłości tabularnej do związku gminnego.

§. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza przystąpić do trzeciego czytania bez czytania — uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gminy i obszaru dworskiego w Pstrągowej, o wyłączenie tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Ropczycach a Sądu obwodowego w Tarnowie i przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie, c. k. Starostwa i c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby dołożył starania w celu rychłego utworzenia przez c. k. Rząd nowego c. k. Sądu powiatowego w Wielopolu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Markuszowa względem przeniesienia takowej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie i c. k. Starostwa rzeszowskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego we Frysztaku i c. k. Starostwa w Jasle.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 roku (Nr. 59 Dz. p. p. ex 1868.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznym będzie dla gminy i obszaru dworskiego w Markuszowej, aby przeniesione zostały z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie i c. k. Starostwa w Rzeszowie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Frysztaku i c. k. Starostwa w Jasle.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji, wniesionej imieniem gmin i obszarów dworskich: Kozłów, Dmuchowice, Słobódka, Taurów, Cecory, Płaucza wielka, Krasna, Glinna, Płaucza mała, Budyłów, Medowa, Kaplińce i Złoczówka o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Kozłowie, lub też przeniesienie c. k. Sądu powiatowego z Kozowej do Kozłowa.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję do L. s. 468, gmin i obszarów dworskich: Kozłów, Dmuchowice, Słobódka, Taurów, Cecory, Płaucza wielka, Krasna, Glinna, Płaucza mała, Budyłów, Medowa, Kaplińce i Złoczówka o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Kozłowie lub też przeniesienie c. k. Sądu powiatowego z Kozowej do Kozłowa, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na przyszłej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi zamknięcie posiedzenia z powodu pory spóźnionej.

Przy głosowaniu nad wnioskiem p. Jędrzejowicza okazał się brak kompletu.

Marszałek konstatuje, że wpłynęły wniosek i interpelacja, które atoli dla braku kompletu odczytanemi być nie mogą.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza

następne na dzień 21. listopada b. r. godz. 10 rano, z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez p. Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 min. 25 po południu.

Marszałek krajowy :

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze :

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

21. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 22. listopada 1890.

Początek o godzinie 10 minut 20.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze p. p. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 123.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 20 posiedzenia złożony jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Janowi hr. Tarnowskiemu trzydniowego urlopu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 22. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. s. 1.230.

Komisji administracyjnej L. s. 1.232, 1.233, 1.234, 1.235, 1.236.

Komisji szkolnej L. s. 1.237, 1.239, 1.240, 1.241, 1.247, 1.256.

Komisji podatkowej L. s. 1.244.

Komisji petycyjnej L. s. 1.250.

Wydziałowi krajowemu zaś przydzielono petycje do L. s. 1.231, 1.238, 1.243, 1.245, 1.246, 1.248, 1.249, 1.251, 1.252, 1.253.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 1.244 instytutu prowizyjnego dla sług i urzędników austr. kolei państwowych, o uwolnienie na lat 30 od dodatków krajowych, powiatowych i gminnych, domów mieszkalnych dla robotników w Nowym Sączu, wniesionej przez p. Weigla, a przydzielonej komisji podatkowej, przemawia p. Weigel.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

P. Weigel wnosi, ażeby komisya podatkowa zdała o tej petycji sprawę jeszcze w ciągu bieżącej sesyi sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Weigla.

Przemawia p. Kozłowski Włodzimierz i wnosi, ażeby komisya gospodarstwa krajowego zdała sprawę ustnie z petycji do L. s. 1.242 Towarzystwa gospodarskiego galic. we Lwowie, wniesionej przez p. Włodzimierza Kozłowskiego, w sprawie przymusowego tępienia myszy polnych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Kozłowskiego Włodzimierza.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następującą interpelację do Wydziału krajowego:

Interpelacya

do Wys. Wydziału krajowego.

Stanisław Strzałkowski, zmarły w Korszylówce, powiatu zbaraskiego d. 14. grudnia 1879 r. zapisał testamentem dobra swe Jacowce i kamienicę w Tarnopolu na stypendya dla słuchaczy uniwersytetu lwowskiego polskiej narodowości, urodzonych w Korszylówce, Jacowcach, Zbarażu i Tarnopolu.

Wydział krajowy ma prawo zawiadywania majątkiem fundacyjnym.

Wydział krajowy objął też zawiadywanie majątku wkrótce po śmierci Stanisława Strzałkowskiego; fundacya stypendyjna jednak dotąd, chociaż upłynęło już jedenaście lat, w życie wprowadzoną nie została. Zapytuję więc Wydział krajowy, z jakich powodów życzeniu testatora dotąd nie stało się zadość.

Lwów d. 20. listopada 1890.

Vivien w. r.

Borkowski, T. Langie, Kramarczyk, Szepetycki, Mazaraki, W. Gnoiński, Dr. Olpiński, B. Horodyski, Sala, Krynicki, J. Gnoiński, S. Koziębrodzki, Struszkiewicz, Łączyński, Puzyna, Niezabitowski, Abrahamowicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę komunikuje Wydziałowi krajowemu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację:

Interpelacya

do p. Komisarza rządowego.

Wiadomo, że przy sposobności czterdziestoletniego jubileuszu rządów J. C. i K. Mości postanowił Baron Hirsch utworzyć fundację dwunasto milionową na cele szkolne i dobroczynne w kraju naszym.

Zważywszy, że ankietą, która w r. b. obradowała pod przewodnictwem Marszałka krajowego, uznając szlachetne zamiary ofiarodawcy, uważała tę fundację przez zastrzeżenie jej charakteru narodowego i odpowiedniej celom ingerencji c. i k. władz rządowych, państwa i kraju, za pożądaną.

Zważywszy, że rokowania toczące się w tym względzie między fundatorem, a c. i k. Rządem do pożądanego rezultatu dotąd nie doprowadziły, podpisani zapytują:

I. Jakie są powody, że sprawa ta dotychczas załatwioną nie została?

II. Czy c. i k. Rząd dalsze rokowania w tej sprawie prowadzi, czy chce te rokowania przyspieszyć i postarać się o rychłe przyście do skutku tej fundacji.

Czartoryski w. r.

Borkowski, Dr. Olpiński, Gorayski, Wereszczyński, Klemens Dzieduszycki, Czyżewicz, E. Micewski, Goldmann, Dworski, Dr. Midowicz, A. Rayski, Fruchtmann, Skalkowski, Michalski, B. Horodyski, Zbyszewski, Rutowski, W. Rogoyski, Jaworski, Władysław Koziębrodzki, Tadeusz Langie, Ziemiałkowski, Weigel, Struszkiewicz, Rey, Rosenstock, Abrahamowicz, Klemensiewicz, Pilat, L. Chrzanowski, Szczepanowski, Chamiec, Zoll, Stanisław Badeni, Z. Dembowski, Polanowski, Tyszkiewicz, Romanowicz, Lenartowicz, K. Horodyski.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę komunikuje p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujący wniosek:

Wniosek.

Zważywszy, że ustawa z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. pr. p. o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych okazała się niedostateczną dla prawidłowego rozwoju tych stowarzyszeń, mianowicie pod względem braku postanowień o obowiązkowej a systematycznej kontroli zewnętrznej, tudzież postanowień zapewniających szybkie a skuteczne ściągnięcie dopłaty, wymaganej od członków na pokrycie niedoboru konkursowego,

że zatem zmiana tej ustawy, z należytem uwzględnieniem doświadczeń na tem polu poczynionych, jest niewątpliwie bardzo na czasie, a dokonana już w państwie niemieckim w r. 1889 reforma ustawy o stowarzyszeniach dostarczyć może wielu cennych wskazówek, wreszcie:

że Wysoki Sejm uznał wielokrotnie pożyteczną działalność stowarzyszeń dla ekonomicznego rozwoju naszego kraju, — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił do zbadania sprawy reformy ustawy państwowej z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. pr. p.

o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, mianowicie w kierunku zaprowadzenia obowiązkowej, systematycznej kontroli zewnętrznej, tudzież pod względem zabezpieczenia skutecznej a szybkiej pomocy sądowej dla ściągania dopłat na pokrycie niedoboru konkursowego.

Skałkowski w. r.

W. Gnoiński, J. Męciński, Dembowski, M. Torosiewicz, Schnell, Rayski, Dworski, Rey, Wład. Koziebrodzki, Tadeusz Langie, Pilat, K. Scipio W. Struszkiewicz, T. Merunowicz, Lenartowicz.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasta Brzostka przyzwolenia na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie, z następującym projektem ustawy:

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o zezwoleniu gminie miasteczka Brzostka w powiecie pilzneńskim na pobór opłat gminnych od piwa, miodu i trunków spirytusowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Brzostka w powiecie Pilzneńskim zezwala się pobierać przez lat pięć począwszy od roku 1891 do 1895 włącznie, opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa i miodu bądź w gminie wyrabianych, bądź też do niej czy to na sprzedaż czy na własny użytek wprowadzonych i w jej obrębie zużywanych, wedle następującej taryfy:

- 1) od hektolitra piwa 1 zł. 60 ct
- 2) od jednego litra piwa flaszkowego — „ 2 „

- 3) od litra słodzonych napojów spirytusowych jako to: araku, rumu, esencji, rozolisu, likieru, cognaku, śliwownicy i t. d. po . . . — zł. 20 ct.
- 4) od litra wódki do 75 stopni tralesa — „ 16 „
- 5) od litra okowity nad 75 „ „ — „ 20 „
- 6) od litra wiśniaku, miodu i maliniaku — „ 4 „

Art. II.

Opłata ta ciąży tylko na miejscowej konsumcyi i nie można nią obciążać ani producyi ani obrotu handlowego.

Art. III.

Obręb poboru stanowi obręb gminy miasta Brzostek.

Art. IV.

Sposób poboru tych opłat ustanowiony będzie przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym,

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Antoni hr. Wodzicki wnosi głosowanie „en bloc“ nad powyższym projektem ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacyi szkoły żeńskiej w Jaśle.

Sprawozdawca p. Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. 1. W miejsce dotychczasowej szkoły ludowej pospolitej żeńskiej w Jaśle, utworzoną zostaje w tem mieście z początkiem roku szkolnego 1891/2 czteroklasowa szkoła wydziałowa żeńska, połączona z czteroklasową szkołą pospolitą, tu-

dzież z kursami uzupełniającymi, mianowicie z kursem praktycznym robót kobiecych i kursem teoretycznym dla dorosłej młodzieży płci żeńskiej, a to w myśl załączonego jak A. statutu.

2. Wszystkie w art. XXIV. ustawy z d. 2. lutego 1885 (Nr. 29 Dr. u. kr.) wymienione wydatki na powyższą szkołę ponosić będzie gmina miasta Jasła z własnych funduszów.

3. Oprócz prestaeyj dotychczasowych dobrowolnych i prestaeyj ustawą nałożonych na pokrycie płac nauczycieli, gmina obowiązana będzie dopłacać jeszcze corocznie kwotę 700 zł. wa. na płace nauczycieli zorganizowanej szkoły wydziałowej. Resztę wydatków na płace dyrektorów i nauczycielek powyższej szkoły ponosić będzie fundusz szkolny okręgowy, względnie krajowy.

4. Wydatki na utrzymanie kursów uzupełniających teoretycznego i praktycznego, które przy powyższej szkole urządzić się mają, pokrywane będą z opłat szkolnych i dobrowolnych datków, a w razie gdyby opłaty i datki te nie wystarczały, będzie reszta kosztów pokrytą także z funduszów gminnych.

II. Sejm uchwała załączony pod A. statut.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1, 2, 3 i 4 wniosku.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1, 2, 3 i 4 zgodnie z wnioskiem komisyi.

Sprawozdawca odczytuje następujący projekt statutu:

Projekt statutu

szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolicą, tudzież kursów nauki dopełniającej w Jasle.

§. 1. Cel szkoły wydziałowej żeńskiej wskazuje Art. IX. krajowej ustawy szkolnej z dnia 2. lutego 1885. (Nr. 28 Dz. u. kr.)

§. 2. Ze szkołą wydziałową łączą się kursy uzupełniające, teoretyczny i praktyczny.

§. 3. Szkoła wydziałowa wraz z kursami uzupełniającymi tworzy organiczną całość i zostaje pod jedną dyrekcją. Tej samej dyrekeji podlega zarazem czteroklasowa żeńska szkoła ludowa pospolita, połączona ze szkołą wydziałową.

§. 4. Językiem wykładowym tak szkoły pospolitej jak i wydziałowej, tudzież kursów uzupełniających, jest język polski.

I. Szkoła wydziałowa.

§. 5. Szkoła wydziałowa obejmuje kurs nauki czteroletniej o 4 klasach.

§. 6. Warunkiem przyjęcia uczennicy do tej szkoły jest świadectwo z IV. klasy szkoły ludowej pospolitej, lub pomyślny wynik egzaminu wstępnego, przy którym kandydatka wykazać ma znajomość wszystkich przedmiotów, przepisanych planem naukowym dla klasy IV. czteroklasowych szkół żeńskich.

§. 7. Prócz przedmiotów wskazanych Art. VII. i IX. ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885. będą także udzielane język francuski i nauka muzyki jako przedmioty nadobowiązkowe.

§. 8. Nauka odbywać się będzie wedle planu naukowego, wydanego przez c. k. Radę szkolną krajową.

§. 9. Grono nauczycielskie szkoły wydziałowej żeńskiej składa się z dyrektora, katechety i 4 nauczycielek z kwalifikacją do szkół wydziałowych. Rada szkolna okręgowa, a w razie wątpliwości Rada szkolna krajowa oznacza grupy kwalifikacyjne, do których uzdolnienie potrzebne mają wykazać kompetentki przy każdorazowym ogłoszeniu konkursu. Przytem należy tak postępować, ażeby wymaganiom planu naukowego co do rozkładu przedmiotów naukowych stało się zadość.

Kierownik ma się wykazać przynajmniej patentem nauczycielskim dla szkół wydziałowych.

§. 10. Dyrektor i 4 nauczycielki dla 4 klas szkoły wydziałowej mają posady stałe. Stanowisko katechety określa osobna ustawa (Dz. ust. kraj. Nr. 71 z roku 1889).

II. Kurs uzupełniający teoretyczny.

§. 11. W myśl art. XII. ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885 urządzić się kurs uzupełniający w kierunku teoretycznym dla młodzieży dorosłej płci żeńskiej. Czas trwania tego kursu oznaczy Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 12. Kurs ten ma na celu uzupełnienie wykształcenia, udzielonego przez szkołę wydziałową i obejmować może następujące przedmioty:

a) Historję literatury powszechnej z szczególnem uwzględnieniem literatury polskiej.

b) Historję powszechną nowszych czasów.

c) Estetykę ze szczególnem uwzględnieniem utworów ducha polskiego.

d) Wiadomości z higieny, pedagogii, dydaktyki, o ile są potrzebne w przyszłem powołaniu kobiety.

e) Naukę gospodarstwa domowego.

Liczbę godzin wyznacza Rada szkolna miejscowa, nauka zaś tak będzie rozłożoną, by uczniom tego kursu umożliwić korzystanie z niektórych działów kursu praktycznego robót kobiecych.

§. 13. Warunkiem przyjęcia jest ukończenie szkoły wydziałowej z dostatecznym postępem, lub złożenie egzaminu wstępnego z nauk w szkole wydziałowej udzielanych, a ilość uczennic nie może przekraczać w jednej klasie 45.

§. 14. Nauk udzielać będą zawodowi nauczyciele lub nauczycielki przedstawiani corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej. Remuneracye wyznacza im Rada szkolna miejscowa.

§. 15. Udzielający nauk na tym kursie zbierać się będą pod przewodnictwem dyrektora na konferencye peryodyczne, celem omawiania kwestyj dotyczących kursu, a wnioski przedstawiane będą władzy nadzorczej.

§. 16. Uczennice kursu teoretycznego składają na ręce dyrekcji z początkiem każdego roku szkolnego wpisowe 1 zł., a oprócz tego z początkiem każdego miesiąca nauki opłatę, wynoszącą miesięcznie 2 zł. Opłaty te wpływają do kasy Rady szkolnej miejscowej i służyć będą na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu teoretycznego połączonych. Radzie szkolnej miejscowej służy prawo podwyższenia ewentualnie zniżenia opłaty, także uwolnienia od połowy opłaty ubogich, odznaczających się w naukach uczennic na przedstawienie grona nauczycielskiego; jednak liczba uwolnionych nie ma przynosić $\frac{1}{4}$ ogółu uczennic.

III. Kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 17. W myśl ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885 art. XI. urządza się kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 18. Kurs ten obejmować będzie oddział krawiectwa i oddział białego szycia, a mianowicie obejmuje oddział białego szycia:

a) Naukę kroju bielizny w połączeniu z rysunkiem stosownym.

b) Ćwiczenia w szyciu ręcznym i maszynowym według najlepszych metod, z uwzględnieniem metody szalenfeldowskiej i poznanie towarów.

Oddział krawiectwa obejmuje zaś:

a) Naukę kroju sukien w połączeniu z rysunkiem stosownym.

b) Wykonanie robót według najnowszych metod z uwzględnieniem nauki o kolorach i stylach, tudzież towaroznawstwa.

Oprócz tego mogą być na kursie praktycznym wykładane:

a) Rachunki kupieckie w połączeniu z buchalterją.

b) Stylistyka handlowa.

c) Geografia handlowa.

§. 19. Czas trwania tego kursu, tudzież liczbę godzin nauki, oznacza Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 20. Na kurs praktycznych robót wpisać się mogą uczennice po ukończeniu z dostatecznym postępem szkoły wydziałowej, a także uczennice, które z takim postępem ukończyły tylko 4-klasową szkołę pospolitą lub wykazały wiadomości, odpowiadające tejże szkole, ale tylko pod tym warunkiem, że ukończyły 14-ty rok życia.

§. 21. Etat sił nauczycielskich powyższego kursu t. j. liczbę nauczycielek, ich stanowisko (czy stałe, czy tymczasowe), ich płace i inne pobory, tudzież ich emeryturę, uchwała Rada miejska i przedkłada do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej.

§. 22. Warunkiem uzyskania posady jest świadectwo dojrzałości, uzyskane w seminaryum nauczycielskiem, oraz świadectwo z ukończonych z dobrym postępem kursów robót kobiecych w szkole fachowej.

Nauczycielki tak tymczasowe, jakoteż stałe mianuje w myśl art. 10. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 (Dz. u. k. Nr. 16) na przedstawienie Rady miejskiej Rada szkolna okręgowa.

§. 23. Przepisy dyscyplinarne, obowiązujące nauczycieli szkół ludowych, stosują się także do nauczycielek na kursie robót kobiecych. Sprawy ich dyscyplinarne należą jednak do Rady szkolnej okręgowej, a tylko kara wymieniona w art. 24. lit. e. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 (Dz. u. k. Nr. 16) zastrzeżoną jest orzeczeniu Rady szkolnej krajowej.

§. 24. Uczennice kursu praktycznego składają na ręce dyrekcji z początkiem każdego roku wpisowe 1 zł., a nadto z początkiem każdego miesiąca nauki opłatę w kwocie 2 zł. Opłaty te wpływają do kasy Rady szkolnej miejscowej i służyć będą na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu praktycznego połączonych. Co do podwyższenia lub niżenia, a względnie uwolnienia od połowy opłaty, obowiązują odnośne postanowienia §. 16. Uczennice kursu teoretycznego, uczęszczające na kurs robót, nie składają osobnej opłaty.

§. 25. Po ukończeniu kursu praktycznego lub teoretycznego otrzymuje uczennica świadectwo, stwierdzające postęp w naukach.

§. 26. Rada szkolna krajowa może na żądanie Rady miejskiej w miarę potrzeby rozszerzyć zakres nauki na kursach uzupełniających, tak praktycznym jak teoretycznym, a przeto zmienić postanowienia zawarte w §§. 12. i 18. statutu.

§. 27. Co do ingerencji dyrekcji zakładu do kursu praktycznego stosuje się w zupełności §. 15.; nadto obowiązana jest dyrekcya do składania rocznych sprawozdań Radzie szkolnej krajowej za pośrednictwem Rady szkolnej miejscowej, a względnie okręgowej.

§. 28. Rok szkolny rozpoczyna się dnia 1. września, a kończy 30. czerwca uroczystem zamknięciem z wystawą prac uczennic.

P. Antoni hr. Wodzicki wnosi głosowanie „en bloc“ nad powyższym projektem statutu.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt statutu. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt statutu w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o 72 petycjach rozmaitych gron nauczycielskich, Rad szkolnych

miejsowych i wielu pojedynczych nauczycieli o poprawienie ich materyalnego bytu, a mianowicie o petycjach L. s. 52 Rady szkolnej miejscowej w Zagórzcu, 118 Rady szkolnej miejscowej w Gniewczynie, 119 Rady szkolnej miejscowej w Chrzanowie, 120 zarządu szkoły ludowej w Łopatynie, 121 nauczycieli szkół ludowych w Krakowie, 122 nauczycieli ludowych z okręgu szkolnego tarnowskiego, 130 Tekli Borowieckiej, 131 Karoliny Cholewińskiej, 185 zarządu szkoły ludowej czteroklasowej w Tłumaczu, 212 Rady szkolnej miejscowej w Chrzanowie, 213 grona nauczycielskiego przy czteroklasowej szkole mieszanej w Turce, 214 nauczycieli czteroklasowej szkoły ludowej w Dąbrowie, 276 Rady szkolnej miejscowej w Czukwi, 277 grona nauczycieli szkoły wydziałowej z charakterem przemysłowym w Sokalu, 278 Bazylego Oleksiuka, 307 grona nauczycielskiego szkoły etatowej czteroklasowej męskiej w Jarosławiu, 308 zarządu szkoły ludowej w Bóbrce, 315 Rady szkolnej miejscowej w Nawaryi, 322 Bazylego Koreńca, 323 Józefa Adlera, 371 konkurencji szkolnej w Wyciążach, 372 nauczycieli szkół ludowych we Lwowie (o dodatek na pomieszkanie), 373 nauczycieli szkół ludowych we Lwowie (o podwyższenie dodatków pięcioletnich), 374 nauczycieli szkół ludowych we Lwowie (o podwyższenie płac), 377 Michała Gigonia, 378 Mikołaja Walaszka, 435 nauczycieli szkoły etatowej w Łyścu, 437 Karoliny Grychowskiej, 477 Rady szkolnej miejscowej w Trzemeśni, 483 Rady szkolnej miejscowej w Olszanie, 484 Rady szkolnej miejscowej w Gdowie, 486 Bogumiła Hostynek, Ludwika Pierzchały i Stanisława Jaronia, 487 Ludwika Gogojewicza, 488 Władysława Rozenko, 538 nauczycieli czteroklasowej szkoły męskiej w Brzeżanach, 539 grona nauczycieli i nauczycielek w Wieliczce, 540 nauczycieli szkół ludowych w Przemyślu, 541 Stanisława Kapłańskiego, 621 Rady szkolnej miejscowej w Zakliczynie nad Dunajcem, 634 Rady szkolnej miejscowej w Mikołajowie, 641 Rady szkolnej miejscowej w Kulparkowie, 642 zarządu szkoły ludowej w Kleparowie, 643 Rady szkolnej miejscowej w Hołosku wielkim, 673 Rady szkolnej miejscowej w Libiążu małym, 675 zarządu szkoły ludowej dwuklasowej w Bieczynie, 676 zarządu oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Przemyślu, 681 Julii Steinsberg i Maryi Dydyńskiej,

682 Heleny Christówny, 727 Rady szkolnej miejscowej w Bóbrce, 728 nauczycieli szkoły ludowej pięcioklasowej w Podgórzu, 729 grona nauczycieli szkoły ludowej czteroklasowej w Bóbrce, 730 grona nauczycielek szkoły pięcioklasowej żeńskiej w Podgórzu, 775 Wawrzyńca Kalickiego i Jana Trendota, 778 nauczycielek sześcioklasowej szkoły ludowej żeńskiej w Brzeżanach, 779 Katarzyny Pykoszówny i Stanisławy Zapalanki, 816 Rady szkolnej miejscowej w Ciężkowicach, 817 Rady szkolnej miejscowej w Bronowicach wielkich, 819 Karola Rokickiego, 863 Rady szkolnej miejscowej w Libiążu wielkim, 865 Wojciecha Topolskiego, 867 Julii Mathiaszowej, 917 Rady szkolnej miejscowej w Bronowicach małych, 942 grona nauczycieli pięcioklasowej szkoły ludowej w Tarnopolu, 943 grona nauczycielskiego żeńskiej szkoły wydziałowej w Tarnopolu, 974 Aleksandra Wareckiego, 988 nauczycielek nadetatowych szkół żeńskich w Przemyślu, 1.054 nauczycieli szkół ludowych z miejscowości: Zakopane, Poronin, Kościelisko, Zub-Suche i Biały Dunajec, 1.065 Michała Konowalca, 1.094 zwierzchności gminnej i Rady szkolnej miejscowej w Raniżowie, 1.131 Rady szkolnej miejscowej w Płaszowie, 1.133 nauczycieli szkoły ludowej w Zakliczynie nad Dunajcem, 1.134 nauczycielek szkoły żeńskiej w Jaśle.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wszystkie tegoroczne petycje rozmaitych gron nauczycielskich, Rad szkolnych miejscowych, pojedynczych nauczycieli i nauczycielek o polepszenie ich materialnego bytu, odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby po zbadaniu okoliczności w nich przytoczonych, w razie zachodzących szczególnych stosunków w pewnych pojedynczych miejscowościach, na podstawie drugiego ustępu artykułu 12, przedłożył odpowiedni wniosek na następnej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy miasta Brodów względem przeistoczenia

tamtejszej żeńskiej szkoły ludowej siedmioklasowej na żeńską szkołę wydziałową.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową dokładnie zbadał, jakimi będą zwiększone koszty utrzymania żeńskiej szkoły ludowej w Brodach, gdyby ją przeistoczono na żeńską szkołę wydziałową z kursami uzupełniającymi tak praktycznym, jakoteż teoretycznym, aby następnie wszedł w rokowania z gminą powyższą względem przyjęcia na siebie tych kosztów, albo w całości albo w znaczniejszej ich części i odpowiedni wniosek przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycji Rochmy Kisterowej, wdowy po nauczycielu religii mojżeszowej w Mościskach, o wyjednanie prędkiego zaspokojenia zaległej płacy nauczycielskiej w kwocie 450 zł.;

b) z petycji Edwarda Zygmunta Motylewicza, nauczyciela w Butli, względem przyznania mu pierwszego pięcioletniego dodatku;

c) z petycji Antoniego Witkowieckiego, kierownika szkoły w Kupeczyńcach, względem przyznania mu czwartego dodatku pięcioletniego, licząc od 1. września 1889;

d) z petycji Jerzego Michałowskiego, nauczyciela szkoły etatowej w Mizuniu, względem przyznania mu pierwszego dodatku pięcioletniego od 29. lipca 1886;

e) z petycji Teodozyi Niklasowej, wdowy po ś. p. Franciszku Niklasie, kierowniku trzechklasowej szkoły w Baranowie, względem doliczenia w drodze łaski do jej pensji wdowiej wymiaru należności od 50 zł., które jej mąż za kierownictwo pobierał.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 975 Rochmy Kisterowej wdowy po nauczycielu religii mojżeszowej w Mości-
skach o wyjednanie prędkiego zaspokojenia zale-
głej płacy nauczycielskiej w kwocie 450 zł., od-
stępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do
zbadania i załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji
bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawo-
zdanie o petycyi powyżej pod b) wymienionej,
z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 677 Edwarda Zygmunta Moty-
lewicza, nauczyciela w Butli względem przyzna-
nia mu pierwszego pięcioletniego dodatku — od-
stępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do za-
łatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji
bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawo-
zdanie o petycyi powyżej pod c) wymienionej,
z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 714 Antoniego Witkowskiego
kierownika szkoły w Kupezyńcach względem
przyznania mu czwartego dodatku pięcioletniego,
licząc od 1. września 1889 — odstępuje się c. k.
Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwie-
nia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji
bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawo-
zdanie o petycyi powyżej pod d) wymienionej,
z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 777 Jerzego Michałowskiego,
nauczyciela szkoły etatowej w Mizuniu, względem
przyznania mu pierwszego dodatku pięcioletniego
od 29. lipca 1886 — odstępuje się c. k. Radzie
szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia w myśl
istniejących przepisów.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji
bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawo-
zdanie o petycyi powyżej pod e) wymienionej,
z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 543 Teodozyi Niklasowej,
wdowy po ś. p. Franciszku Niklasie, kierowniku
trzechklasowej szkoły w Baranowie, względem
doliczenia w drodze łaski do jej pensji wdowiej
wymiaru należytości od 50 zł., które jej mąż za
kierownictwo pobierał — odstępuje się Wydzia-
łowi krajowemu do zbadania w porozumieniu
z c. k. Radą szkolną krajową i do przedłożenia
odpowiedniego wniosku na najbliższej sesji sej-
mowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji
bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycyi księży Józefa Szeligiewicza i ks.
Jana Lazarewicza z Kołomyi o wynagrodzenie
za udzielanie nauki religii w tamtejszych szko-
łach ludowych w czasie od 1. Stycznia 1890 do
1. Października 1890.

b) z petycyi zwierzchności gminnej w Bur-
sztynie względem przeniesienia emerytury wdowy
po nauczycielu Pauliny Tobijaszek na fundusz
krajowy;

c) z petycyi Wojciecha Dobrzańskiego, nau-
czyciela szkół ludowych na emeryturze, o umiesz-
czenie go przy jakiej szkole, lub o podwyższenie
emerytury lub umieszczenie go w jakim zakładzie
ubogich;

d) z petycyi kierowników szkół w Półwsiu
Zwierzynieckim, Prądniku Czerwonym i w Kro-
wodrzy o przyznanie dodatku za kierownictwo
według II. klasy plac nauczycielskich;

e) z petycyi Mikołaja Dwernickiego, kiero-
wnika cztero-klasowej szkoły męskiej w Kołomyi,
o przyznanie czwartego dodatku pięcioletniego.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawo-
zdanie o petycyi powyżej pod a) wymienionej,
z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 1164 księży Józefa Szeligie-
wicza i ks. Jana Lazarewicza z Kołomyi o wyna-

grodzenie za udzielanie nauki religii w tamtejszych szkołach ludowych w czasie od 1. Stycznia 1890 do 1. października 1890, — odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę L. s. 1093 Zwierzchności gminnej w Bursztynie względem przeniesienia emerytury wdowy po nauczycielu, Pauliny Tobijaszek, na fundusz krajowy — odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod c) wymienionej z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę L. s. 1044 Wojciecha Dobrzańskiego nauczyciela szkół ludowych na emeryturze, o umieszczenie go przy jakiej szkole, lub o podwyższenie emerytury lub umieszczenie w jakim zakładzie ubogich — odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia przy rozdawaniu zapomóg.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod d) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę L. s. 1132 kierowników szkół w Półwsiu zwierzynieckim, Prądniku czerwonym i w Krowdrzy o przyznanie dodatku za kierownictwo według II. klasy płac nauczycielskich — odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia w myśl obowiązujących przepisów.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod e) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę L. s. 1161 Mikołaja Dwernickiego kierownika 4-o klasowej szkoły męskiej w Kołomyi o przyznanie 4go dodatku pięcioletniego — odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji L. s. 116 gminy Zalipie, w sprawie wyłączenia jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żabnie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dąbrowej.

Sprawozdawca poseł Rożankowski odczytuje sprawozdanie komisji prawniczej w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim nad petycją L. s. 116 gminy Zalipie, w sprawie przeniesienia jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żabnie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dąbrowej — przechodzi do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Zapałów z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lubaczowie i c. k. Starostwa w Cieszanowie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Jarosławiu.

Sprawozdawca poseł Rożankowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim nie uznając na razie potrzeby przeniesienia miejscowości Zapałów z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lubaczowie

i c. k. Starostwa w Cieszanowie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Jarosławiu, nad sprawą tą przechodzi do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przed przystąpieniem do następnego porządku dziennego przemawia poseł Gorayski i uprasza Marszałka krajowego o zarządzenie odczytania złożonego wniosku naglącego.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje ten wniosek w brzmieniu następującem:

Wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

I. Ażeby wobec zaprowadzonych oraz świeżo zamierzonych reform taryfowych na kolejach węgierskich, zmierzających do uzyskania dla eksportu węgierskiego wyjątkowego i przeważnego stanowiska, które wykluczyłyby musiały nie tylko z węgierskich ale i światowych targów płody austriackie a w pierwszym rządzie galicyjskie, jako najbardziej oddalone od rynków zbytu, — zaprowadził wyjątkowe taryfy dla płodów rolniczych i przemysłu rolniczego (drzewa, materiału tartego, mąki, spirytusu i t. d. i t. d.).

II. Ażeby wobec zaprowadzonej przez Rząd węgierski tak zwanaj „Überfuhrgebühr“ nakładającej na produkta galicyjskie od 25 do 45 zł. od wagonu w kierunku do Węgier na stacjach granicznych Orlo, Mezó-Laborez i Ławoczne, te opłaty, jako sprzeciwiające się związkowi cłowo-handlowemu z Węgrami usunął, lub też na stacjach granicznych podobną „Überfuhrgebühr“ na produkta węgierskie zaprowadził.

III. Ażeby wobec zniesienia na kolejach węgierskich wszelkich taryf wyjątkowych dla nafty galicyjskiej i zastosowania do niej wysokich taryf lokalnych, te same taryfy zastosował do nafty węgierskiej na kolejach państwowych austriackich, oraz wpłynął na koleje prywatne, ażeby podobne taryfy zaprowadziły.

IV. Ażeby obniżył taryfy przewozowe austriackie na 0.10 ct. od etn. met. i kilometra dla produktów naftowych, robiąc użytek z przysługującego mu prawa kontrolowania taryf kolei pól-

nocnej i obniżenia ich, jeżeli dochody tej kolei przewyższają 10%.

Gorayski w. r.

Jaworski, W. Gnoiński, S. Koziembrodzki, K. Horodyski, Słonecki, L. Wodzicki, Fruchtman, Vivien, Puzyna, J. Gnoiński, Mazaraki, Żardecki, Potoczek, Stręk, Mizia, Skrzyński, Polanowski, A. Jędrzejowicz, Dembowski, Ziemiałkowski, St. Tarnowski jun., Dydyński, Rey, Weigel, T. Langie, Ed. Jędrzejowicz, Męciński, Scipio, Zoll, Struszkiewicz, Krynicki, Micewski, Szeliski, Okuniewski, Rożankowski, Kowalski, Hamorak, Romańczuk, Siczyński, Korol, Czartoryski, ks. Sawa, Bobczyński, Klemensiewicz, Lenartowicz, Paleh, Abrahamowicz, Midowicz, Zbyszewski, Merunowicz, Rogoyski, Dworski, Goldman, Kramarczyk, Borkowski, Marchwicki, Michalski, St. Jędrzejowicz, Fr. Jędrzejowicz, Z. Kozłowski, Wł. Wolański, Niezabitowski, Ochrymowicz, Gniewosz, Biliński, W. Kozłowski, Chamiec, J. Stadnicki, Zamoyski, Lasocki, A. Wodzicki, Rutowski.

Przemawia poseł Gorayski.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

Poseł Gorayski wnosi odesłanie swego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba popiera nagłość wniosku posła Gorayskiego.

Marszałek otwiera rozprawę nad tym wnioskiem i udziela głosu posłowi Gorayskiemu do uzasadnienia takowego.

Przemawia poseł Gorayski.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem posła Gorayskiego, odesłanie jego wniosku do komisji administracyjnej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o szkołach rolniczych i folwarku w Dublinach.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 15. paździer-

nika 1890 roku l. 44.054 o szkołach rolniczych i folwarku w Dublinach.

II. Ustępy A. I. 1, 2, 3, II. 9, 10, 11, ustanowionego uchwałami sejmowemi z 8. kwietnia i 10. października 1878 etatu osób i płac grona nauczycielskiego krajowej wyższej szkoły rolniczej i krajowej praktycznej szkoły parobków i dozorców gospodarskich w Dublinach, tracą moc obowiązującą i mają opiewać, jak następuje:

A. Grono nauczycielskie krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublinach składa się:

I. z siedmiu stałych profesorów fachowych, z których jeden jest równocześnie dyrektorem zakładu tudzież dyrektorem krajowej praktycznej szkoły parobków i dozorców gospodarskich;

II. z dwóch stałych adjunktów;

III. z odpowiedniej liczby docentów.

1. 1. Stali profesorowie fachowi i adjunkci wyższej szkoły rolniczej, tudzież stali nauczyciele szkoły parobków są urzędnikami krajowymi ze wszystkimi prawami i obowiązkami, określonymi w ustawie służby krajowej i uchwale Wysokiego Sejmu o etacie i płacach urzędników i sług Wydziału krajowego z 3. stycznia 1874.

2. Pierwszy profesor fachowy wyższej szkoły rolniczej a równocześnie dyrektor obydwóch zakładów, otrzymuje wolne pomieszkание i pobiera:

roczną stałą płacę w kwocie . . .	2.400 zł.
dodatek aktywalny w rocznej kwocie	360 „
i dodatek pięcioletni	300 „

3. a) Trzech stałych profesorów fachowych wyższej szkoły rolniczej otrzymuje wolne pomieszkание i pobiera:

roczną stałą płacę w kwocie . . .	2.000 zł.
dodatek aktywalny w rocznej kwocie	360 „
i dodatek pięcioletni	200 „

b) Trzech stałych profesorów fachowych wyższej szkoły rolniczej otrzymuje również wolne pomieszkание i pobiera:

roczną stałą płacę w kwocie . . .	1.300 zł.
dodatek aktywalny w rocznej kwocie	240 „
i dodatek pięcioletni	200 „

c) Dwóch stałych adjunktów wyższej szkoły rolniczej pobiera obok wolnego pomieszkания:

stałą roczną płacę w kwocie . . .	1.000 zł.
dodatek aktywalny w rocznej kwocie	200 „
i dodatek pięcioletni	100 „

II. 9. Docenci wyższej szkoły rolniczej jako też nauczyciel niestały (docent) szkoły parobków nie są urzędnikami krajowymi, a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdorazowy budżet funduszu krajowego.

10. Stanowisko docentów, ich prawa i obowiązki określają bliżej statuta organizacyjne krajowej wyższej szkoły rolniczej i krajowej praktycznej szkoły parobków i dozorców gospodarskich w Dublinach, tudzież regulamina i instrukcyje.

III. Na pokrycie wydatków wynikających z uregulowania płac profesorów krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublinach Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1891 dodatkowy kredyt w kwocie 1.860 zł. i upoważnia Wydział krajowy do przyznania dodatku osobistego tym profesorom, którzyby wskutek uregulowania płac mniejsze od dotychczasowych poborów otrzymali wynagrodzenie. a to na tak długo, dopóki różnica przez awans lub przyrost dodatków pięcioletnich nie będzie wyrównaną.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby obmyślił plan, normujący emeryturę profesorów tracących kwinkwenia i którzy w czasie przejścia na emeryturę nie będą korzystali z zamierzonego polepszenia.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył szczegółowy plan i kosztorys budynku, przeznaczonego na internat dla czterdziestu uczniów oraz statut organizacyjny i instrukcyę dla internatu.

VI. Na wygotowanie planów i kosztorysów budynku dla internatu, oraz na przygotowanie materyałów, otwiera Sejm Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 10.000 zł.

VII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ułożyć nowy regulamin dla szkoły ze zmianą przepisów, co do warunków przyjęcia, dyscypliny

i egzaminów. Regulamin ten ma obowiązywać aż do otwarcia internatu.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia reszty wynagrodzenia na zniesione prawo propinacyi w Dublinach na pokrycie wydatków budowy domu mieszkalnego dla profesorów wyższej szkoły i otwiera mu nadto na ten cel kredyt wysokości 800 zł.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na majątność dublańską pożyczki hipotecznej w kwocie 8.400 zł., spłacalnej przez amortyzację i do użycia uzyskanego z tej pożyczki funduszu na pokrycie reszty kosztów budowy i urządzenia gorzelnii w Dublinach.

X. Na pokrycie szkoły gorzelniczej w r. 1891 Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu dodatkowy kredyt wysokości 1.000 zł.

W rozprawie ogólnej przemawia poseł Stanisław Jędrzejowicz i stawia następujący wniosek w miejsce ustępu II wniosków komisji:

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przedkładając wniosek w przedmiocie utworzenia i zorganizowania Internatu przy szkole Dublańskiej, przedłożył jednocześnie projekt reorganizacji etatu i płac nauczycieli przy wyższej szkole Dublańskiej a to na podstawie sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawia członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński.

Podczas przemówienia posła Wereszczyńskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia poseł Władysław hr. Koziebrodzki.

Przemawia poseł Kozłowski Zygmunt.

Podczas przemówienia posła Zygmunta Kozłowskiego Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Przemawia Marszałek w kwestyi formalnej.

Przemawia poseł Niedzielski w kwestyi formalnej.

Marszałek odpowiada w kwestyi formalnej.

Przemawia poseł Antoniewicz.

Za zgodą Izby Marszałek o godzinie 12 min. 45 po południu przerywa posiedzenie na pół godziny.

Po przerwie podejmuje Marszałek posiedzenie na nowo o godzinie 1 minut 40 i konstatuje, że Izba jest w komplecie.

Marszałek podaje do poparcia wnioski posła Stanisława Jędrzejowicza.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje punkt I. wniosków komisji.

Izba uchwała punkt I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje punkt II. wniosków komisji.

Marszałek otwiera rozprawę nad tym punktem, tudzież nad wnioskiem posła Stanisława Jędrzejowicza.

Przemawiają posłowie Abrahamowicz, Władysław hr. Koziebrodzki.

Przemawia członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawiają zapisani do głosu posłowie Abrahamowicz, Stanisław Jędrzejowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wnioski posła Stanisława Jędrzejowicza.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Marszałek podnosi, iż przez uchwalenie wniosku posła Jędrzejowicza odpadają ustępy II, III, IV wniosków komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustępy V, VI, VII, VIII, IX i X wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy V, VI, VII, VIII, IX i X zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji słuchaczy szkoły Dublańskiej rolniczej, szkoły weterynaryi i szkoły Politechnicznej we Lwowie, oraz młodzieży z Czytelni akademickiej we Lwowie, w sprawie wydalonych uczniów szkoły Dublańskiej.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie komisji z petycji powyższej, w następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 324 uczniów szkoły dublańskiej, szkoły weterynaryi, młodzieży czytelnicy akademickiej i słuchaczy politechniki, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje wnioski komisji jak następuje:

Budżet szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1891.

Wydatki.

Rub. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Profesor fachowy, zarazem dyrektor, a) płaca 2.000 zł. b) dodatek aktywalny 360 zł., c) trzy dodatki pięcioletnie 600 zł. razem	2.960 zł.
Poz. 2. Profesor fachowy, drugi a) płaca 1.300 zł., b) dodatek aktywalny 240 zł., c) trzy dodatki pięcioletnie 600 zł., razem	2.140 „
Poz. 3. Profesor fachowy, drugi a) płaca 1.000 zł., b) dodatek aktywalny 240 zł. razem	1.240 „
Poz. 4. Dwóch nauczycieli-adjunktów do nauk podstawowych i zawodowych, płace po 800 zł. i dodatki aktywalne po 160 zł., razem	1.920 „
Poz. 5. Docenci (nauczyciele-pomoćnicy): a) języka polskiego i niemieckiego 480 zł., b) geografii fizycznej i politycznej 240 zł., c) fizyki eksperymentalnej 240 zł. tudzież meteorologii i klimatologii 180 zł., d) chemii ogólnej 300 zł., e) chemii technologicznej 300 zł., f) geometrii wykreślnej i mechaniki zastosowanej 450 zł. g) ekonomii społecznej i zastosowanej do leśnictwa 200 zł., h) ustaw ogólnych i leśnych 200 zł., i) encyklopedyi rolnictwa 300 zł., k) rachunkowości 120 zł., razem	3.010 „
Suma rubryki I.	11.270 zł.

Rubr. II. Koszta administracyi.

Poz. 6. Druki, inseraty, portorya i inne wydatki kancelaryjne	200 zł.
Poz. 7. Podatki	20 „
Poz. 8. Ubezpieczenie budynków i zbiorów	60 „
Poz. 9. Opał i oświetlenie	400 „
Poz. 10. Utrzymanie budynków	150 „
Poz. 11. Wewnętrzne urządzenie:	
a) utrzymanie 50 zł., b) uzupełnienie w wydatkach nadzwyczajnych 150 zł. razem	200 „
Poz. 12. a) Dozorca domu i pomocnik dozorecy	540 „
Poz. 12. b) Na postawienie szopy w ogrodzie przy szkole lasowej, na postawienie domku dla dozorecy i małej szklarni na Szumanówce, oraz na reparacye ogrodzenia tegoż ogrodu (wydatek nadzwyczajny)	1.000 „
Suma rubryki II.	2.570 zł.

Rubr. III. Środki naukowe.

Poz. 13. Biblioteka i czytelnia	300 zł.
Poz. 14. Laboratoria: a) chemii ogólnej i technologicznej 90 zł., b) botaniczno-fizyologiczne 60 zł., razem	150 „
Poz. 15. Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń: a) do geografii fizycznej i politycznej w wydatkach zwyczajnych 10 zł. i w nadzwyczajnych 50 zł. (razem 60 zł.), b) do fizyki w wydatkach zwyczajnych 20 zł., c) do meteorologii i klimatologii, w wydatkach zwyczajnych 20 zł. i w nadzwyczajnych 50 zł. (razem 70 zł.), d) do geometrii wykreślnej i mechaniki, w wydatkach zwyczajnych 50 zł. i w nadzwyczajnych 150 zł. (razem 200 zł.), e) do inżynierii leśnej w wydatkach zwyczajnych 50 zł. i w nadzwyczajnych 100 zł. (razem 150 zł.), f) do botaniki, fizyologii, geognozyi, mineralogii i zoologii, w wydatkach zwyczajnych 60 zł., g) do technologii chemicznej, w wydatkach zwyczajnych 50 zł. i w nadzwyczajnych 50 zł. (razem 100 zł.), h) do leśnictwa	

w ogóle, w wydatkach zwyczajnych	
150 zł., razem	810 zł.
Poz. 16. Wycieczki naukowe z uczniami	800 „
Poz. 17. Utrzymanie ogrodu: a) przy szkole 100 zł., b) na Szumanówce 200 zł., razem	300 „
Suma rubryki III.	2.360 zł.

Rubr. IV. Spłata pożyczki.

Poz. 18. Bankowi krajowemu we Lwowie spłata kapitału i odsetek	400 zł.
Suma wydatków	16.600 zł.

Sprawozdawca podnosi, że w drukowanym sprawozdaniu komisji budżetowej obliczone były wydatki szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na sumę 15.280 zł. a wskutek uchwał Izby na wniosek komisji gospodarstwa krajowego suma wydatków zwiększoną została o kwotę 1.320 zł. mianowicie: a) w rubr. I. poz. 4. przybył wydatek 320 zł. jako dodatek aktywalny dla dwóch nauczycieli adjunktów po 160 zł., b) w rubryce II. przybył wydatek w sumie 1.000 zł. zamieszczony pod poz. 12 b).

Z powyższych powodów proponuje komisja sumę wydatków w kwocie 16.600 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie rubryki I. II. III. i IV. i sumę wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Zasiłek z c. k. Skarbu Państwa	5.000 zł.
Rubr. II. poz. 2. Opłaty od uczniów: a) wpisowe od 15 nowych po 2 zł., 30 zł., b) czesne od 33 po 10 zł., ogółem 330 zł., razem	360 „
Rubr. III. poz. 3. Czynsz dzierżawny z ogrodu doświadczalnego na Szumanówce	100 „
Suma dochodów	5.460 zł.
W porównaniu z wydatkami	16.600 zł.
Okazuje się niedobór	11.140 zł.

Izba w głosowaniu uchwała rubryki I., II. i III. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 11.140 zł. w. a. do pokrycia z funduszu krajowego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu wyższej szkoły rolniczej, szkoły parobków, kursu gorzelnianego i folwarku w Dublanach na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta wnioski komisji jak następuje:

Budżet wyższej szkoły rolniczej w Dublanach na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Płace profesorów i docentów.

Poz. 1. Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca 2.360 zł., dodatki pięcioletnie 400 zł.	2.760 zł.
Poz. 2. Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla dwóch po 600 zł., dla dwóch po 400 zł., dodatek osobisty dla jednego 300 zł.	10.940 „
Poz. 3. Dwóch adjunktów, płaca po 800 zł., dodatek osobisty dla jednego 200 zł.	1.800 „
Poz. 4. Trzech asystentów, płaca po 600 zł.	1.800 „
Poz. 5. Docent fizyki	800 „
Poz. 6. „ weterynaryi	480 „
Poz. 7. „ leśnictwa	240 „
Poz. 8. „ ustaw rolnych	360 „
Poz. 9. „ ogrodnictwa	200 „
Poz. 10. „ melioracyi	240 „
Poz. 11. „ zoologii	360 „
Poz. 12. „ historii i literatury polskiej	600 „
Suma rubryki I.	20.580 zł.

Rubr. II. Inne płace.

Poz. 13. Lekarz zakładowy	400 zł.
Poz. 14. Dr. Skałkowski emerytowany lekarz	200 „
Poz. 15. Berta Auowa wdowa, dożywocie	300 „
Poz. 16. Aleks. Kahane wdowa „	600 „
Poz. 17. Kapelan	300 „
Poz. 18. Kasyer zarazem rachmistrz	600 „
Poz. 19. Pisarz dyrekeji	480 „
Poz. 20. Remuneracye pomocnika w bibliotece	100 „
Suma rubryki II.	2.980 zł.

Rubr. III. Zasługi.

Poz. 21. Sługa szkolny z ubraniem	290	zł.
Poz. 22. Dwóch stróżów domowych	420	"
Poz. 23. Preparator i usługa w laborator- yumu w wydatkach zwyczajnych 1.200 zł., w nadzwyczajnych 50 zł., razem	1.250	"
Poz. 24. Pasiecznik i dozorca pola do- świadczalnego	180	"
Poz. 25. Mudryk Wiktorya, wdowa po dozorecy, jednorazowo	50	"
Suma rubryki III.	2.190	zł.

Rubr. IV. Koszta administracyi.

Poz. 26. Zarząd: a) potrzeby kancela- ryjne 100 zł., b) druki i inseraty 100 zł., c) portorya i posyłki 70 zł., d) koszta podróży dyrekeyi 200 zł., razem	470	"
Poz. 27. Opał	1.050	"
Poz. 28. Oświetlenie	300	"
Poz. 29. a) Utrzymanie budynków i ogrodzeń	1.000	"
b) Na wykończenie domu mieszkal- nego profesora, w wydatkach nadzw- yczajnych	3.100	"
Poz. 30. Utrzymanie dziedzińca	100	"
Poz. 31. Ubezpieczenie budynków	400	"
Poz. 32. Najem pomieszczeń	412	"
Poz. 33. Płaca kominiarza	90	"
Poz. 34. Sprzęty i ruchomości: a) utrzy- manie 120 zł., b) uzupełnienie no- wych (wydatek nadzwyczajny) 270 zł., razem	390	"
Poz. 35. Koszta przewozu prelegentów	1.400	"
Poz. 36. Koszta lustracyi zakładu	100	"
Poz. 37. Koszta nabożeństwa	50	"
Poz. 38. Apteka i rozmaite inne	100	"
Suma rubryki IV.	8.962	"

Rubr. V. Potrzeby naukowe.

Poz. 39. Eksperymenta przy wykładach	300	zł.
Poz. 40. Zbiory i muzea, utrzymanie i uzupełnienie, w wydatkach zwyczaj- nych 1.010 zł., w nadzwyczajnych 600 zł., razem	1.610	"
Poz. 41. Laboratoria: a) laboratorium rolnicze, potrzeby zwyczajne	225	"

zaś jako nadzwyczajne, na przykupno przyrzędu do oznaczenia tłuszczu 20 zł. (Soxleta) i przyrzędu Schönego 30 zł. (wydatek nadzwyczajny)	50	zł.
b) laboratorium chemiczne	600	"
c) laboratorium roślinno-fizyologiczne w wydatkach zwyczajnych 250 zł., w nadzwyczajnych 150 zł., razem	400	"
d) laboratorium zoologiczne	200	"
Poz. 42. Biblioteka i czytelnia: a) na przykupno dzieł 500 zł., b) na opra- wę książek 50 zł., c) czasopisma za- wodowe dla laboratoryów i czytelnia 450 zł., razem	1.000	"
Poz. 43. Utrzymanie pola doświadczal- nego	350	"
Poz. 44. Wycieczki naukowe z uczniami	500	"
Poz. 45. Utrzymanie pasieki	30	"
Poz. 46. Ogród: a) płaca ogrodnika 600 zł. b) utrzymanie ogrodu 400 zł., c) druk katalogu 25 zł., razem	1.025	"
pozyceję pod d) preliminowaną wykre- śliła się, albowiem w rubryce IV. p. 29 a) mieści się ryczałtowa kwota na utrzymanie budynków.		
Poz. 47. Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty ponoszone wskutek zastosowania stanu inwen- tarza do potrzeb szkoły	1.000	"
Suma rubryki V.	7.290	zł.

Rubr. VI. Podatki i opłaty.

Poz. 48. Podatek gruntowy i domowy	66	zł.
zaś pozyceję 48 na stacye kontroli na- sion, uznała komisya za stosowne wy- kreślić, gdyż już w roku ubiegłym nie było zgłoszeń, a jest wskazaniem, aby taka stacya kontroli nasion i sztucznych nawozów powstała przy uniwersytecie rolniczym w Krakowie.		

Rubr. VII. Budowa internatu.

Poz. 49. Na przygotowanie materiału do budować się mającego internatu wydatek nadzwyczajny	10.000	zł.
Suma wydatków	52.068	zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie ru-
bryki I., II., III., IV., V., VI., VII. wydatków,
zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 5.500 zł.

Rubr. II. poz. 2. Subwencya z funduszu kultury krajowej 3.433 „

Rubr. III. Opłaty od uczniów:

Poz. 3. Wpisowe i czesne od 70 uczniów 7.350 „

Poz. 4. Opłaty od uczniów za ćwiczenia w laboratoryach 500 „

Poz. 5. Od 70 uczniów po 4 zł. na bibliotekę 280 „

Poz. 6. Od 70 uczniów na usługę 780 „

Rubr. IV. poz. 7. Dochód z pasieki 230 „

Rubr. V. poz. 8. Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu 250 „

Rubr. VI. poz. 9. a) z sprzedaży obli-gów prop. indemniz. (dochód nadzwyczajny) 2.290 „

b) Zaciągnąć się mająca pożyczka hipoteczna na pokrycie kosztów budowy gorzelnii (dochód nadzwyczajny) 24.500 „

Suma dochodów 45.113 zł,

która w porównaniu z wydatkami 52.068 „

okazuje niedobór 6.955 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki I., II., III., IV., V. i VI. dochodów, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 6.955 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Budżet szkoły parobków i dozorców gospodarskich w Dublinach na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. a) Nauczyciel fachowy -- zł.

b) Zastępstwo nauczyciela fachowego (wydatek nadzwyczajny) 1.375 „

Poz. 2. Dwóch nauczycieli pomocniczych, płaca 600 zł. i 500 zł. dodatek osobisty dla jednego 200 zł, i dodatek pięcioletni dla jednego 100 zł. 1.400 „

Poz. 3. Docent weterynaryi 150 „

Poz. 4. Katecheta 200 zł.

Poz. 5. Instruktor robót ręcznych 540 „

Suma rubryki I. 3.665 zł.

Rubr. II. Koszta administracyjne.

Poz. 6. Zarząd: a) remuneracya dyrektora 400 zł., b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druk i portorya, 100 zł., razem 500 zł.

Poz. 7. Opał i oświetlenie 240 „

Poz. 8. Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarz 300 „

Poz. 9. Koszta nabożeństwa obrządku grecko-katolickiego 300 „

Suma rubryki II. 1.340 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 10. Stołowanie 36 uczniów po 144 zł. 5.184 „

Poz. 11. Odzież, pościel i pranie dla 36 uczniów po 60 zł. 2.160 „

Suma rubryki III. 7.344 zł.

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 12. Zaprzęgi do demonstracyi 80 zł.

Poz. 13. Przybory do pisania i nauki uczniów 120 „

Poz. 14. Przykupno zwierząt do sekeyj 30 „

Poz. 15. Przykupno modeli machin i narzędzi 200 „

Suma rubryki IV. 430 zł.

Rubr. V. poz. 16. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej 40 zł.

Suma wydatków 12.819 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki I., II., III., IV. i V. wydatków, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody:

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 1.500 zł.

Rubr. II. Opłaty i datki.

Poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów 480 zł.

Poz. 3. Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i innych 360 „

Suma rubryki II. 840 zł.

Rubr. III. poz. 4. Zarobek 36 uczniów
po 18 zł. 648 zł.

Suma dochodów . . . 2.988 zł.

W porównaniu z wydatkami . . . 12.819 „

okazuje się niedobór . . . 9.831 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki I., II. III. dochodów, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w sumie 9.831 zł.

Sprawozdawca czyta:

Budżet kursu gorzelnictwa w Dublinach na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Kierownik kursu 250 zł

Poz. 2. Prelegenci za wykłady od a) do h) włącznie 1.125 „

Poz. 3. Kurs październikowy jako wydatek nadzwyczajny 1.000 „

Rubr. II. Koszta administracji.

Poz. 4. Druki, inseraty, portorya 15 „

Poz. 5. Koszta przewozu prelegentów 30 „

Rubr. III. Potrzeby naukowe.

Poz. 6. Szkole rolniczej w Dublinach za użycie laboratorium 40 „

Poz. 7. Książki i czasopisma 45 „

Rubr. IV. poz. 8. Zapomogi dla uczniów 250 „

Rubr. V. poz. 9. Rozmaite drobne 5 „

Suma wydatków . . . 2.760 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I, II, III, IV i V wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k.

Skarbu państwa 1.500 zł.

Rubr. II. poz. 2. Opłaty od uczniów 480 „

Suma dochodów . . . 1.980 zł.

W porównaniu z wydatkiem . . . 2.760 zł.

Okazuje się niedobór . . . 780 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I i II dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez roz-

prawy i przyjmuje niedobór w sumie 780 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Budżet Folwarku w Dublinach na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Wydatki na gospodarstwo.

Poz. 1. Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora i częścią płacy kasyera 200 zł. 1.600 zł.

Poz. 2. Najem robotnika 3.000 „

Poz. 3. Dokupno i zmiana nasienia 300 „

Poz. 4. Dokupno nawozów dopełniających 400 „

Poz. 5. Dokupno karmy (owsa, grysu, makuchów i t. d.) 2.500 „

Poz. 6. Zastąpienie zużytych koni i uprzęży 300 „

Poz 7. Utrzymanie budynków i ogrodzeń 150 „

Poz. 8. Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni. 260 „

Poz. 9. Utrzymanie rowów i dróg 50 „

Poz. 10. Wywóz stawarki i urządzenie stawów (wydatek nadzwyczajny) 300 „

Poz. 11. Melioracye łąk (wydatek nadzwyczajny) 500 „

Poz. 12. Drenowanie pól (wydatek nadzwyczajny) 600 „

Poz. 13. Zabezpieczenie od pożaru i zarazy 300 „

Poz. 14. Kuchnia folwarezna 200 „

Poz. 15. Koszta kancelaryjne 25 „

Poz. 16. Światło i smarowidło 50 „

Poz. 17. Kultura lasu i plantacye nieużytków 100 „

Poz. 18. Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku 100 „

Suma rubryki I. . . 10.735 zł.

Rubr. II. poz. 19. Cegielnia 500 „

Rubr. III. Podatki i opłaty.

Poz. 20. Podatek gruntowy i domowy 550 „

Poz. 21. Należyżość od przeniesienia własności folwarku, siódma rata . . .	268 zł.
Poz. 22. Należyżość konkurencyjna na budowę cerkwi w Malechowie (wydatek nadzwyczajny)	784 „
Suma rubryki III.	1.602 zł.

Rubr. IV. Spłata kapitałów i odsetków dłużnych.

Poz. 23. Bankowi krajowemu we Lwowie: umorzenie pożyczki 16.500 zł. — 1. i 2. rata kapitału wraz z odsetkami	825 „
Poz. 24. Renta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	1.600 „
Suma rubryki IV.	2.425 zł.

Rubr. V. poz. 25. Rozmaite nieprzewidziane	50 „
Suma wydatków	15.312 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I, II, III, IV i V wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Dochody z gospodarstwa.

Poz. 1. a) Ze sprzedaży ziemiopłodów 7.500 zł. b) Za owies i siano dostarczone szkołom 600 zł. razem	8.100 zł.
Poz. 2. Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	900 „
Poz. 3. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:	
a) Krowiarnia: α) mleko 4.000 zł. β) przychówek 400 zł. γ) braki i opasy 600 zł. razem	5.000 „
b) Nierogaczna	120 „
c) Owce	40 „
d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół	1.000 „
Poz. 4. Z lasu i stawów	280 „
Suma rubryki I.	15.440 zł.

Rubr. II. poz. 5. Z cegielni	600 „
--	-------

Rubr. III. Dochody z propinacyi i polowania.

Poz. 6. Z obligów propinacyjnych (4% od kapitału 5.750 zł.)	230 zł.
---	---------

Poz. 7. Czynnysz z karczmy i dodanych gruntów	150 zł.
Poz. 8. Z polowania	25 „
Suma rubryki III.	405 zł.

Rubr. IV. poz. 9. Rozmaite nieprzewidziane	50 „
Suma dochodów	16.495 zł.

W porównaniu z wydatkami 15.312 „

okazuje się nadwyżka dochodów 1.183 „

Izba w głosowaniu uchwala Rub. I, II, III i IV dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz czyta wnioski komisji budżetowej do poz. preliminarza 193. „Torfiarnia w Dublanach“ w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

a) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by poczynszy od 1. stycznia 1891 zaniechał eksploatacyi torfu w Dublanach, na rachunek funduszu krajowego prowadzoną, i aby do najbliższej sesji sejmowej przygotował odpowiedni projekt stałego uregulowania tej sprawy.

b) Poz. 193 na wydatki torfiarni w Dublanach nie się nie preliminaruje.

c) W poz. 34 dochodów za częściową sprzedaż pozostałego z wyrobu r. 1890 torfu 5.000 zł.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie ustępy a), b), i c) zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Spawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta wniosek komisji w brzmieniu następującem:

Budżet krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, (a) płaca 1.200 zł. b do-

datek aktywalny 140 zł., c) dodatek pięcioletni 200 zł. — razem . . .	1.540 zł.
Poz. 2. Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, a) płaca 720 zł., b) dodatek aktywalny 60 zł., c) dodatek pięcioletni 100 zł., — razem	880 zł.
Poz. 3. Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, a) płaca 480 zł., b) dodatek na wikt 120 zł., — razem	600 zł.
Poz. 4. Nauczyciel do nauk elementarnych, a) płaca 500 zł. b) dodatek aktywalny 50 zł., — razem . . .	550 „
Poz. 5. Nauczyciel pomocniczy do nauki weterynaryi	150 „
Poz. 6. Katecheta obrz. łac. i grec. kat.	200 „
Suma rubryki I.	3.920 zł.

Rubr. II. Koszta administracyi.

Poz. 7. Zarząd: a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 zł., b) sługa szkolny 240 zł., — razem	340 zł.
Poz. 8. Opał	500 „
Poz. 9. Oświetlenie	100 „
Poz. 10. Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) w wydatkach zwyczajnych 200 zł., w nadzwyczajnych 380 zł., — razem . . .	580 „
Poz. 11. Sprzęty i ruchomości w wydatkach zwyczajnych 100 zł., w nadzwyczajnych 180 zł., — razem . . .	280 „
Poz. 12. Utrzymanie koni do posług administracyjnych	400 „
Poz. 13. Należytość rządowa od przeniesienia własności gruntów szkolnych, z wymierzonych 463 zł. 75 ct. spłacalnych w 10 latach, 6-ta rata .	46 „
Suma rubryki II.	2.246 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 14. i 15. Stołowanie, odzież, posćciel i pranie dla 30 uczniów po 150 zł.	4.500 zł.
Poz. 16. Lekarz, apteka i różna inne .	100 „
Suma rubryki III.	4.600 zł.

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 17. Przybory do nauki i pisania

dla uczniów (papier, zeszyty, książki, mapy i t. d.)	120 zł.
Poz. 18. Środki naukowe: a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracji i ćwiczeń praktycznych 150 zł., b) biblioteka i czytelnia 80 zł. — razem	230 „
Poz. 19. Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	100 „
Suma rubryki IV.	450 zł.

Rubr. V. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej.

Poz 20. Wynagrodzenie instruktora .	40 zł.
Suma wydatków	11.256 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I., II., III., IV. i V. wydatków, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta: Dochody.

Rubr. I. Poz. I. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.000 zł.
Rubr. II. Poz 2. Opłaty na utrzymanie uczniów:	
a) Oddział Horodeński c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, 3 stypendya po 150 zł. = 450 zł.,	
b) Rada powiatowa Horodeńska, 3 stypendya po 100 zł. i 1 stypendyum 150 zł. = 450 zł., c) Gmina miasta Horodeński, 1 stypendyum 100 zł.,	
razem	1.000 zł.
Rubr. III. Poz. 3. Czysty dochód z trzech morgów pola doświadczalnego	60 „
Rubr. IV. Poz. 4. Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360 „
Suma dochodów	3.420 zł.

W porównaniu z wydatkami . . . 11.256 „

okazuje się niedobór . . . 7.836 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I., II., III. i IV. dochodów, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 7.836 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Sprawozdawca czyta:

*Budżet krajowej niższej szkoły rolniczej
w Jagielnicy na r. 1891.*

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, a) płaca 1.200 zł., b) dodatek aktywalny 140 zł. — razem	1.340 zł.
Poz. 2. Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, a) płaca 720 zł., b) dodatek aktywalny 60 zł., c) dodatek pięcioletni 100 zł. — razem	880 „
Poz. 3. Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, a) płaca 480 zł., b) dodatek na wikt 100 zł. — razem	580 „
Poz. 4. Nauczyciel do nauk elementarnych, a) płaca 500 zł., b) dodatek aktywalny 50 zł. — razem	550 „
Poz. 5. Nauczyciel pomocniczy do nauki weterynaryi	250 „
Poz. 6. Katecheta obrządku łac. i gr. katolickiego	200 „
Suma rubryki I.	3.800 zł.

Rubr. II. Koszta administracyi.

Poz. 7. Zarząd: a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i porta 100 zł., b) sługa szkolny 240 zł. — razem	340 zł.
Poz. 8. Opał	400 „
Poz. 9. Oświetlenie	100 „
Poz. 10. Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)	250 „
Poz. 11. Sprzęty i ruchomości w wydatkach zwyczajnych 100 zł., w nadzwyczajnych 150 zł. — razem	250 „
Poz. 12. Utrzymanie koni do posług administracyjnych	200 „
Poz. 13. Czyszczenie dzierżawny za grunta: a) odstąpione szkole przez skarb Jagielnicki 50 zł., b) wynajęte od p. Irsy 17 zł. — razem	67 „
Suma rubryki II.	1.607 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 14 i 15. Stołowanie, odzież, po-

ściel i pranie dla 30 uczniów po 150 zł.	4.500 zł.
Poz. 16. Lekarz, apteka i różne inne	100 „
Suma rubryki III.	4.600 zł.

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 17. Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, mapy, papier, zeszyty i t. d.)	120 zł.
Poz. 18. Środki naukowe: a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych 150 zł., b) biblioteka i czytelnia 80 zł. — razem	230 „
Poz. 19. Wycieczki z uczniami	50 „
Poz. 20. Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	100 „
Suma rubryki IV.	500 zł.

Rubr. V. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej.

Poz. 21. Wynagrodzenie instruktora	40 zł.
Suma wydatków	10.547 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubryki I., II., III., IV. i V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.000 zł.
Rubr. II. Poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów:	
a) Rada powiatowa w Borszczowie 300 zł., b) J. O. ks. Leon Sapieha 150 zł. — razem jako dochód nadzwyczajny	450 „
Rubr. III. Poz. 3. Czysty dochód z gospodarstwa na 24 morgach ziemi	240 „
Rubr. IV. Poz. 4. Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360 „
Suma dochodów	3.050 zł.

W porównaniu z wydatkami . . . 10.547 „
okazuje się niedobór . . . 7.497 „

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I., II., III. i IV. dochodów, zgodnie z wnioskiem komi-

syi bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 7.497 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Budżet krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik a) płaca 1,300 zł., b) dodatek aktywalny 240 zł., c) dodatek pięcioletni 133 zł. —	1.673 zł.
Poz. 2. Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, a) płaca 720 zł., b) dodatek aktywalny 60 zł., c) dodatek pięcioletni 47 zł. — razem	827 „
Poz. 3. Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, a) płaca 480 zł., b) dodatek na wikt 120 zł. — razem	600 „
Poz. 4. Nauczyciel do nauk elementarnych, a) płaca 500 zł., b) dodatek aktywalny 50 zł. — razem	550 „
Poz. 5. Nauczyciel pomocniczy do nauki weterynaryi	250 „
Poz. 6. Katecheta obrządku łacińskiego	150 „
Suma rubryki I.	4.050 zł.

Rubr. II. Koszta administracji.

Poz. 7. Zarząd: a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i porta 100 zł., b) służa szkolny 240 zł. — razem	340 zł.
Poz. 8. Opał	400 „
Poz. 9. Oświetlenie	100 „
Poz. 10. Utrzymanie budynków (naprawa, ubezpieczenie, kominiarz)	200 „
Poz. 11. Sprzęty i ruchomości	100 „
Poz. 12. Utrzymanie koni do posług administracyjnych	400 „
Suma rubryki II.	1.540 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 13. i 14. Stołowanie, odzież, pościel i pranie dla 30 uczniów po 150 zł.	4.500 „
Poz. 15. Lekarz, apteka i różne inne	100 „
Suma rubryki III.	4.600 zł.

Rubr. IV. Potrzeby do nauki.

Poz. 16. Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, mapy, papier, zeszyty i t. d.)	120 zł.
Poz. 17. Środki naukowe: a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracji i ćwiczeń praktycznych 150 zł., b) biblioteka i czytelnia 80 zł. — razem	230 „
Poz. 18. Wycieczki z uczniami	50 „
Suma rubryki IV.	400 „

Rubr. V. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej.

Poz. 19. Wynagrodzenie instruktora	40 zł.
Suma wydatków	10.630 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I., II., III., IV. i V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	3.000 zł.
Rubr. II. Poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów: a) Rada powiatowa Bialska 450 zł., b) Rada powiatowa Bocheńska 140 zł., c) Rada powiatowa Mielecka 100 zł. — razem	690 „
Rubr. III. Poz. 3. Czysty dochód z 2 morgów pola doświadczelnego	20 „
Rubr. IV. Poz. 4. Zarobek 30 uczniów po 6 zł.	180 „
Suma dochodów	3.890 zł.
W porównaniu z wydatkami	10.630 „
okazuje się niedobór	6.740 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubryki I., II., III. i IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 6.740 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania podnosi, iż w Rubr. IV. umieszcza się jako poz. 19. na

dalsze melioracye i urządzenie ogrodu szkolnego uchwaloną już kwotę 2.000 zł. i wskutek tego prostuje sumę Rubryki IV. wydatków z kwoty 330 zł. na kwotę 2.330 zł. zaś sumę wszystkich wydatków na kwotę 9.760 zł.

Sprawozdawca odczytuje następnie pojedyncze Rubryki wydatków i dochodów w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

*Budżet szkoły ogrodniczej w Tarnowie
na rok 1891.*

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Nauczyciel kierownik	1.340 zł.
Poz. 2. Nauczyciel fachowy	780 „
Poz. 3. Kapelan i katecheta	100 „
Poz. 4. Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących	600 „
Poz. 5. Ochmistrz.	100 „
Suma rubryki I.	2.920 „

Rubr. II. Koszta administracji.

Poz. 6. Zarząd	280 zł.
Poz. 7. Opał	120 „
Poz. 8. Oświetlenie	50 „
Poz. 9. Utrzymanie budynków	100 „
Poz. 10. Sprzęty i ruchomości, w wy- datkach zwyczajnych 50 zł., w nad- zwyczajnych 100 zł., razem	150 „
Poz. 11. Najem pomieszczeń dla nau- czycieli i kierownika, w wydatkach zwyczajnych 200 zł., w nadzwyczaj- nych 250 zł. — razem	450 „
Suma rubryki II.	1.150 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 12. i 13. Stołowanie, odzież, po- ściel i pranie dla 20 uczniów po 165 zł.	3.300 „
Poz. 14. Lekarz, apteka i inne wydatki	60 „
Suma rubryki III.	3.360 zł.

Rubr. IV. Potrzeby do nauki.

Poz. 15. Przybory	80 „
Poz. 16. Zbiory środków do demon- stracji	100 „

Poz. 17. Biblioteka i czytelnia	100 zł.
Poz. 18. Wycieczki naukowe	50 „
Poz. 19. Na dalsze melioracye i urzą- dzenie ogrodu szkolnego (wydatek nadmierzający)	2.000 „

Suma Rubryki IV. 2.330 zł.

Suma wydatków 9.760 „

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I., II., III. i IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Poz. 1. Z c. k. Skarbu Państwa	2.300 zł.
Poz. 2. Od gminy miasta Tarnowa	250 „
Poz. 3. Od Rady powiatowej w Tar- nowie	300 „
Poz. 4. Opłaty za utrzymanie	250 „
Poz. 5. Zarobek 20 uczniów po 12 zł.	240 „

Suma dochodów 3.340 zł.

W porównaniu z wydatkami 9.760 „

okazuje się niedobór 6.420 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 1, 2, 3, 4 i 5 dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, i przyjmuje niedobór w sumie 6.420 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu dla szkoły uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje wnioski komisji w brzmieniu następującem:

Budżet szkoły uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku na rok 1891.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1. Kierownik, zarazem nauczyciel rolnictwa	800 zł.
Poz. 2. Nauczyciel zawodowy do upra- wy i wyprawy roślin włóknistych	660 „
Poz. 3. Nauczyciel do nauk elemen- tarnych	200 „

Poz. 4. Katecheta	60 zł.
Poz. 5. Relutum na pomieszkanie dla nauczycieli	200 „
Suma rubryki I.	1.920 zł.

Rubr. II. Koszta administracyjne.

Poz. 6. Inspekcja zakładu	120 „
Poz. 7. Potrzeby kancelaryjne	50 „
Poz. 8. Opał i oświetlenie	120 „
Poz. 9. Utrzymanie i asekuracja bu- dynek	100 „
Poz. 10. Utrzymanie inwentarza szkol- nego	60 „
Suma rubryki II.	450 zł.

Rubr. III. Potrzeby naukowe.

Poz. 21. a) na dokupno maszyn i nar- zędzi do uprawy roślin włóknistych (wydatek nadzwyczajny)	360 zł.
b) na dokupno pary koni i narzędzi do uprawy roli (wydatek nadzwyc- zajny	440 „
c) na wymurowanie dołów i posta- wienie budynków do suszenia (wy- datek nadzwyczajny	2.900 „
Poz. 13. Potrzeby do pisania i książki do nauki uczniów	60 „
Suma rubryki III.	3.760 zł.

Rubr. IV. Utrzymanie uczniów.

Poz. 14. i 15. Stołowanie, odzież i po- ściel dla 9 uczniów po 160 zł.	1.440 „
Suma wydatków	7.570 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie rubr. I, II, III i IV wydatków, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody:

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. skarbu państwa	2.200 zł.
Rubr. II. poz. 2. Dochód z gospodar- stwa szkolnego	60 „
Rubr. III. poz. 3. Dochód od 9 uczniów po 30 zł.	270 „
Suma dochodów	2.530 zł.
a w porównaniu z wydatkami	7.570 „
Okazuje się niedobór	5.040 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubr. I, II i III dochodów zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje niedobór w sumie 5.040 zł. do pokrycia z funduszu krajowego, bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej z wniosku posła Stanisława Stadnickiego w przedmiocie uregulowania wymiaru podatku dochodowego, używanego z prawa propinacyi.

Sprawozdawca poseł Jaworski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej zarządził, by podatek dochodowy, krajowemu funduszowi propinacyjnemu przypisany, uiszczany był w ten sposób, ażeby możność nakładania dodatków do podatku dochodowego z propinacyi, na rzecz powiatów tak, jak ta możność do 31go grudnia 1889 istniała, od 1go stycznia 1891 napowrót przywróconą została.

B) Tą uchwałą załatwiają się petycye Wydziałów powiatowych: L. s. 92 Buczac, 103 Krosno, 104 Tarnów, 202 Skałat, 355 Sambor, 356 Rudki, 420 Cieszanów, 421 Sanok, 465 Myślenice, 466 Sokal, 467 Żydaczów, 525 Łańcut, 526 Przemyślany, 578 Czortków, 579 Dolina, 580 Kolbuszowa, 604 Lisko, 646 Nisko, 755 Jasło, 756 Brzozów, 757 Mościska, 810 Kraków, 837 Turka, 843 Nowy Targ, 844 Wieliczka, 845 Jarosław, 916 Tarnobrzeg, 922 Rawa, 924 Brzesko, 966 Rzeszów, 1032 Mielec, 1077 Husiatyn, 1078 Brzeżany, 1124 Chrzanów, — tudzież petycye L. s. 928 gminy Buczacza i 1135 kasy oszczędności miasta Jasła w tym przedmiocie wniesione.

W rozprawie ogólnej przemawia poseł Marchwicki i stawia następujący wniosek:

Zamiast wniosku komisji, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Stadnickiego odsyła się do komisji prawniczej, w celu zdania Sejmowi sprawy w jak najkrótszym czasie.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia poseł Chamiec.

Przemawia poseł Abrahamowicz.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawia zapisany do głosu poseł Marchwicki.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek posła Marchwickiego.

Izba odrzuca ten wniosek.

Przemawia poseł Goldman pod względem formalnym.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp A) wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp A) zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie przyjmuje Izba ustęp B) wniosku komisji co do załatwienia wyszczególnionych w tym ustępie petycji.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminom miast Brzeżan, Kołomyi, Przemyśla, Rzeszowa, Stanisławowa i Tarnopola koncesji na dalszy pobór myta kopytkowego. Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz.

Na wniosek posła Romańczuka i za zgodą Izby, Marszałek usuwa ten przedmiot z porządku obrad dzisiejszego posiedzenia.

Następuje tedy:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy Ustyanowa i Ustrzyk dolnych powiatu Liskiego o odpisanie dawnych należności konkurencyjnych.

Sprawozdawca poseł Gniewosz odczytuje sprawozdanie z powyższej petycji, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy

odnośnie do art. 16. i 17. protokołu oddawczego z 16. stycznia 1868 r. tudzież swej uchwały z dnia 14. listopada 1889, petycyę do L. s. 583 gmin Ustyanowa i Ustrzyki dolne, o odpisanie dawnych należności konkurencyjnych, odstąpić c. k. Namiestnictwu z tem do załatwienia, by

po przeprowadzeniu potrzebnych w tej sprawie dochodzeń, porozumiawszy się z Wydziałem krajowym, wzmiankowane petycyę gmin Ustyanowa i Ustrzyki dolne, w granicach możliwości uwzględniło.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Wydziału Rady powiatowej w Nowym Targu i Towarzystwa Tatrzańskie w Krakowie w przedmiocie uregulowania granicy kraju między Węgrami a Galicyą koło Morskiego Oka i Czarnego Stawu.

Sprawozdawca poseł Szeptycki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w myśl §. 2. Instrukcji użył swojego całego wpływu w tym kierunku, by sprawa uregulowania granicy między Węgrami a Galicyą w okolicy Morskiego Oka i Czarnego Stawu jak najspieszniej załatwioną została i ażeby przy ostatecznym rozstrzygnięciu tego sporu granicznego słusznym żądaniom kraju w całej pełni stało się zadość.

O przebiegu tej sprawy złoży Wydział krajowy wyczerpujące sprawozdanie na następnej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji Reprezentacji gminnej miasteczka Rozdołu o przeniesienie siedziby c. k. Starostwa z Żydaczowa do Rozdołu.

Sprawozdawca poseł Szeptycki czyta sprawozdanie komisji o powyższej petycji, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 422 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji L. s. 183 szesnastu gmin powiatu zbarskiego w przedmiocie powoływania włościan, należących do składu nieczynnej c. k. armii, do ćwiczeń wojskowych w czasie żniw.

Sprawozdawca poseł Szeptycki odczytuje sprawozdanie komisji o powyższej petycji, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby o ile możliwości w czasie od 15. lipca do końca sierpnia nie powoływano rezerwistów i nieczynnych żołnierzy obrony krajowej do peryodycznych ćwiczeń wojskowych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z wniosku posła Bobczyńskiego o zmianę ustawy z dnia 25. czerwca 1873 (Nr. 255 Dz. u. kr.) mianowicie o zmianę ustępu 7. 8, w §. 9.

Sprawozdawca poseł Rayski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadał wnioski posła Bobczyńskiego i zdał o nim sprawę na najbliższej sesji sejmowej, a w razie uznanej potrzeby przedłożył Sejmowi projekt zmiany ustawy z dnia 23. czerwca 1873 do uchwały. Tą uchwałą załatwia się także petycja księdza Żarskiego z Hłodna L. s. 434.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Bolesława Kwiatkowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Woli Buchowskiej o subwencyę w celu wydoskonalenia się w nauce szrotkarstwa.

Sprawozdawca poseł Okuniewski odczytuje sprawozdanie komisji o powyższej petycji, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 624 Bolesława Kwiatkowskiego o udzielenie mu zapomogi w celu wydoskonalenia się w nauce szrotkarstwa, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania przez komisję krajową dla spraw przemysłu i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji L. s. 904 p. Marcina Sternala, dyetaryusza conceptowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam studiorum et aetatis;

b) z petycji L. s. 903 p. Jana Zycha, dyetaryusza przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego, proszącego o veniam studiorum et aetatis;

c) z petycji L. s. 905 p. Władysława Janikowskiego, praktykanta rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam studiorum. Sprawozdawca poseł Barański.

W zastępstwie sprawozdawcy p. ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji o petycji powyższej pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

P. Marcinowi Sternal udziela się veniam aetatis et studiorum.

Przemawia poseł Stanisław hr. Badeni i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 904 Marcina Sternala, dyetaryusza conceptowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam studiorum et aetatis, L. s. 903 Jana Zycha, dyetaryusza przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego, proszącego o veniam studiorum et aetatis i L. s. 905 Władysława Janikowskiego, praktykanta rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam studiorum, — odsyła się do Wydziału krajowego z poleceniem przedłożenia sprawozdania w tej sprawie na najbliższej sesji sejmowej wraz z wszelkimi petycyami, tego samego przedmiotu dotyczącymi.

Przemawia poseł Wereszczyński.

Przemawia poseł Stanisław Badeni.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia poseł ks. Siczynski i podnosi brak kompletu.

Marszałek konstatuje komplet.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem posła Stanisława hr. Badeniego.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następującą interpelację:

Interpelacya

do JW. komisarza rządowego.

Na gruntach miasta Sambora, na otwartem błoni, około jednej mili kwadratowej obszaru obejmującym, istnieje strzelnica wojskowa, gdzie c. k. wojsko ostrymi nabojami do tarczy strzela.

Wiadomo z poruszenia tej sprawy w Radzie Państwa, że przy tem strzelaniu liczne zdarzały się wypadki, a w ostatnich czasach nawet kilkoro ludzi utraciło życie.

Dla zapobieżenia tym wypadkom c. k. wojsko obstawia strażami teren zagrożony po obu stronach strzelnicy, z przestrzeni przeszło 2.000 morgów spędza ludzi pracujących na swoich polach, zamyka wszelką komunikację na cały czas rzezonych ćwiczeń na strzelnicy, i w ten sposób wyrządza ogromną szkodę właścicielom, bez żadnego za to wynagrodzenia.

Wskutek zażaleń przez Wydział powiatowy samborski do Rady Państwa wniesionych, przyrzekł JE. c. k. Minister wojny, że strzelnica w miejsce odpowiedniejsze, a mianowicie do Dąbrówki przeniesioną zostanie.

C. k. Starostwo samborskie zawiadomiło Wydział powiatowy, że strzelnica na błoni pod Samborem istniejąca będzie zwinięta, i rzeczywiście niektóre przyrządy z pod Sambora do urządzanej odpowiednio nowej strzelnicy w Dąbrówce przeniesiono.

Była zatem ludność interesowana w tej sprawie przekonana, że zwinięcie strzelnicy pod Samborem jest już faktem dokonany, gdy niespodziewanie w październiku b. r. rozpoczęło c. k. wojsko na nowo ćwiczenia z ostrymi nabojami na dawnej strzelnicy.

Zważywszy, że niewłaściwość umieszczenia strzelnicy wojskowej pod Samborem została już

przez kompetentne c. k. władze wojskowe uznana, i w skutek tego przeniesienie strzelnicy do Dąbrówki zarządzone;

że niebezpieczeństwo z istnieniem takiej strzelnicy połączone, obecnie przez zaprowadzenie dalekonośnej broni wielce wzrosło, gdyż kule przenoszące tarczę trafiały w pociąg kolei państwowej, idący w odległości 7 kilometrów od strzelnicy, a znajdowano takie kule nawet w odległości 10 kilometrów;

że wzbranianie ludności rolniczej wykonywania robót polnych, bez żadnego wynagrodzenia, jest ze wszech miar niesprawiedliwym i krzywdzącym;

zapytują podpisani JW. c. k. komisarza rządowego:

czy wiadomem jest c. k. Rządowi, że pomimo zapadłej już decyzji c. k. władz wojskowych, względem przeniesienia strzelnicy z błonia pod Samborem do Dąbrówki, c. k. wojsko i teraz jeszcze na dawnej strzelnicy ostrymi nabojami do tarczy strzela, i co c. k. Rząd zamierza uczynić, aby te dla życia i mienia tamtejszych obywateli niebezpieczne ćwiczenia wojskowe na dawnej strzelnicy pod Samborem stanowczo zaniechane i w miejsce właściwe w tym celu już wybrane i urządzone, przeniesione zostały.

Barański.

Szczepanowski, Dr. Midowicz, W. Rogoyski, Zbyszewski, Kramarczyk, B. Horodyski, M. Rey, Stręk, Skałkowski, Gross, Rayski, Palch, Czyżewicz, Romanowicz, Goldman, Dworski, Gniewosz, Słonecki, Żardecki.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje p. e. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następującą wniosek:

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. Ażeby w razie zmiany taryfy cłowej szczególną opieką otoczył płody rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, zwłaszcza wobec konkurencji rosyjskiej, rumuńskiej i zamorskiej, i zabezpieczył jednocześnie produktom krajowym zbyt na targach wewnętrznych austriacko-węgierskiej monarchii.

2. Ażeby w staraniach i rokowaniach o odnowienie traktatów handlowych z państwami środkowej i zachodniej Europy, a poszczególnie w staraniach o zawarcie traktatu taryfowego z Niemcami, uzyskanie wyjątkowych ceł dla pól rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego miał na oku.

3. Ażeby w razie zawarcia traktatu z Rumunią c. k. Rząd interesów rolnictwa i przemysłu rolniczego pod żadnym warunkiem nie poświęcał, przede wszystkim starał się o stałe utrzymanie w mocy i ściśle wykonanie obecnych zarządzeń weterynarsko-policyjnych w celu ochrony przed zawleczeniem zarazy bydłowej z Rumunii ustanowionych.

4. Ażeby odmawiał zatwierdzenia wyjątkowym taryfom i refakcyom, umożliwiającym przewóz zagranicznych produktów na kolejach austriackich po cenach niższych, od cen przewozu produktów krajowych.

5. Ażeby ze względu na bliskie upaństwienie kolei Karola Ludwika uwzględnił uchwały Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z dnia 20. stycznia 1886 domagające się wprowadzenia decentralizacyi w ustrój kolei państwowych.

B) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przyłożył starań do przeprowadzenia powyżej wymienionych żądań i po zasięgnięciu zdania rzeczoznawców, wniósł w poszczególnych stadyach reformy cłowej i kolejowej przedstawienia do c. k. Rządu.

Wnioskodawca: W. Kozłowski.

Biliński, Pilat, K. Horodyski, St. Tarnowski jun., Brykezyński, Słonecki, Vivien, T. Langie, Schnell, Tyszkiewicz, Dydyński, Horwath, K. Dzieduszycki, Micewski, Lasocki, Michalski, Zoll, Puzyna, Gorayski, S. Koziebrodzki, St. Niedzielski, Z. Kozłowski, E. Torosiewicz, Borkowski, Zamoyski, Rutowski, Hoszard, Tyszkowski, Żardecki, W. Koziebrodzki, Romanowicz, Mazaraki, Kramarczyk, Potoczek, Mizia, Stręk, Gnoiński, Niezabitowski, Skrzyński, A. Jędrzejowicz, Bobrzyński, Rosenstock, Siemiginowski, Fr. Jędrzejowicz, Ziemiałkowski, Żywicki, Abrahamowicz, Rayski, Midowicz, Marchwicki, Chamiec, G. Romer, Jędrzejowicz Edward, Rozwadowski, Gniewosz, Kapri, Scipio; Szeptycki, W. Wolański, B.

Horodyski, Gross, M. Wolański, Polanowski, Jaworski, Męciński, Szeliski, Rey, ks. Sawa, Zbyszewski, Fruchtmann, Czyżewicz, Goldman, Dworski, St. Tarnowski sen.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten będzie traktowanym podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki odczytuje następujący wniosek:

Wniosek.

Zważywszy, że możność łatwego i korzystnego zbytu bydła i mięsa, jest nieodzownym warunkiem pomyślnego rozwoju chowu bydła i produkcji mięsa, które znowu w obecnej chwili ogólnego przesilenia rolniczego dla rolnika są ważnym środkiem utrzymania jego gospodarstwa rolnego;

zważywszy że produkcya bydła w naszym kraju, zwłaszcza jako nadgranicznym — abstrahując od bardziej w innych krajach koronnych austriackich rozwiniętego chowu bydła, większej konsumeyi krajowej, konsekwentnie więc i większej na targach krajowych sprzedaży, bliższego oddalenia miejsc produkcji w tychże krajach od centralnego targu wiedeńskiego i innych targów światowych a nadto i tańszych taryf kolejowych i innych dla tychże krajów korzystniejszych warunków — jeszcze cięższą ma do przebycia walkę, ileż częstokroć środki ostrożności przepisane ustawami policyjno-weterynaryjnemi stają się pobudką do pogorszenia jeszcze warunków zbytu a tem samem i produkcji;

zważywszy, że w sąsiednim państwie węgierskim, królewski rząd przez zaprowadzenie rzeźni centralnej w Budapeszcie i zaopatrzonych aparatami lodowemi wagonów dla transportu mięsa i zaprowadzenie tanich taryf kolejowych, umożliwił hodowcom korzystną produkcję bydła a producentom mięsa stworzył możność wysyłania mięsa we wszystkich kierunkach, odpowiednio do konjunktury, do miejsc najkorzystniejszego zbytu;

zważywszy, że rokowania w sprawie zawarcia traktatu handlowego z państwem Niemieckiem są obecnie w toku a przed zaprowadzeniem systemu ceł prohibitywnych istniał w latach dawniejszych znaczny eksport bydła galicyjskiego w drodze zakupna tegoż na centralnym targu

wiedeńskim do Niemiec i przez Niemcy transito— obecnie zaś wskutek niezwykle wysokich cen mięsa i ciągłego tychże podnoszenia się, rząd niemiecki widział się zniewolonym dopuścić wolny dowóz nierogaczyny z Austrii do Niemiec, a może przychyłając się do licznych petycyj dotkniętej wysokimi cenami mięsa ludności, okazałby się skłonny do dopuszczenia także wolnego na targi państwa niemieckiego dowozu bydła z Austrii tak, że po usunięciu dotychczasowych ciężkich przeszkód możnaby spodziewać się odrodzenia się dawnego eksportu do Niemiec bydła galicyjskiego, prawdopodobnie w tej samej jak dawniej pośredniej przez targ wiedeński prowadzącej drodze;

zważywszy, że eksport bydła, jaki się odbywał czy to w drodze skupu bydła przez handlarzy w miejscach producyi u każdego z producentów z osobna, czy też na centralnym targu wiedeńskim droższym o koszta przewozu bydła do Wiednia i z Wiednia do granicy niemieckiej, któremu towarzyszyło często wyzyskiwanie przepisanych ustawami policyjno - weterynarskimi środków ostrożności, taki miał skutek, że nietylko odbierany był producyi słusznie jej należący się udział w zysku a tylko podnoszony zysk eksporterów, lecz nadto sprowadzane obniżenie ceny bydła z narażeniem wprost na stratę producentów;

temu złemu zaradzić może tylko centralny targ bydłocy krajowy w mieście Krakowie, zbliżonym geograficznie do światowych targów, a uposażeniem w potrzebne dla większych transakcyj

instytucye finansowe, przysparzając producentom galicyjskim sposobność skoncentrowania przy zaoszczędzeniu kosztów i czasu na jednym miejscu bydła na targi wysyłanego, sprowadzenia krajowych i zagranicznych kupców, szukających do dalszego transportu do Wiednia lub eksportu do Wiednia bydła;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się e. k. Rząd, by przy sposobności toczących się z Rządem Rzeszy niemieckiej rokowań o zawarcie traktatu handlowego, u tegoż Rządu postarał się wyjednać wolny dowóz bydła galicyjskiego na targi niemieckie.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z gminą miasta Krakowa, celem założenia centralnej targowicy na bydło, tudzież nierogaczynę.

Wnioskodawca Rosenstock.

Emil Torosiewicz, Pilat, Rutowski, W. Wereszczyński, Hoszard, Tadeusz Langie, Tyszkowski, Borkowski, Mazaraki, Rayski, Schnell, Gross, Sala, St. Larysz Niedzielski, Skałkowski, Horwath, Klemens Dzieduszycki, Fruchtman, Dworski.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten będzie traktowany podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 24. listopada b. r. godzinę 10tą rano, z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez sekretarza p. Antoniego hr. Wodzickiego.

Koniec posiedzenia o godz. 4 m. 30. wieczór.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

22. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 24. Listopada 1890.

Początek o godzinie 10. minut 25.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obechnych posłów 136.

Ze strony c. k. Rządu JE. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokoły z 20. i 21. posiedzenia uznaje Marszałek za przejęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, że udzielił p. JE. Ludwikowi hr. Wodzickiemu urlopu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 24. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji podatkowej L. s. 1.271.

Komisji drogowej L. s. 1.274., 1.301.

Komisji szkolnej L. s. 1.275.

Komisji administracyjnej L. s. 1.279., 1.280., 1.281., 1.282., 1.283., 1.284., 1.285., 1.294.

Komisji petycyjnej L. s. 1.302.

Komisji przemysłowej L. s. 1.304.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycje do L. s. 1.272., 1.276., 1.277., 1.278., 1.286., 1.287., 1.295., 1.296., 1.300., 1.303., 1.305.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 1.273. pogorzalców gminy Podrzecze, przez p. Gustawa Romera, o zapomogę, przemawia p. Romer Gustaw i stawia wniosek naglący odesłania tej petycji do komisji budżetowej, z poleceniem zdania sprawy o takowej na jednym z następných posiedzeń bez drukowania.

Izba popiera kwestyą nagłości wniosku p. Romera i w głosowaniu uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Przemawia p. Rozwadowski w kwestyi formalnej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania gminie miasta Mościska prawa do poboru opłat gminnych od piwa i miodu.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie, z następującym projektem ustawy:

Ustawa z dnia . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zezwoleniu gminie miasta Mościsk na pobór opłat od piwa i miodu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I. Gminie miasta Mościska zezwala się pobierać przez lat 6 począwszy od r. 1891. opłaty gminne od piwa i miodu bądź w gminie dla konsumcyi miejscowej wyrabianych, bądź

eż do niej czy to na sprzedaż czy na własny użytek wprowadzonych i w jej obrębie zużytych — w wysokości jednego (1) zł. 70 ct. od hektolitra.

Art. II. Opłata ta ciąży tylko na miejscowej konsumpcji i nie można nią obciążać ani produkcji ani obrotu handlowego.

Art. III. Obręb poboru stanowi obręb gminy miasta Mościsk.

Art. IV. Sposób poboru tej opłaty ustanowiony będzie przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. hr. Wodzicki Antoni wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji gminy miasta Lwowa o upoważnienie Wydziału krajowego do traktowania z gminą miasta Lwowa w sprawie budowy teatru polskiego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Stanisław Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy, po porozumieniu się z Reprezentacją miasta Lwowa, przedstawić na najbliższej sesji sejmowej wnioski co do miary i sposobu, w jakiby się fundusz krajowy do budowy teatru miejskiego we Lwowie przyczynić mógł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego, dotyczącego krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Sprawozdawca p. Vivien uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następującą omyłkę druku mianowicie: w III. ustępie wniosków komisji zamiast cyfry 120 zł. ma być cyfra 200 zł.

Następnie odczytuje sprawozdawca wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) by zarządził wypracowanie planu i kosztorysu rozszerzenia zakładu czernichowskiego o tyle, o ile to jest potrzebnem dla umieszczenia 60 uczniów przy równoczesnem uwzględnieniu lokalu potrzebnego na salę rekreacyjną i na salę do nauki przygotowawczej.

b) by w drodze właściwej wystarał się na ten cel u Wysokiego c. k. Rządu o subwencyę ze skarbu państwa.

c) by na najbliższej sesji sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbudowanie lodowni dla szkoły i folwarku czernichowskiego i otwiera mu na ten cel kredyt do wysokości 400 zł.

III. Ustępowanie III. 4. etatu osób i płac grona nauczycielskiego przy kraj. śred. szkole rolniczej w Czernichowie znosi się i brzmieć ma jak następuje:

„Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących otrzymuje wolne pomieszkowanie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 1.100 zł., dodatek aktywny w kwocie 140 zł. i dodatek pięcioletni w kwocie 200 zł.“

IV. Na wykupno dwóch zagrod włościańskich w Czernichowie otwiera Sejm Wydziałowi krajowemu kredyt w wysokości 600 zł.

V. Na budowę szopy na maszyny i narzędzia rolnicze, na przeistoczenie budynku dla inwentarzy, również na urządzenie wodociągu i dołu Goffarda lub innego urządzenia na przechowywanie paszy, otwiera Sejm Wydziałowi krajowemu kredyt w łącznej kwocie 3.000 zł.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustępowanie 1. a, b, c, ustępowanie II., ustępowanie III. i ustępowanie IV. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I: a) b) c) ustęp II, III. i IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp V. wniosku komisji.

Przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp V. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preli-minarzu średniej szkoły rolniczej w Czernichowie na r. 1891.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje pojedyncze rubryki wydatków i dochodów w brzemieniu następującem:

Budżet średniej szkoły rolniczej w Czernichowie na r. 1891.

W y d a t k i.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Poz. 1.	Nauczyciel fachowy zarazem dyrektor	2.560 zł.
Poz. 2.	4 nauczycieli do nauk zawodowych	5.320 „
Poz. 3.	2 nauczycieli do nauk zasadniczych	2.680 „
Poz. 4.	Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących	1.240 „
Poz. 5.	Kapelan i katecheta	800 „
Poz. 6.	Docent weterynaryi	1.200 „
Poz. 7.	Docent leśnictwa	300 „
Poz. 8.	Instruktor do robót praktycznych	100 „
Poz. 9.	Prefekt internatu	1.050 „
Poz. 10.	Opał dla kapelana i nauczycieli.	230 „

Suma rubryki I. 15.480 zł.

Rubr. II. Inne płace i zasługi.

Poz. 11.	Kasyer i magazynier	800 zł.
Poz. 12.	Pisarz dyrekcji	500 „
Poz. 13.	Służba zakładowa z wiktem	920 „

Suma rubryki II. 2.220 zł.

Izba w głosowaniu uchwała rubryki I. i II. wydatków, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. Koszta administracyjne.

Poz. 14.	Zarząd	1.180 zł.
----------	------------------	-----------

Poz. 15.	Opał	400 zł.
Poz. 16.	Oświetlenie	300 „
Poz. 17.	a) Utrzymanie budynków i ogrodu	500 „
	b) postawienie lodowni dla zakładu, w wydatkach nadzwyczajnych	400 „
Poz. 18.	Zabezpieczenie budynków i i zbiorów	200 „
Poz. 19.	Najem pomieszczeń dla fun-cyonaryusza	400 „
Poz. 20.	Płaca kominiarza	75 „
Poz. 21.	Sprzęty i ruchomości, w wydatkach zwyczajnych 100 zł., w nadzwyczajnych 100 zł. — razem	200 „
Poz. 22.	Koszta lustracyi zakładu	200 „
Poz. 23.	„ nabożeństwa	70 „
Poz. 24.	Lekarz (400) apteka (100)	500 „
Poz. 25.	Dowóz wody dla zakładu I. półrocze	125 „
Poz. 26.	Utrzymanie dziedzina i nieprzewidziane	200 „

Suma rubryki III. 4.750 zł.

Po przemówieniu p. Viviena w kwestyi formalnej, Izba w głosowaniu uchwała rubrykę III. wydatków, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. Utrzymanie uczniów.

Poz. 27.	Zywność 50 uczniów po 200 zł.	10.000 zł.
Poz. 28.	Opał do kuchni	400 „
Poz. 29.	Służba	1.185 „
Poz. 30.	Sprzęty do sal sypialnych infirmeryi i jadalni, w wydatkach zwyczajnych 160 zł., w nadzwyczajnych 100 zł. — razem	260 „
Poz. 31.	Odzież 50 uczniów po 40 zł.	2.000 „
Poz. 32.	Pościel „ „	160 „
Poz. 33.	Pranie „ „	250 „

Suma rubryki IV. 14.255 zł.

Rubr. V. Potrzeby naukowe.

Poz. 34.	Eksperymenta przy wykładach	140 zł.
Poz. 35.	Zbiory i muzea od a) do p) włącznie, w wydatkach zwyczajnych 800 zł., w nadzwyczajnych 400 zł., razem	1.200 „

Poz. 36. Laboracya, w wydatkach zwyyczajnych 550 zł., w nadzwyczajnych 50 zł.— razem	600 zł.
Poz. 37. Biblioteka, czytelnia, czasopisma	450 „
Poz. 38. Ogród pomologiczny i warzywny.	1.130 „
Poz. 39. Ogród botaniczny	100 „
Poz. 40. Utrzymanie pola doświadczalnego	100 „
Poz. 41. Wycieczki naukowe	300 „
Suma rubryki V.	4.020 zł.
Suma wydatków .	40.725 zł.

Izba w głosowaniu uchwała rubryki IV. i V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y.

Poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.000 zł.
Poz. 2. Opłata na utrzymanie od 50 uczniów po 280 zł.	14.000 „
Poz. 3. Czesne od 50 uczniów po 50 zł.	2.500 „
Poz. 4. Na usługę od 50 uczniów po 10 zł.	500 „
Poz. 5. Dochód ze spiżarni.	150 „
Poz. 6. Sprzedaż płodów z ogrodu i pola	850 „
Suma dochodów .	23.000 zł.

W porównaniu z wydatkami . 40.725 „
Okazuje się niedobór . 17.725 zł.

Izba w głosowaniu uchwała pozycyę 1. do włącznie 6. dochodów, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 17.725 do pokrycia z funduszu krajowego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu folwarku w Czernichowie na r. 1891.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta sumy pojedynczych rubryk wydatków i dochodów w brzmieniu następującem:

W y d a t k i:

Rubr. I. Wydatki na gospodarstwo.

Poz. 1. Płace i zasługi ekonoma i służby	1.596 zł.
Poz. 2. Najem robotnika	800 „

Poz. 3. Dokupno nasienia	250 zł.
Poz. 4. Dokupno nawozów dopełniających, w wydatkach nadzwyczajnych	300 „
Poz. 5. Dokupno słomy i karmy	500 „
Poz. 6. Dokupno inwentarza i uprzęży, w wydatkach zwyyczajnych 150 zł., w nadzwyczajnych 250 zł., — razem	400 „

Poz. 7 a) Utrzymanie budynków i b) Rekonstrukcyja i przeistoczenie budynków, w wydatkach zwyyczajnych 700 zł., w nadzwyczajnych 2.300 zł., razem	3.000 „
--	---------

Poz. 8. Naprawa narzędzi i sprzętów	200 „
---	-------

Poz. 9. Dokupno maszyn, w wydatkach nadzwyczajnych.	150 „
---	-------

Poz. 10. Utrzymanie rowów	50 „
-------------------------------------	------

Poz. 11. Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia	65 „
--	------

Poz. 12. Koszta kancelaryjne	20 „
--	------

Poz. 13. Światło i smarowidło	30 „
---	------

Suma rubryki I. . 7.361 zł.

Po przemówieniu p. Viviena i p. Jana Stadnickiego w kwestyi formalnej i po odpowiedzi sprawozdawcy, Izba uchwała rubrykę I. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. Las i plantacye wikla.

Poz. 14. Służba, roboty i zalesienie	500 zł.
--	---------

Poz. 15. Wikla i ogrodnik, utrzymanie i uzupełnienie plantacyj, w wydatkach zwyyczajnych 400 zł., w nadzwyczajnych 450 zł., — razem	850 „
---	-------

Suma rubryki II. . 1.350 zł.

Rubr. III. poz. 16. Wydatki na piec wapienny	50 zł.
--	--------

Rubr. IV. poz. 17. Wydatki na cegielnie	550 „
---	-------

Rubr. V. poz. 18. Naprawa dwóch łodzi	30 „
---	------

Poz. 19. Sprawienie nowego promu, w wydatkach nadzwyczajnych	450 „
--	-------

Rubr. VI. poz. 20. Utrzymanie brzegów Wisły	170 „
---	-------

Rubr. VII. Podatki i opłaty.

Pozyce od 21 do 28 włącznie . . . 529 zł.

Rubr. VIII. Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.

Poz. 29. Spłata wraz z odsetkami długu hipotecznego w kwocie 12.000 zł. 600 zł.

Rubr. IX. poz. 30. Fundusz dyspozycyjny dla dyrektora . . . 250 „

Poz. 31. Na wykupno dwóch zagród włościńskich nabytych za 1.000 zł., reszta (w wydatkach nadzwyczajnych) 600 „

Suma wydatków . . . 11.940 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki: II., III., IV., V., VI., VII., VIII. i IX. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y.

Rubr. I. Dochody z gospodarstwa.

Poz. 1. Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni . . . 1.400 zł.

Poz. 2. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych: a) krowiarnia 2.400 zł., b) nierogacizna 600 zł., c) owczarnia 50 zł. razem 3.050 „

Poz. 3. Z wynajętych ról i pastwisk . . . 315 „

Poz. 4. Czynnosc z kuźni. 40 „

Poz. 5. Za wynajęte konie 500 „

Poz. 6. Za nawóz stajenny do ogrodów 60 „

Suma rubryki I. . . 5.365 zł.

Rubr. II. Z lasu i wikla.

Poz. 7. Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego . . . 900 zł.

Poz. 8. Z wikla i trawy wśród wikla 2.070 „

Suma rubryki II. . . 2.970 zł.

Rubr. III. poz. 9. Z rybołostwa . . . 100 zł.

Rubr. IV. poz. 10. Z pieca wapiennego 850 „

Rubr. V. poz. 11. Z cegielni 1.500 „

Rubr. VI. poz. 12. Z dzierżaw:
a) z bud jarmarcznych

50 zł., b) z promu na Wiśle 100 zł., c) z budynków propinacyjnych 150 zł. — razem . . . 300 zł

Rubr. VII. Odsetki od kapitałów.

Poz. 13. Z obligów propinacyjnych (4% od kapitału 23.300 zł.) . . . 932 zł.

Rubr. VIII. Ładowe i olborne.

Poz. 14. Z ładowego 30 zł.

Poz. 15. Olborne za łamanie kamienia 300 „

Suma rubryki VIII. . . 330 zł.

Rubr. IX. poz. 16. Rozmaite nieprzewidziane 25 zł.

Suma dochodów . . . 12.372 zł.

W porównaniu z wydatkami . . . 11.940 „

Okazuje się nadwyżka dochodów . . . 432 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki: I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. i IX., dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o stanie szkół ludowych i seminariów nauczycielskich w roku szkolnym 1889/90.

Sprawozdawca p. Czartoryski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Rady szkolnej krajowej o stanie szkół ludowych i seminariów nauczycielskich w roku szkolnym 1889/90. do wiadomości.

II. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby do budżetu szkolnego na r. 1892, pod rubryką XXIII. poz. 66. „pożyczki na budowę szkół“, wstawiła wedle potrzeby większą kwotę.

III. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby do budżetu szkolnego na r. 1892 wstawiła odpowiednią kwotę na dodatek do płacy dla tych nauczycieli, którzy pobierają rocznie 200 zł.

IV. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby przy układaniu odnośnych ksiąg szkolnych, oraz przy nauce w piątym i szóstym roku nauki codziennej, tudzież przy nauce dopełniającej uwzględnione zostały więcej niż dotychczas dzieje kraju rodzinnego.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby pomnożył liczbę posad inspektorów szkolnych, na razie przynajmniej o tyle, aby żaden inspektor nie miał więcej niż sto szkół do nadzorowania.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w możliwie krótkim czasie przystąpił do utworzenia co najmniej dwóch nowych seminarjów nauczycielskich.

W rozpranie ogólnej przemawia p. hr. Rey, i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział kraj., aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną kraj. zastanowił się nad korzyścią i możliwością założenia lub przeniesienia jednego z istniejących seminarjów nauczycielskich do zamku Oleskiego i zdał o tem sprawę Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi, a ewentualnie przedłożył mu odpowiednie wnioski“.

Przemawia p. Herasimowicz.

Podczas przemówienia p. Herasimowicza przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Poseł Herasimowicz stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby niezwłocznie przystąpił do gruntownej reformy systemu edukacyjnego w szkołach ludowych, tak pod względem metody nauki, jakoteż pod względem planu nauki w tym kierunku, iżby metoda nauki o rzeczach z poglądu była ograniczoną do najmniejszych rozmiarów, zaś metoda memorowania przyjętą za główną podstawę, i ażeby szema przedmiotów i objętość tychże zastosowaną była do faktycznych potrzeb narodowych.

Następnie zapowiada p. Herasimowicz poprawkę do ustępu III. wniosków komisji przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Merunowicz i zapowiada wniosek przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Brykczyński.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia p. Szczepanowski.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Przemawia zapisany do głosu poseł Romańczuk.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej Zastępca Marszałka poddaje do poparcia wnioski p. hr. Reya, i p. Herasimowicza.

Izba popiera oba powyższe wnioski.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Rey dla sprostowania faktu.

Przemawia poseł Brykczyński w kwestyi formalnej.

Marszałek przemawia pod względem formalnym, mianowicie co do sposobu głosowania nad zgłoszonymi poprawkami — i poddaje pod głosowanie wnioski p. Herasimowicza.

Izba odrzuca ten wniosek.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp I. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp II. wniosku komisji.

Marszałek podaje do wiadomości Izby ośnowę wniosku p. Merunowicza, w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący dodatek do punktu II. wniosków komisji:

„Mianowicie, należy wziąć pod rozwagę utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół, na wzór istniejącego już funduszu pożyczkowego na budowę koszar“.

„Na razie upoważnia się Wydział krajowy, ażeby zwroty pożyczek, które dotychczas udzielane były ze skarbu krajowego na budowę szkół, obracał na nowe pożyczki bezprocentowe dla gmin na ten sam cel“.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni.

Marszałek podaje do poparcia powyższy wniosek p. Merunowicza.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. Merunowicz pod względem formalnym.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni pod względem formalnym.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp II. wniosku komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie pierwszy ustęp wniosku p. Merunowicza.

Izba w głosowaniu uchwała część pierwszą wniosku p. Merunowicza.

Następnie odrzuca Izba drugą część wniosku p. Merunowicza.

Sprawozdawca odczytuje ustęp III. wniosku komisji.

Przemawia p. Herasimowicz i wnosi następującą poprawkę do punktu III. wniosków komisji:

Punkt III. raczy Wysoki Sejm uchwalić w następującem brzmieniu:

„Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby do budżetu szkoln. na r. 1892 wstawiła odpowiednią kwotę na dodatek do płacy dla tych nauczycieli z patentem kwalifikacyjnym lub egzaminem dojrzałości, którzy pobierają rocznie tylko 200 zł“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się tej poprawce.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Herasimowicza.

Izba w głosowaniu odrzuca tę poprawkę, i uchwała ustęp III. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustęp IV. wniosku komisji.

Przemawia p. Koziembrodzki Władysław.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp IV. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustęp V. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp V. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp VI. wniosku komisji.

Przemawia p. Herasimowicz i wnosi następującą poprawkę do tego ustępu:

Zamiast punktu VI. wniosku komisji, raczy Wysoki Sejm uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w możliwie krótkim czasie przystąpił do utworzenia co najmniej dwóch nowych seminarjów nauczycielskich z wykładowym językiem ruskim“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i oświadcza się przeciw poprawce p. Herasimowicza.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Herasimowicza i uchwała ustęp VI. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwała Izba wniosek p. hr. Reya w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zastanowił się nad korzyścią i możliwością założenia lub przeniesienia jednego z istniejących seminarjów nauczycielskich do zamku Oleskiego i zdał o tem sprawę Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesji, a ewentualnie przedłożył mu odpowiednie wnioski.“

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Madeyski uwolniony od czytania sprawozdania, przedstawia następujące wnioski komisji:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A.

Wydatki krajowego funduszu szkolnego na rok 1891.

Dział I.

Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych.

Rubr. I. poz. 1—3. Na pokrycie niedoboru z powodu płac nauczycieli i nauczycielek etatowych, tudzież z powodu remuneracyi dla katechetów na r. 1890/91 wedle preliminarzy Rad szkolnych okręgowych	451.196 zł.
Rubr. II. p. 4. Na mniejsze potrzeby szkolne	41.272 „
Rubr. III. p. 5. Na przybory naukowe	16.683 „
Rubr. IV. p. 6. Na konferencye okręgowe	18.963 „
Rubr. V. p. 7. Na biblioteki okręgowe	4.125 „
Rubr. VI. p. 8. Na rozmaite wydatki	11.696 „
Rubr. VII. p. 9, 10. Na utrzymanie szkół nowych	22.613 „

Rubr. VIII p. 11. Na płace i dodatki na pomieszkanie dla nauczycieli i nauczycielek nadetatowych na rok 1890/91 265.898 zł.

Rubr. IX. p. 12. Zaliczki zwrotne dla funduszków okręgowych 20.000 „

Dział II.

Własne wydatki funduszu szkolnego krajowego.

Rubr. X. p. 13, 14. Substytucye 23.146 zł.

Rubr. XI. p. 15—18. Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye 3.775 „

Rubr. XII. p. 19. Adjuta —

Rubr. XIII. p. 20—21. Remuneracye i zapomogi 34.321 „

Rubr. XIV. p. 22. Remuneracye dla inspektorów okręgowych 2.000 „

Rubr. XV. p. 23—24. Podatki i daniny 650 „

Rubr. XVI. p. 25. Koszta podróży i dyety 1.000 „

Rubr. XVII. p. 26—28. Dodatki pięcioletnie 213.222 „

Rubr. XVIII. p. 29. Dodatek do funduszu emerytalnego 12.800 „

Rubr. XIX. p. 30. Emerytury 5.000 „

Rubr. XX. p. 31—58. Dary z łaski 4.218 „

Rubr. XXI. p. 59—60, 61—62. Potrzeby szkół ogólnej natury 5.892 „

Rubr. XXII. p. 63—64. Rozmaite wydatki 250 „

Rubr. XXIII. p. 65—66. Zasiłki na budowę szkół 15.000 „

Razem 1,173.720 zł.

B) Dochody.

Rubr. I. p. 1—11. Odsetki od kapitałów 14.098 zł.

Rubr. II. p. 12—16. Dochody z dóbr, realności i innych praw 171 „

Rubr. III. p. 17—19. Dodatki 530 „

Rubr. IV. p. 20. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych 2.835 „

Rubr. V. p. 21. Zapisy i darowizny —

Rubr. VI. p. 22. Taksy od spadków 9.300 „

Rubr. VII. p. 23—27. Rozmaite wpływy 89.212 „

Rubr. VIII. p. 28. Dodatek z c. k. Skarbu państwa 54.943 „

Rubr. IX. p. 29. Zwroty zaliczek danych gminom na budynki szkolne 12.000 zł.
Razem . 183.089 zł.
Niedobór wynosi . 990.631 zł.

II. Wysoki Sejm raczy pozwolić na wzajemne przenoszenie kredytów uchwalonych w rubrykach wydatków XVI i XXII.

III. Wysoki Sejm raczy pozwolić na wzajemne przenoszenie kredytów uchwalonych w rubrykach wydatków XIII i XXI.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje:

A.

Wydatki krajowego funduszu szkolnego na rok 1891.

Dział I.

Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych.
Rubryki I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX.
Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. IX, działu I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dział II.

Własne wydatki funduszu szkolnego krajowego.

Rubr. X. p. 13—14. Substytucye 23.146 zł.

Rubr. XI. p. 15—18. Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye 3.775 „

Rubr. XII. p. 19. Adjuta —

Rubr. XIII. p. 20—21. Remuneracye i zapomogi 34.321 „

Rubr. XIV. p. 22. Remuneracye dla inspektorów okręgowych 2.000 „

Rubr. XV. p. 23—24. Podatki i daniny 650 „

Rubr. XVI. p. 25. Koszta podróży i dyety 1.000 „

Rubr. XVII. p. 26—28. Dodatki pięcioletnie 213.222 „

Rubr. XVIII. p. 29. Dodatek do funduszu emerytalnego 12.800 „

Rubr. XIX. p. 30. Emerytury 5.000 „

Rubr. XX. p. 31—58. Dary z łaski 4.218 „

Rubr. XXI. p. 59, 60, 61, 62. Potrzeby szkół ogólnej natury 5.892 „

Rubr. XXII. p. 63—64. Rozmaite wydatki 250 zł.
 Rubr. XXIII. p. 65—66. Zasiłki na budowę szkół 15.000 „
 Przemawia p. Merunowicz i wnosi podwyższenie Rubr. XXIII. do sumy 30.000 „

Izba popiera ten wniosek.
 Przemawia p. Stanisław hr. Badeni i oświadcza się przeciw wnioskowi p. Merunowicza.
 Przemawia p. Merunowicz dla sprostowania faktu.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.
 Przemawia p. Chrzanowski.
 Przemawia p. Biliński.
 Przemawia sprawozdawca.
 Przystąpiono do głosowania.
 Izba w głosowaniu uchwała Dział II. Rubr. X. do Rubr. XXIII włącznie, zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej.

Następnie odrzuca Izba wnioski p. Merunowicza i uchwała Rubr. XXII. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

B) Dochody.

Rubr. I. p. 1—11. Odsetki od kapitałów 14.098 zł.
 Rubr. II. p. 12—16. Dochody z dóbr, realności i innych praw 171 „
 Rubr. III. p. 17—19. Dodatki 530 „
 Rubr. IV. p. 20. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych 2.835 „
 Rubr. V. p. 21. Zapisy i darowizny —
 Rubr. VI. p. 22. Taksy od spadków 9.300 „
 Rubr. VII. p. 23—27. Rozmaite wpływy 89.212 „
 Rubr. VIII. p. 28. Dodatek z c. k. Skarbu państwa 54.943 „
 Rubr. IX. p. 29. Zwroty zaliczek danych gminom na budynki szkolne 12.000 „

Razem . 183.089 zł.

Niedobór wynosi . 990.631 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. IX. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Wysoki Sejm raczy pozwolić na wzajemne przenoszenie kredytów uchwalonych w rubrykach wydatków XVI. i XXII.

III. Wysoki Sejm raczy pozwolić na wzajemne przenoszenie kredytów uchwalonych w rubrykach wydatków XIII. i XXI.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp II. i ustęp III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o krajowym funduszu szkolnym emerytalnym na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Madeyski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1. Emerytury czasowe dla nauczycieli i nauczycielek 4.513 zł.
 Rubr. II. poz. 2. Emerytury dożywotnie dla nauczycieli i nauczycielek 90.392 „
 Rubr. III. poz. 3. Pensye dla wdów po nauczycielach 38.175 „
 Rubr. IV. poz. 4. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach 13.006 „
 Rubr. V. poz. 5. Odprawy i kwartały pozgonne 6.715 „
 Rubr. VI. poz. 6. Zwroty uiszczonych wkładek nauczycieli i nauczycielek 948 „
 Rubr. VII. poz. 7. Koszta zarządu 23 „
 Rubr. VIII. poz. 8. Rozmaite wydatki — „
 Razem 153.772 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. VIII. „wydatków“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—5. Odsetki od efektów 1.793 zł.
 Rubr. II. poz. 6. Dodatek stały z krajowego funduszu szkolnego 12.800 „
 Rubr. III. poz. 7. Zapisy i darowizny — „
 Rubr. IV. poz. 8. Interkalarya od opróżnionych posad 9.710 „
 Rubr. V. poz. 9. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek 35.000 „
 Rubr. VI. poz. 10. Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej 7.774 „

Rubr. VII. poz. 11. Rozmaite przychody	—
Rubr. VIII. poz. 12. Dochód ze spieniężenia reszty efektów z funduszu zapasowego im. wartości 7.550 zł. 21 ct.	7.550 zł.
Razem	74.627 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. VIII „dochodów“, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Trzecie czytanie instrukcji dla Wydziału krajowego.

Przemawia sprawozdawca p. Madeyski.

Izba w głosowaniu uchwała w trzecim czytaniu projekt instrukcji dla Wydziału krajowego przez sprawozdawcę odczytany, w następującem brzmieniu:

Instrukcja dla Wydziału krajowego.

§. 1.

Statut krajowy oznacza w ogólności zakres działania Wydziału krajowego; niniejsza zaś instrukcja określa szczegółowe jego czynności i sposób załatwiania tychże.

§. 2.

Wydział krajowy powinien strzedz całości kraju, praw i swobód jemu przyznanych, wykonywać prawomocne uchwały Sejmu i czuwać nad ich wykonaniem w sposób przez Sejm wskazany.

Gdyby uchwała Sejmu z powodu przeszkód nieprzewidzianych wykonaną być nie mogła w sposób przez niego wskazany, Wydział krajowy wykona ją według możliwości, lecz usprawiedliwi się z tego przed najbliższym Sejmem.

W nadzwyczajnych razach, wymagających nagłych postanowień, które zakres działania Wydziału krajowego przechodzą, obowiązkiem jego będzie przedłożyć Najjaśniejszemu Panu wniosek o zwołanie nadzwyczajnego Sejmu krajowego.

§. 3.

W sprawach fundacyjnych Wydział krajowy stosować się będzie ściśle do woli fundatorów.

§. 4.

Wydział krajowy czuwać ma nad ściśle zachowaniem przepisów, wydanych przez Sejm, dla krajowych urzędów i zakładów.

§. 5.

Wydział krajowy załatwia czynności dawnego Wydziału stanowego w sprawach szlachectwa, o ile dotyczą Królestwa Galicyi i Lodomerji i Wielkiego Księstwa Krakowskiego. (Uchwała Sejmu z dnia 23. kwietnia 1861 r. zatwierdzona najwyższem postanowieniem z dnia 8. sierpnia 1861 r.).

§. 6.

Wydział krajowy przedkłada Sejmowi w początkach każdej sesji budżet i składa rachunki:

- a) z zarządu majątku krajowego, z podatków na cele krajowe, i z użycia kredytu krajowego, jako też
- b) z wydatków krajowych zwyczajnych i nadzwyczajnych. (St. kr. §. 18. l. 4. „a i b“).

§. 7.

Każdoroczny budżet stanowi dla siebie całość odrębną; dlatego ani dochody ani rozchody z jednego roku *budżetowego* przenoszone być nie mogą na rok drugi.

Budżet roku bieżącego nie może być obciążony wydatkami z lat ubiegłych, tymże budżetem nie objętymi. Okres roku budżetowego oznaczają osobne przepisy.

§. 8.

Wydział krajowy nie może obciążać stale funduszy krajowych w jakikolwiekby sposób, ani też zezwalać na wydatki budżetem nie objęte; jednakże rozporządza według własnych uchwał kwotami na pewne cele budżetem przeznaczonemi i przez Sejm uchwalonemi.

Na wydatki nieprzewidziane może Sejm wstawić w budżet do rozporządzenia Wydziału krajowego pewną sumę, której Wydział krajowy przekroczyć nie może. Z użycia tej sumy Wydział krajowy co roku zda sprawę Sejmowi.

§. 9.

Sumy na pewną rubrykę budżetem przeznaczone, nie mogą być użyte na wydatki

innej rubryki, o ile Sejm na takie przenoszenia nie zezwoli.

Jeżeli kredyt na pewną rubrykę przyzwolony, dla przyczyn nadzwyczajnych nie wystarczył, Wydział uzupełni kredyt i usprawiedliwi konieczną tego potrzebę przed najbliższym Sejmem; jeżeli przyzwolony kredyt nie został wy-czerpany, pozostałość stanowić będzie oszczędność.

Jeżeli rzeczywista ogólna suma na pokrycie wydatków przeznaczona przewyższyła rzeczywistą ogólną sumę potrzeb, przewyżka ta stanowić będzie czystą oszczędność budżetową. Czystemi oszczędnościami budżetowymi rozrządza Sejm krajowy.

Jeżeli zaś rzeczywista ogólna suma na pokrycie wydatków przeznaczona, nie dosięgła rzeczywistej ogólnej sumy potrzeb, natenczas wynika niedobór. Na pokrycie wykazanego niedoboru zażąda Wydział od Sejmu potrzebnych środków.

§. 10.

Wydział krajowy obowiązany jest gotowiznę rozrządzalną, na razie niepotrzebną, lokować na prowizję w instytucjach publicznych, jednakże z zastrzeżeniem zwrotu w krótkich terminach. Stała lokacya rozrządzalnej gotowizny wymaga zezwolenia Sejmu.

Gotowiznę pojedynczych fundacyj, przeznaczoną na korzystną stałą lokacyą, lokować należy, jeżeli zapisy fundacyjne szczególnego nie wskazują umieszczenia, w papierach krajowych mających pupilarne bezpieczeństwo.

§. 11.

Po złożeniu rocznych rachunków i sprawdzeniu tychże przez Sejm krajowy, Wydział krajowy otrzyma absolutorya, o czem członków swoich zawiadomi.

§. 12.

Na opróżnione miejsca fundacyjne lub stypendyjne, do których obsadzenia służy krajowi lub służyło byłym Stanom prawo proponowania kandydatów, Wydział krajowy przedstawi z pomiędzy ubiegających się na każde opróżnione miejsce z osobna trzech kandydatów tej władzy lub tej osobie, której z mocy dokumentu funda-

cyjnego lub stypendyjnego służy prawo nominacyi (§. 27. St. kr.), aspirantom zaś w propozycyi nieuwzględnionym, po zapadłej nominacyi podania ich zwróci.

§. 13.

Uchwały Wydziału krajowego pod obrady Sejmu przeznaczone, wnosi na posiedzenie sejmowe członek Wydziału, naczelnik departamentu, w którym przedmiot był wygotowany, odczytując uchwałę z motywami. Jeżeli na posiedzeniu Wydziału krajowego referent departamentu przy głosowaniu pozostał w mniejszości i zdanie oddzielne sobie zastrzegł, natenczas Wydział krajowy powinien przeznaczyć do wniesienia tej uchwały na posiedzenie sejmowe jednego z pomiędzy członków więk-szości. Członek Wydziału krajowego obowiązany jest popierać w Sejmie tudzież w komisjach sejmowych wszystkie te sprawy, które na posiedzenie sejmowe wniósł, tudzież wszystkie te uchwały, które na posiedzeniu Wydziału na jego wniosek zapadły (§§. 30 i 35).

Członek Wydziału krajowego, który na posiedzeniu Wydziału przy głosowaniu pozostał w mniejszości i zdanie oddzielne sobie zastrzegł, może w czasie dyskusyi w komisjach sejmowych przytoczyć swoje zdanie i jego powody.

§. 14.

Po zamknięciu każdej sesyi Sejmu urzędnik kierujący biurem sejmowym odbierze natychmiast od sekretarzy sejmowych protokoły posiedzeń i wszystkie inne sejmowe akta według prowadzonego u laski Marszałka protokołu podawczego i przedłoży je jako jedną całość Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowego postąpienia.

§. 15.

Uchwały i propozycje Sejmu, wymagające najwyższej sankcyi, przedkłada Marszałek krajowy bez zwłoki Naj. Panu przez c. k. Namiestnika, oddzielnie według pojedynczych przedmiotów; tą samą drogą podaje później Wydział krajowy rozprawy Sejmu wraz z protokołami posiedzeń do najwyższej wiadomości.

Jeżeli przedłożenie do sankcyi nie mogło nastąpić podczas sesyi sejmowej, obowiązek ten przechodzi na Wydział krajowy.

Uchwały Sejmu, zawierające wezwania do Rządu, przedkłada Marszałek c. k. Namiestnikowi; Wydział krajowy winien takie uchwały poprzeć odpowiedniemi uzasadnieniami a o skutku zdać sprawę najbliższemu Sejmowi.

§. 16.

Na pokrycie pomniejszych potrzeb Sejmu i Wydziału krajowego urządzi Wydział krajowy podręczną kasę i powierzy ją dyrektorowi kancelaryi, który wydatki takie załatwia z obowiązkiem złożenia rachunków (§. 60).

§. 17.

Wydział krajowy wydaje dla urzędników i zakładów krajowych instrukcje na podstawie zarysu przez Sejm krajowy uchwalonego; również może wydawać instrukcje dla tych także urzędników rządowych i gminnych, którzy polecone sobie mają załatwianie spraw krajowych, a to dla pierwszych za porozumieniem się z dotyczącymi władzami rządowymi. Wydziałowi krajowemu podlegają urzędnicy i słudzy pobierający płacę z majątku krajowego lub z funduszów pod zarządem reprezentacji krajowej zostających.

§. 18.

Wydział krajowy odpowiedzialnym jest Sejmowi za wszystkie poruczone sobie urzędowe czynności i winien zdać z nich sprawę na początku każdorocznej sesji sejmowej.

§. 19.

Załatwianie wszystkich czynności Wydziału krajowego odbywa się w sześciu departamentach.

§. 20.

Do załatwiania czynności Wydział krajowy przydzielonych ma sobie urzędników i służbę, według systemizowanego etatu osób i płac.

§. 21.

Marszałek krajowy, jako przewodniczący Wydziału krajowego, czuwa nad biegiem czynności Wydziału oraz nad wewnętrznym porządkiem i wydatuje w tym celu odpowiednie zarządzenia; zakreśla czynności pojedynczych departamentów według przedmiotów, przeznaczając dla nich naczelników z grona członków Wydziału i dodaje im do pomocy urzędników w miarę potrzeby; przeznaczając je-

dnego urzędnika do prowadzenia protokołu obrad Wydziału krajowego; porucza urzędnikom za porozumieniem się z naczelnikiem departamentu wypracowanie szczegółowych przedmiotów; przydziela siły pomocnicze i służbę do departamentów lub do oddziałów.

Marszałek wyznacza posiedzenia Wydziału, układa porządek dzienny obrad (§. 30), otwiera i zamyka posiedzenie, przewodniczy obradom, ujmuje wnioski w należyłą formę, poddaje je pod głosowanie i stwierdza zapadłe uchwały. Marszałek aprobuje wszelkie ekspedycje i podpisuje je wraz z naczelnikiem właściwego departamentu. Tylko indorsaty, do stron wystosowane, może podpisywać dyrektor kancelaryi.

§. 22.

W celu utrzymywania przeglądu i kontroli nad biegiem czynności Wydziału krajowego tudzież w celu ułatwienia wszelkich czynności, które Marszałek jako przewodniczący Wydziału sprawuje, będzie utworzone osobne biuro Marszałka, złożone z urzędników przez Marszałka powołanych.

§. 23.

Jeżeli Marszałek jako przewodniczący Wydziału krajowego z jakichbydz powodów nie może wykonywać swojego urzędowania, czynności jego załatwiać będzie ten Członek Wydziału, którego Marszałek zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym zannanuje.

Jeżeli zastępca Marszałka nie urzęduje, Marszałek powoła do zastępstwa innego Członka Wydziału krajowego.

§. 24.

Członkowie Wydziału krajowego jak i urzędujący ich zastępcy mają równe prawa i obowiązki.

Członek Wydziału krajowego jako naczelnik departamentu jest zwierzchnikiem urzędników, sił pomocniczych i służby, do departamentu przydzielonych. On porucza im prace i wskazuje sposób ich załatwienia.

Marszałek może dla poszczególnych gałęzi spraw urządzać w miarę potrzeby specjalne biura urzędników. W każdym biurze specjalnem urzędnik przez Marszałka wyznaczony, będzie bezpośrednim przełożonym reszty urzędników tego biura. Każde, takie biuro zostanie przydzielone do jednego z de-

partamentów. Jeżeli do departamentu przydzieleni zostaną urzędnicy do specjalnego biura nienależący, Marszałek przeznaczy, który z nich będzie ich bezpośrednim przełożonym.

Członek Wydziału krajowego jako naczelnik departamentu jest obowiązany z końcem każdego miesiąca przedkładać Marszałkowi wykaz spraw załatwionych i zaległych.

Członek Wydziału krajowego obowiązany jest w celu sprawowania nadzoru i kontroli zwiedzać osobiście zakłady pod jego bezpośrednim zarządkiem zostające.

Wydziałowi krajowemu służy prawo delegować członka Wydziału do wykonania pewnych specjalnych czynności nadzoru lub kontroli. Delegowany członek Wydziału obowiązany jest spełnić takie polecenie ściśle według uchwały Wydziału.

Marszałek ma prawo zwiedzać wszelkie instytucje, urzędy i zakłady autonomiczne, pod zarządkiem lub nadzorem Wydziału krajowego zostające.

§. 25.

Członkowie Wydziału krajowego i ich zastępcy mają gorliwie pełnić swoje obowiązki.

Jeżeli członek Wydziału krajowego nie pełni swojego urzędowania dłużej, aniżeli dni czternaście, uważać należy, że tem samem złożył mandat do Wydziału krajowego. Wyjątek stanowi urlop, choroba, lub powołanie do innej służby przez Sejm lub Wydział krajowy.

Urlopów udziela członkom Wydziału i ich zastępcom Marszałek krajowy bacząc na to, ażeby bieg czynności Wydziału nie doznał uszczerbku.

§. 26.

Marszałek krajowy obowiązany jest powołać zastępcę członka Wydziału do urzędowania w razach przewidzianych §. 13. statutu krajowego tudzież §. 25. niniejszej instrukcji, a nadto:

- a) jeżeli który z członków Wydziału z jakichkolwiek przyczyn dłużej nad jeden miesiąc nie urzęduje, albo gdy Marszałek wie, iż członek Wydziału dłużej nad jeden miesiąc urzędować nie będzie;
- b) jeżeliby w ogólności dla braku przepisanej obecności czterech członków (§. 42. stat. kraj.), lub też dla wymienionych w §. 41.

niniejszej instrukcji okoliczności, nad ważnymi przedmiotami ani narady się odbywać, ani uchwały w Wydziale zapadać nie mogły.

Powołany zastępca urzędować ma dopóty, dopóki członek Wydziału, na którego miejsce był powołany, urzędowania nie obejmie.

§. 27.

Zastępca członka Wydziału krajowego pobiera płacę równą płacy członka Wydziału a to od dnia wstąpienia do Wydziału krajowego, za cały czas zastępstwa. Oprócz tego ma prawo żądania zwrotu kosztów za podróż z miejsca swego zamieszkania do Lwowa i napowrót, tudzież do dyet za czas na tę podróż przypadających, stosownie do postanowień §. 28.

§. 28.

Marszałek krajowy, członkowie Wydziału krajowego, oraz ich zastępcy, oddalający się w celach urzędowych wskutek uchwały Wydziału za obręb miasta Lwowa, pobierają dyety i koszta podróży, osobnemi przepisami oznaczone.

Jeżeli członek Wydziału krajowego lub jego zastępca oddala się w tym celu, ażeby spełnić obowiązek zwiedzenia osobiście zakładu krajowego (§. 24. ustęp 5.), tudzież w razach naglących, uchwałę Wydziału krajowego może zastąpić zezwolenie Marszałka.

§. 29.

Wydział krajowy załatwia sprawy:

1. kolegialnie, mianowicie albo na posiedzeniach, albo okólnikowo (*circulando*);
2. potocznie (*currenter*).

§. 30.

Posiedzenia zwyczajne odbywać się będą przynajmniej dwa razy na tydzień w dniach stałe oznaczonych.

W razie potrzeby, jakoteż na żądanie trzech członków Wydziału, winien Marszałek zarządzić posiedzenie nadzwyczajne, i wezwać na nie, tak jak na posiedzenie zwyczajne, wszystkich członków i urzędujących zastępców.

Posiedzenia Wydziału krajowego nie są publiczne.

Przynajmniej na jeden dzień przed posiedzeniem każdy członek Wydziału krajowego złoży w biurze Marszałka spis spraw, które do obrad przygotował. Jeżeli przedmiotem obrad ma być użycie kwot uchwalonych przez Sejm do rozporządzenia Wydziału krajowego (fundusz dyspozycyjny), lub osobiste sprawy urzędników, referent obowiązany jest przynajmniej na jeden dzień przed posiedzeniem Wydziału podać wniosek swój wraz z uzasadnieniem do wiadomości Marszałka.

Referaty w sprawach rozdawnictwa stypendyów i miejsc fundacyjnych mają być złożone w biurze Marszałka wraz z listą kwalifikacyjną i wnioskami referenta na ośm dni przed posiedzeniem, poczem Marszałek zawiadomi członków Wydziału, że akta te w jego biurze przejrzeć mogą.

Marszałek może zarządzić, ażeby także w innych sprawach ważniejszych wnioski referentów wraz z uzasadnieniem były podawane do jego wiadomości na pewien czas przed posiedzeniem.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, przez Marszałka ułożonego, sprawy naglące mogą wejść pod obrady Wydziału, chociażby przez referenta nie były naprzód zapowiedziane.

Tylko Marszałek (§. 31.), członkowie Wydziału i urzędujący ich zastępcy mają głos stanowczy; ci też tylko i urzędnik trzymający pióro zgromadzają się na posiedzenia.

Inne, do grona Wydziału krajowego nie należące osoby, wezwane być mogą na posiedzenie przez Marszałka, lub przez Wydział krajowy, dla udzielenia potrzebnych wiadomości i objaśnień.

Członek Wydziału, naczelnik departamentu, wnosi rzecz swojego departamentu na posiedzenie; jego obowiązkiem jest wyłuszczyć dokładnie przedmiot co do okoliczności stanowczych i wyłożyć motywa zdania swojego, a w rzeczach ważniejszych na piśmie.

Marszałek kieruje obradami, a wysłuchawszy referenta, otwiera dyskusję i udziela członkom głosu w porządku, w jakim się do głosu zapisali.

Każdy z członków Wydziału może po udzieleniu sobie przez Marszałka głosu czynić uwagi, wnioski i poprawki.

Gdy już żaden z członków głosu nie zabiera, a w razie uchwalenia przez Wydział

zamknięcia dyskusji, po wysłuchaniu zapisanych jeszcze głosów, a w końcu sprawozdawcy, Marszałek zamyka dyskusję i zarządza głosowanie w ten sposób, iż najpierw poprawki i wnioski, najwięcej od wniosku sprawozdawcy oddalone, pod głosowanie poddaje.

Jeżeli wniosek składa się z kilku ustępów, Marszałek może, a jeżeli Wydział uchwali, powinien, poddać go pod głosowanie ustępami.

Członkowie Wydziału na posiedzeniach zabierają miejsca, referują i głosują według starszeństwa wieku.

§. 31.

Uchwałą staje się ten wniosek, za którym się oświadczy bezwzględna większość głosujących członków Wydziału, Marszałek nie głosuje, rozstrzyga jednak w razie równości głosów.

Żaden z obecnych członków Wydziału nie może się uchylać od głosowania, wyjąwszy przypadki instrukcją niniejszą przewidziane (§. 41).

Uchwałą nad pewnym ustępem wniosku zapadła, staje się podstawą dalszego nad tymże wnioskiem głosowania dla tych także członków, którzy za nią nie głosowali.

§. 32.

Po zapadłej uchwale nie można cofnąć swego zdania. — Jednakże na żądanie przynajmniej trzech członków Wydziału krajowego winien Marszałek przedmiot uchwalony poddać raz jeszcze pod obrady.

Jeżeli po zapadłej uchwale dojdą do wiadomości któregoś z członków Wydziału takie nowe okoliczności, o których przypuścić wypada, że mogłyby wpłynąć na zmianę uchwały Wydziału, należy zawiadomić o tem niezwłocznie Marszałka, który w takim razie może wstrzymać ekspedycję i sprawę ponownie pod obrady Wydziału poddać.

Ponowne obrady nad przedmiotem już uchwalonym mogą się odbyć przynajmniej w równie licznym komplecie Wydziału, w jakim zapadła dotycząca uchwała.

§. 33.

Każdy członek Wydziału jako referent odpowiedzialnym jest za niedokładne wyjaśnienie przedmiotu i motywów swego zdania, niemniej

za skutki błędu, w jakiby Wydział krajowy wprowadził.

§. 34.

Przy każdym posiedzeniu prowadzony będzie protokół obrad, który zawierać ma spis osób obecnych i numeru podań przez referentów do narady przedstawionych, dalej wnioski, zdania i zapadłe uchwały, a przy ważnych przedmiotach także krótki wyciąg dyskusyi.

Protokół odbytego posiedzenia podpisze Marszałek i urzędnik protokołujący.

Wyciągi z protokołów posiedzeń, z wyjątkiem części dotyczącej się spraw osobistych, podawane będą do powszechnej wiadomości (§. 64). Jednakże Wydział krajowy wstrzymać może ogłoszenie, jeżeli to w interesie kraju za potrzebne uzna, lub jeżeli sprawa ostatecznie załatwioną nie jest.

Posłowie sejmowi mają prawo przeglądać protokoły posiedzeń i inne akta Wydziału za porozumieniem się z naczelnikiem dotyczącego departamentu.

Wnioski przygotowane do Sejmu Wydział krajowy przysyłać będzie posłom sejmowym o ile możliwości jak najwcześniej.

§. 35.

Członek Wydziału krajowego winien na referacie zapisać i podpisem swoim stwierdzić uchwałę, na podstawie jego referatu zapadłą.

Uchwały, zapadłe przeciw wnioskowi referenta, wypracuje na referacie wraz z motywami urzędnik pióro na posiedzeniu trzymający i wymieni członków Wydziału, którzy za, a którzy przeciw zdaniu referenta głosowali; uchwały takie przejrzeć i podpisać powinien ten członek Wydziału, na którego wniosek przeciwko zdaniu referenta uchwała zapadła. Oddzielne zdania pojedynczych głosujących tudzież Marszałka zapisywane będą na referacie tylko na ich wyraźne żądanie, wraz z wyszczególnionymi po krótko motywami.

§. 36.

Przed załatwieniem sprawy na posiedzeniu może Marszałek dla głębszego jej zbadania komunikować wypracowany wniosek członkom Wydziału i zarządzić jej wniesienie na następne posiedzenie.

Wnioski zaś do ustaw i ogólnych przepisów powinny być w każdym razie komunikowane wszystkim członkom Wydziału przed wniesieniem ich na posiedzenie.

§. 37.

Marszałek ma prawo w szczególnych przypadkach przeznaczyć współreferenta.

Również naczelnik jednego departamentu wezwać ma do współreferatu naczelnika drugiego departamentu, jeżeli przedmiot pierwszego z przedmiotami drugiego zostaje w styczności.

W razach współreferatu, referent komunikuje wypracowany wniosek współreferentowi, który albo się nań zgodzi, albo też oddzielny wniosek wypracuje, poczem dopiero referent w obecności współreferenta wniesie przedmiot na posiedzenie. *W tym ostatnim przypadku współreferent zabiera w rozprawie głos zaraz po referencie.*

§. 38.

W sprawach, nagłego załatwienia wymagających, Marszałek zarządzić może bez posiedzenia głosowanie okólnikowe, w którym to razie członkowie Wydziału zdania swoje wprost na referacie zapiszą.

§. 39.

Czynności, które są tylko wykonaniem uchwał Wydziału kraj. tudzież takie, które nie załatwiają sprawy merytorycznie i stanowczo, ani takiego załatwienia nie przesądzają lub są mniejszej doniosłości, będą załatwiane potocznie a to pod odpowiedzialnością Marszałka i referenta. Marszałek ma prawo sprawę przez referenta za potoczną uznaną, przeznaczyć na posiedzenie Wydziału krajowego.

§. 40.

Sprawy załatwiane okólnikowo lub potocznie referent powinien podać do wiadomości Wydziału na najbliższym posiedzeniu.

§. 41.

Marszałek krajowy i członek Wydziału powinni sami uchylić się od udziału w sprawach prywatnych, które się tyczą ich własnej osoby, żony, krewnych i powinowatych włącznie do czwartego stopnia, według prawa cywilnego austriackiego; dalej przybranych rodziców, dzieci

lub pupilów, dłużników i wierzycieli, jako też mocodawców w tych sprawach.

W przypadkach takich Marszałek zdaje przewodnictwo swojemu zastępcy (§. 11. stat. kraj.) członkowie Wydziału zaś zdają załatwienie sprawy Marszałkowi krajowemu, który je inpe-mu członkowi Wydziału poruczy.

§. 42.

Członek Wydziału krajowego, naczelnik departamentu, odpowiada za zgodność ekspedycji z uchwałą i za właściwą jej formę, ma przeto przejrzeć, w razie potrzeby poprawić concept ekspedycji i podpisać go nawet w takim razie, gdy uchwała przeciw jego wnioskowi zapadła — wreszcie przedłożyć go z aktami Marszałkowi do rewizji i aprobaty.

§. 43.

Marszałek przejrzawszy concept ekspedycji, udziela jej swego „expediatur” i odsyła ją z aktami na ręce dyrektora kancelaryi do ekspedytury.

§. 44.

Jeżeli Marszałek na ekspedycję się nie zgadza a referent poprawki przez Marszałka proponowanej nie przyjmuje, Marszałek podda sprawę pod decyzję Wydziału krajowego.

§. 45.

Wydział krajowy znosi się z władzami jemu nie podlegającymi przez odezwy, używając intytulacji „światny“; w korespondencyach z oddziałami pomocniczymi, *tudzież instytucjami, urzędami i zakładami podległymi* używa formy poleceń, ze stronami formy dekretów.

Strony i władze podrzędne korespondują z Wydziałem w formie prośb i raportów.

§. 46.

Używana przez Wydział krajowy pieczęć mieć będzie w tarczy herb Galicyi i w koło tegoż napis: „Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim“.

§. 47.

Exhibita, zawierające w sobie wyrachowania jakiegokolwiek rodzaju, referent udzieli dyrektorowi oddziału obrachunkowego do zdania sprawy i sprawdzenia rachunku.

§. 48.

Każda asygnacya do kasy, tudzież wszelkie rozporządzenia Wydziału krajowego, tyżące się jakiegobądź wpisu do ksiąg kasowych, podpisane być winny przez Marszałka lub jego zastępcę i przez referenta, i udzielane będą *ad videndum* dyrektorowi oddziału obrachunkowego, który takowe we właściwą księgę zaciągnie i zaciągnięcie to na asygnacyi lub poleceniu uwi-doczni.

Dyrektor oddziału obrachunkowego obowiązany jest pod odpowiedzialnością zwrócić uwagę Wydziału krajowego, gdyby suma, asygnacyą lub poleceniem objęta, przekraczała fundusz dotyczącej rubryki.

§. 49.

Wszelkie pobory i wydatki kasy krajowej, jako też wpisy do ksiąg kasowych, uskutecznia kasa tylko za bezpośredniem poleceniem Wydziału krajowego. Asygnacje niezrealizowane w ciągu roku od daty wymagają odnowienia.

§. 50.

Kasa i oddział obrachunkowy zostają ciągle pod szczególnym nadzorem członka Wydziału, przez Marszałka wyznaczonego.

§. 51.

Członek Wydziału, któremu Marszałek powierzył nadzór kasy i oddziału obrachunkowego, lub jakie oddzielne zatrudnienie przy rewizji kasy, przy losowaniu i t. d., zachowa się ściśle podług prawideł instrukcyą przepisanych.

§. 52.

Najmniej raz w każdym kwartale przedsięweźmie Wydział *niespodzianie* rewizyę (skontrolowanie) kasy krajowej. Rewizyę odbyć należy także przy zmianie wyższego urzędnika kasowego.

§. 53.

Rachunkowością funduszów, pod zarządem Wydziału krajowego zostających, trudni się oddział obrachunkowy.

§. 54.

Kasa krajowa jakoteż kasy dla szczegółowych funduszów lub zakładów pod zarządem

Wydziału krajowego zostające, przedkładać mają dzienniki z dowodami oddziałowi obrachunkowemu w terminie osobną instrukcją oznaczonym dla ścisłego ich zbadania i sprawdzenia.

Po sprawdzeniu dzienników, oddział obrachunkowy przedłoży Wydziałowi krajowemu wniosek, albo o wydanie *absolutorium*, albo w razie uchybień o zażądanie od kasy potrzebnych wyjaśnień lub sprostowań, a dopiero po uchyleniu uchybień wyda Wydział krajowy kasie *absolutorium*.

§. 55.

Dyrektor oddziału obrachunkowego prowadzi księgę główną, która wykazuje stan majątku każdego funduszu według pojedynczych jego części, równie jak wynikłości z obrotu tegoż, według pojedynczych rubryk tak dochodów jako też wydatków.

Sprawdzanie rachunków należy także do dyrektora oddziału obrachunkowego.

§. 56.

Biura i oddziały Wydziału krajowego nie korespondują ani ze stronami, ani z władzami.

Wszelkie podania, bezpośrednio do nich nadchodzące, należy odesłać do protokołu podawczego Wydziału krajowego.

§. 57.

Wydział krajowy mianuje urzędników i sługi ściśle według systemizowanego etatu, którego przekroczyć nie może.

W razie nadzwyczajnych czynności, lub stałego zwiększenia zakresu prac, może Wydział tymczasowo przyjąć nadzwyczajnych pracowników, winien to jednak zaraz na najbliższej sesji sejmowej usprawiedliwić, a jeżeli zachodzi potrzeba stałego powiększenia etatu, przedłożyć Sejmowi odpowiednie wnioski.

§. 58.

Przepisy co do powołania urzędników i sług krajowych na przeznaczone im posady, co do ich obowiązków, płacy, wynagrodzeń, emolumentów i innych praw, oraz co do ich widoków na przyszłość, co do skutków wynikających z zachowania się ich wbrew przyjętym na siebie obowiązkom służby, co do postępowania w takich razach, nakoniec, co do ustania stosunku służby, są przedmiotem osobnej ustawy.

§. 59.

Dyrektor kancelaryi jest bezpośrednim przełożonym oddziału manipulacyjnego w ogólności, a w szczególności przełożonym ekspedytu, kieruje jego czynnościami i czuwa nad przepisaniem porządkiem kancelaryi Wydziału krajowego.

§. 60.

Dyrektor kancelaryi ma nadzór nad lokalnościami, sprzętami i książkami Sejmu i Wydziału krajowego, utrzymuje inwentarze tych przedmiotów, zarządza materiałami, rekwizytami i drukami kancelaryjnymi, oraz wydatkami na pomniejsze administracyjne potrzeby Sejmu i Wydziału krajowego; zdaje rachunki z zasobów jego nadzorowi powierzonych, jakoteż z zaliczek otrzymanych na pokrycie pomniejszych wydatków. Na usprawiedliwione rachunki otrzymuje corocznie *absolutorium* od Wydziału krajowego.

§. 61.

Wydział krajowy od czasu do czasu rozporządzi, jakie wydatki dyrektor kancelaryi załatwiać będzie mocen samodzielnie bez dalszego odwołania się, jakie za zezwoleniem tylko członka Wydziału, zajmującego się sprawami wewnętrznej administracji, jakie nakoniec za przyzwoleniem Wydziału krajowego.

§. 62.

Kontrola nad kasą podręczną i nad wszelkimi zapasami powierzonymi dyrektorowi kancelaryi należy do naczelnika departamentu spraw wewnętrznej administracji.

Rewizye zwyczajne i nadzwyczajne zarządza Wydział krajowy lub Marszałek.

§. 63.

Bliższe instrukcje, dotyczące się wewnętrznej służby tak Wydziału krajowego jakoteż innych urzędów krajowych, wyda Wydział krajowy.

§. 64.

Dopóki Wydział nie będzie miał własnego organu, podawać będzie ogłoszenia swoje do powszechnej wiadomości przez urzędową Gazetę Lwowską, w języku krajowym wychodzącą.

§. 65.

Przy zmianie Wydziału krajowego, czy to w skutek upłynionego normalnego peryodu sejm-

owego, czy też wcześniejszego rozwiązania Sejmu (stat. kraj. §. 6), ustępujący Wydział krajowy oddaje protokolarnie Wydziałowi w urzędowanie wstępującemu wszelkie zasoby kasy krajowej, na mocy wspólnie przedsięwziętej rewizji (skontrowania) tejsze kasy; zasoby w sprzętach i materiałach kancelaryjnych, na podstawie inwentarzy i ksiąg rachunkowych; archiwum i niezalatwione akta, na mocy wyciągu z protokołu podawczego.

Następuje:

Trzecie czytanie ustawy o policji ogniowej dla miast i miasteczek.

Sprawozdawca poseł Antoni Wodzicki przedstawia projekt ustawy powyższej w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia o policji ogniowej, obowiązująca w miastach i miasteczkach Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

Wykonywanie policji ogniowej.

§. 1. Policja ogniowa należy do własnego zakresu działania gminy.

§. 2. Wykonywanie policji ogniowej należy do naczelnika gminy.

Dla odległych części gminy może Rada gminna ustanowić osobnego delegata, celem wspierania naczelnika gminy w załatwianiu czynności tą ustawą określonych.

II. Zapobieganie pożarom.

Miejscowy regulamin ogniowy.

§. 3. Rada gminna wyda miejscowy regulamin ogniowy, który do wiadomości mieszkańców podany być winien.

Ulega on zatwierdzeniu Wydziału powiatowego.

Rewizja ogniowa.

§. 4. W 30 większych miastach, rządzących się ustawą gminną z dnia 13. marca 1889. l. 24

Dz. u. kr. dokona naczelnik gminy a względnie delegat (§. 2) najmniej raz do roku ogniowej rewizji budynków, we wszystkich innych miastach i miasteczkach dwa razy do roku. Do rewizji tej przybierze sobie kominiarza i jednego znawcę, oraz naczelnika straży pożarnej lub w zastępstwie tegoż innego członka straży. Celem rewizji tej jest zbadanie stanu budynków pod względem ich bezpieczeństwa od pożaru, wykrycie i uchylenie wszystkiego, coby pożar spowodować mogło, skontrolowanie stanu wyczyszczenia kominów, nareszcie sprawdzenie stanu przyborów i rekwizytów ogniowych. O wyniku tej rewizji tudzież poczynionych przy niej zarządzeniach, winien naczelnik gminy złożyć sprawozdanie Radzie gminnej na najbliższem jej posiedzeniu oraz Wydziałowi powiatowemu.

Kto się nie zastosuje do zarządzeń naczelnika gminy wskutek takiej rewizji wydanych, ulegnie karze, a nadto będą te zarządzenia w razie oporu na jego koszt wykonane.

Czyszczenie kominów.

§. 5. Naczelnik gminy a względnie jej delegat (§. 2.) czuwa nad regularnem czyszczeniem kominów.

Kominy i rury kominowe czyszczone będą przez upoważnionych kominiarzy. Jak często ma się odbywać czyszczenie kominów, określi miejscowy regulamin ogniowy. Kominy winny być w zimie najmniej co miesiąc wycierane, przy większych paleniskach, jak n. p. w warsztatach, fabrykach itp. wycieranie winno następować częściej, nawet co ośm dni. Kominy wąskie 15 ctm. średnicy lub mniej mające, tak zwane rosyjskie, mogą być wypalane przy zachowaniu potrzebnych ostrożności i obecności straży pożarnej, za zezwoleniem naczelnika gminy i uwiadomieniem właścicieli sąsiednich domów.

Straż nocna ogniowa.

§. 6. Straż nocna (policyjna) wykonywa także czynności straży nocnej ogniowej.

III. Gaszenie pożarów.

Obowiązek niesienia pomocy.

Pogotowie kont.

§. 7. Każdy mieszkaniec gminy jest obowiązany pod karą na wezwanie naczelnika gminy

lub jej delegata nieść pomoc przy gaszeniu pożaru.

Właściciel wszelkiego rodzaju zbiorników wody, sadzawek, stawów, młynówek, wodociągów, studzien nie może zabronić czerpania wody podczas gaszenia pożaru.

Właściciele koni są obowiązani pod karą na zarządzenie naczelnika gminy lub osoby do kierowania ratunkiem wyznaczonej, dostarczyć koni pod warunkami, które regulamin ogniowy oznaczy.

Zaprzęgi pozamiejscowe przypadkowo na miejscu pożaru się znajdujące, mogą być użyte.

Pomoc gminom sąsiednim.

§. 8. Każda gmina jest obowiązana nieść bezpłatnie pomoc gminom sąsiednim w razie wybuchu pożaru, o ile sama na własnym obszarze nie jest przez powstały w sąsiedniej gminie pożar ogniem zagrożona.

Środki alarmowe.

§. 9. Rada gminna zaprowadzi urządzenia sygnałowe i alarmowe, aby o wybuchu pożaru tak w własnej gminie jak w gminach sąsiednich jak najrychlej się dowiadywano.

Środki alarmowe winny być zarządzane wedle miejscowych stosunków.

Woda.

§. 10. Gmina jest obowiązana starać się o to, ażeby posiadała zawsze dostateczny zapas wody do gaszenia pożaru.

Jeżeli w naturalnych zbiornikach nie ma wody w dostatecznej ilości, gmina winna się w nią zaopatrzyć w ten sposób, iżby w każdej miejscowości znajdowała się przynajmniej jedna dostatecznie obfita studnia. W większych miejscowościach ma być kilka takich studni. W miastach większych powinny być urządzone ile możliwości publiczne rezerwoary wodne lub wodociągi. W miejscach, w których zakładanie studni jest niemożliwe, zakładać należy cysterny lub sadzawki, które przynajmniej raz na rok będą czyszczone.

Każdy dom winien być zaopatrzony w jedną lub kilka beczek napełnionych wodą, których objętość i ilość, zastosowaną do wymiarów budynku, przepisze gminny regulamin pożarny.

Narzędzia ratunkowe.

§. 11. Każda gmina winna być stosownie do swego obszaru i potrzeb miejscowych zaopatrzona w odpowiednią liczbę sikawek wozowych, przenośnych lub ręcznych, beczkowsów, drabin, osek, wiaderek itp. przyborów ogniowych.

§. 12. Koszta przyborów ogniowych służących dla całej gminy, ponosi gmina.

§. 13. Rada gminna oznacza ilość przyborów ogniowych oraz postanawia, w jakie przybory który dom ma być zaopatrzony.

Oznaczenie ilości i jakości przyborów ratunkowych gminnych winne być objęte regulaminem ogniowym i wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego.

Kontrolę nad znajdującymi się w każdym domu przyborami ogniowymi wykonywa się przy rewizjach ogniowych. (§. 4.)

§. 14. Posiadacze budynków, w których znajdują się większe ogniska, n. p. fabryk, browarów, kuźni itp. obowiązani są utrzymywać własne sikawki wozowe lub ręczne.

IV. Straż pożarna.

Rodzaje straży pożarnej.

§. 15. Straż pożarna jest albo gminna albo ochotnicza.

Straż pożarna gminna.

§. 16. W każdym mieście lub miasteczku bez wyjątku musi być zorganizowana straż pożarna gminna.

W gminach, gdzie straż pożarna ochotnicza przyjmie na siebie obowiązki straży pożarnej gminnej, odpadnie potrzeba organizowania osobnej straży pożarnej gminnej.

W miastach atoli liczących wyżej 10.000 mieszkańców, musi być zorganizowany korpus straży pożarnej gminnej, bez względu na istnienie straży ochotniczej.

Regulamin ogniowy miejscowy określa zadanie i sposób działania straży pożarnej gminnej.

§. 17. Straż pożarna gminna należy do służby gminnej i jako taka uorganizowaną jest wedle szczególnych postanowień Rady gminnej.

Straże pożarne ochotnicze.

§. 18. Straże pożarne ochotnicze tworzą się dobrowolnie na zasadzie prawa o stowarzyszeniach i uchwalonych przez siebie statutów.

§. 19. W każdym mieście lub miasteczku, w którym nie ma jeszcze straży pożarnej ochotniczej, naczelnik gminy winien starać się o jej utworzenie.

Gdzie już istnieje straż pożarna ochotnicza, naczelnik gminy winien w odpowiedni sposób wzywać i zachęcać, ażeby do niej w dostatecznej liczbie przystępowano.

§. 20. Gdy się zgłosi dostateczna liczba ochotników, naczelnik gminy winien ich zwołać celem ustanowienia statutu i wyboru naczelnika oraz dowódców oddziałów straży.

§. 21. Jeżeli straż pożarna ochotnicza przyjmuje na siebie obowiązki straży pożarnej gminnej, natenczas wykonywać ona będzie swoje obowiązki w charakterze poruczonego jej przez gminę zakresu działania, statuta jej winny być zastosowane oprócz do ustawy o stowarzyszeniach także do przepisów niniejszej ustawy oraz wydać się mającego regulaminu ogniowego i ulegają zatwierdzeniu Rady gminnej.

Radzie gminnej względnie naczelnikowi gminy zastrzeżeniem być ma w tych statutach prawo zwoływania ogólnego zgromadzenia, prawo brania udziału w tem zgromadzeniu przez naczelnika gminy lub delegata, prawo zastępowania straży w czynnościach poruczonego jej zakresu działania, wreszcie prawo zatwierdzania wybranego naczelnika straży.

§. 22. Straż ochotnicza staje się w ten sposób instytucją gminną a naczelnik jej honorowym urzędnikiem gminy; jako taki składa na czas swego urzędowania przyrzeczenie służbowe. Natomiast obowiązkiem będzie gminy postarać się dla straży o instruktora, ponosić koszta nauki i wyćwiczenia straży, koszta uzbrojenia potrzebnego do wykonywania jej zadania, wreszcie koszta niezbędnych narzędzi i przyborów ratunkowych, o ile własne dochody stowarzyszenia straży ochotniczej na to nie starczą.

§. 23. Naczelnik straży pożarnej ochotniczej, która pełni obowiązki straży pożarnej gminnej, jest na miejscu pożaru w rozporządzeniach swoich niezależnym, lecz jest za nie przed naczelnikiem gminy odpowiedzialnym.

W miejscach, w których straż ochotnicza istnieje obok gminnej, naczelnik gminy oznacza,

który z naczelników straży pożarnych ma w razie pożaru kierować ratunkiem.

§. 24. Naczelnik gminy wykonywa pod względem służby pożarnej nadzór nad strażą ochotniczą i naczelnik jej jest obowiązany składać naczelnikowi gminy sprawozdania o wszystkim, co służby pożarnej dotyczy.

§. 25. Jeżeli straż ochotnicza pobiera zasiłki pieniężne od gminy, winna z nich składać Radzie gminnej rachunki.

§. 26. Wszyscy pomoc niosący, jak niemniej osoby przeznaczone do specjalnych czynności, winny się stosować do rozporządzeń kierującego ratunkiem.

Wsparcie członków straży okaleczonych.

§. 27. Członkom straży ogniowej, którzy przy pożarze podczas pełnienia służby zostali uszkodzeni w sposób, czyniący ich niezdolnymi do pracy, należy się w razie niedostatku wsparcia od gminy bez względu na ich przynależność, o ile już stosunek służbowy nie zapewnia poszkodowanym zabezpieczenia.

Toż samo stosuje się do wdów i małoletnich sierót tych członków straży pożarnej gminnej i ochotniczej, którzy w służbie doznali byli uszkodzenia, czyniącego ich niezdolnymi do pracy.

V. Postępowanie podczas pożaru i po pożarze.

§. 28. Naruszenie prywatnej własności w celu gaszenia pożaru, np. wyłamywanie, zrywanie dachu i t. p. może nastąpić tylko w razie ostatecznej potrzeby, gdy nie ma innego środka do stłumienia ognia lub zapobieżenia rozszerzaniu się płomieni; lecz w takim nawet razie, wyjąwszy wypadki najgwałtowniejsze, nastąpić to może jedynie z rozporządzenia naczelnika straży pożarnej, naczelnika gminy, delegata (§. 2.) lub wyznaczonego kierownika ratunku.

§. 29. Posiadacze domów są obowiązani jak najspieszniej przedsięwziąć środki przeciw szerzeniu się wybuchłego pożaru przez przygotowanie zapasu wody, dostarczanie drabin, obsadzenie dachu, zamknięcie strychów, okien i otworów, przygotowanie zapasu wilgotnych mioteł ogniowych i t. p. Mieszkańcy domu są obowiązani przy tych czynnościach wedle możliwości dopomagąć.

§. 30. Po pożarze naczelnik gminy winien przedsięwziąć odpowiednie środki, ażeby ogień został zupełnie wygaszony i ażeby dalsze niebezpieczeństwo nie zagrażało.

Część ludzi należących do ratowania z potrzebny przyborami powinna pozostać na miejscu aż do zupełnego wygaszenia ognia.

Sikawki dostarczone do pomocy przy gaszeniu będą właścicielom bezpłatnie przez mieszkańców gminy dostawione zaraz po zgaszeniu pożaru.

Dochodzenie przyczyn pożaru.

§. 31. Po zupełnem ugaszeniu pożaru naczelnik gminy przy pomocy naczelnika straży pożarnej i potrzebnych świadków i znawców, wykona najściślejsze dochodzenie co do przyczyny pożaru, zbada czy nie zaszły takie okoliczności, które wymagałyby skarcenia lub przedsięwzięcia środków zapobiegawczych, ażeby się nie powtarzały na przyszłość i stwierdzi, czy przybory ratunkowe były w należytem porządku, oraz którzy z ratujących najbardziej się odznaczyli.

§. 32. Jeżeli okaże się przeciw komu uzasadnione podejrzenie, że stał się winnym czynności zabronionej ustawą karną, naczelnik gminy natychmiast o tem sąd zawiadomi; jeżeli zaś idzie o przekroczenie przeciw policji budowniczej lub ogniowej, naczelnik gminy działa w zakresie swojej władzy.

§. 33. O wyniku dochodzenia co do przyczyn, rozmiarów pożaru, wielkości szkód i innych mających publiczny interes wykrytych szczegółów, naczelnik gminy złoży szczegółowe sprawozdanie Radzie gminnej na najbliższem jej posiedzeniu, oraz politycznej władzy powiatowej i Wydziałowi powiatowemu.

§. 34. Świadcstwa urzędowe dla zabezpieczonych nie mogą być wydawane, jeśli dochodzenie okaże, iż zabezpieczeni są winni zbrodni, przestępstwa lub wykroczenia przewidzianego w ustawach lub rozporządzeniach obowiązujących.

VI. Postępowanie karne.

§. 35. Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie podlegają nstawie karnej lub budowniczej, karane będą grzywną od 5 do 50 zł. względnie aresztem od 1 do 10 dni.

Co do sposobu orzekania kar, toku instancyi oraz wykonania wyroków karnych, obowiązują postanowienia ustawy gminnej.

§. 36. Kary pieniężne wpływają do funduszu utrzymania rekwizytów ogniowych w gminie

VII. Nadzór nad wykonywaniem policji ogniowej.

Nadzór.

§. 37. Nadzór nad wykonywaniem policji ogniowej należy do Wydziału powiatowego.

Władza polityczna wykonywa służące administracyi państwa prawo nadzoru w myśl ustawy gminnej.

§. 38. Gdyby gmina w wykonywaniu niniejszej ustawy o policji ogniowej dopuszczała się zaniedbania, Wydział powiatowy rozporządzi co należy w gminie wykonać; w razie wzbraniania się gminy zawezwie władzę polityczną powiatową o wykonanie tych zarządzeń na koszt gminy.

Gdyby w celu wykonania zarządzeń powyższych potrzebne były ze strony gminy wydatki, Rada powiatowa ma prawo zniewolenia zwierzchności gminnej do wstawienia odpowiedniej kwoty w budżet gminy.

Nadzór Wydziału krajowego.

§. 39. Wydział krajowy ma naczelny nadzór nad wykonywaniem policji ogniowej.

VIII. Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 40. W gminach miejskich, w których obszar dworski nie jest wcielony do związku gminnego, podlegają części obszaru dworskiego położone w obrębie zabudowań gminy, postanowieniom niniejszej ustawy.

Wykonywanie na tych częściach czynności policji ogniowej należy do zakresu działania gminy, wykonywanie zaś władzy karnej do władzy politycznej.

IX. Postanowienia końcowe.

§. 41. Celem szybkiego załatwiania spraw dotyczących policji ogniowej przez odpowiednie organa, winny wszystkie do tych spraw odnoszące się podania, rekursy i orzeczenia opatrzone być napisem „sprawa ogniowa“.

§. 42. Przepisy ustawy karnej tudzież rozporządzenia administracyjne, mocą których pewne, niebezpieczeństwem pożaru zagrożające, czynności są zakazane, albo też są nakazane pewne środki ostrożności w obchodzeniu się z materyałami łatwo zapalnymi, tudzież w sposobie ich przechowywania, niemniej postanowienia ustaw i rozporządzeń o policji budowniczej, pozostają nienaruszone.

§. 43. W miastach, posiadających swe własne statuta, zakres kompetencji do wykonywania policji ogniowej, statutami tymi określony, pozostaje w swej mocy.

§. 44. Postanowienia zawarte w §§. 16 do 71 ces. pat. z d. 28 lipca 1786 r. obejmującego ustawę ogniową dla miast i miasteczek, tracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 45. Polecam wykonanie niniejszej ustawy Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycji o wliczenie lat służby, wniesionych przez nauczycieli i nauczycielki szkół ludowych: L. s. 72 Jana Bermusa, L. s. 73 Jana Kuzyka, L. s. 93 Piotra Ryndaka, L. s. 124 Michała Pyka, L. s. 279 Stanisława Vogla, L. s. 381 Maryą Jeżowską, L. s. 382 Adelę Dawidowską, L. s. 491 Joachima Szaraniewicza, L. s. 492 Atanazego Tomaszka, L. s. 516 Józefa Turasza, L. s. 611 Antoniego Horodyskiego, L. s. 648 Kazimierę Zdrojkowską, L. s. 683 Honoratę Radziwończyk, L. s. 715 Tomasza Bazylewicz, L. s. 731 Dymitra Biłokura, L. s. 774 Adama Kachnikiewicza, L. s. 864 Jakóba Nabaka, L. s. 945 Wojciecha Chmielowskiego, L. s. 1.012 Daniela Szewczuka.

b) z petycji: L. s. 125 Jana Dutkiewicza, emerytowanego nauczyciela w Gromniku, o policzenie do emerytury lat służby od r. 1845.

Sprawozdawca poseł Antoni Wodzicki odczytuje sprawozdanie komisji o petycjach powyżej pod a) wymienionych z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad wyżwspomnianemi petycjami przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje sprawozdanie komisji z petycji powyżej pod b) wymienionej z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę petycji Jana Dutkiewicza, emerytowanego nauczyciela w Gromniku, o policzenie mu lat służby od r. 1845, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał i na najbliższej sesji sejmowej odpowiedni wniosek postawił.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Trzecie czytanie ustawy o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich. Sprawodawca poseł Pilat.

Przemawia w kwestyi formalnej p. Kra-marczyk i wnosi zarządzenie imiennego głosowania nad projektem powyższej ustawy.

Przemawia sprawozdawca i powołując się na §. 3. dodatku drugiego do regulaminu sejmowego, przedstawia następujące zmiany, poczynione w uchwalonym w drugim czytaniu projekcie powyższej ustawy. a mianowicie: ze względu na to, że w §. 11. przyjętą została poprawka p. Abrahamowicza „że wysokość płacy ustanawia Rada powiatowa, uważała komisya za potrzebne w §. 8. ustępie 3-cim dodać słowa (już wydrukowane) „i oznaczenie ich płac“ po słowach: „mianowanie lekarzy okręgowych“. Następnie co do poprawki p. Chrzanowskiego przyjętej do §. 14. i 16., wnosi komisya opuszczenie w obu tych paragrafach słów: „Lwowa i Krakowa“.

Izba przyjmuje i uchwała wprowadzenie tych poprawek bez dyskusji. Sprawozdawca przedstawia tedy projekt ustawy o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o urządzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam na podstawie §. 5. ustawy państwowej z dnia 30. kwietnia 1870. Dz. p. p. nr. 68, co następuje:

§. 1.

Celem wykonania obowiązków sanitarno-policyjnych, nałożonych gminom w §§. 3 i 4. ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 nr. 68 dz. p. p. będą ustanowieni lekarze gminni lub lekarze okręgowi.

§. 2.

Gminy mające osobny statut gminny, jako też gminy, w których obowiązuje ustawa z dnia 13. marca 1889 nr. 24 dz. ust. kraj., mają utrzymywać własnym kosztem potrzebną ilość lekarzy gminnych (miejskich) tak, żeby na każde 15.000 mieszkańców przypadał co najmniej jeden lekarz.

Inne gminy mogą ustanowić własnych lekarzy gminnych (miejskich), jeżeli poniosą wszystkie wydatki połączone z ich utrzymaniem.

§. 3.

Gminy nie utrzymujące własnych lekarzy w myśl §. 2. łączone będą z gminami tego samego powiatu politycznego i z istniejącymi przy nich obszarami dworskimi w okręgi sanitarne.

Dla każdego okręgu sanitarnego ustanowiony będzie lekarz okręgowy.

§. 4.

Tworzenie okręgów sanitarnych postępować będzie stopniowo, w miarę rozporządzalnych sił lekarskich i z uwzględnieniem stosunków finansowych powiatów i kraju, w ten sposób, że przed innymi tworzone będą okręgi sanitarne w okolicach, których stosunki sanitarne są najniekorzystniejsze.

Sejm krajowy po wejściu w życie niniejszej ustawy uchwali na wniosek Wydziału krajowego uczyniony w porozumieniu z e. k. Namiestnictwem, ile okręgów sanitarnych ma być utworzonych w najbliższym roku.

Pomnożenie liczby okręgów zależeć będzie od dalszych uchwał Sejmu.

§. 5.

W granicach zakreślonych uchwałą Sejmu (§. 4.) utworzenie okręgu sanitarnego zależy od uchwały Wydziału krajowego powziętej w porozu-

mieniu z e. k. Namiestnictwem po zasięgnięciu opinii e. k. krajowej Rady zdrowia.

W tym celu na wezwanie Wydziału krajowego Wydział powiatowy zasięgnąwszy zdania gmin i obszarów dworskich, przedstawi w porozumieniu z polityczną władzą powiatową wniosek, które gminy i obszary dworskie ze względu na oddalenie poszczególnych miejscowości, na ich zaludnienie, stosunki komunikacyjne, obecne siedziby lekarzy i inne ważne stosunki miejscowe, mają być łączone w jeden okręg sanitarny i gdzie ma być siedziba lekarza okręgowego.

Gdyby Wydział powiatowy mimo powtórnego wezwania takiego wniosku nie przedstawił w oznaczonym terminie, natenczas Wydział krajowy uskuteczni czynności poruczone w poprzednim ustępie Wydziałowi powiatowemu.

W ten sam sposób ma być przeprowadzoną każda zmiana granic okręgu sanitarnego.

§. 6.

W okręgu sanitarnym mieścić się mogą z reguły tylko gminy i obszary dworskie, należące do tego samego powiatu politycznego.

Wyjątkowo można na wniosek jednego z interesowanych Wydziałów powiatowych połączyć w jeden okręg sanitarny miejscowości z sąsiednich powiatów.

W takim razie Wydział krajowy oznaczy na podstawie zaludnienia i opłacanych podatków, w jakim stosunku winny interesowane powiaty przyczyniać się do opłacenia lekarza okręgowego, która reprezentacya powiatowa ma w okręgu tak złożonym spełniać czynności przekazane reprezentacyom powiatowym przez niniejszą ustawę.

W drodze postępowania wskazanego w §. 5. dla tworzenia okręgów sanitarnych można lekarzowi gminnemu (§. 2.) za zgodą reprezentacyi odnośnej gminy przydzielić jedną lub więcej gmin przyległych wraz z istniejącymi przy nich obszarami dworskimi, jeśli przez to nie dozna uszczerbku wykonywanie obowiązków sanitarno-policyjnych w gminie, której ten lekarz służy.

Jakie wynagrodzenie taki lekarz pobierać będzie za czynności sanitarno-policyjne w przydzielonych gminach i obszarach dworskich z funduszów przeznaczonych na opłacenie lekarzy okręgowych, oznaczy Wydział krajowy po wysłuchaniu Wydziału powiatowego i reprezentacyi gminy, która tego lekarza utrzymuje.

§. 7.

Chcący uzyskać posadę lekarza gminnego lub okręgowego muszą prócz dostatecznej fizycznej zdatności posiadać następujące warunki:

1. prawo obywatelstwa austriackiego;
2. dyplom doktora medycyny uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej;
3. nieskazitelný charakter;
4. znajomość języków krajowych;
5. praktykę najmniej dwuletnią w zawodzie lekarskim.

Między kandydatami mają pierwszeństwo ci, którzy wykazą się dwuletnią służbą w szpitalu powszechnym po uzyskaniu dyplomu doktorskiego albo egzaminem fizykalnym.

Kandydaci ubiegający się o posadę lekarza gminnego w miastach o własnym statucie, muszą wykazać się egzaminem fizykalnym.

§. 8.

Lekarzy gminnych mianuje Rada gminna (miejska) na wniosek naczelnika gminy (prezydenta, burmistrza).

Lekarzy okręgowych mianuje Wydział powiatowy.

W powiatach pobierających subwencję z funduszu krajowego (§. 12.) mianowanie lekarzy okręgowych i oznaczenie ich płacy podlega zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

Tak lekarze gminni jak lekarze okręgowi mogą być mianowani stale lub też tymczasowo. Tymczasowe obsadzenie posady nie może jednak trwać dłużej jak rok jeden. Po upływie tego czasu Rada gminna a względnie Wydział powiatowy orzecz, czy posada ma być stale nadana.

W miastach mających osobny statut gminny, tudzież w miastach podlegających ustawie z 13. marca 1889 nr. 24 dz. u. kr. lekarze gminni stale zamianowani stoją na równi z urzędnikami miejskimi stale mianowanymi.

Celem obsadzenia posady lekarza gminnego lub okręgowego należy rozpiąć konkurs i ogłosić go przynajmniej w urzędowej gazecie krajowej.

Mianowanemu lekarzowi gminnemu lub okręgowemu należy wydać dekret i określić w nim dokładnie warunki nadania posady.

W gminach, o których mowa w §. 2. niniejszej ustawy, pozostają ci lekarze gminni (miejscy), którzy urzędować będą w czasie wejścia w życie niniejszej ustawy, i nadal na swych posadach,

do póki obowiązuje umowa z gminą uprzednio zawarta. Jednakże i do nich stosować się będą odtąd postanowienia niniejszej ustawy co do najniższej płacy i co do możności usunięcia lekarza gminnego.

§. 9.

Naczelnik gminy (burmistrz) a względnie Prezes Rady powiatowej zawiadomi polityczną władzę powiatową, kto został zamianowany lekarzem gminnym lub okręgowym, a kierownik tego urzędu ma odebrać przysięgę od mianowanego lekarza w obecności naczelnika gminy (burmistrza) a względnie w obecności delegata Rady powiatowej.

W miastach mających własny statut gminny odbiera przysięgę od lekarzy gminnych prezydent miasta.

§. 10.

W razie czasowego braku lekarza gminnego lub okręgowego ma naczelnik gminy (burmistrz) a względnie Wydział powiatowy zarządzić, aby inny lekarz pełnił tymczasem służbę sanitarną w gminie lub okręgu sanitarnym.

§. 11.

Lekarze gminni pobierają z kasy gminnej płacę, którą ustanowi Rada gminna (miejska).

Lekarze okręgowi pobierają płacę tudzież zwrot kosztów za podróże służbowe. Wysokość płacy ustanowi Rada powiatowa, zaś wysokość zwrotu kosztów za podróże służbowe Wydział krajowy dla każdego okręgu sposobem ryczałtu. Wydatki na płacę lekarzy okręgowych ponosi fundusz powiatowy, koszta zaś podróży tych lekarzy fundusz krajowy.

Płaca lekarza gminnego lub okręgowego nie może być niższą jak 500 zł.

§. 12.

Do funduszu powiatowego wpływać mają:

- a) opłaty za oględziny zwłok, o ile czynność ta w pojedynczych miejscowościach okręgu sanitarnego, przez lekarza okręgowego stale pełnioną będzie;
- b) opłaty za dokonywane stale przez lekarza okręgowego oględziny bydła i mięsa w okręgu sanitarnym;
- c) przychody z zobowiązań prawnoprywatnych służących do pokrycia wydatków na cele publicznej służby zdrowia, równie jak przychody fundacyj na ten cel przeznaczonych w gminach i obszarach dworskich, które należą do okręgów sanitarnych.

Jeżeli wydatki na płace lekarzy okręgowych, po strąceniu przychodów pod a), b) i c) wyszczególnionych, a ewentualnie po dodaniu wydatku w §. 13. przewidzianego, przenoszą razem 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie, natenczas fundusz krajowy obowiązany jest udzielić powiatowi subwencji w wysokości owej przewyżki.

§. 13.

Jeżeli do powiatu, opłacającego jednego lub więcej lekarzy okręgowych w myśl §§. 11. i 12. tej ustawy, należy gmina, która według §. 2. tej ustawy utrzymuje własną służbę sanitarną, natenczas Wydział krajowy oznaczy kwotę, która z funduszu powiatowego ma być wypłacana corocznie tej gminie na jej własne wydatki sanitarne, a to z uwzględnieniem udziału tej gminy w opędzaniu ogólnych wydatków powiatowych a przeto także wydatków powiatu na płace lekarzy okręgowych.

§. 14.

Lekarze gminni i okręgowi są stałymi fachowymi organami, powołanymi do współdziałania przy wykonywaniu sanitarno-policyjnych obowiązków (§§. 3. i 4. ust. z dnia 30. kwietnia 1870 Nr. 68. Dz. p. p.) i mają z tego względu charakter urzędników publicznych.

Obowiązki służbowe lekarzy gminnych i okręgowych określi instrukcja, którą wyda polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, zasiągnawszy opinii e. k. krajowej Rady zdrowia, zaś co do instrukcji dla lekarzy miejskich w miastach, mających własny statut, po wysłuchaniu także wniosków prezydenta miasta i Rady miejskiej. W instrukcji tej ma być określony szczegółowo także obowiązek tych lekarzy do leczenia bezpłatnego chorych ubogich i chorych dotkniętych chorobą zakaźną lub zaraźliwą.

Lekarzowi gminnemu lub okręgowemu nie wolno żądać, ani przyjmować wynagrodzenia od stron za wykonanie czynności wchodzących w zakres gminnej służby zdrowia.

Lekarze gminni i lekarze okręgowi obowiązani są bezpłatnie szczepić ospę w miejscach swej siedziby.

Lekarze okręgowi obowiązani są wykonywać szczepienie ospy w okręgu po za obrębem swojej siedziby za poborem należności ustanowionej w miarę ilości szczepionych.

Politycznej władzy krajowej służy prawo zarządzać od czasu do czasu szczepieniem ospy w okręgach sanitarnych przez lekarza powiatowego.

§. 15.

Naczelnicy gmin (burmistrze), względnie Wydziały powiatowe nadzorują czynność urzędową lekarzy gminnych, względnie okręgowych i sprawują nad nimi władzę dyscyplinarną.

Dochodzenie dyscyplinarne należy wdrożyć, jeżeli lekarz zaniedbuje obowiązki urzędowe lub gdy stał się winnym innych przekroczeń służbowych.

Kary dyscyplinarne są: nagana, grzywna, która aż do wysokości 100 zł. w. a może być nałożoną, a wreszcie usunięcie ze służby.

Zażalenia przeciw orzeczeniu dyscyplinarnemu będą rozstrzygane w toku instancji autonomicznych.

§. 16.

W gminach, mających własny statut, mają być ustanowione stałe komisye zdrowotne.

Stałe komisye zdrowotne mogą być ustanowione także i w innych gminach, które własnych lekarzy utrzymują, tudzież dla okręgów lub dla całych powiatów, a to wskutek uchwały reprezentacji gminnej, względnie powiatowej.

Takie komisye zdrowotne mają na celu jako organa fachowe doradzić administracyę odnośnych gmin lub okręgów sanitarnych w wykonywaniu zdrowotnego zakresu działania i starać się o ulepszenie zdrowotnych urządzeń.

Skład i czynność tych komisyj zdrowotnych określi statut, wydany przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Wydziałem krajowym, po zasiągnięciu zdania e. k. krajowej Rady zdrowia, zaś co do miast mających własny statut, po wysłuchaniu także wniosków prezydenta miasta i Rady miejskiej.

Gdy w pewnej gminie, w okręgu lub w powiecie zawiąże się taka stała komisya zdrowotna, należy o tem zdać sprawę Wydziałowi krajowemu i politycznej władzy powiatowej.

§. 17.

Każda gmina wraz z obszarem dworskim ma postarać się o to, aby w niej zapewnioną była dostateczna pomoc położnicza w ogóle, a w szczególności bezpłatna pomoc akuszerki dla ubogich

rodzących. Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową oznaczy, które gminy i obszary dworskie mają połączyć się celem łatwiejszego spełniania tego obowiązku wspólnym kosztem.

Wydział powiatowy ma działać w tym kierunku, aby w powiecie była do rozporządzenia dostateczna ilość egzaminowanych akuserek na przypadek potrzeby w gminach.

§. 18.

Wszystkie gminy, które utrzymują własnych lekarzy, mają poczynić odpowiednie zarządzenia celem niesienia natychmiastowej pomocy dla chorych, potrzebujących przytulku i opieki, oraz dla rodzących, a mianowicie mają one utrzymywać w pogotowiu odpowiednio urządzonej lokal dla chorych, opatrzonej w najniezbędniejsze potrzeby ratunkowe i przewozowe.

§. 19.

Wydział powiatowy, Rada powiatowa, Wydział krajowy i władze polityczne mają w ramach zakresu działania ustawami im przyznanego dążyć do dokładnego wypełniania postanowień niniejszej ustawy, a w razach zaniedbania zarządzić odpowiednie środki zaradcze, stosownie do przepisów ustawowych.

Zażalenia przeciw powziętym uchwałom i dokonany zarządzeniom na podstawie niniejszej ustawy, rozstrzygają te władze, które w myśl ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej do tego są powołane.

§. 20.

Nadzór zwierzchniczy, służący administracji państwa w myśl postanowień ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 (dz. p. p. Nr. 68) nad wszystkimi sprawami zdrowotnymi, niniejszą ustawą nie zostaje naruszony.

§. 21.

Polityczna władza krajowa wyda, po zasięgnięciu zdania c. k. krajowej Rady zdrowia i w porozumieniu z Wydziałem krajowym, rozporządzenie wykonawcze do poszczególnych postanowień niniejszej ustawy.

§. 22.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia Marszałek w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Romańczuk w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Polanowski w kwestyi formalnej.

Izba popiera wniosek imiennego głosowania nad projektem ustawy.

Marszałek zarządza imienne głosowanie i wzywa posłów, którzy za projektem głosować chcą, ażeby głosowali przez wypowiedzenie słowa: „tak“, tych zaś, którzy przeciw ustawie chcą swe głosy oddać, ażeby głosowali przez wyraz: „nie“.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje imienny spis posłów, którzy oddają swe głosy.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki ogłasza wynik głosowania:

Głosujących było 109.

Za projektem ustawy głosowało 88 posłów, przeciw projektowi 21 posłów.

Marszałek konstatuje, iż projekt ustawy o urzędzeniu służby zdrowia w gminach i obszarach dworskich uchwalonym został w trzecim czytaniu.

Następuje:

Wybór członka Wydziału krajowego przez posłów z klasy wielkich posiadaczy gruntowych.

Przemawia p. Zoll i wnosi przystąpienie najpierw do wyboru członka Wydziału krajowego z klasy wyborców gmin wiejskich.

P. Stanisław hr. Badeni sprzeciwia się temu wnioskowi.

Marszałek objaśnia w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Stan. hr. Badeni powtórnie.

Przemawia p. Teliszewski w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Zoll w kwestyi formalnej.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Zolla.

Izba w dwukrotnym głosowaniu odrzuca wniosek p. Zolla i oświadcza się za utrzymanie porządku dziennego.

Marszałek wzywa tedy Izbę do przystąpienia do wyboru członka Wydziału krajowego przez posłów z klasy wielkich posiadaczy gruntowych — i zaprasza na skrutatorów pp. Słoneckiego, ks. Sawę, Stanisława Tarnowskiego (młodsze), Skałkowskiego i Romańczuka.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje nazwiska posłów z klasy wielkich posiadaczy gruntowych, którzy oddają kartki.

P. ks. Sawa ogłasza wynik skrutinium wyboru członka Wydziału krajowego z klasy wielkich posiadaczy gruntowych:

Głosujących 31.

Absolutna większość 16.

Poseł Edward Jędrzejowicz otrzymał 21 głosów i został wybranym.

Marszałek konstatuje, iż członkiem Wydziału kraj. z klasy wielkich posiadaczy gruntowych wybranym został p. Edward Jędrzejowicz.

Następuje:

Wybór członka Wydziału krajowego przez posłów z klasy wyborców gmin wiejskich.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. ks. Kowalskiego, Dworskiego, Struszkiewicza i Stanisława Stadnickiego.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje nazwiska posłów z klasy wyborców gmin wiejskich, którzy oddają kartki.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 10 minut celem dokonania skrutinium.

Po przerwie otwiera Marszałek posiedzenie na nowo.

P. Stanisław Stadnicki ogłasza wynik skrutinium wyboru członka Wydziału krajowego z klasy wyborców gmin wiejskich:

Głosujących 60.

Absolutna większość 31.

P. Chamiec Antoni otrzymał 57 głosów.

Marszałek konstatuje, że wybrany został poseł Antoni Chamiec członkiem Wydziału krajowego z klasy wyborców gmin wiejskich.

Na wniosek p. Okuniewskiego i za zgodą Izby, Marszałek odracza posiedzenie o godzinie 3. m. 40. do godziny w pół do 9-tej wieczorem.

Dalszy ciąg 22. posiedz. z dnia 24. Listop. 1890.

Początek o godz. 8 min. 45 wieczór.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację:

I n t e r p e l a c y a.

do Wys. Wydziału krajowego.

Testamentem sporządzonym przed laty blisko 30-tu zapisał ś. p. Dominik Oroszeny Bohdanowicz, współwłaściciel dóbr Toustobaby, w dawnym obwodzie brzeżańskim położonych, kwotę 10.000 zł. na stypendya i zasiłki dla uczniów szkoły gospodarstwa wiejskiego w Dublanach.

W myśl powołanego testamentu miała od kwoty legowanej (a zahipotekowanej na wspomnianych dobrach Toustobaby) kuzynka testatora Rozalia Amirowicz pobierać do skończenia życia swego rentę, względnie procenta, poczem dochody z legatu tego bezpośrednio przechodziły na rzecz stypendyów i zasiłków dla uczniów szkoły dublańskiej. Gdy rzeczona dożywotnica renty z legowanej kwoty, przed kilku już laty zmarła, przeto podpisani mają zaszczyt zapytać

Wysoki Wydział krajowy: Czy i o ile do dnia dzisiejszego wpływała do kasy Wydziału krajowego renta z opisanego zapisu na rzecz szkoły, względnie uczniów szkoły dublańskiej?

A na wypadek przeczącej odpowiedzi, co jest przyczyną, że dotąd to się nie stało, i kiedy zamierza Wydział krajowy w życie wprowadzić na wstępie wspomnianą fundację.

Interpelujący: Abrahamowicz.

Borkowski, Mazaraki, Vivien, Ed. Jędrzejowicz, Sala, Szeptycki, Tyszkowski, Rutowski, Mandyczewski, St. Stadnicki, Czartoryski, Pilat, B. Horodyski, M. Torosiewicz, Schnell.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje Wydziałowi krajowemu.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminom miast Brzeżan, Kołomyi, Przemysła, Rzeszowa, Stanisławowa i Tarnopola koncesyi na pobór myta kopytkowego.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o udzieleniu gminom miast Brzeżan, Kołomyi, Przemysła, Rzeszowa, Stanisławowa i Tarnopola koncesyi na dalszy pobór myta kopytkowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich udziela się pod warunkami poniżej określonymi, prawo pobierania myta kopytkowego na lat trzy, następującym gminom :

- a) gminie miasta Brzeżan
- b) gminie miasta Kołomyi
- c) gminie miasta Przemysła
- d) gminie miasta Rzeszowa
- e) gminie miasta Stanisławowa
- f) gminie miasta Tarnopola.

Art. II.

a) Gmina miasta Brzeżan pobierać ma myto kopytkowe na sześciu rogatkach miejskich, a mianowicie :

1. na drodze ku Posuchowu za ostatniemi chałupami przedmieścia Adamówki ;
2. na rządowym gościńcu wiodącym z Adamówki do Potutor za mostem pod Lipą, pod folwarkiem zwanym Marcelówką ;
3. na gościńcu ku Rajowi, obok bramy żelaznej za cmentarzem ;
4. na przedmieściu Miasteczku przy drodze do Leśnik, za ostatniemi chałupami przedmieścia ;
5. na gościńcu rządowym, wiodącym do Lwowa przy rogatce lwowskiej ;
6. na drodze krajowej ku Złoczowu i Tarnopolowi przy rogatce złoczowsko-tarnopolskiej.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru :

1. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct. ;
2. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct. ;
3. od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct. ;

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty myta kopytkowego.

b) Gmina miasta Kołomyi pobierać ma myto kopytkowe przy dwunastu rogatkach ustawionych w miejscach, gdzie w obręb miasta wchodzi następujące drogi :

1. Werbiaż-Kołomyja.
2. Okrzesince-Kołomyja.
3. Korolówka-Kołomyja.
4. Cieniawa-Kołomyja w punkcie dotychczasowym.
5. Piadyki-Kołomyja.
6. Kamioneczki-Kołomyja.
7. Słobódka leśna-Kołomyja w punkcie dotychczasowym.
8. Rakowczyk-Kołomyja w punkcie dotychczasowym.

9. Szeparowce-Kołomyja.
10. Diatkowce-Kołomyja.
11. Sopów-Kołomyja.
12. Ispas-Kołomyja.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru :

- a) od konia, osła lub muła w zaprzęgu 2 (dwa) ct. ;
- b) od sztuki bydła rogatego w zaprzęgu 1 (jeden) ct. ;
- c) od bydła luzem idących, od konia, osła lub muła 1 (jeden) ct. ;
- d) od sztuki owiec, kóz, nierogacizny, jagnięcia, źrebięcia, kozłęcia $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Bydła ssące wszelkiego rodzaju, które z matkami idą, tak samo cielęta, owce, kozy, nierogacizna, jagnięta, kozłeta na wozie lub na plecach prowadzone, są wolne od kopytkowego.

c) Gmina miasta Przemysła pobierać ma myto kopytkowe na ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta, a mianowicie :

1. przy rogatce lwowskiej ;
2. przy rogatce dobromilskiej ;
3. przy rogatce jarosławskiej ;
4. przy rogatce na węgierskim trakcie ;

5. na drodze do Trałkowic;
6. na drodze miejskiej od Buszkowic z zaporą na Zasaniu;
7. na drodze od Krównik z zaporą na tej drodze;
8. na drodze od Cybulanki z zaporą tamże na terytorium miejskiem.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś źrebięta, cielęta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty kopytkowego.

d) Gmina miasta Rzeszowa pobierać ma myto kopytkowe przy siedmiu rogatkach miejskich, a mianowicie:

1. na drodze zwanej Łańcucko-Tyczyńska,
2. " " " Ruskawieś,
3. " " " Sandomierska.
4. " " " Krakowska,
5. " " " Stajnie,
6. " " " Psiarniska,
7. " " " Staroniwa.

Rogatka na drodze zwanej Ruskawieś, tudzież roгатka na drodze Łańcucko-Tyczyńskiej, mają być postawione w takich punktach, ażeby na pierwszej, przejazd pomiędzy miastem, a dworcem kolejowym i magazynami kolejowymi, na drugiej zaś komunikacya pomiędzy Tyczynem a Łańcutem, wolne były od myta kopytkowego.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

1. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
2. od każdej sztuki bydła pociągowego nie

w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

3. od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty myta kopytkowego.

e) Gmina miasta Stanisławowa pobierać ma myto kopytkowe na następujących dziewięciu do miasta prowadzących drogach:

1. Mykietyńce-Knihynin
2. Krechowce-Knihynin
3. Pasieczna-Knihynin
4. Opryszowce-Knihynin
5. Czukałówka-Knihynin
6. Krechowce-Knihynin (ulica Lipowa)
7. Zagwózdź-Knihynin
8. Wołczyniec-Knihynin
9. na drodze do kolei żelaznej.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

1. od konia, osła lub muła w zaprzęgu 3 (trzy) ct.
2. od każdej sztuki bydła rogatego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
3. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
4. od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego. Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty myta kopytkowego.

f) Gmina miasta Tarnopola pobierać ma myto kopytkowe przy ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta a mianowicie:

1. na Lwowskiej, 2. na Stawowej, 3. na Przewalisze, 4. na Brodzkiej, 5. Zbarazkiej, 6.

Smykowskiej, 7. Mikulinieckiej, 8. na Petrykowieckiej.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jako to: od koni, wołów, bujaków, mułów i osłów, niemniej od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach wszelkiego rodzaju, za które nie opłaca się myta kopytkowego.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego jako to: cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jak również od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) centa.

Art. III.

Przy poborze opłaty kopytkowej, mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych, lub o znizeniu takowych.

Art. IV.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie ulic, placów i dróg miejskich, na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. V.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg miejskich nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle i w dobrym stanie i używania na ten cel prestacyj mieszkańców miasta według postanowień ustawy drogowej.

Art. VI.

Każdego roku przedłoży gmina pobierająca myta kopytkowe przed rozpoczęciem roku budżetowego, Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego art. V.

Art. VII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego wykaże gmina, pobie-

rajająca myta kopytkowe, Wydziałowi powiatowemu czyli, i o ile prelimitowane na ten rok z funduszu poboru myta kopytkowego roboty uskutecznione zostały i czy cały dochód, który z poboru myta kopytkowego wpłynął, był na ten cel obrócony i wyczerpany.

Art VIII.

Kontrolę nad robotami i około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego, wykonuje Wydział powiatowy, a względnie Wydział krajowy w myśl §. 25. ustawy drogowej z 7. lipca 1885, przyczem służy mu prawo przedsięwzięcia stosownych środków zaradczych na koszt gminy pobierającej opłatę kopytkową.

Art. IX.

Gdyby gmina pobierająca myta kopytkowe, wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa środki przymusowe, wskazane ustawą drogową z 7. lipca 1885 i wykonawczym regulaminem drogowym z 24. września 1886.

Jeżeliby zwykłe środki przymusowe nie skutkowały, a organa miejskie nie utrzymywały ulic, placów i dróg miejskich w dobrym stanie, lub używały w sposób nieodpowiedni funduszu, pochodzącego z poboru myta kopytkowego, lub innych dochodów miejscowego funduszu dróg gminnych, natenczas obejnie Wydział powiatowy bezpośredni zarząd wyżej wymienionych placów, ulic i dróg, niemniej też funduszy w myśl postanowień §. 28. ust. 5. ustawy drogowej.

Art. X.

Od zwierząt wyżej poszczególnych, to jest opłatą kopytkowego objętych, nie będzie gmina pobierająca myta kopytkowe, pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XI.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Huryk i zastrzega sobie uczynienie wniosku przy rozprawie szczegółowej nad ustępem e) projektu ustawy, t. j. nad udzieleniem prawa do pobie-

rania myta kopytkowego gminie miasta Stanisławowa. — P. Huryk wnosi dalej przejście do porządku dziennego nad projektem ustawy co do udzielenia prawa do pobierania myta kopytkowego gminie miasta Stanisławowa.

Przemawia p. Biliński.

Na wniosek p. Władysława hr. Koziębrodzkiego Izba uchwała zamknąć dyskusję.

Przemawiają zapisani do głosu posłowie:

Przemawia p. Barabasz i przystępuje do wniosku p. Huryka.

Przemawia p. Dworski.

Przemawia p. Huryk powtórnie.

Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Huryka wyżej postawiony.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I. a, b, c, d, e, f.

Marszałek poddaje najpierw Art. I. z ustępami a), b), c), d), f), z opuszczeniem ustępu e) co do Stanisławowa.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. z ustępami a), b), c), d), f), zgodnie z wnioskiem komisji.

Przemawia Marszałek w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Romanowicz w kwestyi formalnej, mianowicie co do sposobu głosowania nad wnioskiem p. Huryka.

Przemawia Marszałek powtórnie w kwestyi formalnej i poddaje pod głosowanie ustęp e) i Art. I. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp e) Artykułu I. zgodnie z wnioskiem komisji, a tem samem odrzuca wniosek p. Huryka.

P. Fruchtman wnosi głosowanie „en bloc“ nad resztą Artykułów projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ Art. II. do włącznie Art. XI. projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1891, tu-

dzież o wnioskach Wydziału krajowego w sprawie zjednoczenia długów krajowych i pokrywania niedoborów, niemniej w sprawie zmiany roku budżetowego.

Sprawozdawca poseł Biliński.

Sprawozdawcy pojedynczych działów posłowie: Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Chrzastowski, Czyżewicz, Goldman, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski Włodzimierz, Madeyski, Marchwicki, Romańczuk, Skałkowski, Skrzyński, Stadnicki Jan, Scipio, Zagórski.

Jeneralny sprawozdawca p. Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na rok 1891 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w sumie 5,016.764 zł., a dochody własne w sumie 578.370 zł.

II. Na pokrycie wydatków funduszu krajowego, pozostałych po strąceniu dochodów własnych, pobierane będą w r. 1891 dodatki do podatków rządowych bezpośrednich w wysokości 36 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.

III. Z gotowizny uzyskanej ze sprzedaży obligacji, które w moc osobnej ustawy zostaną wydane na rok 1891 w sumie nominalnej 1½ miliona zł. a. w., pokryje Wydział krajowy niedobór funduszu krajowego za rok 1891 w przypuszczalnej wysokości 694.394 zł., pozostałą zaś resztę wcieli — po zapłaceniu kosztów konfekcji obligacji, należności emisyjnej, raty pożyczkowej od pożyczki powyższej za rok 1891, niemniej stempla i podatku kuponowego za tenże rok — do funduszu dotacyi kasy krajowej.

IV. Kwoty, przyzwolone na rok 1891 w rubrykach i pozycjach budżetu wydatków funduszu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej funduszy krajowych w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich innych zakładów krajowych, winne być wydawane tylko na cele oznaczone w pojedynczych rubrykach i pozycjach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycjach wydatków zwyczajnych funduszu krajowego w znaczeniu ściślejszem:

1. w rubr. I. między pozycjami 5, 6 i 7, niemniej między pozycjami 8, 9 i 10;

2. w rubr. X. między pozycjami 124 i 125, między pozycjami 129 i 130, niemniej między pozycjami 134, 135 i 136;

3. w rubr. XIII. między pozycjami 163 gg) i poz. 165;

4. w rubr. XV. między pozycjami 204, 208 i 209, między pozycjami 213—216, niemniej między pozycjami 221 i 222;

5. w rubr. XVI. między pozycjami 241 i 276, niemniej między pozycjami 275 i 280.

V. Wnioski Wydziału krajowego do liczby 33.881 i 34.801 ex 1890, dalej wnioski postów Z. Kozłowskiego i Teliszewskiego z dnia 10. listopada 1890, odnoszące się do gospodarki Wydziału krajowego, uważa się za załatwione.

VI. Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. I.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krajowej w 4°/_o-wych obliga-

cyach krajowych z terminem umorzenia 41-letnim, w łącznej sumie nominalnej 1¹/₂ miliona zł. a. w.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi finansów i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji budżetowej.

Przemawia zapisany do głosu p. Szczepanowski.

Podczas przemówienia p. Szczepanowskiego, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

W czasie dalszego przemówienia p. Szczepanowskiego, Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Szczepanowski zapowiada wnioski, względnie rezolucye do wniosków komisji.

Za zgodą Izby i dla pory spóźnionej Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 25. listopada b. r. godz. 10 rano.

Na porządku dziennym tego posiedzenia będzie dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na r. 1891.

Koniec posiedzenia o godzinie 11. m. 40. w nocy.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

23. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 25. listopada 1890.

Początek o godzinie 10. minut 20.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 138.

Ze strony c. k. Rządu J. E. c. k. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 22. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 25. listopada b. r.

P. książę Czartoryski wnosi, ażeby począwszy od dnia dzisiejszego petycye, jakie wejdą do Sejmu nie odsyłano już do poszczególnych komisyj, lecz przesyłano je wszystkie do Wydziału krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. ks. Czartoryskiego bez rozprawy.

Po myśli tedy wniosku powyżej uchwalonego przekazano Wydziałowi krajowemu petycye do l. s. 1.311, 1.312, 1.313, 1.314, 1.315, 1.316,

1.317, 1.318, 1.319, 1.320, 1.321, 1.322, 1.323, 1.324, 1.335, 1.336, 1.337.

Przy odczytywaniu petycyi do l. s. 1.335 mieszkańców miasta Śniatyna, wniesionej przez p. Hamoraka, o tymczasowe zabezpieczenie brzegów Prutu kosztem funduszu krajowego, i o wyjednanie u Rządu, ażeby Prut zaliczył do rzek mających się regulować, przemawia p. ks. Hamorak i popiera tę petycye.

C. k. komisarz rządowy odpowiada na interpelacyę p. Kramarczyka i towarzyszy w sprawie eksploatacyi soli potasowych w Kałuszu.

Przystąpiono do porządku dziennego, na którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1891, tudzież o wnioskach Wydziału krajowego w sprawie zjednoczenia długów krajowych i pokrywania niedoborów, niemniej w sprawie zmiany roku budżetowego. Sprawozdawca poseł Biliński.

Sprawozdawcy pojedynczych działów: Posłowie: Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Chrzanowski, Czyżewicz, Goldman, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski Włodzimierz, Madeyski, Marchwicki, Romańczuk, Skałkowski, Skrzyński, Stadnicki Jan, Scipio, Zagórski.

W dalszym ciągu rozprawy ogólnej przemawia zapisany do głosu p. Okuniewski i p. Rutowski.

Podczas przemówienia p. Rutowskiego, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Teliszewski.

Podczas przemówienia p. Teliszewskiego Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Romańczuk.

Przemawia p. Chrzanowski.

Marszałek oznajmia, iż jest wniosek zamknięcia dyskusji.

Marszałek oznajmia dalej, że zapisani są do głosu p. Kozłowski Zygmunt przeciw wnioskowi komisji;

P. Romanowicz za wnioskami komisji;

P. Kozłowski Włodzimierz za;

P. Badeni Stanisław za;

P. Jędrzejowicz Stanisław za;

Pp. Scipio, Rozwadowski, Stadnicki Jan, Madejski, Bobrzyński, Chamiec, Franciszek Jędrzejowicz, Lasocki za, — Szczepanowski, Merunowicz, Dworski, Kornel Horodyski, Wiktor, Zamoyski, Szeliski i ks. Siczynski przeciw wnioskowi komisji.

Dalej zapisani są pp. Zakrzewski za, Romańczuk przeciw, Teliszewski za, Mieczysław Borkowski przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Jan hr. Tarnowski w kwestyi formalnej.

Marszałek przemawia w kwestyi formalnej, mianowicie oświadcza Marszałek co do kwestyi głosowania nad wnioskiem zamknięcia dyskusji, iż wniosek ten dopiero po przemówieniu zapisanego do głosu członka Wydziału krajowego p. Romanowicza, podda pod głosowanie.

P. Dworski wnosi zamknięcie posiedzenia dla pory spóźnionej.

Izba odrzuca wniosek zamknięcia posiedzenia.

Przemawia p. Romanowicz, członek Wydziału krajowego.

P. Romanowicz zapowiada dodatek do wniosków komisji w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa e. k. Rząd, by obligacyom pożyczki z r. 1891 w kwocie 1,500.000 zł. przyznał prawo papierów z pupilarnem bezpieczeństwem, a mianowicie, aby mogły być używane na lokacyę kapitałów fundacyjnych, kapitałów od zakładów, zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych i nareszcie, by mogły służyć według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych, tudzież jako zabezpieczenie wojskowych kaucyj małżeńskich.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek zamknięcia dyskusji.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Marszałek wzywa posłów, zapisanych do głosu za wnioskami i przeciw wnioskowi komisji budżetowej, o wybranie mowców generalnych.

Przemawia p. Marchwicki.

Przemawia p. Bobrzyński w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Rutowski w kwestyi formalnej.

Marszałek przemawia w kwestyi formalnej.

Przemawia p. Struszkiewicz w kwestyi formalnej.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 26. Listopada b. r. godzinę 10. rano.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1891.

Koniec posiedzenia o godzinie 4 minut 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

24. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 26. listopada 1890.

Początek o godzinie 10. minut 25.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 134.

Ze strony c. k. Rządu JE. c. k. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 22. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Protokół z 23. posiedzenia złożonym jest do przejrzania w biurze sejmowem.

Marszałek oznajmia, iż udzielił pp. J. E. Baronowi Ziemiałkowskiemu i J. E. księciu Adamowi Sapieże urlopów do końca sesyi sejmowej.

Marszałek wzywa posłów, którzy otrzymali stenogramy do przejrzania, ażeby takowe do biura stenografów spiesznie zwrócić zechcieli.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 26. listopada b. r., a to do L. s. 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352. Petycyje te w myśl

uchwały z dnia 25. listopada b. r. powziętej, odesłano do Wydziału krajowego.

Przystąpiono do porządku dziennego, na którym jest dalszy ciąg obrad nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1891, tudzież o wnioskach Wydziału krajowego w sprawie zjednoczenia długów krajowych i pokrywania niedorów, niemniej w sprawie zmiany roku budżetowego. Sprawozdawca poseł Biliński.

Sprawozdawcy pojedynczych działów posłowie: Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Chrzastowski, Czyżewicz, Goldman, Jędrzejowicz Stanisław, Kozłowski Włodzimierz, Madeyski, Marchwicki, Romańczuk, Skałkowski, Skrzyński, Stadnicki Jan, Scipio, Zagórski.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu posłów, za i przeciw wnioskowi komisji budżetowej, o podanie do wiadomości wybranych mowców generalnych.

Wybrani zostali mowcami generalnymi p. Zygmunt Kozłowski przeciw wnioskowi, p. Madeyski za wnioskami komisji.

Przemawia p. Zygmunt Kozłowski.

Przemawia p. Madeyski.

Przemawia J. E. c. k. Namiestnik.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Marszałek konstatuje, że do głosu zapi-

sani są pp. ks. Siczynski, Rutowski, Szczepanowski i Kozłowski Zygmunt.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Podczas przemówienia p. ks. Siczynskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Zastępca Marszałka wzywa zapisanych do głosu mowców, o wybór mowców generalnych.

Przemawia p. Szczepanowski jako mowca generalny przeciw wnioskowi komisji budżetowej.

Podczas przemówienia p. Szczepanowskiego Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt jako generalny mowca za wnioskami komisji budżetowej, wyjaśniając na wstępie pobudki, jakie go spowodowały do przemówienia obecnie za wnioskami komisji.

Przemawia p. Rutowski dla sprostowania faktu.

Za zgodą Izby Marszałek odracza o godzinie 3. m. 20. po południu posiedzenie do godziny 8. wieczór.

Dalszy ciąg 24. posiedz. z 26. Listop. 1890.

Początek o godzinie 8. m. 15. wieczór.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

Przemawia generalny sprawozdawca komisji budżetowej p. Biliński.

Przemawia p. Marchwicki dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Szczepanowski dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Stanisław hr. Bądni dla sprostowania faktu.

Marszałek podaje do poparcia wnioski postawione w ciągu rozprawy ogólnej a mianowicie podaje do poparcia rezolucję p. Romanowicza w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by obligacyom pożyczki z r. 1891 w kwocie 1,500.000 zł. przyznał prawo papierów z pupilarnem bezpieczeństwem, a mianowicie, aby mogły być używane na lokacyę kapitałów fundacyjnych, kapitałów od zakładów zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych i nareszcie, by mogły służyć według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych, tudzież jako zabezpieczenie wojskowych kaucyj małżeńskich.

Izba popiera powyższą poprawkę.

Marszałek podaje do poparcia następujące rezolucye p. Szczepanowskiego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby opracował program finansowej gospodarki, a w razie gdyby w jego mniemaniu czy to większa operacya pożyczkowa, czy konwersya okazała się wskazaną, użył należytej drogi w celu zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej na wiosnę.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesji sejmowej przedłożył ustawę o wspieraniu kolei lokalnych przez kraj.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu opracowanie projektu rozszerzenia zakresu banku krajowego przez zorganizowanie oddziału melioracyjnego i oddziału parcelacyjnego.

IV. Poleca się Wydziałowi krajowemu jak najspieszniejsze zwołanie ankiety krajowej w sprawie uregulowania waluty austriackiej.

Izba popiera wszystkie powyższe rezolucye.

Marszałek oznajmia, że dyskusyę nad temi wnioskami otworzy po uchwaleniu budżetu krajowego na r. 1891.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Skrzyński zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

Sprawozdawca czyta:

Dział wydatków.

Rubryka I. Koszta reprezentacji kraju.

A) Sejm krajowy.

Pozycya 1.	Koszta podróży pp. Posłów	4.486 zł.
" 2.	Dyety pp. Posłów . . .	36.000 "
" 3.	Koszta druków	20.000 "
" 4.	Spisywanie sprawozdań . .	5.000 "
" 5.	Pisarze dzienni	650 "
" 6.	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego za dodatkové zatrudnienie podczas Sejmu	1.200 "
" 7.	Służba	1.200 "
" 8.	Opał	1.300 "
" 9.	Oświetlenie	950 "
" 10.	Zapuszczanie i mycie podłóg	120 "
" 11a.	Potrzeby kancelaryjne	160 "
" 11b.	Na uzupełnienie biblio- teki sejmowej	100 "
" 12.	Rozmaite drobne wy- datki	260 "

B) Wydział krajowy.

Pozycya 13.	Marszałek krajowy	6.000 zł.
	i dodatek na repre- zentacyę	4.000 "
		10.000 "
" 14.	Sześciu członków Wy- działu po 4.000 zł.	24.000 "
" 15.	Zastępcy	2.000 "
" 16.	Dodatek dla członka Wydziału, mianowa- nego przez Marszałka zastępcą do kiero- wnictwa w Wydziale krajowym	1.000 "
	Razem	108.426 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić na wy-
datki rubryką I. objęte sumę . 108.426 zł.Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. wy-
datków w sumie 108.426 zł. zgodnie z wnio-
skiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Skrzyński czyta:

Rubryka II. Koszta zarządu.

Poz. 17. Płace urzędników oddziału
konceptowego 38.780 zł.

Poz. 18.	Płace urzędników oddziału rachunkowego	47.350 zł.
" 19.	Płace urzędników oddziału kasowego	10.670 "
" 20.	Płace urzędników oddziału technicznego	10.960 "
" 21.	Płace urzędników oddziału sanitarnego	2.300 "
" 22.	Płace urzędników oddziału statystycznego	3.540 "
" 23.	Płace urzędników oddziału manipulacyjnego	18.660 "
" 24. a)	Dyurniści dla oddziału konceptowego	8.786 "
" b)	Dyurniści dla oddziału rachunkowego	14.053 "
" c)	Dyurniści dla oddziału technicznego	6.098 "
" d)	Dyurniści dla oddziału statystycznego	2.847 "
" f)	Dyurniści dla oddziału manipulacyjnego	11.132 "
" 25.	Zasługi	4.265 "
" 26.	Emolumenta i pięciolecia . .	18.392 "
" 27.	Remuneracye	4.450 "
" 28.	Koszta podróży i dyety . . .	5.400 "
" 29.	Pensye i zaopatrzenia	17.838 "
" 30.	Dary i łaski	2.250 "
" 31.	Potrzeby kancelaryjne	18.200 "
" 32.	Gmach krajowy i jego utrzy- manie	6.689 "
" 33. a)	Zaliczki na płace urzę- dników w ogóle i dla służby . .	6.000 "
	b) Zaliczka dla Mieczysła- wa Wolskiego, asystenta od- działu rachunkowego Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesię- cznych ratach (petycja L. s. 696)	1.500 "
	c) Zaliczka dla Mieczysła- wa Wronowskiego, praktykanta oddziału rachunkowego Wydzia- łu krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach (petycja L. s. 564)	1.000 "
	d) Zaliczka dla Leona Ku- nischka, protokolisty Wydziału krajowego, zwrotna w 40 mie- sięcznych ratach (pet. L. s. 224)	400 "

e) Zaliczka dla Jana Topolnickiego, asystenta oddziału rachunkowego Wydziału krajowego, zwrotna w 120 ratach miesięcznych (petyc. L. s. 745) 1.000 zł.

Suma rubr. II. 262.560 zł.

Izba w głosowaniu uchwała rubr. II wydatków w sumie 262.560 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

R e z o l u c y e.

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozprawę reorganizację etatu służbowego Wydziału krajowego w kierunku zniesienia instytucji dyurnistów w działach: koncepcyjnym, technicznym i rachunkowym, a powiększenia natomiast etatu stałych urzędników i zaprowadzenia miejsc ukwalifikowanych aplikantów koncepcyjnych i rachunkowych i elewów technicznych, a to w granicach budżetu na rok 1891. Odnośne wnioski przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej sesji sejmowej.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu wzięcie pod rozprawę reformy systemu rachunkowości oraz reorganizacji oddziału rachunkowego w Wydziale krajowym i zdanie o tem sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu sporządzenie dokładnego drukowanego katalogu biblioteki krajowej.

Izba w głosowaniu uchwała rezolucje 1, 2 i 3 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, że w uchwałonej pod poz. 30. „dary z łaski“ kwocie 2.250 zł. mieszczą się zaopatrzenia i zasiłki, przyznane wskutek wniesionych petycji, a mianowicie:

- a) L. s. 448. Ignacowej Chrzanowskiej wdowie po inżynierze dyetaryuszu, dożywotnie roczne zaopatrzenie . 300 zł.
- b) L. s. 228. Wandzie Dziubińskiej jednorazowo 200 „
- c) L. s. 79. Rozalii Piotrowskiej jednorazowo 200 „
- d) L. s. 334. Emilii Sternalowej jednorazowo 150 „
- e) L. s. 244. Janowi Łagodzie jednorazowo 150 „

f) L. s. 229. Karolinie Ploder jedno razowo 150 zł.

g) L. s. 403. Julii Kraczyłowej jedno razowo 100 „

h) L. s. 919. Stefanowi Kalicie jedno razowo 50 „

Sprawozdawca czyta:

Zarazem wnosi komisja przejście do porządku dziennego nad petycjami L. s. 335, Emilii Sternalowej o zasiłek na wychowanie dzieci, L. s. 230. Julianny Kukawskiej, L. s. 232. Wilhelminy Korczyńskiej, L. s. 881. Waleryi Łopuszańskiej, L. s. 625. Korneli Strnad i L. s. 613. Eugenii Czaderskiej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka III. Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

Sprawozdawca poseł Marchwicki czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy w rubr. III. wydatków „koszta leczenia ubogich chorych“ wstawić 770.000 zł.

Izba uchwała rubr. III. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycje: Gminy Łomnica L. s. 113. o przyjęcie zwrotu kosztów leczenia Jana Łagowskiego w Wiedniu i w Penzing w resztującej kwocie 237 zł. 94 ct. na fundusz krajowy; gminy Popowice L. s. 537. o przyjęcie zwrotu kosztów leczenia Domiceli Tokarczykówny we Wiedniu w kwocie 637 zł. 67 ct. na fundusz krajowy; gminy Łubianki niższe L. s. 814 o przyjęcie na fundusz krajowy zwrotu kosztów szpitalnych w Tryeście w kwocie 584 zł. 94 ct. z powodu leczenia Maryi Antoniuk, — przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, i ewentualnego uwzględnienia z wydatków rubryki III.

2. Nad petycją L. s. 801 Tomasza Czech emerytowanego zarządcy szpitala w Stryju o podwyższenie emerytury, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Izba uchwała oddzielnie wnioszek 1. i wnioszek 2. bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Marchwicki czyta sprawozdanie komisji budżetowej z przedłożenia Wydziału krajowego o przekazanych Wydziałowi krajowemu do zbadania petycjach gminy Dolina i Pogórska Wola z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy to sprawozdanie Wydziału krajowego do zatwierdzającej przyjąć wiadomości.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka IV. Koszta szczepienia.

Sprawozdawca poseł Goldman czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Rubr. IV. Koszta szczepienia:

Poz. 35. Utrzymanie i odświeżanie krowianki 10.000 zł.

„ 36. Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy 55.500 zł.

Izba uchwała rubr. IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Dra Antoniego Barańskiego L. s. 147 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka V. Wydatki sanitarne.

Sprawozdawca poseł Goldman czyta:

Rubr. V. Wydatki sanitarne.

Poz. 37. $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych . . . 4.500 zł.

Izba w głosowaniu uchwała rubr. V. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Sprawozdawca poseł Romańczuk czyta:

Poz. 38. Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie 900 zł.

Poz. 39. Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach (pet. L. s. 871)	300 zł.
„ 40. Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
„ 41. Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1.000 „
„ 42. Komitet ochronek w Krakowie	550 „
„ 43. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie (petycja L. s. 950)	500 „
„ 43a. Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem Opatrzności we Lwowie	1.200 „
„ 44. Zarząd zakładu osieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyśle	500 „
„ 45. Zarząd Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831 w Krakowie	2.700 „
„ 46. Komitet wykonawczy opieki weteranów z roku 1831 we Lwowie	1.800 „
„ 47. Zakład dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie pod nazwą „Przytulisko św. Józefa“	1.000 „
„ 48. Lecznice lwowskie, do rozporządzałości Wydziału krajowego	1.000 „
„ 49. Kolonii leczniczej w Rymanowie, subwencya na budowę własnego domu, II. rata	1.000 „
„ 49a. Na czynności przygotowawcze w sprawie domów pracy przymusowej	500 „
Razem	<u>18.374 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwała rubr. VI. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje następujące wnioski komisji w załatwieniu petycji:

Tem załatwione są petycje o subwencję: Komitetu zarządzającego opieki nad weteranami wojsk polskich z r. 1831 w Krakowie (L. s. 139), Towarzystwa św. Józefa z Arymatei we Lwowie (L. s. 325), Lecznicy powszechnej bezpłatnej we Lwowie (L. s. 394), Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem Opatrzności we Lwowie

(L. s. 496), Komitetu I. krajowej leczniczej kolonii rymanowskiej (L. s. 692) i Dyrekcji Lecznicy lwowskiej (L. s. 693).

Co do dalszych petycyj, odnoszących się do tej rubryki, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę o subwencye: I. galicyjskiego korpusu c. k. weteranów wojskowych im. arcyksięcia Rudolfa we Lwowie (L. s. 145) i Wydziału Stowarzyszenia ku utrzymaniu starców i sierot izraelskich w Rzeszowie (L. s. 186), przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji. Sprawozdawca podnosi, iż uchwaleniem rubr. VI. budżetu załatwione zostały nadto petycyę L. s. 950 Towarzystwa ochronek chrześcijańskich we Lwowie o subwencją i L. s. 978. Wizytatorki Sióstr miłosierdzia w Krakowie o subwencją dla zakładów tegoż Zgromadzenia.

Następuje:

Rubryka VII. Na cele wykształcenia i oświaty.

Sprawozdawca poseł Jan Stadnicki.

W zastępstwie sprawozdawcy, p. Stanisław hr. Badeni czyta:

Poz. 50. Akademia umiejętności w Krakowie	25.000 zł.
„ 54. Szkoła żeńska w Jaworowie pp. Bazyljanek	500 „
„ 55. Szkoła żeńska w Krakowie	2.500 „
„ 56. Szkoła żeńska w Krakowie Św. Tomasza	500 „
„ 57. Szkoła żeńska w Krakowie Augustynek	500 „

Izba uchwała p. 50, 54, 55, 56 i 57 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Do pozycyi 57. wpłynęła petycyę do L. s. 143 upraszająca o podwyższenie subwencji dotychczasowej. Ze względu, iż motywa w petycyi przytoczone niczem nie uzasadniają podwyższenia dotacyi, wnosi komisya budżetowa przejście nad tą petycyą do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 58. Szkoła żeńska we Lwowie pp. Benedyktynek orm. 1.000 zł.

Poz. 59. Szkoła żeńska w Starym Sączu pp. Klarysek 750 zł.

Tem samem załatwioną jest petycyę L. s. 192 przełożonej Sióstr Klarysek w Starym Sączu, prosząca o utrzymanie dotychczasowej subwencji.

Poz. 60. Szkoła żeńska w Stryju 500 zł.
„ 61. Szkoła żeńska w Jasle 300 „
Izba w głosowaniu uchwała poz. 58, 59, 50 i 61 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Do L. s. 417. wniósł Wydział powiatowy w Sanoku petycyę, w której uprasza o przyznanie na utworzenie V i VI klasy przy szkole żeńskiej w Sanoku stosownego datku stałego. Wysoki Sejm na posiedzeniu 12. listopada r. b. powziął uchwałę, mocą której wezwał c. k. Radę szkolną do utworzenia dwóch klas więcej przy szkole żeńskiej w Sanoku. Z uwagi, że kwota potrzebna na ten cel udzieloną będzie z funduszu szkolnego krajowego, nie proponuje komisya budżetowa wstawienia kwoty osobnej na szkołę żeńską w Sanoku.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Sprawozdawca czyta: Nad petycyami L. s. 306 Stowarzyszenia ochronki jarosławskiej, L. s. 440 Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, L. s. 54 Przełożonej Zakładu sierót pod wezwaniem św. Heleny, L. s. 455 Zgromadzenia Sióstr Felicjanek, o subwencye względnie zapomogi — raczy Wysoki Sejm przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 62. Szkoła wyznaniowa izraelska w Brodach	6.000 zł.
„ 63. Zakład głuchoniemych we Lwowie:	
a) na stypendya dla 70 wychowanków	8.400 zł.
b) na utrzymanie zakładu jak w latach ubiegłych	500 „ 8.900 zł.

Izba uchwała poz. 62 i 63 bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalszy wniosek:

Petycyę L. s. 53. zakładu głuchoniemych we Lwowie z żądaniem 7.000 zł. w. a. na

utrzymanie gmachu, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, i zdania sprawy na następnej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 64. Szkoła głuchoniemych Bardacha Izaaka we Lwowie . . . 300 zł.
 „ 65. Zakład ciemnych we Lwowie 2.000 „
 „ 66. Dla Towarzystwa
 a) Sokół we Lwowie . . . 1.000 zł.
 b) Sokół w Krakowie . . . 500 „
 c) Sokół w Wadowicach
 i w Tarnopolu . . . 300 „ 1.800 zł.

Sprawozdawca czyta dalej:

Tem samem uważa się za załatwione pet. Ls. 391, 220. i 82. Towarzystw gimnastycznych w Wadowicach, Krakowie i Tarnopolu.

Izba uchwała poz. 64, 65 i 66. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje dalszy wniosek co do załatwienia wymienionych powyżej petycji.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 67. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, XII-ta rata umorzenia pożyczki na budowę gmachu . . . 7.000 zł.
 Izba w głosowaniu uchwała poz. 67. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Stan. hr. Badeni czyta:

Rubryka VII. Na cele wykształcenia i oświaty. Poz. 68—76.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- Poz. 68. Teatr polski w Krakowie do rozporządzalności Wydziału krajowego 8.000 zł.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi podniesienie poz. 68. do kwoty 10.000 zł.

Przemawia p. Weigel i popiera ten wniosek.

Przemawia p. Kramarczyk. Podczas przemówienia p. Kramarczyka przewodnictwem objmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. Kramarczyk stawia wniosek, którego jednak Izba nie popiera.

Przemawia p. Koziebrodzki Władysław i popiera wniosek p. Chrzanowskiego.

Przemawia sprawozdawca:

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Chrzanowskiego i uchwała poz. 68. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Nad petycją l. 562 p. Glicksona, dyrektora teatru w Krakowie o podwyższenie subwencji, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 69. Teatr polski we Lwowie, zasilek stały 4.200 zł.

Poz. 70. Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego:

- a) dramat i komedia 10.000 zł.
 b) opera 10.000 „

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt.

Przemawia p. Chrzanowski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 69 i 70 a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta następujące rezolucje:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu rozpisywanie co lat trzy konkursów dramatycznych, i wyznaczenie dwóch nagród za najlepsze utwory sceniczne w kwocie 500 zł. i 250 zł. i wstawia się w tym celu pod poz. 70 c) na rok 1891 750 zł.

Przemawia p. Koziebrodzki Władysław.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała rezolucję 1-a.

Sprawozdawca czyta:

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z galic. Towarzystwem muzycznym we Lwowie co do utworzenia przy konserwatorium tegoż Towarzystwa osobnego oddziału dla kształcenia artystów dramatu i opery i o wyniku tych rokowań zdał sprawę na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała rezolucję drugą bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 71. a) teatr ruski pod zarządem Towarzystwa Besida 7.250 zł.

Poz. 71. b) na dwie nagrody dla najlepszych utworów ruskich 750 „

Rezolucya:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by rozpisał na r. 1891 konkurs dramatyczny na najlepsze utwory sceniczne ruskie.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi opuszczenie w poz. 71. b) wyrazu „dwie“, a następnie dodanie po wyrazie „ruskich“ wyrazów: „do rozporządzenia Towarzystwa Besida“ we Lwowie.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę pierwszą p. Teliszewskiego, następnie zgadza się sprawozdawca na wprowadzenie wyrazów „w porozumieniu z Towarzystwem Besida“ do rezolucyi proponowanej przez komisya.

P. Teliszewski przystępuje do tego wniosku sprawozdawcy.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 71. a) zgodnie z wnioskiem komisji. Pozyce zaś 71. b) zgodnie z wnioskiem komisji, jednak z opuszczeniem wyrazu „dwie“. Następnie uchwała Izba zmodyfikowaną przez sprawozdawcę rezolucję w brzmieniu następującem: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Towarzystwem Besida rozpisał na r. 1891 konkurs dramatyczny na najlepsze utwory sceniczne ruskie.“

Sprawozdawca czyta:

Poz. 72. Towarz. muzyczne w Krakowie 800 zł.

Poz. 73. Konserwatorium Tow. muzycznego w Krakowie 2.000 „

Poz. 74. Towarzystwo muzyczne we Lwowie 3.000 „

Poz. 75. Towarzystwo muzyczne Harmonia we Lwowie 300 „

Tem samem petycya Towarzystwa muzycznego Harmonii L. s. 288 o podwyższenie subwencji została załatwioną.

Poz. 76. a) Towarzystwo śpiewackie Lutnia we Lwowie 500 zł.

Tem samem petycya Towarzystwa Lutnia L. s. 396 o podwyższenie subwencji została załatwioną.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 72, 73, 74, 75 i 76 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Towarzystwo muzyczne Moniuszki w Stanisławowie wniosło do L. s. 289 petycję o udzielenie subwencji.

Gdy Towarzystwo to utrzymuje od lat 12 szkołę muzyczną, która miała w ostatnim roku 70 uczniów i pod każdym względem istotnie oddaje usługi, — przeto dla udzielenia temuż Towarzystwu raczej moralnego niż materialnego poparcia — wnosi komisya budżetowa wyjątkowo i jednorazowo pod poz. 76 b) dla Towarzystwa muzycznego Moniuszki w Stanisławowie 100 zł.

P. Aniela Aszpergerowa emeryt. artystka sceny Lwowskiej wniosła do L. s. 649 petycją o dodatek z funduszków krajowych do pensji emerytalnej.

Komisya budżetowa uznając znakomite usługi, jakie p. Aszpergerowa talentem i pracą długoletnią teatrowi polskiemu oddała, nie sądzi jednak, by fundusz krajowy był powołany do uzupełnienia emerytury, choćby tak znakomitych i zasłużonych artystów, i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją p. Anieli Aszpergerowej przechodzi się do porządku dziennego.

Petycye o subwencye i zasiłki na kształcenie się w muzyce i śpiewie wniosli:

Aleksander Grossman L. s. 158, Magdalena Łuniewska L. s. 409, Ludmiła Macielińska L. s. 408, Zofia Rampelt L. s. 157, Wanda Zawistowska L. s. 195, Wanda Podgórska L. s. 294, Władysława Dąbrowska L. s. 1014, Karolina Eberbachówna L. s. 883, Helena Matecka L. s. 877, Eleonora Elektorowiczówna L. s. 876, Marya Stebnicka L. s. 807, Franciszka Karich L. s. 806, Wincenta Bielańska L. s. 822, Hermina Assing L. s. 823, Stanisława Wajdowska L. s. 736, Jadwiga Koniarska L. s. 329, Anna Bratro L. s. 410, Wanda Radkiewicz L. s. 252, Antonina Szukiewicz L. s. 612, Helena Towarnicka L. s. 627, Stanisław Nosek L. s. 514, Marya Szelińska L. s. 503, Jadwiga Opatowicz L. s. 1056, Julia Olewińska L. s. 1057, Ludmiła Mokrzycka L. s. 1046, Bronisława Beigert L. s. 1047, Helena Strzelecka L. s. 805, Wilhelmina Steczkowska L. s. 295, Emilia Żerebecka L. s. 330, Adam Dwornikiewicz L. s. 628, Modest

Witoszyński L. s. 697, Władysław Jamiński L. s. 803, Grzegorz Mielnicki L. s. 804, Bolesław Godlewicz L. s. 698, Karol Wierzuchowski L. s. 505, Leon Borkowski L. s. 513, Ludwik Herasymowicz Ls. 504 i Hermina Patkiewicz Ls. 980.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wszystkie powyższe petycye przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z poz. 91. Rubr. VII., gdyby nabył przekonania, że między petentami są talenta istotne i wybitne, tudzież, że udzielona subwencya ten cel, na który jest przeznaczoną, osiągnie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

P. Marchwicki wnosi odroczenie posiedzenia dla pory spóźnionej.

Marszałek konstatuje brak kompletu.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje porządek dzienny 25. posiedzenia.

P. Goldman prosi o postawienie na porządku dziennym sprawy nauczycieli religii żydowskiej.

Marszałek objaśnia w kwestyi formalnej.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na d. 27. listopada br. godz. 10. rano.

Koniec posiedzenia o g. 11. m. 30 w nocy.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

25. posiedzenia, 2 sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 27. listopada 1890.

Początek o godzinie 10. m. 30. przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszkowski.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Kazimierz hr. Badeni i c. k. Rada dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 23. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żądanych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Protokół z 24. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Stanisławowi hr. Tarnowskiemu (starszemu) urlopu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 17. listopada b. r., a mianowicie do L. s. 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369.

Petycje te odesłano w myśl uchwały poprzednio powziętej, do Wydziału krajowego.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 1363. Izby handlowo przemysłowej we Lwowie, przez p. Marchwickiego, w sprawie wniosku p. Abrahamowicza co do opłat na rzecz funduszu krajowego od podatku konsumcyjnego, przemawia p. Marchwicki i wnosi wręczenie tej petycji referentowi komisji podatkowej p. Chameowi.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Przystąpiono do porządku dziennego, na którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1891 (do rubryki XII. włącznie). Sprawozdawca p. Biliński.

Sprawozdawcy pojedynczych działów posłowie: Abrahamowicz, Czyżewicz, Kozłowski Włodzimierz, Marchwicki i Stadnicki Jan.

Następuje Rubr. VII. poz. 77.

Sprawozdawca p. Jan hr. Stadnicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Poz 77. Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryjów nauczycielskich i kursów przygotowawczych 30.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 77. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową przed przyznaniem stypendyów kandydatom i kandydatkom seminariów nauczycielskich, żądał rewersów, iż kandydaci i kandydatki natychmiast po ukończeniu seminarium obejmą posadę przy szkole publicznej lub zwrócą pobrane stypendyum.

2. Czuwał ściśle nad tem, by kandydaci i kandydatki zobowiązania w rewersach przyjęte bezwarunkowo spełniali.

Izba uchwała powyższe rezolucye zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 78. Na internat nauczycielski Sióstr Nazaretanek w Krakowie przeznaczona jest z funduszu krajowego stała subwencya w kwocie 1.000 zł., pod warunkiem, aby przynajmniej 20 uczennic seminarium nauczycielskiego żeńskiego corocznie przy pomocy tejże subwencji w internacie umieszczonych zostało (petycja L. s. 95.).

Poz. 79. Dla uczniów internatu przy seminarium nauczycielskiem w Krakowie 3.000 zł.

Poz. 80. Internat św. Józafata we Lwowie na utrzymanie 15 uczniów seminarium nauczycielskiego w bursie 2.250 zł.

Poz. 81. Komitet Internatu św. Józafata, subwencya na wykończenie budynku dla Internatu, druga (ostatnia) rata 1.650 złr.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 78, 79, 80 i 81 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 82. Internatowi ks. Zmartwychwstańców we Lwowie 4.500 zł.

Przemawia p. Okuniewski i wnosi przejście do porządku dziennego nad poz. 82.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Romańczuk dla sprostowania faktu.

Izba nie popiera wniosku p. Okuniewskiego i w głosowaniu uchwała poz. 82. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 83. Na ks. Kazimierza Siemaszki dom schronienia dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie 500 zł.

Poz. 84. Jedno stypendyum im. Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie 1.000 zł.

Poz. 85. Na wydawnictwo:

a) polskich podręczników dla szkół średnich 2.000 zł.	} 4.000 zł.
b) ruskich książek szkolnych 2.000 zł.	

do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej, a względnie komisji książek szkolnych przez tęż Radę ustanowionej.

Poz. 86. Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego wniósł petycję do L. sejm 711., w której prosi o podwyższenie subwencji z 500 na 700 zł., komisya budżetowa wnosi wstawienie jak w r. z. 500 zł.

Poz. 87. Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ jak w r. z. (pet. L. s. 751.) 1.000 zł.

Poz. 88. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ jak w r. z. (pet. L. s. 240.) 400 zł.

Poz. 89. Zasiłek dla ruskiej gazety szkolnej „Uczytel“ (pet. L. s. 1099.) do rozporządzalności Wydziału krajowego 500 zł.

Poz. 90. Zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pracującej w archiwum watykańskiem pod kierunkiem prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego Dra Stanisława Smolki (II. rata z trzechlecia 1890—1892) 1.500 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89 i 90 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 91. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, do dyspozycji Wydziału krajowego 3.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 91. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca p. Jan hr. Stadnicki oświadcza, iż zaszła pomyłka, a mianowicie: z petycji, odnoszących się do tej pozycji, umieszczono petycję L. s. 304. Stanisława Krzysztalowicza w kategorii tych, które ma się odstąpić Wydziałowi

krajowemu „do załatwienia“ zamiast „do możliwego uwzględnienia“; petycję zaś L. s. 1050 Piotra Dziubińskiego umieszczono w kategorii tych, które ma się odstąpić Wydziałowi krajowemu „do możliwego uwzględnienia“, zamiast: „do uwzględnienia“.

Następnie czyta sprawozdawca następujący wniosek komisji w sprostowanym brzmieniu:

Z petycji należących do tej pozycji odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia: petycję Marcina Gużkowskiego L. s. 292, Maryi Młodnickiej L. s. 411, Jana Kazimierza Olpińskiego L. s. 303, Jadwigi Milewskiej L. s. 994, Maryi Sawiczewskiej L. s. 55, i Piotra Dziubińskiego L. s. 1050; do możliwego uwzględnienia: petycję p. Olgi Modzelewskiej L. s. 152, Antoniego Petrykiewicza L. s. 339, Władysława Maślakiewicza L. s. 515 i Stanisława Krzyształowicza L. s. 304; do załatwienia: petycję Stanisława Fabiańskiego L. s. 412, Romana Bratkowskiego L. s. 153, Jana Tombińskiego L. s. 154, Sylweryusza Saskiego L. s. 155, Stanisława Wójcika L. s. 156, Stanisława Brzostowskiego L. s. 96, Stanisława Nieponia L. s. 76, Władysława Rossdorfera L. s. 57, Anny Legerlütz L. s. 599, Kamili des Loges L. s. 722, Heleny Chmielewskiej L. s. 716, Tadeusza Kruszewskiego L. s. 506, Maryi Podlewskiej L. s. 507. i Pauliny Zakrzewskiej L. s. 508.

Nad petycjami Jana Ruszczyńskiego L. s. 873, Kazimierza Kostańskiego L. s. 915, Sprincey Goldblatt L. s. 189, Jana Iżyckiego L. s. 241, Wiktora Zaremby L. s. 598, i Michała Kowalczuka L. s. 794, wnosi komisja budżetowa przejście do porządku dziennego.

Co do petycji L. s. 873. Jana Ruszczyńskiego przemawia p. Rogoyski i wnosi odesłanie tej petycji „Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który się sprzeciwia temu wnioskowi, Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Rogoyskiego.

Następnie uchwała Izba co do reszty powyższych petycji zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 92. Dla fundacji „Macierz Polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych.

Rada wykonawcza „Macierzy Polskiej“ wniosła do L. s. 787. petycję, w której uprasza, by Wysoki Sejm raczył subwencję 3.000 zł. odpowiednio podwyższyć. Rada wykonawcza uzasadnia swoją prośbę tem, że zniżywszy opłatę czasopisma „Niedziela“ na 2 zł., pozostaje „Macierzy“ po strąceniu wszelkich kosztów za wydawnictwo książek tylko 900 zł.

Komisja budżetowa uznając i w tym roku usługi, jakie wydawnictwo „Macierzy“ oświacie ludowej oddaje i w uznaniu tych usług podnosi subwencję do wysokości 3.500 zł.

Przemawia p. Rutowski i wnosi podwyższenie pozycji 92. do kwoty 5.000 zł.

Przemawia p. Antoniewicz.

Marszałek uprasza p. Antoniewicza o ścisłość w przemówieniu.

Przemawia ks. Metropolita Sembratowicz.

Przemawia p. Romańczuk.

Przemawia p. Męciński i popiera wniosek p. Rutowskiego, ewentualnie wnosi podwyższenie poz. 92. do kwoty 4.000 zł.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Przemawia p. Teliszewski.

Przemawia p. Sawczak członek Wydziału krajowego.

Przemawia p. Antoniewicz dla sprostowania faktu.

Na wniosek p. Jana hr. Tarnowskiego Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Marszałek przemawia pod względem formalnym.

Przemawia p. Skałkowski.

Podczas przemówienia p. Skałkowskiego obejmuje przewodnictwo Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Koziębrodzki Władysław i oświadcza się za wnioskiem p. Rutowskiego, względnie za wnioskiem p. Męcińskiego.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek p. Rutowskiego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Sprawozdawca czyta poz. 93.:

Poz. 93. Dla Towarzystwa „Proświta“ na wydawnictwo pism ludowych jak w roku zeszłym jednorazowo 1.000 zł.

Poz. 93. a) Barwińskiemu Aleksandrowi, c. k. profesorowi seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu na dalsze wydawnictwo „Buskiej historycznej biblioteki“, jednorazowo jak w r. z. 500 zł.

Poz. 93. b) Ks. Dzułyńskiemu, gr. k. parochowi w Łapszynie (pet. L. s. 399):

a) na wydawnictwo „Posłannika“	200 zł.	} 400 zł.
b) na książki misyjne	100 „	
c) na przekład „Naśladowania Chrystusa“ Tomasza à Kempis	100 zł.	

Poz. 93. c) Redakcyi dwutygodnika dla dzieci „Dzwinek“ (pet. L. s. 397.) 100 zł.

Poz. 94. Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie oddającego się studyum w szkole operacyjnej jak w r. z. jednorazowo 500 zł.

Poz. 95. Dla wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie jak w r. z. (pet. L. s. 501.) jednorazowo 1.000 zł.

Poz. 96. a) Towarzystwo „Przymierze braci“ (Agudas Achim) (pet. L. s. 640.) jak w r. z. jednorazowo 300 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 93., włącznie do poz. 96. a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96. b) Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie (pet. L. s. 545.) rozwija się i ogarnia coraz szersze koła.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Subwencyę zeszłoroczną w kwocie 300 zł. podnosi się o 200 zł. do wysokości 500 zł.

Przemawia p. hr. Koziębrodzki Szczęsny i wnosi podniesienie poz. 96. b) do kwoty 1.000 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Koziębrodzkiego Szczęsnego.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96. c) Towarzystwo oświaty ludowej w Krakowie (pet. L. s. 500.) jak w roku zeszłym 1.000 zł.

Przemawia p. Chrzanowski, i wnosi podwyższenie poz. 96. c) do kwoty 1.200 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Chrzanowskiego, i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96. d) Towarzystwu historycznemu we Lwowie na wydawnictwo „Kwartalnika historycznego“ (pet. L. s. 390.) jednorazowo jak w r. z. 400 zł.

Przemawia p. Zakrzewski i wnosi podwyższenie poz. 96. d) do sumy 700 zł., oraz wnosi, ażeby wyrazy „na wydawnictwo Kwartalnika historycznego zastąpić wyrazami: „na jego wydawnictwa“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Zakrzewskiego.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96. e) Wydział Towarzystwa „Szkołna Pomoc“ we Lwowie (pet. L. s. 326.) jednorazowo jak w r. z. 200 zł.

Poz. 96. f) Na zasiłki dla burs, mieszczańskich ubogą młodzież polską i ruską, jednorazowo jak w r. z. do dyspozycyi Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii c. k. Rady szkolnej krajowej, 1.200 zł.

Tem samem załatwione są petycye: Wydziału Towarzystwa bursy im. J. I. Kraszewskiego w Stanisławowie L. s. 544, Zarządu bursy dla synów nauczycieli szkół ludowych w Tarnopolu L. s. 438, Zarządu bursy w Samborze L. s. 990, Zarządu bursy w Brzeżanach L. s. 141, Zarządu bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu L. s. 222, Tow. ruskiej bursy w Tarnopolu L. s. 499 i Wydziału bursy św. Mikołaja w Przemyśle L. s. 694.

Co się tyczy petycyi Towarzystwa bursy w Przemyśle L. s. 221, to komisja budżetowa nie może doradzać Wys. Sejmowi przyczynienia się subwencyą do rozszerzenia budynku tej bursy a to ze względu, że bursy mające na celu pomieszczenie uczniów uczęszczających do szkół publicznych, mają i winny zachować charakter czysto-lokalny,

nawet prywatny, a fundusz krajowy tylko dzieła użyteczności publicznej zasilać winien. Przytem rozszerzanie zbyteczne burs nadałoby im charakter konwiktów, których kierownictwo tylko w wypróbowanych rękach spoczywać winno, z tego powodu wnosi komisya budżetowa przejście do porządku dziennego nad powyższą petycją.

Nad petycją Zarządu Tow. bursy im. Kraszewskiego w Drohobyczu L. s. 498, wnosi komisya budżetowa przejście do porządku dziennego. Jeżeli bowiem może komisya budżetowa zalecać Wys. Sejmowi udzielanie skromnych zasiłków dla burs już istniejących, które się mogą wykazać pożyteczną działalnością, to nie może komisya budżetowa stawiać wniosków na subwencye dla burs, które się nie zawiązały i o których przyszedł kierownictwie i działaniu jest się tem samem w zupełnej niepewności.

Przemawia p. Ochrymowicz i wnosi następującą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla zarządu Towarzystwa Bursy imienia Kraszewskiego w Drohobyczu wstawia się w budżet na rok 1891 jednorazową zapomogę w kwocie 100 zł.

Przemawia p. ks. Siczynski i wnosi podwyższenie sumy poz. 96. f) do 2.000 zł.

Przemawia p. Sawczak i popiera ten wniosek.

Przemawia p. Ochrymowicz i przystępuje do wniosku p. Siczynskiego.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na przyłączenie pet. L. s. 498. do tych, które Wydziałowi krajowemu przesłane być mają.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 96. e) zgodnie z wnioskiem komisji. Następnie uchwała Izba zgodnie z wnioskiem p. ks. Siczynskiego poz. 96. f) w kwocie 2.000 zł. W końcu uchwała Izba załatwienie petycyj w następującem brzmieniu:

Tem samem załatwione są petycje Wydziału Towarzystwa bursy im. J. I. Kraszewskiego w Stanisławowie L. s. 544.; Zarządu bursy dla synów nauczycieli szkół ludowych w Tarnopolu L. s. 438.; Zarządu bursy w Samborze L. s. 990.; Zarządu bursy w Brzeżanach L. s. 141.; Zarządu bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu L. s. 222.; Tow. ruskiej bursy w Tarnopolu L. s. 499.; Wydziału bursy św. Mikołaja w Prze-

myślu L. s. 694. i Zarządu Tow. bursy im. Kraszewskiego w Drohobyczu L. s. 498.

Nad petycją L. s. 221. Towarzystwa bursy w Przemyślu przechodzi się do porządku dziennego.

Sprawozdawca dodaje wyrazy: „do dyspozycji Wydziału krajowego“, opuszczone w poz.: 96. h) i) k) i czyta:

Poz. 96. g) Wydziałowi Tow. ruskiego pedagogicznego we Lwowie dla internatu pod opieką św. Mikołaja (L. s. 793.) jak w r. z. i z tych samych powodów co w roku zeszłym a) 300 zł. b) na przybory 200 zł. razem 500 zł. z zastrzeżeniem, że proponowane podwyższenie dotacyi nie jest motywowane powiększeniem liczby uczniów, lecz potrzebą niezależną od tegoż powiększenia.

Poz. 96. h) Wydziałowi Tow. Bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy lwowskiej, pet. L. s. 890. jednorazowo jak w r. z. 200 zł. do dyspozycji Wydziału krajowego.

Poz. 96. i) Towarzystwu Akademickie bractwo (Drużnyj Łychwiar) we Lwowie, pet. L. s. 142. jak w r. z. jednorazowo 200 zł. do dyspozycji Wydziału krajowego.

Poz. 96. k) Wydziałowi Towarzystwa czytelników akademickiej we Lwowie na cele biblioteki pet. L. s. 791. jednorazowo 200 zł. do dyspozycji Wydziału krajowego.

Poz. 96. l) Towarzystwu im. Adama Mickiewicza na wydawnictwo pamiętnika, pet. L. s. 790. jednorazowo jak w r. z. 200 zł.

Poz. 96. m) Stowarzyszenia rzemieślnicze, tak te, które mają siedzibę we Lwowie, jak i te, które się zawiązały po miastach prowincjonalnych, wniosły petycje do Wys. Sejmu o subwencye, a mianowicie: „Skala“ we Lwowie L. s. 870.; „Gwiazda“ we Lwowie L. s. 345.; „Gwiazda“ w Przemyślu L. s. 788.; „Gwiazda“ w Zaleszczykach L. s. 549.; „Gwiazda“ w Tarnowie L. s. 1025. i „Zorya“ L. s. 594.

Komisya budżetowa mając jedynie na celu uproszczenie budżetu, wnosi uchwalenie ryczałtu do dyspozycji Wydziału krajowego, zalecając, aby Wydział krajowy wypłacił z tego ryczałtu stowarzyszeniu „Skala“ dotychczasową kwotę 300 zł., stow. „Gwiazda“ we Lwowie kwotę dotychczasową 200 zł., stowarzyszeniu „Zorya“

kwotę 100 zł., resztę zaś rozdzielił między stowarzyszenia noszące nazwisko „Gwiazda“ na prowincyi. Razem wzięwszy, komisya budżetowa wnosi uchwalenie w tej pozycyi ryczałtu w kwocie 900 zł.

Poz. 96. n) Stowarzyszeniu „Gwiazda“ w Tarnowie zasiłek nadzwyczajny na wykończenie budynku dla inwalidów i sierót po rękodzielniach w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 25. listopada 1889 r. jednorazowo 1.000 zł.

Poz. 97. Zarząd główny Tow. pedagogicznego na lwowską kolonię wakacyjną 200 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 96. g) do 97. włącznie zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96. a) i b) preliminarza Wydziału krajowego zostały przeniesioną do Rubr. XIII. funduszu szkolnego krajowego. Tamże odnoszą się petycje L. s. 108 i 987 Towarzystwa pedagogicznego w Rzeszowie i Krakowie o wsparcie na rozwinięcie szkółki dla nauki zręczności.

Poz. 97. a) Armhaus Antoni, nauczyciel szkoły pospolitej na Dajworze w Krakowie, dodatek osobisty do płacy, w myśl objaśnienia dołączonego do preliminarza na 1891 r. 100 zł.

Komisya budżetowa dalej wnosi przejście do porządku dziennego nad petycjami: p. Boruty Łukasiewicz, wdowy po księgarzu, proszącej o subwencję na dalsze wydawnictwo „Biblioteki rodzinnej“, L. s. 626.; Wydziału prawniczego stowarzyszenia wzaj. pomocy w Uniwersytecie wiedeńskim (Ausschuss des juridischen Unterstützungs-Vereins an der k. k. Universität in Wien) L. s. 400.; Klubu polskiego w Pradze L. s. 623; Wydziału schroniska akademików Uniwersytetu wiedeńskiego L. s. 395.; Stowarzyszenia polskiego „Zgoda“ L. s. 560.; Zarządu Towarzystwa opieki nad opuszczonymi chłopcami w Stanisławowie L. s. 439.; Józefy Jaroszyńskiej, kierowniczki ogrodu froeblovskiego we Lwowie, L. s. 595.; Wydziału Towarzystwa pedagogicznego na wydanie kart geograficznych ruskich L. s. 327; Wydziału Towarzystwa imienia Kaczkowskiego, L. s. 398.; Wydawcy „Gazety prawniczej“ ruskiej we Lwowie, L. s. 1.016., oraz Towarzystwa Biblioteki słuchaczy prawa L. s. 889. o udzielenie 200 zł. na cele wydawnictwa dzieł prawniczych, a to z powodu, że pod pozycją 96. k) komisya

budżetowa wnosi na cele biblioteki dla Wydziału Towarzystwa czytelni akademickiej kwotę 200 zł

Przemawia p. Barabasz i wnosi uchwalenie

kwoty 500 zł. w załatwieniu petycji Wydziału Towarzystwa im. Kaczkowskiego do L. s. 398.

Przemawia p. Skałkowski.

Przemawia p. Barabasz.

Po zrzeczeniu się głosu przez sprawozdawcę, Izba uchwała poz. 97. a) zgodnie z wnioskiem komisji.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek p. Barabasza.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek, i uchwała wniosek komisji w załatwieniu petycji, w brzmieniu proponowanem przez komisją.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 97. b) Stowarzyszenie dla pielęgnowania chorych studentów w Wiedniu, zostające pod protektoratem Jego C. K. Mości Franciszka Józefa I. L. s. 146. 50 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 97. b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego nad petycją Wydziału stowarzyszenia oświaty ludowej w Rzeszowie o zapomogę na cele towarzystwa L. s. 977., a to ze względu, że Sejm subwencyonując towarzystwo oświaty ludowej w Krakowie, daje wyraz życzliwości, jaką żywi dla celów towarzystwa, będącego ogniskiem towarzystw oświaty ludowej po prowincyi. Niemożliwem jest jednak każde towarzystwo, którego kierownictwa się nie zna dokładnie, subwencyonować.

Nad petycją czasopisma „Świat“ L. s. 561 wnosi komisya przejście do porządku dziennego.

Przemawia p. Zbyszewski i wnosi udzielenie Stowarzyszeniu oświaty ludowej w Rzeszowie zapomogi w kwocie 200 złr.

Sprawozdawca sprzeciwia się temu wnioskowi.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Zbyszewskiego i uchwała zgodnie z wnioskami komisji załatwienie petycji, wymienionych w tych wnioskach.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Następuje rubryka VII. poz. 53.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Madeyskiego, p. hr. Badeni Stanisław czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. VII. poz. 53. Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł. 7.200 zł.

Izba uchwała rubr. VII. poz. 53. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

Sprawozdawca p. Romańczuk.

W zastępstwie sprawozdawcy, p. Stanisław hr. Badeni czyta:

Poz. 98. Restauracja pomników w ogóle, sporządzanie i publikacja naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju 3.000 zł.

Poz. 99. Subwencja na malowanie prezbiterium kościoła Najświętszej Panny Maryi w Krakowie, druga rata 2.000 "

Poz. 99. a) Na restaurację kościoła parafialnego w Bieczu, I. rata . . . 2.500 "

Poz. 99. b) Na restaurację pomników Ostrogskich i Tarnowskich w katedrze tarnowskiej, I. rata 1.200 "

Poz. 100. Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie . . . 500 "

Poz. 101. Stała subwencja roczna dla Muzeum narodowego w Krakowie . 500 "

Poz. 102. Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:

a) Dyrektor we Lwowie 1 200 "

b) Dyrektor w Krakowie 1.000 "

c) Adjunkt we Lwowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i dwa dodatki pięcioletnie po 80 zł., rocznie 1.560 "

d) Adjunkt w Krakowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i dwa dodatki pięcioletnie po 80 zł., rocznie 1.560 "

e) 4 aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł. 1.200 zł.

f) 2 aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł. 600 "

g) Czystz za najem lokalu we Lwowie 600 "

h) Stróże 840 "

i) Opał, potrzeby kancelaryjne i różne inne wydatki 500 "

Razem . . . 18.760 zł.

Tem załatwione są petycje o subwencje: kapituły katedralnej w Tarnowie (l. s. 77) i ks. biskupa tarnowskiego (l. s. 78), na restaurację pomników Ostrogskich i Tarnowskich w katedrze w Tarnowie, c. k. konserwatorów wschodniej i zachodniej Galicyi (l. s. 140) i komitetu parafialnego w Bieczu (l. s. 456).

Zaś co do petycji ks. Ambrożego Federowicza, przeora OO. Paulinów na Skałce w Krakowie, o zapomogę na restaurację grobu zasłużonych w katakombach kościoła św. Stanisława na Skałce w Krakowie, komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję ks. Ambrożego Federowicza o zapomogę na restaurację Grobu zasłużonych w katakombach kościoła św. Stanisława na Skałce w Krakowie (l. s. 223), przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1892.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 98, 99, 100, 101, 102 litera a) do włącznie litery i) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, i przyjmuje dalsze wnioski komisji w załatwieniu wniesionych petycji.

Następuje:

Rubr. IX. *Kwaterunkowe żandarmeryi.*

Sprawozdawca poseł Biliński.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Stanisław hr. Badeni czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. IX. *Kwaterunkowe żandarmeryi.*

Poz. 103. Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł 7.367 zł.

Poz. 104. Oświetlenie koszar 2.652 "

Poz. 105. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	900 zł.
Poz. 106. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla niższych stopni	20 "
Poz. 107. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla żołnierzy	2.444 "
Poz. 108. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	862 "
Poz. 109. Pranie bielizny pościelnej dla żołnieży, furerów i woźnych	2.841 "
Poz. 110. Naprawa bielizny pościelnej	248 "
Poz. 111. Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosien. i słomianych	661 "
Poz. 112. Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.550 "
Poz. 113. Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	6.090 "
Poz. 114. Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	1.039 "
Poz. 115. Opał i oświetlenie pomieszek oficerów, rachmistrzów, furerów i woźnych	1.536 "
Poz. 116. Rozmaite inne wydatki	505 "
Poz. 117. a) Najem pomieszek i kosztar 102.568 zł., b) Wartość czynszowa gmachu lwowskiego 12.936 zł.	115.504 "
Poz. 118. Na urządzenie nowych kosztar utworzyć się mających	650 "
Poz. 119. Na podwyższenie czynszów najmu, i na pomnożenie ilości posterunków	2.000 "
Poz. 120. Na koszt administracji gmachu żandarmeryi	1.000 "
Suma rubryki IX.	147.869 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 103 do do włącznie poz. 120 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje Rubr. X.

Drogi krajowe.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz czyta:

A) Koszta zarządu.

Poz. 121. Płace urzędników i sług. Zwyczajne 91.370 zł., nadzwyczajne 2.600 zł., razem	93.970 zł.
Poz. 122. Pięciolecia. a) Inżynierów b) pełniących obowiązki inżynierów c) konduktorów, razem	5.868 "
Poz. 123. Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg	11.180 "
Poz. 124. Koszta kancelaryjne	1.128 "
Poz. 125. Koszta umieszczenia biur	640 "
Poz. 126. Remuneracye i zapomogi	5.810 "
Poz. 127. Narzędzia techniczne	3.000 "
Poz. 128. Koszta podróży inżynierów delegatów i komisji	<u>6.000 "</u>
Suma wydatków: A. Koszta zarządu zwyczajne 124.028 zł., nadzwyczajne 3.568 zł.	127.596 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 121 do włącznie poz. 128, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B) Nowe budowy i rekonstrukcyje dróg.

Pod pozycją 129. a) Na budowę nowego mostu na rzece Dunajcu przy drodze krajowej Słotwina—Brzesko—Sącz prelinuje się jako wydatek nadzwyczajny 30.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 129 a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 129. b) Na rekonstrukcyje dróg 10.000 zł. czyli mniej o tę samą kwotę niż Wydział krajowy prelinował.

Przemawia p. Adam Jędrzejowicz i wnosi podwyższenie poz. 129 b) zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego do kwoty 20.000 zł.

Przemawia p. Męciński i popiera wniosek p. Jędrzejowicza. Przemawia p. Edward Jędrzejowicz członek Wydziału krajowego. Przemawia p. Stanisław hr. Badeni. Przemawia sprawozdawca. Przemawia p. Edward Jędrzejowicz jako członek Wydziału krajowego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Adama Jędrzejowicza.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 130. C) Utrzymanie dróg krajowych w łącznej kwocie 401.610 zł.

Poz. 131. D) Zasiłki. Na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych w kwocie 230.000 „
wstawia komisya do budżetu zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Poz. 132. W myśl postanowień §§. 3. i 4. ustawy o publicznych dojazdach kolejowych, a w odwołaniu się do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego, w którym szczegółowo wymieniono bądź podjęte już, lub zamierzone budowle tych dojazdów, wstawia komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych 20.000 „

Poz. 133. Na utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego, który dotąd wynosi 170.000 zł., a w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. października 1884 uzupełniony być ma do kwoty 300.000 zł., wstawia komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . . . 20.000 „

E) Wydatki na myta.

Na budowę i utrzymanie domków mytniczych, wstawia się podobnie jak w latach ubiegłych w dziale wydatków nadzwyczajnych pod poz. 134 3.000 „

Zaś w poz. 135 Koszta komisyjne i inne, a właściwiej nazwane „Wydatki rozmaite“, wstawia komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego 2.000 „

Poz. 136. Przerwy z powodu wypadków elementarnych, wstawia komisya w tej samej wysokości, jak na rok 1890 pozycya ta uchwaloną została, to jest 400 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 130, 131, 132, 133, 134 i 135 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

F) Zaopatrzenia.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z motywów w tymże podanych, komisya budżetowa wnosi wstawienie w pozycjach od 137 do 149 kwoty 3.774 zł.
w porównaniu do kwoty na ten cel na rok 1890 uchwalonej, więcej o 1.038 zł.

Jako dary zaś z łaski

wnosi komisja budżetowa udzielenie:

a) Natalji Łuniewskiej wdowie po inżynierze, (petycyja L. s. 302) jednorazowo 150 „

b) dla Rondewald Eleonory (petycyja L. s. 166) jednorazowo 50 „

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka III. Dochody z dróg krajowych

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz czyta:

Poz. 3. Myta dróg krajowych . . . 210.000 zł.

Poz. 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne 500 „

Poz. 5. Grzywny za przestępstwa drogowe, w kwocie 140 „

Poz. 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych w kwocie 5.387 „

Komisya budżetowa wnosi przyjęcie rubryki III.:

Dochody z dróg krajowych na rok 1891 w ogólnej cyfrze . . . 216.027 zł.

Izba uchwala Rubr. III. Dochody z dróg krajowych, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje Rubryka XI. wydatków.

Lit. C. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

Sprawozdawca poseł Marchwicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

A. Wydatki.

Rubr. I. poz 1-14. Płace i emolumenta etatowe; w funduszu cho-

rych 30.961 zł., w funduszu poło- żnic 2.794 zł., razem	33.751 zł.	Rubr. XIV. Rozmaite: w funduszu cho- rych 299 zł., w funduszu położnic 26 zł., razem	325 zł.
Rubr. II. poz. 15—20. Koszta utrzy- mania osób nieetatowych: w fundu- szu chorych 24.631 zł., w funduszu położnic 2.758 zł., razem	27.389 "	Rubr. XV. Zapomogi dla położnic	— "
Rubr. III. poz. 21—32. Pensye i eme- rytury: w funduszu chorych 4.772 zł., w funduszu położnic 613 zł., razem	5.385 "	Rubr. XVI. Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic (fund. położnic)	30 "
Rubr. IV. poz. 33—36. Zaopatrzenia i dary z łaski: w funduszu chorych 176 zł., w funduszu położnic 63 zł., razem	239 "	Rubr. XVII. Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii (fund. chorych)	16.000 "
Rubr. V. poz. 37. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych: w fundu- szu chorych 92 zł., w funduszu po- łożnic 8 zł., razem	100 "	Suma wydatków w funduszu chorych 177.520 zł., w funduszu położnic 15.610 zł., razem	193.130 zł.
Rubr. VI. poz. 38—39. Remuneracye i zapomogi: w funduszu chorych 856 zł., w funduszu położnic 74 zł., razem	930 "	Izba uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. XVII. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.	
Rubr. VII. poz. 40—49. Koszta gospo- darecze: w funduszu chorych 77.258 zł., w funduszu położnic 6.719 zł., razem	83.977 "	Sprawozdawca czyta:	
Rubr. VIII. poz. 50—56. Koszta sanitar- ne: w funduszu chorych 14.590 zł., w funduszu położnic 1.610 zł., ra- zem	16.200 "	B. Dochody.	
Rubr. IX. poz. 57. Koszta kancela- ryjne: w funduszu chorych 782 zł., w funduszu położnic 68 zł., razem	850 "	Rubr. I. poz. 1. Od c. k. Skarbu za drzewo opalowe	1.400 zł.
Rubr. X. poz. 58. Koszta kapliczne: w funduszu chorych 221 zł., w fun- duszu położnic 19 zł., razem	240 "	Rubr. I. poz. 2. Od kasy miej- skiej $\frac{1}{5}$ część dochodów z rogatek	24.200 "
Rubr. XI. poz. 59—61. Utrzymanie budynków: w funduszu chorych 5.456 zł., w funduszu położnic 474 zł., razem	5.930 "	Rubr. I. poz. 3. Od kasy miej- skiej na utrzymanie trupiarni	84 "
Rubr. XII. Odsetki od kapitałów dłuż- nych: w funduszu chorych 1.408 zł., w funduszu położnic 352 zł., razem	1.760 "	Rubr. II. poz. 4. Opłaty pośmier- tne	7.500 "
Rubr. XIII. Podatki i daniny: w fun- duszu chorych 18 zł., w funduszu położnic 2 zł., razem	20 "	Rubr. III. poz. 5. Zwroty kosztów leczenia od funduszu krajowego	155.000 "
		Rubr. III. poz. 6. Od samopłaca- cych	9.540 "
		Rubr. III. poz. 7. Od funduszków obcokrajowych i innych	4.650 "
		Rubr. IV. poz. 8. Rozmaite	150 "
		razem dochody	202.524 zł.
		Z tych dochodów przypada na fundusz cho- rych 187.055 zł., na fundusz położnic 15.469 zł. razem jak wyżej 202.524 zł.	
		Bilans funduszu chorych zatem przedstawia się następująco:	
		Wydatki	177.520 zł.
		Dochody	187.055 "
		zatem nadwyżka	9.535 zł.
		zaś bilans funduszu położnic:	

Wydatki	15.610 zł.
Dochody	15.469 „
zatem niedobór	141 zł.

Bilans całego powszechnego szpitala we Lwowie wykazuje:

Wydatki	193.130 zł.
Dochody	202.524 „
zatem nadwyżka	9.394 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie Rubr. IV dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje nadwyżkę 9.394 zł. do wstawienia do dochodów Rubr. IV. funduszu krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Dotychczas pobierany ryczałt przez szpitalik św. Zofii pet. L. S. 393 podnosi się do kwoty 16.000 zł. odpowiadającej poniekąd subwencji pobieranej przez szpital św. Ludwika w Krakowie a to pod warunkiem, że za ryczałt ten Towarzystwo szpitalika św. Zofii obowiązaniem będzie:

- a) przyjmować wszystkie chore dzieci przez szpital powszechny do szpitalika odsyłane;
- b) przyjmować noworodki i dostarczać dla nich potrzebne mamki.

Jednocześnie poleca się Wydziałowi krajowemu zawrzeć z Towarzystwem szpitalika św. Zofii na powyższych warunkach umowę na przeciąg lat trzech w ten sposób, aby powyższy ryczałt 16.000 zł. wypłacanym był Towarzystwu szpitalika św. Zofii z funduszu krajowego, o ile możliwości bezpośrednio. Szpitalik zaś dostarczać będzie Wydziałowi krajowemu dokładne wykazy chorych dzieci w celu umożliwienia ściągnięcia należności za te dzieci, których leczenie nie będzie przyjęte na rachunek funduszu krajowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następujące rezolucje:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu rozpatrzenie wniosku i zdanie sprawy na następnej sesji, co do utworzenia na oddziale położnic dwóch stałych miejsc po zł. 120 nadawać się mających

na przeciąg roku jednego tym akuszerkom, które ukończyły naukę z najlepszym postępem, aby tym sposobem uzupełnić mogły nabycie praktycznych wiadomości.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie układów z c. k. rządem, co do przyjęcia kosztów utrzymania jednej akuszerki na oddziale położnic, jako stale przydzielonej do c. k. szkoły akuszerek.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu wzięcie pod rozwagę założenie szkoły dozorców przy szpitalu lwowskim, z zastrzeżeniem odpowiedniego wpływu sióstr miłosierdzia na jej kierunek, oraz wyznaczenia nagrody za najlepszy polski podręcznik dla dozorców.

Izba w głosowaniu uchwala rezolucję pierwszą, drugą i trzecią zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm uchwali:

Kornelii Neuhauser wdowie po prymaryuszu szpitala powszechnego we Lwowie (petycja L. s. 160), przyznaje się dożywotni stały dodatek do pensji wdowiej w kwocie 250 złotych.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta: Nad petycjami Zofii Tymaczkowskiej, wdowy po prymaryuszu w Samborze do L. s. 405, Józefy Koestlich do L. s. 227 i Albiny z Pileckich 1-o voto Śliwińskiej 2-o voto Ówiklińskiej L. s. 700, komisja budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie w ciągu lat dwóch potrzebnych zmian w zamknięciach rachunkowych szpitala lwowskiego tak, aby w przyszłości we wszystkich rubrykach obejmowały okres czasu od 1. Stycznia do 31. grudnia ostatniego roku.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta: Ofertę Zarz. zakładu św. Józefa dla nieuleczalnych i wyzdrowieńców pod l.

43 przy ulicy Kurkowej (petycja L. s. 81) odnośnie do dziesięciu łóżek dla pomieszczenia rekonwalescentów z lwowskiego szpitala powszechnego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ewentualnego użytku.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Lit. D. Fundusz podrzutek w Lwowie.

Sprawozdawca poseł Marchwicki czyta :

Wydatki.

Rubr. I. Potrzeby kancelaryjne	10 zł.
„ II. Remuneracye i zapomogi	70 „
„ III. Koszta utrzymania dzieci	312 „
„ IV. Koszta leczenia dzieci	10 „
„ V. Zapomogi dla położnic	3.600 „
„ VI. Rozmaite wydatki	60 „
Razem	<u>4.062 zł.</u>

Dochodów ten fundusz nie ma żadnych, przeto Wysoki Sejm raczy uchwalić całą sumę wydatków funduszu podrzutek w Lwowie w kwocie 4.062 zł. pokryć z funduszu krajowego w rubr. XI.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. VI. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Lit. E. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta zestawienie sumaryczne wydatków i dochodów na rok 1891.

A. Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—10. Płace i emolumenta etatowe	20.603 zł.
Rubr. II. poz. 11—16. Koszta utrzymania osób nieetatowych	32.514 „
Rubr. III. poz. 17—25. Pensye i emerytury	1.967 „
Rubr. IV. poz. 26—27. Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski	14 „
Rubr. V. poz. 28. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40 „

Rubr. VI. poz. 29—30. Remuneracye i zapomogi 776 zł.

Rubr. VII. poz. 31—41. Koszta gospodarze zwyczajne 79.210 „
nadzwyczajne 6.500 „

Rubr. VIII. poz. 42—46. Koszta sanitarne 6.260 „

Rubr. IX. poz. 47. Koszta kancelaryjne 450 „

Rubr. X. poz. 48. Koszta kapliczne 200 „

Rubr. XI. poz. 49—53. Koszta utrzymania budynków, dróg i urzędzeń zwyczajne 8.050 „
nadzwyczajne 4.500 „

Rubr. XII. poz. 54. Podatki i daniny 290 „

Rubr. XIII. poz. 55—58. Rozmaite 1.800 „

Rubr. XIV. poz. 59. Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe 50 „

Rubr. XV. poz. 60. Koszta na zwołać się mającą ankietę 2.000 „

Rubr. XVI. poz. 61. Koszta podróży i diety członków komisji opieki nad obłąkanymi 300 „

Suma wydatków { zwyczajnych	154.524 „
{ nadzwyczajnych	11.000 „
Razem	<u>165.524 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. XVI. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

B. Dochody.

Rubr. I. poz. 1—2. Dodatki 660 zł

Rubr. II. poz. 3—5. Dochody z dóbr 4.362 „

Rubr. III. poz. 6—8. Zwroty kosztów leczenia 162.500 „

Rubr. IV. poz. 9—11. Rozmaite 900 „

Suma dochodów 168.422 „

w porównaniu z wydatkami 165.524 „

okazuje się nadwyżka 2.898 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Komisya budżetowa wnosi:

1. Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1891 i wykazaną nadwyżkę w kwocie 2.898 zł. wstawić przy rubr. IV. poz. 10. dochodów funduszu krajowego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

2. Wysoki Sejm raczy przejść do porządku dziennego nad petycjami: l. s. 148. Antoniego Aleksandra Czaykowskiego; l. s. 401. Dra Włodzimierza Dobińskiego; l. s. 161. Jana Berezińskiego i l. s. 802. Agaty Marek.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

I. W uwzględnieniu petycyi dwóch oficyantów zakładu Karola Kality i Arkadyusza Bienkowskiego l. s. 441, wstawiła komisya zgodnie z życzeniem Wydziału krajowego w piśmie z dnia 21. października b. r. L. 44.392 wyrażonem, przy poz. 6. trzecią alinę:

c) dodatki osobiste po 300 zł. . . . 600 zł.

Przedstawiając Wysokiemu Sejmowi ten stwierdzoną przez Wydział krajowy gorliwą i sumienną pracą obydwóch petentów uzasadniony wydatek, zaznacza komisya jego ściśle wyjątkową naturę, wliczenie wikt do stałej płacy było bowiem aktem łaski Wysokiego Sejmu, nie upoważnia też wcale urzędników zakładu Kulparkowskiego do żądania osobnego relutum za wikt.

II. Komisya dodała pozycyę 25:

25) Emerytura Jana Sterniuka, b. odźwiernego zakładu (158 zł. tytułem emerytury, a 92 zł. jako pensya z łaski udzielona) 250 zł.

Wydział krajowy przeniósł dekretem z dnia 6. sierpnia 1890 l. 32.539 Jana Sterniuka, byłego odźwiernego zakładu obłąkanych w Kulparkowie w stan spoczynku i przyznał mu prawo do emerytury w kwocie 158 zł. — Jan Sterniuk żąda w petycyi l. s. 196 wliczenia wikt do płacy stałej i ponownego wymiaru emerytury, Wydział krajowy zaś w piśmie z dnia 1. listopada 1890 l. 46.323 przedkłada Sejmowi wniosek uwzględ-

nienia petycyi i udzielenia Sterniukowi emerytury w kwocie 323 zł. 40 ct. Komisya nie zgadza się, w myśl uwag powyżej przy Rubryce I. poz. 7. uczynionych, ani z wnioskiem Wydziału krajowego, ani z jego uzasadnieniem, wykazana przez Wydział krajowy bowiem analogia polega na uchwale wyjątkowej. Ze względu jednak na wierną służbę Jana Sterniuka i na jego ubóstwo zaproponowała komisya Wysokiemu Sejmowi udzielić Janowi Sterniukowi oprócz emerytury w kwocie 158 zł., także i rocznej pensyi 92 zł., razem 250.

III. Ze względu na stan zdrowia Dra Hankiewicza emerytowanego sekundaryusza zakładu kulparkowskiego, przychyliła się komisya do żądania w petycyi l. s. 442 wyrażonego, którą to petycyę Wydział krajowy d. 1. Listopada 1890 l. 46.322 Sejmowi zalecił; komisya wstawiła przeto pod rubryką VI. poz. 30. alinę drugą:

Jednorazowa zapomoga dla Dra Józefa Hankiewicza, emerytowanego sekundaryusza zakładu 150 zł.

IV. Zgodnie z prośbą w petycyi Jana Kamińskiego b. dozorey chorych w zakładzie kulparkowskim l. s. 296 zawartą, a w opinii Wydziału krajowego z d. 1. Listopada 1890 l. 46.267 zaleconą, zgodziła się komisya ze względu na ciężką chorobę i wierną służbę petenta na wstawienie pod Rubryką VI. poz. 30 alinei trzeciej:

Jednorazowa zapomoga dla Jana Kamińskiego, b. dozorey 50 zł.

V. Załatwiając przedłożenie Wydziału krajowego L. W. 33.342 z dnia 16. sierpnia 1890 (aleg. 30), zgodziła się komisya ze względu na wilgoć panującą w mieszkaniu jednego z funkcyonaryuszów zakładu i na niemożność pomieszczenia go gdzieindziej z powodu przepełnienia zakładu, na postawienie domku dla pisarza zakładowego.

Sprawozdaniem niniejszem są przeto załatwione: 1) Przedłożenie Wydziału krajowego z d. 16. sierpnia 1890 L. W. 33.342 (Alegat 30); 2) petycyę: l. s. 441. Karola Kality i Arkadyusza Bienkowskiego; l. s. 442 Dra Józefa Hankiewicza l. s. 296. i Jana Kamińskiego i l. s. 196. Jakóba Sterniuka.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w roku przyszłym dołączył do budżetu Zakładu kulparkowskiego osobny budżet surowy folwarku.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1. by zwołał ankietę w celu:

a) zbadania zakładu kulparkowskiego pod względem urzędzeń lekarskich i administracyjnych.

b) postawienia wniosków dążących do doprowadzenia Zakładu Kulparkowskiego do stanowiska odpowiadającego tegoż celom humanitarnym i przepisom nauki lekarskiej.

2. aby zdał sprawę Wys. Sejmowi z rezultatu ankiety a ewentualnie przedstawił odpowiednie wnioski.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wzmocnienie komisji opieki nad obłąkanymi w Zakładzie kulparkowskim dwoma członkami nominowanymi przez Wydział krajowy na przedstawienie fakultetu leczniczego w Krakowie i Rady zdrowia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Lit. F. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca dr. Adam Czyżewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wydatki.

Rubr. I. Płace i emolumenta etatowe	30.518 zł.
Rubr. II. Koszta utrzymania osób nieetatowych	23.044 „
Rubr. III. Płace i emerytury	250 „
Rubr. IV. Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	283 „

Rubr. V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	50 zł.
Rubr. VI. Remuneracye i zapomogi	700 „
Rubr. VII. Koszta gospodarcze	84.489 „
Rubr. VIII. Koszta sanitarne	11.338 „
Rubr. IX. Koszta kancelaryjne	870 „
Rubr. X. Utrzymanie kościoła	250 „
Rubr. XI. Utrzymanie budynków	71.448 „
Rubr. XII. Odsetki od kapitałów dłużnych	— „
Rubr. XIII. Podatki i daniny	1.027 „
Rubr. XIV. Rozmaite	600 „
Rubr. XV. Zapomogi dla położnic	— „
Rubr. XVI. Koszta utrzymania dzieci urodzonych na oddziale położnic	350 „
Rubr. XVII. Koszta utrzymania matek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	15.650 „
Rubr. XVIII. Zapisy	109 „
Rubr. XIX. Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	150 „
Rubr. XX. Dyety i koszta podróży w sprawach funduszu jako właściciela dóbr	150 „
Suma wydatków	241.276 zł.

Sprawozdawca podnosi, że w rubryce XI. wydatków, w sumie 71.448 zł. mieści się kwota 65.000 zł. uchwalona już przez Izbę na posiedzeniu dnia 19. listopada b. r. na budowę pawilonu chirurgicznego przy szpitalu św. Łazarza.

Izba uchwała Rubryki I. do włącznie XX. wydatków i przyjmuje sumę wydatków w kwocie 241.276 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Odsetki od efektów kapitałów i fundacyi	19.070 zł.
Rubr. II. Z realności i dóbr	9.472 „
Rubr. III. Zwroty kosztów leczenia	149.600 „
Rubr. IV. Dochody rozmaite	100 „
Suma dochodów	178.242 zł.

Izba uchwała oddzielnie Rubryki I. do włącznie IV. dochodów i przyjmuje sumę do-

chodów w kwocie 178.242 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Odtrąciwszy od sumy wydatków 241.276 zł.
Sumę dochodów 178.242 -

Okazuje się niedobór . . 63.034 zł.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1891 i wstawić niedobór 63.034 zł. do rubryki XI. wydatków budżetu krajowego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Co do petycji wniesionych do Wysokiego Sejmu a mianowicie:

1. prymarjuszów i oficjałów krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie, o przyznanie dodatków aktywalnych (L. s. 149),

2. pisarzy etatowych tegoż szpitala o polepszenie płacy (L. s. 150) i

3. Jana Zielińskiego, pisarza etatowego o zaliczkę w kwocie 1.200 zł. (L. s. 151)

wnosi komisja budżetowa, przejście do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następujące rezolucje:

Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1. Aby Dyrekcję szpitala św. Łazarza w Krakowie wezwał do zaprowadzenia najdokładniejszej kontroli przy odbiorze i wydawaniu węgla i oszczędności w tych pozycjach opału, w których widoczne jest za wysokie tegoż zużycie.

2. Aby na przyszłość względem dostarczania węgla, zawierano układy z przedsiębiorcami, którzy posiadając bezpośrednie stosunki z kopalniami i znaczne przyznane im ulgi w cenach transportu, mogli węgiel dobrej jakości, odsprzedawać przy dostawie en gros taniej, jak wynoszą ceny miejscowe przy sprzedaży drobnej.

Izba uchwała rezolucję 1 i 2 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby Dyrekcji szpitala św. Łazarza nakazał poznosić kuchenki oddziałowe, gazem opalane, a zaprowadzić na ich miejsce tanie żelazne kuchenki opalane węglem lub koksem.

2. Aby używanie gazu w mieszkaniach prywatnych funkcyonaryusza szpitala było wzbronione, a w miejsce tegoż zaprowadzone w razie potrzeby oświetlenie naftą.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Zważywszy, że szpital św. Łazarza leży bardzo blisko miasta, że funkcyonaryusze szpitalni przy wyjazdach komisyjnych nie używają powozu szpitalnego, a nawet w razie potrzeby udania się do kasy lub starostwa w mieście, liczą fiakra;

Zważywszy, że szpital jako taki właściwie jedynie potrzebuje tylko koni do wywozu zwłok do prosektoryum klinicznego, które niebawem stanie na gruncie szpitalnym, i stamtąd na cmentarz;

Zważywszy nareszcie, że szpital lwowski, znacznie dalej od centrum miasta położony koni nie utrzymuje,

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał, czy nie dałoby się w drodze układu z przedsiębiorcą fiaków w Krakowie zapewnić odwożenie zwłok szpitalnych z prosektoryum c. k. zakładu patologicznej anatomii na cmentarz i jakiegoby rocznego kosztu wymagało podobne urządzenie.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poleca się Wydziałowi krajowemu zbadać, czy motor parowy w szpitalu św. Łazarza nie mógłby być zastąpiony motorem gazowym o równej sile; jakiego zmiana ta, po ewentualnem częściowem użyciu, lub sprzedaniu obecnego motora wymagać będzie nakładu i jakiego rocznego kosztu utrzymanie ruchu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie w ciągu lat dwóch potrzebnych zmian w zamknięciach rachunkowych krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie tak, aby w przyszłości we wszystkich rubrykach obejmowały okres czasu od 1. stycznia do 31. grudnia ostatniego roku.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Lit. N. Fundusz podrzutek w Krakowie.

Sprawozdawca p. dr. Adam Czyżewicz czyta:

Wydatki.

Rubr. I. „Płace urzędników i służ“ zgodnie z wnioskiem	50 zł.
Rubr. II. „Potrzeby kancelaryjne“ zgo- dnie z wnioskiem	20 „
Rubr. III. „Remuneracye“ zgodne z wnioskiem	20 „
Rubr. IV. „Koszta utrzymania pod- rzutek“ zgodnie z wnioskiem . .	1.500 „
Rubr. V. „Koszta leczenia dzieci“ zgodnie z wnioskiem	10 „
Rubr. VI. „Podatki i daniny“ zgo- dnie z wnioskiem	— „
Rubr. VII. „Zapomogi dla położnic“ zgodnie z wnioskiem	2.700 „
Rubr. VIII. „Rozmaite“ zgodnie z wnioskiem	30 „
Ogólna suma wydatków . .	4.330 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. VIII. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. „Odsetki od efektów kapita- łów i fundacyj“ zgodnie z wnio- skiem	1.605 zł.
Rubr. II. „Dochody z realności“ zgo- dnie z wnioskiem	20 „
Rubr. III. „Rozmaite drobne“ . . .	5 „

Rubr. IV. „Dotacya z funduszu krajo- wego na zapomogi dla położnic“ zgodnie z wnioskiem	2.700 zł.
Ogólna suma dochodów . .	4.330 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. XII. *Wydatki na szupaśnictwo.*

Sprawozdawca poseł Biliński.

W zastępstwie sprawozdawcy, p. Stanisław Jędrzejowicz czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. XII. Wydatki na szupaśnictwo.

Poz. 155. Ryczałt na pokrycie wy-
datków szupasowych 28.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. XII.
zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa kra-
jowego o wnioskach Wydziału krajowego w przed-
miocie regulacji górnego Dniestru i jego do-
pływów.

Sprawozdawca poseł Gross uwolniony od
czytania sprawozdania, czyta następujące wnio-
ski komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Po 1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu,
aby w ciągu roku 1891 zarządził wypracowanie
szczegółowego projektu regulacji górnego Dnie-
stru i jego dopływów pod względem technicznym
i finansowym i o czynnościach swych w tym
względzie zdał sprawę Sejmowi na najbliższej
sesji.

Po 2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak
najrychlej przeprowadził regulację rzeki Dnie-
stru między Zurawnem a Rozwadowem.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnio-
skami komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa kra-
jowego o wniosku posła Merunowicza i towa-
rzyszy w przedmiocie regulacji Pełtwi.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następującą wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wniosek posła Merunowicza i towarzyszy L. s. 651 w sprawie regulacji Pełtwi przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia zasad w tym wniosku wskazanych przy wypracowaniu projektu technicznego i ułożeniu projektu ustawy, która mieć będzie za przedmiot tę regulację.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

Ustawa

z dnia o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Łomnicy ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego zabudowania potoków górskich służyć ma projekt Namiestnictwa z roku 1886, preliminujący koszta robót na 158.000 zł. w. a.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tych robót przyczynić się ma:

a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości 40% preliminowanych kosztów;

b) skarb państwa zaś, z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości 60% kosztów.

§. 4.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, a w szczególności co do czasu budowy, kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa, wydane zostaną w drodze osobnego rozporządzenia, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Sposób utrzymania wykonanych robót i pokrycia kosztów konserwacji oznaczy osobna ustawa krajowa, która będzie wydana po skończeniu budowy.

§. 6.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o regulacji rzeki Białej i uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Sprawozdawca poseł Jan Tarnowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm uchwała załączony projekt ustawy o regulacji Białej i uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Dunajca.

2) Sejm przyznaje tytułem pierwszej raty zasiłku krajowego na regulację Białej i uzupeł-

nienie obwałowania prawego brzegu Dunajca dotacją na rok 1891 w kwocie 30.000 zł. a. w.

3) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyjednał u Wysokiej Rady państwa w drodze dodatkowego kredytu na rok 1891 tytułem pierwszej raty 60% zasiłku państwowego na regulację Białej i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca dotacją w kwocie 45.000 zł. w. a.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje następujący projekt ustawy:

Ustawa

z dnia o regulacji rzeki Białej z dopływami i uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Białej z dopływami, tudzież uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Wisły mają być wykonane najdalej w ciągu lat piętnastu, począwszy od r. 1891 jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji z obwałowaniem, służyć mają projekty techniczne Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego z roku 1890, które prelinują koszta robót w górnym dorzeczu Białej powyżej Grybowa na 154.000 zł. w. a., koszta zaś robót rzecznych i wałowych na 1,635.000 zł. w. a. razem na 1,789.000 zł. w. a.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tych projektach i obniżenia sum kosztorysowych przez zmniejszenie rozmiaru robót, w porozumieniu z administracją państwa.

§. 3.

Koszta regulacji i obwałowania włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy

i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzonym:

1) z datku skarbu państwa w wysokości 60% kosztów, który ma być wypłaconym z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

2) z datku funduszu krajowego w wysokości 40% kosztów robót górskich, a 30% kosztów robót rzecznych i wałowych;

3) z datków funduszy interesowanych powiatów w wysokości 10% robót rzecznych i wałowych, jakie będą wykonane w obrębie każdego powiatu.

Powiatom konkurującym zastrzega się prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych gruntów i zakładów, a to w myśl §. 66 krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 (Dz. u. kraj. Nr. 38) z wyłączeniem jednak nieruchomości i zakładów państwa i kraju.

§. 4.

Czas budowy, wysokość i termin płatności corocznych rat datków państwa, kraju i powiatów interesowanych, oraz ostateczny kosztorys oznaczy Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacji i obwałowania, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i Reprezentacyom interesowanych powiatów przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzonym oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulacją gruntów, jako kapitału zakładowego;

2) z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;

3) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracji funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonywanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca odczytuje następnie ustęp 2 wniosku komisji w brzmieniu następującem:

2) Sejm przyznaje tytułem pierwszej raty zasiłku krajowego na regulację Białej i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca dotacją na rok 1891 w kwocie 30.000 zł. w. a.

P. Kozłowski Zygmunt wnosi skonstatowanie kompletu.

Marszałek konstatuje komplet.

Przemawia sprawozdawca. Przemawia p. Stanisław hr. Badeni. Przemawia p. Rutowski. Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Przemawia p. Abrahamowicz. Przemawia p. Męciński. Przemawia p. Klemensiewicz.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Rutowski.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni i wnosi obniżenie cyfry 30.000 zł. w pierwszym ustępie wniosku komisji do kwoty 10.000 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Golejewski w kwestyi formalnej i wnosi otwarcie dyskusji nad wnioskiem p. Stanisława hr. Badeniego.

Izba nie popiera wniosku otwarcia dyskusji i przystępuje do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 2) wniosku komisji.

Izba w dwukrotnem głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 3) wniosku w brzmieniu następującem:

3) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyjednał u Wysokiej Rady Państwa w drodze dodatkowego kredytu na rok 1891 tytułem pierwszej raty 60% zasiłku państwowego na regulację Białej i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca dotacją w kwocie 45.000 zł. w. a.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Marszałek zawiesza posiedzenie o godzinie 3 minut 45 po południu, do godziny 8 wieczorem.

Ciąg dalszy 25. posiedzenia z dnia 27. listopada 1890.

Początek o godz. 8. m. 30 wieczór.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Następuje ciąg dalszy rozpraw nad budżetem.

Rubryka VII. *Na cele wykształcenia i oświaty.*

Poz. 51. i 52.

Sprawozdawca poseł Madeyski czyta:

Poz. 51. Niedobór funduszu szkolnego krajowego (wedle osobnego sprawozdania) 990.631 zł.

Poz. 52. Niedobór funduszu szkolnego emerytalnego (wedle osobnego sprawozdania) 79.145 „

Sprawozdawca podnosi, że pozycje 51 i 52 nie wymagają wotowania, albowiem uchwalone już zostały na posiedzeniu dnia 24. listopada br.

Następuje:

Dodatkowe sprawozdanie komisji budżetowej do rubr. VII. poz. 51.

Sprawozdawca p. Madeyski czyta:

I.

Sprawozdanie Wydziału krajowego o 34 petycjach emerytowanych nauczycieli, wdów i sierót po nauczycielach szkół ludowych, o udzielenie lub podwyższenie zapomogi w drodze łaski.

Komisja budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Nad petycjami: Cyryli Płoszczakowej, Ignacego Maraszewskiego, Klementyny Picykowej i Władysława Soświńskiego, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

II. Tytułem jednorazowej zapomogi przyznaje się z funduszu szkolnego krajowego po 50 zł. w. a.: Rudolfowi Dasiowi, Szymonowi Teślukowi, Piotrowi Koczynskowi, Rozalii Panekowej, Józefie Chanowej, Dymitrowi Budyczowi, Bronisławie Jakimowskiej, Maryi Bursztynowej, Antoniemu Goralewiczowi i Malwinie Jasińskiej, i wsta-

wia się w tym celu do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1891 kwotę 500 zł. w. a.

III. Sejm przyznaje z krajowego funduszu szkolnego tytułem dożywotniego wsparcia dla Maryi Martusiewiczowej, wdowy po nauczycielu ludowym, rocznie po 80 zł. w. a. począwszy od dnia 1. stycznia 1891 roku.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

II.

Sprawozdanie Wydziału krajowego o 4 petycjach kilku wdów po nauczycielach ludowych o zapomogę i zaopatrzenie w drodze łaski.

Komisja budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Tytułem jednorazowej zapomogi z funduszu szkolnego krajowego przyznaje Sejm wdowom po nauczycielach ludowych Waleryi Markiewiczowej i Ludwice Germanisowej, tudzież wdowie po dyrektorze szkoły wydziałowej Józefie Ostrowskiej, każdej z nich po 50 zł. i wstawia w tym celu do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1891 kwotę 150 zł. w. a.

2. Tytułem dożywotniego wsparcia z funduszu szkolnego krajowego przyznaje Sejm wdowie po nauczycielu ludowym Annie Mliko kwotę 60 zł. w. a. począwszy od r. 1891 i wstawia tę kwotę do budżetu funduszu szkolnego krajowego począwszy od r. 1891.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

III.

Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji Anieli Guzkiewiczowej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o dożywotnie roczne wsparcie.

Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Anieli Guzkiewiczowej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje się w drodze łaski dożywotnie wsparcie z funduszu szkolnego krajowego w rocznej kwocie osmdziesięciu (80) zł. a. w. począwszy od 1. stycznia 1890.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

IV.

Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy Żabokruki o niżenie prestacyi na płacę nauczyciela.

Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie Żabokruki zniża się począwszy od dnia 1. stycznia 1891 prestacyę na utrzymanie nauczyciela z kwoty 200 zł. na kwotę 100 zł. rocznie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V.

Nr. 65. Petycja Julii Strojkowej, wdowy po Macieju Strojko, nauczycielu ludowym w Posadzie sanockiej, o stałe zaopatrzenie w drodze łaski.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Julii Strojkowej, wdowie po nauczycielu ludowym przyznaje się w drodze łaski dożywotnie wsparcie z funduszu szkolnego krajowego w rocznej kwocie sześćdziesięciu złotych, począwszy od dnia 1. stycznia 1890 roku.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VI.

Nr. 449. Petycja Agnieszki Bociańskiej, córki po nauczycielu ludowym Piotrze Bociańskim, o wsparcie.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Tytułem jednorazowego daru z łaski przyznaje się Agnieszce Bociańskiej, córce po nauczycielu ludowym, kwotę 150 zł. i wstawia się w tym celu do budżetu szkolnego krajowego kwotę 150 zł.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VII.

Nr. 51, 110, 111, 206, 207, 267, 268, 269, 320, 321, 366, 423, 446, 447, 476, 485, 531, 532, 533, 585, 670, 671, 672, 707, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 854, 855, 856, 940, 971, 986, 1.017, 1.018, 1.036.

Trzydzieści dziewięć petycyj gmin o udzielenie pożyczki lub zapomogi na budowę lub zapomogi na budowę lub przeistoczenie budynków szkolnych.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VIII.

Nr. 106, 233, 365, 453, 609, 725, 764.

Siedm petycyj gmin o niżenie prestacyi na płacę nauczyciela.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odsyła się do Wydziału krajowego z poleceniem zbadania, zasiągnięcia opinii Rad szkolnych okręgowych i Rady szkolnej krajowej, tudzież do zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

IX.

Nr. 133, 134, 135, 239, 281, 282, 283, 299, 333, 384, 385, 386, 684, 780, 882, 946, 947, 954, 976, 1.013.

Dwadzieścia petycyj wdów i sierót po nauczycielach ludowych o zaopatrzenie lub dar z łaski.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta.

X.

Nr. 127, 132, 215, 218, 280, 379, 387, 436, 451, 454, 489, 490, 493, 517, 596, 597, 600, 678, 679, 680, 717, 776, 820, 866, 875, 944, 960, 1040, 1045, 1055.

Trzydzieści petycyj nauczycieli i nauczycielek o zapomogi i zaliczki.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka XIII. wydatków.

Budowy wodne i melioracje.

Sprawozdawca poseł Skalkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

A). Biuro melioracyjne i studia przygotowawcze:

Poz. 156. a)

płace 4 inżynierów po 1.500 zł.	6.000 zł.
„ 2 „ „ 1.200 „	2.400 „
„ 1 „ „ 1.000 „	1.000 „
dodatki za plany dla 7 inżynierów po 300 zł.	2.100 „
2 kwinkwenia po 150 zł.	300 „
dodatek osobisty	200 „
razem	12.000 zł.

Poz. 156 b)

płace 2 inżynierów asystentów po 1.000 zł.	2.000 zł.
płace 5 inżynier. asyst. po 800 zł.	4.000 „
„ 3 „ „ „ 600 „	1.800 „

dodatki za plany dla 10 inżynierów po 200 zł.	2.000 zł.
dodatek osobisty dla 1 inżyniera asyst.	200 „
razem	10.000 zł.

Z tej sumy pokryje fundusz regulacyi Krzemienicy połowę płacy 1 asyst. 700 zł. a fundusze regulacyi Łęgu, Trześniówki i Kisieliny połowę płacy 3 asystentów 1.500 zł. 2.200 „
pozostaje zatem do pokrycia z powyższego wydatku 10.000 zł. przez Wydział krajowy 7.800 zł.

Poz. 156. c) płaca pomocników technicznych dziennych:

1 praktykant po 2 zł. dziennie	730 „
1 pomocnik po 2 zł.	730 „
1 „ „ 1 zł. 50 ct. dziennie	548 „
razem	2.008 zł.

Poz. 156. d) pomoc techniczna dla expozytur:

w Krakowie: płaca inżyniera asyst.	600 „
dodatek inżyniera „	200 „
ryczałt dla rysownika	480 „
razem	1.280 zł.

dla ekspozytury w Tarnowie: płaca inżyniera asystenta	600 „
dodatek	200 „
razem	800 zł.

dla ekspozytury w Sanoku: płaca pomocnika po 2 zł. dziennie 730 „

Poz. 156. e) umieszczenie ekspozytury w Krakowie	300 „
w Tarnowie	200 „
w Sanoku	200 „
razem	700 zł.

Suma wydatków pozycyi 156 25.318 „

Do poz. 156. a) przemawia p. Zygmunt Kozłowski.

Po zrzeczeniu się głosu przez sprawozdawcę, Izba w głosowaniu uchwala poz. 156 a) do e) zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 157. narzędzia, potrzeby rysunkowe 500 zł.

Poz. 158. na dozorców drenarskich, po dwóch dla ekspozytur w Krakowie, Tarnowie i Sanoku 720 „

Poz. 159. na kurs dozorców melioracyjnych	2.500 zł.	n) na regulację Dunajca pod Błoniem i Zgłobicami	1.500 zł.
Poz. 160. na koszty obserwacji ombrometrycznych i wodoskazowych i dotyczące publikacye	2.750 „	o) na regulację Wisłoki pod Kleciem, Błaszkwą i Skurową	4.276 „
Poz. 161. na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatów, spółek wodnych i gmin	3.000 „	p) na regulację Wisłoki pod Pustynią	2.000 „
Izba w głosowaniu uchwała poz. 157 do włącznie 161 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.		q) „ „ „ „ Mokrzcem i Parkoszem	1.000 „
Sprawozdawca czyta:		r) na regulację Wisłoki pod Przyborowem i Podegrodziem	2.000 „
B). Wykonanie budowli wodnych:		s) na regulację Wisłoki między Przecławiem a Wołą mielecką	2.000 „
Poz. 162. na regulację rzeki Biały w myśl uchwały powziętej d. 27. listopada b. r.	30.000 zł.	t) na regulację Wisłoki pod Dobrzechowem	1.278 „
Poz. 163. zasiłki 33 $\frac{1}{3}$ % na lokalną regulację rzek niespławnych: (Uchwała Sejmu z dnia 15. list. 1890):		u) na regulację Sanu pod Bartkówką	700 „
a) na regulację Raby pod Winiarami, Stadnikami i Gdowem I. rata	2.000 „	v) „ „ „ „ Bachorzem i Chodorówką	2.000 „
b) na regulację Raby pod Stanisławicami i Chlebowicami II. rata	2.000 „	w) na regulację Sanu pod Bachorzem i Powłokomą	650 „
c) na regulację Dunajca między Gólkowicami a Nowym Sączem IV. rata	1.000 „	x) na regulację Sanu pod Ruską wsią i Iskaniem	1.500 „
d) na regulację Dunajca między Nowym Sączem a Marcinkowicami II. rata	1.500 „	y) na regulację Sanu pod Ostrowem i Prałkowcami	4.701 „
e) na regulację Dunajca pod Dąbrówą, Marcinkowicami i Kurowem	1.500 „	z) na regulację Świcy pod Kniaziołką i Tiapczem	918 „
f) na regulację Dunajca pod Zbyszycami	1.473 „	aa) na regulację Świcy pod Lachowicami podróżnemi	1.567 „
g) na regulację Dunajca pod Gródkiem	1.217 „	bb) na regulację Świcy pod Lachowicami zarzeczniemi	1.433 „
h) na regulację Dunajca między Czechowem a Biskupicami	1.500 „	cc) na regulację Łomnicy pod Perehińskim	1.000
i) na regulację Dunajca między Melsztynem a Wróblowicami	2.000 „	dd) na regulację Łomnicy pod Chocimem i Podmichalem	1.500 „
k) na regulację Dunajca pod Olszynami	469 „	ee) na regulację Bystrzycy nadwórniańskiej	1.186 „
l) na regulację Dunajca pod Gierową janowicką	1.000 „	ff) na regulację Czeremosza	1.200 „
m) na regulację Dunajca pod Dąbrówką szczepanowską	2.500 „	gg) do dyspozycyi Wydziału krajow.	5.000 „
		Suma pozycyi 163.	55.568 zł.
		Poz. 164. Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych:	
		a) na regulację Nowego Braia	15.471 zł.
		b) „ „ Łęgu	14.000 „
		c) „ „ Kisieliny	11.666 „
		d) „ „ Krzemienicy	12.400 „
		e) obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	45.373 „

f) dodatkowy zasiłek na osuszenie bagien rudnickich	10.520 zł.	w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności	382 zł.
Suma pozycji 164.	109.430 „	Poz. 171. Umorzenie 4 ¹ / ₂ % obligacyj pożyczki krajowej z r. 1883 wydanych w imiennej wartości 3,800.000	225.515 „
Poz. 165. Dotacja na popieranie mniejszych robót melioracyjnych	5.000 zł.	Poz. 172. Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, zwrot reszty z kapitałów 346.796 zł. użytych na budowę tegoż szpitala	19.578 „
Suma wydatków rubryki XIII.	234.786 zł.	Poz. 173. Umorzenie pożyczki 1,000.000 zł. zaciągniętej w r. 1884 na pokrycie niedoborów z lat 1882, 1883 i 1884, tudzież na uposażenie kasy krajowej	59.565 „
Marszałek podnosi, iż poz. 162, 163 i 165 jako już uchwalone nie wymagają osobnego wotowania.		Poz. 174. Umorzenie pożyczki 22.500 zł. zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności na budowę i urządzenie pralni w szpitalu lwowskim	2.025 „
Izba uchwała poz. 164. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.		Poz. 175. Umorzenie pożyczki 70.000 zł. zaciągniętej w Banku krajowym na wybudowanie prawego skrzydła w szpitalu lwowskim	7.123 „
Następuje:		Poz. 176. Umorzenie pożyczki 354.800 zł. zaciągniętej w r. 1885 na pożyczki dla powodzi i na pożyczki dla miast budujących koszary	21.349 „
Rubryka XIV.		Poz. 177. Na pokrycie niedoboru pożyczki krajowej z r. 1873	49.114 „
<i>Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.</i>		Poz. 178. Umorzenie pożyczki krajowej z r. 1888 w kwocie 443.800 zł. na uzupełnienie do 1 miliona funduszu koszarowego	26.403 „
Sprawozdawca poseł Goldman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:		Poz. 179. Umorzenie pożyczki krajowej z roku 1889 zaciągniętej w sumie 700.000 zł. na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych	38.481 „
Wysoki Sejm raczy uchwalić:		Poz. 180. Umorzenie połowy kapitału 27.500 zł. i odsetek od długu zaciągniętego w Banku krajowym na odbudowanie części budynku w szpitalu tarnowskim	1.408 „
Rubr. XIV. Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.		Poz. 181. Umorzenie pożyczki 3.000 zł. ciężącej na rzecz gal. Kasy oszczędności na hipotecę realności zakupionej na budowę domu dla żandarmerji we Lwowie	282 „
Poz. 166. Umorzenie reszty pożyczki 27.000 zł. z pierwotnej sumy 66.000 zł. zaciągniętej z funduszu domostykalnego na budowę kulparkowską,			
a) V. rata kapitału 321 zł. 98 ct.			
b) 4 ¹ / ₂ % odsetki 1.163 zł. 02 ct.			
razem	1.485 zł.		
Poz. 167. Umorzenia pożyczki 40.000 zł. zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską,			
a) XXIV. i XXV. rata kapitału 848 zł. 79 ct., b) 5% odsetki, 1.648 zł. 21 ct. razem	2.497 „		
Poz. 168. Umorzenie pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej przez zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie w gal. Kasie oszczędności	672 „		
Poz. 169. Częściowy zwrot pożyczki w pierwotnej sumie 415.625 zł. zaciągniętej od funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych na spłatę długu Bankowi dla krajów koronnych, II. rata kapitału 15.000 zł. 4 ¹ / ₂ % odsetki 18.000 zł., razem	33.000 „		
Poz. 170. Umorzenie pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez Zbór izraelski			

Poz. 182. Umorzenie pożyczki zaciągniętej od zarodowego majątku funduszu szkolnego krajowego na pokrycie niedoboru tegoż funduszu z r. 1889	13.253 zł.
Poz. 183. Odsetki bierne od chwilowych pożyczek	20.000 "
Poz. 184. Zwrot pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru r. 1888	57.313 "
Poz. 185. Umorzenie pożyczki 300.000 zł. dla dotkniętych w r. 1889 kłęską nieurodzaju, zaciągniętej w Banku krajowym	29.239 "
Poz. 186. 187. Odsetki 4 $\frac{1}{2}$ % od pożyczki 132.859 zł. zaciągniętej od funduszu policyi krajowej na pokrycie niedoboru budżetowego z r. 1890	5.979 "
Suma rubryki XIV	614.663 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 166 do włącznie poz. 187, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Lit. G. Fundusz policyi krajowej.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Dochody funduszu policyi krajowej 6.070 zł.

Wydatki " " " 805 "

Nadwyżka dochodów . 5.265 "

która wpłynie do funduszu krajowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Fundusze samoistne.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Lit. H. Fundusz domestykalny.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Dochody funduszu domestykalnego 5.506 zł.

Wydatki " " " 5 zł.

Nadwyżka dochodów . 5.501 zł.

która użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Lit. J. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Dochody funduszu kultury krajow. 3.448 zł.

Wydatki " " " 15 "

Nadwyżka dochodów . 3.433 zł.

użyta będzie jako zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublinach.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Lit. K. Fundusz stanowy sierociński.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Dochody funduszu stanowego sierocińskiego 1.755 zł.

Wydatki funduszu stanowego sierocińskiego 1.692 "

Nadwyżka dochodów . 63 "

użyta zostanie na powiększenie majątku zarodowego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Lit. L. Fundusz Aleksandra Hr. Stadnickiego.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wydatki funduszu Aleksandra hr Stadnickiego 2.455 zł.

Dochody funduszu Aleksandra hr Stadnickiego 1.304 "

niedobór . . . 1.151 "

pokryty zostanie z zaoszczędzeń, jakie fundusz ten posiada z lat dawniejszych, a będących własnością funduszu.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Lit. M. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wydatki fund. pożyczki 1873 roku 53.114 zł
 Dochody " " " " 4.000 „
 Niedobór . . . 49.114 zł.

który pokryty być ma z funduszu krajowego, jak to uwidoczono w rubryce XIV. wydatków funduszu krajowego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka XV. *Na cele rolnictwa i górnictwa* poz. 204—224.

Sprawozdawca p. Jan Stadnicki czyta:

Poz. 188. Inżynier górnik przy Wydziale krajowym 2.160 zł.

Poz. 204. Na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15 listopada 1890 2.500 zł.

Poz. 205. Towarzystwo rolnicze we Lwowie 3.000 zł.

Poz. 206. Towarzystwo rolnicze w Krakowie 3.000 zł.

Roz. 207. a) Towarzystwo Tatrzańskie w Krakowie 400 zł.

Poz. 207. b). Oddział Czarnohorski Towarzystwa Tatrzańskiego przedkłada petycją L. s. 219 o subwencję większą niż w roku zeszłym na dokończenie budowy dworku Czarnohorskiego w Żabiu. Komisja budżetowa wnosi udzielenie jednorazowej subwencji w kwocie równej zeszłorocznej 100 zł.

Poz. 208. Na badanie kraju celem zestawienia użytecznych kopalni i popularnego opisu ich występowania, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15 listopada 1890 1.500 zł.

Poz. 209. Na chemiczno-technologiczne studya przeróbki ropy i wosku ziemnego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15. listopada b. r. 800 zł.

Poz. 210 Subwencya szkołom wiercenia i górnictwa naftowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15. listopada b. r. 3.200 zł.

Poz. 211. Na stację doświadczalną produktów naftowych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 15 listopada b. r. 900 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 188, 204

205, 206, 207 a, 207 b, 208, 209, 210 i 211 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 212. Na zalesienie wydm piaszczystych:

a) w powiecie niskim rocznie, aż do 1893 roku 700 zł.

b) na zalesienie góry Kosowskiej jednorazowo 800 zł.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi imieniem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić nadto w poz. 212. następujące wydatki:

c) w okręgu robozym tarnobrzeskim na 4 lata po 305 zł.

d) w okręgu jarosławsko-cieszanowskim na 7 lat po 400 „

e) w okręgu jaworowsko-mościńskim na 4 lat po 400 „

Przemawia p. Koziobrodzki Władysław i popiera powyższe wnioski.

Przemawia p. Jan hr. Tarnowski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała najpierw poz. 212 a i b, zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała Izba pozycje 212 c, d i e, zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 213. Stypendya dla dwóch uczniów, którzy ukończyli wyższą szkołę rolniczą w Dublanach, na kształcenie się na nauczycieli szkół średnich 800 zł.

W roku zeszłym Sejm obniżył kwotę żadaną na ten cel przez Wydział krajowy o połowę, t. j. do wysokości 800 zł. W preliminarzu na rok 1891 Wydział krajowy wstawia znów kwotę 1.600 zł. na stypendya, nie uzasadniając jej w uwadze odnośnej, — co więcej, akt L. W. 17.290/90 na który się Wydział krajowy w wyjaśnieniach powołuje, nie zawiera żadnego uzasadnienia tej pozycji. Komisja budżetowa przeto wnosi jak w r. z. wstawienie w tej pozycji kwoty 800 zł.

Izba uchwała poz. 213 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 214. Na zasiłki dla ubogich uczniów wyższej szkoły rolniczej w Dublanach (do dyspozycji Wydziału krajowego) preliminuje Wydział krajowy kwotę 500 zł., o 300 zł więcej niż w r. ubiegłym, a jako uzasadnienie dodaje Wydział krajowy uwagę, że ubóstwo uczniów wymaga większej kwoty na zasiłki. Uzasadnienie to wy-daje się komisji budżetowej wprost niestosownem. Komisya budżetowa może w zasadzie uznać, że jeżeli jest jakiś uczeń wyjątkowo zdolny, którego stosunki materialne byłyby tak smutne, że nie dozwoliłyby mu ukończyć szkoły, Wysoki Sejm mógłby w uznaniu wyjątkowej okoliczności przyznać mu jakiś wyższy zasiłek. — Ale ogólniko-we twierdzenie, że ubóstwo uczniów wymaga znaczniejszej kwoty na zasiłki, nie jest argumen-tem wobec tego, że nauka w wyższej szkole w Dublanach nie jest obowiązkową i że przeto, kto nie ma środków do kształcenia się, ten nie jest zmuszonym się kształcić. — Komisya budżetowa wnosi wstawienie zeszłorocznej kwoty w tej po-zycyi, to jest 200 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 215 a) Stypendya dla uczniów krajo-wej szkoły leśnictwa we Lwowie. Powyższy wy-wód stosuje się i do tej pozycyi. W tej pozycyi uchwalił Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 21. li-stopada b. r. wstawić kwotę 2.300 zł.

Poz. 215 b) Na stypendya dla leśników wysłać się mających na praktykę w myśl powyż-szej uchwały Sejmu 800 zł.

Poz. 216. Stypendya dla górników i uc-zniów praktycznych szkół wiertniczych i akademii górniczych w myśl uchwały Sejmu z dnia 15 li-stopada 1890 r. 3.000 zł.

Poz. 215 a), 215 b) i 216 jako już uchwa-lone nie wymagają osobnego wotowania.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 217. Dla Kółek rolniczych preliminuje Wydział krajowy 3.000 zł. jak w r. z.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolni-czych wniósł petycję do Wysokiego Sejmu L. s. 691 domagającą się:

1. Na lustracye gospodarskie . . . 4,000 zł.

2. Na przedmioty demonstracyjn-e przy tych lustracyach 500 zł.

3. Na ulgę dla Kółek rolniczych przy zakupnie nasion, nawozów, sztuc-znych, maszyn i narzędzi rolniczych 3.000 „

4. Na ulgi przy zakładaniu szkó-łek drzewnych, ulepszonych suszarń, ogrodów doświadczalnych 1.000 „

5. Na wydawnictwo „Przewodni-ka Kółek rolniczych“ 500 „

Komisya budżetowa dała w zeszłym roku wyraz życzliwości, jaką żywi dla instytucyi Kó-łek rolniczych, stawiając wniosek, który przez Wysoki Sejm przyjęty, obecnie, znajdzie swój wy-raz przez wstawienie w budżet pozycyi 15.000 zł. jako fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych. Sądziła jednak komisya budżetowa, że zachęca-jąc Wysoki Sejm do tak hojnego wobec Kółek rolniczych postępowania, zniewoli tem samem Zarząd główny Kółek rolniczych do zmniejsze-nia corocznie do Sejmu wnoszonych żądań. Na-dzieja ta komisji budżetowej tem bardziej zda-wała się uzasadnioną, że znaczne podwyższenie kwoty przeznaczonej na nauczycieli wędrownych, podwyższenie z 2.000 zł. na 8.000 zł. powinno było zaspokoić Zarząd główny Kółek rolniczych, że c. k. Rząd i kraj pamiętają o interesach ma-łej własności, które to interesa Zarząd główny Kółek rolniczych ma za zadanie popierać.

Sądzi przeto komisya budżetowa, że obe-cnie, gdzie i kwestya wędrownych nauczycieli tak szczęśliwie została załatwioną i gdzie fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych się utworzy, kwota 3.000 zł. dla Kółek rolniczych jest wy-starczającą.

Nie może zaś komisya pominąć uwagi, że w Kółkach rolniczych bywa trzymane pismo „Przyjaciel ludu“, pismo znane ze swoich dążeń rewolucyjnych, antyspołecznych, a tem samem antynarodowych. Byłoby do życzenia, by Kółka rolnicze, wspierane z funduszków krajowych, po-dobnego pisma nie trzymały. — Komisya budżeto-wnosi wstawienie w powyższej pozycyi kwoty 3.000 zł.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 218. Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem odpowiedział uchwale Wysokiego Sejmowi powziętej 28. listopada 1889 w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego w wysokości 15.000 zł. dla Kółek rolniczych.

Komisya budżetowa, której to sprawozdanie L. W. kr. 45.630/90 zostało przekazane, znajdując we wioskach, umieszczonych na końcu tego sprawozdania, wyraz tego, co sama miała na myśli, stawiając zeszłego roku wnioski w tej mierze, wnosi zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego dwa punkta, to jest pierwszy i trzeci punkt wniosków Wydziału krajowego.

Co się zaś tyczy drugiego punktu, to komisya budżetowa jest zdania, że jest rzecz wskazaną, aby z tym funduszem pożyczkowym postąpić analogicznie z tem, co Wysoki Sejm uchwalił swego czasu dla funduszu przemysłowego; a mianowicie, by kwota 15.000 zł., przeznaczona na fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych, podzieloną została na trzy równe raty, które będą wstawiane corocznie po 5.000 zł. do budżetu wydatków przez trzy po sobie następujące lata. Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Ustanawia się fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych w wysokości 15.000 zł.

2. W budżet wydatków na rok 1891 wstawia się 5.000 zł. jako pierwszą ratę funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych.

3. Fundusz ten będzie osobno administrowany i służyć będzie do popierania zapomocą pożyczek działalności handlowo-przemysłowej Kółek rolniczych, a pożyczki z niego rozdawać będzie Wydział krajowy na wniosek Zarządu głównego Kółek rolniczych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 219. Na koszt strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy zapomocą wojska i żandarmeryi, jak corocznie 1.000 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych składów publicznych w Krakowie i we Lwowie L. W. kr. 42.261/90 przekazał Wysoki Sejm komisji gospodarstwa krajowego. Komisya budżetowa przeto może w swem sprawozdaniu zająć się tylko kwotami potrzebnymi na amortyzacyą pożyczki 400.000 zł. zaciągniętej w Towarzystwie wzaj. ubezpieczeń w Krakowie i przedstawić Wysokiemu Sejmowi wnioski dotyczące się rozchodów i dochodów.

W obecnej chwili i po krótkim doświadczeniu, jakie zebrać można było w ciągu kilku miesięcy b. r., nie może komisya zalecić co innego Wysokiemu Sejmowi, jak przyjęcie bez zmiany preliminarza wydatków i dochodów Wydziału krajowego. Zarazem ze względu na żądanie c. k. Skarbu państwa i miasta Krakowa co do expozytury cłowej przy publicznym składzie w Krakowie, przeciw którym to żądaniom wniesiono rekursa, komisya budżetowa wnosi do przyjęcia następującą rezolucyę:

Poleca się Wydziałowi krajowemu by poczynił starania u c. k. Władz o zmniejszenie kosztów inspekcji rządowej (R. III. pozycya 14) oraz przeprowadził rokowania co do skreślenia inspekcji miejskiej w Krakowie (R. III. pozycya 15).

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 220. Umorzenie pożyczki 400.000 zł. zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie na założenie składów zbożowych we Lwowie i w Krakowie

a) V. rata kapitału 4.757 zł. 69 ct.; VI. rata kapitału 4.867 zł. 20 ct.; razem 9.624 zł. 89 ct.

b) 4½% odsetki z góry: za I. półrocze 8.488 zł. 31 ct. za II. półrocze 8.378 zł. 80 ct., razem 16.867 zł. 11 ct.

W poz. 220. wstawia się przeto 26.492 zł.

Izba uchwała pozycyę 220. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 221. Na utrzymanie składów publicznych we Lwowie:

Rubryka I. Koszta zarządu.

1. Dyrektor, płaca	2.500 }	
dodatek na fiakry	500 }	3.000 zł.
2. Buchalter, płaca	1.500 "	
3. Likwidator, płaca	1.200 "	
4. Kasyer, płaca	600 "	
5. 2 magazynierów. płaca po 800 zł.	1.600 "	
6. Maszynista, płaca	600 "	
7. Pomocnik biurowy	720 "	
8. Woźny, płaca	360 "	
9. 2 stróżów, zasługi po 300 zł.	600 "	
Suma rubryki I.		<u>10.180 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala rubrykę I. wydatków pozycyi 221. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka II. Koszta administracyi.

10. Opał i oświetlenie maszyn	450 zł.
11. Oliwa i inne potrzeby	150 "
12. Książki i druki	100 "
13. Dzienniki i inseraty	300 "
14. Potrzeby kancelaryjne	120 "
15. Opał i oświetlenie biur	200 "
16. 10 robotników stałych po 70 ct. przez 300 dni	2.100 "
17. Rachunek z koleją Karola Ludwika i koleją państwową:	
a) dostawa 520 wagonów po 50 ct.	260 "
b) odbiór 520 wagonów po 50 ct.	260 "
c) najem drogi dojazdowej	55 "
d) czyszczenie torów	200 "
18. Zabezpieczenie od ognia	100 "
19. Podatki	200 "
Suma rubryki II.	<u>4.495 zł.</u>

Przemawia p. Koziebrodzki Władysław i wnosi obniżenie poz. 16. Rubr. II. do kwoty 1.000 zł.

Przemawia p. Struszkiewicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala całą Rubr. II. wydatków pozycyi 221 zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca wniosek p. Koziebrodzkiego.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka III. 20. Ekspozytura

łowa	1.200 zł.
----------------	-----------

Rubryka IV. 21. Fundusz dyspo-	
zycyjny dla dyrekeji	— zł.
Suma wydatków w poz. 221	<u>15.875 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. III. i Rubr. IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje pozycję 221 w kwocie 15.875 zł.
Sprawozdawca czyta:

Poz. 222. Na utrzymanie krajowych składów publicznych w Krakowie:

Rubryka I. Koszta zarządu i służby.

1. Dyrektor, płaca	2.000 zł.
2. Kontrolor magazynów, płaca	1.500 "
3. Buchalter, płaca	1.500 "
4. Magazynier, płaca	1.200 "
5. Cenzor rzeczoznawca, płaca	1.200 "
6. Kasyer, płaca	1.200 "
7. Maszynista, płaca	600 "
8. Kancelista, płaca	600 "
9. Woźny i 2 stróżów, zasługi	1.000 "
Suma rubryki I.	<u>10.800 zł.</u>

Rubryka II. Koszta administracyi:

10. Utrzymanie budynków	700 zł.
11. Opał i oświetlenie w kancelaryjach	750 "
12. Zabezpieczenie od ognia	200 "
13. Podatki	1.000 "
Suma rubryki II.	<u>2.650 zł.</u>

Rubryka III. Ekspozytura cłowa:

14. Inspekcya rządowa	1.550 zł.
15. " miejska	500 "
Suma rubryki III.	<u>2.050 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I, II, i III wydatków pozycyi 222. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka IV. 16. Fundusz dyspo-	
zycyjny dla dyrekeji	2.000 zł.

Przemawia p. Koziebrodzki Władysław i wnosi przejście do porządku dziennego nad Rubryką IV.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Przemawia p. Wereszczyński.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba odrzuca wnioski p. Koziembrodzkiego i uchwała Rubrykę IV pozycy 222 zgodnie z wnioskiem komisji, tudzież przyjmuje sumę wydatków pozycy 222 w kwocie 17.500 zł.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 223. Krakowskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na wydawnictwo „Tygodnika Rolniczego“ (petycyja L. s. 290) 500 zł.

Izba uchwała poz. 223. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 224. Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“ (Petycyja L. o. 689) jak w roku zeszłym 100 zł.

Przemawia p. Rutowski i wnosi podwyższenie poz. 224. do kwoty 300 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Izba odrzuca wniosek p. Rutowskiego i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 224a) Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan 8.000 zł.

Wstawia się równocześnie do przychodu w rubryce XVI. pozycya 58. dochodów jako subwencyę przyznaną na ten cel z c. k. skarbu państwa 4.000 zł.

Pozycya 224b) Na zakupno środków demonstracyjnych do nauki dla nauczycieli wędrownych 250 zł.

Pozycya 224c) Zarząd centralny zjednoczonego galicyjskiego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie wniósł petycyę do L. s. 752 prosząc o subwencyę w kwocie łącznej 3.620 zł., lub o bezprocentową pożyczkę w kw. 2.000 zł. Dotychczas pobierało to Tow. subwencyę w kwocie 100 zł. Komisya budżetowa aczkolwiek uznaje pożyteczność tego Towarzystwa, nie może zalecać w obec innych a coraz bardziej mnożących się potrzeb w gospodarstwie krajowym nic innego jak udzielenie Towarzystwu bezprocentowej pożyczki w kwocie 500 zł.

Pozycya 224d) Do L. s. 546 wniosło Towarzystwo rybackie w Krakowie petycyę o subwencyę w kwocie 1.000 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawienie w tę pozycyę 250 zł.

Pozycya 224e) Bezpośrednio po zgonie prof. Dra Maksymiliana Nowickiego wniosło Towarzystwo rybackie w Krakowie, dzieci ś. p. Dra Maksymiliana Nowickiego, komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie i komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego L. s. 786, 734, 1019, 815 petycyę proszącą o znaczniejszą zapomogę dla dzieci po ś. p. Drze Nowickim, który nie zostawił żadnego majątku 7 sierotom ojca i matki pozbawionym. — Komisya budżetowa w uznaniu prawdziwych a niepospolitych zasług położonych przez ś. p. Dra Nowickiego około podniesienia gospodarstwa rybnego w kraju, tak iż można powiedzieć, że od niego zamilowanie do rybactwa i poprawniejsze rybołówstwo w kraju się datuje, wnosi udzielenie dzieciom ś. p. Dra Nowickiego tytułem jednorazowej zapomogi kwotę 1.000 zł.

Pozycya 224f) Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi (w myśl uchwały sejmowej z 11. listopada 1890) 2.000 zł.

Pozycya 224g) Na podniesienie gospodarstwa nabiąłowego w Galicyi 3.700 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 224 a b, c, d, e i f, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Poz. 224g) jako już uchwalona nie wymaga osobnego wotowania.

Sprawozdawca czyta:

Wydziałowi krajowemu do zbadania wnosi komisya budżetowa odesłać petycyę Jana Amborskiego i towarzyszy, właścicieli czasopisma „Gospodarz wiejski“ i przejście do porządku dziennego nad petycyą Zygmunta Jaroszewskiego redaktora i wydawcy „Rozwoju gospodarczego i przemysłowego wiejskiego“ L. s. 328 i L. s. 794.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka XV. *Na cele rolnictwa i górnictwa.*

Poz. 189—201.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz czyta:

Poz. 189. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	16.600 zł.
Poz. 190. Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach	52.068 „
Poz. 191. Szkoła parobków w Dublanach	12.819 „
Poz. 192. Folwark w Dublanach	15.312 „
Poz. 193. Torfiarnia w Dublanach	— „
Poz. 194. Kurs gorzelnictwa w Dublanach	2.760 „
Poz. 195. Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	40.725 „
Poz. 196. Folwark w Czernichowie	11.940 „
Poz. 197. Szkoła niższa rolnicza w Horodence	11.256 „
Poz. 198. Szkoła niższa rolnicza w Jagielnicy	10.547 „
Poz. 199. Szkoła niższa rolnicza w Kobiernicach	10.630 „
Poz. 200. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	9.760 „
Poz. 201. Krajowa szkoła uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku	7.570 „
Pozyce te jako już uchwalone nie wymagają osobnego wotowania.	
Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkoły weterynaryi we Lwowie na rok 1891.	
Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz czyta:	
Preliminarz tej szkoły zupełnie zgodny z budżetem roku 1890, przeto komisya wnosi:	
Wysoki Sejm raczy uchwalić:	
dla szkoły weterynaryi we Lwowie.	
Poz. 202. a) subwencya c. Rządowi	2.000 zł. — ct.
b) asekuracya budynków	41 „ — „
c) spłata Bankowi krajowemu 4½% pożyczki 12.000 zł.	
V. i VI. rata	773 „ 63 „
Poz. 203. Na 4 stypendya dla uczniów szkoły kucia koni we Lwowie	300 „ — „
Razem	3.114 zł. 63 ct.

Izba uchwała poz. 202 i 203 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje dodatkowe sprawozdanie komisji budżetowej do preliminarza o wyższej szkole rolniczej w Dublanach na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz czyta:

W poz. 190. wydatków raczy Wysoki Sejm uchwalić dodatkowo:

Na budowę gorzelnii w Dublanach 24.500 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka XVI.

Wydatki dla podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu krajowego.

Sprawozdawca poseł Leon Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. W celu rychlejszego uzupełnienia funduszu przemysłowego do sumy 300.000 zł. w. a. będzie skarb krajowy wypłacać corocznie przez lat trzy, począwszy od 1891 roku po 60.000 zł. w. a.

2. W budżecie na rok 1891 w XVI. rubryce wydatków należy zamieścić 60.000 zł. w. a. jako 5. i 6. ratę uposażenia funduszu przemysłowego.

3. Zaciągający z funduszu przemysłowego po 1. stycznia 1891 r. pożyczki w kwotach mniejszych niż 5.000 zł. w. a. winni opłacać od tych pożyczek procent po 3% rocznie jak dotychczas; zaciągający zaś pożyczki po 1. stycznia 1891 r. w kwotach po 5.000 zł. w. a. lub większych, winni opłacać procent w stosunku 4% rocznie.

Przemawia p. Kozłowski Zygmunt i wnosi:

„Dotacyą krajowego funduszu przemysłowego (5 rata) wstawia się w kwocie 30.000 zł. stosownie do przedłożenia Wydziału krajowego w Rubr. XVI. poz. 281“.

Przemawia sprawozdawca:

Izba w głosowaniu uchwała ustępy 1, 2 i 3 zgodnie z wnioskiem komisji, a tem samem odrzuca wniosek p. Kozłowskiego.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

(Wieczorne szkoły dla terminatorów).

Poz. 225. W Bochni	388 zł.
Poz. 226. W Brzeżanach	348 „
Poz. 227. W Drohobyczu	440 „
Poz. 228. W Jarosławiu	600 „
Poz. 229. W Jaśle	418 „
Poz. 230. W Kołomyi	464 „
Poz. 231. W Krakowie (cztery szkoły po 400 zł.)	1.600 „
Poz. 232. We Lwowie (izraelicka im. Marka Bernsteina)	285 „
Poz. 233. W Nowym Sączu	580 „
Poz. 234. W Przemyśle	575 „
Poz. 235. W Rzeszowie	405 „
Poz. 236. W Stauisławowie	590 „
Poz. 237. W Starym Sączu	470 „
Poz. 238. W Tarnowie	585 „
Poz. 239. W Wadowicach	310 „
Poz. 240. W Żółkwi	340 „
Poz. — W Gorlicach i Sanoku	— zł.
Poz. 241. Na nowe szkoły przemysłowe uzupełniające, które mają wejść w życie w roku 1891	<u>2.400 „</u>
Razem	10.798 „

Przemawia p. Władysław hr. Koziębrodzki.

Przemawia członek Wydziału krajowego
p. Romanowicz.

Przemawia p. Władysław hr. Koziębrodzki
powtórnie.

Przemawia członek Wydziału krajowego
p. Romanowicz powtórnie.

Po rzeczeniu się przemawiania przez spra-
wozdawcę, Izba uchwała dział I. poz. 225 do
włącznie poz. 241 zgodnie z wnioskiem ko-
misji.

Sprawozdawca czyta:

II. Szkoły przemysłowe zawodowe p łączone
z warsztatami zawodowymi.

A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny.

Poz. 242. Warsztat wzorowy kołodziej- ski w Grybowie, w wydatkach zwy- czajnych 1.420 zł., w nadzwyczajnych 730 zł., razem	2.150 zł.
---	-----------

Poz. 243. Szkoła koszykarska w Ja- rosławiu	1.000 zł.
Poz. 244. Szkoła koszykarska w Jaśle	350 „
Poz. 245. Krajowa szkoła kołodziejska i bednarska w połączeniu z kuźnią do kucia wozów w Kamionce Strumiłowej w wydatkach zwyczajnych 2.946 zł., w nadzwyczajnych 380 zł., razem	3.326 „
Poz. 246. Warsztat wzorowy stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie, w wy- datkach zwyczajnych 920 zł., w nad- zwyczajnych 350 zł., razem	1.270 „
Poz. 247. Warsztat wzorowy kołodziej- ski w Toustem	1.320 „
Poz. 248. a) Krajowy warsztat wzoro- wy stolarski i wyrobu zabawek dzie- cinnych w Żywcu	2.235 „
Poz. 248 b) Krajowy warsztat stolarski i tokarski w Myślenicach	— „
Poz. 248. c) Zasiłek dla warsztatu wy- robów drewnianych utrzymywanego przez spółkę huculską w Kołomyi wydatek nadzwyczajny	<u>1.300 zł.</u>
Razem	12.951 zł.

B) Dla wyrobów garncarskich.

Poz. 249. a) Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi	2.500 zł.
Poz. 249. b) Zasiłek na rozszerzenie budynku szkolnego, rata I., wydatek nadzwyczajny	1.000 „
Poz. 250. Warsztat wzorowy garncarski w Porembie	2.400 „
Poz. 251. Warsztat wzorowy garncarski w Toustem	<u>900 „</u>
Razem	6.800 zł.

C) Dla wyrobów ze skóry.

Poz. 252. Na przygotowania w celu założenia warsztatu szewskiego w Uh- nowie, wydatek nadzwyczajny	400 zł.
--	---------

D) Dla wyrobów tkackich.

Poz. 253 a) Krajowa szkoła tkacka po- łączona z warsztatem wzorowym, oraz z pracownią do wyrabiania wzorów	
--	--

i wybijania kartonów, tudzież warsztaty do wyrabiania krosen tkackich w Krośnie w wydatkach zwyczajnych 3.740 zł. w nadzwyczajnych 600 zł. razem		4.340 zł.
Poz. 253. b) Zasiłek na budowę nowego budynku dla tej szkoły, rata I., wydatek nadzwyczajny	1.000	„
Poz. 254. Wzorowy warsztat tkacki w Błażowej, w wydatkach zwyczajnych 1.150 zł., w nadzwyczajnych 100 zł., razem	1.250	„
Poz. 255. Wzorowy warsztat tkacki w Glinianach	900	„
Poz. 256. Wzorowy warsztat tkacki w Korczyni	970	„
Poz. 257. Wzorowy warsztat tkacki w Kosowie	960	„
Poz. — Wzorowy warsztat tkacki w Borszczowie	—	„
Poz. 258. Wzorowy warsztat tkacki sukienniczy imienia Franciszka Józefa w Łańcucie	776	zł.
Poz. 259. Wzorowy warsztat tkacki w Rychwaldzie, w wydatkach zwy- 900 zł., w nadzwyczajnych 300 zł. razem	1.200	„
Poz. 260. Wzorowy warsztat tkacki w Wilamowicach	880	„
Poz. — Na sprawienie zapasu wzorów dla wszystkich warsztatów wzorowych	—	„
Razem		12.276 zł.
E) Dla wyrobów koronkarskich.		
Poz. 261. Szkoła koronkarska w Kańczudze	1.163	„
Poz. 262. Krajowa szkoła koronkarska w Muszynie	860	„
Poz. 263. Krajowa szkoła koronkarska w Zakopanem	2.356	„
Poz. 264. Jednorazowy zasiłek dla szkółki koronkarskiej w klasztorze ŚŚ. Miłosierdzia w Przeworsku, wydatek nadzwyczajny	300	„
Razem		4.679 zł.

F) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.

Poz. 265. Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie	500	zł.
Poz. 266. Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	700	„
Poz. 367. Szkoła specjalna robót kobiecych u PP. Benedyktyn w Przemysłu, w wydatkach zwyczajnych 300 zł., w nadzwyczajnych 200 zł., razem	500	„
Razem		1.700 „
G) C. k. szkoły przemysłowe zawodowe subwencyonowane ze skarbu krajowego.		
Poz. 268. C. k. szkoła zawodowa dla wyrobów z drzewa w Zakopanem	1.500	z.
Poz. 269. a) Zasiłek na zapomogi dla kształcących się w c. k. zawodowej szkole ślusarstwa w Świątnikach górnych	1.400	„
Poz. 269. b) Na wzniesienie nowego budynku dla pomieszczenia tej szkoły rata I., wydatek nadzwyczajny	10.000	zł
Razem		12.900 zł.

Izba uchwała cały dział II. pozycje 242 do 269 b) włącznie, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.

Poz. 270. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie	3.260	zł.
Poz. 271. Na założenie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie	—	„
Poz. 272. Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000	„
Poz. 273. Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000	„
Poz. 274. Na wydawnictwo wzorów rysunkowych, dalsza rata	1.500	„
Poz. 275. Stypendya przemysłowe:		
a) Na zasiłki dla kandydatów, kształ-		

ących się na nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających, wydatek nadzwyczajny	2.000 zł.
b) Na inne stypendya przemysłowe	6.000 „
Poz. 276. Na nowe warsztaty wzorowe, powstać mogące w ciągu roku 1891 wydatek nadzwyczajny	2.500 „
Poz. 277. Dyety i koszta podróży inspektorów szkół przemysłowych	1.600 „
Razem	20.860 zł.

Izba uchwała dział III. pozycye 270 do włącznie 277., zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

IV. Wydatki krajowej komisji dla spraw przemysłowych.

Poz. 278. Prenumerata czasopism i zakupno dzieł fachowych dla biura komisji	200 zł.
Poz. 279. Biuro komisji krajowej dla spraw przemysłowych: a) koszta podróży i dyety 1.400 zł.; b) płaca sekretarza 1.000 zł.; c) płaca pomocnika biurowego 360 zł. razem	2.760 „
Razem	2.960 zł.

Izba uchwała dział IV. pozycye 278 i 279 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.

Poz. 280. Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	7.000 zł.
Poz. 281. Dotacja krajowego funduszu przemysłowego (rata 5 i 6)	60.000 „
Razem	67.000 zł.

Izba uchwała dział V. pozycye 280 i 281 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VI. Szkoły handlowe.

Poz 282. Szkoła handlowa w Krakowie	1.000 zł.
Suma rubryki XVI.	154.324 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Dział VI. poz. 282. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm przekazał także komisji budżetowej jedenaście petycyj odnoszących się do XVI. rubryki wydatków, dla rozstrząśnienia i przedłożenia wniosków.

W pięciu z tych petycyj, petenci żądają zasiłków na kształcenie się w zawodach rzemieślniczych. Komisya budżetowa zbadawszy te petycye i zważywszy, iż według zasad dotychczas przyjętych, żądane w nich zasiłki i stypendya przyznaje Wydział krajowy na wniosek krajowej komisji dla spraw przemysłowych; zważywszy powtórnie, że w budżecie na r. 1891 Sejm wyznaczył znaczne kwoty na takie zasiłki i stypendya, któremi Wydział krajowy rozporządzać może; — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu i krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i możliwego uwzględnienia petycye następujące: Petycye L. s. 80 Stefana Petryszyna, czeladnika kołodziejkiego o stypendyum dla dalszego kształcenia się w kołodziejstwie; petycye L. s. 163 Piotra Szypuły, właściciela warsztatu wyrabiającego kilimki, o zasiłek na rozwój warsztatu; petycye L. s. 191 Wiktora Bętkowskiego, majstra bednarskiego w Słotwinie o zasiłek dla zakupu materiału dębowego na wyrób beczek; petycye L. s. 291 Wincentego Döllera o zasiłek dla syna jego kształcącego się w szkole dla przemysłu drewnianego w Bergeichensteinie; petycye L. s. 293 Józefa Pększyca, nauczyciela przy szkole wydziałowej w Sokalu, o zasiłek dla dalszego kształcenia się w muzeum dla przemysłu artystycznego w Wiedniu.

Co do petycji L. s. 925 gminy Rakszawa w powiecie łańcuckim, o udzielenie zasiłku na założenie szkoły sukiennictwa w tej gminie, w której mieszkańcy zajmują się oddawna sukiennictwem jako przemysłem domowym — komisja budżetowa zważywszy, że według zasad przyjętych co do zakładania lub subwencyonowania szkół przemysłowych zawodowych, Sejm poleca wprzód zbadanie sprawy Wydziałowi krajowemu i krajowej komisji dla spraw przemysłowych, która układa statut dla szkoły i rokuje o zasiłki dla szkoły ze źródeł miejscowych, a dopiero po przedłożeniu wniosków przez Wydział krajowy,

Sejm zakłada lub subwencyjonuje szkołę przemysłową — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby roztrząsnąwszy petycję L. s. 925 gminy Rakszawa i zasiągnąwszy opinii krajowej komisji dla spraw przemysłowych, przedłożył Sejmowi wnioski na przyszłej sesji sejmowej.

Co do petycji Wydziału powiatowego w Turce L. s. 836 o udzielenie subweneyi 5.000 zł. na założenie szkoły „gospodarczo-przemysłowej“ w Turce — komisya budżetowa zważywszy, że oprócz postanowienia Rady powiatowej turczańskiej, aby przeznaczyć 10.000 zł. na założenie szkoły przemysłowo rolniczej w Turce i aby wstawiać przez lat 20 w budżet powiatowy po 500 zł. dla „umorzenia tej sumy“, oraz oprócz wezwania do składek na założenie tej szkoły; nie uczyniono żadnych innych kroków i przygotowań do jej założenia, — sądzi jeszcze przedwczesnem wyznaczyć jakąkolwiek kwotę ze skarbu krajowego na tę szkołę i wnosi, aby tę petycję i całą tę sprawę przekazać Wydziałowi krajowemu do rozstrząśnienia i przedłożenia Sejmowi wniosków na przyszłej sesji sejmowej.

Co do petycji L. s. 999 Anny Zabiegło, wdowy po Antonim Zabiegło — który nauczał rysunków w szkole przemysłowej uzupełniającej w Jarosławiu i podobno nie otrzymał żadnego wynagrodzenia, — komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm przekazuje petycję tę Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Co do petycji L. s. 450, nauczycieli szkół ludowych kształcących się w wyższej szkole przemysłowej w Krakowie na kursie rysunkowym, którzy upraszają o podwyższenie zasiłków miesięcznych — komisya budżetowa zważywszy, że w budżecie na r. 1890 zamieścił Wysoki Sejm kwotę 2.000 zł. na te zasiłki; zważywszy dalej, że Wydział krajowy kwotę tę rozdzielił na zasiłki między wspomnianych nauczycieli według wniosków Rady szkolnej krajowej, — wnosi:

Wysoki Sejm przechodzi do porządku dziennego nad tą petycją.

Nad petycjami L. s. 497 stowarzyszenia

„Harazd“ i 979 Teofli Zielińskiej, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała powyższe wnioski komisji w załatwieniu przekazanych petycyj, bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka XVII. *Rozmaite wydatki.*

Sprawozdawca poseł Scipio czyta:

Poz. 283. Do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) Dotacja zwyczajna 30.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 283 a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 283. b) Na pokrycie niedoboru z lat dawniejszych, spowodowanego rozmaitymi nieprzewidzianymi wydatkami, wstawia się w budżet na rok 1891, jako jednorazowy nadzwyczajny wydatek 12.743 zł.

Izba uchwała poz. 283 b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

W dalszym ciągu tej Rubryki rejestruje Komisya budżetowa uchwalone pozycye wydatków przez Wysoki Sejm, tak w dawniejszych jak i w bieżącej sesji:

Poz. 284. Fundacya wieczysta im. Jego C. K. Ap. Mości 12.000 zł.

Poz. 285. Dotacya dożywotnia J. E. dr. Smolki 4.000 „

Poz. 286. Dotacya dożywotnia JW. Oktawa Pietruskiego (uch. Sejmu z 24/10 1890) 5.000 „

Poz. 287. Gminie M. Lwowa I. rata subweneyi na budowę gmachu Szkoły kadetów 5.000 „

Poz. 288. Dla księży unitów Chełmskich, ich wdów i sierót 1.500 „

Poz. 289. Koresteńska Felicya — stały dar z łaski 80 „

Poz. 290. Koszta restauracyi zamku w Olesku (uchw. Sejmu z 27/10 1890) 18.000 „

Poz. 291. Pogorzecom gminy Mikołajów (uchw. Sejmu z ³⁰ / ₁₀ 1890)	500 zł.	uwzględnieniu wyjątkowej potrzeby i biedy	1.000 „
Poz. 292. Pogorzecom gminy Ożomla (uchw. Sejmu z ¹⁸ / ₁₀ 1890)	300 „	Przemawia p. Mikołaj Torosiewicz i wnosi podwyższenie poz. 302. do sumy 3.000 zł.	
Poz. 293. Pogorzecom gminy Dobrosin (uchw. Sejmu z ³⁰ / ₁₀ 1890) . .	200 „	Sprawozdawca sprzeciwia się temu wnioskowi.	
Poz. 294. Pogorzecom gminy Zarzeczce (uchw. Sejmu z ³⁰ / ₁₀ 1890) . .	150 „	Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Torosiewicza i uchwała poz. 300, 301 i 302 zgodnie z wnioskiem komisji.	
Poz. 295. Pogorzecom gminy Koniu chy (uchw. Sejmu z ¹⁰ / ₁₁ 1890) .	75 „	Sprawozdawca czyta:	
Poz. 296. Pogorzecom gminy Zakomarze (uchw. Sejmu z ¹⁰ / ₁₁ 1890) .	25 „	Poz. 303. Pogorzecom gminy Wola Raniżowska (L. s. 273)	100 zł.
Poz. 297. Gminie Buda-Peszt za gminę Klikuszowa (uchw. Sejmu z ¹³ / ₁₁ 1890)	517 „	Poz. 304. Pogorzecom gminy Kado bne (L. s. 518)	30 „
Poz. 298. Gminie Buda-Peszt za gminę Krościenko (uchw. Sejmu z ¹⁹ / ₁₁ 1890)	142 „	Poz. 305. Pogorzecom gminy Wulka Sokołowska (L. s. 581)	60 „
Poz. 299. Gminie Lwów za gminę Basznia (uchw. Sejmu z ¹⁹ / ₁₁ 1890)	303 „	Poz. 306. Pogorzecom gminy Nienadówka (L. s. 582)	40 „
Pozycye te jako już uchwalone nie wy magają osobnego wotowania.		Poz. 307. Pogorzecom gminy Porze cze (L. s. 608)	100 „
Sprawozdawca czyta:		Poz. 308. Pogorzecom gminy Kijowce (L. s. 726)	100 „
W załatwieniu przydzielonych w r. b. przez Wysoki Sejm petycyj, a odnoszących się do Rubr. XVII., komisya wnosi:		Poz. 309. Pogorzecom gminy Brzostek (L. s. 785)	200 zł.
Wysoki Sejm uchwalić raczy:		Poz. 310. Pogorzecom gminy Łazy (L. s. 859)	60 „
Dla Związku ochotniczych straży pożar nych, wskutek petycji L. s. 136, w uznaniu pożytecznej działalności tej Instytucji dla kraju i coraz donioślejszego zakresu działania w tworzeniu i organizowaniu, oraz pouczeniu i lustrowaniu straży ochotniczych po miasteczkach i wsiach, wreszcie jako subwencye na wydawnictwo „Podręcznika dla ochotniczych straży pożarnych“, które to dziełko stanie się bardzo pożytecznem — do:		Poz. 311. Pogorzecom gminy Przedm. Jarosław (L. s. 861)	100 „
Poz. 300. Związkowi ochotniczych straży pożarnych	2.000 zł.	Poz. 312. Pogorzecom gminy Głogów (L. s. 869)	300 „
Poz. 301. Do petycji L. 392 Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami jak w r. z.	300 „	Poz. 313. Julii Szażkiewicz (L. s. 510) wdowie po ruskim poccie, w uwzględnieniu wyjątkowej biedy . .	100 „
Poz. 302. W załatwieniu petycji L. 592, komitetowi ratunkowemu dla dotkniętych gradem kilkudziesięciu gmin powiatu Rohatyńskiego, w		Izba uchwała poz. 303 do 313, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.	
		Sprawozdawca czyta:	
		Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy Wysokiemu Sejmowi odstępuje się petycye: L. s. 536 gminy Berechy i L. s. 763 gminy Zagórzany; do zbadania zaś i załatwienia petycye: L. s. 701 Julii Malczyńskiej, L. s. 796 Maksymiljana Schworm i L. s. 878 Stanisława Dobrowolskiego.	
		Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.	
		Sprawozdawca czyta:	

Poz. 314. Komitetowi parafalnemu przy cerkwi katedralnej w Sanoku na restaurację, tytułem pożyczki . 1.200 zł.

Pożyczka ta udzieloną być ma Komitetowi przez Wydział krajowy jako bezprocentowa, za odpowiednią poręką do spłaty w 10 latach. (L. s. 338).

Izba uchwała poz. 314 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Komisya budżetowa wnosi wreszcie:

Wysoki Sejm raczy przejść do porządku dziennego nad następującymi petycjami:

L. L. s. 112. Gmina Brykula — 137. Straż ogniowa Harbuzów — 144. Komitet paraf. w Podolu — 162. Wiktor Kaufler — 187. Komitet paraf. w Delatynie — 231. Stanisław Wasilewski — 242. Marya Schönwelder — 243. Bronisława Kłodnicka — 270. Gmina Frysztak — 297. Fr. Kroczyńska — 298. Gmina Dehowa — 331. Wawrz. Hodakowski — 332. Cyprian Rogoyski — 369. Gmina Tyszkowce — 370. Gmina Bystra — 388. Straż ogniowa Dynów — 402. Józefa Zaleska — 404. Daniel Zaradowski — 406. Eufrozyna Bien — 407. Albina Rozłucka — 443. Emilja Grochowska — 509. Marya Zaleska — 511. Marya Zaklińska — 512. Fran. Zgórek — 530. Gmina Swaryczów — 548. Straż ogniowa Peczyńszyn — 568. Eleonora Miedlicka — 584. Gmina Ostrowczyk — 638. Teodor Wielickowski — 639. Józef Kierniakiewicz — 647. Komitet kościelny w Nisku — 699. Albin Rakowski — 702. Klaudia Lewicka — 703. Leonard Mydlachowski — 704. Józef Cichoń — 789. Straż ogniowa Dolnawieś — 792. Bractwo cerkiewne Jaworów — 808. Teofila Wieliczko — 824. Witalina Kuss — 858. Gminy Pow. Wieliczka — 860. Komitet cerkiewny w Łazach — 872. Straż ogniowa Mielnica — 879. Feliks Zieliński — 880. Wilhelmina Szyszkwicz — 884. Wiktorya Südhoff — 907. Róża Łysakowska — 914. Wład. Kopystyński — 958. Straż ogniowa w Szczercu — 972. Gmina Białokiernica — 973. Gmina Dąbrowica — 989. Komitet kościelny w Łobozwi — 1022. Henryka Bartus — 1029. Komitet straży ochotniczej w Łanczynie.

Przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz i

wnosi udzielenie kwoty 300 zł. Komitetowi kościelnemu w Nisku (petycja do L. s. 647).

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Stanisława Jędrzejowicza i przyjmuje wniosek komisji przejścia do porządku dziennego nad resztą petycyj wyżej wymienionych.

Sprawozdawca p. hr. Scipio czyta sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie kosztów utrzymania kaleki Heleny Kality, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Kwota 377 zł. 22 ct. należna gminie miasta Tarnowa od gminy Zdzierzec w powiecie Mieleckim, za koszt utrzymania kaleki Heleny Kalita, pokrytą być ma z funduszków krajowych.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

W załatwieniu petycji do L. s. 1.273. Pogorzalców gminy Podrzecze w powiecie Nowo-Sądeckim, którzy ponieśli klęskę dnia 21. września r. b. udziela się z funduszu krajowego zł. sześćdziesiąt jednorazowej zapomogi.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

W załatwieniu petycji do L. s. 1.114. Pogorzalcem dotkniętym klęską pożaru w Oberbrynynie dnia 2. października r. b. udziela się z funduszu krajowego zł. sto jednorazowej zapomogi.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Dział dochodów.

Spraw zdawca poseł Zagórski czyta:

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.

W myśl preliminarza Wydziału krajowego w rubryce tej nie można się spodziewać żadnego dochodu.

Istotnie też po bliższem zbadaniu obrotu

finansowego budżetów krajowych za rok 1889, jak również za rok bieżący, okazuje się, że budżety te nie znajdują zupełnego pokrycia w uchwalonych na ten cel zasobach. Komisja budżetowa nie proponuje więc co do tej rubryki żadnej zmiany preliminarza Wydziału krajowego i żadnej też nie wstawia w nią sumy.

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.

Pozycya 2. Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce kwotę 1.000 zł. przedstawiając równocześnie zły stan zaopatrzenia skarbu krajowego. Ponieważ komisya budżetowa proponując Wysokiemu Sejmowi niezbędne środki pokrycia niedoboru na rok 1891, obejmuje niemi zarazem i lepsze zaopatrzenie kasy skarbu krajowego, przyczem naturalnie i odsetki czynne od gotowizny tej kasy lokowanych chwilowo znacznieby wzrosły, przeto komisya budżetowa proponuje wstawianie w tej rubryce dochodów budżetu krajowego sumy 5.000 zł.

Izba przyjmuje Rubr. II. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Według sprawozdania dotyczącego preliminarza a zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego na rok 1891, komisya budżetowa wstawia:

Poz. 3. Myta na drogach krajowych 210.000 zł

Poz. 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne 500 „

Poz. 5. Grzywny za przestępstwa drogowe 140 „

Poz. 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych 5.387 „

Sama rubryki III. 216.027 zł.

Izba przyjmuje Rubr. III. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w poz. 8 Rub. IV. dochodów, wskutek powyższej uchwały o budowie pawilonu chirurgicznego nie się nie preliniuje i czyta:

Rubr. IV. Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.

Poz. 7. Od funduszu policji krajowej.

Dochód preliniowany tego funduszu wynosi sumę 6.070 zł. Wydział krajowy preliniuje wszakże w specjalnym budżecie funduszu policji wydatki funduszu na sumę 805 zł. Wydatki te stąd pochodzić będą, że wskutek ustawy państwowej z 24. maja 1885 z funduszu tego Wydział krajowy opłaca kosztą utrzymania więźniów z Galicyi przypadające innym krajom państwa. Wydział krajowy opierając się na tem, że koszty te za pierwsze półroczcie 1890 roku wynosiły sumę 497 zł. preliniuje na rok 1891 wydatki z tego tytułu pochodzące na 800 zł. a wraz z nieprzewidzianym rozechodem 5 zł. na ogólną sumę 805 zł. i tę sumę odciąża od dochodów własnych funduszu policji krajowej. Prelimniowany wedle tego obliczenia przez Wydział krajowy dochód tej pozycyi 7, komisja budżetowa wstawia w sumie 5.265 zł.

Poz. 9. Od funduszu szpitala lwowskiego, wedle specjalnego preliminarza 9.394 „

Poz. 10. Od funduszu Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, wedle specjalnego preliminarza 2.898 „

Suma rubryki IV. 17.557 zł.

Izba przyjmuje Rubr. IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Poz. 11. Od urzędników krajowych z płac zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego 17.000 zł.

Poz. 12. Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych, zgodnie

z preliminarzem Wydziału krajowego	12.000 „	Poz. 20. Łańcut, Wydział powiatowy, 9 rata bezprocent. pożyczki 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłoku . .	450 „
Poz. 13. Od gmin za dawniejsze koszty leczenia. Wydział krajowy preliminuje w tej pozycyi na rok 1891 tę samą sumę, jaka była preliminowaną na rok 1890, podczas gdy zamknięcie rachunków na rok 1888 wykazuje sumę niższą. Gdy nie zachodzi żadna przyczyna, aby zwroty tej pozycyi zwiększać się miały i Wydział krajowy tej przyczyny sam nie wykazuje, komisya budżetowa wstawia w pozycyę tę wedle wyniku z r. 1888 kwotę zaokrągloną	1.600 „	Poz. 21. Chorzelowska spółka wodna dla odpływu wód w powiecie mieleckim między Wisłoką a drogą krajową dębicko-tarnobrzeską od pożyczki 6.300 zł. 5 rata : a) w kapitale 630 zł. - ct. b) w 4% odsetkach 138 „ 60 „	769 „
Poz. 14. Od stron rozmaitych ze spraw drogowych. Dla tychże samych przyczyn jak przy pozycyi 13, komisya budżetowa i w tej pozycyi zamiast preliminowanej przez Wydział krajowy kwoty 2.000 zł. wstawia . .	1.800 zł.	Poz. 22. Głów, gmina w powiecie tarnowskim, wzrost pożyczki bezprocentowej 500 zł. udzielonej na zakupno nasienia i żywności. Z powodu całkowitego uiszczenia komisya budżetowa wnosi zupełne wykreślenie tej pozycyi.	
Poz. 15. Rozmaite, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . .	2.000 „	Poz. 23. Zakopane, szkoła koronkarska, od pożyczki bezprocentowej 300 zł. 6 rata (ostatnia)	50 „
Suma rubryki V.	34.400 zł.	Poz. 24. Fibich Wład. wzrost z zaliczki w pierwotnej sumy 6.490 zł. na pogłębienie szybu w Ropiance 4 i 5 rata	2.000 zł.
Izba przyjmuje Rubr. V. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji.		Poz. 25. Chrzanów, Wydział powiatowy, od pożyczki bezprocent. 3.000 zł. dla ludności dotkniętej klęską grabobicia 2 rata	300 „
Sprawozdawca czyta :		Poz. 26. Myślenice, Wydział powiatowy, od pożyczki bezproc. 3.000 zł. dla ludności dotkniętej klęską grabobicia 3 rata	300 „
Rubryka VI.		Poz. 27. Wieliczka, Wydział powiatowy, od pożyczki bezproc. 3.000 zł. dla ludności dotkniętej klęską grabobicia 3 i 4. rata	300 „
Zwroty pożyczek.		Suma rubr. IV	5.308 zł.
Poz. 16. PP. Kanoniczki w Krakowie 10 (ostatnia) rata bezprocentowej pożyczki 1.750 zł.	175 zł.	Izba przyjmuje Rubr. IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji.	
Poz. 17. Sanok, gmina, 28 i 29. rata pożyczki 10.000 zł.:		Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.	
a) w kapitale 867 zł. 28 ct.		Sprawozdawca czyta rubryka VII.	
b) w 6% odsetkach 96 „ 72 „	964 „	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.	
Poz. 18. Tarnów Wydział powiatowy, od pożyczki pierwotnie 5.000 zł. na regulacyę Żabnicy. Z powodu całkowitego uiszczenia, komisya wnosi zupełne wykryślenie tej pozycyi.		Wedle specjalnego preliminarza :	
Poz. 19. Jasielska spółka wodna od bezprocentowej pożyczki 1.500 zł. na regulacyę Wisłoka	— „	Poz. 28. Subwencya z c. k. skarbu państ. 5.000 zł.	
		Poz. 29. Opłaty od uczniów	360 „

Poz. 30. Czynnysz dzierżawny z ogrodu
na Szumanówce 100 „
Suma rubryki VII. 5.460 zł.

Izba przyjmuje Rubr. VII. dochodów zgodnie
z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta Rubrykę VIII.

Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku
w Dublanach.

Wedle specjalnych preliminarzy:

Poz. 31. Wyższa szkoła rolnicza w Du-
blanach 45.113 zł.
Poz. 32. Szkoła parobków w Dublanach 2.988 „
Poz. 33. Folwark w Dublanach . . . 16.495 „
Poz. 34. Torfiarnia w Dublanach . . 5.000 „
Poz. 35. Kurs gorzelnictwa w Dublanach 1.980 „
Suma rubryki VIII. 71.576 zł.

Izba przyjmuje rubrykę VIII. dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka IX.

Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku
w Czernichowie.

Wedle specjalnych preliminarzy:

Poz. 36. Szkoła średnia rolnicza w Czer-
nichowie 23.000 zł.
Poz. 37. Folwark w Czernichowie . . 12.372 „
Suma rubryki IX. 35.372 zł.

Izba przyjmuje Rubr. IX. dochodów zgodnie
z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka X.

Dochody innych szkół rolniczych krajowych.

Wedle specjalnych preliminarzy:

Poz. 38. Niższa szkoła rolnicza w Ho-
rodence 3.420 zł
Poz. 39. Niższa szk. roln. w Jagielnicy 3.050 „
Poz. 40. „ „ „ w Kobiernicach 3.890 „
Poz. 41. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie 3.340 „
Poz. 42. Szkoła uprawy i wyprawy lnu
i konopi w Gródku 3.530 „
Suma rubryki X. 16.230 zł.

Izba przyjmuje Rubr. X. dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka XI.

Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.

Poz. 43. Od szpitali powszechnych . . . 600 zł.

Izba przyjmuje Rubr. XI. dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka XII.

Dochód z przelania do skarku krajowego po-
zostałości z funduszu zapomogi z roku 1866.

Poz. 44. Wpływy ze zwrotu pożyczek
udzielonych Wydziałom powiatowym,
zgodnie z wnioskiem Wydziału kra-
jowego 11.293 zł.

Izba przyjmuje Rubr. XII. dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka XIII.

Dochody z kwaterunku żandarmeryi.

Wedle specjalnego preliminarza:

Poz. 45. Kwaterunkowe 10.017 zł
Poz. 46. Noclegowe 16.389 „
Poz. 47. Udział administracji polity-
cznej 12.668 zł.
Poz. 48. Dochód z gmachu c. k. żan-
darmeryi we Lwowie 12.936 „
Suma rubryki XIII 52.010 zł.

Izba przyjmuje Rubr. XIII dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka XIV

Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych
zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. 8.000 zł.

Izba przyjmuje Rubr. XIV. dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka XV.

Dochody z krajowych składów zbożowych
i spirytusowych.

Wedle specjalnych preliminarzy:

Poz. 50. We Lwowie 22.804 zł.
Poz. 51. W Krakowie 23.846 „
Suma rubryki XV. 46.650 zł.

Izba przyjmuje Rubr. XV. dochodów zgo-
dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta: Rubryka XVI.

Rozmaite dochody.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Pozycya 52. Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie 300 zł.

Poz. 53. Od c. k. skarbu państwa zasiłek dla biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym 1.000 „

Poz. 54. Przypadkowe :
 a) Sprzedaż książek i druków 1.500 „
 b) Sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych 100 „
 c) Różne drobne 90 „

Poz. 55. Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):
 a) Buczacz rata roczna 1.370 zł 30 ct.
 b) Czortków „ „ 528 „ 99 „
 c) Krosno „ „ 631 „ 62 „
 d) Limanowa stosownie do uchwały Wysockiego Sejmu nie się w tej pozycji nie prelinują.
 e) Nowy Targ rata rocz. 361 zł. 34 ct.
 f) Sanok „ „ 796 „ — „
 g) Stanisławów „ „ 944 „ 22 „
 h) Tłumacz „ „ 717 „ 69 „
 i) Zaleszczyki „ „ — „ — „ 5.350 zł.

Poz. 56. Za analizy wykonane dla stron przez stację doświadczalną produktów naftowych 100 „

Poz. 57. Fundusz pożyczkowy spółek wodnych na umorzenie rat kapitału i odsetek od pożyczki 700.000 zł. 38.481 „

Poz. 58. Od c. k. skarbu państwa zasiłek na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych 4.000 „

Suma rubryki XVI. 50.921 zł.

Izba przyjmuje Rubr. XVI. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego, zachodnio-galicyskiego i krakowskiego na rok 1891.

Sprawozdawca p. Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Budżet funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego na rok 1891.

A. Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	12.571 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	2,478.000 „
3. Renty dla uprawnionych	1,073.205 „
4. Zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu	2.048 „
5. Zaliczki zwrotne	1.169 „
6. Rozmaite wydatki	477 „

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego w budżecie na r. 1891 obrachowanych przez komisję budżetową w powyższych sześciu pozycjach po większej części zgodnie z obrachowaniem rządowym wynosi 3,567.470 zł.

Izba w głosowaniu uchwala ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Dochody:

1. Wpłata kapitałów	2.788 zł.
2. Wpłata rent	377 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	10.061 „
4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	15.083 „
5. Dochód ze sprzedaży części obligacyj będących własnością funduszu	— „
6. Dochód z wylosowania obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu	— „
7. Odsetki od pieniędzy chwilowo umieszczonych na procent	6.000 „
8. Zaliczki zwrócone	1.639 „
9. Dodatek indemnizacyjny do podatków	2,305.674 „

10a. Zasiłek bezzwrotny ze skarbu państwa	1,061.560 zł.
10b. Pożyczka bezprocentowa	164.288 „
Ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego w 1891 r. według wniosków komisji w powyższych dziewięciu pozycjach, wynosi	<u>3,567.470 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego na r. 1891.

A. Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	6.857 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	1.392.300 „
3. Renty dla uprawnionych	652.890 „
4. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu	— „
5. Zaliczki zwrotne	391 „
6. Wydatki rozmaite	45 „

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego według wniosków tak rządu jak i komisji budżetowej w powyższych sześciu pozycjach wynosi 2,052.483 zł.

Izba w głosowaniu uchwala ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Dochody.

1. Wpłata kapitałów	647 zł.
2. Wpłata rent	84 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	5.667 „
4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	24.307 „
5. Dochód ze sprzedaży obligacyj indemnizacyjnych, będących własnością funduszu	— „

6. Dochód ze zrealizowania własnych obligacyj wylosowanych	— zł.
7. Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent	1.150 „
8. Zaliczki zwrócone	351 „
9. Dodatek indemnizacyjny do podatków	821.367 „
10a. Zasiłek bezzwrotny	1,038.440 „
10b. Pożyczka bezprocentowa	<u>160.712 „</u>
Ogół dochodów	<u>2.052.725 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego w sumie 2.052,725 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą uchwałę finansową:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodniej części Galicji i funduszu indemnizacyjnego zachodniej części Galicji w r. 1891, Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju, dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 29 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą uchwałę finansową, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje takową w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca czyta:

Budżet funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na rok 1891.

A. Wydatki:

1. Wydatki na zarząd	572 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	140.700 „
3. Renty dla uprawnionych	40.883 „
4. Zaliczki zwrotne	30 „
5. Wydatki rozmaite	4 „

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1891 roku obrachowany w powyższych pięciu pozycjach wynosi 182.189 zł.

Izba w głosowaniu uchwala ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Dochody;

1. Wpłata kapitałów	—	zł.
2. Wpłata rent	—	"
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	960	"
4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	5.049	"
5. Dochód ze sprzedaży obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu	—	"
6. Dochód ze zrealizowania własnych obligacyj wylosowanych	—	"
7. Pozostałość w gotówce z lat ubiegłych	27.248	"
8. Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent	582	zł.
9. Zaliczki zwrócone	12	"
10. Dodatek indemnizacyjny do podatków	152.014	"
Ogół więc dochodów funduszu indemniz. krakowskiego w 1891 r, wynosić ma wedle wniosków komisji budżetowej w tych 10 pozycjach	185.865	zł.

Izba w głosowaniu uchwala ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą uchwałę finansową:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1891 roku, Sejm ustanawia w Krakowskim dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 17 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą uchwałę finansową bez rozprawy i następnie przyjmuje takową w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Abrahamowicza, dotyczącym poboru krajowych opłat konsumcyjnych.

Sprawozdawca poseł Chamiec uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy:

1) Załączony projekt ustawy uchwalić:

2) Petycje L. s. 687 Stowarzyszenia szynkarzy i kawiarzy lwowskich, L. s. 825 gminy miasta Krakowa, L. s. 1.035 gminy miasta Tarnowa i L. s. 1.051 gminy miasta Rzeszowa uznać za załatwione.

Przemawia sprawozdawca a następnie przedstawia imieniem komisji podatkowej następujący projekt ustawy:

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poborze krajowych opłat konsumcyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Od napojów w niniejszej ustawie wyszczególnionych, a w kraju spożywanych, pobierane będą na rzecz funduszu krajowego opłaty konsumcyjne, tudzież dodatki do pobieranych na rzecz skarbu państwa podatków konsumcyjnych.

§. 2.

W obrębie kraju całego pobierany będzie 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

§. 3.

W okręgach akcyzowych miasta Lwowa i Krakowa podlegać będą:

1) rum, arak, koniak, likier tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje gorące bez

różnicy stopnia tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie, krajowej opłacie konsumcyjnej w kwocie 1 zł. od hektolitra;

2) piwo wszelkiego rodzaju tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie krajowej opłacie konsumcyjnej w kwocie 50 ct. od hektolitra.

Krajowe opłaty konsumcyjne pobrane w oznaczonych okręgach akcyzowych będą zwracane (restytuowane) w tych samych wypadkach i w tym samym stosunku, w jakim zwracane bywają wedle istniejących przepisów dodatki gminne.

§. 4.

We wszystkich innych miejscowościach kraju, podlegać będą krajowym opłatom konsumcyjnym:

1) rum, arak, koniak, likier, tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje gorące bez różnicy stopnia w kwocie 1 zł. a. w. od hektolitra;

2) piwo wszelkiego rodzaju w kwocie 50 ct. od hektolitra.

§. 5.

Krajowe opłaty konsumcyjne wyszczególnione w §. 4. nie mogą naruszać ani produkcji ani handlu.

§. 6.

Przez czas mocy obowiązującej niniejszej ustawy nie może być nałożoną na spożycie piwa lub napojów słodzonych spirytusowych (§. 4.) żadna inna opłata krajowa.

§. 7.

Spory, jakoteż przekroczenia niniejszej ustawy i odnośnych rozporządzeń wykonawczych podlegają rozpoznaniu i orzeczeniu władz politycznych.

§. 8.

Władze polityczne mają prawo nakładać grzywny porządkowe do wysokości 100 zł. i kary kontrawencyjne do wysokości 20-krotnej ukróconej opłaty, a ewentualnie kary aresztu i zasądzać winnych na koszta postępowania.

Koszta postępowania, grzywny i kary kontrawencyjne ściągane będą w drodze egzekucyi politycznej.

§. 9.

Koszta postępowania wpływać będą do kasy c. k. władzy politycznej, grzywny zaś i kary kontrawencyjne do funduszu krajowego.

§. 10.

Dodatki do podatku konsumcyjnego ustanowione w §. 2. niniejszej ustawy pobierane będą razem z odnośnym podatkiem i przez te same organa.

Pobór opłat konsumcyjnych, ustanowionych przez §§. 3. i 4. niniejszej ustawy, unormowanym zostanie rozporządzeniem wydać się mającym przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 11.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1891 r. a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1894 roku.

§. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad wnioskami komisji i oznajmia, iż do głosu przeciw wnioskom komisji zapisani są posłowie:

Chrzanowski, Fruchtmann, Weigel, Michalski i Goldman.

Zaś za wnioskami komisji posłowie: Szczepanowski, Męciński, Abrahamowicz i Struszkiewicz.

Przemawia p. Chrzanowski i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Przedłożony projekt ustawy o pborze opłat konsumcyjnych krajowych przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby po porozumieniu się z c. k. Rządem, co do wykonawczych postanowień tej ustawy i po porozumieniu się z Wydziałami krajowymi innych krajów

tej połowy monarchii, co do jednakowej wysokości opłat konsumcyjnych krajowych z pobliskimi krajami tej połowy monarchii — przedłożył Sejmowi na przyszłej sesyi projekt ustawy o opłatach konsumcyjnych krajowych, któraby równomiernie dotknęła wszystkich w całym kraju konsumentów przedmiotów obłożonych temi opłatami, a zawierała zasady co do poboru tych opłat.

Przemawia p. Szczepanowski.

Przemawia p. Fruchtman i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w tym kierunku, ażeby z podatków konsumcyjnych przez

państwo pobieranych, odstąpioną została odpowiednia część krajom w Radzie państwa reprezentowanym na częściowe pokrycie wydatków krajowych.

Marszałek podaje do poparcia wnioski p. Chrzanowskiego i p. Fruchtmana.

Izba popiera obydwaj wnioski.

P. Stanisław hr. Badeni wnosi zamknięcie dyskusyi.

Przy głosowaniu Marszałek konstatuje brak kompletu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 28 listopada b. r. o godzinie 10 rano, z porządkiem dziennym odezwanym przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. w nocy

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

26. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 28. Listopada 1890.

Początek o godzinie 10 minut 32 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski i Konstanty Teli-szewski.

Obecnych posłów 132.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 24 posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Protokół z 25 posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz od-czytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 28. listopada, mianowicie do L. s. 1.370, 1.371, 1.372, 1.373, 1.374, 1.375, 1.376, 1.387, 1.388, które odesłano do Wydziału krajowego.

P. c. k. komisarz rządowy odpowiada na interpelację p. Kułaczkowskiego i towarzyszy w sprawie nieobsadzenia posady stałego nauczyciela w Strzeliskach nowych.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Kozłowskiego Włodzimierza o wezwanie c. k. Rządu,

by szczególną opieką otoczył płody rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego wobec konkurencyi zagranicznej, jakoteż w dziedzinie reformy cłowej i kolejowej.

P. Włodzimierz Kozłowski prostuje omyłkę druku zawartą we wniosku, mianowicie wyraz „odnawiał“, w 4-tym ustępie wniosku, należy poprawić na „odmawiał“. Następnie p. Kozłowski uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie wniosku do komisji administracyjnej z poleceniem, ażeby o takowym zdała ustnie sprawę na najbliższem posiedzeniu Sejmu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Kozłowskiego bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Rosenstocka w przedmiocie wyjednania wolnego dowozu bydła galicyjskiego na targi niemieckie, jakoteż w przedmiocie założenia w Krakowie centralnej targowicy na bydło i nierogaciznę.

Z powodu nieobecności w Izbie p. Rosenstocka, Izba przystępuje do następnego punktu porządku dziennego, którym jest:

Propozycja Wydziału krajowego w sprawie uzupełniającego wyboru członka Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz od-czytuje propozycję Wydziału krajowego w brzmieniu następującem:

Propozycja

Wydziału krajowego w sprawie uzupełniającego wyboru członka Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 24. listopada 1890 wybrany został poseł Edward Jędrzejowicz członkiem Wydziału krajowego, z tego powodu po myśli §. 71 statutu Banku krajowego zgasł jego mandat na członka Rady nadzorczej Banku krajowego.

Na podstawie §. 71. powołanego statutu, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uzupełniającego wyboru, na czas do roku 1894, na członka Rady nadzorczej Banku krajowego JW. Adama Jędrzejowicza.

Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do tego wyboru i powołuje na skrutatorów pp. Mi-dowicza, Żywickiego, Scipiona, Ochrymowicza.

Posłowie oddają kartki.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Brzesku koncesyi do poboru myta na drodze powiatowej Wrzępia Dołęga.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu Radzie powiatowej w Brzesku koncesyi do poboru myta na drodze powiatowej Wrzępia Dołęga.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Brzesku nadaje się na lat pięć prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Wrzępia Dołęga pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie i kosztem funduszu powiatowego.

Art. II.

Opłatę myta na jednej stacyi w Strzelcach małych pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, zrebęta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego w Strzelcach małych wolni są od opłaty myta.

Art. IV.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu uchwały „en bloc”.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu uchwała „en bloc” cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Stanisławowie prawa do pobierania myta od mostu na rzece Lipie.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, z następującym wnioskiem:

U c h w a ł a

o udzieleniu Radzie powiatowej w Stanisławowie prawa do pobierania myta od mostu na rzece Lipie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Stanisławowie nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta od mostu na rzece Lipie, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego kosztem funduszu powiatowego w dobrym stanie.

Art. II.

Przy poborze myta obowiązywać ma następująca taryfa:

1. przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzężonego 2 (dwa) ct.;
2. od bydłał przepędzanych:
 - a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 2 (dwa) ct.;
 - b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.;
 - c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu uchwały „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu uchwała „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Wielicko-Świątnickiej i Żydaczów-Uhersko-Medenice.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Wielicko-Świątnickiej i Żydaczów-Uhersko-Medenice.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krokowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta:

1. Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce, jako władzy nadzorującej, na rzecz utrzymania drogi gminnej Wielicko-Świątnickiej i na trakcie tejże drogi znajdującego się mostu na rzece Wildze, z zastrzeżeniem, że gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, przyczyniać się będą do jej utrzymania prestacyami w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych (dwa) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Art. II.

Wydziałowi powiatowemu w Stryju, jako władzy nadzorującej, na rzecz utrzymania drogi gminnej Żydaczów-Uhersko-Medenice, z zastrzeżeniem, że gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, przyczyniać się będą do jej utrzymania prestacyami w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{3}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Art. III.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. IV.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu uchwały „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu uchwała „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych: 1. obszarowi dworskiemu w Kutkorzu od mostu na rzece Pełtwi; 2. gminie w Świętoniowej od przewozu przez rzekę Wisłok.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych: 1. obszarowi dworskiemu w Kutkorzu od mostu na rzece Pełtwi; 2. gminie w Świętoniowej od przewozu przez rzekę Wisłok.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem.

1. Obszarowi dworskiemu w Kutkorzu powiatu złoczowskiego od mostu na rzece Pełtwi według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 2 (dwa) ct.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 2 (dwa) ct.;

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.;

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

2. Gminie w Świętoniowej powiatu łańcuckiego od przewozu przez rzekę Wisłok według następującego wymiaru:

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od jednej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, jakoteż od każdej sztuki młodego bydła tego rodzaju 1 (jeden) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, za które nie płaci się myta;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jakoto od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej sztuki pędzonego młodego bydła tego rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie całego projektu uchwały „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu uchwała „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia koncesyi do poboru myta na rzecz utrzymania drogi gminnej Grzymałów-Sorocko-Trembowla.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi do poboru myta na rzecz utrzymania drogi gminnej Grzymałów-Sorocko-Trembowla.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej Grzymałów-

Sorocko-Trembowla, Wydziałowi powiatowemu w Skałacie jako władzy nadzorującej, na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum onyconą droga przechodzi, uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta pobierać należy na jednej stacyi według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

Przemawia p. Vivien i stawia następujący wniosek:

Sprawę udzielenia koncesyi do poboru myta na rzecz utrzymania drogi Grzymałów-Sorocko-Trembowla odracza się do chwili, gdy budowa tej drogi do przestrzeni co najmniej 8 kilometrów wykonaną zostanie.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Vivien.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Viviena.

P. Ochrymowicz ogłasza wynik skrutynium wyboru uzupełniającego na członka Rady nadzorczej Banku krajowego: Głosujących 77, absolutna większość 39. Wybrany p. Adam Jędrzejowicz, który otrzymał 47 głosów.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego, jako komisji, w przedmiocie petycji gminy m. Jor-

danowa o zezwolenie na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, araku, piwa i miodu.

Sprawozdawca poseł Dr. Józef Wereszezyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miejskiej Jordanów w powiecie myślenickim na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych, araku, piwa i miodu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam:

Art. I.

Gminie miejskiej Jordanów w powiecie myślenickim zezwala się pobierać od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do końca r. 1895 opłatę gminną od wyszczególnionych poniżej napojów spirytusowych, araku, piwa i miodu według następującej taryfy:

1. od jednego hektolitra piwa 1 zł. 5 ct.;
2. od jednego hektolitra wódki 8 zł. 82 ct.;
3. od jednego hektolitra okowity lub spirytusu nad 30 stopni 13 zł. 44 ct.;
4. od jednego hektolitra miodu 3 zł.;
5. od jednego hektolitra słodzonych napojów spirytusowych i od araku 24 zł.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborczy stanowi gmina miejska Jordanów.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkeyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej

c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego, jako komisji, z projektem ustawy w przedmiocie nadania gminie miasta Rohatyna prawa poboru opłat gminnych od utrzymywanych w obrębie gminy psów.

Sprawozdawca poseł Dr. Józef Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w przedmiocie nadania gminie król. wol. miasta Rohatyna prawa poboru opłaty gminnej od psów w obrębie gminy utrzymywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1.

Gminie król. wol. miasta Rohatyna nadaje się prawo pobierania przez przeciąg lat dziesięciu od dnia wejścia tej ustawy w życie, opłaty gminnej od każdego psa w obrębie miasta Rohatyna z przedmieściem Babińce utrzymwanego, a to w wysokości zł. 1 a. w. od każdego psa samca, zaś 50 ct. a. w. od każdego psa samicy rocznie.

§. 2.

Postanowienia wykonawcze oraz wskazanie wypadków, w których uwolnienie od opłaty dozwoleń będzie, określi uchwała Rady gminnej.

§. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

§. 4.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie petycji gminy m. Tuchowa o zezwolenie na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca poseł Dr. Józef Wereszczyński odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Zwierzchności gminnej miasteczka Tuchowa o zezwolenie na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji podatkowej o wniosku posła Abrahamowicza, dotyczącym poboru krajowych opłat konsumcyjnych.

Sprawozdawca poseł Chamiec.

Marszałek objaśnia, że z powodu skonstatawanego na poprzednim posiedzeniu braku kompletu, wniosek zamknięcia dyskusji uchwalonym nie został, że przeto dyskusja jest otwartą, i udziela głosu zapisanemu do głosu za wnioskiem komisji p. Męcińskiemu, który przemawia.

Podczas przemówienia p. Męcińskiego, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Chrzanowski.

Przemawia p. Fruchtman.

Na wniosek p. Gorayskiego Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

P. Goldman przemawia w kwestyi formalnej.

Zapisanemu do głosu przed zamknięciem dyskusji p. Weiglowi Zastępca Marszałka udziela głosu.

Zastępca Marszałka oznajmia, że do głosu zapisani są za ustawą pp. Abrahamowicz, Struszkiewicz, przeciw zaś ustawie pp. Weigel, Marchwicki, Michalski, Goldman, i wzywa do wyboru mowców generalnych.

Przemawia p. Goldman w kwestyi formalnej.

Zastępca Marszałka udziela głosu p. Weiglowi, jako zapisanemu jeszcze przed postawieniem wniosku zamknięcia dyskusji, zapisanych zaś posłów do głosu po postawieniu wniosku na zamknięcie dyskusji, wzywa do obrania mowców generalnych.

Przemawia p. Weigel.

Zastępca Marszałka oznajmia, że za ustawą przemawiać będzie p. Abrahamowicz, przeciw ustawie zaś p. Goldman, jako mowcy generalni.

Przemawia p. Romanowicz w kwestyi formalnej.

Zastępca Marszałka udziela głosu generalnemu mowcy przeciw projektowi ustawy p. Goldmanowi.

Przemawia p. Goldman.

Przemawia p. Tarnowski Jan dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Abrahamowicz, jako generalny mowca za projektem ustawy.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy, Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przystąpiono do głosowania.

Przemawia poseł Fruchtman w kwestyi formalnej, mianowicie co do głosowania nad jego wnioskiem, na wczorajszej sesji postawionym, w szczególności podnosi p. Fruchtman, iż jego wniosek jest samoistnym.

Marszałek przemawia w kwestyi formalnej i oświadcza, że skoro wniosek p. Fruchtmana jest samoistnym, powinien być regulaminowo

traktowanym, a przeto nie podda go pod głosowanie.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Chrzanowskiego w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Przedłożony projekt ustawy o poborze opłat konsumcyjnych krajowych przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu, z poleceniem, aby po porozumieniu się z c. k. Rządem co do wykonawczych postanowień tej ustawy i po porozumieniu się z Wydziałami krajowymi innych krajów tej połowy Monarchii co do jednakowej wysokości opłat konsumcyjnych krajowych z pobliskimi krajami tej połowy Monarchii, przedłożył Sejmowi na przyszłej sesyi projekt ustawy o opłatach konsumcyjnych krajowych, któraby równomiernie dotknęła wszystkich w całym kraju konsumentów przedmiotów, obłożonych temi opłatami a zawierała zasady co do poboru tych opłat.

Izba odrzuca powyższy wniosek i przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta §. 1. i §. 2.:

§. 1. Od napojów, w niniejszej ustawie wyszczególnionych a w kraju spożywanych, pobierane będą na rzecz funduszu krajowego opłaty konsumcyjne, tudzież dodatki do pobieranych na rzecz skarbu państwa podatków konsumcyjnych.

§. 2. W obrębie kraju całego pobierany będzie 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

Izba uchwała §. 1. i §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 3.:

§. 3. W okręgach akcyzowych miast Lwowa i Krakowa podlegać będą:

1) rum, arak, koniak, likier tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje gorące bez różnicy stopnia tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie, krajowej opłacie konsumcyjnej w kwocie 1 zł. od hektolitra;

2) piwo wszelkiego rodzaju tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie, krajowej opłacie konsumcyjnej w kwocie 50 ct. od hektolitra.

Krajowe opłaty konsumcyjne pobrane w oznaczonych okręgach akcyzowych, będą zwracane (restytuowane) w tych samych wypadkach i w tym

samym stosunku, w jakim zwracane bywają wedle istniejących przepisów dodatki gminne.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi obniżenie w ustępie 2-gim §. 3. cyfry 50 ct. na 25 ct w. a.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i oświadcza się przeciw tej poprawce.

Izba w głosowaniu uchwała cały §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca poprawkę p. Chrzanowskiego.

Sprawozdawca czyta §. 4.:

§. 4. We wszystkich innych miejscowościach kraju, podlegać będą krajowym opłatom konsumcyjnym:

1) rum, arak, koniak, likier, tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje gorące bez różnicy stopnia w kwocie 1 zł. w. a. od hektolitra;

2) piwo wszelkiego rodzaju w kwocie 50 ct. od hektolitra.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi następującą poprawkę do §. 4. ustępu 3-go, a mianowicie, iżby trzeci ustęp tego paragrafu brzmiał: „2) piwo wszelkiego rodzaju przy wyrobie podlegać będzie opłacie konsumcyjnej w kwocie 50 ct. od hektolitra“.

Izba popiera tę poprawkę.

P. Merunowicz wnosi podwyższenie w ustępie 1) paragrafu 4. kwoty 1 zł. na 4 zł.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia sprawozdawca i oświadcza się przeciw obydwom poprawkom powyżej proponowanym.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Merunowicza i poprawkę p. Chrzanowskiego i uchwała cały §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca odczytuje §. 5.:

§. 5. Krajowe opłaty konsumcyjne wyszczególnione w §. 4., nie mogą naruszać ani produkcji ani handlu.

Przemawia p. Pilat i wnosi poprawkę stylistyczną, mianowicie iżby wyraz „naruszać“ zastąpić wyrazem „obciążać“, następnie wnosi następujący dodatek do paragrafu 5-go:

„Wyjątek stanowią opłaty pobierane przy wyrobie w myśl §. 3. tej ustawy“.

Przemawia p. Rutowski, i wnosi zastąpienie wyrazu „naruszać“ wyrazem „utrudniać“.

Przemawia p. Goldman i wnosi powołanie w tekście paragrafu 5-go przed paragrafem 4-tym, także paragrafu 3-go.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Izba popiera poprawki stylistyczne pp. Pilata, Rutowskiego i wniosek p. Goldmana.

Przemawia p. Pilat w kwestyi formalnej, i cofa dodatek proponowany powyżej do §. 5.

Przemawia p. Chrzanowski i popiera poprawkę p. Goldmana.

Przemawia sprawozdawca i oświadcza się przeciw poprawce p. Goldmana, a przyjmuje poprawkę stylistyczną p. Pilata.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Goldmana.

Izba odrzuca tę poprawkę, następnie uchwała Izba zastąpienie wyrazu „naruszać“ wyrazem „obciążać“, zgodnie z wnioskiem p. Pilata, — i uchwała cały paragraf 5-ty zgodnie z wnioskiem komisji z poprawką p. Pilata.

Sprawozdawca czyta §. 6.:

§. 6. Przez czas mocy obowiązującej niniejszej ustawy nie może być nałożoną na spożycie piwa lub napojów słodzonych spirytusowych (§. 4.) żadna inna opłata krajowa.

Przemawia p. Pilat i wnosi poprawkę stylistyczną do §. 6., mianowicie zastąpienie wyrazów: „Przez czas mocy obowiązującej niniejszej ustawy nie może być nałożoną“ wyrazami: „Jak długo ustawa niniejsza będzie obowiązywać, nie będzie nałożoną“ i t. d., jak we wniosku komisji.

P. Goldman wnosi powołanie obok §. 4. w nawiasie, także §. 3.

Sprawozdawca przyjmuje obie poprawki.

Izba uchwała §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętymi poprawkami.

Sprawozdawca czyta §. 7.:

§. 7. Spory, jakoteż przekroczenia niniejszej ustawy i odnośnych rozporządzeń wykonawczych podlegają rozpoznaniu i orzeczeniu władz politycznych.

Izba w głosowaniu uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 8.:

§. 8. Władze polityczne mają prawo nakładać grzywny porządkowe do wysokości 100 zł.

i kary kontrawencyjne do wysokości 20-krotnej ukróconej opłaty, a ewentualnie kary aresztu i zasądzać winnych na koszt postępowania.

Koszta postępowania, grzywny i kary kontrawencyjne ściągane będą w drodze egzekucyjnej politycznej.

Przemawia p. Pilat i wnosi następującą poprawkę do §. 8.:

Zamiast „do wysokości 20-krotnej opłaty“ wstawić słowa: „do dwudziestokrotnej wysokości tej kwoty, o którą skarb krajowy ukrócić zamierza“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 8. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą poprawką p. Pilata.

Sprawozdawca czyta §§. 9, 10 i 11:

§. 9. Koszta postępowania wpływać będą do kasy c. k. władzy politycznej, grzywny zaś i kary kontrawencyjne do funduszu krajowego.

§. 10. Dodatki do podatku konsumcyjnego ustanowione w §. 2. niniejszej ustawy, pobierane będą razem z odnośnym podatkiem i przez te same organa.

Pobór opłat konsumcyjnych, ustanowionych przez §§. 3 i 4 niniejszej ustawy, unormowanym zostanie rozporządzeniem wydać się mającym przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 11. Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1891 r., a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1894 roku.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 9, 10 i 11 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 12., tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem:

§. 12. Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o porborze krajowych opłat konsumcyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Po przemówieniu p. Chrzanowskiego, Izba w głosowaniu uchwała §. 12, tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy — i po objaśnieniu Marszałka, że poprawki przyjęte są tylko natury stylistycznej — przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o porborze krajowych opłat konsumcyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Od napojów w niniejszej ustawie wyszczególnionych a w kraju spożywanych, pobierane będą na rzecz funduszu krajowego opłaty konsumcyjne, tudzież dodatki do pobieranych na rzecz skarbu państwa podatków konsumcyjnych.

§. 2.

W obrębie kraju całego pobierany będzie 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

§. 3.

W okręgach akcyzowych miast Lwowa i Krakowa podlegać będą:

1) rum, arak, koniak, likier, tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje gorące bez różnicy stopnia, tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie, krajowej opłacie konsumcyjnej w kwocie 1 zł. od hektolitra;

2) piwo wszelkiego rodzaju tak przy wprowadzeniu jak i przy wyrobie, krajowej opłacie konsumcyjnej w kwocie 50 ct. od hektolitra.

Krajowe opłaty konsumcyjne pobrane w oznaczonych okręgach akcyzowych, będą zwracane (restytuowane) w tych samych wypadkach i w tym samym stosunku, w jakim zwracane bywają wedle istniejących przepisów dodatki gminne.

§. 4.

We wszystkich innych miejscowościach kraju, podlegać będą krajowym opłatom konsumcyjnym:

1) rum, arak, koniak, likier, tudzież wszelkie inne słodzone spirytusowe napoje gorące bez

różnicy stopnia, w kwocie 1 zł. a. w. od hektolitra;

2) piwo wszelkiego rodzaju w kwocie 50 ct. od hektolitra.

§. 5.

Krajowe opłaty konsumcyjne wyszczególnione w §. 4., nie mogą obciążać ani produkcji ani handlu.

§. 6.

Jak długo ustawa niniejsza będzie obowiązywać, nie będzie nałożoną na spożycie piwa lub napojów słodzonych spirytusowych (§. 3. i 4.) żadna inna opłata krajowa.

§. 7.

Spory, jakoteż przekroczenia niniejszej ustawy i odnośnych rozporządzeń wykonawczych podlegają rozpoznaniu i orzeczeniu władz politycznych.

§. 8.

Władze polityczne mają prawo nakładać grzywny porzadkowe do wysokości 100 zł. i kary kontrawencyjne do 20-krotnej wysokości tej kwoty, o którą skarb krajowy ukrócić zamierzano, a ewentualnie kary aresztu i zasądzać winnych na koszt postępowania.

Koszta postępowania, grzywny i kary kontrawencyjne ściągane będą w drodze egzekucyi politycznej.

§. 9.

Koszta postępowania wpływać będą do kasy c. k. władzy politycznej, grzywny zaś i kary kontrawencyjne do funduszu krajowego.

§. 10.

Dodatki do podatku konsumcyjnego ustanowione w §. 2. niniejszej ustawy pobierane będą razem z odnośnym podatkiem i przez te same organa.

Pobór opłat konsumcyjnych, ustanowionych przez §§. 3. i 4. niniejszej ustawy, unormowanym zostanie rozporządzeniem wydać się mającym przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 11.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1891 r. a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1894 roku.

§. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Struszkiewicza i towarzyszy w sprawie inkameracyi kolei Karola Ludwika, niemniej o wnioskach Wydziału krajowego jakoteż posła Gorayskiego i towarzyszy w sprawie taryf kolejowych.

Sprawozdawca poseł Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by z dniem 1. stycznia 1892 objął wszystkie linie kolei Karola Ludwika na rzecz państwa.

2. Wzywa się c. k. Rząd, by taką regulacją taryf towarowych wprowadził na kolejach państwowych, a spowodował na prywatnych, iżby gospodarstwo w kraju naszym, oddalonym bez tego niepomiernie od targów zachodnich, uchronionem było skutecznie od strat, jakie polityka taryfowa węgierska już mu zadaje teraz, a wyższym stopniu zadawać pocnie z chwilą wprowadzenia nowej taryfy strefowej.

3. W szczególności wzywa się c. k. Rząd:

a) by ze względu na taryfy węgierskie wprowadził a względnie polecił wprowadzić taryfy wyjątkowe dla płodów rolnictwa i przemysłu rolniczego, jako to: drzewa, materiału tartego, mąki, spirytusu i t. d.;

b) ażeby zaprowadzoną przez Rząd węgierski wbrew związkowi cłowo-handlowemu pomiędzy Austryą i Węgrami tak zwaną „Überfuhrgebühr“, nakładaną na stacjach granicznych węgierskich Orlo, Mezö-Laborcz i Ławoczne na produkta galicyjskie w wysokości od 25 do 45 zł. od wagonu, starał się uchylić w porozumieniu z rządem węgierskim, lub też na stacjach granicznych podobną „Überfuhrgebühr“ na produkta węgierskie zaprowadził;

c) ażeby wobec zniesienia na kolejach węgierskich wszelkich taryf wyjątkowych dla nafty galicyjskiej i zastosowania do niej wysokich taryf lokalnych, również wysokie taryfy zastosował do nafty węgierskiej na kolejach państwowych

austryackich, oraz polecił zastosować na kolejach prywatnych;

d) ażeby z mocy artykułu II. §. 7, L. 3 ustawy z dnia 6. września 1885 Dz. u. p. Nr. 122, polecił kolei północnej cesarza Ferdynanda obniżenie taryf przewozowych od centnara metrycznego i kilometra dla produktów naftowych do 0.10 ct.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby nad wykonaniem uchwał powyższych czuwał troskliwie, a wykonanie uchwały z pod L. 3. popierał nietylko drogą korespondencyi urzędowej, lecz w razie potrzeby przez wysłanie osobnej deputacyi do Wiednia.

5. Petycyja do L. 1.176 uważa się za załatwioną“.

W rozprawie ogólnej zgłasza p. Włodzimierz Kozłowski poprawkę do ustępu 3. lit. c) wniosku komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1, 2 i ustęp 3. lit. a) i b) wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy 1, 2 i 3 lit. a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji.

Poseł Włodzimierz Kozłowski zgłasza następujący dodatek po ustępie b) wniosku komisji jako literę c);

„c) ażeby odmawiał zatwierdzenia wyjątkowym taryfom i refakcyom umożliwiającym przewóz zagranicznych produktów na kolejach austryackich po cenach niższych od cen przewozu produktów krajowych“.

Sprawozdawca przyjmuje ten wniosek.

Izba w głosowaniu uchwała dodatek p. Włodzimierza Kozłowskiego jako ustęp e), następnie dalsze ustępy jako d) i e), tudzież punkt 4. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje ustęp 5. wniosku w załatwieniu wniesionej petycji.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Szeliskiego i towarzyszy, niemniej o czterech petycjach w sprawie budowy kolei ze Stryja do Tarnopola.

Sprawozdawca poseł Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Sejm uznaje potrzebę wybudowania kolei lokalnej, któraby Brzeżany i Podhajce

połączyła z kolejami Czerniowiecką i Karola Ludwika.

2. Sejm wyraża gotowość pomocy materialnej na rzecz powyższej kolei, pod warunkiem, że zostanie przedtem zapewnioną stosowna pomoc państwa i interesentów.

3. Petycyje do ll. s. 471, 529, 658 i 1088 uważa się za załatwione“.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy 1 i 2, zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje ustęp 3. wniosku co do załatwienia petycji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycjach w sprawie budowy kolei Rzeszów-Rozwadów.

Sprawozdawca poseł Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Budowę kolei z Rozwadowa do Rzeszowa uważa się za pożądaną i pożyteczną;

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w razie uzasadnionej potrzeby przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski“.

Przemawia poseł Stanisław Jędrzejowicz i wnosi uchwalenie następującej rezolucyi zamiast punktu 2. wniosku komisji:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by ze względu na niewątpliwą pożyteczność i konieczność połączenia stacyi kolejnej Rozwadów ze stacją kolei państwowej Rzeszów, bezzwłocznie do budowy tej przystąpił i w tym celu do budżetu państwowego na rok 1891 odpowiednie sumy wstawił.

Przemawia p. Żardecki i wnosi:

We wniosku 1. po wyrazach: „do Rzeszowa“ należy dodać wyrazy: „lub innego punktu kolei Karola Ludwika“.

Izba popiera powyższy wniosek:

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje obie powyższe poprawki.

Przystąpiono do głosowania.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. wniosku z poprawką p. Żardeckiego, następnie uchwała Izba wniosek posła Stanisława Jędrzejowicza jako ustęp 2.

Przemawia poseł Żardecki w kwestyi formalnej.

Marszałek objaśnia w kwestyi formalnej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji w sprawie budowy kolei lokalnej z Kołomyi do Horodenki.

Sprawozdawca poseł Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Sejm krajowy uważa budowę kolei z Kołomyi do Horodenki za pożyteczną i pożądaną.

2. Sejm wyraża gotowość materialnej pomocy dla tej kolei, pod warunkiem stosownych ofiar ze strony państwa i interesentów.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by się sprawą budowy powyższej kolei zajął w myśl uchwały Sejmu z dnia 16. stycznia 1888“.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycyach w sprawie budowy kolei Pałahicze-Tłumacz.

Sprawozdawca poseł Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Właścicielom zbudować się mającej odnogi kolejowej 6½ km. długiej, od stacji Pałahicze kolei państwowej do miasta Tłumacza, będzie wypłacaną przez lat 15, począwszy od roku rozpoczęcia ruchu na tej odnodze, niemniej ruchu w fabryce cukru Tłumackiej, wszakże nie wcześniej jak od roku 1892, subwencya krajowa rocznych 2.000 zł. w. a.“

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki.

Przemawia p. ks. Sawa.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o dwóch petycyach w sprawie rozkładu jazdy na kolei Karola Ludwika.

Sprawozdawca poseł Biliński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyje do l. s. 1.089 i 1.090 odsyła się do Wydziału krajowego do ewentualnego poparcia życzenia patentów“.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału powiatowego w Nadwornie o uznanie drogi z Nadworny do Markowiec za drogę krajową.

Sprawozdawca poseł Gustaw Romer odczytuje sprawozdanie o powyższej petycji, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę L. s. 575. Wydziału powiatowego w Nadwornie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania z poleceniem, aby stosownie do wyniku swych badań, udzielił na drogę Nadworna-Markowiec odpowiedniej subwencji w miarę rozporządzalnych funduszy z zastosowaniem przepisów okólnika z 22. grudnia 1882 a ewentualnie aby swe wnioski Sejmowi do uchwały przedłożył.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji Wydziału powiatowego w Nowym Sączu w przedmiocie rekonstrukcji drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica, na przestrzeni między Zbyszycami a Dąbrową.

Sprawozdawca poseł Męciński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po zbadaniu technicznych planów i kosztorysów

przystąpił do rekonstrukcyi drogi krajowej między Zbyszycami a Dąbrową (a to między 25 a 30 km.) i obrał taki sposób przebudowy, który zapewniłby na przyszłość nieprzerwaną, stałą i dogodną komunikację na powyższej przestrzeni.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycyi Wydziałów powiatowych w Łańcucie i Rzeszowie w sprawie wykupna gruntów pod mającą się budować drogę Kańczuga-Dynów.

Sprawozdawca poseł Rayski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziałów powiatowych w Łańcucie i Rzeszowie odstępuje się do zbadania i możliwego uwzględnienia Wydziałowi krajowemu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posłów Goldmana i Fruchtmana o założenie przy seminariach nauczycielskich, a w pierwszym rzędzie we Lwowie i w Krakowie kursów dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej.

Sprawozdawca poseł Czartoryski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wniosek pp. Goldmana i Fruchtmana odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania odnośnej sprawy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i zdania sprawy, względnie przedłożenia odpowiednich wniosków na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji bankowej w przedmiocie kredytu dla ludności rolniczej.

Sprawozdawca poseł Skałkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 23. października 1890 w przedmiocie organizacji kredytu dla ludności rolniczej przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby obmyślił stosowne środki celem praktycznego zastosowania w całym kraju ustawy z dnia 19. czerwca 1887 o gminnych kasach pożyczkowych, a mianowicie, by wpłynął w odpowiedni sposób na Wydziały powiatowe, które dotychczas przepisów tej ustawy nie zastosowały, i o rezultacie zarządzeń w tym przedmiocie wydanych Sejmowi zdał sprawę.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z dyrekcją Banku krajowego poczynił odpowiednie kroki celem zachęcenia reprezentacyj tych powiatów, gdzie nie ma jeszcze instytucyj kredytowych dla ludności włościańskiej, do założenia takich instytucyj.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po zasięgnięciu opinii osób z tym przedmiotem obznajomionych, wniósł do c. k. Rządu memoriał w sprawie zmiany ustawy o stowarzyszeniach z dnia 9. kwietnia 1873 w kierunku unormowania fachowej kontroli i zapewnienia skutecznej pomocy sądowej dla ściągnięcia dopłat konkursowych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Merunowicz i stawia następujący dodatek do wniosków komisji:

5. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę potrzebęniżenia minimalnej granicy kredytu hipotecznego na mniejsze posiadłości ziemskie w Banku krajowym z 500 zł. na 300 zł. w. a. i ażeby na najbliższej sesji zdał sprawę o tym przedmiocie.

Sprawozdawca przyjmuje we własnem imieniu ten wniosek.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustępy 1, 2, 3 i 4.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy 1, 2, 3 i 4. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie uchwała Izba wniosek p. Merunowicza jako ustęp 5.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków samoistnych, niedotowanych, budżetem krajowym nieobjętych za r. 1888.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

1. Wysoki Sejm raczy zamknięcie funduszków samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych za r. 1888 przyjąć do wiadomości.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wypracować i przedłożyć Sejmowi na przyszłorocznej sesji w porozumieniu z Namiestnictwem listy fundacyjne dla fundacji dotychczas nieukonstytuowanych, oraz podać w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego dokładne określenie przyczyn, dla których wejście w życie dotychczas nieaktywowanych fundacji nie nastąpiło.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1-szy i ustęp 2-gi zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu wstawić do stanu czynnego majątku zarodowego funduszków stypendyjnych, wartość dóbr Jacowce i Szypowce, oraz dóbr należących do funduszków w r. 1889 aktywowanych i w przyszłości aktywować się mających, wedle szacunku dokonanego przy pertraktacji spadkowej, oraz w przyszłym sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego podać wykaz obszaru powyżej wymienionych dóbr.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Komisja przedkłada Wysokiemu Sejmowi rezolucję do uchwały: „Poleca się Wydziałowi krajowemu przedłożyć Wysokiemu Sejmowi w przyszłorocznym sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego budżet surowy gospodarstwa leśnego w Winnikach, oraz dokładny wykaz obszaru tej majątności“.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu utworzenie w porozumieniu z rodziną ś. p. J. E. Agenora hr. Gołuchowskiego i z Prezydentem miasta Lwowa, komitetu w celu ocenienia, kiedy i w którym miejscu roboty około pomnika rozpocząć należy, a ewentualnie w celu przygotowania planów i kosztorysów.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu porozumieć się z komitetem „Bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“, w celu ułożenia nowego projektu listu fundacyjnego, i o wyniku zdać Sejmowi sprawę na następnej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dziś, godzinę 8 wieczorem, z porządkiem dziennym odczytanym przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Sekretarz p. Teliszewski odczytuje następującą interpelację:

I n t e r p e l a c y a

do JE. c. k. Namiestnika.

Przy ostatnich wyborach do Rady powiatowej w Śniatynie, używał c. k. starosta Arvay całego swego urzędowego wpływu na wójtów, by zaufanie ludności ruskiej do gr. k. duchowieństwa podkopać i żadnego księdza do Reprezentacji w tej Radzie nie dopuścić.

Ponieważ sam fakt prawie każdy naczelnik gminy powiatu śniatyńskiego potwierdzi, a postępowanie takie c. k. starosty sprzeciwia się wręcz intencjom c. k. Rządu, ażeby narodowość ruska na zasadach wiary katolickiej swobodnie się rozwijała, — przeto podpisani ośmielają się zapytać Waszą Ekscelencję:

Czy zamierza c. k. Rząd zganić takie postępowanie c. k. starosty, i co zamyśla zarządzić, ażeby dalszemu podkopywaniu powagi gr. k. duchowieństwa tamę położyć?

Interpelujący: Hamorak.

Siczyński, J. Romańczuk, Antoniewicz, Sirko, Rożankowski, Okuniewski, Kułaczkowski, Herasimowicz, Teliszewski, Huryk, Barabasz, Korol, Sawczak, Ochrymowicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje p. c. k. komisarzowi rządowemu.

Koniec posiedzenia o godz. 4 min. 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

27. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 28. listopada 1890.

Początek o godzinie 8. minut 20 wieczór.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski.

Obeenyh posłów 132.

Ze strony c. k. Rządu J. E. c. k. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radaa dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Członek Wydziału krajowego p. Wereszezyński odpowiada na interpelacyę p. Potoczka i towarzyszy w sprawie repartyeyi datków konkurencyjnych na regulacyę Nowego Brnia, w brzuieniu następującem:

Odpowiedź

Wydziału krajowego na interpelacyę posła Potoczka i towarzyszy w sprawie rozkładu datków konkurencyjnych do regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

Wysoki Sejmie:

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 18. Listopada r. b. wniósł poseł Potoczek z towarzyszymi interpelacyę do Wydziału krajowego w sprawie rozkładu datków konkurencyjnych do regulacyi Nowego Brnia z dopływami z następnymi zapytaniami:

1) dlaczego Wydział krajowy nie wykonuje należytej kontroli;

2) czy wiadomem jest Wydziałowi krajowemu, że spółka datki konkurencyjne rozdzieliła z widocznem pokrzywdzeniem gmin i członków gmin wiejskich;

3) czy Wydział krajowy spowoduje spółkę do uskutecznienia innej, ponownej a sprawiedliwej repartyeyi datków konkurencyjnych.

Na powyższą interpelacyę Wydział krajowy ma zaszczyt odpowiedzieć, co następuje:

Przedewszystkiem zaznacza Wydział krajowy, że rozkład datków konkurencyjnych w okręgu spółki, oznaczonym przez władze polityczne, należy w myśl przepisów krajowej ustawy wodnej, tudzież statutu, zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo, do własnego zakresu działania Wydziału spółki, a do załatwiania rekursów przeciw wymiarowi tych datków powołane są właściwe władze polityczne, tak iż na tok spraw, który dał powód posłowi Potoczkiowi do wniesienia interpelacyi, Wydział krajowy nie ma żadnego wpływu.

Nadzór zatem nad czynnościami spółki, jaki wykonywał dotychczas Wydział krajowy w myśl §. 6. ustawy z dnia 13. Maja 1885 Dz. ust. kr. Nr. 34 o regulacyi Nowego Brnia za pośrednictwem swych delegatów, rozciąga się na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa i ma na celu obok przestrzegania przez Wydział

spółki obowiązujących przepisów ustawy i statutu tylko prawidłowe i oszczędne prowadzenie budowy.

Co do podniesionych w interpelacji zarzutów przeciw rzekomemu niesprawiedliwemu rozdziałowi datków konkurencyjnych z pokrzywdzeniem gmin i członków gmin wiejskich, oświadcza Wydział krajowy na podstawie wyjaśnień otrzymanych od Wydziału spółki, że datki konkurencyjne rozliczone zostały w myśl §. 5. statutu spółki całkiem równomiernie tak na grunta i budynki dworskie, jak i na włościańskie, a to według stopnia narażenia tych nieruchomości na zabagnienie i wylew i według wartości tych nieruchomości, która obliczoną została przy gruntach według czystego dochodu katastralnego, przy budynkach, zaś według szacunku przeprowadzonego przez znawcę rządowego przy udziale taksatorów miejscowych, obranych z pośród samych włościan. W obec tego stanu rzeczy nie może być weale mowy o rozmyślnem pokrzywdzeniu włościan przy rozkładzie datków konkurencyjnych, a jeżeli z należących do okręgu konkurencyjnego 43 gmin w przytoczonych w interpelacji 8 gminach przeciętny datek z morga wypada większy przy posiadłościach włościańskich, aniżeli przy dworskich, to różnica ta tłumaczy się dwiema okolicznościami:

1) iż jakoś gruntów i kultury, tudzież czysty dochód katastralny nie są te same na posiadłościach włościańskich i dworskich, zwłaszcza że do okręgu konkurencyjnego wcielono także lasy dworskie, których czysty dochód katastralny jest znacznie niższy od ról i łąk, jakie włościanie przeważnie posiadają;

2) iż na gruntach gminnych znajduje się daleko więcej budynków, od których ma być opłacanym datek konkurencyjny, aniżeli na obszarach dworskich. Oszacowanie zatem choćby i nader umiarkowane budynków należących do konkurencyi, musiało głównie wpłynąć na podwyższenie przeciętnego datku konkurencyjnego z morga gruntów gminnych. Wydział krajowy nadmienia zaś przy tem, że właśnie z tego powodu Wydział spółki z własnej inicjatywy na posiedzeniu z dnia 21. Października r. b. zniżył wymiar datków konkurencyjnych od budynków o całą połowę, tak iż strony interesowane opłacać będą:

w I. klasie zalewu zamiast 12·5%, tylko 6·25% wartości;

w II. klasie zalewu zamiast 7·5%, tylko 3·75% wartości;

w III. klasie zalewu zamiast 3·75%, tylko 1·875% wartości;

w IV. klasie zalewu zamiast 1·59%, tylko 0·795% wartości;

włościanin zatem od budynku przedstawiającego n. p. wartość 300 zł. w. a. uiścić ma zamiast pierwotnie nałożonego datku 36 zł. 75 ct., obecnie 18 zł. 37½ ct.; datek ten nadto może być wpłaconym do kasy spółki w kilkunastu drobnych ratach rocznych, jeśli członkowie spółki zechcą korzystać z pożyczki mającej się zaciągnąć z krajowego funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych.

Mimo tego zniżenia datków konkurencyjnych od budynków i mimo że ta sprawa do kompetencji naszej nie należy, Wydział krajowy jednak wglądnie w ostateczny rozkład tych datków i jeżeli się przekona o jakiej nieprawidłowości, dołoży starań u Wydziału spółki i c. k. Rządu, aby ta nieprawidłowość została uchyloną.

W końcu Wydział krajowy nie może pominąć jednego z motywów zawartych w interpelacji, wedle którego członkowie spółki, rzekomo nie są reprezentowani w Wydziale spółki, a tem samem nie mają możności swoich interesów bronić.

Wedle postanowienia §. 10 statutu spółki odbywa się wybór 8 członków Wydziału spółki w dwóch grupach, mianowicie zastępcy obszarów dworskich wybierają w jednej grupie czterech członków Wydziału spółki i czterech zastępców; naczelnicy zaś gmin w drugiej grupie również czterech członków Wydziału i czterech zastępców. W obec tego postanowienia więc zarzut powyższy okazuje się zupełnie bezpodstawnym.

Za zgodą Izby, Marszałek udziela głosu p. Rosenstockowi do uzasadnienia wniosku jego w przedmiocie wyjednania wolnego dowozu bydła galicyjskiego na targi niemieckie, jakoteż w przedmiocie założenia w Krakowie centralnej targowicy na bydło i nierogaciznę — który to punkt z porządku dziennego usuniętym został na porannem posiedzeniu, z powodu nieobecności wnioskodawcy.

Przemawia p. Rosenstock w uzasadnieniu swego wniosku i wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej, z poleceniem ustnego zdania sprawy na najbliższem posiedzeniu.

P. Goldman wnosi odesłanie wniosku p. Rosenstocka do Wydziału krajowego, z poleceniem zdania sprawy na przyszłej sesji sejmowej.

P. Rosenstock sprzeciwia się wnioskowi p. Goldmana.

P. Kozłowski Włodzimierz popiera wniosek p. Rosenstocka.

Przemawia p. hr. Koziebrodzki Szczęsny.

P. Goldman cofa swój wniosek.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Rosenstocka.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosku posła Zolla w przedmiocie zmiany §. 9. ustawy konkurencyjnej z dnia 15. Sierpnia 1866 (Dz. ust. kr. Nr. 28).

Sprawozdawca poseł Szczęsny Koziebrodzki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z ordynarytami biskupimi zbadał, jak dalece pożądana jest zmiana §. 9. ustawy konkurencyjnej z dnia 15. Sierpnia 1866 (Dz. u. kr. Nr. 28.) w tym kierunku, aby parafianie, posiadający i utrzymujący kościoły filialne, uwolnieni byli od obowiązku konkurowania do wydatków na kościoł i budynki parafialne (tak zwane matryczne) i odpowiedni wniosek przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Bendiuchy ze związku gminy Poturzyca w powiecie sokalskim i utworzenia zeń samoistnej gminy.

Sprawozdawca poseł Mikołaj Torosiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Bendiuchy ze

związku gminy Poturzyca w powiecie sokalskim i utworzeniu zeń samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Bendiuchy w powiecie sokalskim wyłączony zostaje ze związku gminy Poturzyca i stanowić ma odtąd samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy rozwiązana ma być Rada gminna w Poturzyce i przeprowadzone wybory do Rad gminnych w Poturzyce i Bendiuchach.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Włodzimierz Kozłowski wnosi przyjęcie całego projektu ustawy „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Podliski ze związku gminy Podliski i przyłączenia go do związku gminy Wiszenka w powiecie Mościskim.

Sprawozdawca poseł Mikołaj Torosiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by uzupełnił dochodzenie w myśl przytoczonych uwag i Sejmowi na najbliższej sesji przedłożył sprawozdanie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie

wydzielenia przysiółka Raty ze związku gminy Rawa i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Mikołaj Torosiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Rata ze związku gminy Rawy w powiecie rawskim i utworzeniu zeń osobnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Rata w powiecie rawskim, stanowiący osobną gminę katastralną, zostaje wyłączony ze związku gminy Rawy tegoż powiatu, i stanowić ma w granicach gminy katastralnej, samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych, ma być rozwiązana Rada gminna w Rawie i przeprowadzone wybory, celem ukonstytuowania nowych Rad gminnych w Rawie i w Racie.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Włodzimierz Kozłowski wnosi przyjęcie całego projektu ustawy „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Cuculina ze związku gminy Siemakowce i utworzenia z tej osady samoistnej gminy.

Sprawozdawca poseł Teliszewski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. Sierpnia 1890 l. 18.031 w przedmiocie wyłączenia osady Cuculin ze związku gminy Siemakowce i utworzenia z niej odrębnej gminy złożone, przyjmuje Sejm do wiadomości.

II. Nad petycją mieszkańców Osady Cuculin w dniu 24. Marca 1885 do Wysokiego Sejmu wniesioną, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie petycji osad Trościanka, Pilip i Wołowej o wydzielenie ich ze związku gminy Pererów, powiatu kołomyjskiego i o utworzenie z nich samoistnej gminy.

Sprawozdawca poseł Teliszewski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu osad Trościanki, Pilip i Wołowej ze związku gminy Pererowa w powiecie kołomyjskim i utworzenia z nich samoistnej gminy Trościanki.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Osada Trościanka, Pilipy i Wołowa wyłączają się w ich dotychczasowych granicach po rzekę Prut ze związku gminy Pererowa, powiatu kołomyjskiego i stanowić mają odtąd samoistną gminę Trościanka.

Art. II.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych Reprezentacyj gminnych w gminach Pererów i Trościanka, pozostaje dotychczasowa wspólna reprezentacja gminna w urzędowaniu,

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Włodzimierz Kozłowski wnosi przyjęcie całego projektu ustawy „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, Izba uchwała cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Konstancyi, w powiecie borszczowskim, ze związku gminy Jezierzan i utworzenia z niego samoistnej gminy. Sprawozdawca poseł Bronisław Horodyski.

W zastępstwie sprawozdawcy poseł Teliszewski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy :

Ustawa

z dnia o wyłączeniu przysiółka Konstancyi w powiecie borszczowskim ze związku gminy Jezierzany tegoż powiatu i utworzeniu z niego samodzielnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Przysiółek Konstancya w powiecie borszczowskim zostaje wyłączonym ze związku gminy Jezierzany tegoż powiatu i stanowić ma odtąd samoistną gminę administracyjną.

Art. II.

Granica między gminami Jezierzany i Konstancyą ma biedz jak następuje :

Od kopca granicznego Nr. 5 pomiędzy gruntami Konstancyi, Jezierzan i Łanowiec położonego (a to we wschodnim końcu parceli 1865, należące do Konstancyi, a w południowym kącie par-

celi 2.352) prowadzi granica w prostej linii od wschodu ku zachodowi pomiędzy parcelami a) 1865 od strony Konstancyi a 2.352 od strony Jezierzan, b) pomiędzy parcelami 1.922 od Konstancyi a 2.353 od Jezierzan, c) pomiędzy parcelami 1.923/1 od Konstancyi a 2.354 od Jezierzan, d) pomiędzy parcelami 2.139/2 od Konstancyi a 2.355 od Jezierzan, e) pomiędzy parcelami 2.140 od Konstancyi a 2.356 od Jezierzan, f) pomiędzy parcelami 2.227/2 od Konstancyi a 2.357 od Jezierzan, g) pomiędzy parcelami 2.229, 2.228 od Konstancyi a 701, 702 od Jezierzan, h) pomiędzy parcelami 2.426, 2.299, 2.425 od Konstancyi a 703/1, 705/1, 707/1 od Jezierzan ku zachodowi aż do kopca granicznego Nr. 6. położonego między gruntami Konstancyi, Jezierzan i Głębozca.

Art. III.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy rozwiązana ma być Rada gminna w Jezierzanach i przeprowadzone nowe wybory do Rad gminnych w Jezierzanach i Konstancyi.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Włodzimierz Kozłowski wnosi przyjęcie całego projektu ustawy „en bloc“.

Izba zgadza się na ten wniosek i w głosowaniu „en bloc“ uchwała cały projekt ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, Izba uchwała cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gminnej o projekcie ustawy gminnej dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. Marca 1889 l. 24 Dz. ust. kr. i dla miasteczek, sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 20. Października 1890 do l. 43.647 przedłożonym.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji :

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę gminną dla miast nieobjętych ustawą

z dnia 13. Marca 1889 Nr. 24 dz. p. p. i dla miasteczek;

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na przyszłej sesji sejmowej przedłożył projekt do ustawy zmieniającej tok instancyi w sprawach przez naczelnika gminy we własnym zakresie działania załatwianych, poszczególnymi ustawami objętych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na przyszłej sesji sejmowej przedłożył projekt ordynacyi wyborczej dla miast i miasteczek, dla których nowa ustawa gminna wydaną zostaje.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu ponownie, aby zbadał, jakie zmiany poczynić by należało w postanowieniach krajowego ustawodawstwa gminnego co do sposobu zawiadywania specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej i ludności izraelskiej, i aby porozumiawszy się w tym przedmiocie z c. k. Rządem, na następnej sesji sejmowej wnioski swoje Sejmowi przedłożył.

Następnie sprawozdawca prostuje omyłki druku zawarte w projekcie ustawy, a mianowicie: W artykule I. B. opuścić należy miejscowości: „Fredropol, Firlejów, Jedlicze, Kudryńce, Kamionka wielka, Mosty małe, Tyrawa wołoska, Zbyszyce, Zarudce“. W §. 6. alinea 3. trzeba wykreślić wyraz „miejskim“. W §. 12. przy końcu alinei piątej po wyrazie „wykluczonym“, opuszczono słowo „lub“. W §. 20. lit. b. po wyrazach: b) urzędnikom i służom c. k. Dworu, Państwa, kraju, opuszczono słowo „powiatów“. W §. 24. w wierszu pierwszym, ostatnie słowo ma być „gminy“, zamiast „gminnych“, a w trzeciej alinei tego paragrafu ma być „zwierzchnią“, zamiast zwierzchniczą“. W §. 25. lit. r. po słowach „obywatelstwa miejskiego“, należy dodać wyrazy: „tudzież obywatelstwa“, a łącznik „i“ wykreślić, a przy końcu tej alinei wyraz „miejskiego“, ma być wykreślony. W §. 29. na końcu, w ostatnich dwóch zdaniach powtarzający się wyraz „sam“, należy wykreślić. W §. 85. lit. a) po słowach „zakładów krajowych“, należy dodać słowo „powiatowych“. W §. 88. al. 2. słowo „wydzierzawione“ należy wykreślić. W §. 91. w pierwszej alinei opuścić należy słowo „tęże“, a w alinei drugiej ma być zamiast „ich“ słowo „jej“. W §. 98. alinei pierwszej należy wykreślić cyfrę „69“.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad wnioskami komisji.

Przemawia p. Korol.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Kozłowski Włodzimierz wnosi, ażeby nad tymi paragrafami, co do których nie będą zgłoszone poprawki, głosowano „en bloc“.

Poprawki zgłaszają:

P. Korol do §§. 10., 12., 13., 15., 25., 27., 41., 45., 54., 101. i 108.

P. Władysław hr. Koziembrodzki do §. 36.

Członek Wydziału krajowego p. Dr. Sawczak do Artykułu I. B) ustawy wprowadzającej.

P. Żardecki do Artykułu I. B) ustawy wprowadzającej.

Marszałek oznajmia, iż prócz powyższych poprawek, zastrzegł sobie p. c. k. Komisarz rządowy głos do §§. 19., 20., 27., 54. i 63.

Marszałek przemawia pod względem formalnym co do sposobu głosowania nad tymi paragrafami, co do których nie będą zgłoszone poprawki.

Następnie Izba na wniosek Marszałka zgadza się na odczytywanie przez sprawozdawcę tylko tych paragrafów, do których zgłoszone są poprawki. Inne paragrafy Marszałek za zgodą Izby poddawać będzie pod głosowanie bez poprzedniego odczytywania takowych przez sprawozdawcę.

Marszałek poddaje pod głosowanie Dział I. §. 1. do włącznie §. 9. w brzmieniu następującem:

DZIAŁ I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Każde miasto i każde miasteczko niniejszej ustawie podlegające, stanowi w dotychczasowych granicach swoich osobną gminę miejską lub małomiejską.

Zmiana granic.

§. 2.

Granice gminy zmienione być mogą tylko za uchwałą Rady gminnej.

Uchwała taka do swej ważności wymaga potwierdzenia Rady powiatowej, które może być udzielone tylko za poprzedniem oświadczeniem

politycznej władzy krajowej, że przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

DZIAŁ II.

O członkach gminy.

Członkowie gminy i obcy.

§. 3.

Członkowie gminy są:

a) Przynależni do gminy t. j. osoby mające w gminie prawo przynależności;

b) Uczestnicy t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatki w gminie opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy także korporacje, stowarzyszenia, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

Przynależność do gminy.

§. 4.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. Grudnia 1863 l. 105 Dz. p. p.

Za nadanie prawa przynależności do gminy może gmina pobierać opłatę nie przewyższającą sumy 30 zł.

Obywatele.

§. 5.

Obywatelami są ci, którym gmina prawo obywatelstwa nadała.

Obywatelstwo tylko przynależnym do gminy nadawanem być może.

Za nadanie obywatelstwa może gmina pobierać opłatę.

Gminy mogą w uznaniu zasług publicznych nadawać obywatelstwo honorowe osobom będącym obywatelami państwa austriackiego.

Prawa i obowiązki członków gminy.

§. 6.

Członkom gminy służy prawo swobodnego pobytu w gminie. Mają oni udział podług postanowień niniejszej ustawy w prawach i korzyściach, jako też w obowiązkach i ciężarach gminy.

Przynależni do gminy mają nadto w razie zubożenia i niezdolności do pracy prawo do wsparcia, stosownie do ustawy z dnia 3. Grudnia 1863 l. 105 Dz. p. p.

Obywatelom zastrzega się prawo do udziału w fundacjach i zakładach osobno dla nich utworzonych.

Obywatelstwo honorowe nadaje prawa uczestników gminy, ale nie nakłada udziału w ich obowiązkach.

Prawo pobytu w gminie.

§. 7.

Obcym, którzy przynależność swoją do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej dowiodą, iż poczynili potrzebne kroki ku wykazaniu przynależności, nie może gmina wzbronąć pobytu w swym obrębie, dopóki tak oni jak i mieszkający z nimi członkowie ich rodzin nieskazitelny żywot prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Jeżeli obcy rozporządzeniem gminy w tym względzie czuje się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Utrzymanie prywatnych stosunków prawnych.

§. 8.

Niniejsza ustawa nie narusza prywatnych stosunków prawnych w ogóle, a w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź członkowi gminy, bądź też częściom gminy lub całym klasom mieszkańców.

DZIAŁ III.

O reprezentacji gminnej.

§. 9.

Gminę reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada gminna.

Rada zawiaduje sprawami gminy przez Zwierzchność gminną.

Izba uchwała §§. 1. do włącznie §. 9. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

A. Rada gminna.

Skład Rady gminnej.

§. 10.

Rada gminna składa się w miastach z radnych wybranych przez członków gminy czynne

prawo wyboru mających, w miasteczkach z radnych wybranych przez członków czynne prawo wyboru mających, a nadto z członków bez wyboru do niej wchodzących. (§. 12).

W gminach, w których liczba członków do wyboru Rady gminnej uprawnionych nie przenosi 400, wybranych będzie 18 radnych, w gminach zaś liczących:

401—600 wyborców	.	24
601—1.000	"	30
a nad 1.000	"	36

radnych.

Do zastępowania radnych ubytych, lub nie mogących brać udziału w czynnościach rady, wybrani będą zastępcy, których liczba wynosić ma połowę liczby radnych.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza dla gmin.

Przemawia p. Korol i wnosi następującą poprawkę do tego paragrafu:

Alinea pierwsza §. 10. ma brzmieć:

„Rada gminna składa się z radnych, wybranych przez członków gminy, czynne prawo wyboru mających.“

Następnie wnosi p. Korol zamieszczenie w alinei trzeciej §. 10. po wyrazach „wybrani będą“ wyrazu: „równocześnie“.

Izba popiera te poprawki.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Korol.

Przemawia sprawozdawca powtórnie.

Izba w głosowaniu uchwała pierwszą alinę §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca poprawkę p. Korola. Alinę drugą §. 10. uchwała Izba zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwała Izba trzecią alinę §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje proponowany przez p. Korola dodatek. Alinę czwartą uchwała Izba zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 11. w brzmieniu następującem:

§. 11.

Wstępując do Rady składają radni i zastępcy do rąk naczelnika gminy przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

Izba w głosowaniu uchwała §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 12.:

Radni bez wyboru.

§. 12.

Każdy członek gminy miasteczka, opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych, niemniej każdy posiadacz wcielonej do gminy miasteczka posiadłości tabularnej, osobne ciało hipoteczne stanowiącej, od której roczna należność w podatkach rządowych realnych, t. j. domowym i gruntowym najmniej kwotę 25 zł. wynosi, ma prawo nawet bez wyboru być członkiem Rady gminnej, jeżeli jest obywatelem państwa austriackiego i nie zachodzi względem niego żadna okoliczność wykluczająca lub wyłączająca, wskazana w ordynacyi wyborczej dla gmin.

Za osobę nie używającą własnowolności wykonywa to prawo jej prawny zastępca, lub tegoż pełnomocnik.

Wojskowi w czynnej służbie i kobiety, jeżeli chcą z tego prawa korzystać, muszą, wszystkie zaś inne osoby mające to prawo, mogą je wykonywać przez pełnomocników.

Współposiadacze realności umocowują do wejścia w skład Rady gminnej jednego z pośród siebie, lub inną osobę.

Radnego bez wyboru nie może zastępować, kto nie jest obywatelem państwa austriackiego, nie używa własnowolności, lub w myśl ordynacyi wyborczej dla gmin od prawa wybierania i obieralności do Rady gminnej jest wykluczonym lub wyłączonym.

Zastępca może tylko jedną osobę zastępować.

Jeżeli zastępca już co do swojej osoby należy do Rady gminnej, głos jego przy głosowaniu podwójnie ma być liczony.

Radni bez wyboru nie będą wliczani do liczby radnych w §. 10. ustanowionej.

Radny bez wyboru, który także przez wybór został do Rady powołany, ma albo przyjęć wybór albo korzystać z prawa przysługującego mu podług niniejszego paragrafu.

Przemawia p. Korol i wnosi opuszczenie w alinei pierwszej §. 12. ustępu poczynającego się

od słów „niemniej każdy posiadacz“, aż do wyrazów: „25 zł. wynosi.“

Przemawia p. Skałkowski i popiera poprawkę p. Korola.

Przemawia p. Korol.

Przemawia sprawozdawca i godzi się imieniem własnym na poprawkę p. Korola.

Izba w głosowaniu uchwała §. 12. zgodnie z wnioskiem komisji z opuszczeniem ustępu w myśl wniosku p. Korola.

Sprawozdawca czyta §. 13.:

Peryod wyborczy.

§. 13.

Radni i zastępcy wybierani będą na lat 6. Ustupujący radni i zastępcy urzędować będą aż do ukonstytuowania się nowej reprezentacji gminnej. Ustupujący radni i zastępcy mogą by ponownie wybrani.

Przemawia p. Korol i wnosi następującą poprawkę w miejsce §. 13.:

Wysoki Sejm raczy uchwalić §. 13. w następującem brzmieniu:

§. 13.

Radni i zastępcy wybierani będą na lat 6. Co trzy lata jednak ustępuje połowa radnych i zastępców z każdego koła wyborczego, a w miejsce ustępujących wybrani będą nowi radni i zastępcy.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru dokonanego po wejściu w życie niniejszej ustawy, tudzież po upływie trzech lat od wyboru przeprowadzonego w skutek rozwiązania Rady, losowanie oznaczy tych radnych i zastępców, którzy mają ustąpić.

Naczelnik gminy losowaniu nie podlega.

Na przyszłość zaś ustępować będą ci radni, i zastępcy, którzy już przez lat 6 ten urząd sprawowali.

Ustupujący radni i zastępcy urzędować będą aż do przeprowadzenia nowego wyboru.

Ustupujący radni i zastępcy mogą być ponownie wybrani.

Izba popiera poprawkę powyższą.

Przemawia p. Pilat.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Przemawia p. Skałkowski.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. Korola.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Korola, i uchwała §. 13. zgodnie z wnioskiem komisji.

Zastępcę Marszałka poddaje pod głosowanie §. 14.

Wybór uzupełniający.

§. 14.

W miejsce radnego, ubywającego przed końcem peryodu wyborczego, powoła Rada gminna do grona swego na wniosek naczelnika gminy zastępcę z tego samego koła wyborczego, z którego radny ubył. Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborach największą ilość głosów otrzymał. W razie równości głosów rozstrzyga los. Jeżeli radny dłużej niż przez 3 miesiące nie może brać udziału w czynnościach Rady, powoła Rada gminna w sposób wyżej oznaczony zastępcę na czas, przez który ów radny w czynnościach Rady gminnej udziału brać nie może.

Gdyby jednak tylu radnych ubył, iżby liczby radnych z jednego koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego koła zastępców uzupełnić nie można, będzie niezwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż koła wyborczego.

Radni i zastępcy w wyborze uzupełniającym wybrani urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radnych i zastępców, w których miejsce zostali wybrani.

Izba uchwała §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 15.:

B) Zwierzchność gminna.

Skład zwierzchności gminnej.

§. 15.

Zwierzchność gminna składa się z naczelnika gminy, jego zastępcy i dodanych do pomocy naczelnikowi gminy dwóch asesorów.

W razie potrzeby wolno gminie wybrać i większą liczbę asesorów, jednak nie więcej jak 5.

Naczelnik gminy otrzymuje stałe wynagrodzenie z funduszków gminy. Minimum tego wynagrodzenia oznacza Wydział krajowy dla każdej

z gmin tej ustawie podlegających, po wysłuchaniu Rad gminnych. Naczelnikowi gminy nie wolno zrzec się swego wynagrodzenia ani w całości ani częściowo.

Zastępca naczelnika pobierać będzie wynagrodzenie z funduszków gminnych, jeżeli przez czas dłuższy zastępować będzie naczelnika.

Urząd radnego i zastępcy radnego jest bezpłatny.

Wszystkim członkom Rady i Zwierzchności gminnej należy się od gminy zwrot wszystkich wydatków połączonych z ich urzędowaniem.

Przemawia p. Korol i wnosi dodanie po wyrazie „urząd“ wyrazu „asesora“, w alinei piątej tego paragrafu.

Sprawozdawca przyjmuje tą poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Korola.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §. 16., 17. i 18.

Wybór Zwierzchności gminnej.

§. 16.

Naczelnika gminy, jego zastępcę i asesora w wybiera Rada gminna na lat 6.

Warunki obieralności na te urzędy i sposób dokonania wyboru oznacza ordynacya wyborcza.

Wybór uzupełniający.

§. 17.

W razie opróżnienia posady naczelnika gminy, jego zastępcy lub asesora w ciągu okresu wyborczego, Rada gminna dokona w jego miejsce nowego wyboru, najdalej do dni 14. Wybrany przy wyborze uzupełniającym naczelnik gminy, zastępca naczelnika lub asesor, urzędować będzie do końca sześciolatka swego poprzednika.

Przyrzeczenie.

§. 18.

Naczelnik gminy, jego zastępca i asesora winni przy objęciu urzędu w obecności delegata Wydziału powiatowego i w obec delegata Rady gminnej złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego delegata, w miejsce przysięgi przyrzeczenie, iż zachowają Cesa-

rzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

Izba uchwała §§. 16., 17. i 18. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 19. i 20.

C. Postanowienia ogólne.

Ustąpienie z posady.

§. 19.

Za przyzwoleniem Rady gminnej może naczelnik gminy, jego zastępca lub asesor, radny, lub zastępca radnego urząd swój złożyć. Naczelnik gminy, zastępca naczelnika, asesor, radny lub zastępca radnego traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralność na członka Rady lub Zwierzchności gminnej była wykluczyła, lub jeżeli się do innej gminy przesiedli.

Jeżeli naczelnik gminy, zastępca naczelnika, asesor, radny lub zastępca radnego popadnie w śledztwo sądowe z powodu zbrodni, przekroczenia lub przestępstwa z chciwości popełnionego, lub jednego z przekroczeń w §. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 ustawy karnej wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony zostanie, wtedy nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne lub krydalne.

Jeżeli radny lub zastępca wchodzi w stosunki prawne z gminą, jako przedsiębiorca, dostawca, lub dzierżawca, nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki ztąd wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

§. 20.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy, winien przyjąć wybór bądź na członka Rady gminnej, lub też zastępcę, bądź na asesora.

Prawo wymówienia się od przyjęcia wyboru lub też od dalszego sprawowania urzędu służy tylko:

a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;

b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu, państwa, kraju, powiatów, zakładów i funduszków publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;

e) wojskowym chociażby w czynnej służbie nie zostającym;

d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;

e) tym, którzy przez cały jeden okres wyborczy piastowali posady w Zwierzchności gminnej, jednak tylko na okres bezpośrednio następujący;

f) tym, którym ułomność fizyczna, lub znacznie i trwale nadwątlone zdrowie nie pozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;

g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia, corocznie, często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;

h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym, uszczerbku doznać mogli;

i) tym, którzy bez wyboru do Rady gminnej należą (§. 12).

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wyboru, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą Rada gminna aż do wysokości 20 zł. wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu Rady służy odwołanie się do Wydziału powiatowego; kara pieniężna wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich.

Przemawia e. k. Komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala §§. 19. i 20. zgodnie z wnioskiem komisji.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 21., 22., 23. i 24.

DZIAŁ IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział I.

O zakresie działania gminy w ogóle.

§. 21.

Zakres działania gminy jest:

- a) własny i
- b) poruczony.

Własny zakres działania.

§. 22.

Własny zakres działania t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle

wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonym być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;

b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

c) staranie o zakładanie i utrzymywanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;

d) policja polowa;

e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;

f) policja zdrowia;

g) policja nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi słuźebnej;

h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;

k) policja ogniowa, policja budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

l) ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie przez gminę utrzymywane i na szkoły ludowe, staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencji do szkół;

m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania, z gminy wybranych;

n) przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji.

Z wyższych względów państwa, mogą być pewne czynności policji miejscowej w pojedynczych gminach, w drodze ustawy krajowej, przekazane osobnym organom rządowym.

Poruczony zakres działania.

§. 23.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracji.

Rozdział II.

O zakresie działania Rady gminnej.

§. 24.

Rada gminna jest w sprawach gminy władzą uchwalającą i nadzorującą.

Władza wykonawcza jej nie służy.

Rada gminna zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące i uchwała sposób ich wykonania. Ona jest władzą zwierzchnią gminy we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 21., 22., 23. i 24. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy. Sprawozdawca czyta §. 25.

§. 25.

Rada gminna obraduje i uchwała o wszystkich sprawach gminy, jej majątku, dobra lub zakładów w granicach ustaw obowiązujących.

W szczególności należy do zakresu działania Rady gminnej:

- a) zmiana granic gminy (§. 2.);
- b) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy i zakładów gminnych;
- c) sprawy należące do zwyczajnego zarządu majątkiem, które Rada gminna osobną uchwałą sobie zastrzegła (§. 26.);
- d) nabywanie lub pozbywanie nieruchomości lub praw, według ustaw za nieruchomości uważanych, obciążanie majątku gminy, zaciąganie pożyczek i lokowanie kapitałów;
- e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, przekształcanie lub znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa, nakładem gminy wykonywać się mające;
- f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych, lub zwiniecie istniejących;
- g) zawieranie, rozwiązywanie, zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;
- h) uchwalanie budżetu rocznego, wydatków budżetem nieprzewidzianych i kredytów dodatkowych, przyzwalanie na przenoszenie uchwalonych kredytów z jednej rubryki do drugiej, uchwalanie

wszelkich zmian w budżecie, staranie się o pokrycie niedoboru, uchwalanie dodatków do podatków, opłat, prestacyj i usług i oznaczenie dziennych cen takich prestacyj i robót;

i) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;

k) przyzwalanie na rozpoczęcie sporów prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzanie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;

l) zatwierdzanie wyników wszelkich licytacji;

m) wybór naczelnika gminy, jego zastępcy i asesorów;

n) uchwalanie etatu i płac urzędników i służb gminnych, jako też instrukcyj służbowych i statutu emerytalnego dla tychże;

o) wyznaczenie wynagrodzenia dla naczelnika gminy i jego zastępcy (§. 15.);

p) mianowanie i oddalanie urzędników i wymiar emerytury dla nich, na wniosek naczelnika gminy;

q) nadzór i kontrola nad czynnościami Zwierzchności gminnej;

r) nadawanie prawa przynależności do gminy i obywatelstwa miejskiego, tudzież obywatelstwa honorowego, ustanawianie opłat za nadawanie prawa przynależności i obywatelstwa;

s) wykonywanie służącego gminie prawa patronatu lub prezentowania, rozdawania miejsc fundacyjnych, nie uwłaczając prawom na różnicy wyznań opartym;

t) wybór mężów zaufania do jednania stron;

u) uchwalanie regulaminu dla własnych czynności;

w) udzielanie zdania swego władzom wyższym, na ich żądanie;

z) rozstrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom Zwierzchności gminnej.

Przemawia p. Korol i wnosi zastąpienie wyrazów w alinei z) „Zwierzchności gminnej“ wyrazami „Naczelnika gminy.“

Izba popiera tę poprawkę.

Sprawozdawca przyjmując poprawkę posła Korola.

Izba uchwała §. 25. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Korola.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §. 26.

Zwyczajny zarząd majątkiem.

§. 26.

Zwyczajny zarząd majątkiem nie należy do zakresu działania Rady gminnej, lecz Rada może poszczególne sprawy tego zarządu, na wniosek lub po wysłuchaniu Zwierzchności gminnej swojej uchwale zastrzedz.

Izba uchwała §. 26. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Ustanawianie służby.

§. 27.

Rada winna przydać Zwierzchności gminnej służbę potrzebną do załatwiania czynności, wpływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Jeżeli Rada uzna potrzebę ustanowienia posad urzędowych lub służbowych, wtedy uchwali liczbę i płacę urzędników i sług, orzecze o warunkach i sposobie ich mianowania i ich zaopatrzeniu.

Uchwały te poda naczelnik gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego do wiadomości Wydziału krajowego.

Gdyby Rada gminna się wzbraniała uchwalić etat urzędników i sług, lub gdyby Wydział krajowy uznał, że uchwalony przez Radę gminną etat nie wystarcza do należytego załatwiania czynności własnego i poruczonego zakresu działania, a Rada gminna mimo wezwania wskazanych jej braków nie uzupełniła, Wydział krajowy orzec może, jakiej kategorii urzędników i w jakiej liczbie gmina ustanowić i opłacać ma.

Przemawia p. c. k. Komisarz rządowy i wyraża życzenie, iż ostatni ustęp paragrafu 27. należałoby zmienić w ten sposób, mianowicie: wyrazy „gdyby Wydział krajowy uznał“ zastąpić wyrazami „gdyby się okazało“, następnie słowo „wystarczy“ zastąpić wyrazem „wystarcza“, po wyrazach zaś „Wydział krajowy“ w wierszu trzecim od dołu dodać wyrazy „w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem“.

Przemawia p. Korol i wnosi zastąpienie wyrazów w ustępie pierwszym „Zwierzchności gminnej“ wyrazami „Naczelnikowi gminy“.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Korola.

Izba w głosowaniu uchwała §. 27. w następującem brzmieniu:

Ustanawianie służby.

§. 27.

Rada winna przydać Naczelnikowi gminy służbę potrzebną do załatwiania czynności, wpływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Jeżeli Rada uzna potrzebę ustanowienia posad urzędowych lub służbowych, wtedy uchwali liczbę i płacę urzędników i sług, orzecze o warunkach i sposobie ich mianowania i ich zaopatrzeniu.

Uchwały te poda naczelnik gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego do wiadomości Wydziału krajowego.

Gdyby rada gminna się wzbraniała uchwalić etat urzędników i sług, lub gdyby się okazało, że uchwalony przez Radę gminną etat nie wystarcza do należytego załatwiania czynności własnego i poruczonego zakresu działania, a Rada gminna mimo wezwania wskazanych jej braków nie uzupełniła, Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem orzec może, jakiej kategorii urzędników i w jakiej liczbie gmina ustanowić i opłacać ma.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. i 35. w brzmieniu następującem:

Nadzorowanie Zwierzchności gminnej.

§. 28.

Rada gminna ma prawo i obowiązek urzędowanie Zwierzchności gminnej ciągle nadzorować. Nadzór ten wykonywa Rada gminna za pomocą jednej lub kilku komisji z grona swego wybranych, które obowiązane będą o każdej dostreżonej nieprawidłowości lub wadliwości w urzędowaniu Zwierzchności gminnej bezwzględnie Radę gminną zawiadomić i poczynić wnioski o usunięcie złego, zaś po upływie każdego roku administracyjnego, przedłożyć Radzie gminnej spra-

wozdanie o swoich czynnościach z wnioskami, jakie uznają za stosowne.

Skoro Rada gminna przekona się o nieprawidłowościach lub wadliwościach, winna się postarać o bezzwłoczne ich usunięcie, a gdyby to nie odniosło skutku, donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Dla komisyj kontrolujących uchwali Rada gminna osobne instrukcje i przedłoży je Wydziałowi powiatowemu do wiadomości.

Naczelnik gminy winien najdalej do dni 30 po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Wydziałowi powiatowemu odpisy sprawozdań komisyj kontrolujących w ubiegłym roku, jakoteż odpis uchwał Rady gminnej na podstawie tych sprawozdań zapadłych, lub donieść w tym terminie o zachodzących przeszkodach.

Rada gminna może także ustanawiać osobne komisye do nadzorowania przedsiębiorstw gminnych, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisyj Rada gminna powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

Ani komisya kontrolująca, ani specjalne komisye, w myśl niniejszego paragrafu ustanowione, władzy wykonawczej nie mają, a zatem ani same nie zarządzić, ani Zwierzchności gminnej poleceń wydawać nie mogą.

Rewizya kasy.

§. 29.

Rada gminna winna wybrać osobną komisję, której obowiązkiem będzie przynajmniej cztery razy do roku przedsięwziąć rewizję kasy gminnej i kas zakładów i funduszków pod zarządem gminy zostających i o każdej rewizyi Radzie gminnej zdać sprawę na ręce naczelnika gminy, który odpis każdego sprawozdania, do dni 8 Wydziałowi powiatowemu przedłożyć ma. Każdy radny wybrany do komisji skontrolującej, obowiązany jest wybór ten przyjąć.

Od przyjęcia wyboru wymówić się może tylko ten, który nie posiada potrzebnego do skontrolowania kasy ogólnego wykształcenia, lub względem którego zachodzą okoliczności w §. 20. lit. g. h. wymienione. Kto bez takiego powodu uwalniającego wyboru przyjąć nie chce, podpada karze, którą Rada gminna aż do wysokości 20 zł.

wymierzyć może. Jeżeli członkowie komisji skontrolującej obowiązkom w niniejszym paragrafie na nich włożonym zadość nie uczynią, naczelnik gminy winien na każdego członka komisji winnego zaniedbania swych obowiązków, nałożyć grzywnę do wysokości 20 zł. W takim razie może Wydział powiatowy przeprowadzić skontrolację kasy na koszt gminy. Oprócz tego winien Wydział powiatowy od czasu do czasu kasę gminną niespodziewanie skontrolować.

Sprawy policji miejscowej.

§. 30.

O ile sprawowanie policji miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może Rada gminna w granicach ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy co do policji miejscowej i za przekroczenie tychże zagrozić karą pieniężną aż do wysokości 50 zł., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do dni 10.

Uchwały takie Rada gminna powziąć może tylko na wniosek lub po wysłuchaniu naczelnika gminy.

§. 31.

Rada gminna winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urzędów policji miejscowej i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbania w tej mierze, pochodzące z jej winy.

Odpowiedzialność gminy.

§. 32.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków względem policji miejscowej na niej ciążących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązana jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciążyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody, wyda polityczna władza powiatowa za poprzedniem wysłuchaniem Wydziału powiatowego.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się pomiędzy gminą a poszkodowanym

nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Zaopatrywanie ubogich.

§. 33.

Rada gminna ma czuwać nad tem, aby ubodzy według ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki i oznaczy sposób ich użycia.

Udzielanie zdania.

§. 34.

Na żądanie władz rządowych lub autonomicznych winna Rada gminna udzielać im swojego zdania.

Rozstrzygnięcie zażaleń.

§. 35.

Rada gminna rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom naczelnika gminy, w sprawach dotyczących się majątku i dobra gminnego lub zakładów gminnych, niemniej w tych sprawach, w których naczelnik gminy tylko uchwały Rady gminnej wykonywa.

We wszystkich innych sprawach własnego zakresu działania rozstrzygnięcie rekursów przeciw postanowieniom naczelnika gminy należy do Wydziału powiatowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 28. do włącznie §. 35. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

R e g u l a m i n.

§. 36.

Rada gminna winna do trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszej ustawy uchwalić regulamin dla własnych czynności, instrukcję dla czynności swej Zwierzchności gminnej w sprawach własnego zakresu działania gminy i instrukcję dla swojej kasy gminnej.

Regulamin dla własnych czynności i instrukcję dla Zwierzchności gminnej przedłożyć winna za pośrednictwem Wydziału powiatowego, Wydziałowi krajowemu do wiadomości. Instrukcja

dla kasy gminnej przez Radę gminną uchwalona, wymaga zaś zatwierdzenia Wydziału krajowego.

Jeżeli Rada gminna w ciągu trzech miesięcy nie uczyni zadość powyższemu obowiązkowi, Wydział krajowy wyda regulamin dla czynności Rady gminnej, tudzież instrukcję dla czynności Zwierzchności i kas gminnych. Regulamin i instrukcja dla Zwierzchności gminnej przez Wydział krajowy wydane obowiązywać będą prowizorycznie, dopóki Rada gminna nie uchwali własnego regulaminu i instrukcji dla Zwierzchności gminnej, zaś instrukcja dla kasy gminnej przez Wydział krajowy wydana obowiązywać będzie prowizorycznie, dopóki instrukcja taka przez Radę gminną uchwalona, przez Wydział krajowy zatwierdzoną nie będzie.

Przemawia p. Koziembrodzki Władysław i wnosi następującą poprawkę do tego paragrafu, względnie w miejsce §. 36.:

Wysoki Sejm raczy §. 36. uchwalić w następującem brzmieniu:

§. 36.

Wydział krajowy w drodze rozporządzenia wyda regulamin dla czynności Rad gminnych, tudzież instrukcję dla czynności Zwierzchności gminnych we własnym zakresie działania i dla kas gminnych uwzględniając różnice potrzeb i stosunków zachodzących między gminami większemi i mniejszemi.

Rada gminna może jednak uchwalić inny regulamin dla własnych czynności i instrukcję dla swej Zwierzchności gminnej i swojej kasy gminnej, winna jednak regulamin dla własnych czynności i instrukcję dla Zwierzchności gminnej przedłożyć za pośrednictwem Wydziału powiatowego, Wydziałowi krajowemu do wiadomości.

Instrukcja dla kasy gminnej przez Radę gminną uchwalona, wymaga zatwierdzenia przez Wydział krajowy.

Dopóki Rada gminna nie uchwali i nie przedłoży Wydziałowi krajowemu osobnego regulaminu dla swoich czynności i osobnej instrukcji dla Zwierzchności gminnej, obowiązywać będą regulamin i instrukcja przez Wydział krajowy wydana.

Instrukcja dla kasy gminnej przez Wydział krajowy wydana obowiązywać będzie tak długo,

dopóki uchwalona przez Radę gminną osobna instrukcja dla swej kasy, nie uzyska zatwierdzenia Wydziału krajowego.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Koziobrodzkiego Władysława.

Izba w głosowaniu uchwała §. 36. w brzmieniu proponowanym przez p. Koziobrodzkiego, a przyjętem przez sprawozdawcę.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 37., 38., 39. i 40. w brzmieniu następującem :

Zwoływanie Rady.

§. 37.

Rada gminna zbiera się na posiedzenie ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej zaś raz na miesiąc. — Naczelnik gminy lub jego zastępca zwołuje Radę na posiedzenie. — Każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Naczelnik gminy musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część radnych, polityczna władza powiatowa albo też Wydział krajowy lub Wydział powiatowy.

O nastąpić mającym posiedzeniu naczelnik gminy w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych radnych.

Komplet do uchwał.

§. 38.

Rada gminna nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecna.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu potrzebna jest obecność dwóch trzecich radnych.

Jeżeli na posiedzenie nie zbierze się ilość radnych potrzebna do powzięcia uchwał, winien naczelnik gminy najdalej do trzech dni zwołać Radę powtórnie i zarazem wezwać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swej nieobecności, winien naczelnik gminy nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 10 zł.

Przeciw takiemu orzeczeniu służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Grzywnę tę ściągnie naczelnik gminy. — Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach się nie jawi, może Rada gminna na czas oznaczony, lub też na cały w toku będący peeryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć. — Przeciw tej uchwale służy wykluczonemu rekurs do Wydziału powiatowego w terminie dni 14, licząc od dnia doręczenia mu zawiadomienia o dotyczącej uchwale Rady gminnej.

Przeszkody uczestnictwa w obradach.

§. 39.

Członek Zwierzchności gminnej lub Rady gminnej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego urzędowania, jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych; winien jednak na żądanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych wyjaśnień.

§. 40.

Członkowie Zwierzchności gminnej są obowiązani być obecnymi na każdym posiedzeniu Rady i mogą w każdym czasie głos zabrać. — W głosowaniu przy sprawdzeniu rachunków i udzieleniu Zwierzchności gminnej absolutoryum, nigdy udziału brać nie mogą.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 37., 38., 39. i 40. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy. Sprawozdawca czyta :

Przewodniczenie na posiedzeniach.

§. 41.

Na posiedzeniach Rady gminnej przewodniczy naczelnik gminy, a w razie przeszkody jego zastępca. Każde posiedzenie odbyte z pominięciem tego przepisu jest nieważne. Naczelnik gminy zwołuje Radę, zagaja i zamyka posiedzenie, układa porządek dzienny, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

Przemawia p. Korol i wnosi następującą poprawkę do §. 41., mianowicie: iżby po wyrazach „Naczelnik gminy“, dodać wyrazy „lub jego Zastępca“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwala §. 41. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Korola.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 42., 43. i 44. w brzmieniu następującem:

Sekretarz Rady.

§. 42.

Rada gminna wybiera sekretarza swego bądź z grona swego, bądź z pomiędzy urzędników gminy.

Warunki ważności uchwał.

§. 43

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych radnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący. — W innych wypadkach przewodniczący nie głosuje z wyjątkiem wyborów. — Głosowanie odbywa się jawnie; wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Jawność posiedzeń.

§. 44.

Posiedzenia Rady odbywają się w lokalu urzędowym publicznie, wyjątkowo jednak może Rada uchwalić tajne posiedzenie. — Posiedzenia, na których przedmiotem obrad jest budżet lub zamknięcie rachunków w każdym razie będą publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad lub w inny sposób przeszkadzała obradom, przewodniczący ma prawo i obowiązek po poprzednim bezskutecznej napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

Izba w głosowaniu uchwala §§. 42., 43. i 44. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Protokół posiedzenia i księga uchwał.

§. 45.

Z każdego posiedzenia spisany będzie w księdze na to przeznaczony protokół, obejmujący nazwiska radnych, wnioski na posiedzeniu czynione i zapadłe uchwały. — Protokół ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego, dwóch obecnych na posiedzeniu radnych i sekretarza.

Każdemu członkowi gminy wolno przeglądać protokoły.

Przemawia p. Korol i wnosi dodanie wyrazów: „Prócz tego prowadzoną będzie i księga uchwał“ w §. 45. ustępie 1., dalej po wyrazie: „protokoły“ w ustępie 2. wyrazów: „i księgi uchwał.“

Przemawia p. Merunowicz.

Przemawia p. Korol.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. Korola, a natomiast wnosi opuszczenie w napisie §. 45. wyrazów „i księga uchwał.“

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Korola, a uchwała §. 45. zgodnie z wnioskiem komisji, z uwzględnieniem uczynionej przez sprawozdawcę poprawki.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52. i 53. w brzmieniu następującem:

Rozdział III.

O zakresie działania Zwierzchności gminnej.

§. 46.

Naczelnik gminy w sprawach gminy jest organem zarządzającym i wykonawczym.

W razie przeszkody zastępuje naczelnika gminy jego zastępca, tego zaś jeden z asesorów. Rada gminna na początku każdego roku oznaczy, który asesor w razie przeszkody zastępcy ma zastępować naczelnika gminy.

§. 47.

Do zakresu działania naczelnika gminy należy w szczególności:

- a) przewodniczenie w Radzie gminnej i przygotowanie wniosków do uchwał Rady;
- b) wykonywanie ustaw i rozporządzeń we własny zakres działania gminy wchodzących;
- c) wykonywanie wszelkich uchwał i zarządzeń Rady gminnej;
- d) kierownictwo urzędem gminnym, nadzór nad urzędnikami i służbami;
- e) wykonywanie polityki miejscowej;
- f) zarządzenie w razach nagłych, za następnym usprawiedliwieniem wobec Rady gminnej;

g) przedstawianie do mianowania i oddawania urzędników gminy i wykonywanie władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami i sługami;

h) zarząd majątkiem, dobrem i dochodami gminy, zakładów i funduszków gminnych, lub pod zarządem gminy zostających;

i) prowadzenie kasowości i rachunkowości gminy;

k) wykonywanie wszelkich spraw poruczonego zakresu działania.

§. 48.

Naczelnik gminy reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem osób trzecich, muszą być podpisane przez naczelnika gminy i jednego asesora.

Dokument dotyczący interesu, do którego zawarcia potrzebne jest przyzwolenie Rady lub wyższe zatwierdzenie, musi nadto być podpisanym przez dwóch radnych i powołać się na to przyzwolenie lub zatwierdzenie. W każdym razie dokument wydany imieniem gminy musi być zaopatrzony pieczęcią gminną.

Sprawowanie policji miejscowej.

§. 49.

Do naczelnika gminy należy odpowiednie ustawom sprawowanie policji miejscowej, o ile pojedyncze jej czynności nie są przekazane w drodze ustawy krajowej organom rządowym.

W nagłych wypadkach nieszczęścia, n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p. naczelnik gminy ma prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy a nawet i obcych. Gdyby środki policji miejscowej nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak n. p. w razie epidemii) lub gdyby własne siły gminy nie wystarczyły do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, naczelnik gminy winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową.

Zagrażanie karani.

§. 50.

Naczelnik gminy ma wyjątkowo prawo zagrażania karą pieniężną do 10 zł. lub w razie

niemożności jej uiszczenia karą aresztu do dwóch dni, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policji miejscowej niedopuszczającego zwłoki.

Wykonywanie władzy karnej.

§. 51.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policji miejscowej należącej do zakresu działania gminy, wyrażoną jest sankcja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy prawo orzekania kar za takie przekroczenia naczelnikowi gminy a względnie jego zastępcy.

W ten sposób mają być także orzekane kary oznaczone przez Radę gminną (§. 30).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia kary aresztu mogą być orzekane.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

Tok instancyi.

§. 52.

Od orzeczeń wydanych według §. 51. odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, albo członków Sejmu krajowego, natenczas winien naczelnik gminy przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i potwierdzenia.

Przeznaczenie kar.

§. 53.

Kary pieniężne, orzeczone podług §. 51. wpływają do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

Izba uchwała §. 46. do włącznie §. 53. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca wprowadza następującą poprawkę do §. 54. mianowicie: w ustępie 1ym po wyrazach: „ustępu §. 27.“, należy wstawić wyrazy: „w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem“.

Sprawozdawca odczytuje tedy §. 54 w brzmieniu następującem :

Przedstawienie urzędników do mianowania i przeniesienia w stan spoczynku.

§. 54.

Na podstawie etatu przez Radę gminną uchwalonego lub na podstawie orzeczenia Wydziału krajowego w myśl ostatniego ustępu §. 27. w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wydanego, naczelnik gminy przedstawia Radzie gminnej urzędników gminy do mianowania. Mianowani urzędnicy posiadać muszą przepisaną kwalifikację.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, oznaczy, jakie kwalifikacje dla każdej kategorii posad są potrzebne z uwzględnieniem różnicy potrzeb i stosunków gmin większych a mniejszych z pozostawieniem odpowiedniego czasu przejściowego.

Naczelnik gminy przedstawia Radzie gminnej wnioski o przeniesienie urzędników w stan spoczynku i wymierzenie emerytury dla nich.

Naczelnik gminy mianuje i oddala sługi gminne, przedstawia Radzie gminnej wnioski co do ich zaopatrzenia.

Zapisany do głosu przy tym paragrafie p. komisarz rządowy zrzeka się głosu.

Przemawia p. Korol i proponuje ażeby w ostatnim ustępie słowo „przedstawia“ zastąpiono wyrazami „przedstawiając równocześnie“.

Przemawia sprawozdawca i proponuje umieszczenie przed wyrazem „przedstawia“ łącznika „i“

P. Korol cofa swoją poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 54. zgodnie z wnioskiem komisji, uzupełnionym przez sprawozdawcę.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62., w brzmieniu następującem :

Śledztwa dyscyplinarne.

§. 55.

Naczelnik gminy wdraża i przeprowadza śledztwa dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom gminnym i orzeka o karach dyscyplinarnych.

Naczelnik może w drodze dyscyplinarnej urzędnika suspendować. Oddalenie urzędnika ze

służby w drodze dyscyplinarnej nastąpić może tylko za uchwałą Rady gminnej.

Orzeczenia dyscyplinarne przeciw rachmistrzowi, kasyerowi i kontrolorowi tylko Rada gminna po wysłuchaniu naczelnika gminy wydać może.

Zarząd majątkiem.

§. 56.

Naczelnik gminy zarządza majątkiem gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminy, czuwa nad ich wykonaniem i załatwia sprawy ubogich według ustaw.

Naczelnik zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowy innych nie zawiera postanowień.

W szczególności winien naczelnik gminy starać się o ściąganie wszystkich wierzytelności gminy, zakładów i funduszów gminnych lub pod zarządem gminy zostających, tudzież wszelkich czynnych zaległości. Gdyby naczelnik obowiązku tego należycie nie wypełniał, a Rada gminna, mimo upomnienia ze strony Wydziału powiatowego, temubym nie zaradziła, Wydział powiatowy będzie miał prawo zarządzić środki zaradcze, jakie uzna za stosowne a nawet ustanowić na koszt gminy zastępcę prawnego, który imieniem gminy wierzytelności i zaległości w drodze prawnej ściągnie.

Przepis ten odnosi się także do pretensyj gminy, któreby jej z mocy §§. 63—65. do członków Zwierzchności gminnej przysługiwały.

Kolaudacje.

§. 57.

Naczelnik gminy zarządza wszelkie roboty i dostawy dla gminy, rozpisuje i przeprowadza licytacje, odbiera i kolauduje wykonane roboty lub dostawy. Do każdego odbioru i do każdej kolaudacyi winien naczelnik gminy zawiadamiać komisję kontrolującą Rady gminnej, a to w takim czasie, aby komisya czynność tę ze swej strony nadzorować mogła.

K o m i s y e.

§. 58.

Rada gminna może na wniosek lub po wysłuchaniu naczelnika gminy uchwalić, aby spr-

wowanie poszczególnych czynności ogólnego zarządu gminnego lub policji miejscowej powierzone zostało osobnym komisjom.

Każda taka komisya składa się z jednego członka Zwierzchności gminnej, jako przewodniczącego i kilku członków przez Radę gminną z jej grona lub z poza jej grona wybranych.

Dla takich komisyj winna Rada gminna uchwalić osobne instrukcje.

Komisye te podlegają naczelnikowi gminy i polecenia jego wykonywać ściśle są obowiązane.

Dobrowolne licytacje.

§. 59.

Naczelnik gminy zezwala na przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Kasowość i rachunkowość.

§. 60.

Naczelnik gminy jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie kasowości i rachunkowości, jest przeto obowiązany kasę przynajmniej raz na miesiąc skontrolować.

Poruczony zakres działania.

§. 61.

Naczelnik gminy załatwia wszelkie sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, naczelnik winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady gminnej.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady, bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasiągnięta, może naczelnik gminy działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie Rady.

Rząd może polecić na swój koszt załatwienie spraw, należących do poruczonego zakresu działania w całości lub części organom własnym.

Wstrzymanie wykonania uchwał.

§. 62.

Jeżeli naczelnik gminy sądzi, że uchwała przez Radę gminną powzięta narusza ustawę,

przekracza zakres działania Rady lub jest szkodliwą interesom gminy, winien wstrzymać wykonanie takiej uchwały i najdalej do trzech dni po jej powzięciu odnieść się do wyższej władzy o rozstrzygnięcie, czy uchwała wykonaną być ma czy nie.

Orzeczenie to należy do politycznej władzy powiatowej, jeżeli naczelnik sądzi, że uchwała narusza ustawę lub przekracza zakres działania gminy, zaś do Wydziału powiatowego, jeżeli sądzi, że uchwała jest szkodliwą interesom gminy.

Władza wyższa winna wydawać swoje orzeczenie w ciągu dni ośmiu, a jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, polityczna władza powiatowa zawiadomi o swoim orzeczeniu Wydział powiatowy.

Orzeczenie tych władz jest dla naczelnika gminy stanowczem i nie służy mu prawo wyższego odwołania się.

Rada gminna ma jednak prawo wnieść rekurs od takiego orzeczenia do Namiestnictwa, a względnie do Wydziału krajowego w terminie 14-dniowym.

O wstrzymaniu wykonania uchwał naczelnik ma Radę gminną na najbliższym posiedzeniu zawiadomić. Jeżeli naczelnik gminy nie przedłoży władzy wyższej w terminie 3-dniowym uchwały wstrzymanej do rozstrzygnięcia, uchwała ta staje się prawomocną i bezzwłocznie wykonaną być musi, o ile nie zachodzi wypadek w §. 104. przewidziany.

Izba uchwała §§. 55. do włącznie §. 62. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 63.:

Odpowiedzialność naczelnika gminy.

§. 63.

Naczelnik gminy jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Od tej odpowiedzialności uwolnić nie może naczelnika gminy ani ustanowienie komisji dla poszczególnych spraw (§. 58.) ani żadna uchwała Rady gminnej.

Co do poruczonego zakresu jest on odpowiedzialnym Rządowi.

Pretensye gminy co do wynagrodzenia szkód pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Przemawia e. k. komisarz rządowy i wyraża życzenie, ażeby w wierszu 4-tym tego paragrafu opuścić słowo „ani“, zaś w wierszu piątym wyrazy „ani żadna uchwała Rady gminnej.“

Sprawozdawca godzi się na opuszczenie tych wyrazów.

Izba w głosowaniu uchwała §. 63. zgodnie z wnioskiem komisji i z przyjęciem przez sprawozdawcę opuszczeniem powyższych wyrazów.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie §§. 64. do włącznie §. 100. w brzmieniu następującem:

§. 64.

Jeżeli zastępca naczelnika gminy lub jeden z asesorów powołany zostaje do zastępowania naczelnika gminy, względnie jego zastępcy, natenczas zastępca naczelnika i względnie asesor, wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki naczelnika gminy i są odpowiedzialnymi za swoje czynności urzędowe tak samo jak naczelnik gminy.

§. 65.

Asesorowie dodani są naczelnikowi gminy dla pomocy w urzędowaniu. Asesorowie winni naczelnika wspierać w urzędowaniu i mają według jego zarządzenia i pod jego odpowiedzialnością wykonywać czynności, które im poruczy.

Każdy asesor odpowiedzialny jest gminie za zaniedbanie, lub nienależyte wykonanie czynności przez ustawę niniejszą w ogóle, przez naczelnika gminy lub przez Radę gminną w szczególności mu poruczonych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód z odpowiedzialności tym paragrafem orzeczonej, mają być dochodzone zwykłą drogą prawa.

DZIAŁ V.

O gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę.

Inwentarz majątku.

§. 66.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów winny być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisany w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy, każda następna zmiana ma być w nim uwidocznią.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć inwentarz.

Zakładanie i utrzymywanie inwentarza należy do naczelnika gminy, który także starać się ma o wpisanie do ksiąg hipotecznych wszystkich praw gminy względem nieruchomości. Pierwszy inwentarz przedłożony będzie Radzie gminnej do zatwierdzenia, a dwa odpisy zatwierdzonego inwentarza przedłoży naczelnik gminy Wydziałowi powiatowemu, który jeden z tych odpisów przesyła Wydziałowi krajowemu.

O zmianach w inwentarzu uwiadomi naczelnik gminy najdalej w dwa miesiące po upływie każdego roku Radę gminną i Wydział powiatowy, który o tem doniesie Wydziałowi krajowemu.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

§. 67.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra między członków gminy potrzebna jest uchwała Sejmu krajowego.

Użytkowanie majątku gminnego.

§. 68.

Majątek gminny i jej zakładów ma być w ten sposób administrowany, aby przyniósł ile możności największy stały dochód. Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ile by zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 69.

Dotychczasowy niezaprzecony zwyczaj rozstrzyga, którzy członkowie gminy i w jakim wymiarze w użytkach dobra gminnego udział mają.

Rada gminna, uwzględniając ten zwyczaj i istniejące specjalne tytuły prawne, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przezem ustanowić może opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Rada gminna uchwali także sposób użytkowania z dobra gminnego; uchwała ta wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego.

Nadwyżka dochodów z dobra gminnego pozostająca po zaspokojeniu osob uprawnionych — wpływa do kasy gminnej.

Rok administracyjny.

§. 70.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

Budżet i rachunki roczne.

§. 71.

Naczelnik gminy winien corocznie ułożyć budżet gminny i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć go Radzie gminnej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku administracyjnego. Rada gminna ma budżet uchwalić najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy, funduszków i zakładów gminnych, lub pod zarządem gminy zostających, winien naczelnik gminy najpóźniej w miesiąc po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie gminnej, która obowiązana jest rachunki najdalej do dwóch miesięcy po ich przedłożeniu rozpoznać i załatwić.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzania przez członków gminy, których spostrzeżenia przy rozpoznaniu budżetu i rachunków wzięte będą pod rozwagę.

Gdyby Rada gminna nie wstawiła w swój budżet należitości, którą gmina uiścić jest obowiązana, bądź na mocy ustawy, bądź na mocy wyroku lub dokumentu, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należitości w budżet gminy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 72.

O dniu, w którym projekt budżetu i rachunki roczne Radzie gminnej przedłożone zostały, zawiadomi naczelnik gminy Wydział powiatowy.

Uchwalony przez Radę budżet i sprawdzone przez nią rachunki przedłożyć należy w dwóch odpisach Wydziałowi Rady powiatowej, który jeden odpis przedłoży Wydziałowi krajowemu.

§. 73.

Do sprawdzenia rachunków w §. 71. wymienionych Rada gminna wybrać ma komisję, która sprawozdanie i wnioski swoje Radzie gminnej najdalej do sześciu tygodni przedłożyć ma.

Każdy radny obowiązany jest wybór do tej komisji przyjąć, jeżeli nie zachodzą powody do wymówienia się od przyjęcia tego wyboru w §. 29. wymienione.

Jeżeli komisya obowiązkom na nią w niniejszym paragrafie włożonym w oznaczonym tu terminie zadość nie uczyni i zwłoki należycie nie usprawiedliwi, naczelnik gminy na każdego członka komisji za winnego uznanego grzywnę aż do wysokości 20 zł. W takim razie zarządzi Wydział powiatowy wybór innej komisji, wyznaczając nowy termin do sprawdzenia i załatwienia rachunków.

Gdyby i to zarządzenie skutku nie odniosło, lub gdyby Wydział powiatowy się przekonał, że rachunki nie są należycie sprawdzone, Wydział powiatowy z ramienia swego zarządzi sprawdzenie rachunków na koszt gminy.

Od takiego rozporządzenia Wydziału powiatowego służy rekurs do Wydziału krajowego.

§. 74.

W zarządzie gminy i przy zawiadywaniu jej majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. — Na wydatki, które odłożony się nie dadzą, a we właściwej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może naczelnik gminy opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

§. 75.

Wydatki na cele gminne mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

Z majątku osobnego.

§. 76.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest majątek, należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

§. 77.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 68.) nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

Wydatki odrębne.

§. 78.

Wydatki, dotyczące tylko interesu pewnych klas mieszkańców lub posiadaczy gruntów lub domów, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

2. Prestacje.

§. 79.

O ile dochody w §. 76. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty nie należące do kategorii dodatków do podatków;

c) posługi i roboty na cele gminne.

a) Dodatki do podatków.

§. 80.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj nakładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie, a to na wszystkie równo, to jest podług tej samej stopy procentowej. Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy. Wyjątki od tych przepisów objęte są §§. 85. i 86.

§. 81.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać producyi i obrotu handlowego.

§. 82.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego przenoszących 50% do 100% potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego, za zgodą c. k. Namiestnictwa. Takie zezwolenie udzielonem być może tylko na lat 5.

Gdyby porozumienie między Wydziałem krajowym a c. k. Namiestnictwem do najbliższej sesyi sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli lat 5, lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

b) Inne opłaty.

§. 83.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jako też do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebną jest ustawa krajowa.

Zezwolenie na dalszy pobór tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotyczącą ustawą dotąd dozwolone były.

Odmowa na próśby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez reprezentacyę gminną w zakresie jej kompetencyi udzielone uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolone być może przez Wydział krajo-

wy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

c) Posługi i roboty.

§. 84.

Za uchwałą Rady gminnej mogą być wymagane posługi i roboty, tak ciągłe jak i ręczne.

Rada winna rok rocznie na następujący rok administracyjny oznaczyć cenę dziennych posług i robót.

Posługi będą wymagane kolejno. Wyjawszy nagłe wypadki wskazane w §. 49. wolno jest każdemu wymagane od niego posługi lub roboty albo osobiście albo przez zdolnego zastępcę wykonać, albo też wykupić się od nich, składając do kasy miejskiej ich wartość, obliczoną podług cen przez Radę ustanowionych.

W y j ą t k i.

§. 85.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich niemniej do posług i robót nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, państwa, kraju, powiatu, gminy, zakładów krajowych, powiatowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów,

b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 86.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednio podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ogłoszenie uchwał dotyczących prestacyj.

§. 87.

Uchwała Rady dotycząca prestacyi musi być w gminie ogłoszona. Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

Pobór prestacyj.

§. 88.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków co podatki.

Tylko dodatki do podatku konsumcyjnego mogą być na żądanie gminy razem z podatkiem rządowym lub samoistnie przez gminę pobierane.

Inne należitości pieniężne, na cele gminne nałożone na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady gminnej, niemniej kary pieniężne orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera naczelnik gminy przez swoje organa a w razie nieuiszczenia ściągają je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się z posługi lub roboty, wzbrania się jej wykonać, naczelnik gminy poleci wykonanie takiej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego i ściąganie wydaną kwotę w sposób przepisany dla ściągania innych należitości pieniężnych.

W nagłych wypadkach wskazanych w §. 49. mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

Konkurencyje.

§. 89.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specjalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

DZIAŁ VI.

O zawiadywaniu specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 90.

W gminach, składających się z ludności chrześcijańskiej i izraelskiej, pozostaje tak chrześcijańska jak i izraelska ludność przy własności posiadania i używania zakładów i funduszków, przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne

cele religijne, naukowe i dobroczynne w których wyłączny udział tylko jej samej służy.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej.

§. 91.

Specjalne sprawy ludności chrześcijańskiej (§. 92.), o ile zawiadywanie nimi podług ustaw należy do Rady gminnej lub Zwierzchności gminnej, zawiadywane będą przez Radę lub Zwierzchność podług przepisów niniejszej ustawy, z tem jednak ograniczeniem, że izraelicy członkowie Rady gminnej i Zwierzchności gminnej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwianiu tychże spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednak liczba chrześcijańskich członków Rady gminnej nie wynosiła przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześcijańcy wybory gminy w sposób ordynacyą wyznaczony, dla załatwiania spraw ludności chrześcijańskiej tylu chrześcijan, ile będzie potrzeba dla uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał Rady gminnej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Jeżeli naczelnikiem gminy jest niechrześcijanin, wybierze chrześcijańska część Rady gminnej, a wedle potrzeby uzupełniona ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę, któremu służyć będą co do załatwiania spraw ludności chrześcijańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy służą naczelnikowi gminy.

§. 92.

Do specjalnych spraw ludności chrześcijańskiej należą:

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszy przeznaczonych dla chrześcijan

lub na cele, w których tylko chrześcijanie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześcijańskiej lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w wyłącznym jej używaniu.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności izraelskiej.

§. 93.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności izraelskiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

a) sprawy bóżnie, ementarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszy, przeznaczonych dla izraelitów lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznym używaniu.

Prawo nadzoru Rady gminnej.

§. 94.

Prawo Rady gminnej do nadzoru, o ile takowy służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonym także względem przedmiotów w §§. 92. i 93. wymienionych.

§. 95.

Nakładanie dodatków do podatków, jako też innych prestacyj na członków gminy na cele w §§. 92. i 93. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady gminnej, o ile ustawy specjalne nie stanowią inaczej.

Jeżeli jednak w Radzie gminnej nie ma $\frac{2}{3}$ chrześcijan, nakładanie dodatków do podatków i innych prestacyj na chrześcijańskich członków gminy, na cele w §. 92. wskazane, nastąpić może za przyzwoleniem Wydziału powiatowego.

Przeciw uchwałom w tej mierze, tak Rady gminnej jak i Wydziału powiatowego, służą te same środki, co i przeciw innym uchwałom tych władz.

DZIAŁ VII.

O łączeniu gmin.

§. 96.

Do gminy, niniejszej ustawie podlegającej wcieloną być może granicząca z nią gmina wiejska lub małomiejska, lub część takiej gminy, jeżeli reprezentacye obu tych gmin na to się zgodzą, a Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na wcielenie zezwoli.

Wcielenie takie nastąpić może w drodze ustawy krajowej, nawet wbrew woli gminy, jeżeli należyte wykonywanie policyi miejscowej tego wymaga.

W razie takiego wcielenia należy w drodze dobrowolnej zgody między gminami, a w razie nieudania się takiej zgody, w drodze ustawy krajowej uregulować stosunki co do posiadania i użytkowania własności gmin połączonych.

DZIAŁ VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 97.

Rada powiatowa a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Sejm a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od Rady gminnej i Zwierzchności gminnej albo za pośrednictwem Wydziału powiatowego, albo też bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisji zarządzić dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Zatwierdzenie uchwał przez Radę powiatową.

§. 98.

Do spraw, w których uchwały Rady gminnej muszą być przedkładane Radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2. i 82. także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy należącej do

zakładowego majątku lub dobra gminy albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartości ciężaru wynikającego ze zobowiązania łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego ztąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę, lub obciążyć gminę prestacyami;

d) wydzierżawianie na dłuższy czas, niż na lat sześć, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytację najwięcej ofiarującemu;

e) opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub w całości i w ogóle opuszczanie i odpisywanie wierzytelności i prentensyi gminnych.

§. 99.

Uchwały Rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Rady powiatowej, która je wraz z swoim zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

Rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 100.

Wydział powiatowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej i Zwierzchności gminnej we wszystkich sprawach własnego działania.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs wnoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Każdy rekurs ma być wnoszonym na ręce naczelnika gminy w nieprzekraczalnym terminie 14 dni, od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 64. do §. 100. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 101.:

Władza dyscyplinarna nad Zwierzchnością gminną.

§. 101.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy Zwierzchności i pojedyn-

czym jej członkom dawać upomnienia i nakładać kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a.

Kary te wpływają do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

W razie cięższego przekroczenia, lub ciągłego zaniechywania obowiązków, może członek Zwierzchności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszony w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna władza krajowa, za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym śledztwie dyscyplinarnym może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Zwierzchności gminnej, a nawet na przeciąg czasu nieprzekraczający lat trzech uznać niezdolnym do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej uznany winnym, ponosi koszt dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej w tym celu, aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasów urzędowania jego.

Przemawia p. Korol i wnosi następującą poprawkę do tego paragrafu, mianowicie: w alinei pierwszej po wyrazach: „Wydział powiatowy“, dodać wyrazy: „pojedynczym członkom“, następnie po wyrazie: „Zwierzchności“, dodać wyraz: „gminnej“, zaś następujące potem wyrazy: „i pojedynczym jej członkom“ opuścić.

Izba popiera tę poprawkę.

Sprawozdawca przyjmuje poprawkę pośła Korola.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba w głosowaniu uchwała §. 101. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Korola.

Marszałek poddaje pod głosowanie §§. 102., 103., 104., 105., 106. i 107. w następującem brzmieniu.

Mianowanie zastępy dla gminy.

§. 102.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami, Rada gminna ze względu

na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronna, Wydział powiatowy starać się będzie spowodować dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

Prawo Rządu do nadzoru i wstrzymania uchwał.

§. 103.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa. W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady gminnej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 104.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę gminną, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza powiatowa o wydany zakazie uwiadomić równocześnie Wydział powiatowy.

§. 105.

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw zarządzeniom naczelnika gminy, naruszającym lub mylnie zastosowanym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady gminnej, względem których rozstrzyganie rekursów należy do Wydziału powiatowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 106.

Jeżeli Rada gminna zaniebduje albo wzbrania się dopełnić obowiązków w moc ustaw na

gminie ciężących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna — przed zarządzeniem środków zaradczych, porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 107.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na naczelnika gminy lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki, w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 20 zł. w. a.

Kara ta wpływa do kasy gminnej, na fundusz ubogich gminy.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego i jeżeli Rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie jak i w razach wskazanych w §. 106. należy postępować z wszelką możliwą oględnością, tak aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Izba uchwała §§. 102. do włącznie §. 107. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Rozwiązanie Rady gminnej.

§. 108.

Namiestnik może Radę gminną rozwiązać. Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs taki musi być podpisany przez naczelnika gminy lub przynajmniej przez jedną trzecią część członków rozwiązanej Rady gminnej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu winien być rozpisany nowy wybór. Tymczasowy zarząd może być poruczony naczelnikowi z przydanymi mężami zaufania, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wyznaczy.

Jeżeli ze strony c. k. Namiestnictwa, lub Wydziału krajowego, podniesiony został zarzut przeciw powierzeniu tymczasowego zarządu naczelnikowi gminy, natenczas Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw bieżących.

Sprawy w §. 98. wymienione nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu.

Przemawia p. Korol i wnosi dodanie po alinei drugiej §. 108. ustępu :

„Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.“

Izba popiera tę poprawkę.

Sprawozdawca przyjmuje poprawkę posła Korola.

Izba uchwała §. 108. zgodnie z wnioskiem komisji i przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Korola.

Sprawozdawca odczytuje następnie projekt ustawy wprowadzającej w brzmieniu następującem :

U s t a w a

z dnia . . . zaprowadzająca ustawę gminną dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. dz. u. kr. i miasteczek w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje :

Art I.

Załączona ./. ustawa gminna obowiązywać będzie następujące miasta i miasteczka :

A) Miasta :

Bełż, Biecz, Bircza, Bóbrka, Brzozów, Brzostek, Bukowsko, Busk, Ciężkowice, Czortków, Dobezyce, Dobromil, Dynów, Dubiecko, Grybów, Husiatyn, Halicz, Jaryczów nowy, Jezierzany, Jazłowiec, Jordanów, Kęty, Kamionka Strumiłowa, Kutry, Komarno, Lanekorona, Lubaczów, Lisko, Mielnica, Myślenice, Mrzygłód, Maryampol, Mikołajów, Mościska, Nowy Targ, Olesko, Oświęcim, Pilzno, Pomorzany, Rohatyn, Ropczyce, Rymanów, Szczerzec, Stary Sącz, Sądowa Wisznia, Stara Sól, Stare Miasto, Skawina, Sołotwina, Tyśmienica, Zator, Zbaraż, Zaleszczyki, Żydaczów, Żywiec,

B) Miasteczka:

Andrychów, Brzozdowce, Bohorodeczany, Borszczów, Brzesko, Baryż, Bolechów, Bołszowce, Bukaczowce, Bursztyn, Błażowa, Baranów, Budzanów, Biały Kamień, Chodorów, Czehów, Chrzanów, Cieszanów, Czernelica, Chorostków, Chołojów, Chyrów, Dźwinogród, Dąbrowa, Dolina, Dębowiec, Dobrotwór, Dukla, Delatyn, Dębica, Frysztak, Gliniany, Głogów, Grzymałów, Gologóry, Horodenka, Jagielnica, Janów, Jabłonów, Jodłowa, Jezupol, Janów (powiat Trembowa), Jezierna, Kozowa, Kopeczyńce, Kołaczyce, Krakowiec, Kałusz, Kolbuszowa, Kossów, Kańczuga, Krościenko, Krystynopol, Kalwarya, Korolówka, Kulików, Lipnica murowana, Limanowa, Lutowska, Leżajsk, Lysiec, Łopatyn, Łązów, Łańcut, Monasterzyska, Majdan, Mielec, Maków, Muszyna, Magierów, Mosty Wielkie, Niepołomice, Nawarya, Nadwórna, Niżankowice, Niemirów, Niżniów, Obertyn, Ottynia, Podkamień (pow. Brody), Potok Złoty, Probużna, Peczeniżyn, Pistryń, Przeworsk, Piwniczna, Podwołoczyska, Podhajce, Przemysłany, Potylicz, Rożniatów, Radymno, Rozwadów, Ryglie, Radziechów, Rozdół, Rudnik, Rawa Ruska, Rudki, Radomyśl (powiat Mielec), Skala, Stanisławczyk, Szezein, Strusów, Sasów, Sucha, Sieniawa, Stojanów, Sokołów, Strzyżów, Skałat, Skole, Toporów, Trzebina, Tymbark, Tyliec, Tyczyn, Tarnobrzeg, Tuchów, Tłumacz, Turka, Tłuste, Uście solne, Uście biskupie, Uście zielone, Ułaszowce, Ustrzyki dolne, Ulanów, Uhnów, Wilamowice, Wiśnicz nowy, Wojnicz, Wojniłów, Witków nowy, Wielopole, Załóżce, Zakliczyn, Żmigród, Żolynia, Zabłotów, Żabno, Zborów, Żurawno.

Art. II.

Ustawa gminna tu załączona wejdzie w wykonanie po upływie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia, a w tym samym czasie traci ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. ust. kr. nr. 19. w gminach w Art. I. wymienionych moc obowiązującą.

Art. III.

Ordynacya wyboreza dla gmin z dnia 12. Sierpnia 1866 obowiązywać będzie i nadal miasta i miasteczka w Art. I. wymienione, z wyjątkiem §. 40. ordynacyi wyborczej, który z dniem

wejścia w życie niniejszej ustawy uchylonym zostaje dla tych miast i miasteczek.

Art. IV.

Stosunki obszarów dworskich ustawą z dnia 12. Sierpnia 1866. określone zostają nienaruszone.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

P. Żardecki wnosi umieszczenie Leżajska w spisie miast a nie miasteczek.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp A) Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca poprawkę p. Żardeckiego.

Przemawia p. Sawczak i wnosi umieszczenie miasteczka Dunajów w ustępie B) Art. I.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Trzeciecki i wnosi umieszczenie w ustępie B) Art. I. miasteczka Korczyna.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Rozwadowski.

Przemawia sprawozdawca i nie sprzeciwia się wnioskowi p. Sawczaka, a nie doradza przyjęcia poprawki p. Trzecieckiego.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Sawczak.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp B) Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwala Izba na wniosek p. Sawczaka umieszczenie Dunajowa w ustępie B) Art. I. ustawy wprowadzającej, a odrzuca wniosek p. Trzecieckiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie Art. II., III., IV., V., tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwala Art. II., III., IV., V., tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następujące rezolucje:

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na przyszej sesji sejmowej przedłożył projekt do ustawy zmieniającej tok instancyi w sprawach przez naczelnika gminy we własnym zakresie

działania załatwianych, poszczególnymi ustawami objętych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na przyszłej sesji sejmowej przedłożył projekt ordynacyi wyborczej dla miast i miasteczek, dla których nowa ustawa gminna wydana zostaje.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu ponownie, aby zbadał, jakie zmiany poczynić by należało w postanowieniach krajowego ustawodawstwa gminnego co do sposobu zawiadywania specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej i ludności izraelskiej, i aby porozumiawszy się w tym przedmiocie z c. k. Rządem, na następnej sesji sejmowej wnioski swoje Sejmowi przedłożył.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie rezolucye 1., 2. i 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej z petycyj gmin Łapanów, Dolina, Bolechów, Podhajce,

Korezyny, Dębicy o uznanie tych gmin za miasta, względnie za miasteczka.

Sprawozdawca poseł Fruchtman odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye gmin Łapanów, Dolina, Bolechów, Podhajce, Korezyna i Dębica (l. s. 1.079, 1.152, 1.187., 1.186., 614 i 927) odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 29. Listopada b. r. o godzinie 10. rano z porządkiem dziennym odczytanym w Izbie przez sekretarza p. Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 11. min. 30 w nocy.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

28. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 29. Listopada 1890.

Początek o godzinie 10. minut 35.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski.
Obecnych posłów 129.

Ze strony c. k. Rządu JE. c. k. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 25. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Protokoły z 26. i 27. posiedzenia złożone są do przejrzania w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 29. listopada b. r. do L. s. 1.390, 1.391, 1.392, 1.393, 1.394, 1.395, 1.397, 1.398.

Petycye te, w myśl uchwały już powziętej, przekazano Wydziałowi krajowemu.

Członek Wydziału krajowego poseł Chamiec czyta odpowiedź na interpelacyę p. Abrahamowicza w przedmiocie wprowadzenia w życie fundacyi Dominika Bohdanowicza, w brzmieniu następującem:

Na niniejszą interpelacyę mam zaszczyt odpowiedzieć, co następuje:

Zmarły dnia 16. maja 1862 ś. p. Dominik Bohdanowicz zapisał testamentem z dnia 12. maja 1862 sumę 10.000 zł. w. a. na swych do-

brach Toustobaby i Zawadówka na stypendya po 100 zł. a. w. dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach, zastrzegając oraz, że odsetki od tego kapitału pobierać mają aż do swej śmierci w równych częściach Jan Amirowicz i Rozalia Amirowiczówna. Dodatkowo rozporządzeniem z dnia 14. maja 1862 postanowił ś. p. fundator, że w razie śmierci jednego z dożywotników, drugi pobierać ma aż do swej śmierci procenta od całego kapitału.

Jan Amirowicz zmarł 24. maja 1872, Rozalia Amirowiczówna zaś w dniu 27. stycznia 1888 r. Po skonstatowaniu tego faktu, odniósł się Wydział krajowy pismem z dnia 5. marca 1888 r. l. 4.635 do c. k. Namiestnictwa w sprawie wprowadzenia fundacyi w życie, zapytując, czy c. k. Namiestnictwo zamierza powierzyć mu zarząd i rozdawnictwo. Zapytanie to ponowił Wydział krajowy dnia 26. lipca 1888. do l. 29.663 i dnia 29. listopada 1888. do l. 37.340, a otrzymawszy przychylną odpowiedź c. k. Namiestnictwa z d. 1. kwietnia 1889, przystąpił do ułożenia projektu aktu fundacyjnego. Projekt ten przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 6. sierpnia 1889 l. 15.319 c. k. Namiestnictwu do zbadania. Po zatwierdzeniu projektu, które niebawem nastąpić winno i wygotowaniu aktu fundacyjnego, na jego podstawie będzie można w niedalekiej przyszłości, może już z początkiem przyszłego roku szkolnego, wprowadzić fundacyę w życie, gdyż na zapłacenie należności rządowej, w której to sprawie c. k. Namiestnictwo poczyniło już

pewne zarządzenia — wystarczy zapewne dochód z lat 1888, 1889 i 1890, oprócz tej należności zaś ma fundacya pokryć tylko dług zaciągnięty z funduszu krajowego w kwocie 108 zł. 87 ct. na pokrycie wydatków, spowodowanych krokami poczynionymi w celu hipotecznego ubezpieczenia praw fundacyi.

Kapitał fundacyjny został splecony z hipoteki i znajduje się w c. k. Namiestnictwie, które go ulokowało w papierach publicznych. Wydanie tego kapitału do rąk Wydziału krajowego nastąpi przy zatwierdzeniu aktu fundacyjnego.

Następnie członek Wydziału krajowego p. Chamiec czyta odpowiedź na interpelację w sprawie fundacyi ś. p. Strzałkowskiego w brzmieniu następującem:

Na posiedzeniu Wys. Sejmu z dnia 22-go listopada b. r. poseł Vivien i towarzysze wnieśli interpelację do Wydziału krajowego, z jakich powodów fundacya stypendyjna ś. p. Stanisława Strzałkowskiego dotychczas w życie wprowadzoną nie została.

Na tę interpelację mam zaszczyt imieniem Wydziału krajowego odpowiedzieć, jak następuje:

Ś. p. Stanisław Strzałkowski rozporządzeniem ostatniej woli z daty Lwów 18. i 22. stycznia 1871 r. zapisał cały swój majątek ruchomy i nieruchomy na utworzenie stypendyów dla urodzonych w mieście Tarnopolu lub Zbarażu i wsiach Jacowce i Korszyłówka uczniów akademii technicznej we Lwowie lub w Krakowie, dalej uczniów wydziałów filozoficznego, prawniczego i chirurgicznego, wreszcie uczniów wyższych szkół agronomicznych, znajdujących się w kraju.

Fundator zmarł w grudniu 1879 r., a majątek po nim pozostały składa się z kamienicy w Tarnopolu i dóbr tabularnych Jacowce; te jednakże na mocy osobnego układu pozostały w dożywotniem użytkowaniu wdowy fundatora, której z mocy testamentu przysłużyło nadto dożywotnie prawo pomieszkania w kamienicy na rzecz fundacyi zapisanej. Dopiero po śmierci dożywotniczki (w grudniu 1880 r.), przeszedł cały majątek w zarząd Wydziału krajowego.

Majątek ten, jakkolwiek znaczny, dostał się fundacyi w stanie mocno obciążonym. I tak dobra Jacowce obciążone są pożyczkami hipotecznymi 7.700 zł. (Towarzystwo kredyt. ziemskie) i 12.000 zł. (Bank austro-węgierski) z 6%

a względnie 7% ratami amortyzacyjnymi, zaś na realności w Tarnopolu ciężą dwie pożyczki hipoteczne Banku austro-węgierskiego w sumie 26.000 zł z 7% ratami amortyzacyjnymi i kaucya ślubna 6.000 zł., zhipotekowane na 5%. Nadto sam testator obciążył swój zapis, wkładając na fundacyę obowiązek wypłacania legatów, które wraz z dodatkami, później przez Namiestnictwo dozwołonymi, wynoszą rocznie około 1.800 zł. Ciężary te, tudzież pretensye przeciw masie spadkowej i fundacyi w drodze procesów sądowych wywalczone, były powodem, że majątek fundacyjny w pierwszych pięciu latach po objęciu go w zarząd Wydziału krajowego, nietylko nie przynosił żadnego zgoła czystego dochodu, ale nadto miewał niedobory pokrywane chwilowemi zaliczkami z funduszu krajowego. Dopiero w roku 1886 była fundacya w możności zaspokoić należność rządową od przeniesienia własności, która wraz z narosłemi odsetkami zwłoki wyniosła 10.318 zł. 22 ct. a. w.

Z końcem r. 1888 po raz pierwszy okazał się zapas kasowy. Wszakże do aktywowania fundacyi nie można było jeszcze przystąpić wobec niepewności, czyli i w jakiej wysokości majątek fundacyjny przynosić będzie stałe dochody, zwłaszcza, że znany Wydziałowi krajowemu nadzwyczajnie lichy stan tak kamienicy w Tarnopolu jak i budynków na folwarku Jacowieckim, kazał w najbliższej przyszłości przewidywać znaczniejsze wydatki restauracyjne. Obecnie jednak, gdy z nadwyżek dochodów z lat 1888, 1889 i 1890 uzbierał się dostateczny fundusz na restauracye i inne ewentualne wydatki, i gdy preliminarz na rok 1891 sporządzony wykazuje, że od tego roku można będzie z wszelką pewnością co najmniej 500 zł. a. w. na stypendya wydawać, poczyni Wydział krajowy w najbliższym już czasie kroki potrzebne celem wprowadzenia w życie fundacyi ś. p. Stanisława Strzałkowskiego.

Przemawia p. Dworski i wnosi postawienie na dzisiejszym porządku dziennym: Sprawozdania komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 25. września 1890 l. 23.209, dotyczącego zmiany sejmowej ordynacyi wyborczej i statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 r.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Romanowicz, przemawia p. Antoniewicz.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Dworskiego.

Marszałek oznajmia, iż przedmiot ten zamieści jako ostatni punkt obrad dzisiejszego porządku dziennego.

P. Szczęsny hr. Koziembrodzki przemawia i stawia wniosek wyrażenia uznania J. E. c. k. Namiestnikowi i b. marszałkowi krajowemu p. Janowi hr. Tarnowskiemu tudzież Wydziałowi krajowemu za gorliwe przeprowadzenie czynności ratunkowej, wywołanej klęską zeszłorocznego nieurodzaju.

Marszałek przemawia pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Szczęsnego hr. Koziembrodzkiego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku pośła Romańczuka w przedmiocie języka wykładowego w gimnazyjach i seminariach nauczycielskich.

Sprawozdawca poseł Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. rząd:

1. aby urządzenie utrakwistyczne pod względem języka wykładowego, istniejące na wyższych kursach męskich seminariów nauczycielskich we wschodniej części kraju, wprowadził także na pierwszym kursie tych seminariów,

2. ażeby stopniowo wprowadził urządzenie utrakwistyczne pod względem języka wykładowego także w żeńskich seminariach nauczycielskich we Lwowie i w Przemyślu.

W rozprawie ogólnej przemawia JE. ksiądz Metropolita Sembratowicz.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni.

Przemawia p. Antoniewicz.

P. Stanisław hr. Badeni wnosi zamknięcie dyskusyi.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Przemawiają zapisani do głosu p. Golejewski, p. ksiązę Czartoryski i p. Romańczuk.

Dla sprostowania faktycznego przemawia p. Struszkiewicz i p. Antoniewicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskami komisji:

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie ustanowienia stałej krajowej komisji dla spraw rolniczych przy Wydziale krajowym.

Sprawozdawca poseł Langie uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony statut „krajowej komisji dla spraw rolniczych“.

II. Sejm powiększa etat Wydziału krajowego o jednego urzędnika, posiadającego fachowe wykształcenie i praktykę rolniczą, przyznając mu pensję stałą roczną w kwocie . . . 1.500 zł. dodatek aktywalny w kwocie . . . 300 „ dodatki pięcioletnie po 200 „

III. Sprawozdaniem niniejszem załatwione zostały petycje L. s. 690 oddziału sanocko-liskiego Towarzystwa gospodarskiego i L. s. 1.166 Towarzystwa leśnego we Lwowie.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad statutem proponowanym przez komisję.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu „en bloc“ projekt statutu zgodnie z wnioskiem komisji. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt statutu w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

S t a t u t

krajowej komisji dla spraw rolniczych.

§. 1.

Krajowa komisya dla spraw rolniczych jest fachowym organem doradczym Wydziału krajowego we wszelkich jego czynnościach, mających na celu ochronę tudzież prawidłowy rozwój wszelkich gałęzi gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego (gorzelnictwa, krochmalarstwa itp.), zwłaszcza zaś podnoszenie i rozszerzanie gospodarczej wiedzy.

§. 2.

W tym celu komisya:

a) bada stosunki gospodarstwa wiejskiego w kraju;

b) opracowuje i przedkłada Wydziałowi krajowemu bądź z własnej inicjatywy, bądź też na jego wezwanie, projekty dążące do podniesienia gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego we wszelkich jego gałęziach;

c) przedstawia Wydziałowi krajowemu wnioski co do życzeń i żądań, z jakimi w interesie gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego odnieść się należy do państwowych władz administracyjnych i ustawodawczych;

d) na żądanie Wydziału krajowego udziela mu opinii we wszelkich sprawach gospodarczych;

e) czyni wnioski co do zakładania nowych szkół gospodarskich wszelkich stopni i rodzajów, stacyj doświadczalnych, muzeów rolniczych itp.;

f) z ramienia Wydziału krajowego wykonywa nadzór nad temi szkołami i zakładami, tudzież nad wędrowną nauką rolnictwa;

g) udziela Wydziałowi krajowemu opinii co do rozdawnictwa stypendyów i zasiłków na cele rolnicze, w granicach kredytów przez Sejm uchwalonych;

h) czyni wnioski co do wysyłania odpowiednich osobistości za granicę celem badania postępów gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego, stanu i rozwoju szkół rolniczych itp.

§. 3.

W skład krajowej komisji dla spraw rolniczych wchodzi:

1. Marszałek krajowy jako przewodniczący;
2. dwaj członkowie Wydziału krajowego, przez Wydział do tego wydelegowani;

3. trzej delegaci c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego;

4. trzej delegaci c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego;

5. delegat Towarzystwa kółek rolniczych;

6. delegat Towarzystwa leśnego galicyjskiego;

7. czterech członków powołanych przez Wydział krajowy;

8. czterech członków, przybranych przez komisję w jej powyższym składzie.

Mandaty wszystkich członków komisji trwają przez czas kadencji sejmowej. Przy rozpoczęciu nowej kadencji sejmowej nastąpią nowe wybory — wszakże ustępujący członkowie mogą być ponownie wybrani.

W razie ustąpienia lub śmierci którego z członków w ciągu kadencji, następuje nowy wybór.

§. 4.

Komisya wybiera ze swego grona dwóch wiceprezesów do zastępstwa Marszałka krajowego w przewodniczeniu, w razie przeszkody. Na wypadek nieobecności tak prezesa jak i obydwóch wiceprezesów, zastępuje ich w przewodnictwie członek Wydziału krajowego, przez Wydział krajowy do tego wyznaczony.

§. 5.

Członek komisji mianowany przez Wydział krajowy lub przez komisję, który bez dostatecznego usprawiedliwienia nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach, przestaje być członkiem komisji. W jego miejsce zamianuje Wydział krajowy a względnie komisya innego członka na resztę kadencji (czasu do którego ustępujący członek miał urzędować).

§. 6.

W razie potrzeby powołuje Wydział krajowy bądź z własnej inicjatywy, bądź też na wniosek komisji, specjalnych znawców do udziału w naradach komisji z głosem doradczym.

§. 7.

Zwyczajne zebrania komisji krajowej dla spraw rolniczych odbywają się cztery razy do roku, mianowicie w miesiącach: marcu, czerwcu, wrześniu i grudniu.

Nadzwyczajne zebrania komisji zwołuje Prezes komisji lub tegoż zastępca, ilekroć tego uzna potrzebę, albo też jeżeli Wydział krajowy lub przynajmniej pięciu członków komisji tego zażądataj. Przedmiot, dla którego zwołane być ma nadzwyczajne zebranie komisji, musi być przez żądających zwołania podany do wiadomości Prezydium komisji.

§. 8.

Zaproszenia na zebrania zwyczajne lub nadzwyczajne rozsyła Prezydium komisji na 14

dni przed terminem zebrania z podaniem porządku dziennego obrad i wymienieniem referentów spraw, które będą wzięte pod obrady.

§. 9.

Komisya wybierze ze swego grona sekcye stałą, złożoną z 7 członków, ile możliwości zamieszkałych we Lwowie lub w najbliższej okolicy Lwowa.

Sekcyja stała:

a) przygotowuje przedmioty obrad dla komisji pełnej;

b) rozdziela referaty pomiędzy swych członków, ewentualnie i pomiędzy innych członków komisji;

c) w sprawach nie cierpiących zwłoki, które nie mogłyby być odroczone do zwołania komisji pełnej, udziela Wydziałowi krajowemu opinii w zastępstwie komisji.

Wybór sekcji stałej odbywa się co roku na zwyczajnem posiedzeniu komisji pełnej. Ustępujący mogą być powtórnie wybrani.

Przewodniczącym sekcji stałej jest członek Wydziału krajowego, przez Wydział krajowy do tego przeznaczony.

§. 10.

Komisya może do pewnych specjalnych spraw wybierać komisye stałe lub czasowe, wyznaczać z grona swego delegatów do pewnych szczególnych czynności, a ewentualnie przedstawiać Wydziałowi krajowemu delegatów z poza grona członków komisji.

§. 11.

Do ważności uchwał komisji lub sekcji stałej potrzeba obecności Prezesa lub jego zastępcy (§. 7.) i najmniej połowy liczby członków stałych.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów członków na posiedzeniu obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 12.

Wydział krajowy przewiduje jednego ze swych urzędników na sekretarza komisji, który pełni czynności biurowe komisji pod kierownictwem szefa departamentu Wydziału krajowego. Z Wydziałem krajowym znosi się komisya w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie komisji wykonujący czynności z polecenia komisji poza miejscem zamieszkania, tudzież zamiejscowi, przybywający na posiedzenia pobierają po 5 zł. w. a. za każdy dzień czynności lub podróży, — a jako zwrot kosztów podróży cenę jazdy I-szą klasą kolei żelaznej, a po 1 zł. 50 ct. za miarę drogi pocztową.

§. 14.

Osobne regulamina, przez komisję wypracowane, a przez Wydział krajowy zatwierdzone, normują porządek czynności tak pełnej komisji jak i jej sekcji, tudzież biura komisji.

Nakoniec uchwała Izba ustęp II. wniosku komisji bez rozprawy, i przyjmuje dalszy wniosek komisji co do załatwienia petycji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych magazynów publicznych we Lwowie i w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego L. W. kr. 42.261 z r. 1390 w przedmiocie krajowych składów publicznych w Krakowie i we Lwowie.

Rezolucya I.

Wzywa się c. k. Rząd, iżby taryfa wojskowa przyznawana w drodze reklamacji przez c. k. koleje państwowe i prywatne dla zboża do magazynów wojskowych dostarczanego, obowiązywała także dla przesyłek zboża przeznaczonego dla magazynów wojskowych, a do przechowania i pod adresą krajowych składów publicznych we Lwowie i w Krakowie wysłanego; — i by uchylonym został co do tych składów punkt I. rozporządzenia dodatkowego (Nachtrag 2. vom 15. November 1888), wydanego do przepisów o taryfie wojskowej (Gebühren-Tarif für Militär-Transporte vom 1. Jänner 1884).

Rezolucya II.

Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił c. k. generalnej dyrekcji kolei państwowej utworzenie

we Lwowie stacyi reekspedycyjnej dla zboża i spirytusu na kolei państwowej.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Scipio i wnosi uchwalenie jako rezolucyi III. i IV. następującego wniosku:

Rezolucya III.

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby polecił c. k. Zarządom kolei państwowych, a spowodował Zarządy kolei prywatnych, by krajowym Składow publicznym co najrychlej przyznane zostały takie przynajmniej refakcyje w taryfach przewozowych, jakie mają i mieć mogą przedsiębiorcy prywatni.

IV. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1. Ażeby w najkrótszym czasie przeprowadził rokowania z c. k. Rządem i z Dyrekcyami odnośnych kolei co do powyższych punktów.

2. Ażeby bezzwłocznie wyrobił u Zarządów kolejowych prawa reekspedycyi dla Składów krajowych w Krakowie, jakie już przyznane zostały Składow krajowym we Lwowie.

Przemawiają p. Kozłowski Włodzimierz i p. Struszkiewicz.

Przemawia p. Niedzielski i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po zbadaniu warunków założenia składu chmielowego przy Składach publicznych dla zboża i spirytusu w Krakowie, podjął na nowo rokowania z Dyrekcyą wzajemnego kredytu w Krakowie o objęcie zarządu tegoż składu i przedłożył Sejmowi na następnej sesyi odpowiednie wnioski.

Izba popiera wnioski pp. Scipiona i Niedzielskiego.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Przemawiają zapisani do głosu pp. Weigel i Koziębrodzki Władysław, który stawia następujący wniosek:

I. Poleca się Wydziałowi kraj., aby dalsze prowadził rokowania z gminą miasta Lwowa celem odstąpienia krajowego Domu składowego we Lwowie na rzecz gminy miasta Lwowa, lub też aby rozpoczął rokowania z inną poważną instytucją we Lwowie, którejby administracyę Domu składowego powierzyć można.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby liczbę urzędników przy krajowym Domu składo-

wym we Lwowie ograniczył do niezbędnej potrzeby.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby urzędników przy krajowym Domu składowym we Lwowie nie stabilizował bez zezwolenia Sejmu.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

Ponieważ po przemówieniu członka Wydziału krajowego dyskusya ogólna no nowo otwartą została, — przemawiają pp. Abrahamowicz i Biliński.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Marszałek podaje do poparcia rezolucye p. Koziębrodzkiego Władysława.

Izba nie popiera rezolucyi pierwszej — a popiera rezolucyę drugą i trzecią.

Przemawia zapisany do głosu p. Koziębrodzki Władysław.

Przemawia p. Chrzanowski.

Przemawia sprawozdawca i oświadcza się przeciw rezolucyom p. Władysława hr. Koziębrodzkiego i p. Niedzielskiego, a przyjmuje rezolucyę p. hr. Scipiona.

Przemawia p. Biliński w kwestyi formalnej.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek pierwszy komisyi.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Marszałek poddaje pod głosowanie rezolucyę I. i rezolucyę II.

Izba uchwała rezolucyę I. i II., zgodnie z wnioskiem komisyi.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie rezolucyę proponowane przez p. hr. Scipiona.

Izba uchwała zgodnie z wnioskami p. Scipiona.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Niedzielskiego.

Izba odrzuca ten wniosek.

Marszałek poddaje pod głosowanie rezolucyę II. i III. p. Koziębrodzkiego; — rezolucya pierwsza bowiem, jako nie poparta, upadła.

Izba w głosowaniu odrzuca rezolucyę II., uchwała zaś rezolucyę III. zgodnie z wnioskiem p. Wł. Koziębrodzkiego.

Przemawia p. Okuniewski w sprawie osobistej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku posła Viviena w sprawie założenia średniej szkoły rolniczej w Tarnopolu lub w jego okolicy.

Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu na odrębne stosunki gospodarstwa rolnego na Podolu, Sejm uznaje założenie średniej szkoły rolniczej w Tarnopolu lub w jego okolicy za wskazane i pożądanę i w tym celu poleca Wydziałowi krajowemu:

I. by zbadał, jaka miejscowość odpowiadałaby najwięcej korzystnemu rozwojowi takiej szkoły;

II. by wszedł w porozumienie ze stronami interesowanymi i zbadał, o ile takowe do założenia i utrzymywania średniej szkoły rolniczej przyczynić się będą skłonne;

III. by Sejmowi na najbliższej sesji przedłożył na kosztorysie oparty i dokładnie opracowany projekt takiej szkoły.

Tem sprawozdaniem załatwioną zostaje petycja do L. s. 389 oddziału Tow. gosp. w Tarnopolu.

Przemawia p. Vivien.

Przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy I., II. i III. wniosku.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy I., II. i III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje dalszy wniosek komisji w załatwieniu petycji.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1891.

Sprawozdawca poseł Biliński przedstawia zmieniony skutek uchwał powziętych przy roz-

prawie budżetowej preliminarz wydatków i dochodów w brzmieniu następującem:

Sumaryusz budżetu krajowego na rok 1891.

A) Wydatki:

Rubr. I.	Koszta reprezentacji kraju	108.426 zł
" II.	" zarządu	262.560 "
" III.	" leczenia	770.000 "
" IV.	" szczepienia	65.500 "
" V.	Wydatki sanitarne	4.500 "
" VI.	Zasiłki dla zakładów do- broczynności	18.374 "
" VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	1,255.446 "
" VIII.	Utrzymanie pomników hi- rycznych	18.760 "
" IX.	Kwaterunkowe żandarme- ry	147.869 "
" X.	Drogi krajowe	858.580 "
" XI.	Dotacje dla zakładów kra- jowych	91.796 "
" XII.	Wydatki na szupaśnictwo	28.000 "
" XIII.	Budowy wodne i melio- racje	234.786 "
" XIV.	Umarzanie pożyczek	614.663 "
" XV.	Na cele rolnictwa i gór- nictwa	343.834 "
" XVI.	Na cele przemysłu	154.324 "
" XVII.	Różne wydatki	96.685 "
	Suma wydatków	5,074.103 zł.

B) Dochody:

Rubr. I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	— zł.
" II.	Odsetki od pieniędzy chwi- lowo lokowanych	5.000 "
" III.	Dochody z dróg krajo- wych	216.027 "
" IV.	Nadwyżki dochodów od za- kładów dotowanych	17.557 "
" V.	Zwroty zaliczek z lat ubie- głych	34.400 "
" VI.	Zwroty pożyczek	5.808 "
" VII.	Dochody szkoły gospodar- stwa lasowego we Lwo- wie	5.460 "
" VIII.	Dochody szkół i folwarku w Dublanach	71.576 "

Rubr. IX. Dochody szkół i folwarku w Czernichowie . . .	35.372 zł.
„ X. Dochody innych szkół rolniczych krajowych . .	16.230 „
„ XI. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 „
„ XII. Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1886. . .	11.293 „
„ XIII. Dochody z kwaterunku żandarmeryi	52.010 „
„ XIV. Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych .	8.000 „
„ XV. Dochody z krajowych składów zbożowych i spirytusowych	46.650 „
„ XVI. Rozmaite dochody . . .	50.921 „
Suma dochodów własnych .	576.404 zł.

Z porównania dochodów własnych z wydatkami 5,074.103 „
Okazuje się niedobór . . . 4,497.699 zł.

Dodatki krajowe po 36 ct. z wydatnością 104.000 zł. uczynią w r. 1891. 3,744.000 „

Pozostanie reszta niedoboru w kwocie 753.699 zł do pokrycia z zaciągnięć się mającej pożyczki nom. wart. 1,500.000 zł., reszta zaś z uzyskanej gotówki z tej pożyczki, po strąceniu kosztów emisji, raty rocznej od pożyczki etc., pozostanie własnością funduszu uposażenia kasy krajowej.

Izba przyjmuje sumę dochodów i sumę wydatków, oraz okazujący się niedobór w sumie 4,497.699 zł., zgodnie z wnioskiem komisji w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji budżetowej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na rok 1891 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w sumie . . . 5,074.103 zł. a dochody własne w sumie . . . 576.404 „

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Na pokrycie wydatków funduszu krajowego, pozostałych po strąceniu dochodów własnych, pobierane będą w r. 1891 dodatki do po-

datków rządowych bezpośrednich w wysokości 36 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.

Izba uchwała ustęp II. wniosku zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i uchwalwszy na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania ustępu II-go wniosku komisji zawierającego uchwałę finansową na r. 1891, uchwała Izba ustęp II. wniosku komisji w trzecim czytaniu.

Jeneralny sprawozdawca komisji budżetowej p. Biliński prostuje cyfrę niedoboru wymienioną w ustępie III. wniosku z kwoty 694.394 zł. na kwotę 753.699 zł., i czyta ustęp III. wniosku w brzmieniu następującem:

III. Z gotowizny uzyskanej ze sprzedaży obligacyj, które w moc osobnej ustawy zostaną wydane na rok 1891 w sumie nominalnej 1½ miliona zł. a. w., pokryje Wydział krajowy niedobór funduszu krajowego za rok 1891 w wysokości 753.699 zł., pozostałą zaś resztę wcieli, po zapłaceniu kosztów konfekcyi obligacyj, należności emisyjnej, raty pożyczkowej od pożyczki powyższej za rok 1891, niemniej stempla i podatku kuponowego za tenże rok — do funduszu dotacyi kasy krajowej.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp III. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Kwoty, przyzwolone na rok 1891 w rubrykach i pozycjach budżetu wydatków funduszu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej funduszy krajowych w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich innych zakładów krajowych, winne być wydawane tylko na cele oznaczone w pojedynczych rubrykach i pozycjach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycjach wydatków zwyczajnych funduszu krajowego w znaczeniu ściślejszem:

1. w rubr. I. między pozycjami 6, 6 i 7, niemniej między pozycjami 8, 9 i 10;

2. w rubr. X. między pozycjami 124 i 125, między pozycjami 129 i 130, niemniej między pozycjami 134, 135 i 136;

3. w rubr. XIII. między pozycjami 163 gg) i poz. 165;

4. w rubr. XV. między pozycjami 204, 208 i 209, między pozycjami 213 — 216, niemniej między pozycjami 221 i 222;

5. w rubr. XVI. między pozycjami 241 i 276, niemniej między pozycjami 275 i 280.

V. Wnioski Wydziału krajowego do l. 33.881 i 34.801 ex 1890, dalej wnioski posłów Z. Kozłowskiego i Teliszewskiego z dnia 10. listopada 1890 r., odnoszące się do gospodarki Wydziału krajowego, uważa się za załatwione.

Izba uchwała ustępy IV. i V. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o zaciągnięciu pożyczki 1½ miliona zł. a. w.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krajowej w 4⁰/₁₀₀-wych obligacjach krajowych z terminem umorzenia 41-letnim, w łącznej sumie nominalnej 1½ miliona zł. a. w.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu ministrowi finansów i Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie Art. I. i Art. II., tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. i Art. II., tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. Biliński odczytuje następujący wniosek p. Romanowicza, postawiony przy rozprawie ogólnej budżetowej:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by obligacyom pożyczki z r. 1891 w kwocie 1,500.000 zł. przyznał prawo papierów z pupilarnem bezpieczeństwem, a mianowicie, aby mogły być używane na lokacyę kapitałów fundacyjnych, kapitałów od zakładów, zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych i nareszcie, by mogły służyć według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych, tudzież jako zabezpieczenie wojskowych kaucyj małżeńskich.

Sprawozdawca przyjmuje ten wniosek.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Sprawozdawca p. Biliński odczytuje następujące wnioski, postawione przy rozprawie budżetowej przez p. Szczepanowskiego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby opracował program finansowej gospodarki, a w razie gdyby w jego mniemaniu czy to większa operacya pożyczkowa, czy konwersya okazała się wskazaną, użył należytej drogi w celu zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej na wiosnę.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesji sejmowej przedłożył ustawę o wspieraniu kolei lokalnych przez kraj.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu opracowanie projektu rozszerzenia zakresu Banku krajowego przez zorganizowanie oddziału melioracyjnego i oddziału parcelacyjnego.

IV. Poleca się Wydziałowi krajowemu jak najspieszniejsze zwołanie ankiety krajowej w sprawie uregulowania waluty austriackiej.

Sprawozdawca sprzeciwia się wszystkim powyższym wnioskom.

Przemawia p. Szczepanowski i odstępuje od rezolucyi pierwszej i ostatniej, modyfikuje zaś rezolucyę drugą i trzecią w sposób następujący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę ułożenie norm co do warunków, pod którymi kraj mógłby udzielać poparcia kolejom lokalnym.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę sprawę utworzenia w Banku krajowym oddziału melioracyjnego i oddziału parcelacyjnego.

Izba popiera zmodyfikowane przez p. Szczepanowskiego rezolucye.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje te rezolucye imieniem własnem.

Izba w głosowaniu uchwala powyższe zmodyfikowane rezolucye zgodnie z wnioskiem p. Szczepanowskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosku p. Włodzimierza Kozłowskiego w przedmiocie zaopiekowania się płodami rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego przy reformie cłowej i kolejowej, jakoteż z wniosku posła Rosenstocka w przedmiocie wyjednanania ułatwień dla dowozu bydła galicyjskiego na targi niemieckie.

Sprawozdawca poseł Biliński przedstawia następujące wnioski komisji w powyższym przedmiocie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) Ażeby w razie zmiany taryfy cłowej szczególną opieką otoczył płody krajowe rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, chroniąc je w szczególności od konkurencji, zwłaszcza rosyjskiej, rumuńskiej i zamorskiej, i zabezpieczając im przez to zbyt na targach wewnętrznych monarchii austriacko-węgierskiej.

2) Ażeby w staraniach i rokowaniach o odnowienie traktatów handlowych z państwami Europy środkowej i zachodniej, a szczególnie w staraniach o zawarcie traktatu taryfowego z Niemcami miał na oku uzyskanie wyjątkowych ceł dla płodów rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, zaś dla bydła galicyjskiego wyjednać wolny dowóz na targi niemieckie.

3) Ażeby w razie zawarcia traktatu z Rumunią interesów rolnictwa i przemysłu rolniczego pod żadnym warunkiem nie poświęcał, przedewszystkiem zaś starał się o stałe utrzymanie w mocy i ściśle wykonanie obecnych zarządzeń weterynarsko-policyjnych, ustanowionych dla ochrony przed zawleczeniem zarazy bydłowej z Rumunii.

B. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1) Ażeby przyłożył starań ku przeprowadzeniu powyżej wymienionych żądań i po osiągnięciu zdania znawców wnosił w poszczególnych stadyach reformy cłowej przedstawienia do c. k. Rządu.

2) Ażeby wszedł w rokowania z c. k. Rządem i gminą miasta Krakowa celem założenia targowicy centralnej na bydło tudzież nierogaciznę w Krakowie.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Następuje:

Trzecie czytanie ustawy gminnej dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 (l. 24. Dz. u. kr.) i dla miasteczek.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann uwolniony od czytania projektu ustawy, wnosi przyjęcie projektu ustawy w trzeciem czytaniu.

Izba w głosowaniu uchwala w trzeciem czytaniu projekt ustawy w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia zaprowadzająca ustawę gminną dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. kr. i miasteczek w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Załączona % ustawa gminna obowiązywać będzie następujące miasta i miasteczka:

A) Miasta:

Bełż, Biecz, Bircza, Bobrka, Brzozów, Brzostek, Bukowsko, Busk, Ciężkowice, Czortków, Dobczyce, Dobromil, Dynów, Dubiecko, Grybów, Husiatyn, Halicz, Jaryczów nowy, Jezierzany, Jazłowiec, Jordanów, Kęty, Kamionka Strumiłowa, Kutry, Komarno, Lanckorona, Lubaczów, Lisko, Mielnica, Myślenice, Mrzygłód, Maryampol, Mikulińce, Mikołajów, Mościska, Nowy Targ, Olesko, Oświęcim, Pilzno, Pomorzany, Rohatyn, Ropeczyce, Rymanów, Szczerzec, Stary Sącz, Sądowa Wisznia, Stara Sól, Stare Miasto, Ska-

wina, Sołotwina, Tyśmienica, Zator, Zbaraż, Za-
leszczyki, Żydaczów, Żywiec.

B) Miasteczka:

Andrychów, Brzozdowce, Bohorodczany,
Borszczów, Brzesko, Baryż, Bolechów, Bołszo-
wee, Bukaczowce, Bursztyn, Błażowa, Baranów,
Budzanów, Biały Kamień, Chodorów, Czehów,
Chrzanów, Cieszanów, Czernelica, Chorostków,
Chołojów, Chyrów, Dźwinogród, Dąbrowa, Do-
lina, Dębowiec, Dobrotwór, Dukla, Delatyn, Dę-
bica, Dunajów, Frysztak, Gliniany, Głogów,
Grzymałów, Gołogóry, Horodenka, Jagielnica,
Janów, Jabłonów, Jodłowa, Jezupol, Janów (po-
wiat Trembowla), Jezierna, Kozowa, Kopeczyńce,
Kołaczyce, Krakowiec, Kałusz, Kolbuszowa,
Kossów, Kańczuga, Krościenko, Krystynopol,
Kalwarya, Korolówka, Kulików, Lipnica muro-
wana, Limanowa, Lutowiska, Leżajsk, Łysiec,
Łopatyn, Łazów, Łańcut, Monasterzyska, Majdan,
Mielec, Maków, Muszyna, Magierów, Mosty Wiel-
kie, Niepołomice, Nawarya, Nadwórna, Niżanko-
wice, Niemirów, Niżniów, Obertyn, Ottynia, Pod-
kamień (pow. Brody), Potok Złoty, Probużna,
Peczeniżyn, Pistryń, Przeworsk, Piwniczna, Pod-
wołoczyska, Podhajce, Przemyślany, Potylicz,
Roźniatów, Radymno, Rozwadów, Ryglisce, Ra-
dziechów, Rozdół, Rudnik, Rawa Ruska, Rudki,
Radomyśl (powiat Mielec), Skała, Stanisławczyk,
Szczucin, Strusów, Sasów, Sucha, Sieniawa, Sto-
janów, Sokołów, Strzyżów, Skałat, Skole, Topo-
rów, Trzebinia, Tymbark, Tylicz, Tyczyn, Tar-
nobrzeg, Tuchów, Tłumacz, Turka, Tłuste, Uście
solne, Uście biskupie, Uście zielone, Ułaszowce,
Ustrzyki dolne, Ulanów, Uhnów, Wilamowice,
Wiśnicz nowy, Wojnicz, Wojniłów, Witków no-
wy, Wielopole, Załóżce, Zakliczyn, Żmigród, Żo-
łynia, Zabłotów, Żabno, Zborów, Żurawno.

Art. II.

Ustawa gminna tu załączona wejdzie w wy-
konanie po upływie sześciu miesięcy od dnia jej
ogłoszenia, a w tym samym czasie traci ustawa
gminna z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr.
Nr. 19. w gminach w Art. I. wymienionych, moc
obowiązującą.

Art. III.

Ordynacya wyborcza dla gmin z dnia 12.
sierpnia 1866 obowiązywać będzie i nadal mia-

sta i miasteczka w art. I. wymienione, z wy-
jątkiem §. 40 ordynacyi wyborczej, który z dniem
wejścia w życie niniejszej ustawy uchylonym
zostaje dla tych miast i miasteczek.

Art. IV.

Stosunki obszarów dworskich ustawą z dnia
12. sierpnia 1866 określone, zostają nienaruszone.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu
Ministrowi spraw wewnętrznych.

DZIAŁ I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Każde miasto i każde miasteczko niniejsze
ustawie podlegające, stanowi w dotychczasowych
granicach swoich osobną gminę miejską lub ma-
łomiejską.

Zmiana granic.

§. 2.

Granice gminy zmienione być mogą tylko
za uchwałą Rady gminnej.

Uchwała taka do swej ważności wymaga
potwierdzenia Rady powiatowej, które może być
udzielone tylko za poprzedniem oświadczeniem
politycznej władzy krajowej, że przeciw temu ze
względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

DZIAŁ II.

O członkach gminy.

Członkowie gminy i obcy.

§. 3.

Członkowie gminy są:

a) Przynależni do gminy tj. osoby mające
w gminie prawo przynależności;

b) Uczestnicy tj. osoby nie mające w gmi-
nie prawa przynależności, jeżeli w granicach
gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli
od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wy-
konywanego, albo od dochodu bezpośredni po-
datek w gminie opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestni-
ków gminy także korporacye, stowarzyszenia,
zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

Przynależność do gminy.

§. 4.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. grudnia 1863 l. 105 Dz. p. p.

Za nadanie prawa przynależności do gminy może gmina pobierać opłatę nie przewyższającą sumy 30 zł.

Obywatele.

§. 5.

Obywatelami są ci, którym gmina prawo obywatelstwa nadała.

Obywatelstwo tylko przynależnym do gminy nadawanem być może.

Za nadanie obywatelstwa może gmina pobierać opłatę.

Gminy mogą w uznaniu zasług publicznych nadawać obywatelstwo honorowe osobom będącym obywatelami państwa austriackiego.

Prawa i obowiązki członków gminy.

§. 6.

Członkom gminy służy prawo swobodnego pobytu w gminie. Mają oni udział podług postanowień niniejszej ustawy w prawach i korzyściach, jako też w obowiązkach i ciężarach gminy.

Przynależni do gminy mają nadto w razie zubożenia i niezdolności do pracy prawo do wsparcia stosownie do ustawy z dnia 3. grudnia 1863 l. 105 Dz. p. p.

Obywatelom zastrzega się prawo do udziału w fundacyach i zakładach osobno dla nich utworzonych.

Obywatelstwo honorowe nadaje prawa uczestników gminy, ale nie nakłada udziału w ich obowiązkach.

Prawo pobytu w gminie.

§. 7.

Obcym, którzy przynależność swoją do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej dowiodą, iż poczynili potrzebne kroki ku wykazaniu przynależności, nie może gmina wzbronąć pobytu w swym obrębie, dopóki tak oni jak i mieszkańcy z nimi członkowie ich rodzin nieskazitelny żywot prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Jeżeli obcy rozporządzeniem gminy w tym względzie czuje się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Utrzymanie prywatnych stosunków prawnych.

§. 8.

Niniejsza ustawa nie narusza prywatnych stosunków prawnych w ogóle, a w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź członkowi gminy, bądź też częściom gminy lub całym klasom mieszkańców.

DZIAŁ III.

O reprezentacji gminnej.

§. 9.

Gminę reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada gminna.

Rada zawiaduje sprawami gminy przez Zwierzchność gminną.

A. Rada gminna.

Skład Rady gminnej.

§. 10.

Rada gminna składa się w miastach z radnych wybranych przez członków gminy czynne prawo wyboru mających, w miasteczkach z radnych wybranych przez członków czynne prawo wyboru mających, a nadto z członków bez wyboru do niej wchodzących (§. 12.).

W gminach, w których liczba członków do wyboru Rady gminnej uprawnionych nie przekracza 400, wybranych będzie 18 radnych, w gminach zaś liczących:

401—600 wyborców	24
601—1.000 „	30
a nad 1.000 „	36

radnych.

Do zastępowania radnych ubytych, lub nie mogących brać udziału w czynnościach rady, wybrani będą równocześnie zastępcy, których liczba wynosić ma połowę liczby radnych.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacja wyborcza dla gmin

§. 11.

Wstępując do Rady, składają radni i zastępcy do rąk naczelnika gminy przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

Radni bez wyboru.

§. 12.

Każdy członek gminy miasteczka, opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych, ma prawo nawet do wyboru być członkiem Rady gminnej, jeżeli jest obywatelem państwa austriackiego i nie zachodzi względem niego żadna okoliczność wykluczająca lub wyłączeniowa, wskazana w ordynacyi wyborczej dla gmin.

Za osobę nie używającą własnowolności wykonywa to prawo jej prawny zastępca lub tegoż pełnomocnik.

Wojskowi w czynnej służbie i kobiety, jeżeli chcą z tego prawa korzystać, muszą, wszystkie zaś inne osoby mające to prawo, mogą je wykonywać przez pełnomocników.

Współposiadacze realności umocowują do wejścia w skład rady gminnej jednego z pośród siebie, lub inną osobę.

Radnego bez wyboru nie może zastępować kto nie jest obywatelem państwa austriackiego, nie używa własnowolności, lub w myśl ordynacyi wyborczej dla gmin od prawa wybierania i obieralności do Rady gminnej jest wykluczonym lub wyłączonym.

Zastępca może tylko jedną osobę zastępować.

Jeżeli zastępca już co do swojej osoby należy do Rady gminnej, głos jego przy głosowaniu podwójnie ma być liczony.

Radni bez wyboru nie będą wliczani do liczby radnych w §. 10. ustanowionej.

Radny bez wyboru, który także przez wybór został do Rady powołany, ma albo przyjęc wybór, albo korzystać z prawa przysługującego mu podług niniejszego paragrafu.

Peryod wyborczy.

§. 13.

Radni i zastępcy wybierani będą na lat 6. Ustępujący radni i zastępcy urzędować będą aż

do ukonstytuowania się nowej reprezentacyi gminnej. Ustępujący radni i zastępcy mogą być ponownie wybrani.

Wybór uzupełniający.

§. 14.

W miejsce radnego, ubywającego przed końcem peryodu wyborczego, powoła Rada gminna do grona swego na wniosek naczelnika gminy zastępcę z tego samego koła wyborczego, z którego radny ubył. Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborach największą ilość głosów otrzymał. W razie równości głosów rozstrzyga los. Jeżeli radny dłużej niż przez 3 miesiące nie może brać udziału w czynnościach Rady, powoła Rada gminna w sposób wyżej oznaczony zastępcę na czas, przez który ów radny w czynnościach Rady gminnej udziału brać nie może.

Gdyby jednak tylu radnych ubyło, iżby liczby radnych z jednego koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego koła zastępców uzupełnić nie można, będzie niezwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż koła wyborczego.

Radni i zastępcy w wyborze uzupełniającym wybrani urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radnych i zastępców, w których miejsce zostali wybrani.

B) Zwierzchność gminna.

Skład zwierzchności gminnej.

§. 15.

Zwierzchność gminna składa się z naczelnika gminy, jego zastępcy i dodanych do pomocy naczelnikowi gminy dwóch asesorów.

W razie potrzeby wolno gminie wybrać i większą liczbę asesorów, jednak nie więcej, jak 5.

Naczelnik gminy otrzymuje stałe wynagrodzenie z funduszków gminy. Minimum tego wynagrodzenia oznacza Wydział krajowy dla każdej z gmin tej ustawie podlegających, po wysłuchaniu Rad gminnych. Naczelnikowi gminy nie wolno zrzec się swego wynagrodzenia ani w całości ani częściowo.

Zastępca naczelnika pobierać będzie wynagrodzenie z funduszków gminnych, jeżeli przez czas dłuższy zastępować będzie naczelnika.

Urząd asesora, radnego i zastępcy radnego jest bezpłatny.

Wszystkim członkom Rady i zwierzchności gminnej należy się od gminy zwrot wszystkich wydatków połączonych z ich urzędowaniem.

Wybór zwierzchności gminnej.

§. 16.

Naczelnika gminy, jego zastępcę i asesora wybiera Rada gminna na lat 6.

Warunki obieralności na te urzędy i sposób dokonania wyboru oznacza ordynacja wyborcza.

Wybór uzupełniający.

§. 17.

W razie opróżnienia posady naczelnika gminy, jego zastępcy lub asesora w ciągu okresu wyborczego, Rada gminna dokona w jego miejsce nowego wyboru, najdalej do dnia 14. Wybrany przy wyborze uzupełniającym naczelnik gminy, zastępca naczelnika lub asesor, urzędować będzie do końca sześćdziesięciu swego poprzednika.

Przyrzeczenie.

§. 18.

Naczelnik gminy, jego zastępca i asesori winni przy objęciu urzędu w obecności delegata Wydziału powiatowego i wobec delegata Rady gminnej złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego delegata, w miejsce przysięgi przyrzeczenie, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegając będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

C) Postanowienia ogólne

Ustąpienie z posady.

§. 19.

Za przyzwoleniem Rady gminnej może naczelnik gminy, jego zastępca lub asesor, radny lub zastępca radnego urząd swój złożyć. Naczelnik gminy, zastępca naczelnika, asesor, radny lub zastępca radnego traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któ-

raby pierwotnie jego obieralność na członka Rady lub Zwierzchności gminnej była wykluczona, lub jeżeli się do innej gminy przesiedli.

Jeżeli naczelnik gminy, zastępca naczelnika, asesor, radny lub zastępca radnego popadnie w śledztwo sądowe z powodu zbrodni, przekroczenia lub przestępstwa z chęciwości popełnionego, lub jednego z przekroczeń w §. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 ustawy karnej wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony zostanie, wtedy nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne lub krydalne.

Jeżeli radny lub zastępca wchodzi w stosunki prawne z gminą, jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki z tą gminą wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

§. 20.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy, winien przyjąć wybór bądź na członka Rady gminnej, lub też zastępcę, bądź na asesora.

Prawo wypowiedzenia się od przyjęcia wyboru lub też od dalszego sprawowania urzędu służy tylko:

a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;

b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu, państwa, kraju, powiatów, zakładów i funduszków publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;

c) wojskowym chociażby w czynnej służbie nie zostającym;

d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;

e) tym, którzy przez cały jeden okres wyborczy piastowali posady w Zwierzchności gminnej, jednak tylko na okres bezpośrednio następujący;

f) tym, którym ułomność fizyczna lub znacznie i trwale nadwątlone zdrowie nie dozwala obowiązków urzędowych wykonywać;

g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia, corocznie, często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;

h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym, uszczerbku doznać mogli;

i) tym, którzy bez wyboru do Rady gminnej należą (§. 12).

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjmując wyboru, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą Rada gminna aż do wysokości 20 zł. wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu Rady służy odwołanie się do Wydziału powiatowego; kara pieniężna wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich.

DZIAŁ IV.

O zakresie działania gminy.

ROZDZIAŁ I.

O zakresie działania gminy w ogóle.

§. 21.

Zakres działania gminy jest:

- a) własny i
- b) poruczony.

Własny zakres działania.

§. 22.

Własny zakres działania t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządza i rozporządza może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonym być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

- a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;
- b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;
- c) staranie o zakładanie i utrzymywanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;
- d) policja polowa;
- e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;
- f) policja zdrowia;
- g) policja nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi słuźebnej;

h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;

k) policja ogniowa, policja budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

l) ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminę utrzymywane i na szkoły ludowe; staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencji do szkół;

m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania, z gminy wybranych;

n) przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji.

Z wyższych względów państwa, mogą być pewne czynności policji miejscowej w pojedynczych gminach, w drodze ustawy krajowej, przekazane osobnym organom rządowym.

Poruczony zakres działania.

§. 23.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracji.

ROZDZIAŁ II.

O zakresie działania Rady gminnej.

§. 24.

Rada gminna jest w sprawach gminy władzą uchwalającą i nadzorującą.

Władza wykonawcza jej nie służy.

Rada gminna zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące i uchwała sposób ich wykonania. Ona jest władzą zwierzchnią gminy we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 25.

Rada gminna obraduje i uchwała o wszystkich sprawach gminy, jej majątku, dobra lub zakładów w granicach ustaw obowiązujących.

W szczególności należy do zakresu działania Rady gminnej:

- a) zmiana granic gminy (§. 2.);
- b) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy i zakładów gminnych;
- c) sprawy należące do zwyczajnego zarządu majątkiem, które Rada gminna osobną uchwałą sobie zastrzegła (§. 26.);
- d) nabywanie lub pozbywanie nieruchomości lub praw, według ustaw za nieruchomości uważanych, obciążanie majątku gminy, zaciąganie pożyczek i lokowanie kapitałów;
- e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, przekształcanie lub znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa, nakładem gminy wykonywać się mające;
- f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych, lub zwiniecie istniejących;
- g) zawieranie, rozwiązywanie, zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;
- h) uchwalanie budżetu rocznego, wydatków budżetem nieprzewidzianych i kredytów dodatkowych, przyzwalanie na przenoszenie uchwalonych kredytów z jednej rubryki do drugiej, uchwalanie wszelkich zmian w budżecie, staranie się o pokrycie niedoboru, uchwalanie dodatków do podatków, opłat, prestacyj i usług i oznaczenie dziennych cen takich prestacyj i robót;
- i) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;
- k) przyzwalanie na rozpoczęcie sporów prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzanie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;
- l) zatwierdzanie wyników wszelkich licytacji;
- m) wybór naczelnika gminy, jego zastępcy i asesorów;
- n) uchwalanie etatu i płac urzędników i służb gminnych, jako też instrukcyj służbowych i statutu emerytalnego dla tychże;
- o) wyznaczenie wynagrodzenia dla naczelnika gminy i jego zastępcy (§. 15.);
- p) mianowanie i oddalanie urzędników i wymiar emerytury dla nich, na wniosek naczelnika gminy;

q) nadzór i kontrola nad czynnościami Zwierzchności gminnej;

r) nadawanie prawa przynależności do gminy i obywatelstwa miejskiego tudzież obywatelstwa honorowego, ustanawianie opłat za nadawanie prawa przynależności i obywatelstwa.

s) wykonywanie służącego gminie prawa patronatu lub prezentowania, rozdawania miejsc fundacyjnych, nie uwłaczając prawom na różnicy wyznań opartym;

t) wybór mężów zaufania do jednania stron;

u) uchwalanie regulaminu dla własnych czynności;

w) udzielanie zdania swego władzom wyższym, na ich żądanie;

z) rozstrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom Naczelnika gminy.

Zwyczajny zarząd majątkiem.

§. 26.

Zwyczajny zarząd majątkiem nie należy do zakresu działania Rady gminnej, lecz Rada może poszczególne sprawy tego zarządu, na wniosek lub po wysłuchaniu Zwierzchności gminnej, swojej uchwale zastrzedz.

Ustanawianie służby.

§. 27.

Rada winna przydać Naczelnikowi gminy służbę potrzebną do załatwiania czynności, wpływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Jeżeli Rada uzna potrzebę ustanowienia posad urzędowych lub służbowych, wtedy uchwali liczbę i płacę urzędników i służb, orzecze o warunkach i sposobie ich mianowania i ich zaopatrzeniu.

Uchwały te poda naczelnik gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego do wiadomości Wydziału krajowego.

Gdyby Rada gminna się wzbraniała uchwalić etat urzędników i służb, lub gdyby się okazało, że uchwalony przez Radę gminną etat nie wystarcza do należytego załatwiania czynności własnego i poruczonego zakresu działania, a Rada gminna mimo wezwania wskazanych jej braków nie uzupełniła, Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem orzec może, jakiej

kategorji urzędników i w jakiej liczbie gmina ustanowić i opłacać ma.

Nadzorowanie Zwierzchności gminnej.

§. 28.

Rada gminna ma prawo i obowiązek urzędowanie Zwierzchności gminnej ciągle nadzorować. Nadzór ten wykonywa Rada gminna za pomocą jednej lub kilku komisji z grona swego wybranych, które obowiązane będą o każdej dostrzeżonej nieprawidłowości lub wadliwości w urzędowaniu Zwierzchności gminnej bezzwłocznie Radę gminną zawiadomić i poczynić wnioski o usunięciu złego, zaś po upływie każdego roku administracyjnego, przedłożyć Radzie gminnej sprawozdanie o swoich czynnościach z wnioskami, jakie uznają za stosowne.

Skoro Rada gminna przekona się o nieprawidłowościach lub wadliwościach, winna się postarać się o bezzwłoczne ich usunięcie, a gdyby to nie odniosło skutku, donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Dla komisji kontrolujących uchwali Rada gminna osobne instrukcje i przedłoży je Wydziałowi powiatowemu do wiadomości.

Naczelnik gminy winien najdalej do dni 30 po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Wydziałowi powiatowemu odpisy sprawozdań komisji kontrolujących w ubiegłym roku, jakoteż odpis uchwał Rady gminnej na podstawie tych sprawozdań zapadłych, lub donieść w tym terminie o zachodzących przeszkodach.

Radą gminna może także ustanawiać osobne komisje do nadzorowania przedsiębiorstw gminnych, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisji Rada gminna powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

Ani komisya kontrolująca, ani specjalne komisje, w myśl niniejszego paragrafu ustanowione, władzy wykonawczej nie mają, a zatem ani same nie zarządzić, ani Zwierzchności gminnej poleceń wydawać nie mogą.

Rewizya kasy.

§. 29.

Rada gminna winna wybrać osobną komisję, której obowiązkiem będzie przynajmniej

cztery razy do roku przedsięwziąć rewizję kasy gminnej i kas zakładów i funduszków pod zarządem gminy zostających i o każdej rewizji Radzie gminnej zdać sprawę na ręce naczelnika gminy, który odpis każdego sprawozdania, do dni 8 Wydziałowi powiatowemu przedłożyć ma. Każdy radny wybrany do komisji szkontrującej, obowiązany jest wybór ten przyjąć.

Od przyjęcia wyboru wymówić się może tylko ten, który nie posiada potrzebnego do szkontowania kasy ogólnego wykształcenia, lub względem którego zachodzą okoliczności w §. 20. lit. g. h. wymienione. Kto bez takiego powodu uwalniającego wyboru przyjąć nie chce, podpada karze, którą Rada gminna aż do wysokości 20 zł. wymierzyć może. Jeżeli członkowie komisji szkontrującej obowiązkom w niniejszym paragrafie na nich włożonym zadość nie uczynią, naczelnik gminy winien na każdego członka komisji winnego zaniedbania swych obowiązków, nałożyć grzywnę do wysokości 20 zł. W takim razie może Wydział powiatowy przeprowadzić szkontro kasy na koszt gminy. Oprócz tego winien Wydział powiatowy od czasu do czasu kasę gminną niespodziewanie szkontrować.

Sprawy policyi miejscowej.

§. 30.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może Rada gminna w granicach ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy co do policyi miejscowej i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do wysokości 50 zł. lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do dni 10.

Uchwały takie Rada gminna powziąć może tylko na wniosek lub po wysłuchaniu naczelnika gminy.

§. 31.

Rada gminna winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbania w tej mierze, pochodzące z jej winy.

Odpowiedzialność gminy.

§. 32.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków względem poli-

cyi miejscowej na niej ciężących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązana jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytany, a na gminie ciążyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody, wyda polityczna władza powiatowa za poprzedniem wysłuchaniem Wydziału powiatowego.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się pomiędzy gminą a poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Zaopatrywanie ubogich.

§. 33.

Rada gminna ma czuwać nad tem, aby ubodzy według ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki i oznaczy sposób ich użycia.

Udzielanie zdania.

§. 34.

Na żądanie władz rządowych lub autonomicznych winna Rada gminna udzielać im swojego zdania.

Rozstrzyganie zażaleń.

§. 35.

Rada gminna rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom naczelnika gminy, w sprawach dotyczących się majątku i dobra gminnego lub zakładów gminnych, niemniej w tych sprawach, w których naczelnik gminy tylko uchwały Rady gminnej wykonywa.

We wszystkich innych sprawach własnego zakresu działania rozstrzyganie rekursów przeciw postanowieniom naczelnika gminy należy do Wydziału powiatowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Regulamin.

§. 36.

Wydział krajowy w drodze rozporządzenia wyda regulamin dla czynności Rad gminnych tudzież instrukcję dla czynności Zwierzchności

gminnych we własnym zakresie działania i dla kas gminnych, uwzględniając różnice potrzeb i stosunków zachodzących między gminami większemi i mniejszemi.

Rada gminna może jednak uchwalić inny regulamin dla własnych czynności i instrukcję dla swej Zwierzchności gminnej i swojej kasy gminnej, winna jednak regulamin dla własnych czynności i instrukcję dla Zwierzchności gminnej przedłożyć za pośrednictwem Wydziału powiatowego Wydziałowi krajowemu do wiadomości.

Instrukcja dla kasy gminnej, przez Radę gminną uchwalona, wymaga zatwierdzenia przez Wydział krajowy.

Dopóki Rada gminna nie uchwali i nie przedłoży Wydziałowi krajowemu osobnego regulaminu dla swoich czynności i osobnej instrukcji dla Zwierzchności gminnej, obowiązując będą regulamin i instrukcja przez Wydział krajowy wydana.

Instrukcja dla kasy gminnej przez Wydział krajowy wydana, obowiązując będzie tak długo, dopóki uchwalona przez Radę gminną osobna instrukcja dla swej kasy, nie uzyska zatwierdzenia Wydziału krajowego.

Zwoływanie Rady.

§. 37.

Rada gminna zbiera się na posiedzenie ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej zaś raz na miesiąc. — Naczelnik gminy lub jego zastępca zwołuje Radę na posiedzenie. — Każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Naczelnik gminy musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część radnych, polityczna władza powiatowa albo też Wydział krajowy lub Wydział powiatowy.

O nastąpić mającym posiedzeniu naczelnik gminy w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych radnych.

Komplet do uchwał.

§. 38.

Rada gminna nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecna.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu potrzebna jest obecność dwóch trzecich radnych.

Jeżeli na posiedzenie nie zbierze się ilość radnych potrzebna do powzięcia uchwał, winien naczelnik gminy najdalej do trzech dni zwołać Radę powtórnie i zarazem wezwać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swej nieobecności, winien naczelnik gminy nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 10 zł.

Przeciw takiemu orzeczeniu służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Grzywnę tę ściągnie naczelnik gminy. — Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach się nie jawi, może Rada gminna na czas oznaczony, lub też na cały w toku będący peryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć. — Przeciw tej uchwale służy wykluczonemu rekurs do Wydziału powiatowego w terminie dni 14, licząc od dnia doręczenia mu zawiadomienia o dotyczącej uchwale Rady gminnej.

Przeszkody uczestnictwa w obradach.

§. 39.

Członek Zwierzchności gminnej lub Rady gminnej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego urzędowania, jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych; winien jednak na żądanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych wyjaśnień.

§. 40.

Członkowie Zwierzchności gminnej są obowiązani być obecnymi na każdym posiedzeniu Rady i mogą w każdym czasie głos zabrać. — W głosowaniu przy sprawdzeniu rachunków i udzieleniu Zwierzchności gminnej absolutoryum, nigdy udziału brać nie mogą.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

§. 41.

Na posiedzeniach Rady gminnej przewodniczy naczelnik gminy, a w razie przeszkody, jego zastępca. Każde posiedzenie odbyte z pominięciem tego przepisu, jest nieważne. Naczelnik gminy lub jego zastępca zwołuje Radę, zagaja i zamyka posiedzenie, układa porządek dzienny, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

Sekretarz Rady.

§. 42.

Rada gminna wybiera sekretarza swego bądź z grona swego, bądź z pomiędzy urzędników gminy.

Warunki ważności uchwał.

§. 43.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych radnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący. — W innych wypadkach przewodniczący nie głosuje z wyjątkiem wyborów. — Głosowanie odbywa się jawnie; wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Jawność posiedzeń.

§. 44.

Posiedzenia Rady odbywają się w lokalu urzędowym publicznie, wyjątkowo jednak może Rada uchwalić tajne posiedzenie. — Posiedzenia, na których przedmiotem obrad jest budżet lub zamknięcie rachunków w każdym razie będą publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad lub w inny sposób przeszkadzała obradom, przewodniczący ma prawo i obowiązek po poprzednim bezskutecznym napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

Protokół posiedzenia.

§. 45.

Z każdego posiedzenia spisany będzie w księdze na to przeznaczonej protokół, obejmujący nazwiska radnych, wnioski na posiedzeniu czynione i zapadłe uchwały. — Protokół ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego,

dwóch obecnych na posiedzeniu radnych i sekretarza.

Każdemu członkowi gminy wolno przegła-
dać protokoły.

ROZDZIAŁ III.

O zakresie działania Zwierzchności gminnej.

§. 46.

Naczelnik gminy w sprawach gminy jest
organem zarządzającym i wykonawczym.

W razie przeszkody zastępuje naczelnika
gminy jego zastępca, tego zaś jeden z asesorów.
Rada gminna na początku każdego roku oznaczy,
który asesor w razie przeszkody zastępcy ma
zastępować naczelnika gminy.

§. 47.

Do zakresu działania naczelnika gminy na-
leży w szczególności:

- a) przewodniczenie w Radzie gminnej i
przygotowanie wniosków do uchwał Rady;
- b) wykonywanie ustaw i rozporządzeń we
własny zakres działania gminy wchodzących;
- c) wykonywanie wszelkich uchwał i zarzą-
dzeń Rady gminnej;
- d) kierownictwo urzędem gminnym, nadzór
nad urzędnikami i sługami;
- e) wykonywanie policji miejscowej;
- f) zarządzenie w razach nagłych, za następ-
nem usprawiedliwieniem wobec Rady gminnej;
- g) przedstawianie do mianowania i odda-
lania urzędników gminy i wykonywanie władzy
dyscyplinarnej nad urzędnikami i sługami;
- h) zarząd majątkiem, dobrem i dochodami
gminy, zakładów i funduszków gminnych, lub pod
zarządem gminy zostających;
- i) prowadzenie kasowości i rachunkowości
gminy;
- k) wykonywanie wszelkich spraw poruczo-
nego zakresu działania.

§. 48.

Naczelnik gminy reprezentuje gminę na ze-
wnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przy-
jmuje zobowiązania względem osób trzecich, mu-
szą być podpisane przez naczelnika gminy i je-
dnego asesora.

Dokument dotyczący interesu, do którego
zawarcia potrzebne jest przyzwolenie Rady lub
wyższe zatwierdzenie, musi nadto być podpisa-
nym przez dwóch radnych i powołać się na to
przyzwolenie lub zatwierdzenie. W każdym ra-
zie dokument wydany imieniem gminy musi być
zaopatrzone pieczęcią gminną.

Sprawowanie policji miejscowej.

§. 49.

Do naczelnika gminy należy odpowiednie
ustawom sprawowanie policji miejscowej, o ile
pojedyncze jej czynności nie są przekazane
w drodze ustawy krajowej organom rządowym.

W nagłych wypadkach nieszczęścia, n. p.
przy pożarach lub powodziach i t. p. naczelnik
gminy ma prawo zarządzić wykonanie robót
wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usu-
nięcia niebezpieczeństwa chwilowego i zmusić do
tych robót każdego zdolnego do nich członka
gminy a nawet i obcych. Gdyby środki policji
miejscowej nie były dostateczne do zabezpiecze-
nia dobra publicznego (jak n. p. w razie epide-
mii) lub gdyby własne siły gminy nie wystar-
czyły do odwrócenia grożącego niebezpieczeń-
stwa, naczelnik gminy winien zawiadomić o tem
natychmiast polityczną władzę powiatową.

Zagrażanie karami.

§. 50.

Naczelnik gminy ma wyjątkowo prawo za-
grażania karą pieniężną do 10 zł., lub w razie
niemożności jej uiszczenia karą aresztu do dwóch
dni, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tym-
czasowego policji miejscowej niedopuszczającego
zwłoki.

Wykonywanie władzy karnej.

§. 51.

O ile w ustawach i przepisach, które do-
tyczą policji miejscowej należącej do zakresu
działania gminy, wyrażoną jest sankcja karna,
i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie
podlegają ustawie karnej, służy prawo orzekania
kar za takie przekroczenia naczelnikowi gminy
a względnie jego zastępcy.

W ten sposób mają być także orzekane
kary oznaczone przez Radę gminną (§. 30).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich niszczenia kary aresztu mogą być orzekane.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

Tok instancji.

§. 52.

Od orzeczeń wydanych według §. 51. odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, albo członków Sejmu krajowego, natenczas winien naczelnik gminy przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i potwierdzenia.

Przeznaczenie kar.

§. 53.

Kary pieniężne, orzeczone podług §. 51. wpływają do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

Przedstawienie urzędników do mianowania i przeniesienia w stan spoczynku.

§. 54.

Na podstawie etatu przez Radę gminną uchwalonego lub na podstawie orzeczenia Wydziału krajowego w myśl ostatniego ustępu §. 27. w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wydanego, naczelnik gminy przedstawia Radzie gminnej urzędników gminy do mianowania. Mianowani urzędnicy posiadać muszą przepisaną kwalifikację.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy, jakie kwalifikacje dla każdej kategorii posad są potrzebne z uwzględnieniem różnicy potrzeb i stosunków gmin większych a mniejszych z pozostawieniem odpowiedniego czasu przejściowego.

Naczelnik gminy przedstawia Radzie gminnej wnioski o przeniesienie urzędników w stan spoczynku i wymierzenie emerytury dla nich.

Naczelnik gminy mianuje i oddala sługi

gminne i przedstawia Radzie gminnej wnioski co do ich zaopatrzenia.

Sledztwa dyscyplinarne.

§. 55.

Naczelnik gminy wdraża i przeprowadza sledztwa dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom gminnym i orzeka o karach dyscyplinarnych.

Naczelnik może w drodze dyscyplinarnej urzędnika suspendować. Oddalenie urzędnika ze służby w drodze dyscyplinarnej nastąpić może tylko za uchwałą Rady gminnej.

Orzeczenia dyscyplinarne przeciw rachmistrzowi, kasyerowi i kontrolorowi tylko Rada gminna po wysłuchaniu naczelnika gminy wydać może.

Zarząd majątkiem.

§. 56.

Naczelnik gminy zarządza majątkiem gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminy, czuwa nad ich wykonaniem i załatwia sprawy ubogich według ustaw.

Naczelnik zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowy innych nie zawiera postanowień.

W szczególności winien naczelnik gminy starać się o ściąganie wszystkich wierzytelności gminy, zakładów i funduszków gminnych lub pod zarządem gminy zostających, tudzież wszelkich czynnych zaległości. Gdyby naczelnik obowiązku tego należycie nie wypełniał, a Rada gminna, mimo upomnienia ze strony Wydziału powiatowego, temubymie zaradziła, Wydział powiatowy będzie miał prawo zarządzić środki zaradcze, jakie uzna za stosowne a nawet ustanowić na koszt gminy zastępcę prawnego, który imieniem gminy wierzytelności i zaległości w drodze prawnej ściągnie.

Przepis ten odnosi się także do pretensyj gminy, któreby jej z mocy §§. 63.—65. do członków Zwierzchności gminnej przysługiwały.

Kolaudacye.

§. 57.

Naczelnik gminy zarządza wszelkie roboty i dostawy dla gminy, rozpisuje i przeprowadza licytacye, odbiera i kolauduje wykonane roboty lub dostawy. Do każdego odbioru i do każdej kolaudacyi winien naczelnik gminy zawiadamiać komisję kontrolującą Rady gminnej a to w takim czasie, aby komisya czynność tę ze swej strony nadzorować mogła.

Komisye.

§. 58.

Rada gminna może na wniosek lub po wysłuchaniu naczelnika gminy uchwalić, aby sprawowanie poszczególnych czynności ogólnego zarządu gminnego lub policji miejscowej powierzone zostało osobnym komisjom.

Każda taka komisya składa się z jednego członka Zwierzchności gminnej, jako przewodniczącego i kilku członków przez Radę gminną z jej grona lub z poza jej grona wybranych.

Do takich komisyj winna Rada gminna uchwalić osobne instrukcyje.

Komisye te podlegają naczelnikowi gminy i polecenia jego wykonywać ściśle są obowiązane.

Dobrowolne licytacye.

§. 59.

Naczelnik gminy zezwala na przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Kasowość i rachunkowość.

§. 60.

Naczelnik gminy jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie kasowości i rachunkowości, jest przeto obowiązany kasę przynajmniej raz na miesiąc skontrolować.

Poruczony zakres działania.

§. 61.

Naczelnik gminy załatwia wszelkie sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wyko-

niania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, naczelnik winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady gminnej.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady, bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasiągnięta, może naczelnik gminy działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie Rady.

Rząd może polecić na swój koszt załatwienie spraw, należących do poruczonego zakresu działania w całości lub części organom własnym.

Wstrzymanie wykonania uchwał.

§. 62.

Jeżeli naczelnik gminy sądzi, że uchwała przez Radę gminną powzięta narusza ustawę, przekracza zakres działania Rady lub jest szkodliwą interesom gminy, winien wstrzymać wykonanie takiej uchwały i najdalej do trzech dni po jej powzięciu odnieść się do wyższej władzy o rozstrzygnięcie, czy uchwała wykonaną być ma czy nie.

Orzeczenie to należy do politycznej władzy powiatowej, jeżeli naczelnik sądzi, że uchwała narusza ustawę lub przekracza zakres działania gminy, zaś do Wydziału powiatowego, jeżeli sądzi, że uchwała jest szkodliwą interesom gminy.

Władza wyższa winna wydawać swoje orzeczenie w ciągu dni ośmiu, a jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, polityczna władza powiatowa zawiadomi o swoim orzeczeniu Wydział powiatowy.

Orzeczenie tych władz jest dla naczelnika gminy stanowczem i nie służy mu prawo wyższego odwołania się.

Rada gminna ma jednak prawo wnieść rekurs od takiego orzeczenia do Namiestnictwa, a względnie do Wydziału krajowego w terminie 14-dniowym.

O wstrzymaniu wykonania uchwał naczelnik ma Radę gminną na najbliższym posiedzeniu zawiadomić. Jeżeli naczelnik gminy nie przedłoży władzy wyższej w terminie 3-dniowym uchwały wstrzymanej do rozstrzygnięcia, uchwała ta staje się prawomocną i bezzwłocznie wykonaną być musi, o ile nie zachodzi wypadek w §. 104. przewidziany.

Odpowiedzialność naczelnika gminy.

§. 63.

Naczelnik gminy jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Od tej odpowiedzialności uwolnić nie może naczelnika gminy ustanowienie komisji dla poszczególnych spraw (§. 58.)

Co do poruczonego zakresu jest on odpowiedzialnym Rządowi.

Pretensje gminy co do wynagrodzenia szkód pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

§. 64.

Jeżeli zastępca naczelnika gminy lub jeden z asesorów powołany zostaje do zastępowania naczelnika gminy, względnie jego zastępcy, natenczas zastępca naczelnika i względnie asesor, wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki naczelnika gminy i są odpowiedzialnymi za swoje czynności urzędowe tak samo, jak naczelnik gminy.

§. 65.

Asesorowie dodani są naczelnikowi gminy dla pomocy w urzędowaniu. Asesorowie winni naczelnika wspierać w urzędowaniu i mają według jego zarządzenia i pod jego odpowiedzialnością wykonywać czynności, które im poruczy.

Każdy asesor odpowiedzialny jest gminie za zaniechanie lub nienależyte wykonanie czynności przez ustawę niniejszą w ogóle, przez naczelnika gminy lub przez Radę gminną w szczególności mu poruczonych.

Pretensje gminy do wynagrodzenia szkód z odpowiedzialności tym paragrafem orzeczonej mają być dochodzone zwykłą drogą prawa.

DZIAŁ V.

O gospodarstwie gminnym i nakładaniu ciężarów na gminę.

Inwentarz majątku.

§. 66.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów winny być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisany w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy, każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć inwentarz.

Zakładanie i utrzymywanie inwentarza należy do naczelnika gminy, który także stara się ma o wpisanie do ksiąg hipotecznych wszystkich praw gminy względem nieruchomości. Pierwszy inwentarz przedłożony będzie Radzie gminnej do zatwierdzenia, a dwa odpisy zatwierdzonego inwentarza przedłoży naczelnik gminy Wydziałowi powiatowemu, który jeden z tych odpisów przesyła Wydziałowi krajowemu.

O zmianach w inwentarzu uwiadomi naczelnik gminy najdalej w dwa miesiące po upływie każdego roku Radę gminną i Wydział powiatowy, który o tem doniesie Wydziałowi krajowemu.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

§. 67.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra między członków gminy potrzebna jest uchwała Sejmiku krajowego.

Użytkowanie majątku gminnego.

§. 68.

Majątek gminny i jej zakładów ma być w ten sposób administrowany, aby przyniósł ile możności największy stały dochód. Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ile by zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 69.

Dotychczasowy niezaprzeczony zwyczaj rozstrzyga, którzy członkowie gminy i w jakim wymiarze w użytkach dobra gminnego udział mają.

Rada gminna, uwzględniając ten zwyczaj i istniejące specjalne tytuły prawne, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przy czem ustanowić może opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Rada gminna uchwali także sposób użytkowania z dobra gminnego; uchwała ta wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego.

Nadwyżka dochodów z dobra gminnego pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych — wpływa do kasy gminnej.

Rok administracyjny.

§. 70.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

Budżet i rachunki roczne.

§. 71.

Naczelnik gminy winien corocznie ułożyć budżet gminny i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć go Radzie gminnej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku administracyjnego. Rada gminna ma budżet uchwalić najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy, funduszków i zakładów gminnych, lub pod zarządem gminy zostających, winien naczelnik gminy najpóźniej w miesiąc po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie gminnej, która obowiązana jest rachunki najdalej do dwóch miesięcy po ich przedłożeniu rozpoznać i załatwić.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, których spostrzeżenia przy rozpoznaniu budżetu i rachunków wzięte będą pod rozwagę.

Gdyby Rada gminna nie wstawiła w swój budżet należności, którą gmina uścić jest obowiązana bądź na mocy ustawy, bądź na mocy wyroku lub dokumentu, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należności w budżet gminy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 72.

O dniu, w którym projekt budżetu i rachunki roczne Radzie gminnej przedłożone zostały, zawiadomi naczelnik gminy Wydział powiatowy.

Uchwalony przez Radę budżet i sprawdzone przez nią rachunki przedłożyć należy w dwóch odpisach Wydziałowi Rady powiatowej, który jeden odpis przedłoży Wydziałowi krajowemu.

§. 73.

Do sprawdzenia rachunków w §. 71. wymienionych, Rada gminna wybrać ma komisję, która sprawozdanie i wnioski swoje Radzie gminnej najdalej do sześciu tygodni przedłożyć ma.

Każdy radny obowiązany jest wybór do tej komisji przyjąć, jeżeli nie zachodzą powody do wymówienia się od przyjęcia tego wyboru w §. 29. wymienione.

Jeżeli komisya obowiązkom na nią w niniejszym paragrafie włożonym w oznaczonym tu terminie zadość nie uczyni i zwłoki należycie nie usprawiedliwi, naczelnik gminy na każdego członka komisji za winnego uznanego grzywnę aż do wysokości 20 zł. W takim razie zarządzi Wydział powiatowy wybór innej komisji, wyznaczając nowy termin do sprawdzenia i załatwienia rachunków.

Gdyby i to zarządzenie skutku nie odniosło, lub gdyby Wydział powiatowy się przekonał, że rachunki nie są należycie sprawdzone, Wydział powiatowy z ramienia swego zarządzi sprawdzenie rachunków na koszt gminy.

Od takiego rozporządzenia Wydział powiatowy służy rekurs do Wydziału krajowego.

§. 74.

W zarządzie gminy i przy zawiadywaniu jej majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. — Na wydatki, które odłożyc się nie dadzą, a we właściwej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może naczelnik gminy opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

§. 75.

Wydatki na cele gminne mają być przede wszystkim pokrywane z dochodów gminy.

Z majątku osobnego.

§. 76.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest majątek, należy przede wszystkim dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

Wydatki połączone z posiadaniem
dobra gminnego.

§. 77.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 69.) nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

Wydatki odrębne.

§. 78.

Wydatki dotyczące tylko interesu pewnych klas mieszkańców lub posiadaczy gruntów lub domów, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

2. Prestacje.

§. 79.

O ile dochody w §. 75. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

- a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty nie należące do kategorii dodatków do podatków;
- c) usługi i roboty na cele gminne.

a) Dodatki do podatków.

§. 80.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj nakładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie, a to na wszystkie równo, to jest podług tej samej stopy procentowej. Dodatki te mają być rozkładane

równo w całym obrębie gminy. Wyjątki od tych przepisów objęte są §. 85. i 86.

§. 81.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać producyi i obrotu handlowego.

§. 82.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego przenoszących 50% do 100% potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego, za zgodą c. k. Namiestnictwa. Takie zezwolenie udzielonem być może tylko na lat 5.

Gdyby porozumienie między Wydziałem krajowym a c. k. Namiestnictwem do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli lat 5., lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

b) Inne opłaty.

§. 83.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jako też do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebną jest ustawa krajowa.

Zezwolenie na dalszy pobór tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotychczas ustawą dotąd dozwolone były.

Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez reprezentacyę gminną w zakresie jej kompetencyi udzielone uprawnienia, tudzież za używanie

zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolone być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

c) Posługi i roboty.

§. 84.

Za uchwałą Rady gminnej mogą być wymagane posługi i roboty, tak ciągłe jak i ręczne.

Rada winna rok rocznie na następujący rok administracyjny oznaczyć cenę dziennych posług i robót.

Posługi będą wymagane kolejno. Wyjawszy nagłe wypadki wskazane w §. 49. wolno jest każdemu wymagane od niego posługi lub roboty albo osobiście albo przez zdolnego zastępcę wykonać, albo też wykupić się od nich, składając do kasy miejskiej ich wartość, obliczoną podług cen przez Radę ustanowionych.

Wyjątki.

§. 85.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich niemniej do posług i robót nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, państwa, kraju, powiatu, gminy, zakładów krajowych, powiatowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów,

b) pasterze dusz co do ich kongruj.

§. 86.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ogłoszenie uchwał dotyczących prestacyj.

§. 87.

Uchwała Rady dotycząca prestacyi musi być w gminie ogłoszona. Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej

w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasięgnięciu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

Pobór prestacyj.

§. 88.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków co podatki.

Tylko dodatki do podatku konsumcyjnego mogą być na żądanie gminy razem z podatkiem rządowym lub samoistnie przez gminę pobierane.

Inne należitości pieniężne, na cele gminne nałożone na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady gminnej, niemniej kary pieniężne orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera naczelnik gminy przez swoje organa a w razie nieuiszczenia ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się z posługi lub roboty, wzbrania się jej wykonać, naczelnik gminy poleci wykonanie takiej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego i ściągnie wydaną kwotę w sposób przepisany dla ściągania innych należitości pieniężnych.

W nagłych wypadkach, wskazanych w §. 49. mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

Konkurencyje.

§. 89.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budwy dróg jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specjalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

DZIAŁ VI.

O zawiadywaniu specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 90.

W gminach, składających się z ludności chrześcijańskiej i izraelskiej, pozostaje tak chrze-

ściańska jak i izraelska ludność przy własności posiadania i używania zakładów i funduszy, przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne w których wyłączny udział tylko jej samej służy.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej.

§. 91.

Specjalne sprawy ludności chrześcijańskiej (§. 92.), o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Rady gminnej lub Zwierzchności gminnej, zawiadywane będą przez Radę lub Zwierzchność podług przepisów niniejszej ustawy, z tem jednak ograniczeniem, że izraelicy członkowie Rady gminnej i Zwierzchności gminnej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwianiu tychże spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednak liczba chrześcijańskich członków Rady gminnej nie wynosiła przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześcijańscy wyborcy gminy w sposób ordynacją wyznaczoną, dla załatwiania spraw ludności chrześcijańskiej tyłu chrześcijan, ile będzie potrzeba dla uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał Rady gminnej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Jeżeli naczelnikiem gminy jest niechrześcijanin, wybierze chrześcijańska część Rady gminnej, a wedle potrzeby uzupełniona ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę, któremu służyć będą co do załatwiania spraw ludności chrześcijańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy służą naczelnikowi gminy.

§. 92.

Do specjalnych spraw ludności chrześcijańskiej należą :

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pastery dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszy przeznaczonych dla chrześcijan lub na cele, w których tylko chrześcijanie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześcijańskiej lub przeznaczonego wyłącznie do dla tej ludności, lub też zostającego w wyłącznym jej używaniu.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności izraelskiej.

§. 93.

Zawiadywanie specjalnymi sprawami ludności izraelskiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą :

a) sprawy bóżnic, cmentarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszy, przeznaczonych dla izraelitów lub na cele, w których tylko izraelicy udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznym używaniu.

Prawo nadzoru Rady gminnej.

§. 94.

Prawo Rady gminnej do nadzoru, o ile takowy służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonym także względem przedmiotów w §§. 92. i 93. wymienionych.

§. 95.

Nakładanie dodatków do podatków, jako też innych prestacyj na członków gminy na cele w §§. 92. i 93. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady gminnej, o ile ustawy specjalne nie stanowią inaczej.

Jeżeli jednak w Radzie gminnej nie ma $\frac{2}{3}$ chrześcijan, nakładanie dodatków do podatków i innych prestacyj na chrześcijańskich członków gminy, na cele w §. 92. wskazane, nastąpić może za zezwoleniem Wydziału powiatowego.

Przeciw uchwałom w tej mierze, tak Rady gminnej jak i Wydziału powiatowego, służą te

same środki, co i przeciw innym uchwałam tych władz.

DZIAŁ VII.

O łączeniu gmin.

§. 96.

Do gminy, niniejszej ustawie podlegającej wcieloną być może granicząca z nią gmina wiejska lub małomiejska, lub część takiej gminy, jeżeli reprezentacye obu tych gmin na to się zgodzą, a Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na wcielenie zezwoli.

Wcielenie takie nastąpić może w drodze ustawy krajowej, nawet wbrew woli gminy, jeżeli należyte wykonywanie politycy miejscowej tego wymaga.

W razie takiego wcielenia należy w drodze dobrowolnej zgody między gminami, a w razie nieudania się takiej zgody w drodze ustawy krajowej uregulować stosunki co do posiadania i użytkowania własności gmin połączonych.

DZIAŁ VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 97.

Rada powiatowa a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Sejm a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od Rady gminnej i Zwierzchności gminnej albo za pośrednictwem Wydziału powiatowego, albo też bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisji zarządzić dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Zatwierdzenie uchwał przez Radę powiatową.

§. 98.

Do spraw, w których uchwały Rady gminnej muszą być przedkładane Radzie powiatowej

do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2. i 82. także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy należącej do zakładowego majątku lub dobra gminy albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartości ciężaru wynikającego ze zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego ztąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę lub obciążyć gminę prestacyami;

d) wydzierżawienie na dłuższy czas, niż na lat sześć lub w inny sposób, niż przez publiczną licytację najwięcej ofiarującemu;

e) opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub w całości i wogóle opuszczanie i odpisywanie wierzytelności i pretensyi gminnych.

§. 99.

Uchwały Rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Rady powiatowej, która je wraz z swoim zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

Rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 100.

Wydział powiatowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałam Rady gminnej i Zwierzchności gminnej we wszystkich sprawach własnego zakresu działania.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs wnoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Każdy rekurs ma być wnoszonym na ręce naczelnika gminy w nieprzekraczalnym terminie 14 dni, od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

Władza dyscyplinarna nad Zwierzchnością gminną.

§. 101.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy pojedynczym członkom

Zwierzchności gminnej dawać upomnienia i nakładać kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a.

Kary te wpływają do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

W razie cięższego przekroczenia, lub ciągłego zaniechywania obowiązków, może członek Zwierzchności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszony w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna władza krajowa, za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym śledztwie dyscyplinarnym może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Zwierzchności gminnej, a nawet na przeciąg czasu nieprzekraczający lat trzech uznać niedolnym do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej uznany winnym, ponosi koszt dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej w tym celu, aby go zagnić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasów urzędowania jego.

Mianowanie zastępcy dla gminy.

§. 102.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami Rada gminna ze względu na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronna, Wydział powiatowy starać się będzie spowodować dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przysłała, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

Prawo Rządu do nadzoru i wstrzymania uchwał.

§. 103.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa. W tym celu może ona żądać

udzielenia sobie uchwał Rady gminnej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 104.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę gminną, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza powiatowa o wydanym zakazie uwiadomić równocześnie Wydział powiatowy.

§. 105.

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw zarządzeniom naczelnika gminy, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady gminnej, względem których rozstrzyganie rekursów należy do Wydziału powiatowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 106.

Jeżeli Rada gminna zaniebuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków w moc ustaw na gminie ciążyących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna — przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 107.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na naczelnika gminy lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki, w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 20 zł. w. a.

Kara ta wpływa do kasy gminnej, na fundusz ubogich gminy.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego i jeżeli Rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie jak i w razach wskazanych w §. 106 należy postępować z wszelką możliwą oględnością, tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Rozwiązanie Rady gminnej.

§. 108.

Namiestnik może Radę gminną rozwiązać. Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs taki musi być podpisany przez naczelnika gminy lub przynajmniej przez jedną trzecią część członków rozwiązanej Rady gminnej.

Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu winien być rozpisany nowy wybór. Tymczasowy zarząd może być poruczony naczelnikowi z przydanymi mężami zaufania, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wyznaczy.

Jeżeli ze strony c. k. Namiestnictwa, lub Wydziału krajowego, podniesiony został zarzut przeciw powierzeniu tymczasowego zarządu naczelnikowi gminy, natenczas Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw bieżących.

Sprawy w §. 98. wymienione nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego

w przedmiocie założenia szkoły gospodyń wiejskich.

Sprawozdawca poseł Dydyński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby celem założenia krajowej szkoły gospodyń wiejskich przeprowadził bądźto z osobami prywatnymi, bądź z instytucjami publicznymi odpowiednie rokowania i o wyniku takowych zdał sprawę Sejmowi na najbliższej tegoż sesji.

2. Sprawozdaniem niniejszem załatwioną zostaje petycja L. s. 1.064.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o nauczycielach wędrownych do nauki gospodarstwa wiejskiego.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na utrzymanie czterech nauczycieli wędrownych do nauki gospodarstwa wiejskiego wstawia się w rubr. XV. budżetu wydatków na rok 1891 kwotę 8.000 zł. w. a. przyjmując zarazem do dochodów 4.000 zł. subwencji ze skarbu państwa na ten cel zapewnionej. (Uchw. Sejmu z 27. listop.)

2. Upoważnia się Wydział krajowy do przyjęcia w r. 1891 dwóch nowych nauczycieli wędrownych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie subwencji na zalesienie wydmy piaskowych i nieużytków w powiatach Tarnobrzeskim, Jarosławskim, Cieszanowskim, Jaworowskim i Mościskim.

Sprawozdawca poseł Zamoyski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm krajowy wyznacza na koszta zalesienia wydm piaskowych i nieużytków z funduszków krajowych:

a) dla okręgu roboczego Tarnobrzeskiego kwotę 1.220 zł. rozłożoną na 4 lata, począwszy od roku 1891 po 305 zł. rocznie;

b) dla okręgu roboczego Jarosławsko-Cieszanowskiego kwotę 2.800 zł. rozłożoną na lat 7, począwszy od roku 1891 po 400 zł. rocznie;

c) dla okręgu roboczego Jaworowsko-Mościskiego kwotę 1.600 zł. rozdzieloną na lat 4, począwszy od roku 1891 po 400 zł. rocznie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacania subwencji powyższych pod warunkiem, że właściciele wydmisk piaskowych i nieużytków, które mają być zalesione, dostarczą bezpłatnie robociznę potrzebną do wykonania wszelkich prac około projektowanych zalesień, niemiennie grunt pod szkółki i potrzebny do ich ogrodzenia materiał, a c. k. Rząd utrzymywać będzie swoim kosztem leśników fachowo wykształconych, którzyby pracami około zalesienia kierowali, a nadto Wydziałowi krajowemu służy prawo ingerencji i kontroli co do sposobu użycia subwencji z funduszków krajowych niniejszą uchwałą wyznaczonych.

3. Na wypłatę powyż uchwalonych subwencji otwiera Sejm Wydziałowi krajowemu na rok 1891 kredyt do wysokości 1.105 zł. w. a.

Sprawozdawca podnosi, że pokrycie wymagane w tych wnioskach, zostało już uchwalone przy rozprawie budżetowej dnia 27. listop. 1890.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1. a, b, c, ustępy 2. i 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Z powodu nieobecności w Izbie sprawozdawcy p. Horodyskiego, Izba nie przystępuje do punktu 11. i 12. porządku dziennego — t. j. do sprawozdania komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie zarządu funduszem pożyczkowym na budowę koszar dla c. i k. wojska i do sprawozdania komisji administracyjnej z petycji gminy Jarosławia o przedłużenie terminów spłaty i darowanie odsetek zwłoki.

Izba przystępuje do punktu 13. porządku, którym jest:

Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie dotyczącym ulg legalizacyjnych w sprawach drobiazgowych hipotecznych.

Sprawozdawca poseł Weigel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przedłożony projekt ustawy co do ulg legalizacyjnych w sprawach drobiazgowych hipotecznych zwraca się Wydziałowi krajowemu do zastanowienia się nad szkodliwością jego dla Galicyi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego, w każdym razie zaś do osiągnięcia zdania sfer kompetentnych, pod względem wysokości kwoty, za podstawę normy służyć mającej.

Przemawia p. Żardecki i podnosi projekt ustawy przedłożonej w tym przedmiocie przez Wydział krajowy, i wnosi wzięcie takowego pod obrady, a ewentualnie zapowiada poprawkę do wniosku komisji.

Przemawiają p. Huryk, p. Potoczek i p. Barabasz.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba popiera wniosek p. Żardeckiego.

W głosowaniu jednak odrzuca Izba wniosek p. Żardeckiego.

P. Żardecki stawia następujący wniosek, jako poprawkę do wniosku komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przedłożony projekt ustawy co do ulg legalizacyjnych w sprawach drobiazgowych hipotecznych zwraca się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby po osiągnięciu opinii Rad powiatowych i innych kompetentnych czynników, w tym kierunku, czy i o ile ta ustawa będzie pożądaną dla ludności włościańskiej, z wyników badań zdał sprawę i odpowiednie wnioski przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

Izba popiera poprawkę p. Żardeckiego.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. Żardeckiego w miejsce wniosku komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z przedłożenia Wydziału krajowego co do uregulowania sprawy podwód.

Sprawozdawca poseł Weigel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

I. aby w jak najkrótszym czasie przystąpił do uregulowania sprawy podwód w drodze ustawodawczej, mianowicie przez oznaczenie wynagrodzenia za dostarczane podwoły w wysokości stosunkom tutejszo-krajowym odpowiadającej;

II. aby, zanim to nastąpi, podniósł od 1. stycznia 1891 r. wynagrodzenie za podwoły w drodze administracyjnej do wysokości w innych krajach monarchii, mianowicie w krajach ościenionych praktykowanej.

(Tem załatwione zostają petycje gmin Gaj, Libertów, Mogilany i miasta Liska z roku bieżącego do L. s. 105, 107, 205 i 659).

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. i ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, i przyjmuje dalszy wniosek komisji w załatwieniu wniesionych petycji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji Instytutu prowizyjnego dla sług i urzędników austriackich kolei państwowych o uwolnienie na lat trzydzieści od dodatków domów mieszkalnych dla robotników w Nowym Sączu.

Sprawozdawca poseł Weigel przedstawia, iż komisja podatkowa nie mogła jeszcze wykonać sprawozdania i wniosków w powyższym przedmiocie, tudzież że sprawozdanie to wypracowanem być może do posiedzenia wieczornego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy i obszaru dworskiego Laszki związane o przeniesienie tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Rudkach do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Mościskach.

Sprawozdawca poseł Rożankowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim nad petycją gminy

i obszaru dworskiego Laszki związane o przeniesienie miejscowości tej z okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Rudkach do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Mościskach przechodzi do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego Departamentu III.

Sprawozdawca poseł Rey, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

R e z o l u c y a.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zajął się sprawą reformy opłat od spadków pobieranych na rzecz byłego funduszu szkół normalnych, a obecnie funduszu szkolnego krajowego i odpowiednie przedłożył wnioski na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o memoriale Wydziału Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych w sprawie nadzoru lekarskiego w szkołach kraju naszego.

Sprawozdawca członek Sejmu Zakrzewski prostuje omyłkę druku w sprawozdaniu zawartą mianowicie wyraz „wykonują“, zastąpić należy wyrazem „wykonywują“, — a następnie uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w najkrótszym czasie ustanowił lekarzy szkolnych przy szkołach średnich w kraju naszym.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego o szkołach przemysłowych uzupełniających.

Sprawozdawca poseł Rutowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Komisja przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z działalności na polu szkół przemysłowych uzupełniających.

2. Sejm ponownie wzywa c. k. Rząd, ażeby tenże w drodze konstytucyjnej wyjednał ze skarbu państwa, w równym stosunku jak w innych krajach Monarchii, zasiłki dla szkół przemysłowych uzupełniających w Galicyi odpowiednio do istotnych potrzeb, wykazanych w memoriałach krajowej komisji przemysłowej.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby tenże, wzorowy statut dla szkół przemysłowych uzupełniających przedłożony c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty pod d. 19. września 1889. l. 272 uznał za normalny dla szkół przemysłowych uzupełniających w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże, w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłowych okólnikami i innymi środkami starał się wpływać na przyspieszenie zakładania szkół przemysłowych uzupełniających w tych miejscowościach, które tego potrzebują, a w których dotąd czynniki lokalne sprawą tą dostatecznie nie zajęły się.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 1, 2, 3 i 4, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku posła Rutowskiego w sprawie środków podniesienia hodowli bydła.

Sprawozdawca poseł Schnell uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wypracował projekt ustawy, oraz zbadał inne środki podniesienia hodowli bydła i przedłożył stosowne wnioski na najbliższej sesji sejmowej.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby postarał się o stałą subwencję ze skarbu państwa na podniesienie hodowli bydła w Galicyi.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał sprawę, czy jest potrzebnem, oraz

w jaki sposób dałoby się zaprowadzić w kraju naszym ubezpieczenie bydła od chorób, a to ubezpieczenie dobrowolne czy też przymusowe.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I., II. i III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji Dr. Antoniego Barańskiego, profesora przy c. k. szkole weterynaryi, upraszającego o udzielenie odpowiedniej kwoty z funduszy krajowych na opracowanie i wydanie w języku polskim dzieła o hodowli bydła w Galicyi.

Sprawozdawca p. Schnell odczytuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję do L. s. 953 Dr. Antoniego Barańskiego, domagającego się wyznaczenia odpowiedniej kwoty z funduszy krajowych celem opracowania w języku polskim dzieła o hodowli bydła w Galicyi — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowania.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie nadania gminie król. stoł. miasta Lwowa prawa poboru opłat gminnych od przeniesienia własności nieruchomości, tudzież od spadków na rzecz miejscowych ubogich jakoteż o petycji miasta Lwowa w tym samym przedmiocie wniesionej.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie z dnia 5. listopada 1890 r. L. W. kr. 46.417 zwraca się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby sprawę ponownie zbadał i przeprowadziwszy rokowania z c. k. Rządem, na przyszłej sesji sejmowej wnioski swoje przedłożył.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Teliszewskiego w sprawie zmiany ustaw z dnia 23. maja 1883 l. 82 i 83 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 11. czerwca 1883 l. 91 Dz. u. p., dotyczących utrzymywania zgodności między katastrzem i księgami grunтовymi.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Teliszewskiego z dnia 6. listopada 1890 L. s. 748 uważa się za załatwiony uchwałą sejmową z dnia 29. października 1890 L. s. 61.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Rady miejskiej w Jaworowie w przedmiocie przyznania gminie miasta Jaworowa dodatkowego wynagrodzenia za zniesione w obrębie tej gminy prawo propinacyi wódczanej i miodowej. Sprawozdawca p. Klemensiewicz.

P. Stanisław Stadnicki wnosi odczytanie sprawozdania komisji w tym przedmiocie.

Izba w głosowaniu uwalnia sprawozdawcę od czytania sprawozdania; sprawozdawca odczytuje tedy następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Dyrekcyę funduszu propinacyjnego, aby gminę miasta Jaworowa na zasadzie własnego, pod dniem 5. października 1890 l. 13.197 wydanego orzeczenia, na równi z innymi uprawnionymi reklamantami, którzy nadwyżkę wynagrodzenia po myśli §. 6 b. ustęp 2. i 3. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 nr. 30. Dz. u. kr. już otrzymali, traktować, — a zatem gminie tej 17¹/₂ razową nadwyżkę wykazanego dochodu rocznego, tytułem dodatkowego wynagrodzenia za zniesione w gminie tej prawo propinacyi, przy zastosowaniu postanowienia §. 32. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 nr. 30. Dz. u. kr. wypłacić zechciała.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński, i wnosi przejście do porządku dziennego nad petycją gminy Jaworowa.

Przemawia p. Skałkowski.

Przemawia p. Golejewski.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawia zapisany do głosu p. Fruchtman.

Przemawia sprawozdawca.

Izba popiera wniosek p. Wereszczyńskiego a następnie w głosowaniu uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Romana Chrzastowskiego, właściciela dóbr w Burzynie, powiatu tarnowskiego, w przedmiocie wstawienia się do c. k. Dyrekcyi funduszu propinacyjnego o przyznanie wyższego wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi w majątności Burzyn.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej z powyższej petycji z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 602 Romana Chrzastowskiego z d. 31. października 1890. przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji p. Stanisława Starowiejskiego w sprawie wymiaru podatku konsumcyjnego od spirytusu.

Sprawozdawca poseł Czaykowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby usunął niewłaściwość obliczenia podatku konsumcyjnego od spirytusu wywożonego z magazynów gorzelnianych lub wolnych składów, wpływającą z niedokładności przeznaczonych do wywozu cementowanych naczyń, i ażeby pod względem wymiaru podatku konsumcyjnego od prawdziwej ilości wywożonego spirytusu przestrzegał, zgodnie z postanowieniami obowiązującej ustawy, ścisłej dokładności.

2) Sejm wyraża przekonanie, że wprowadzenie w każdej gorzelnii i w każdym wolnym

składzie cementowanego metalowego naczynia, sprawdzonego przez właściwe organa finansowe, a przeznaczonego do wymiaru tej ilości spirytusu, która z magazynów gorzelnianych albo wolnych składów wyprowadzoną być ma, zapobiegłoby skutecznie niedokładności wymiaru podatku konsumcyjnego.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Dla pory spóźnionej Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na godzinę 8-mą wieczór, — z dalszym ciągiem obrad nad sprawozdaniami zamieszczonemi na dzisiejszym porządku dziennym i nad sprawozdaniem komisji prawiczej w przedmiocie zmiany ordynacyi wyborczej i statutu krajowego.

Koniec posiedzenia o godzinie 3-ciej po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

Protokół

29. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 29. Listopada 1890.

Początek o godzinie 8. minut 20 wieczór.
Przewodniczący Marszałek krajowy J. O. Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze p. p.: Stanisław Jędrzejowicz, Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliżewski.

Obecnych posłów 104.

Ze strony c. k. Rządu: J. E. c. k. Namiestnik Kazimierz hr. Badeni i c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokoły z 26. i 27. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw im nie wniesiono zarzutów.

Protokół z 28. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Przystąpiono do dalszych obrad nad sprawozdaniami zamieszczonemi na porządku dziennym.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Weiglowski do przedłożenia sprawozdania komisji podatkowej z petycji instytutu prowizyjnego dla sług i urzędników austriackich kolei państwowych, o uwolnienie na lat trzydzieści od dodatków do podatków domów mieszkalnych dla robotników w Nowym Sączu.

P. Weigel czyta sprawozdanie o petycji powyższej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję instytutu prowizyjnego dla sług i robotników austriackich kolei państwowych, podaną przez Dyrekcyę ruchu kolei państwowej w Krakowie do L. s. 1.244 o uwolnienie budynków na mieszkania robotników w Nowym Sączu obok warsztatów kolejowych na dworcu tamiecznym wybudowanych, lub budować się mających, od dodatków krajowych, powiatowych i gminnych na przeciąg lat 30 — Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania całego stanu rzeczy za porozumieniem się z Dyrekcyą ruchu kolei państwowej w Krakowie co do kwestyi, do jakiej kategorii podatków domowych budowle te zaliczone będą — i złożenia stosownego sprawozdania na najbliższym Sejmie.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycyach 38 gmin, domagających się zniesienia Rad powiatowych.

Sprawozdawca poseł Gustaw Romer odczytuje sprawozdanie komisji o powyższych petycyach z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycjami żądającymi zniesienia Rad powiatowych, L. s. 361, 427, 428, 429, 430, 431, 589, 590, 591, 632, 668, 669, 710, 758, 759, 930, 931, 932, 933, 1.009, 1.010, 1.129, 1.037, 1.038, 1.039, 1.085, 1.086, 1.087, 1.189, 1.190, 1.191, 1.221, 1.232, 1.233, 1.234, 1.235, 1.236 przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Przemawia p. ks. Hamorak i stawia następujący wniosek :

Petycyje Rad powiatowych odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i do zastanowienia się, czy nie należałoby przystąpić do gruntownej reformy Rad powiatowych; wynik swych badań ze swymi wnioskami przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi.

Zapisany do głosu p. ks. Sawa zrzeka się przemówienia.

Izba nie popiera wniosku p. ks. Hamoraka.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o czynnościach Departamentu IV.

Sprawozdawca poseł Władysław Koziebrodzki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną uchwałę i rezolucję.

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem ułożył program sieci dojazdów kolejowych w naszym kraju, które ze względów komunikacyjnych, rolniczych, przemysłowych i handlowych największą przedstawiają doniosłość i starał się na mocy ustawy o publicznych dojazdach kolejowych budowę ich spowodować.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału powiatowego w Turce o uznanie trzech ważniejszych dróg gminnych w łącznej długości około 78 kilometrów, za drogi krajowe.

Sprawozdawca poseł Władysław Koziebrodzki odczytuje sprawozdanie komisji drogowej o powyższej petycji z następującym wnioskiem komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję L. s. 885 Wydziału powiatowego w Turce odstępuje się Wydziałowi krajowemu do szczegółowego zbadania i możliwego uwzględnienia po za granicami norm wskazanych okólnikiem z 22. Grudnia 1882 L. 51.432 i 20. Lipca 1890 L. 3.326.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji galicyjskiego Towarzystwa leśnego w sprawie wydania ustawy o przymusowym tępieniu chrząszczy majowych i ich pędraków.

Sprawozdawca poseł Vivien uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na podstawie niniejszego sprawozdania w chwili stosownej przedłożył Sejmowi projekt do ustawy o ochronie ziemiopłodów od gąsienic i innych owadów, głównie zaś od chrząszczy majowych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek podnosi, iż stosownie do uchwały na porannem posiedzeniu powziętej przychodzi pod obrady sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 25. Września 1890 l. 23.209 dotyczącem zmiany sejmowej ordynacji wyborczej i statutu krajowego z dnia 26. Lutego 1861.

Marszałek podnosi dalej, że do powzięcia uchwał w powyższym przedmiocie wymagana jest po myśli postanowień §. 52. ordynacji wybor-

czej i §. 38. statutu krajowego obecność w Izbie $\frac{3}{4}$ wszystkich posłów.

Ponieważ w Izbie znajduje się tylko 108 posłów, przeto do obrad nad powyższem sprawozdaniem przystąpić nie można.

Marszałek oświadcza, iż gdy nikt przeciw protokołowi 28. posiedzenia zarzutów nie wniósł, uważa ten protokół za przyjęty.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje protokół 29. posiedzenia Sejmu.

Izba przyjmuje protokół 29. posiedzenia do wiadomości.

Na wniosek p. ks. Sawy uchwała Izba ode-

ślanie wszystkich w komisjach nie załatwionych petycyj Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przemawia Marszałek i zamyka 2. sesyą VI. peryodu Sejmu galicyjskiego i wnosi okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Przemawia p. ks. Czartoryski.

Przemawia p. Romańczuk.

Przemawia J. E. c. k. Namiestnik.

Marszałek przemawia i dziękuje za wyrazy uznania wypowiedziane przez p. ks. Czartoryskiego i składa podziękowanie J. E. ks. Metropolicie za przewodnictwo.

Koniec posiedzenia o godzinie 10. wieczór.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

St. Jędrzejowicz w. r.

Teliszewski w. r.

SPIS PETYCYJ.

Wniesiono po dzień 16. października 1890.

1. L. s. 51. Gmina Zagórze, przez p. Merunowicza, o zapomogę na restaurację szkoły.
2. L. s. 52. Rada szkolna miejscowa w Zagórze, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
3. L. s. 53. Dyrekcyja Zakładu głuchoniemych we Lwowie, przez p. Romanowicza, o podwyższenie subwencji, o jednorazowy datek na budowę, lub o zamianę tego Zakładu na krajowy.
4. L. s. 54. Zakład sierót pod wezwaniem św. Heleny we Lwowie, przez p. Pilata, o zapomogę.
5. L. s. 55. Marya Sawiczewska, przez p. Romanowicza, o stypendyum dla syna Stanisława na dalsze kształcenie w sztukach pięknych.
6. L. s. 56. Adolf Grochowalski, przez p. Romanowicza, o załatwienie zeszłorocznej petycji w sprawie częściowego wynagrodzenia za studia topograficzne.
7. L. s. 57. Władysław Rossdorfer, przez p. Romanowicza, o stypendyum na kształcenie się w malarstwie.
8. L. s. 58. Wydział krajowy z petycją Edmunda Dąbrowskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego, o veniam aetatis.
9. L. s. 59. Ten sam z petycją Edwarda Prökla, dyetaryusza oddziału statystycznego, o veniam studiorum.
10. L. s. 61. Wydział powiatowy w Buczaczu, przez p. Wład. Wolańskiego, w sprawie reformy obowiązującej ustawy hipotecznej.
11. L. s. 62. Ten sam przez p. Wład. Wolańskiego, o zaprowadzenie w szkołach ludowych czytanek odpowiadających więcej potrzebom ludu.
12. L. s. 63. Ten sam, przez p. Wład. Wolańskiego, w sprawie datku Wydziału powiatowego na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną.
13. L. s. 64. Gmina i obszar dworski w Iwoniczu, przez p. Trzecieskiego, o przyjęcie części drogi od gościńca rządowego do zakładu kąpielowego na fundusz dróg krajowych.
14. L. s. 65. Julia Strojkowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Słoneckiego, o pensyę wdowią i sierocińską.
15. L. s. 68. Gmina miasta Mikołajowa, przez p. Herasimowicza, o bezprocentową pożyczkę z funduszu krajowego na odbudowanie spalonego miasta.
16. L. s. 69. Wydział powiatowy w Kaluszu, przez p. Mazarakię, w sprawie sprzedaży soli dla bydła po niższych cenach.
17. L. s. 70. Gmina miasta Złoczowa, przez p. Jana Gnoińskiego, o bezprocentową pożyczkę na budowę koszar dla c. i k. wojska.
18. L. s. 71. Gmina Kadłubiska, przez p. Sirkę, o założenie średniej lub niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
19. L. s. 72. Jan Bermes, nauczyciel, przez p. Romańczuka, o policzenie lat służby.
20. L. s. 73. Jan Kuzyk, nauczyciel, przez p. Dzieduszyckiego, jak wyżej.

21. L. s. 75. Gmina Jamnica, przez p. Huryka, o zwolnienie jej od płacenia myta drogowego na terytoryum gminnem.
22. L. s. 76. Stanisław Niepoń, praktykujący rzeźbiarz, przez p. Jana Stadnickiego, o stypendyum na kształcenie się w rzeźbiarstwie.
23. L. s. 77. Kapituła katedralna w Tarnowie, przez p. Jana Stadnickiego, o subwencyę na restauracyę pomników w tej katedrze.
24. L. s. 78. Ks. Ignacy Łobos, biskup tarnowski, przez p. Jana Stadnickiego, z parciem powyższej prosby.
25. L. s. 79. Rozalia Piotrowska, wdowa po dyetaryuszu Wydziału krajowego, przez p. Polanowskiego, o dar z łaski.
26. L. s. 80. Stefan Petryszyn, czeladnik kołodziejski, przez p. Stan. Badeniego, o stypendyum na dalsze kształcenie się w kołodziejstwie.
27. L. s. 81. Zakład św. Józefa dla nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie, przez p. Stan. Badeniego, w sprawie pomieszczenia rekonwalescentów z lwowskiego szpitala powszechnego.
28. L. s. 82. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” w Tarnopolu, przez p. Żywickiego, o zasiłek na dokończenie budowy własnego domu.
29. L. s. 83. Wydział powiatowy w Przemyślanach, przez p. Stan. Badeniego, o zmianę ustaw i przepisów hipotecznych.
30. L. s. 84. Reprezentacya król. stoł. miasta Lwowa, przez p. Romanowicza, w sprawie zaprowadzenia fakultetu medycznego na uniwersytecie lwowskim.
31. L. s. 92. Wydział powiatowy w Buczaczu, przez p. Wład. Wolańskiego, o wydanie ustawy dla zapewnienia Radom powiatowym prawa poboru dodatków na cele powiatowe, od dochodów propinacyjnych w obrębie powiatu opłacanych.
32. L. s. 93. Piotr Ryndak, nauczyciel, przez p. Klemensiewicza, o policzenie lat służby.
33. L. s. 94. Pelniący obowiązki inżynierów przy drogach krajowych, przez p. Stan. Badeniego, o przyznanie prawa do emerytury.
34. L. s. 95. Filia zgromadzenia Sióstr Nazaretanek w Krakowie, przez p. Stan. Tarnowskiego (star.), o subwencyę na internat panienek uczęszczających do seminaryum nauczycielskiego.
35. L. s. 96. Stanisław Brzostowski, artysta malarz, przez p. St. Tarnowskiego (star.) o subwencyę na dalsze kształcenie się w malarstwie.

Wniesiono po dzień 18. października 1890.

36. L. s. 103. Wydział powiatowy w Krośnie przez p. Trzecieckiego, o wyjednanie uregulowania wymiaru podatku dochodowego z prawa propinacyi pod względem wyrównania powiatom ubytku w dodatkach powiatowych od roku 1890.
37. L. s. 104. Wydział powiatowy w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego, jak wyżej.
38. L. s. 105. Gmina Mogilany, przez p. Weigla, o podwyższenie wynagrodzenia za podwoy dla c. i k. wojska.
39. L. s. 106. Gmina Skawce, przez p. Zolla, o zmianę dotychczasowego sposobu uiszczania datku na płacę nauczyciela.
40. L. s. 107. Mieszkańcy gminy Gaj, przez p. Weigla, o podwyższenie wynagrodzenia za podwoy dla c. i k. wojska.
41. L. s. 108. Magistrat miasta Jaworowa, przez p. Szeptyckiego, o dalszą bezprocentową pożyczkę na budowę koszar dla c. i k. wojska.
42. L. s. 109. Gmina miasta Próchnika, przez p. Zamoyskiego, o przekształcenie szkoły tamtejszej na 4-klasową.
43. L. s. 110. Gmina Nienowice, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
44. L. s. 111. Gmina Klimkówka, przez p. Słoneckiego, o darowanie jej jednej raty z zaciągniętej pożyczki na budowę szkoły.
45. L. s. 112. Gmina Brykula, przez p. Olpińskiego, o zapomogę i pożyczkę z powodu klęsk elementarnych.

46. L. s. 113. Gmina Łomnica, przez p. Potoeczka, o przyjęcie kosztów leczenia i utrzymania Jana Łagowskiego w Wiedniu, na fundusz krajowy.
47. L. s. 114. Gmina Olszanik, przez p. Barańskiego, o przyjęcie kosztów utrzymania sierót Maryi i Pauliny Andruchów w Wiedniu na fundusz krajowy.
48. L. s. 115. Gmina Harbuzów, przez p. Rożankowskiego, o założenie średniej lub niższej szkoły rolniczej w mającym się odbudować zamku Oleskim.
49. L. s. 116. Gmina Zalipie, przez p. Męcińskiego, o wydzielenie jej z okręgu sądu powiatowego w Żabnie a przydzielenie do okręgu sądu powiatowego w Dąbrowej.
50. L. s. 117. Gmina i obszar dworski Pstrągowa, przez p. Stręka, o wydzielenie z okręgu starostwa, sądu powiatowego, urzędu podatkowego w Ropczycach i sądu obwodowego w Tarnowie, a przydzielenie do okręgu starostwa i sądu obwodowego w Rzeszowie, tudzież sądu powiatowego i urzędu podatkowego w Strzyżowie.
51. L. s. 118. Rada szkolna miejscowa w Gniewczynie, przez p. Żardeckiego, o podwyższenie płacy nauczycielowi Ignacemu Kampratowi.
52. L. s. 119. Ta sama w Chrzanowie, przez p. A. Wodzickiego, o zamianowanie Tekli Borowickiej starszą nauczycielką szkoły tamtejszej.
53. L. s. 120. Zarząd szkoły ludowej w Łopatynie, przez p. Rożankowskiego, o zrównanie płac tamtejszym nauczycielom.
54. L. s. 121. Nauczyciele szkół ludowych w Krakowie, przez p. Zolla, o przyznanie im dodatków na pomieszkanie.
55. L. s. 122. Nauczyciele ludowi okręgu szkolnego tarnowskiego, przez p. Rogoyskiego, o stały dodatek, do emerytury niewliczalny.
56. L. s. 123. Włodzimierz Tryłowski, nauczyciel z Łopatyna, przez p. Rożankowskiego, o przeprowadzenie zmiany w ustawie z 1. stycznia 1889 art. 16 w alinei d).
57. L. s. 124. Michał Pyk, nauczyciel w Dorozowie, przez p. Barańskiego, o wliczenie lat służby wojskowej do nauczycielskiej.
58. L. s. 125. Jan Dutkiewicz, emerytowany nauczyciel w Gromniku, przez p. Niedziel-
skiego, o policzenie w drodze łaski lat służby nauczycielskiej od roku 1845.
59. L. s. 126. Ludwik Fornelski, nauczyciel szkoły im. Czackiego we Lwowie, przez p. Wołańskiego. o przyznanie mu dwóch dodatków pięcioletnich.
60. L. s. 127. Jan Kaczanowski, nauczyciel w Chmielówce, przez p. Olpińskiego, o zapomogę.
61. L. s. 128. Józef Gutowski, nauczyciel w Łomnicy, przez p. Potoeczka, o zwrot wstrzymanej płacy w czasie trwania rozprawy dyscyplinarnej.
62. L. s. 129. Wasyl Rakowski, były zastępca nauczyciela w Jamielnicy, przez p. Ochrymowicza, o przyznanie mu emerytury.
63. L. s. 130. Tekla Borowiecka, nauczycielka młodsza w Chrzanowie, przez p. A. Wodzickiego, o zamianowanie jej starszą nauczycielką przy tamtejszej szkole.
64. L. s. 131. Karolina Cholewińska, młodsza nauczycielka w Porębie Żegoty. przez p. Horwatha, jak wyżej.
65. L. s. 132. Modest Wołoszyński, emerytowany nauczyciel w Lubieniach, przez p. Szeptyckiego, o zapomogę.
66. L. s. 133. Paulina Michnowska, wdowa po nauczycielu w Żukowicach starych, przez p. Rogoyskiego, o wyznaczenie pensji wdowiej.
67. L. s. 134. Joanna z Czerwińskich Nowomiejska, wdowa po nauczycielu we Lwowie, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
68. L. s. 135. Emilia Balička, wdowa po nauczycielu w Brykuli starej, przez p. dr. Olpińskiego o zapomogę.
69. L. s. 136. Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, przez p. Polanowskiego, o subwencyę na rok 1891 w kwocie 3.000 zł.
70. L. s. 137. Towarzystwo ochotniczej straży pożarnej „Sokół“ w Harbuzowie, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę.
71. L. s. 138. Władysław Żuk Skarszewski z Łyczany, przez p. Romera, w sprawie ustawy budowlanej i pożarnej dla gmin wiejskich i miasteczek.
72. L. s. 139. Komitet opieki nad weteranami z roku 1831 w Krakowie, przez p. Męcińskiego, o subwencyę na rok 1891.

73. L. s. 140. C. k. Konserwatorowie galicyjscy we Lwowie, przez p. Szeptyckiego, o subwencyę na rok 1891.
74. L. s. 141. Towarzystwo Ruska bursa w Brzeżanach, przez p. Szeliskiego, j. w.
75. L. s. 142. Towarzystwo „Akademiczne Bractwo“ we Lwowie, przez p. Romańczuka, j. w.
76. L. s. 143. Klasztor Sióstr Augustyanek w Krakowie, przez p. Weigla, o podwyższenie subwencyi na utrzymanie szkoły.
77. L. s. 144. Komitet rz. kat. kościoła w Podolu, przez p. Potoczka, o zapomogę na wzniesienie muru ochronnego przed wylewem potoku „Przydonica“.
78. L. s. 145. I. gal. Korpus c. k. weteranów wojskowych im. „Arcyksięcia Rudolfa“ we Lwowie, przez p. Michalskiego, o subwencyę.
79. L. s. 146. Stowarzyszenie dla pielęgniowania chorych studentów we Wiedniu, przez p. Asnyka, jak wyżej.
80. L. s. 147. Prof. dr. Antoni Barański we Lwowie, przez p. Czyżewicza, o zezwolenie na większą dostawę krowianki w r. 1891.
81. L. s. 148. Wydział krajowy z petycją Antoniego Aleksandra Czaykowskiego, pisarza etatowego w Kulparkowie, o przyznanie mu płacy stałej 960 zł. zamiast płacy 600 zł. i wikt wartości 360 zł.
82. L. s. 149. Prymaryusze i oficyalowie kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Weigla, o przyznanie im dodatków aktywalnych.
83. L. s. 150. Pisarze etatowi przy krajowym szpitalu św. Łazarza w Krakowie, przez p. Weigla, o podwyższenie im płacy.
84. L. s. 151. Jan Zieliński, pisarz etatowy przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, przez p. Weigla, o zaliczkę na płacę w kwocie 1.200 zł.
85. L. s. 152. Olga Modzelewska, praktykująca nauczycielka rysunków we Lwowie, przez p. Korn. Horodyskiego, o stypendyum na dalsze kształcenie się za granicą.
86. L. s. 153. Roman Bratkowski, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Asnyka, jak wyżej.
87. L. s. 154. Jau Tombiński, artysta-rzeźbiarz w Krakowie, przez p. Weigla, o udzielenie pożyczki w kwocie 3.500 zł. na rozszerzenie zakładu, lub o zapomogę.
88. L. s. 155. Sylweryusz Saski, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Weigla, o udzielenie subwencyi na dalsze kształcenie się za granicą.
89. L. s. 156. Stanisław Wójeik, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Weigla, jak wyżej.
90. L. s. 157. Bronisław Rampelt, zarządca szpitala powszechnego w Rzeszowie, przez p. Zbyszewskiego, o subwencyę na kształcenie córki w muzyce.
91. L. s. 158. Ida Grossmann w Kołomyi, przez p. Lenartowicza, jak wyżej.
92. L. s. 159. Waleryan Adam Weiss recte Pojnar w Sanoku, przez p. Słoneckiego, o zapomogę z galic. funduszu inwalidów.
93. L. s. 160. Kornelia Neuhauser, wdowa po prymaryuszu szpitala powszechnego we Lwowie, przez p. Goldmana, o udzielenie stałego dodatku do pensyi wdowiej.
94. L. s. 161. Jan Bereziński, były dozorca umysłowo chorych w zakładzie kulparkowskim, przez p. Michalskiego, o przyznanie mu premii za 10-letnią służbę lub zapomogi.
95. L. s. 162. Wiktor Kaufler, głuchoniemy, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
96. L. s. 163. Piotr Szypuła, właściciel warsztatu kilimkarskiego w Roznoszyńcach, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę.
97. L. s. 164. Chil Izaak Blonder, dzierżawca myta drogowego w Bagienicy, przez p. Męcińskiego, o opust z czynszu dzierżawnego.
98. L. s. 165. Chaim Folkmann, dzierżawca myta krajowego w Zabełczu i Gródku, przez p. Gustawa Romera, jak wyżej.
99. L. s. 166. Eleonora Rondewald, wdowa po konduktorze dróg krajowych, przez p. Władysława Koziebrodzkiego, o zapomogę
100. L. s. 167. Aleksander Krzyżanowski, przez p. Goldmana, o wyjednanie mu zaległej 3-miesięcznej pensyi z funduszków b. Towarzystwa Opieki Narodowej.
101. L. s. 168. Władysław Bursa, dyetaryusz, przez p. Lenartowicza, o wypłatę stypendyum pobieranego przez zmarłego syna jego z fundacyi Marka Matczyńskiego.

102. L. s. 182. Gmina Staromiejszczyzna, przez p. Siczynskiego, o przeniesienie rogatki na drodze pod Podwołoczyskami.
103. L. s. 183. Gminy powiatu zbaraskiego, p. Siczynskiego, o wyjednanie u rządu, by w czasie żniw nie powoływano obowiązanych do ćwiczeń wojskowych.
104. L. s. 184. Te same, przez p. Siczynskiego, o wyjednanie ulg w ściąganiu podatków.
105. L. s. 185. Zarząd 4 klasowej szkoły ludowej w Tłumaczu, przez p. Sawę, o podwyższenie płac nauczycielom młodszym.
106. L. s. 186. Stowarzyszenie ku utrzymaniu starców i sierót izraelskich w Rzeszowie, przez p. Zbyszewskiego, o subwencję.
107. L. s. 187. Komitet parafialny obrząd. łac. w Delatynie, przez p. Sawę, o datek na wewnętrzne urządzenie kościoła w Łanczynie.
108. L. s. 188. Oddział Towarzystwa pedagogicznego w Rzeszowie, przez p. Zbyszewskiego, o wsparcie na rozwinięcie szkółki dla nauki zręczności.
109. L. s. 189. Sprince Goldblatt, recte Kammerling, ukończona maturzystka w Rzeszowie, przez p. Zbyszewskiego, o stypendyum na czas studyów uniwersyteckich.
110. L. s. 190. Kazimierz Piotrowski, prowizoryczny asystent manipulacyjny Wydziału krajowego, przez A. Jędrzejewicza, o uwolnienie od uzupełnienia przepisanych studyów.
111. L. s. 191. Wiktor Bętkowski, majster bednarski w Słotwinie, przez p. Jana Standnickiego, o subwencję.
112. L. s. 192. Klasztor PP. Klarysek w Starym Sączu, przez p. Midowicza, jak wyżej.
113. L. s. 193. Gmina miasta Czudeca i Przedmieścia Czudeckiego, przez p. A. Jędrzejowicza, o przekształcenie tamtejszej szkoły na 3-klasową.
114. L. s. 194. Reprezentacya król. stoł. miasta Lwowa, przez p. Goldmana, o zamianę art. 8. ustawy krajowej o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
115. L. s. 195. Amalia Zawistowska, przez p. J. Tarnowskiego, o subwencję na kształcenie córki w muzyce.
116. L. s. 196. Jakób Sterniuk, emerytowany odźwierny zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, przez p. Siczynskiego, o zmianę wymiaru emerytury.

Wniesiono po dzień 21. października 1890.

117. L. s. 202. Wydział powiatowy w Skalacie, przez p. Szcześniego Koziobrodzkiego, o wyjednanie u c. k. Rządu uregulowania wymiaru podatku dochodowego z prawa propinacyi celem zapewnienia Radom powiatowym dodatków od podatku na rzecz powiatu.
118. L. s. 203. Gminy Dołżanka i Domamorycz, przez p. Korytowskiego, o usunięcie zapory mytniczej na drodze krajowej Tarnopol-Brzeżany.
119. L. s. 204. Gmina miasta Tuchowa, przez p. Weigla, ponawia prośbę o przyznanie jej prawa pobierania opłat gminnych od trunków spirytusowych.
120. L. s. 205. Gmina Libertów, przez p. Weigla, o wyjednanie podwyższenia wynagrodzenia za podwoły dla c. i k. wojska.
121. L. s. 206. Gmina Butelka niżna, przez p. Teliszewskiego, o zapomogę na wybudowanie szkoły.
122. L. s. 207. Gmina Stale, przez p. J. Tarnowskiego, o zapomogę na dokończenie szkoły.
123. L. s. 208. Mieszkańcy gminy Kornalówki, przez p. Herasimowicza, o przekształcenie szkoły na etatową.
124. L. s. 209. Gmina Polana, przez p. Merunowicza, o subwencję na budowę drogi gminnej.
125. L. s. 210. Gmina Próchnik, przez p. Zamoyckiego, o wyasygnowanie wynagrodzenia z funduszków krajowych nauczycielowi Marcinowi Salamonowi za udzielanie nauki w przysiółku Majdan.
126. L. s. 211. Mieszkańcy miasta Zawałowa, przez p. Sawczaka, z zażaleniem na

- postępowanie nauczyciela Jana Kurmana.
127. L. s. 212. Rada szkolna miejscowa w Chrzanowie, przez p. Horwatha, o polepszenie bytu tamtejszym nauczycielom.
128. L. s. 213. Grono nauczycieli w Turce, przez p. Teliszewskiego, o polepszenie bytu.
129. L. s. 214. Nauczyciele w Dąbrowie, przez p. Męcińskiego, o dodatek drożyźniany.
130. L. s. 215. Stanisław Drozd, nauczyciel w Woli rzędzińskiej, przez p. Langiego, o zapomogę.
131. L. s. 216. Karol Marciak, emerytowany kierownik szkoły w Humniskach, przez p. Żardeckiego, o wsparcie lub podwyższenie emerytury.
132. L. s. 217. Jan Rogożyński, nauczyciel w Mielnicy, przez p. Borkowskiego, o policzenie lat służby i przyznanie dodatku pięcioletniego.
133. L. s. 218. Eugenia Maciszewska, emerytowana nauczycielka, przez p. Klemensiewicza, o dar z łaski.
134. L. s. 219. Oddział „Czarnohorski“ Towarzystwa Tatrzańskiego w Kołomyi, przez p. Okuniewskiego, o subwencyę na dokończenie budowy „dworku czarnohorskiego“ (schroniska) w Żabiu.
135. L. s. 220. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie, przez p. Weigla, o subwencyę na utrzymanie szkoły gimnastycznej.
136. L. s. 221. Towarzystwo Bursa w Przemyśle, przez p. Dworskiego, o subwencyę na budowę budynku bursy, względnie na jego rozszerzenie.
137. L. s. 222. Wydział Bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
138. L. s. 223. Przeor OO. Paulinów w Krakowie na Skalice, przez p. Szcz. Koziembrodzkiego, o zapomogę na odnowienie grobu zasłużonych w tamtejszym kościele.
139. L. s. 224. Leon Kunisch, protokolista Wydziału krajowego, przez p. Sawę, o zaliczkę na placę.
140. L. s. 225. Wydział krajowy z petycją Karola Frydmana, dyktaryusza oddziału rachunkowego, o veniam studiorum.
141. L. s. 226. Antoni Bulsiewicz, przez p. Palcha, o stypendyum dla syna Feliksa, ucznia gimnazyalnego.
142. L. s. 227. Józefa Koestlich, wdowa po oficyale szpitala lwowskiego, przez p. Sawę, o zapomogę.
143. L. s. 228. Wanda Dziubińska, wdowa po praktykancie rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Czyżewicza, o zapomogę.
144. L. s. 229. Karolina Ploder, wdowa po dyktaryuszu Wydziału krajowego, przez p. Szczęsnego Koziembrodzkiego, o dar z łaski.
145. L. s. 230. Juliaanna Kukawska, wdowa po portyerze Wydziału krajowego, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
146. L. s. 231. Stanisław Wasilewski, przez p. Michalskiego o zapomogę.
147. L. s. 232. Wilhelmina Korezyńska, wdowa po rysowniku technicznym Wydziału krajowego, przez p. Marchwickiego, o przyznanie pensyi rocznej.
148. L. s. 233. Gmina Klikowa, przez p. Sanguszkę, o wymierzenie pretaacyi na placę nauczyciela wedle ustawy.
149. L. s. 234. Zakład zdrojowo kąpielowy w Rymanowie, przez p. Słoneckiego, o uwolnienie od placenia dodatków krajowych.
150. L. s. 235. Wydział powiatowy w Żywcu, przez p. Wereszczyńskiego, o subwencyę na sadzenie wikliny na kamieńcach w tamtejszym powiecie.
151. L. s. 236. Gminy: Medyń, Worobijówka, Skoryki, Pieńkowce i Prosowee, przez p. Sieczyńskiego, o przeniesienie rogatki na drodze w Podwołoczyskach.
152. L. s. 237. Mieszkańcy przysiółka Nowy Tyczyn, przez p. Olpińskiego, o wydzielenie ze związku gminy Zazdrość.
153. L. s. 238. Alojzy Domański, nauczyciel w Pałachiczach, przez p. Sawę, o przyznanie mu emerytury za czas 18-letniej służby.
154. L. s. 239. Marya Iwińska, wdowa po nauczycielu, przez p. Olpińskiego, o stały dar z łaski, lub zapomogę.
155. L. s. 240. Towarzystwo przyrodników im. Kopernika we Lwowie, przez p. Bilińskiego, o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“.

156. L. s. 241. Jan Iżycki, uczeń gimnazjalny we Lwowie, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę na opłatę czesnego.
157. L. s. 242. Marya Schönwelder, wdowa, przez p. Wereszczyńskiego, o zapomogę.
158. L. s. 243. Bronisława Kłodnicka, wdowa, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
159. L. s. 244. Jan Łagodzie, były dyetaryusz Wydziału kraj., przez p. Sawę, o zapomogę.
160. L. s. 251. Stanisław Dymek, emerytowany nauczyciel w Podgórzu, przez p. Czartoryskiego, o policzenie lat służby, przyznanie pięcioleci, wynagrodzenie za zatrzymane procenta od obligacyj i wynagrodzenie za opał.
161. L. s. 252. Wanda Radkiewiczówna, sierota, przez p. Czartoryskiego, o zasiłek na dalsze kształcenie się w spiewie.
162. L. s. 253. Gmina miasta Husiatyna, przez p. Kornela Horodyskiego, o przyzwolenie na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Wniesiono po dzień 24. października 1890.

163. L. s. 260. Rada powiatowa w Kolbuszowej, przez p. Tyszkiewicza, o subwencyę na budowę drogi z Kolbuszowy do Sokołowa.
164. L. s. 261. Ta sama, przez p. Tyszkiewicza, o wyjednanie ulg przy wpisach hipotecznych.
165. L. s. 262. Rada powiatowa w Złoczowie, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
166. L. s. 263. Rada powiatowa w Nowym Targu, przez p. Raczwińskiego, w przedmiocie wykonywania ustaw o pyskowej i raciecowej zarazie u bydła w tamtejszym powiecie.
167. L. s. 264. Gmina miasta Nowy Targ, przez p. Raczwińskiego, jak wyżej.
168. L. s. 265. Gmina miasta Jordanowa, przez p. Lasockiego, o przyznanie prawa poboru dodatku konsumcyjnego od wprowadzanych w obręb gminy napojów gorących i słodzonych.
169. L. s. 266. Gmina miasta Jaworowa, przez p. Szeptyckiego, w sprawie przyznania wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi.
170. L. s. 267. Gmina miasta Ciężkowice, przez p. Klemensiewicza, o pożyczkę na dobudowanie piętra na budynku szkolnym.
171. L. s. 268. Gmina Wola wyżna, przez p. Słoneckiego, o zapomogę na budowę szkoły.
172. L. s. 269. Gmina miasta Bołszowiec, przez p. Mikołaja Torosiewicza, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
173. L. s. 270. Gmina miasta Frysztaka, przez p. Paleha, o zapomogę na regulacyę miasteczka po pożarze.
174. L. s. 271. Gmina Sarzyna, przez p. Żardeckiego, o regulacyę rzeki Sanu, względnie o przeniesienie granicy na dawne miejsce.
175. L. s. 272. Gminy Kopcie i Wileza wola, przez p. Tyszkiewicza, o przyjęcie regulacyi rzeki Łęgu w przedsiębiorstwo krajowe i wyznaczenie subwencyi.
176. L. s. 273. Gmina Wola raniżowska, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę dla pogorzalców przysiolka Słece.
177. L. s. 274. Gmina Suchowola, przez p. Sirkę, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
178. L. s. 275. Gmina Suchodoły, przez p. Sirkę, jak wyżej.
179. L. s. 276. Rada szkolna miejscowa w Czukwi, przez p. Barańskiego, o dodatek drożyzniany dla nauczyciela.
180. L. s. 277. Nauczyciele szkoły wydziałowej w Sokalu, przez p. Stan. Badeniego, o dodatek na pomieszkanie i podwyższenie dodatków pięcioletnich.
181. L. s. 278. Bazyli Oleksiuk, nauczyciel w Dolinie, przez p. Mazarakiego, o podwyższenie płacy.
182. L. s. 279. Stanisław Vogel, nauczyciel w Janowie ad Trembowla, przez p. Olpińskiego, o policzenie lat służby.
183. L. s. 280. Szymon Konstankiewicz, emerytowany nauczyciel przez p. Szczepanowskiego, o zapomogę.
184. L. s. 281. Klementyna Picyk, wdowa po nauczycielu, przez p. Fruchtmana, j. w.
185. L. s. 282. Marya Winogrodzka, wdowa po nauczycielu, przez p. Wład. Wolańskiego, jak wyżej.
186. L. s. 283. Tekla Krupka, wdowa po nauczycielu, przez p. Sawczaka, jak wyżej.

187. L. s. 284. Mieczysław Treter, były dzie-
dzie dóbr Dzwiniacz górny, przez p. Zyg.
Kozłowskiego, w sprawie indemnizacyjnej
tychże dóbr.
188. L. s. 285. Zarząd fideikomisy dóbr Bo-
horodeczany, przez p. Brykczyńskiego, o inter-
wencyę w sprawie przyznania wyższego wy-
nagrodzenia za zniesienie prawa propinacyi.
189. L. s. 286. Stacya klimatyczna w Zakopa-
nem, przez p. Wład. Koziebrodzkiego, o bu-
dowę drogi z Chochołowa do Łysej Polany.
190. L. s. 287. Wydział Towarzystwa nauczy-
cieli szkół wyższych we Lwowie, przez p.
Pilata, z memoryałem w sprawie nadzoru
lekarskiego w szkołach.
191. L. s. 288. Towarzystwo „Harmonia“ we
Lwowie, przez p. Goldmana, o subwencyę.
192. L. s. 289. Towarzystwo muzyczne im. Mo-
niuszki w Stanisławowie, przez p. Biliń-
skiego, o subwencyę dla szkoły muzycznej
i zapomogę na budowę własnego gmachu.
193. L. s. 290. Towarzystwo rolnicze krakow-
skie, przez p. Struszkiewicza, o subwencyę
na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“.
194. L. s. 291. Wincenty Döller, przez p. Szcze-
panowskiego, o subwencyę dla syna, ucznia
szkoły przemysłu drzewnego.
195. L. s. 292. Marcin Gużkowski, przez p.
Zyg. Kozłowskiego, o subwencyę dla syna
na dalsze kształcenie go w malarstwie.
196. L. s. 293. Franciszek Pększyce, rzeźbiarz
i nauczyciel w Sokału, przez p. Stan. Ba-
deniego, o subwencyę na dalsze kształce-
nie się w rzeźbiarstwie.
197. L. s. 294. Wanda Podgórska, przez p.
Stan. Badeniego, o subwencyę na dalsze
kształcenie się w muzyce za granicą.
198. L. s. 295. Wilhelmina Ślęczkowska, przez
p. Pietruskiego, o subwencyę na dalsze
kształcenie się w zawodzie dramatycznym.
199. L. s. 296. Jan Kamiński, były dozorca
chorych w Zakładzie kulparkowskim, przez
p. Smolkę, o dar z łaski lub nadanie jakiej-
kolwiek posady.
200. L. s. 297. Franciszka Kroczyńska, wdowa,
przez p. Michalskiego, o zapomogę.
201. L. s. 298. Gmina Dehowa, przez p. Huryka,
o bezprocentową pożyczkę na budowę cerkwi.
202. L. s. 299. Aniela Batko, wdowa po nau-
czycielu, przez p. Kowalskiego, o zapomogę.
203. L. s. 300. Karol Hausner prowizoryczny
konduktor drogi krajowej Lwów-Stojanów,
przez p. Brykczyńskiego, o veniam aetatis.
204. L. s. 301. Sabina Niewiadomska, wdowa
po inżynierze Wydziału krajowego, przez
p. Brykczyńskiego, o przyznanie datku
miesięcznego dla córki Heleny.
205. L. s. 302. Natalia Łuniewska, wdowa po
inżynierze Wydziału krajowego, przez p.
Męcińskiego, o zapomogę.
206. L. s. 303. Jan Olpiński, uczeń gimnazjalny
we Lwowie, przez p. Romanowicza, o sub-
wencyę na kształcenie się w rysunkach.
207. L. s. 304. Stanisław Krzysztalowiec, uczeń
Akademii sztuk pięknych, przez p. Sło-
neckiego, o subwencyę na dalsze kształce-
nie się w malarstwie.
208. L. s. 305 Henryk Rutkowski i Piotr Kwa-
śniewski, przedsiębiorcy budowy mostu na
Sanie pod Jarosławiem, przez p. Micew-
skiego, o zarządzenie wypłaty resztującej
należności z funduszu krajowego.
209. L. s. 306. Stowarzyszenie „Ochronka Jaro-
sławska“, przez p. Micewskiego, o zapomogę.
210. L. s. 307. Nauczyciele 4-klasowej szkoły
męskiej w Jarosławiu, przez p. Micewskiego,
o podwyższenie płac.
211. L. s. 308. Zarząd szkoły ludowej w Bóbrce,
przez p. Romanowicza, jak wyżej.
212. L. s. 309. Ten sam, przez p. Romanowicza,
o zorganizowanie 2-klasowej szkoły.
213. L. s. 310. Rada szkolna miejscowa w Ole-
szycach starych, przez p. Czartoryskiego,
o przeistoczenie posady nauczyciela młod-
szego na posadę nauczyciela starszego
214. L. s. 311. Gmina miasta Sanoka, przez p.
Słoneckiego, o utworzenie 5. i 6. klasy
w tamtejszej żeńskiej szkole ludowej.
215. L. s. 312. Gmina miasta Nowego Targu,
przez p. Raczyńskiego, o poparcie u c. k.
Rządu sprawy utworzenia niższego gimna-
zyum państwowego tamże.
216. L. s. 313. Wydział powiatowy w Nowym
Sączu, przez p. Męcińskiego, o rekonstruk-
cyę części drogi krajowej z Zakopanego do
Nowego Sącza.

217. L. s. 314. Rada szkolna miejscowa w Nawaryi, przez p. Merunowicza, o przeistoczenie tamtejszej szkoły na 2-klasową.
218. L. s. 315. Ta sama, przez p. Merunowicza, o podwyższenie plac nauczycielom tamtejszym.
219. L. s. 318. Mieszkańcy obrz. łac. Buczacza i Nagórzanki, przez p. Sawę, o ustanowienie przy tamtejszych szkołach ludowych osobnego katechety.
220. L. s. 319. Gminy Terpilówka i Klimkówka, przez p. Szczyńskiego, o przeniesienie rogatki w Podwoleczyskach.
221. L. s. 320. Gmina Szczeploty, przez p. Szczyńskiego, o zapomogę na wykończenie budynku szkolnego.
222. L. s. 321. Rada szkolna miejscowa w Wesołej, przez p. Bobczyńskiego, o bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
223. L. s. 322. Bazyli Koreniec, nauczyciel, przez p. Fruchtmana, o przyznanie płacy starszego nauczyciela.
224. L. s. 323. Józef Adler, nauczyciel, przez p. Zolla, o przyznanie trzech pięcioleci.
225. L. s. 324. Słuchacze szkoły dublańskiej, szkoły weterynaryi, szkoły politechnicznej, oraz członkowie Czytelnicy akademickiej we Lwowie, przez p. Szczepanowskiego, w sprawie wydalonych uczniów szkoły dublańskiej.
226. L. s. 325. Towarzystwo św. Józefa z Arymatei we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
227. L. s. 326. Towarzystwo „Szkilna Pomoc” we Lwowie, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
228. L. s. 327. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę na wydawnictwo ruskich kart geograficznych.
229. L. s. 328. Jan Amborski, Edmund Bielski i Władysław Szybiński, właściciele czasopisma „Gospodarz wiejski”, przez p. Rayskiego, o zapomogę.
230. L. s. 329. Jadwiga Koniarska, przez p. Romańczuka, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
231. L. s. 330. Emilia Żerebecka, przez p. Romańczuka, o subwencyę na kształcenie się w muzyce.
232. L. s. 331. Wawrzyniec Hodakowski, były oficer wojsk polskich, przez p. Sawę, o zapomogę.
233. L. s. 332. Cypryan Rogoyski, przez p. Wiktora, jak wyżej.
234. L. s. 333. Ks. Mączka, proboszcz w Wesołej, przez p. Bobczyńskiego, w sprawie ustanowienia posterunku żandarmeryi tamże.
235. L. s. 334. Emilia Sternalowa, wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, przez p. Scipiona o zapomogę.
236. L. s. 335. Ta sama, przez p. Scipiona, o zasiłek na wychowanie dzieci.
237. L. s. 336. Magistrat miasta Lwowa, przez p. Michalskiego, o uchwalenie ustawy o poborze opłat spadkowych na rzecz ubogich miejscowych.
238. L. s. 337. Gmina miasta Mrzygłodu, przez p. Słoneckiego, o utworzenie tamże posterunku żandarmeryi.
239. L. s. 338. Komitet parafialny cerkwi katedralnej w Sanoku, przez p. Słoneckiego, o pożyczkę na restauracyę tejże cerkwi.
240. L. s. 339. Antoni Petrykiewicz, przez p. Marchwickiego, o subwencyę na dalsze kształcenie córki Antoniny w rysunkach.
241. L. s. 345. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda”, przez p. Romanowicza, o zasiłek.

Wniesiono po dzień 27. października 1890.

242. L. s. 355. Wydział powiatowy w Samborze, przez p. Barańskiego, w przedmiocie uregulowania wymiaru podatku dochodowego z prawa propinacyi celem zapewnienia Radom powiatowym dodatków do podatków na rzecz powiatu.
243. L. s. 356. Wydział powiatowy w Rudkach, przez p. Rayskiego, jak wyżej.
244. L. s. 357. Ten sam, przez p. Rayskiego, o założenie szkoły koszykarskiej w Rudkach.
245. L. s. 358. Gmina Jasionów, przez p. Sirkę, o założ. niższej szkoły rol. w zamku Oleskim.

246. L. s. 359. Gmina Dubie, przez p. Sirkę, jak wyżej.
247. L. s. 360. Gmina Zakomarze, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
248. L. s. 361. Gmina Lisznia, przez p. Antoniewicza, o zniesienie Rad powiatowych.
249. L. s. 362. Gmina Staremiasto, przez p. L. Wodzickiego, o zezwolenie na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa.
250. L. s. 363. Gmina miasta Strusowa i inne, przez p. Olpińskiego, o utworzenie sądu powiatowego w Strusowie.
251. L. s. 364. Gmina Zalesie, przez p. Wład. Wolańskiego, o wyłączenie jej z okręgu sądu powiatowego w Złotym Potoku, a przyłączenie do sądu powiatowego w Monasterzyskach.
252. L. s. 365. Gmina Psary, przez p. Ant. Wodzickiego, o odpisanie kwoty 1.673 zł. zaległej na rzecz szkoły tamtejszej.
253. L. s. 366. Gmina Lalin, przez p. Tyszkowskiego, o subwencję na budowę szkoły.
254. L. s. 367. Gmina Pławie, przez p. Antoniewicza, o pozwolenie na pobranie z kasy pożyczkowej gminnej kwoty 2.000 zł. na budowę szkoły.
255. L. s. 368. Gmina Sokółówka, przez p. Okuniewskiego, o przyznanie prawa poboru surowicy solnej dla bydła ze źródeł skarbowych w Utoropach.
256. L. s. 369. Gmina Tyszkowce, przez p. Okuniewskiego, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
257. L. s. 370. Gospodarze przysiółka Bystra ad Koszarowa, przez p. Mizię, o zapomogę z powodu gradobicia.
258. L. s. 371. Konkurencya szkolna w Wyciążach, przez p. Ant. Wodzickiego, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
259. L. s. 372. Nauczyciele szkół ludowych we Lwowie, przez p. Romanowicza, o dodatek na pomieszkanie.
260. L. s. 373. Ci sami, przez p. Romanowicza, o podwyższenie dodatków pięcioletnich.
261. L. s. 374. Ci sami, przez p. Romanowicza, o zrównanie ich płac z płacami nauczycieli przy szkole ćwiczeń w seminariach nauczycielskich.
262. L. s. 375. Jan Gajewski, kierownik szkoły w Kętach, przez p. Kramarczyka, o czwarty dodatek pięcioletni.
263. L. s. 376. Antoni Gettlich, dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie, przez p. Zolla, o przywrócenie mu pensji w wysokości 1.500 zł.
264. L. s. 377. Michał Gigoń, nauczyciel w Tyńcu, przez p. Niedzielskiego, o podwyższenie płacy.
265. L. s. 378. Mikołaj Walaszek, nauczyciel w Gogolowie, przez p. Palcha, o podniesienie płacy i o pożyczkę dla gminy na rozszerzenie szkoły.
266. L. s. 379. Dymitr Budyecz, emerytowany nauczyciel, przez p. Wład. Wolańskiego, o zapomogę.
267. L. s. 380. Leopold Czerniecki, emerytowany nauczyciel, przez p. Sawczaka, o przyznanie trzeciego pięciolecia, lub podwyższenie dodatków.
268. L. s. 381. Marya Jeżowska, nauczycielka przez p. Rożankowskiego, o wliczenie 8 lat służby do emerytury.
269. L. s. 382. Adela Dawidowska, kierująca nauczycielka szkoły im. Mickiewicza we Lwowie, przez p. Romanowicza, o policzenie pięciu lat służby do emerytury.
270. L. s. 383. Emilia Dumańska, wdowa po nauczycielu, przez p. Huryka, o zapomogę.
271. L. s. 384. Natalia Borucka, wdowa po nauczycielu, przez p. Mizię, jak wyżej.
272. L. s. 385. Paulina Kosonocka, wdowa po nauczycielu, przez p. Kowalskiego, jak wyżej.
273. L. s. 386. Teofila Hrycynowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
274. L. s. 387. Antonina Golańska, zamężna Hołyńska, była nauczycielka, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
275. L. s. 388. Rada zawiadowcza ochotniczej straży ogniowej w Dynowie, przez p. Zyg. Kozłowski, o subwencję.
276. L. s. 389. Oddział Towarzystwa gospodarskiego w Tarnopolu, przez p. Szcz. Koziebrodzkiego, o założenie średniej szkoły rolniczej w Tarnopolu lub jego okolicy.

277. L. s. 390. Towarzystwo historyczne we Lwowie, przez p. Zakrzewskiego, o subwencyę na wydawnictwo „Kwartalnika historycznego“ i „Materiałów historycznych“.
278. L. s. 391. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Wadowicach, przez p. Zolla, o subwencyę.
279. L. s. 392. Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie, przez p. Merunowicza, o zapomogę.
280. L. s. 393. Towarzystwo szpitala św. Zofii we Lwowie, przez p. Goldmana, o podwyższenie ryczałtu za leczenie ubogich dzieci w tym szpitalu.
281. L. s. 394. Lecznica powszechna bezpłatna we Lwowie, przez p. Michalskiego, o subwencyę.
282. L. s. 395. Wydział „Schroniska akademików“ we Wiedniu, przez p. Asnyka, o zapomogę.
283. L. s. 396. Towarzystwo spiewackie „Lutnia“ we Lwowie, przez p. Michalskiego, o subwencyę.
284. L. s. 397. Redakcja czasopisma „Dzwinek“ we Lwowie, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę.
285. L. s. 398. Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego we Lwowie, przez p. Barabasza, jak wyżej.
286. L. s. 399. Ks. Dżuliński, grec. kat. proboszcz w Łanczynie, przez p. Sembratowicza, o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Posłannik“.
287. L. s. 400. Towarzystwo dla wspierania prawników uniwersytetu we Wiedniu, przez p. Asnyka, o subwencyę.
288. L. s. 401. Dr. Włodzimierz Dobiński, emerytowany prymaryusz zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, przez p. Skałkowskiego, o podwyższenie emerytny.
289. L. s. 402. Józefa Zaleska, wdowa po majorze wojsk polskich, przez p. Bilińskiego, o zapomogę.
290. L. s. 403. Julia Kraczyłowa, wdowa po ekspedytorze Wydziału krajowego, przez p. Michalskiego, o zwrot kwoty 101 zł. ściągniętej na pokrycie niespłaconej przez jej męża zaliczki.
291. L. s. 404. Daniel Zaradowski, naczelnik gminy w Chmielówce, przez p. Olpińskiego, o zapomogę z powodu pożaru.
292. L. s. 405. Zofia Tymaczkowska, wdowa po prymaryuszu szpitala w Samborze, przez p. Pietrskiego, o zapomogę.
293. L. s. 406. Eufrozyna Bień we Wiedniu, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
294. L. s. 407. Albina Rozłucka, wdowa, przez p. Smolkę, o zapomogę na kształcenie dzieci.
295. L. s. 408. Karolina Macielińska, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę na kształcenie córki w mnzyce.
296. L. s. 409. Natalia Łuniewska, wdowa po inżynierze Wydziału krajowego, przez p. Pietruskiego, jak wyżej.
297. L. s. 410. Anna Bratro, przez p. Michalskiego, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
298. L. s. 411. Marya Młodnicka, przez p. Edw. Jędrzejowicza, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie za granicą.
299. L. s. 412. Stanisław Fabiański, przez p. Ant. Wodziekiego, jak wyżej.
300. L. s. 413. Leib Kupferberg i J. Zellermajer, dzierżawcy myta drogowego w Husiatynie, przez p. Horodyskiego, o opust czynszu dzierżawnego.
301. L. s. 417. Wydział powiatowy w Sanoku, przez p. Słoneckiego, o stały roczny zasiłek na utrzymanie V. i VI. klasy szkoły żeńskiej w Sanoku.
302. L. s. 418. Ten sam, przez p. Słoneckiego, o wyjednanie zmiany ustawy i przepisów hipotecznych.
303. L. s. 419. Wydział powiatowy w Cieszanowie, przez p. Puzynę, jak wyżej.
304. L. s. 420. Ten sam, przez p. Puzynę, o unormowanie podatku dochodowego z prawa propinacyi celem zabezpieczenia Radom powiatowym dodatków do tego podatku na rzecz powiatu.
305. L. s. 421. Wydział powiatowy w Sanoku, przez p. Słoneckiego, jak wyżej.
306. L. s. 422. Gmina miasta Rozdołu, przez p. Herasimowicza, o przeniesienie siedziby starostwa z Żydaczowa do Rozdołu.

307. L. s. 423. Gmina Bażanówka, przez p. Słoneckiego, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
308. L. s. 424. Gmina Dytkowce, przez p. Antoniewicza, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
309. L. s. 425. Gmina Gaje starobrodzkie, przez p. Korola, jak wyżej.
310. L. s. 426. Gmina Gaje dytkowieckie, przez p. Herasimowicza, jak wyżej.
311. L. s. 427. Gmina Ponikwa wielka, przez p. Antoniewicza, o zniesienie Rad powiatowych.
312. L. s. 428. Gmina Dytkowce, przez p. Herasimowicza, jak wyżej.
313. L. s. 429. Gmina Gaje starobrodzkie, przez p. Herasimowicza, jak wyżej.
314. L. s. 430. Gmina Buczyna, przez p. Korola, jak wyżej.
315. L. s. 431. Gmina Wołochy, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
316. L. s. 432. Rada szkolna miejscowa i zarząd szkolny w Łapanowic, przez p. Horszarda, o przystąpienie tamtejszej szkoły na 4-klasową.
317. L. s. 433. Rada szkolna miejscowa w Półwsiu zwierzynieckim, przez p. Zolla, jak wyżej.
318. L. s. 434. Rada szkolna miejscowa w Hłudnie, przez p. Bobczyńskiego, o zmianę §. 12. instrukcyi dla miejscowych Rad szkolnych.
319. L. s. 435. Nauczyciele szkoły w Łyścu, przez p. Barabasza, o podwyższenie płac.
320. L. s. 436. Jan Dybezak, nauczyciel w Łapczycy, przez p. Horszarda, o zapomogę.
321. L. s. 437. Karolina Grychowska, nauczycielka w Zatorze, przez p. Zolla, o podwyższenie płacy.
322. L. s. 438. Towarzystwo Bursy dla synów nauczycieli ludowych w Tarnopolu, przez p. Żywickiego, o zapomogę.
323. L. s. 439. Towarzystwo opieki nad opuszczonymi chłopcami w Stanisławowie, przez p. Bilińskiego, jak wyżej.
324. L. s. 440. Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, przez p. Żardeckiego, o subwencję.
325. L. s. 441. Wydział krajowy z prośbą Karola Kality i Arkadyusza Bienkowskiego, oficyalów przy Zakładzie kulparkowskim, o przyznanie dodatku na wikt.
326. L. s. 442. Dr. Józef Hankiewicz, emerytowany sekundaryusz Zakładu kulparkowskiego, przez p. Szcz. Koziobrodzkiego, o zapomogę.
327. L. s. 443. Emilia Grochowska, przez p. Asnyka, jak wyżej.
328. L. s. 446. Gmina Krzywe, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę na dokończenie budynku szkolnego.
329. L. s. 447. Rada szkolna miejscowa w Szumlanach, przez p. Sawczaka, jak wyżej.
330. L. s. 448. Wydział krajowy z prośbą Ignacowej Chrzanowskiej, wdowy po inżynierze Wydziału krajowego, o zapomogę.
331. L. s. 449. Agnieszka Bociańska, córka nauczyciela, przez p. Zolla, o zapomogę.
332. L. s. 450. Nauczyciele, uczestnicy kursu rysunkowego w szkole przemysłowej w Krakowie, przez p. Stan. Badeniego, o podwyższenie zasiłku miesięcznego na czas trwania kursu.
333. L. s. 451. Antoni Kowalski, nauczyciel w Żurawnie, przez p. Stan. Badeniego, o zapomogę lub zaliczkę na płacę.
334. L. s. 452. Księża dziekanatu chodorowskiego, przez p. Kułaczkowskiego, w sprawie języka wykładowego w szkołach ludowych.
335. L. s. 453. Gmina Horodyszcze cetrnarskie, przez p. Kułaczkowskiego, o niżenie konkurencyi opłacanej na utrzymanie nauczyciela tamtejszej szkoły.
336. L. s. 454. Michał Puszkarski, emerytowany nauczyciel, przez p. Kułaczkowskiego, o podwyższenie dwóch dodatków pięcioletnich.
337. L. s. 455. Zgromadzenie SS. Felicyanek, przez p. Męcińskiego, o subwencję na założenie domu we Lwowie.
338. L. s. 456. Komitet parafialny w Bieczu, przez p. Skrzyńskiego, o subwencję 9.000 zł. na restaurację kościoła.

Wniesiono po dzień 29. października 1890.

339. L. s. 463. Wydział powiatowy w Krakowie, przez p. Ant. Wodzickiego, o wyjednanie ulg przy wpisach hipotecznych.
340. L. s. 464. Wydział powiatowy w Brodach, przez p. Salę, jak wyżej.
341. L. s. 465. Wydział powiatowy w Myślenicach, przez p. Lasockiego, w sprawie wymiaru dodatków powiatowych do podatku dochodowego z prawa propinacyi.
342. L. s. 466. Wydział powiatowy w Sokalu, przez p. Polanowskiego, jak wyżej.
343. L. s. 467. Wydział powiatowy w Żydaczowie, przez p. Pietruskiego, jak wyżej.
344. L. s. 468. Gmina Kozłów i dwanaście innych z obszarami dworskimi, przez p. Sawę, o ustanowienie sądu powiatowego w Kozłowie.
345. L. s. 469. Gmina Skowierzyn, przez p. Stręka, o wyjednanie u Rządu sprzedaży kępy rządowej pod Skowierzynem na własność tejże gminy.
346. L. s. 470. Gminy Palezyńce, Toki, Koszlaki, Hołotka, Hnilice i Hniliecki, przez p. Siczynskiego, o przeniesienie rogatki w Podwoleczyskach.
347. L. s. 471. Reprezentacya miasta Podhajec, przez p. Sawczaka, o uchwalenie potrzeby wybudowania kolei przechodzącej przez tamtejszą okolicę.
348. L. s. 472. Gmina Rozważ, przez p. Rożankowskiego, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
- 349 i 350. L. 473 i 474. Mieszkańcy miasta Sasowa, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
351. L. s. 475. Gmina Zabłote, przez p. Sirkę, jak wyżej.
352. L. s. 476. Osada mazurska w Tomaszowcach, przez p. Sawę, o zapomogę na rozszerzenie budynku szkolnego.
353. L. s. 477. Rada szkolna miejscowa w Trzemesni, przez p. Lasockiego, o zmianę art. 11. lit. a) ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
354. L. s. 478. Rada szkolna miejscowa w Rozdole, przez p. Herasimowicza, o utworze-
- nie cztero- względnie pięcio-klasowej szkoły tamże.
355. L. s. 479. Rada szkolna miejscowa w Wierczanach, przez p. Ochrymowicza, o przekształcenie tamtejszej szkoły na etatową.
356. L. s. 480. Rada szkolna miejscowa w Założcach, przez p. Ochrymowicza, o przekształcenie szkoły w Gajach roztockich na etatową.
357. L. s. 481. Rada szkolna miejscowa w Dawidowie, przez p. Abrahamowicza, o przekształcenie tamtejszej szkoły na etatową.
358. L. s. 482. Rada szkolna miejscowa w Firlejówce, przez p. Mikołaja Torosiewicza, o przekształcenie szkoły filialnej w Skniłowie na etatową.
359. L. s. 483. Rada szkolna miejscowa w Olszanicy, przez p. Asnyka, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
360. L. s. 484. Rada szkolna miejscowa w Gdowie, przez p. Niedzielskiego, jak wyżej.
361. L. s. 485. Komitet szkolny w Zarzeczu, przez p. Ziemiałkowskiego, o zapomogę na odbudowanie spalonej szkoły.
362. L. s. 486. Bogumił Hostynek, Ludwik Pierchala i Stanisław Jaroń, zastępcy inspektorów szkolnych okręgowych w Przemyśle, przez p. Dworskiego, o przyznanie pełnych płac nauczycielskich.
363. L. s. 487. Ludwik Gogojewicz, nauczyciel, przez p. Żywickiego, o zrównanie płacy.
364. L. s. 488. Władysław Rozenko, nauczyciel, przez p. Brykczyńskiego, o podwyższenie płacy.
365. L. s. 489. Jan Wasnug, nauczyciel w Błażowie, przez ks. biskupa Soleckiego, o zasiłek na wprowadzenie nauki zręczności w tamtejszej szkole.
366. L. s. 490. Franciszek Kozdraś, nauczyciel w Grębowie, przez p. Langiego, o bezprocentową pożyczkę na polepszenie gospodarstwa gruntowego.
367. L. s. 491. Joachim Szaraniewicz, nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o przyznanie drugiego dodatku pięcioletniego.

368. L. s. 492. Atanazy Tomaszek, nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o policzenie lat służby.
369. L. s. 493. Michał Malicz, emerytowany nauczyciel, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę.
370. L. s. 494. Pogorzeley gminy Koniuchy, przez p. Sawczaka, o zapomogę.
371. L. s. 495. Pogorzeley gminy Zarzece, przez p. Ziemiałkowskiego, o zapomogę.
372. L. s. 496. Towarzystwo Miłosierdzia pod „Opatrznością“ we Lwowie, przez p. Stanisława Badeniego, o subwencyę.
373. L. s. 497. Towarzystwo „Haradz“ w Jaworowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
374. L. s. 498. Towarzystwo „Bursa im. Kraszewskiego“ w Drohobyczu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
375. L. s. 499. Towarzystwo „Ruska Bursa“ w Tarnopolu, przez p. Siczyńskiego, o zapomogę.
376. L. s. 500. Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, przez p. Dydyńskiego, o subwencyę.
377. L. s. 501. Wydawnictwo dziełek ludowych we Lwowie, przez p. Skalkowskiego, o zasiłek.
378. L. s. 502. Kazimierz Skwirczyński, dyetaryusz oddziału rachunkowego Wydziału krajowego, przez p. Goldmana, o „veniam aetatis“.
379. L. s. 503. Amalia Węzałowicz, przez p. Stanisława Badeniego, o stypendyum dla pupilki Maryi Szelińskiej na kształcenie jej w spiewie.
380. L. s. 504. Paulina Herasymowicz, przez p. Goldmana, o subwencyę dla syna na dalsze kształcenie go w muzyce.
381. L. s. 505. Karol Wierzuchowski, przez p. Zolla, o subwencyę na kształcenie się w muzyce.
382. L. s. 506. Tadeusz Kruszewski, uczeń akademii sztuk pięknych, przez p. Tomisława Rozwadowskiego, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie.
383. L. s. 507. Walerya Podlewska, przez p. Romanowicza, jak wyżej.
384. L. s. 508. Paulina Zakrzewska, przez p. Pietruskiego, o zapomogę na kształcenie córki w rysunkach.
385. L. s. 509. Marya Zaleska, wdowa, przez p. Stanisława Badeniego, o zapomogę.
386. L. s. 510. Julia Szaszkiewiczowa, wdowa po księdzu, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
387. L. s. 511. Marya Zaklińska, wdowa po lekarzu miejskim w Kozłowie, przez p. Sawczaka, o stałą zapomogę.
388. L. s. 512. Franciszek Zgórek, weteran wojsk polskich, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zasiłek na kształcenie dzieci.
389. L. s. 513. Jan Borkowski, przez p. Adama Jędrzejowicza, o zasiłek na kształcenie się w spiewie i sztuce dramatycznej.
390. L. s. 514. Jędrzej Nosek, przez p. Chamea, o subwencyę na kształcenie córki w spiewie.
391. L. s. 515. Władysław Maślakiewicz, przez p. Męcińskiego, o subwencyę na dalsze kształcenie się w malarstwie.
392. L. s. 516. Józef Turasz, nauczyciel, przez p. Romańczuka, o policzenie lat służby.
393. L. s. 517. Ten sam, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
394. L. s. 518. Gmina Kadobna, przez p. Romańczuka, o zapomogę dla pogorzalców.
395. L. s. 519. Wydział powiatowy w Myślenicach, przez p. Lasockiego, o wyjednanie ulg przy wpisach hipotecznych.

Wniesiono po dzień 30. października 1890.

396. L. s. 525. Wydział powiatowy w Łańcucie, przez p. Żardeckiego, o uregulowanie wymiaru podatku dochod. z prawa propinacyi.
397. L. s. 526. Wydział powiatowy w Przemyślanach, przez p. Sawczaka, jak wyżej.
398. L. s. 527. Wydział powiatowy w Staremieście, przez p. L. Wodzickiego, o wyjednanie ulg przy wpisach hipotecznych.
399. L. s. 528. Wydział powiatowy w Zaleszczykach, przez p. Chamea, jak wyżej.

400. L. s. 529. Wydział powiatowy w Podhajcach, przez p. E. Torosiewicza, o wyjednanie u c. k. Rządu budowy kolei przechodzącej przez terytoryum tegoż powiatu.
401. L. s. 530. Gmina Swaryczow, przez p. Mazarakięgo, o bezprocentową pożyczkę 7.000 zł.
402. L. s. 531. Gmina i Rada szkolna miejscowa w Biłohorszczy, przez p. Merunowicza, o bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
403. L. s. 532. Gmina Barwałd górny, przez p. Kramarczyka, o zasiłek i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
404. L. s. 533. Gmina miasta Peczeniżyna, przez p. Szczepanowskiego, jak wyżej.
405. L. s. 534. Ta sama, przez p. Szczepanowskiego, o wyjednanie uwolnienia jej od ponoszenia kosztów najmu ubikacyj dla urzędu podatkowego.
406. L. s. 535. Gmina miasta Kosowa, przez p. Zaleskiego, o wyjednanie pozwolenia na ustanowienie czterech nowych jarmarków.
407. L. s. 536. Gmina Berehy górne, przez p. Słoneckiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania małoletnich Łużańskich w Buda-Peszcie.
408. L. s. 537. Gmina Popowice, przez p. Potoczka, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia i utrzymania w Wiedniu Domiceli Tokarczykówny.
409. L. s. 538. Nauczyciele 4-klasowej szkoły w Brzeżanach, przez p. Sawczaka, o podwyższenie plac.
410. L. s. 539. Grono nauczycieli i nauczycielek w Wieliczce, przez p. Niedzielskiego, jak wyżej.
411. L. s. 540. Nauczyciele szkół ludowych w Przemyślu, przez p. Stan. Badeniego, o zrównanie ich plac z placami nauczycielj we Lwowie.
412. L. s. 541. Stanisław Kapłański, kierownik szkoły w Przemyślu, przez p. Antoniewicza, o remuneracyę za kierownictwo.
413. L. s. 542. Aleksander Zacharski, nauczyciel w Siedliskach, przez p. St. Jędrzejowicza, o restytucyę w zawodzie, o kwin-kwencium i o wyplacenie zatrzymanej placy.
414. L. s. 543. Teodozya Niklas, wdowa po nauczycielu, przez p. Hoszarda, o wyższy wymiar pensyi wdowiej.
415. L. s. 544. Towarzystwo bursy im. J. I. Kraszewskiego w Stanisławowie, przez p. Brykczyńskiego, o zapomogę.
416. L. s. 545. Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, przez p. Wł. Koziębrodzkiego, o subwencyę.
417. L. s. 546. Towarzystwo krajowe rybackie w Krakowie, przez p. A. Wodziekiego, o subwencyę.
418. L. s. 547. Związek krajowych ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, przez p. Polanowskiego, z projektem zmian ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek.
419. L. s. 548. Towarzystwo ochotniczej straży ogniowej w Peczeniżynie, przez p. Szczepanowskiego, o zapomogę na zakupno rekwizytów ogniowych i sikawki.
420. L. s. 549. Stowarzyszenie „Gwiazda“ w Zaleszczykach, przez p. Chamca, o subwencyę.
421. L. s. 560. Stowarzyszenie polskie „Zgoda“ we Wiedniu, przez p. Rutowskiego, o zapomogę.
422. L. s. 561. Wydawnictwo czasopisma literacko-artyst. „Świat“ w Krakowie, przez p. Zolla, o bezprocentową pożyczkę 2.000 zł.
423. L. s. 562. Jakób Glikson, dyrektor teatru w Krakowie, przez p. Scipiona, o podwyższenie subwencyi.
424. L. s. 563. Józef Hubert, właściciel posiadłości ziemskiej w Tarnówce, przez p. Smolkę, o dodatkowe wynagrodzenie za zniesiony wieczysty szynk tamże.
425. L. s. 564. Wydział krajowy z petycyą Mieczysława Wronowskiego, praktykanta rachunkowego, o zaliczkę na placę.
426. L. s. 565. Ten sam z petycyą Maryana Majewskiego, prowizorycznego praktykanta rachunkowego, o veniam studiorum.
427. L. s. 566. Ten sam z petycyą Fryderyka Wojtowicza, prowizorycznego woźnego, o veniam aetatis.
428. L. s. 567. Feliks Biliński, konduktor dróg krajowych, przez p. Mazarakięgo, o policzenie lat służby.

429. L. s. 568. Eleonora Międliecka, opiekunka małoletnich Dziurzyńskich, przez p. Micewskiego, o zapomogę.
430. L. s. 569. Seide Schwarzbach, dzierżawca stacyj mytniczych w powiecie borszczowskim, przez p. Borkowskiego, o uwolnienie od dalszej dzierżawy, lub o opust z czynszu.
431. L. s. 570. Władysław Nowacki, dzierżawca stacyj mytniczych Grabownicy, Tyrawy wołoskiej i Birczy, przez p. Z. Kozłowskięgo, o uwzględnienie strat poniesionych w dochodach mytniczych.
432. L. s. 571. Wydział krajowy z petycją urzędników oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego, o przyznanie im prawa do pełnej emerytury po wysłużeniu 35 lat służby.
433. L. s. 572. Wydział powiatowy w Brzesku, przez p. Stan. Stadnickiego, o przyzwolenie na pobór myta w Strzelcach małych na drodze Wrzępia Dołęga.

Wniesiono po dzień 4. listopada 1890.

434. L. s. 575. Wydział powiatowy w Nadwórnie, przez p. Mandyczewskiego, o uznanie drogi gminnej z Nadwórny do Markowiec za krajową.
435. L. s. 576. Wydział powiatowy w Czortkowie, przez p. Jana Gnoińskiego, o wyjednanie ułatwień przy wpisach hipotecznych.
436. L. s. 577. Wydział powiatowy w Sokalu, przez p. Polanowskiego, jak wyżej.
437. L. s. 578. Wydział powiatowy w Czortkowie, przez p. Jana Gnoińskiego, o uregulowanie wymiaru podatku dochodowego z prawa propinacyi w powiatach.
438. L. s. 579. Wydział powiatowy w Dolinie, przez p. Mazarakiego, jak wyżej.
439. L. s. 580. Wydział powiatowy w Kolbuszowej, przez p. Tyszkiewicza, jak wyżej.
440. L. s. 581. Gmina Wulka sokołowska, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę dla tamtejszych pogorzalców.
441. L. s. 582. Gmina Nienadówka, przez p. Tyszkiewicza, jak wyżej.
442. L. s. 583. Gmina Ustyanów, przez p. Wiktora, w sprawie odpisania dawnej należitości konkurencyjnej na drogę Lutowiską.
443. L. s. 584. Gmina Ostrowczyk, przez p. Olpińskiego, o zasiłek na dokończenie budowy kościoła tamże.
444. L. s. 585. Gmina Krowodrza, przez p. Horszarda, o zapomogę na budowę szkoły.
445. L. s. 586. Gmina Korsów, przez p. Sirkę, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
446. L. s. 587. Gmina Wołochy, przez p. Sirkę, jak wyżej.
447. L. s. 588. Gmina Ponikwa, przez p. Sirkę, jak wyżej.
448. L. s. 589. Gmina Kadłubiska, przez p. Sirkę, o zniesienie Rad powiatowych.
449. L. s. 590. Gmina Suchowola, przez p. Sirkę, jak wyżej.
450. L. s. 591. Gmina Wysocko, przez p. Sirkę, jak wyżej.
451. L. s. 592. Komitet ratunkowy dla dotkniętych gradobiciem w powiecie robotyńskim, przez p. Wereszczyńskiego, o zasiłek.
452. L. s. 593. Towarzystwo Tatrzańskie w Krakowie, przez p. Raczyńskiego, o przyspieszenie zakończenia sporu granicznego o Morskie Oko i otwarcie komunikacyi z Węgrami.
453. L. s. 594. Towarzystwo ruskich rzemieślników „Zoria“ we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
454. L. s. 595. Józefa Jaroszyńska, właścicielka ogródka froeblovskiego we Lwowie, przez p. Romanowicza, o subwencyę.
455. L. s. 596. Józef Dültz, emerytowany nauczyciel, przez p. Merunowicza, o podwyższenie emerytury, lub zapomogę.
456. L. s. 597. Wawrzyniec Głowacki, emerytowany nauczyciel, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o zapomogę.
457. L. s. 598. Wiktor Zaremba, przez p. Asnyka, o zapomogę.
458. L. s. 599. Anna Legerlütz, wdowa po rzeźbiarzu, przez p. Michalskiego, o zapomogę.

459. L. s. 600. Andrzej Bryk, nauczyciel w Chyrowie, przez p. Staneckiego, o zapomogę.
460. L. s. 601. Wydział krajowy z petycją Stanisława Sobolewskiego, o veniam studiorum.
461. L. s. 602. Roman Chrzastowski, właściciel dóbr w Burzynie, przez p. Rutowskiego, o wyjednanie wyższego wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi w Burzynie.
462. L. s. 603. Wydział powiatowy w Nisku, przez p. Smolkę, o wyjednanie połączenia stacyi Rozwadów z dowolną stacją kolei Rzeszów-Jarosław lub Rzeszów-Staroniwa.
463. L. s. 604. Wydział powiatowy w Lisku, przez p. Z. Kozłowskiego, w sprawie uregulowania podatku dochodowego z prawa propinacyi opłacanego.
464. L. s. 605. Gmina miasta Uście solne, przez p. Hoszarda, o wyjednanie u rządu ustanowienia sądu powiatowego tamże.
465. L. s. 606. Gmina Zagórze ad Lwów, przez p. Merunowicza, o poruczenie jej prawa wydzierżawiania polowania na gruntach gminnych.
466. L. s. 607. Gmina Kuhajów ad Lwów, przez p. Merunowicza, jak wyżej.
467. L. s. 608. Gmina Porzeczce zadwórne, przez p. Rayskiego, o zapomogę dla 21 pogoźleców.
468. L. s. 609. Gmina Kolbajowice przez p. Rayskiego, o niższenie prestacyi na płacę nauczyciela.
469. L. s. 610. Mieszkańcy narodowości ruskiej w Buczaczu i Nagorzance, przez p. Romańczuka, o ustanowienie katechety obrz. grec. kat. dla szkół tamtejszych.
470. L. s. 611. Antoni Horodyski, nauczyciel, przez p. Romańczuka, o policzenie mu sześciu lat służby do emerytury.
471. L. s. 612. Antonina Szukiewicz, przez p. Hoszarda, o subwencję na kształcenie się w muzyce.
472. L. s. 613. Eugenia Czaderska, wdowa po inżynierze Wydziału krajowego, przez p. Merunowicza, o podwyższenie pensyi wdowiej lub o zapomogę.
473. L. s. 614. Gmina Korczyzna, przez p. Trzecieckiego, o zaliczenie jej do rządu miasteczek.
474. L. s. 619. Mieszkańcy Dynowa i okolicy, przez p. Bobczyńskiego, o pozwolenie na wybudowanie szpitala tamże z funduszków uzbieranych z kar sądowych.
475. L. s. 620. Gmina Orzechówka, przez p. Bobczyńskiego, o przeistoczenie tamtejszej szkoły filialnej na etatową.
476. L. s. 621. Rada szkolna miejscowa w Zakliczynie, przez p. Hoszarda, o systemizowanie tamże piątego nauczyciela i o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
477. L. s. 622. Zarząd Kółka rolniczego w Zakliczynie, przez p. Hoszarda, o zaprowadzenie szkoły koszykarskiej tamże.
478. L. s. 623. Klub polski w Pradze, przez p. Romanowicza, o subwencję.
479. L. s. 624. Bolesław Kwiatkowski, nauczyciel, przez p. Czartoryskiego, o subwencję na wydoskonalenie się w nauce szcztokarstwa.
480. L. s. 625. Kornela Strnad, wdowa po urzędniku rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Marchwickiego, o podwyższenie pensyi wdowiej.
481. L. s. 626. Biruta Łukaszewiczowa, wdowa po księgarzu, przez p. Pietruskiego, o subwencję na dalsze wydawictwo „Biblioteki rodzinnej“.
482. L. s. 627. Stanisław Towarnicki, przez p. Romanowicza, o subwencję na kształcenie córki w spiewie i w muzyce.
483. L. s. 628. Adam Dwornikiewicz, przez p. Merunowicza, o subwencję na kształcenie córki w spiewie.
484. L. s. 629. Gmina Nowoszyny, przez p. Romańczuka, o wyłączenie jej z okręgu Rady powiatowej w Rohatynie i sądu powiatowego w Bursztynie, a przyłączenie do okręgu Rady powiatowej w Żydaczowie i sądu powiatowego w Żurawnie.
485. L. s. 630. Gminy Łahodów i Gaje smoleńskie, przez p. Rożankowskiego, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
486. L. s. 631. Gmina Smolna, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
487. L. s. 632. Gminy Smolna, Gaje smoleńskie i Łahodów, przez p. Rożankowskiego, o zniesienie Rad powiatowych.

488. L. s. 633. Gmina Nowica, przez p. Romańczuka, o utworzenie tamże 3-klasowej szkoły.
489. L. s. 634. Rada szkolna miejscowa w Miłojowie, przez p. Romańczuka, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
490. L. s. 635. Ta sama, przez p. Romańczuka, o przestoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
491. L. s. 636. Nauczyciele szkół ludowych z okolicy Strzelisk nowych, przez p. Romańczuka, o zmianę niektórych artykułów ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
492. L. s. 637. Pogorzelcy gminy Zakomarza, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę.
493. L. s. 638. Teodor Wielickowski, gr. kat. proboszcz w Bołszowcach, przez p. Rożankowskiego, o zapomogę z powodu gradobicia.
494. L. s. 639. Józef Kierniakiewicz, gr. kat. proboszcz w Czerniowie, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
495. L. s. 640. Towarzystwo „Przymierze Braci“ we Lwowie, przez p. Goldmana, o subwencyę.
496. L. s. 641. Rada szkolna miejscowa w Kulparkowie, przez p. Merunowicza, o dodatek drożyzniany dla nauczycielki.
497. L. s. 642. Zarząd szkoły ludowej w Kleparowie, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
498. L. s. 643. Zarząd szkolny w Hołosku wielkiem, przez p. Merunowicza, jak wyżej.
499. L. s. 644. Wydział powiatowy w Nisku, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
500. L. s. 645. Ten sam, przez Stan. Jędrzejowicza, o zmianę ustaw i przepisów hypotecznych.
501. L. s. 646. Ten sam, przez Stan. Jędrzejowicza, o unormowanie wymiaru i poboru dodatku od dochodów propinacyjnych w powiatach.
502. L. s. 647. Komitet budowy kościoła w Nisku, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o zapomogę.
503. L. s. 648. Kazimiera Zdrojowska, nauczycielka, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o policzenie lat służby.
504. L. s. 649. Aniela Aszpergerowa, emerytowana artystka sceny lwowskiej, przez p. Stan. Badeniego, o dodatek do emerytury.

Wniesionych po dzień 6. listopada 1890.

505. L. s. 657. Wydział powiatowy w Łańcucie, przez p. Żardeckiego, w sprawie wykupna gruntów pod drogę krajową Kańczuga-Dynów.
506. L. s. 658. Wydział powiatowy w Brzeżanach, przez p. Szeliskiego, o budowę kolei ze Stryja na Chodorów-Rohatyn i Brzeżany do Tarnopola z odnogę do Podhajec.
507. L. s. 659. Gmina miasta Liska, przez p. Wiktora, o podwyższenie wynagrodzenia za podwoły dostarczane urzędnikom i wojsku.
508. L. s. 660. Gmina Białobrzegi i inne, przez p. Żardeckiego, przeciwko ustawie sanitarnej.
509. L. s. 661. Gmina miasta Kołomyi, przez p. Ziemiakowskiego, w sprawie budowy kolei lokalnej Kołomyja-Horodenka.
510. L. s. 662. Gmina Ustrzyki dolne, przez p. Wiktora, o zwolnienie od należytości konkurencyjnych do budowy drogi powiatowej lutowskiej.
511. L. s. 663. Gmina Okleśnia, przez p. Ant. Wodzickiego, o uchylenie przekopu po lewym brzegu Wisły na gruntach tejże gminy mającego się wykonać.
512. L. s. 664. Gmina Ochrymowce i pięć innych powiatu zbaraskiego, o uwolnienie ich od opłacenia myta na drodze do Tarnopola.
513. L. s. 665. Gmina Czechy, przez p. Sirkę, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.

514. L. s. 666. Gmina Nakwasza, przez p. Sirkę, jak wyżej.
515. L. s. 667. Gmina Batków, przez p. Sirkę, jak wyżej.
516. L. s. 668. Gmina Klekotów, przez p. Sirkę, o zniesienie Rad powiatowych.
517. L. s. 669. Gmina Czechy, przez p. Sirkę, jak wyżej.
518. L. s. 670. Gmina Opaka, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę na ukończenie budowy cerkwi.
519. L. s. 671. Gmina Pustynia, przez p. Stręka, o zapomogę lub bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
520. L. s. 672. Rada szkolna miejscowa i gmina w Ptaszkowej, przez p. Klemensiewicza, o zapomogę na budowę szkoły.
521. L. s. 673. Rada szkolna miejscowa w Liahiażu małym, przez p. A. Wodzickiego, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
522. L. s. 674. Zarząd szkoły w Skniłowie, przez p. Rożankowskiego, o przekształcenie tamtejszej szkoły na etatową.
523. L. s. 675. Zarząd szkoły w Bieczynie, przez p. Ant. Wodzickiego, o dodatek drożyzniany dla tamtejszych nauczycieli.
524. L. s. 676. Oddział Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle, przez p. Dworskiego, o zrównanie płac nauczycieli tamtejszych z płacami nauczycieli we Lwowie i Krakowie i o pełną płacę dla nauczycieli zastępujących inspektorów okręgowych.
525. L. s. 677. Edward Motylewicz, nauczyciel, przez p. Teliszewskiego, o pierwszy dodatek pięcioletni.
526. L. s. 678. Ten sam, przez p. Teliszewskiego, o zapomogę.
527. L. s. 679. Franciszek Galuchowski, nauczyciel w Trepczy, przez p. Słoneckiego, jak wyżej.
528. L. s. 680. Józef Bielawski, nauczyciel, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
529. L. s. 681. Julia Steinsberg i Marya Dydyńska, [nauczycielki, przez p. Sałę, o zrównanie ich pod względem kategorii i płacy ze starszemi nauczycielkami.
530. L. s. 682. Helena Christówna, nauczycielka, przez p. Potoczka, o dodatek drożyzniany.
531. L. s. 683. Honorata Radziwończyk, nauczycielka, przez p. Żardeckiego, o policzenie lat służby.
532. L. s. 684. Arkadya Fedoryńczuk, wdowa po nauczycielu, przez p. Sawę, o stałą pensję lub o zapomogę.
533. L. s. 685. Teofil Kałużniacki, proboszcz w Zagórzcu i towarzysze, przez p. Antoniewicza, o zaprowadzenie języka ruskiego jako obowiązkowego w gimnazjum sanockiem.
534. L. s. 686. Stanisław Starowieyski z Bratkówki o wyjednanie u rządu sprawiedliwego obliczania rozchodu spirytusu z magazynów gorzelnianych.
535. L. s. 687. Stowarzyszenie szynkarzy i kawiarzy lwowskich, przez p. Michalskiego, przeciwko wnioskowi p. Abrahamowicza co do poboru na rzecz funduszu krajowego opłat konsumcyjnych i dodatków do podatków konsumcyjnych.
536. L. s. 688. Galicyjskie Towarzystwo leśne we Lwowie, przez p. Rutowskiego, o wydanie ustawy o przymusowem tępieniu chrząszczy majowych i ich pędraków.
537. L. s. 689. To samo, przez p. Rutowskiego, o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“.
538. L. s. 690. Oddział Towarzystwa gospodarskiego Sanok-Lisko, przez p. Z. Kozłowskiego, o zaprowadzenie Rady kultury krajowej dla Galicyi.
539. L. s. 691. Zarząd główny Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie, przez p. J. Gnoińskiego, o subwencyę.
540. L. s. 692. Kolonia lecznicza w Rymanowie, przez p. Wład. Koziebrodzkiego, o subwencyę na dokończenie budowy zakładu.
541. L. s. 693. Towarzystwo „Lecznicy lwowskiej“, przez p. Bilińskiego, o subwencyę.
542. L. s. 694. Bursa im. św. Mikołaja w Przemyśle, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
543. L. s. 695. Stanisław Darowski, emerytowany konduktor dróg krajowych, przez p. Kaprego, o odpisanie reszty niespłaconej zaliczki.
544. L. s. 696. Wydział krajowy z prośbą Mieczysława Wolskiego, asystenta rachunkowego, o zaliczkę na płacę.

545. L. s. 697. Modest Witoszyński, przez p. Ochrymowicza, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
546. L. s. 698. Bolesław Godlewicz, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
547. L. s. 699. Albin Rakowski, proboszcz gr. kat. w Czahrowie, przez p. Sawczaka, o zapomogę z powodu gradobicia.
548. L. s. 700. Albina Śliwińska - Œwiklińska, przez p. Wereszczyńskiego, o remuneracyę za usługi jej męża przy szpitalu powszechnym.
549. L. s. 701. Julia Malczyńska, wdowa po księdzu, przez p. Kowalskiego, o zapomogę.
550. L. s. 702. Klaudya Lewicka, wdowa po księdzu, przez p. Teliszewskiego, jak wyżej.
551. L. s. 703. Leonard Mydlachowski, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
552. L. s. 704. Józef Cichoń, przez p. Goldmana, jak wyżej.
553. L. s. 707. Gmina miasta Kutry, przez p. Zaleskiego, o bezprocentową pożyczkę na rozszerzenie budynku szkolnego.
554. L. s. 708. Gospodarze gminy Maniowy, przez p. Sawę, z zażaleniem na zły stan mostku na tamtejszej drodze krajowej.
555. L. s. 709. Gmina Suchodół, przez p. Romańczuka, o zapomogę i wyjednanie bezpłatnego poboru surowicy solnej.
556. L. s. 710. Gmina Krzywotuly stare, przez p. Antoniewicza, o zniesienie Rad powiatowych.
557. L. s. 711. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie przez p. Goldmana, o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Szkoła“.
558. L. s. 712. Rada szkolna miejscowa w Mizuniu, przez p. Romańczuka, o przekształcenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
559. L. s. 713. Antoni Blachowski i Kazimierz Hollender, nauczyciele, przez p. Rogoyskiego, o dodatek na pomieszkanie.
560. L. s. 714. Antoni Witkowski, nauczyciel kierujący w Kupeczyńcach, przez p. Siczynskiego, o 4-ty dodatek pięcioletni.
561. L. s. 715. Tomasz Bazylewicz, nauczyciel, przez p. Romańczuka, o policzenie lat służby.
562. L. s. 716. Helena Chmielewska, przez p. K. Dzieduszyckiego, o zapomogę na kształcenie się w rysunkach.
563. L. s. 717. Józef Krysa, nauczyciel, przez p. Wł. Koziebrodzkiego, o zapomogę.
564. L. s. 718. Wydział powiatowy w Wadowicach, przez p. Zolla, o wyjednanie zmiany ustawy o wpisach hipotecznych.
565. L. s. 719. Wydział krajowy z petycyą Stanisława Nowakowskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego o veniam aetatis.
566. L. s. 720. Ten sam z petycyą Władysława Rudzkiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego o veniam studioru i aetatis.
567. L. s. 721. Gmina Błażowa, przez p. Ad. Jędrzejowicza, o ustanowienie sądu powiatowego tamże.
568. L. s. 722. Kamila Des Loges przez p. Ad. Jędrzejowicza, o subwencyę na kształcenie się w rysunkach i malarstwie.
569. L. s. 723. Gmina Felizienthal, przez p. Ochrymowicza, w sprawie wydzierżawienia prawa polowania na gruntach gminnych.
570. L. s. 724. Gmina Krzywezyce przez p. Abrahamowicza, o rewizyę sprawy nadużyć pieniężnych przez byłego naczelnika gminy Iwana Iwanowskiego.
571. L. s. 725. Gmina Ortynice, przez p. Barańskiego, o zniesienie prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
572. L. s. 726. Gmina Kijowiec, przez p. Herasimowicza, o zapomogę dla tamtejszych pogorzalców.
573. L. s. 727. Rada szkolna miejscowa w Bóbrce przez p. Kułaczkowskiego, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
574. L. s. 728. Nauczyciele w Podgórzu, przez p. Zolla, o podwyższenie plac.
575. L. s. 729. Nauczyciele w Bóbrce, przez p. Kułaczkowskiego, jak wyżej.
576. L. s. 730. Nauczycielki w Podgórzu, przez p. Zolla, jak wyżej.
577. L. s. 731. Dymitr Biłokur, nauczyciel, przez p. Herasimowicza, o policzenie lat służby.
578. L. s. 732. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez p. Stanisł. Badeniego, o wstawienie w budżet szkolny na r. 1891 odpowiedniej kwoty na zaliczki dla nauczycieli.

579. L. s. 733. Ten sam, przez Stan. Badaniego, w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
580. L. s. 734. Marya, Jadwiga, Joanna, Wanda, Karolina i Władysław Nowiccy, sieroty po Drze M. Nowickim, przez Stan. Tarnowskiego st., o nabycie na rzecz kraju zbioru miedziorytów śp. ich ojca, oraz prawa dalszego nakładu zoologii i o zapomogę.
581. L. s. 735. Maksymilian Czyrniański, kierownik krajowej szkoły kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce strumiłowej, przez p. Stan. Badaniego, o podwyższenie płacy.
582. L. s. 736. Stanisława Wajdowska, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
583. L. s. 744. Gmina miasta Rohatyna, przez p. M. Torosiewicza, o przyzwolenie na pobór opłaty od psów.
584. L. s. 745. Wydział krajowy z prośbą Jana Topolnickiego, asystenta oddziału rachunkowego, o zaliczkę na placę.
585. L. s. 751. Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, przez p. Bilińskiego, o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Muzeum“.
586. L. s. 752. Zarząd centralny Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, przez p. Dembowskiego, o pożyczkę.

Wnieziono po dzień 8. listopada 1890.

587. L. s. 754. Wydział powiatowy w Rzeszowie, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zwolnienie od ponoszenia kosztów za wywłaszczenie gruntów pod drogę krajową Dynów-Przeworsk.
588. L. s. 755. Wydział powiatowy w Jaśle, przez p. Palcha, o uregulowanie sposobu wymiaru i poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi w powiatach.
589. L. s. 756. Wydział powiatowy w Brzozowie, przez p. Bobczyńskiego, jak wyżej.
590. L. s. 757. Wydział powiatowy w Mościskach, przez p. Stanisława Stadnickiego, jak wyżej.
591. L. s. 758. Gmina Jazłowiec, przez p. Sirkę, o zniesienie Rad powiatowych.
592. L. s. 759. Gmina Koniuszków, przez p. Sirkę, jak wyżej.
593. L. s. 760. Członkowie gminy Grodziska górnego, przez p. Żardeckiego, w sprawie wyboru nowej reprezentacyi gminnej.
594. L. s. 761. Gmina Maszkowice, przez p. Potoczka, o zezwolenie na podział pastwisk gminnych.
595. L. s. 762. Gmina miasta Żmigród nowy, przez p. Palcha, o przyznanie prawa poboru opłat od słodzonych trunków spirytusowych.
596. L. s. 763. Gmina Zagórzany, przez p. Skrzyńskiego, o uwolnienie jej od zapła-
- nia kosztów utrzymania Teresy Kowalskiej w Koszycach.
597. L. s. 764. Gmina Podhorce, przez p. Langiego, o niżenie dodatku konkurencyjnego na placę nauczyciela.
598. L. s. 765. Gmina miasta Pomorzan, przez p. Potockiego, o pożyczkę bezprocentową na budowę szkoły i plebanii.
599. L. s. 766. Gmina miasta Rohatyna, przez p. Mikołaja Torosiewicza, o bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
600. L. s. 767. Gmina Burdiakowce, przez p. Borkowskiego, jak wyżej.
601. L. s. 768. Gmina Mrzyglód, przez p. Słoneckiego, jak wyżej.
602. L. s. 769. Ta sama, przez p. Słoneckiego, o zapomogę na budowę szkoły.
603. L. s. 770. Rada szkolna miejscowa w Magierowie, przez p. Franciszka Jędrzejowicza, jak wyżej.
604. L. s. 771. Rada szkolna miejscowa w Moszczenicy niższej, przez p. Gustawa Romera, o przekształcenie tamtejszej szkoły na etatową i podwyższenie płacy nauczyciela.
605. L. s. 772. Grono nauczycieli w Stanisławowie, przez p. Bilińskiego, o pomnożenie posad przy tamtejszej 5-cio klasowej szkole Nr. 1.
606. L. s. 773. Grono nauczycielek w Stanisławowie, przez p. Bilińskiego, o pomno-

- żenie posad przy tamtejszej szkole żeńskiej.
607. L. s. 774. Adam Kachnikiewicz, nauczyciel w Stanisławowie, przez p. Romanowicza, o policzenie lat służby.
608. L. s. 775. Wawrzyniec Kalicki i Jan Trendota, nauczyciele, przez p. Męcińskiego, o dodatek drożyniany.
609. L. s. 776. Aleksander Paklikowski, nauczyciel, przez p. Dworskiego, o remunerację za kierownictwo.
610. L. s. 777. Jerzy Michałowski, nauczyciel, przez p. Mazarakięgo, o pierwszy dodatek pięcioletni.
611. L. s. 778. Nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach, przez p. Szeliskiego, o podwyższenie płac.
612. L. s. 779. Katarzyna Pykoszówna i Stanisława Zapalanka, przez p. Bobczyńskiego, jak wyżej.
613. L. s. 780. Stefania Dąbrowska, wdowa po nauczycielu, przez p. Szeliskiego, o stałe zaopatrzenie dla siebie i dzieci.
614. L. s. 781. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zmianę art. 11. a) ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
615. L. s. 782. To samo, przez p. Romańczuka, o zmianę art. 13. powyższej ustawy.
616. L. s. 783. To samo, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
617. L. s. 784. To samo, przez p. Romańczuka, o zniesienie czasu służby dla nauczycieli ludowych.
618. L. s. 785. Komitet ratunkowy dla pogrzelców w Brzostku, przez p. Midowicza, o zapomogę.
619. L. s. 786. Towarzystwo rybackie w Krakowie, przez p. Ant. Wodzickiego, o zapomogę dla sierót po śp. drze M. Nowickim.
620. L. s. 787. Rada wykonawcza „Macierzy polskiej“ we Lwowie, przez p. J. Tarnowskiego, o podwyższenie subwencji na wydawnictwa ludowe.
621. L. s. 788. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ w Przemyśle, przez p. Dworskiego, o subwencyę na budowę własnego domu.
622. L. s. 789. Straż ogniowa ochotnicza w Dolnej wsi, przez p. Lasockiego, o zapomogę na zakupno przyrządów pożarnych.
623. L. s. 790. Towarzystwo im. Adama Mickiewicza we Lwowie, przez p. Skalkowskiego, o zasiłek na wydawnictwo „Pamiętnika“.
624. L. s. 791. Czytelnia akademicka we Lwowie, przez p. Stan. Badeniego, o subwencyę na bibliotekę.
625. L. s. 792. Braetwo cierkiewne i mieszkańcy małego przedmieścia w Jaworowie, przez p. Szeptyckiego, o zapomogę na zrestaurowanie dzwonnicy.
626. L. s. 793. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, przez p. Kowalskiego, o zapomogę dla internatu św. Mikołaja.
627. L. s. 794. Zygmunt Jaroszewski, redaktor i wydawca „Rozwoju gospodarczego i przemysłowego wiejskiego“, przez p. Langiego, o subwencyę.
628. L. s. 795. Michał Kowalczyk, przez p. Kaprego, o subwencyę na wydawnictwo dzieła „Architektura w starożytnym Rzymie“.
629. L. s. 796. Maksymilian Schworm, majster blacharski w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego, o pożyczkę i subwencyę na rozszerzenie pracowni.
630. L. s. 797. Jan Straszewicz, właściciel dóbr Radgoszcz wielki, przez p. Męcińskiego, w sprawie wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi.
631. L. s. 798. Mojżesz Steiner, przez p. Rogoyskiego, o wydanie cen taryfowych przy przewozie na Dunaju w Szczepanowicach.
632. L. s. 799. Wydział krajowy z prośbą Władysława Zawadzkiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego, o veniam aetatis i studiorum.
633. L. s. 800. Ten sam, z prośbą Teofila Rudzkiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego, o veniam studiorum.
634. L. s. 801. Tomasz Czech, emerytowany zarządca szpitala powszechnego w Stryju, przez p. Fruchtmana, o podwyższenie emerytury.
635. L. s. 802. Antoni i Agata Marek, byli słuźdy przy zakładzie kulparkowskim, przez p. Michalskiego, o przyznanie emerytury lub ponowne przyjęcie do służby.

636. L. s. 803. Władysław Jamiński, przez p. St. Badeniego, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
637. L. s. 804. Grzegorz Mielnicki, przez ks. Metropolitę Sembretowicza, jak wyżej.
638. L. s. 805. Helena Strzelecka, przez p. Zolla, jak wyżej.
639. L. s. 806. Franciszek Karich, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
640. L. s. 807. Marya Stebnicka, przez p. Pietruskiego, o zasiłek na kształcenie się w spiewie i w muzyce.
641. L. s. 808. Teofila Wieliczko, wdowa po księdzu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
642. L. s. 810. Wydział powiatowy w Krakowie, przez p. A. Wodzieckiego, o uregulowanie sposobu wymiaru podatku dochodowego z prawa propinacyi w powiatach.
643. L. s. 811. Gmina miasta Lwowa, przez p. Romanowicza, w sprawie budowy teatru polskiego.
644. L. s. 812. Gmina miasta Krakowa, przez p. Zolla, o zmianę art. 8. ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
645. L. s. 813. Gmina miasta Kołomyi, przez p. Ziemiałkowskiego, o bezprocentową pożyczkę na budowę koszar dla wojska.
646. L. s. 814. Gmina Lubianki, przez p. Siczynskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia Maryi Antoniuk w Tryjeście.
647. L. s. 815. Towarzystwo rolnicze w Krakowie, przez p. Struszkiewicza, o zabezpieczenie bytu sierotom po śp. Drze M. Nowickim.
648. L. s. 816. Rada szkolna miejscowa w Ciężkowicach, przez p. A. Wodzieckiego, o podwyższenie plac tamtejszym nauczycielom.
649. L. s. 817. Rada szkolna miejscowa w Bronowicach, przez p. Zolla, jak wyżej.
650. L. s. 818. Rada szkolna miejscowa w Podborcach, przez p. Romańczuka, jak wyżej i o przeistoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
651. L. s. 819. Karol Rokicki, nauczyciel, przez p. Rutowskiego, o podwyższenie płacy.
652. L. s. 820. Stanisław Piechura, nauczyciel, przez p. Goldmana, o zapomogę.
653. L. s. 821. Stanisław br. Plater Zyberk, właściciel dóbr Moszków, przez p. Polanowskiego, o subwencyę na dokończenie drogi Szmitków-Moszków.
654. L. s. 822. Wincenta Bielańska, przez p. Goldmana, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
655. L. s. 823. Marya Assing, przez p. Smolkę, o subwencyę dla córki, jak wyżej.
656. L. s. 824. Witalina Kuss, przez p. Smolkę, o zapomogę.
657. L. s. 825. Gmina miasta Krakowa, przez p. Chrzanowskiego, przeciw wnioskowi p. Abrahamowicza co do zaprowadzenia opłat konsumcyjnych na rzecz funduszu krajowego.
658. L. s. 836. Wydział powiatowy w Turce, przez p. Teliszewskiego, o subwencyę na ufundowanie szkoły gospodarsko-przemysłowej.
659. L. s. 837. Ten sam, przez p. Teliszewskiego, w sprawie opłacania podatków od dochodu propinacyjnego.
660. L. s. 839. Wydział powiatowy w Sokalu, przez p. W. Kozłowskiego, o zezwolenie pobudowania szpitala po za obrębem miasta i zaciągnięcia na ten cel pożyczki w kwocie 20.000 zł.

Wniesiono po dzień 10. listopada 1890.

661. L. s. 840. Wydział powiatowy w Nowym Targu, przez p. Raczyńskiego, w sprawie uregulowania granicy kraju koło Morskiego Oka i Czarnego Stawu.
662. L. s. 841. Ten sam, przez p. Raczyńskiego, o budowę drogi ze Szczawnicy do Piwnicznej.
663. L. s. 842. Ten sam, przez p. Raczyńskiego, z petycją czterech gmin w sprawie powyższej.
664. L. s. 843. Ten sam, przez p. Raczyńskiego, o uregulowanie wymiaru i poboru dodatków do podatku dochodowego od propinacyi.
665. L. s. 844. Wydział powiatowy w Wieliczce, przez p. Niedzielskiego, jak wyżej.

666. L. s. 845. Wydział powiatowy w Jarosławiu, przez p. Zamoyskiego, jak wyżej.
667. L. s. 846. Gmina Pokrowce, przez p. Herasimowicza, o zasiłek na roboty ochronne na rzece Stryju.
668. L. s. 847. Gmina Laszki, przez p. Zamoyskiego, o subwencyę na regulacyę rzeki Szkło.
669. L. s. 848. Gmina Bieniawa, przez p. Sawczaka, o przyznanie z funduszu krajowego 900 zł. tytułem przypadającej ze skarbu państwa reszty należytości za budowę drogi krajowej Brzeżany-Podwołoczyska.
670. L. s. 840. Gmina miasta Majdan, przez p. Tyszkiewicza, o przyzwolenie na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych.
671. L. s. 850. Gmina miasta Radymna, przez p. Zamoyskiego, jak wyżej.
672. L. s. 851. Gminy powiatu jarosławskiego, przez p. Zamoyskiego, w sprawie szkód wyrządzonych po polach w czasie ćwiczeń i manewrów wojskowych.
673. L. s. 852. Gospodarze gminy Zawadki, przez p. Rożankowskiego, o ochronę przed dziką zwierzyną.
674. L. s. 853. Gminy Dybków i Wylewy, przez p. Zamoyskiego, o uregulowanie sprawy szkolnej tych gmin.
675. L. s. 854. Gmina Dąbrowica, przez p. Zamoyskiego, o subwencyę na budowę szkoły.
676. L. s. 855. Zwierzchność gminna w Dąbrowicy, przez p. Zamoyskiego, jak wyżej.
677. L. s. 856. Gminy Kobylanka i Dominikowice, przez p. Skrzyńskiego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
678. L. s. 857. Gmina Kopanki, przez p. Niedzielskiego, o przyjęcie do szkoły koszykarstwa w Jarosławiu kilku uczniów z tamtejszej gminy na fundusz krajowy.
679. L. s. 858. Gminy: Wągrzce wielkie, Zakrzowa, Mała wieś, Strumiany i Ochmanów, przez p. Niedzielskiego, o bezprocentową pożyczkę z powodu klęsk elementarnych.
680. L. s. 859. Pogorzelnicy gminy Łazy, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę.
681. L. s. 860. Komitet cerkiewny w Łazach, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę na budowę cerkwi.
682. L. s. 861. Pogorzelnicy leżajskiego przedmieścia w Jarosławiu, przez p. Micewskiego, o zapomogę.
683. L. s. 862. Rada szkolna miejscowa w Wiszniowej, przez p. Niedzielskiego, o zmianę art. 11. a) ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.
684. L. s. 863. Rada szkolna miejscowa w Libiażu wielkim, przez p. Ant. Wodzickiego, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
685. L. s. 864. Jakób Nabak, kierujący nauczyciel, przez p. Zamoyskiego, o przyznanie dodatku pięcioletniego i dodatku miejscowego.
686. L. s. 865. Wojciech Topolski i Władysław Erban, nauczyciele, przez p. Palcha, o podwyższenie płacy.
687. L. s. 866. Józef Mercik, nauczyciel, przez p. Trzecieckiego, jak wyżej.
688. L. s. 867. Julia Mathiaszowa, nauczycielka, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
689. L. s. 868. Ks. Jan Moszkowicz, proboszcz obrz. łacin. w Kaszycach, przez p. Zamoyskiego, w przedmiocie przyznania duchowieństwu parafialnemu większych praw wyborczych i w ogóle większego uwzględnienia ich stanowiska w ustroju administracyjnym.
690. L. s. 869. Komitet ratunkowy dla pogorzelników miasta Głogowa, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę.
691. L. s. 870. Stowarzyszenie katolickiej młodzieży rękodzielniczej „Skala“ we Lwowie, przez p. Sawę, jak wyżej.
692. L. s. 871. Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Nowosiótkach, przez p. J. Gnoińskiego, o subwencyę dla tamtejszego szpitala.
693. L. s. 872. Straż ogniowa ochotnicza w Mielnicy, przez p. Borkowskiego, o subwencyę na uzupełnienie przyborów do gaszenia.
694. L. s. 873. Jan Ruszczyński, dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego, o subwencyę na wydawnictwo podręcznika dla nauki spiewn.
695. L. s. 874. Dyrektor teatru hr. Skarbka we Lwowie, przez p. Stan. Badeniego, w sprawie obecnego stanu sceny lwowskiej.

696. L. s. 875. Leontyna Wojdałowiczówna, kandydatka stann nauczycielskiego, przez p. Zbyszewskiego, o subwencję na dalsze kształcenie się.
697. L. s. 876. Eleonora Elektorowiczówna, przez p. Stan. Badeniego, o subwencję na dalsze kształcenie się w spiewie.
698. L. s. 877. Helena Matecka, przez p. Stan. Badeniego, jak wyżej.
699. L. s. 878. Stanisław Dobrowolski, przez p. St. Jędrzejowicza, o subwencję na odbycie kursu krawieckiego za granicą.
700. L. s. 879. Feliks Zieliński, nadkonduktor kolei Karola Ludwika we Lwowie, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
701. L. s. 880. Wilhelmina Szyszkowiczowa, wdowa po dyetaryuszu, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
702. L. s. 881. Walerya Łopuszańska, wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, przez p. Michalskiego, o zapomogę i podwyższenie pensyi.
703. L. s. 882. Róża Schwablowa, przez p. Michalskiego, o zapomogę na kształcenie się w spiewie.
704. L. s. 883. Karolina Eberbachówna, przez p. Goldmana, jak wyżej.
705. L. s. 884. Wiktorya Südhoff, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
706. L. s. 885. Wydział powiatowy w Turce, przez p. Teliszewskiego, o uznanie dróg gminnych tamtejszego powiatu za drogi krajowe.
707. L. s. 886. Gmina Dubszara, przez p. Marzackiego, o zezwolenie na pobór surowicy solnej dla bydła.
708. L. s. 887. Rada szkolna miejscowa i gminna w Isajach, przez p. Teliszewskiego, o przeciwstoczenie tamtejszej szkoły na etatową.
709. L. s. 888. Jan Nelec, chałupnik z Woli Wadowskiej, przez p. Reya, o niższenie datku konkurencyjnego na regulację Nowego Brnia z dopływami.
710. L. s. 889. Towarzystwo „Biblioteki słuchaczy prawa we Lwowie“, przez p. Stan. Badeniego, o subwencję.
711. L. s. 890. Towarzystwo „Bratnia pomoc słuchaczy politechniki“ we Lwowie, przez p. Stan. Badeniego, jak wyżej.
712. L. s. 891. Gmina miasta Brzeżan, przez p. Sawczaka, o subwencję na cele drogowe.
713. L. s. 892. Gmina Ryczka, przez p. Okuniewskiego, o założenie szkoły snycerskiej i kamieniarskiej w Kosowie lub Jaworowie.
714. L. s. 893. Gmina Moskalówka, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
715. L. s. 894. Gmina miasta Kosowa, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
716. L. s. 895. Gmina Manastersko, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
717. L. s. 896. Gmina Sokołówka, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
718. L. s. 897. Gmina Babin, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
719. L. s. 898. Gmina Horod, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
720. L. s. 899. Gmina Krzyworównia, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
721. L. s. 900. Gmina Hryniawa, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
722. L. s. 901. Gmina Jaworów, przez p. Okuniewskiego, jak wyżej.
723. L. s. 902. Nauczyciele szkół filialnych w Brzeżanach, przez p. Sawczaka, o przeciwstoczenie tychże szkół na etatowe lub podwyższenie płacy.
724. L. s. 903. Wydział krajowy z prośbą Jana Zycha, dyetaryusza oddziału rachunkowego, o veniam aetatis i studiorum.
725. L. s. 904. Ten sam, z prośbą Marcina Sternala, dyetaryusza conceptowego, jak wyżej.
726. L. s. 905. Ten sam, z prośbą Władysława Janikowskiego, praktykanta oddziału rachunkowego, o veniam studiorum.
727. L. s. 906. Ten sam z prośbą Jana Zajackowskiego, dyetaryusza conceptowego, o veniam aetatis i studiorum.
728. L. s. 907. Róża Łysakowska, wdowa, przez p. Pietruskiego, o zapomogę.
729. L. s. 908. Jan Skwarczyński, emerytowany konduktor dróg krajowych, przez p. Fran. Jędrzejowicza, o podwyższenie emerytury.
730. L. s. 914. Władysław Kopestyński, dyetaryusz, przez p. Stan. Badeniego, o zapomogę.
731. L. s. 916. Kazimierz Kostański, praktykant leśnictwa, przez p. Trzecieckiego, jak wyżej.

732. L. s. 916. Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, przez p. Tarnowskiego, o uregulowanie wymiaru poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi.
733. L. s. 917. Rada szkolna miejscowa w Bronowicach małych, przez p. Zolla, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
734. L. s. 918. Wydział krajowy z prośbą Antoniego Zglinnickiego, dyktaryusza manipulatoryjnego, o veniam studiorum.
735. L. s. 919. Stefan Kalita, sierota po woźnym Wydziału krajowego, przez p. Michalskiego, o zapomogę.

Wnieciono po dzień 11. listopada 1890.

736. L. s. 921. Wydział powiatowy w Łańcucie, przez p. Żardeckiego, o wyjednanie zmiany ustawy i przepisów hipotecznych.
737. L. s. 922. Wydział powiatowy w Rawie, przez p. Fran. Jędrzejowicza, o uregulowaniu wymiaru i poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi.
738. L. s. 923. Wydział powiatowy w Brzesku, przez p. J. Stadnickiego, o wyjednanie zmiany ustawy i przepisów hipotecznych.
739. L. s. 924. Ten sam, przez p. J. Stadnickiego, o uregulowaniu wymiaru i poboru dodatków do podatku dochodowego z prawa propinacyi.
740. L. s. 925. Gmina Rakszawa, przez p. Żardeckiego, o subwencję na założenie szkoły sukienniczej.
741. L. s. 926. Gminy powiatu sądowego Maków, przez p. Lasockiego, o utworzenie urzędu podatkowego w Makowie.
742. L. s. 927. Gmina Dębica, przez p. Stręka, o przyznanie jej nazwy „miasta“.
743. L. s. 928. Magistrat miasta Buczacza, przez p. Wład. Wolańskiego, o uregulowanie wymiaru i poboru dodatków do podatku dochodowego z prawa propinacyi w obrębie gminy opłacanego.
744. L. s. 929. Mieszkańcy Skąły nad Zbruczem, przez p. Borkowskiego, w sprawie nakładanych przez c. k. straż skarbową kar t. zw. „Nachttransportowych“.
745. L. s. 930. Gmina Gaje dytkowieckie, przez p. Sirkę, o zniesienie Rad powiatowych.
746. L. s. 931. Gmina Berlin, przez p. Sirkę, jak wyżej.
747. L. s. 932. Gmina Folwarki wielkie, przez p. Sirkę, jak wyżej.
748. L. s. 933. Gmina Folwarki małe, przez p. Sirkę, jak wyżej.
749. L. s. 934. Gmina Olesko, przez p. Rożankowskiego, o założenie niższej szkoły rolniczej w zamku Oleskim.
750. L. s. 935. Gminy powiatu złoczowskiego, przez p. Rożankowskiego, o uznanie drogi Złoczów-Dunajów za krajową i rekonstrukcję tejże kosztem funduszu krajowego.
751. L. s. 936. Gminy powiatu łańcuckiego, przez p. Żardeckiego, o zmianę ustawy drogowej.
752. L. s. 937. Te same, przez p. Żardeckiego, przeciw ustawie sanitarnej.
753. L. s. 938. Gmina Budzanów, przez p. Olpińskiego, o ustanowienie tamże urzędu podatkowego i telegraficznego, tudzież o przeniesienie zapory mytniczej przy moście nad Seretem.
754. L. s. 939. Gmina Kawczykał, przez p. Antoniewicza, o zapomogę na regulację rzeki Stryj.
755. L. s. 940. Gmina Ożanna, przez p. Żardeckiego, o zapomogę na dokończenie szkoły.
756. L. s. 941. Rada szkolna miejscowa w Strusowie, przez p. Olpińskiego, o zreorganizowanie tamtejszej szkoły na 4-klasową.
757. L. s. 942. Grono nauczycieli 5-klasowej szkoły ludowej w Tarnopolu, przez p. Żywickiego, o podwyższenie dodatków pięcioletnich.
758. L. s. 943. Grono nauczycielek żeńskiej szkoły wydziałowej w Tarnopolu, przez p. Żywickiego jak wyżej.
759. L. s. 944. Aleksander Pragłowski, nauczyciel, przez p. Żywickiego, o zapomogę.
760. L. s. 945. Wojciech Chmielowski, nauczyciel, przez p. Rogoyskiego, o policzenie lat służby.

761. L. s. 946. Antonina Bernadzikiewiczowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Hoszarda, o zapomogę.
762. L. s. 947. Rozalia Konopnicka, wdowa po nauczycielu, przez p. Lasockiego, jak wyżej.
763. L. s. 948. Towarzystwo krajowego bazaru dla wyrobu i sprzedaży obuwia, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
764. L. s. 949. Stowarzyszenie „Szomer Izrael“ we Lwowie, przez p. Goldmana, o obsadzenie posad przy władzach autonomicznych także kandydatami wyznania mojżeszowego.
765. L. s. 950. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie, przez p. Romanowicza, o subwencję.
766. L. s. 951. Dyetaryusz sądu powiatowego w Rawie, przez p. Stan. Badeniego, w sprawie polepszenia losu dyetaryuszom.
767. L. s. 952. Stanisław Grzegorzewski, inżynier okręgowy w Borszczowie, przez p. Borkowskiego, o zaliczkę na płacę.
768. L. s. 953. Dr. Antoni Barański, profesor szkoły weterynaryi we Lwowie, przez p. Schnella, w sprawie wydawnictwa dzieła o bobowli bydła rogatego w kraju.
769. L. s. 954. Anna Orłowska, wdowa po nauczycielu, przez p. Hamoraka, o zapomogę.
770. L. s. 958. Towarzystwo ochotniczej straży pożarnej w Szezereu, przez p. Abrahamowicza, o subwencję na zakupno sikawki i beczkowozów.
771. L. s. 959. Antoni Rybaczyk, nauczyciel, przez p. Korytowskiego, o dodatek pięcioletni.
772. L. s. 960. Jan Zipser, nauczyciel, przez p. Mizię, o zapomogę.
773. L. s. 961. Rada szkolna miejscowa, gmina i zarząd szkoły w Mikulińcach, przez p. Korytowskiego, o zorganizowanie tamtejszej szkoły na 4-klasową.

Wniesiono po dzień 12. listopada 1890.

774. L. s. 966. Wydział powiatowy w Rzeszowie, przez p. A. Jędrzejowicza, o uregulowanie wymiaru i poboru dodatków do podatku dochodowego z prawa propinacyi na cele powiatowe.
775. L. s. 967. Gmina miasta Rzeszowa, przez p. Zbyszewskiego, w sprawie budowy kolei Rzeszów-Rozwadów.
776. L. s. 968. Gmina miasta Brodów, przez p. Sałę, o utworzenie tamże 8-klasowej żeńskiej szkoły wydziałowej.
777. L. s. 969. Gminy Wiśniowa, Lipnik, Kobielnik, Poznachowice dolne, Wierzba nowa i Węglówka, przez p. Niedzielskiego, o subwencję na pokrycie datków konkurencyjnych na budowę plebanii w Dobezycach i o utworzenie odrębnej parafii w Wiśniowej.
778. L. s. 970. Gminy Gorlice, Biecz, Zagorzany i Kobylanka z obszarem dworskim, przez p. Męcińskiego, o zakazanie wypuszczania odchodów dystylarnianych z nafty do rzeki Ropy.
779. L. s. 971. Gmina w Rajtarowicach, przez p. Barańskiego, o bezprocentową pożyczkę na dokończenie budowy szkoły.
780. L. s. 972. Gmina Białokiernica, przez p. Sawczaka, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
781. L. s. 973. Gmina Dąbrowica, przez p. Niezabitowskiego, jak wyżej.
782. L. s. 974. Aleksander Warecki, nauczyciel, przez p. Sałę, o zapomogę i dodatek osobisty oraz o zwrot kosztów przesiedlenia.
783. L. s. 975. Rochma Kisterowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Stan. Stadnickiego, w sprawie zaległej płacy jej męża.
784. L. s. 976. Apolonia Tyrawska, wdowa po nauczycielu, przez p. Niezabitowskiego, o zapomogę.
785. L. s. 977. Stowarzyszenie oświaty ludowej w Rzeszowie, przez p. Zbyszewskiego, jak wyżej.
786. L. s. 978. Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia w Krakowie, przez p. Stan. Tarnowskiego, (star.), o subwencję dla zakładów tegoż Zgromadzenia.
787. L. s. 979. Teofila Zielińska, fabrykantka sztucznych kwiatów we Lwowie, przez p. Goldmanna, o subwencję na umorzenie reszty pożyczki z krajowego funduszu prze-

- mysłowego i o założenie subwencyonowanej szkoły wyrobu sztucznych kwiatów.
788. L. s. 980. Hermina Patkiewicz artystka, przez p. Marchwickiego, o subwencyę na dokończenie kształcenia się w śpiewie.
789. L. s. 985. Wydział powiatowy w Nowymtargu, przez p. Raczyńskiego, o wyjednanie ulg przy wpisach hipotecznych.
790. L. s. 986. Gmina Izdebnik, przez p. Zolla, o zapomogę na zakupno gruntu dla szkoły.
791. L. s. 987. Oddział Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie, przez p. Zolla, o subwencyę na utrzymanie szkoły zręczności.
792. L. s. 988. Nauczycielki nadetatowe szkół żeńskich w Przemyślu, przez posła Dworskiego, o podwyższenie płacy.
793. B. s. 989. Komitet budowy kościoła w Łobozwi, przez p. Z. Kozłowskiego, o zapomogę.
794. L. s. 990. Towarzystwo bursy w Samborze, przez p. Czyżewicza, o zapomogę na budowę nowego domu dla bursy.
795. L. s. 994. Jadwiga Milewska, przez p. Sz. Koziebrodzkiego, o stypendyum na kształcenie się w rzeźbiarstwie.
796. L. s. 999. Anna Zabiegło, wdowa, przez p. Micewskiego, o remuneracyę za zasługi jej męża położone około szkoły przemysłowej w Jarosławiu.

Wniesiono po dzień 13. listopada 1890.

797. L. s. 1.003. Wydział powiatowy w Kałuszu, przez p. Mazarakiego, o zmianę ustaw i przepisów hipotecznych.
798. L. s. 1.004. Wydział powiatowy w Bóbrce, przez p. Kulaczkowskiego, jak wyżej.
799. L. s. 1.005. Wydział powiatowy w Tłumaczu, przez p. Sawę, o budowę kolei lokalnej z Tłumacza do stacji kolei transwersalnej Tłumacz-Pałachicze.
800. L. s. 1.006. Gmina Tłumacz, przez p. Sawę, jak wyżej.
801. L. s. 1.007. Spółka komandytowa wyrobu cukru w Tłumaczu, przez p. Sawę, o subwencyę na kolej lokalną z dworca Tłumacz-Pałachicze do miasta Tłumacz celem poparcia rozwoju cukrowni.
802. L. s. 1.009. Gmina Michałków, przez p. Okuniewskiego, o zniesienie Rad powiatowych.
803. L. s. 1.010. Gminy Bieniawa i Bohatkowce, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
804. L. s. 1.011. Zagrodniey gminy Zalesia, przez p. Gustawa Romera, o wyłączenie ich ze związku gminy Szczawie, a przyłączenie do gminy Zalesie.
805. L. s. 1.012. Daniel Szewczuk, nauczyciel, przez p. Polanowskiego, o policzenie lat służby.
806. L. s. 1.013. Marya Makarewicz, nauczycielka, przez p. Zakrzewskiego, o zapomogę.
807. L. s. 1.014. Władysława Dąbrowska, przez p. Hoszarda, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
808. L. s. 1.015. Maryanna Zakrzewska, wdowa po sekretarzu Wydziału krajowego, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
809. L. s. 1.016. Wydawnictwo „Czasopysi prawnicy” we Lwowie, przez p. Sawczaka, jak wyżej.
810. L. s. 1.017. Gmina Zebrzydowice, przez p. Zolla, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
811. L. s. 1.018. Gmina Wróblowice, przez p. Zolla, jak wyżej.
812. L. s. 1.019. Galie. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie, przez p. Grossa, o zabezpieczenie przyszłości sierotom po ś. p. Maks. Nowickim.
813. L. s. 1.022. Henryka Bartus, wdowa po artyście malarzu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
814. L. s. 1.025. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda tarnowska“, przez p. Rogoyskiego, o subwencyę.

Wniesiono po dzień 15. listopada 1890.

815. L. s. 1.028. Stowarzyszenie rzeźników, masarzy i mydlarzy we Lwowie, przez p. Michalskiego, w sprawie otwarcia granicy rosyjskiej lub rumuńskiej dla transportu bydła rzeźnego i świń do kraju i wzbronięcia wykupowania takiego bydła dla Prus.
816. L. s. 1.029. Komitet ochotniczej straży ogniowej w Łączynie, przez p. Mandyczewskiego, o zapomogę na sprawienie rekwizytów ogniowych.
817. L. s. 1.030. Ferdynand Staszkiwicz i Franciszek Zadora, urzędnicy gminni w Żywcu, przez p. Mizię, o nregulowanie płac urzędników gminnych.
818. L. s. 1.031. Pierwsza związkowa garbarnia w Rzeszowie, przez p. St. Jędrzejowicza, o pożyczkę z funduszu przemysłowego.
819. L. s. 1.032. Wydział powiatowy w Mielcu, przez p. Reya, o uregulowanie wymiaru i poboru dodatków do podatku dochodowego z prawa propinacyi.
820. L. s. 1.033. Wydział powiatowy w Rzeszowie, przez p. A. Jędrzejowicza, o połączenie stacyi Rozwadów z dowolną stacją kolei Rzeszów-Jarosław lub Rzeszów-Staroniwa.
821. L. s. 1.034. Gmina miasta Brzozowa, przez p. Bobczyńskiego, o przyzwolenie na pobór opłat gminnych od piwa.
822. L. s. 1.035. Gmina miasta Tarnowa, przez p. Rogoyskiego, przeciw wnioskowi p. Abrahamowicza, co do opodatkowania napojów spirytusowych na rzecz funduszu krajowego.
823. L. s. 1.036. Gmina Nowoszyn, przez p. Romańczuka, o zapomogę na budowę szkoły.
824. L. s. 1.037. Gmina Krowinka, przez p. Barabasza, o zniesienie Rad powiatowych.
825. L. s. 1.038. Gmina Rakowiec, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
826. L. s. 1.039. Gmina Sosnów, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
827. L. s. 1.040. Andrzej Szewczyk, kierujący nauczyciel w Żywcu, przez p. Weigla, o zapomogę.
828. L. s. 1.041. Modest Rudeński, kierujący nauczyciel w Tyśmienicy, przez p. Sawę, w sprawie dodatków pięcioletnich.
829. L. s. 1.042. Tomasz Pelwecki nauczyciel, przez p. Mandyczewskiego, o policzenie lat służby i o 4. dodatek pięcioletni.
830. L. s. 1.043. Jerzy Kapuśniak nauczyciel, przez p. St. Badeniego, o policzenie lat służby.
831. L. s. 1.044. Wojciech Dobrzański, emeryt. nauczyciel, przez p. Pzynyę, o prowizoryczną posadę przy szkole ludowej, o podwyższenie emerytury lub pomieszczenie w zakładzie dla nbogich.
832. L. s. 1.045. Marya German, nauczycielka, przez p. Struszkiewicza, o zapomogę.
833. L. s. 1.046. Ludwika Mokrzycka, przez p. Lenartowicza, o subwencyę na kształcenie się w spiewie i muzyce.
834. L. s. 1.047. Bronisława Beigert, przez p. Szczepanowskiego, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
835. L. s. 1.050. Piotr Dziubiński, przez p. Lasockiego, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie.
836. L. s. 1.051. Gmina miasta Rzeszowa, przez p. Zbyszewskiego, przeciw wnioskowi p. Abrahamowicza, co do zaprowadzenia opłat konsumcyjnych (od spirytusu) na rzecz funduszu krajowego.
837. L. s. 1.052. Gmina Czarny Dunajec, przez p. Raczyńskiego, o przywrócenie urzędu podatkowego tamże.
838. L. s. 1.053. Kornel Kostański, nauczyciel, przez p. Trzecieckiego, o policzenie lat służby.
839. L. s. 1.054. Nauczyciele ludowi powiatu Nowy targ, przez p. Raczyńskiego, o dodatek drożyźniany.
840. L. s. 1.055. Jakób Topolnicki, emeryt. nauczyciel, przez p. Barańskiego, o zapomogę.
841. L. s. 1.056. Dominik Opatowicz, przez p. Dworskiego, o zapomogę na kształcenie córki w spiewie.
842. L. s. 1.057. Julia Olewińska, przez p. Sawę, o subwencyę na kształcenie się w muzyce.

843. L. s. 1.058. Wiktorya Mudryk, wdowa po dozorey przy szkole Dublańskiej, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
844. L. s. 1.061. Gmina Ostrów i pięć innych gmin, przez p. Żardeckiego, przeciw ustawie o lekarzach gminnych okręgowych.
845. L. s. 1.062. Członkowie 8. gmin powiatu łańcuckiego, przez p. Żardeckiego, jak wyżej.
846. L. s. 1.063. Ci sami, przez p. Żardeckiego, o zmianę ustawy drogowej.
847. L. s. 1.064. Ci sami, przez p. Żardeckiego, w sprawie szkół dla gospodyń wiejskich.
848. L. s. 1.065. Michał Konowalec, kierujący nauczyciel w Zaskowej, przez p. Merunowicza, o dodatek drożyniany.
849. L. s. 1.076. Gmina m. Jordanowa, przez p. Lasockiego, o przyzwolenie na pobór opłat gminnych od napojów gorących

Wniesiono po dzień 17. listopada 1890.

850. L. s. 1.077. Wydział powiatowy w Husiatynie, przez p. Korn. Horodyskiego, o unormowanie wymiaru i poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi.
851. L. s. 1.078. Wydział powiatowy w Brzeżanach, przez p. Szeliskiego, jak wyżej.
852. L. s. 1.079. Gmina m. Łapanów, przez p. Hoszarda, o zaliczenie jej do rzędu miasteczek.
853. L. s. 1.080. Członkowie gminy Horodenki, przez p. Okuniewskiego, o zreformowanie tamtejszej niższej szkoły rolniczej.
854. L. s. 1.081. Gmina Stare Bohorodczany, przez p. Barabasa, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
855. L. s. 1.082. Gmina Dobrowódka i przysiółek Gody, przez p. Kaprego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
856. L. s. 1.083. Gmina Słoboda niebytowska, przez p. Romańczuka, o zapomogę na budowę szkoły.
857. L. s. 1.084. Gmina Szerszeniowce, przez p. Borkowskiego, jak wyżej.
858. L. s. 1.085. Członkowie gminy Uście biskupie, przez p. Romańczuka, o zniesienie Rad powiatowych.
859. L. s. 1.086. Członkowie gminy Hołhocz, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
860. L. s. 1.087. Członkowie gminy Nowosiółki, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
861. L. s. 1.088. Mieszkańcy powiatu Brzeżańskiego, przez p. Szeliskiego, w sprawie budowy kolei żelaznej ze Stryja, przez Chodorów, Brzeżany do Tarnopola.
862. L. s. 1.089. Mieszkańcy miasta Jaryczowa, przez posła Struszkiewicza, o wyjednanie zmiany rozkładu jazdy na kolei Karola Ludwika.
863. L. s. 1.090. Mieszkańcy gminy Biłki i okolicy, przez p. Struszkiewicza, jak wyżej.
864. L. s. 1.091. Członkowie gminy m. Weręż, przez p. Polanowskiego, o wyjednanie przeniesienia Urzędu cłowego do Waręża.
865. L. s. 1.092. Gmina Trzemeśnia, przez p. Lasockiego, o subwencyę na zakupno siłkawki.
866. L. s. 1.093. Gmina Bursztyn, przez p. M. Torosiewicza, w sprawie emerytury dla wdowy po nauczycielu, Pauliuy Tobiaszek.
867. L. s. 1.094. Gmina i Rada szkolna miejsc. w Raniżewie, przez p. Tyszkiewicza o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
868. L. s. 1.095. Rada szkolna miejscowa w Starej Ropie, przez p. Romanowicza, o zreorganizowanie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
869. L. s. 1.096. Jan Podoliński, nauczyciel, przez p. St. Stadnickiego, o zapomogę.
870. L. s. 1.097. Olga Sanocka, bezpłatna praktykantka przy szkole w Szczercu, przez p. Goldmana, jak wyżej.
871. L. s. 1.098. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez p. Goldmana, o subwencyę dla wyższej szkoły żeńskiej w Stryju.
872. L. s. 1.099. Towarzystwo pedagogiczne ruskie we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę dla czasopisma „Uczytel“.

873. L. s. 1.100. Towarzystwo „Akademicka hromada“ w Krakowie, przez p. Sawczaka, o subwencję na wydanie terminologii medycznej w języku ruskim.
874. L. s. 1.101. Wydział krajowy z prośbą urzędników i sług etat. szpitala krajowego powsz. we Lwowie, o skrócenie lat służby do uzyskania pełnej emerytury.
875. L. s. 1.102. Karol Peczek, uczeń wyższej szkoły rolniczo leśnej we Wiedniu, przez p. Romanowicza, o zapomogę na wycieczki naukowe.
876. L. s. 1.103. Ignacy Kobyłański, gospodarz z Horodenki, przez p. Okuniewskiego, o przyjęcie syna do tamtejszej niższej szkoły rolniczej.
877. L. s. 1.104. Jan Borys, rolnik w Wietlinie, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę lub bezprocentową pożyczkę na spłacenie zaległych długów.
878. L. s. 1.105. Piotr Zubrzycki, przez p. Borkowskiego, o zapomogę lub stypendium dla córki, uczennicy szkoły ludowej.
879. L. s. 1.106. Ks. Franciszek Wojnar, przez p. Micewskiego, o zapomogę dla sierot po śp. Michale Gologórskim, nauczycielu ludowym.
880. L. s. 1.107. Józefa Danilewiczowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Szeliskiego, o zapomogę.
881. L. s. 1.108. Józefa Orzechowska, wdowa po rewidencie rachunkowym Wydziału kr., przez p. Michalskiego, o podwyższenie pensji wdowiej.
882. L. s. 1.109. Ta sama, przez p. Michalskiego, o zapomogę.
883. L. s. 1.110. Longina Lityńska, sierota po grecko-kat. księdzu, przez p. Romanowicza, jak wyżej.
884. L. s. 1.113. Gizela Ślusarczyk, wdowa po nauczycielu, przez p. Teliszewskiego, o stałą zapomogę.
885. L. s. 1.114. Gmina m. Obertyna, przez p. Lenartowicza, o zapomogę dla tamtejszych pogorzalców.
886. L. s. 1.115. Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków Arcybiskupstwa lwowskiego, przez p. Romańczuka, o subwencją.
887. L. s. 1.116. Zarząd gminy miasta Jarosławia, przez p. Micewskiego, o zezwolenie na odroczenie rat pożyczki 150.000 zł., przyznanej na budowę koszar.
888. L. s. 1.117. Stowarzyszenie rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda“ w Jarosławiu, przez p. Micewskiego, o zapomogę.
889. L. s. 1.122. Towarzystwo śpiewackie „Echo“ we Lwowie, przez p. Goldmana o subwencję.
890. L. s. 1.123. Pogorzalecy z czelańskiego przedmieścia w Gródku, przez p. Niezabitońskiego, o zapomogę.

Wniesiono po dzień 18. listopada 1890.

891. L. s. 1.124. Wydział powiatowy w Chrzanowie, przez p. Horwatha, o uregulowanie wymiaru i poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi.
892. L. s. 1.125. Towarzystwo gospodarskie w Rohatynie, przez p. M. Torosiewicza, o wyjednanie dla sędziów przysięgłych dyet i kosztów podróży na czas urzędowania.
893. L. s. 1.126. Gminy Czudowice, Kramarzówka, Pruchnik wieś, Rozbuż długi i Rozbuż okrągły powiatu Jarosławskiego, przez p. Kramarczyka, w sprawie przydzielenia im pisarza gminnego.
894. L. s. 1.127. Adam Tudali, Antoni Winiarczyk, Marcin Kozłowski, Oleksa Gac i Antoni Pociłujko, b. naczelnicy gmin przez p. Kramarczyka, o uwolnienie ich od płacenia kosztów komisji delegata Wydziału powiatowego i zwrotu zdefraudowanych funduszy.
895. L. s. 1.129. Gminy Kopeczyńce i Chorostków, przez p. Korn. Horodyskiego, w sprawie kosztów utrzymania części drogi krajowej w Kopeczyńcach.
896. L. s. 1.129. Gmina Złotniki, przez p. Rozankowskiego, o zniesienie Rad powiatowych.
897. L. s. 1.130. Gmina Czyżyków, przez p. Merunowicza, o zapomogę na budowę szkoły.

898. L. s. 1.131. Rada szkolna miejsc. w Płaszowie, przez p. Niedzielskiego, o podwyższenie płacy tamt. nauczycielowi.
899. L. s. 1.132. Kierownicy szkół w Półwsiu zwierzyńskim, Prądniku czerwonym i Krowodrzy, przez p. Zolla, o przyznanie dodatku za kierownictwo podług nowej ustawy.
900. L. s. 1.133. Nauczyciele szkoły ludowej w Zakliczynie, przez p. Rogayskiego, o podwyższenie płacy.
901. L. s. 1.134. Nauczycielki szkoły żeńskiej w Jasle, przez p. Palcha, o zrównanie ich pod względem płacy z tamt. nauczycielami.
902. L. s. 1.135. Kasa oszczędności m. Jasła, przez p. Palcha, o wyjednanie ulg w wymiarze podatku dochodowego kasom oszczędności.
903. L. s. 1.136. Towarzystwo rybackie w Stryju, przez p. Fruchtmana, w sprawie założenia rybiarni krajowej i zaopatrzenia budowli wodnych w przepławki rybne.
904. L. s. 1.137. Stowarzyszenie Bursy im. Kopernika w Jarosławiu, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę na rozszerzenie budynku bursy.
905. L. s. 1.138. Izraelskie Stowarzyszenie pań dla udzielania bezpłatnych obiadów uczniom szkół we Lwowie, przez p. Fruchtmana, o zapomogę i stałą roczną subwencję.
906. L. s. 1.139. Jan Warchoł, profesor w Stryju, przez p. Fruchtmana, o zwrot kosztów podróży na kongres rybacki w Gdańsku.
907. L. s. 1.140. Ks. Leon Pastor, proboszcz obrz. łać. w Radymnie, przez p. Zamoyskiego, o subwencję na restaurację tamtejszego kościoła.
908. L. s. 1.142. Julia Wiercińska, przez p. Romanowicza, o stypendyum dla syna, ucznia gimnazyalnego.
909. L. s. 1.143. Zofia Kozłowska, przez p. Mandyczewskiego, o zapomogę na kształcenie się w muzyce.
910. L. s. 1.144. Wanda Zienkowiec, wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, przez p. Michalskiego o podwyższeniu pensji wdowiej.
911. L. s. 1.147. Gminy: Borki małe i Nowosiółka grzymałowska, przez p. Szcz. Koziebrodzkiego, z rozmaitemi żądaniami co do zmian w ustawodawstwie i istniejących stosunkach.
912. L. s. 1.148. Bursa Bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie, przez p. Mandyczewskiego, o zapomogę.

Wnieiono po dzień 19. listopada 1890.

913. L. s. 1.151. Wydział powiatowy w Turce, przez p. Teliszewskiego, o reformę ustawy hipotecznej.
914. L. s. 1.152. Gmina Dolina, przez p. Mazarakię, o zaliczenie jej do rzędu miast.
915. L. s. 1.153. Gmina Sołotwina i inne powiatu Bohorodczańskiego, przez p. Barabasza, o utworzenie Urzędu podatkowego w Sołotwinie.
916. L. s. 1.154. Gmina Sołotwina, przez p. Barabasza, o wydanie orzeczenia co do istnienia w tej gminie obszaru dworskiego.
917. L. s. 1.155. Gmina Rzeczyca, przez p. Granciszka Jędrzejowicza, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia Mikołaja Świdnickiego w Gracu.
918. L. s. 1.156. Gmina Dołhe, przez p. Antoniewicza, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
919. L. s. 1.157. Członkowie gminy Tuchla, przez p. Antoniewicza, o przeniesienie dwóch jarmarków z dni świątecznych na powszednie i o zarządzenie ściślejszego wykonywania ustawy o wypoczynku niedzielnym.
920. L. s. 1.158. Antoni Klimek, przez p. Szczepanowskiego, w sprawie wykonywania policyi miejscowej w Krynicy (zdrojowisku) i rozciągnięcia opieki nad gośćmi kąpielowymi.
921. L. s. 1.159. Rada szkolna miejscowa w Zubsuchem, przez p. Raczyńskiego, o przeistoczenie szkoły filialnej na „Zębie“ na etatową i o dodatek drożyzniany dla nauczycieli tamtejszych.
922. L. s. 1.160. Rada szkolna miejsc. w Łanach ad Szczerzec, przez p. Merunnowicza, o podwyższenie płacy tamt. nauczycielom.

923. L. s. 1.162. Mikołaj Dwernieki, kierownik szkoły w Kolomyi, przez p. Szczepanowskiego, o czwarty dodatek pięcioletni.
924. L. s. 1.162. Władysław Karawan, nauczyciel, przez p. Polanowskiego, o podwyższenie płacy.
925. L. s. 1.163. Auksenty Sawczak, nauczyciel, przez p. Potoczka, jak wyżej.
926. L. s. 1.164. Ks. Józef Szeligiewicz i ks. Jan Lazarewicz, przez p. Ziemiakowskiego o przyznanie wynagrodzenia za udzielanie nauki w tamtejszych szkołach ludowych.
927. L. s. 1.165. Andrzej Curkowski, emer. nauczyciel, przez p. Siczynskiego, o zapomogę.
928. L. s. 1.166. Galicyjskie Towarzystwo leśne we Lwowie, przez p. Zamoyskiego, w sprawie powołania komisji dla spraw rolniczych.
929. L. s. 1.167. Antonina Ożwadowa, wdowa po koncepiście Wydziału krajowego, przez p. Weigla, o przedłużenie pensji sierocińskiej dla syna.
930. L. s. 1.168. Anna Lusthaus, przez p. Goldmana, o subwencyę na kształcenie córki w śpiewie.
931. L. s. 1.169. Marya Nasalska wdowa, przez p. Jana Tarnowskiego, o zapomogę.
932. L. s. 1.170. Marya Łozińska, wdowa, przez p. Michalskiego, jak wyżej.
933. L. s. 1.175. Mieszkańcy gmin okręgu pocztowego w Baworowie, przez p. Zagórskiego, o zmianę poczty pieszej między Baworowem a Tarnopolem na konną.
934. L. s. 1.176. Izba handlowo przemysłowa w Krakowie, przez p. Rapoportę, w sprawie usunięcia postanowień taryfowych węgierskich, tamujących wywóz galicyjski, ewentualnie w sprawie objęcia przez Państwo kolei galicyjskiej Karola Ludwika i południowej.

Wniesiono po dzień 21. listopada 1890.

935. L. s. 1185. Wydział powiatowy w Kosowie, przez p. Golejewskiego, o subwencyę na rekonstrukcyę i konserwacyę dróg powiatowych.
936. L. s. 1.186. Gmina Podhajce, przez p. Emila Torosiewicza, o zaliczenie jej do rzędu miast.
937. L. s. 1.187. Gminy Bolechów, przez p. Marzakię, jak wyżej.
938. L. s. 1.188. Gmina i obszary dworskie okręgu sądowego w Tłustem, przez p. Chamca, o utworzenie Urzędu podatkowego w Tłustem.
939. L. s. 1.189. Gmina Chatki, przez pośła Romańczuka, o zniesienie Rad powiatowych.
940. L. s. 1.190. Gmina Sokolniki, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
941. L. s. 1.191. Gmina Sokołów, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
942. L. s. 1.192. Gmina Oświęcim, przez p. Kramarczyka, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia w Buda-Peszcze Berty Guttmann.
943. L. s. 1.193. Gmina Olchowice, przez p. Okuniewskiego, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
944. L. s. 1.194. Mieszkańcy gmin Korniów i Olchowice, przez p. Chamca, jak wyżej.
945. L. s. 1.195. Gmina Szypowce, przez p. Chamca, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
946. L. s. 1.196. Gmina Nawojowa, przez p. St. Stadnickiego, jak wyżej.
947. L. s. 1.197. Gmina Jędrnszowce, przez p. Słoneckiego, jak wyżej.
948. L. s. 1.198. Gmina Uścieczko, przez p. Chamca, o zapomogę na spłacenie długu zaciągniętego na budowę szkoły.
949. L. s. 1.199. Władysław Studnieki, przez p. Ochrymowicza, o subwencyę na kształcenie się w muzyce.
950. L. s. 1.200. Tekla Bugiel, wdowa po nauczycielu, przez p. Okuniewskiego, o zapomogę.

951. L. s. 1.201. Albina Mozdyniewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Stręka, jak wyżej.
952. L. s. 1.102. Straż ogniowa ochotnicza w Tlustem, przez p. Chamca, o subwencyę na zakupno przyborów pożarnych.
953. L. s. 1.203. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Tarnopolu, przez p. Żywickiego, o bezprocentową pożyczkę na dokończenie budowy własnej sali.
954. L. s. 1.204. Wydział krajowy z prośbą Dr. Franciszka Stefczyka, docenta krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, o zrównanie go pod względem praw i uposażenia z innymi nauczycielami.
955. L. s. 1.205. Ferdynand Gamski, przedsiębiorca budowy mostu krajowego pod Jezupolem, przez p. Jana Gnoińskiego, o wynagrodzenie strat poniesionych przy tej budowie.
956. L. s. 1.206. Fryderyka Silberstein, przez p. Goldmana, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
957. L. s. 1.211. Towarzystwo „Bratnia pomoc“ słuchaczy politechniki we Lwowie, przez p. Żardeckiego, o zapomogę na wycieczki naukowe.
958. L. s. 1.220. Gmina Tustanowice, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę na budowę szkoły.
959. L. s. 1.221. Gmina Zamoście, przez p. Rożankowskiego, o zniesienie Rad powiatowych.
960. L. s. 1.228. Jan Nitka emerytowany nauczyciel, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o przyznanie dodatku pięcioletniego i o zapomogę.
961. L. s. 1.229. Karol Tytz, miernik meliorac., przez p. Goldmana, o zwrot kosztów za nakład podręcznika dla podniesienia ekonomicznych stosunków w kraju.

Wniesiono po dzień 22. listopada 1890.

962. L. s. 1.230. Mieszkańce gminy Lisiaty-cze, przez p. Okuniewskiego, w sprawie nadużycie naczelnika tej gminy Jakima Tyżbira.
963. L. s. 1.231. Mieszkańcy gminy Demenki leśnej, przez p. Herasimowicza, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
964. L. s. 1.232. Członkowie Rady powiatowej z gmin wiejskich w Podhajeach, przez p. Siczynskiego, o zniesienie Rad powiatowych.
965. L. s. 1.233. Gmina Proniatyn, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
966. L. s. 1.234. Gmina Werbiż, przez p. Herasimowicza, jak wyżej.
967. L. s. 1.235. Gmina Hrebeńce, przez p. Korola, jak wyżej.
968. L. s. 1.236. Gmina Krynica, przez p. Hamoraka, jak wyżej.
969. L. s. 1.237. Rada szkolna miejsc. w Grębowie, przez p. Żardeckiego, o przeistoczenie tamt. szkoły na 4-ro klasową.
970. L. s. 1.238. Wasyl Bordun, przewodniczący Rady szkolnej miejsc. w Korzelicach, przez p. Kułaczkowskiego, o zapomogę.
971. L. s. 1.239. Teodor Mykietyn nauczyciel, przez p. Bobczyńskiego, o policzenie czasu służby.
972. L. s. 1.240. Ludwik Tabiński, nauczyciel, przez p. Bobczyńskiego, o podwyższenie płacy.
973. L. s. 1.241. Mikołaj Horoszko, nauczyciel, przez p. Żardeckiego, o zapomogę i dodatek służbowy.
974. L. s. 1.242. Towarzystwo gospodarskie galic. we Lwowie, przez p. Włodz. Kozłowski, w sprawie przymusowego tępienia myszy polnych.
975. L. s. 1.243. Galic. Towarzystwo pszczelnio-ogrodnicze w Bochni, przez p. Struszkiewicza ze sprawozdaniem z użycia otrzymanego zasiłku i z prośbą o dalszy.
976. L. s. 1.244. Instytut prowizyjny dla sług i urzędników austr. kolei państwowych, przez p. Weigla. o uwolnienie na lat trzydzieści od dodatków kraj. powiat. i gmin. domów

- mieszkalnych dla robotników w Nowym Sączu.
977. L. s. 1.245. Towarzystwo ochotniczej straży ogniowej w Budzanowie, przez p. Olpińskiego, o zapomogę na zakupno rekwizytów pożarnych i mundurów.
978. L. s. 1.246. Michalina Włyńska, właścicielka dóbr Janowice, przez p. Rogoyskiego, o zezwolenie na utrzymywanie publicznego przewozu na Dunajcu.
979. L. s. 1.247. Rada szkolna miejsc. w Babicach, przez p. Horwatha, o podwyższenie płacy tamt. nauczycielowi.
980. L. s. 1.248. Henryka Bonhard, przez p. Romanowicza, o zapomogę na kształcenie się w śpiewie
981. L. s. 1.249. Marcin Węglarz, przez p. Marchwickiego, o dar z łaski.
982. L. s. 1.250. Gmina m. Sądowej Wiszni, przez p. Rayskiego, o przekazanie i wypłacenie jej kapitału wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi.
983. L. s. 1.251. Gminy Jezupol, Sielec, Komarów, Jamnica, przez p. Huryka, w sprawie myta mostowego na drodze gminnej Sielec-Komarów.
984. L. s. 1.252. Gmina Targanica, przez p. Zolla, o obniżenie dodatków na cele szkolne.
985. L. s. 1.253. Gmina Skawce, przez p. Zolla, o znizenie datku na placę nauczyciela.
986. L. s. 1.256. Rada szkolna miejsc. w Jaworze, przez p. Teliszewskiego, o przeistoczenie tamt. szkoły na etatową.

Wnieiono po dzień 24. listopada 1890.

987. L. s. 1.271. Wydział powiatowy w Kałuszu, przez p. Mazarakiego, o uregulowanie wymiaru i poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi.
988. L. s. 1.272. Wydział powiatowy w Lisku, przez p. Michalskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania w Budapeszcie sierot po ś. p. Michale i Maryi Łużańskich, przynależnych do gminy Berehy górne.
989. L. s. 1.273. Pogorzelcy gminy Podrzecze, przez p. G. Romera, o zapomogę.
990. L. s. 1.274. Gmina Iwanie puste, przez p. Borkowskiego, o uwolnienie mieszkańców tamtejszych od płacenia myta na drodze Borszczów-Okopy.
991. L. s. 1.275. Ta sama, przez p. Borkowskiego, w sprawie zmiany ustawy o przymusie szkolnym.
992. L. s. 1.276. Gmina Wołczatycze, przez p. Kułaczkowskiego, o zmniejszenie nadobowiązkowej prestacyi na placę nauczyciela.
993. L. s. 1.277. Gmina Stohynia, przez p. Teliszewskiego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
994. L. s. 1.278. Gmina Niedzieliska, przez p. Michalskiego, o zapomogę na budowę szkoły.
995. L. s. 1.279. Gmina Jezierzany, przez p. Antoniewicza, o zniesienie Rad powiatowych.
996. L. s. 1.280. Gmina Ortynice, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
997. L. s. 1.281. Gmina Biała, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
998. L. s. 1.282. Gmina Drozdowice, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
999. L. s. 1.283. Gminy Dernów i Tadanie, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
- 1.000 L. s. 1.284. Gmina Kałaharówka, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
- 1.001 L. s. 1.285. Gmina Korupatniki, przez p. Antoniewicza, jak wyżej.
- 1.002 L. s. 1.286. Przełożona ochrony św. Elżbiety i zakładu dla ubogich dziewcząt i kalek staruszek w Krakowie, przez p. Weigla, o zapomogę.
- 1.003 L. s. 1.287. Serafina Dauilewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Teliszewskiego, o zapomogę.
- 1.004 L. s. 1.294. Towarzystwo gospodarskie gal. we Lwowie, przez p. Pilata, z memoriałem w sprawie traktatów cłowych.
- 1.005 L. s. 1.295. Stanisław Grodzicki, dyetaryusz sądowy, przez p. Rutowskiego, o sty-

- pendyum dla syna, ucznia szkoły sztuk pięknych.
- 1.006. L. s. 1.296. Gmina Wetlina, przez p. Romańczuka, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
- 1.007 L. s. 1.300. Wydział powiatowy w Stryju, przez posła Fruchtmana, z poparciem prośby gminy Kawczykąt, o zapomogę na wybudowanie tamy ochronnej na rzece Stryj.
- 1.008 L. s. 1.301. Mieszkańcy powiatu grybowskiego, przez p. Klemensiewicza, o subwencyę na budowę drogi w kierunku ku Bobowej i stacyom kolejowym Stróże i Bobowa.
- 1.009 L. s. 1.302. Paweł Petrycki, ksiądz greckokatolicki w Buczaczu, przez p. Siczynskiego, o wyjednanie wypłaty zaległej pensyi i uregulowanie tejże wypłaty na przyszłość.
- 1.010 L. s. 1.303. Ten sam, przez p. Siczynskiego, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę, oraz o przyjęcie ehorej jego żony do szpitala.
- 1.011 L. s. 1.304. Stanisław hr. Romer z Bezdziatki, przez p. Męcińskiego, o pożyczkę na rozszerzenie fabryki wyrobu dachówek.
- 1.012 L. s. 1.305. Jan Zawadzki, nauczyciel, przez p. Sałę, o zapomogę.
- Wnieziono po dzień 25. listopada 1890.*
- 1.013 L. s. 1.311. Gmina miasta Leżajska, przez p. Żardeckiego, w sprawie budowy kolei z Rozwadowa na Leżajsk do Reszowa.
- 1.014 L. s. 1.312. Ta sama, przez p. Żardeckiego, o zaliczenie jej do rzędu miast mniejszych.
- 1.015 L. s. 1.313. Gmina m. Lubaczowa, przez p. Puzynę, o pożyczkę bezprocentową na budowę koszar dla wojska.
- 1.016 L. s. 1.314. Gmina Turza wielka, przez p. Mazarakięgo, o sprzedanie lub darowanie przez skarb państwa jednego morga pola dla użytku tamtejszej szkoły.
- 1.017 L. s. 1.315. Gmina zasadne, przez p. Rogoyskiego, o odłączenie jej od okręgu szkolnego w Kamienicy i z zapomogę na założenie własnej szkoły.
- 1.018 L. s. 1.316. Gmina Słotwina, przez p. Miżę, o subwencyę na założenie szkoły.
- 1.019 L. s. 1.317. Rada szkolna miejscowa w Krowdrzy, przez p. ks. kardynała Albina Dunajewskiego, o przeistoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
- 1.020 L. s. 1.318. Rada szkolna miejscowa w Maniowej, przez p. Męcińskiego, jak wyżej.
- 1.021 L. s. 1.319. Zarząd szkoły w Humieńcu przez p. Merunowicza, jak wyżej.
- 1.022 L. s. 1.320. Parafianie kościoła filialnego w Brzozie królewskiej, przez p. Żardeckiego, o uwolnienie od konkurencyi do kościoła w Giedlarowej i o zmianę ustawy o konkurencyi kościelnej.
- 1.023 L. s. 1.321. Teodor Obar, nauczyciel, przez p. Rożankowskiego, o policzenie mu wszystkich lat służby.
- 1.024 L. s. 1.322. Jerzy Kamar, nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, jak wyżej.
- 1.025 L. s. 1.323. Antoni Rozumkiewicz, emerytowany nauczyciel, przez p. Wiktora, o zapomogę.
- 1.026 L. s. 1.324. Cypryan Rogoyski, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę.
- 1.027 L. s. 1.335. Mieszkańcy miasta Śniatyna, przez p. Hamoraka, o tymczasowe zabezpieczenie brzegów Prutu kosztem funduszu krajowego i o wyjednanie u Rządu, ażeby Prut zaliczył do rzek mających się regulować.
- 1.028 L. s. 1.336. Oddział Czarnohorski Towarzystwa tatrzańkiego w Kołomyi, przez p. T. Langiego w sprawie utworzenia szkoły

wyrobów drzewnych, względnie takiegoż warsztatu wzorowego.

1.029 L. s. 1.337. Gmina miasta Jezierny, przez p. Różankowskiego, o wyjednanie u władz

zmuszenia stron, do konkurencyi szkolnej należących, do uiszczania datków na budowę szkoły.

Wniesiono po dzień 26. listopada 1890.

1.030 L. s. 1.345. Wydział powiatowy w Stryju, przez p. Klemensa Dzieduszyckiego, o uregulowanie wymiaru i poboru podatku dochodowego z prawa propinacyi po powiatach.

1.031 L. s. 1.346. Gmina Strychańce, przez p. Antoniewicza, o zapomogę na wybudowanie wału ochronnego na rzece Stryj.

1.032 L. s. 1.347. Gmina Hołowczyniec, przez p. Chamca, o darowanie zaległego długu na rzecz funduszu szkolnego okręgowego i o niżenie dalszych opłat do tegoż funduszu.

1.033 L. s. 1.348. Gmina Koniuszki, przez p. Huryka, o wyjednanie ze skarbu państwa

zwrotu należytości za nadrobione prestacye przy drodze Lwów-Rohatyn.

1.034 L. s. 1.349. Mieszkańcy Barszczowic i okolicy, przez p. Chamca, o wyjednanie dogodniejszego rozkładu jazdy na kolei Karola Ludwika Lwów-Podwoleczyska.

1.035 L. s. 1.350. Towarzystwo rolnicze w Krakowie, przez p. Struszkiewicza, w sprawie traktatów handlowych.

1.036 L. s. 1.351. Hipolit Śliwiński, przez p. Rutowskiego, o subwencyę na założenie fabryki ogniotrwałych mat słomianych.

1.037 L. s. 1.352. Mikołaj Kaczor, pogorzelec z Paniszczowa, przez p. Wiktora, o zapomogę.

Wniesiono po dzień 27. listopada 1890.

1.038 L. s. 1.354. Gmina Uhorniki, przez p. Kułaczkowskiego, o zapomogę na zakupno nasienia na zasiewy wiosenne.

1.039 L. s. 1.355. Gmina Mykietyńce, przez Kułaczkowskiego, jak wyżej.

1.040 L. s. 1.356. Ta sama przez p. Kułaczkowskiego, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.

1.041 L. s. 1.357. Gmina Puźniki, przez p. Sawę, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania i przewozu z Wiednia Ignacego Garbaczewskiego.

1.042 L. s. 1.358. Gmina Korezyn, przez p. Antoniewicza, o zniesienie Rad powiatowych.

1.043 L. s. 1.359. Gmina Stary Łysiec, przez p. Barabasza, jak wyżej.

1.044 L. s. 1.360. Gmina Olszanica, przez p. Sawę, o zapomogę dla tamtejszych pogorzalców.

1.045 L. s. 1.361. Gmina miasta Radomyśla, przez p. Jana Tarnowskiego, o niżenie prestacyi na płacę nauczyciela i o przyjęcie tejeż na fundusz krajowy.

1.046 L. s. 1.362. Rada szkolna miejscowa i gmina w Skwarzawie, przez p. Karola, o zapomogę na dokończenie budynku szkolnego.

1.047 L. s. 1.363. Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie, przez p. Marchwickiego, w sprawie wniosku Abrahamowicza, co do opłat konsumcyjnych na rzecz funduszu krajowego.

1.048 L. s. 1.364. Straż ogniowa ochotnicza w Bołszowcach, przez p. M. Torosiewicza, o subwencyę na zakupno sikawki.

1.049 L. s. 1.365. Wilhelm Malcher, nauczyciel, przez p. Mizię, o zapomogę na kształcenie się w rzeźbiarstwie.

- 1.050 L. s. 1.366. Bernard Bachus, nauczyciel przez p. Rutowskiego, o subwencję na rozpowszechnienie wynalezionej przez niego liczydła ułamkowego i wydanie odpowiedniego podręcznika.
- 1.051 L. s. 1.367. Zofia Piczak, wdowa, przez p. Sawę, o zapomogę.
- 1.052 L. s. 1.368. Gmina Rudniki, przez p. Herasimowicza, o zniesienie Rad powiatowych.
- 1.053 L. s. 1.369. Eugeniusz Kotkowski, właściciel dóbr w Rokszycach, przez p. Romanowicza, w sprawie dodatkowego wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi.

Wniesiono po dzień 28. listopada 1890.

- 1.054 L. s. 1.370. Chaim Fröhlich, przez p. Rożankowskiego, w sprawie złego stanu drogi powiatowej z Rożnowa do Kosowa.
- 1.055 L. s. 1.371. Gmina Prądnik biały, przez p. A. Wodzickiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Maryanny Michalczyk, należących się gminie miasta Krakowa.
- 1.056 L. s. 1.372. Rada szkolna miejscowa w Piekłowicach przez p. Merunowicza, w sprawie uregulowania poborów w naturze dla tamtejszego nauczyciela.
- 1.057 L. s. 1.373. Rada szkolna miejscowa w Dobrosinie, przez p. Korola, o zapomogę na budowę szkoły.
- 1.058 L. s. 1.374. Józef Adler, nauczyciel w Lipowy, przez p. Weigla, o zapomogę.
- 1.059 L. s. 1.375. Juliusz Barański, właściciel dóbr w Łukawicy, przez p. Klem. Dzieduszyckiego, w sprawie wynagrodzenia za zniesione prawo propinacyi.
- 1.060 L. s. 1.376. Helena Wyrozumka, wdowa, przez p. Viviena, o zapomogę.
- 1.061 L. s. 1.387. Mikołaj Jasienicki, nezeń szkoły architektury w Wiednin, przez p. Rożankowskiego, o subwencję na ukończenie studyów.
- 1.062 L. s. 1.388. Władysław Rieger, właściciel dóbr Zimnowoda, przez p. Sałę, o subwencją na częściową regulacją rzeki Jasiołki.
- 1.063 L. s. 1.389. Mieszkańcy gminy Dunajowa, przez p. ks. arcybisk. Morawskiego, o zaliczenie tejże gminy do rzędu miasteczek.

Wniesiono po dzień 29. listopada 1890.

- 1.064 L. s. 1.390. Gmina Sokolniki, przez p. Merunowicza, o zapomogę na przebudowanie szkoły.
- 1.065 L. s. 1.391. Gmina Kowalowa, przez p. Struszkiewicza, o niżenie datku na płacę nauczyciela.
- 1.066 L. s. 1.392. Bolesław i Wincenta Gołkowsy, właściciele dóbr Tyrawa, przez p. Gorayskiego, o wypłatę przyznanego wynagrodzenia za zajęte grunta pod drogę krajową Przemysł-Sanok.
- 1.067 L. s. 1.393. Gmina Torki, przez p. Rożankowskiego, o zniesienie Rad powiatowych.
- 1.068 L. s. 1.394. Gmina Byszów, przez p. Rożankowskiego, jak wyżej.
- 1.069 L. s. 1.395. Grecko-kat. parafianie w Buczaczu, przez p. Teliszewskiego, w sprawie nadużyć tamtejszego proboszcza Teodora Telakowskiego.
- 1.070 L. s. 1.397. Gmina Zabłotowce, przez p. Herasimowicza, o bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
- 1.071 L. s. 1.398. Gmina Czernica, przez p. Herasimowicza, o zniesienie Rad pow.
- 1.072 L. s. 1.400. Gmina Mielnica, przez p. Borkowskiego, o zmianę ustawy o przymusie szkolnym.
- 1.073 L. s. 1.401. Ta sama, przez p. Borkowskiego, w sprawie opłacania myta na drogach krajowych i powiatowych.
- 1.074 L. s. 1.402. Ta sama, przez p. Borkowskiego, w sprawie prowadzenia katastru dla świń i wydawania paszportów.

- 1.075 L. s. 1.403. Gmina Horod, przez p. Okuniowskiego, o wyjednanie zazwolenia na pobór surowicy solnej dla bydła.
- 1.076 L. s. 1.404. Gmina Zaleszany, przez p. J. Tarnowskiego, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
- 1.077 L. s. 1.413. Wydział powiatowy w Cieszanowie, przez p. Wład. Koziebrodzkiego, o zmianę trzech pierwszych ustępów §. 1. ustawy z dnia 9. marca 1888 Dz. ust. kr. Nr. 38, o publicznych dojazdach kolejowych.
- 1.078 L. s. 1.416. Urząd parafialny rzym.-katol. w Koemaniu (Bukowina), przez p. Romanowicza, o zapomogę na dokończenie budowy kościoła w Kuczurmiku.
- 1.079 L. s. 1.417. Towarzystwo dla wspierania uczniów wydziału filozoficznego na wszechniczy wiedeńskiej, przez p. Romanowicza o zapomogę.
- 1.080 L. s. 1.418. Dymitr Kałyteczuk, nauczyciel w Karłowie, przez p. Romanowicza, o zapomogę lub stały roczny datek.
-

BIBLIOTEKA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS